

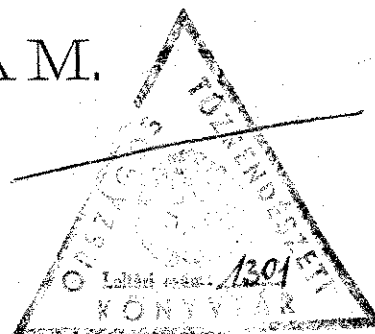
TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS
ÉRTESITŐJE.

XIV-^{IK} ÉVFOLYAM.

1892.



KIADÓTULAJDONOS:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

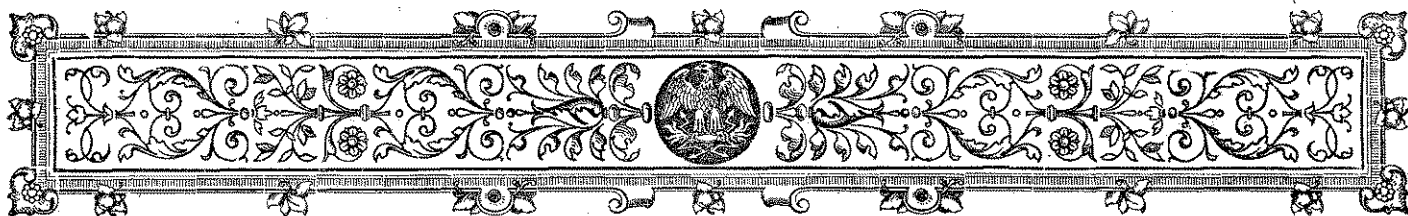
BÁRÁNY N. ERNŐ.



BUDAPEST.

RÓZSA KÁLMÁN ÉS NEJE KÖNYVNYOMDÁJA.

1893.



TARTALOM.

Előfizetési felhívás	Oldal
.....	I, 113

Vezércikkek.

Néhány szó a fegyelemről	1
A tűzoltói szolgálat üdvös hatása a fiatal nemzedékre	37
Felhívás és kérelem	55
A koronázás jubileumára	71
A III. országos tűzoltó-szaktanfolyam	91
Tűzoltó-testületi zászlók	114

Hivatalos rész.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyező-szövetsége elnökségének felhívása	2
Segélyező-pénztár állásának kimutatása 1891. decz. 31-ig	3
A vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata az orsz. szöv. elnökségéhez	38
A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete az állami tanítóképezdek igazgatóságaihoz	39
A fejevármegyei tűzoltó-szövetség 1892. ápril 24. tartott ülésének jegyzőkönyve	56
A budapesti önk. t. testület felhívása a III. orsz. tanfolyam látogatására	72
A fejevármegyei tűzoltó-szövetség vál. 1892. június 29-ki ülésének napirendje	73
A fejevármegyei szövetség vál. 1892. május 29-én tartott ülésének jegyzőkönyve	73, 74, 75, 76
A fejevármegyei tűzoltó-szövetség vál. 1892. június 29-én tartott ülésének jegyzőkönyve	93
A sopronvármegyei szöv. 1892. június 6-án tartott ülésének jegyzőkönyve	94
Az országos tűzoltó-szöv. 1893. január 6-iki ülésének napirendje	115
A trencsénvármegyei tűzoltó-szövetség 1892. augusztus 21-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyve	116

Általános rész.

A budapesti önk. tűzoltó-testület szolgálati szabályrendelete (Folytatás és vége)	5
A tűzoltóság történetéből. <i>Bonifert Alajos</i>	21
A bajorországi tűzoltók halálórási-pénztár intézménye. <i>Groidl Gyula fölolvasása</i>	39
Életbiztosítás a tűzoltóságnál. <i>Spitzer Mór</i>	49
Gróf Széchenyi Ödön pasa. <i>Bárany N. Ernő</i>	76
A pályamű bíráló-bizottság jelentése	95
A tűzkárosultak. <i>Bonifert Alajos</i>	97

A III. orsz. szaktanfolyam lefolyásáról	Oldal
.....	97
Harmincz év a magy. tűzoltóság történetében	117
Megyei tűzoltó-szaktanfolyam	119

Technikai rész.

A Lieb J. G.-féle legujabb szerkezetű létrákról	4, 103, 121
---	-------------

Testületek köréből.

A lipói tűzoltóság szervezkedése	7
A gyöngyösi tűzoltó-testület évi jelentése	7
A magyarországi tűzoltó-testületek segélyező-szövetségének alapszabályai	9, 27, 46
A miskolczi önk. t. testület közgyűlése	23
A gödöllői önk. t. testület közgyűlése	23
A kaposvári önk. t. testület közgyűlése	24
Az egyesült újarad-zsigmondházi önk. tűzoltó-testület választmányának évi jelentése 1891-ről	25
A sárospataki önk. t. testület 1891. évi jelentése	26
A lovász-patonai önk. t. testület	28
A zala-sz.-gróti önk. t. testület évi jelentése	41
A petőházi czukorgyári, petőházi, süttöi és endrédi önk. tűzoltó-testület évi jelentése	42
A pilis-maróthi önk. t. testület évi jelentése	43
A kassai önk. t. testület évi jelentése	44
A gyulai önk. t. testület évi jelentése	59
A zalaegerszegi önk. t. testület évi jelentése	61
A csurgói önk. t. testület közgyűlése	62
A szombathelyi önk. t. testület évi jelentése	62
A pástói önk. t. testület évi jelentése	79
A debreczeni önk. t. testület közgyűlése	81
A fejevármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése	99
A székelyhídi önk. t. testület évi jelentése	100
A hajduvármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése	102
A pinnyei önk. t. testület jelentése	102
A debreczeni önk. t. testület évi jelentése	122
Az erzsébetfalvi önk. t. testület választmányának jelentése	124
A torontálvármegyei tűzoltó-szövetség előértekezlete	124
A zalavármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése	125
A tiszafüredi önk. t. testület évi jelentése	126

Vegyesek.

A levegő tisztaságának befolyása a lángok világító erejére	10
A petroleumvilágítás új módja	10
Tűzálló födém- és falvakolat	11

	Oldal
Hogyan tartanak a vasszögek fában	11
Az elektromos energia gyűjtésének új módja	11
Üreges téglák	11
Elektromos-áramból eredő veszélyek	11
Hordozható elektromos lámpa	63
Üveg pótlója	63
Hőtartó anyag	64
Kémény-szerkezet erősebb léghuzammal	64
Új ásvány	64
Új módja a villámhárításnak	108
Elektromos telegráfrót és a mész	129
Cement mint tömítő-anyag	129

Irodalom.

A magyar orsz. tűzoltó-testületek statisztikai kimutatása. Össze- állította Dr. Szily József, szöv. titkár	106
Az III. <i>Feuerwehr-Zeitung</i> ünnepi kiadása a pozsonyi ö. t.-testü- let fennállásának 25-éves ünnepéye alkalmából	107

	Oldal
»Emléklapok« az alcsuthi önkéntes tűzoltó-szakasz 10-éves jubileuma alkalmából	127
»Tűzoltói-Utmutatások.« Harmadik bővített kiadás. Breuer Szi- lárdtól	128

Hírek.

9, 10, 29, 47, 48, 62, 63, 81, 82, 83, 84, 104, 105, 106, 129.

Szerkesztői üzenetek.

11, 30, 64, 84, 108, 130.

Hirdetések.

12, 13, 14, 15, 16, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 48, 49, 50, 51, 52, 53,
54, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 108, 109,
110, 111, 112, 130, 131, 132, 133, 134.



TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik szám.

Kiadóhivatal:

VIII., Pál-utca 3. szám, III. em., 18. ajtó.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árengedmény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

TARTALOM. Előfizetési felhívás! — Néhány szó a fegyelemlről. — *Hivatalos rész.* — *Technikai rész:* A biberachi Lieb J. G. cég-féle újabb gépszerkezetű, lóerővel szállítható létrákról. — *Általános rész:* A budapesti önkéntes tűzoltó-testület »Szolgálati szabályrendelete«. (Folytatás és vége.) — *Testületek köréből:* A lipói tűzoltóság szervezkedése. — A gyöngyösi önk. tűzoltó-testület évi jelentése. — A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének alapszabályai. — *Hírek.* — *Vegyesek.* — *Szerk. üzenetek.* — *Hirdetések.*

Előfizetési felhívás!

Lapunk e számával XIV. évfolyamába lép. Célja és iránya: jótékonyan hatni a magyar tűzoltóügy fejlesztésére és előmozdítására, s e célból nem mulasztunk el semmit, nem hagyunk figyelmen kívül egy oly körülményt sem, a melyet az általunk feltett célunk elérésére szükséges és jónak látunk. Hogy pedig e lap magyarországi bajtársaink körében annál jobban elterjedjen, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága határozatának megfelelőleg, a magyar országos tűzoltó-szövetséghez tartozó tűzoltó-testületek tagjai számára az előfizetési díjat **felére (t. i. 1 frt 20 krra)** szállítjuk le, ezt azon óhajjal hozzuk a t. bajtársaink tudomására, hogy ezen csekély összegért igyekezzenek az előfizetőink sorába lépni. A »Tűzoltó-Közlöny« rendszeren minden hóban egyszer 2 ivnyi (16 oldal) terjedéssel jelenik meg, s azonnal szétküldetik.

Előfizetési ára a magyar tűzoltó-szövetséghez nem tartozó testületek és azok tagjainak:

egy évre	2 frt 40 kr.
félévre	1 „ 20 „
egyed. számok ára	20 „

Hirdetések is vétetnek fel a következő díjak mellett:
egy egész oldal egyszer 10.— frt, háromszor 25.— frt
egy fél „ „ 5.— „ „ 12.50 „
egy negyed „ „ 2.50 „ „ 6.25 „
többszöri hirdetésnél még nagyobb árkedvezmény adatik. Úgy az előfizetések, valamint a hirdetések, melynek díjai előre küldendők be a kiadóhivatalhoz, legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők. Régebbi előfizetőinket pedig arra kérjük, nehogy a lap szétküldése akadályokba ütközzék, hogy az előfizetési díjakat minél előbb beküldeni sziveskedjenek, még pedig úgy, hogy a régi czimszalagjaik közül egyet a postautalványra ragasztva hozzánk juttassák.

A „Tűzoltó-Közlöny“ kiadóhivatala: A „Tűzoltó-Közlöny“ szerkesztősége:

Tomcsányi Béla, Bárány N. Ernő,
a kiadóhivatal vezetője. felelős szerkesztő.

Néhány szó a fegyelemlről.

Ezzel úgy vagyunk, mint a fősvény kincseivel. Birja, de nem akarja semmire sem felhasználni. Inkább maradjon vesztég, maradjon rejtve, csak másnak ne jusson belőle.

Ama panasz a fegyelem hiányáról, mely az önkéntesek soraiban honol, többször hallható. Leginkább az önkéntesség természetes ellenfelei, kedves bajtársaink, a hivatásosak azok, kik e témán körül taposnak. Részint azért, mert oly annyira édes valami az a ráfogás; részint pedig azért, mert semmi áron sem akarják concedálni nekünk, hogy önként is hivatásosak vagyunk, a kiknek soraiban a fegyelmettség épp oly otthonos lehet, sőt kell hogy legyen, mint náluk, kik a »stramme Disciplin«-t, mely még az egyéni önálló gondolkozást is kizárja, alkalmazásba venni igyekezzenek.

Az önkéntes elem, mely a hivatásosak előtt azon előnnyel dicsekedik, hogy egyéni compositumában értékesebb, mert ugyanazon szakértelemmel, tehát ebben a paritásban, még azon agióval bir, hogy emeltebb hangulattal, mert önként vállalkozva és lelkesülve nemes intézményünk iránt végzi kötelességeit, szolgálatában semmivel sem különb a másiknál, kivéve azon természetes körülményt, hogy állandóan kaszárnyázva nincsen.

Ha tehát kedves ellenfeleinknek igazuk van és bebizonyítani tudjuk, hogy nem pusztá ráfogás a mit mondanak, akkor keressük meg az okokat és mondjuk meg nyiltan, hogy hol észlelhetők és hogy mi által orvosolható a baj.

Mert abban ugyan egyetértünk, hogy az önkéntes is, meg a hivatásos is szolgálat tekintetében nem lehet más szabály alá rendelve, mint az alá, mely teljes épséget biztosít a szolgálati akciónak és hogy az önkéntes mikor szolgálatban áll, teljesen elveszti önkéntesi jellegét, mely más különben is csak a szolgálattételre való csatlakozási vagy belépési mód-

ját, mint önkéntes elhatározását, tehát nem kényszerhelyzetét, jelzi.

Már most fel kell tételezni, hogy minden valamire való testületben a szabályok szigorú betartása maga után vonja az azokban foglalt minden intézkedéseket s így a csapat fegyvelmezettsége sem maradhat figyelem nélkül, a minék úgy kellene lenni mindenhol, a hol a tisztikar föladatainak magaslatán áll.

Feltételezni tehát, hogy az önkéntes elem a fegyvel szigorú szabályainak betartására egyáltalában nem alkalmas, ez oly állítás, mely magában véve merészség, mivelhogy éppen az ellenkezőjét lehet látni és tapasztalni, noha mondható, hogy vannak egyes jelenségek, melyek itt-ott felmerülnek, de kivételként szerepelnek.

Ott, a hol ez a kivétel meg van, ott meg van a baj, melynek okát keresnünk kell és biztosan abban fogjuk találni, hogy a testület tisztikara az, mely ennek elősegítésében bűnös. Mert a tisztikar kezébe van lefektetve a szabályok fölötti örökös és azok fennhangoztatása s ha ezek ellen valamely tagja a testületnek vétett, akkor a megtorlás, a büntetés is a tisztikar akarától, már mint a szabályok szigorú alkalmazásától függ. Rá kell olvasni az oly rakoncátlanok elemre a paragrafust és kitisztítani a sorokat a metelytől, mely példájában mint a rákfene továbbhalad a fogékony elmékben. A tiszt azonban ismerje fel helyzetét és kezeibe lefektetett hatalmát gyakorolja ott, a hol és oly formán, hogy kötelessége teljesítésében először is magamagát találja fel, másodsor pedig szigorúságával a tapintatos, de határozott bánásmódot el ne téveszsze.

Volt alkalmam hosszú tűzoltói pályafutásom alatt akárhányszor találkozni azon nézettel — még pedig igen jeles képzettségű tisztek részéről hangoztatva, — hogy nem lehet a disciplinát az önkéntesek soraiban úgy alkalmazni, hogy ebből a

polgári magánéletre ki ne hasson az összeütközések és kellemetlenségek egész láncolata. Vagy pedig, hogy az önkéntes éppen azért, mert önként és nem kényérkeresetből eredő kényszerhelyzetben csatlakozik az e téren gyakorolt humanizmus zászlóvivőjéhez, nem tűri meg a gyeplő feszítését, mivel hogy legott ott hagyja az institúciót mint Szent Pál az oláhokat. — Erre az a megjegyzésem, hogy az oly elem amugy sem való a komoly férfias munka végzésére; mert az, ki egyéniséget ily magasztos és nemes intézmény alá rendelni nem képes, az maradjon távol tőle, azzal ugy sem nyerünk, sem veszünk semmit. Legfőlebb azt, hogy hiába való munkára fárasztottuk magunkat az ily fráter oktatásban.

Az önkéntes tűzoltó ne feledje el, hogy egyénisége, bármely polczon álljon is az társadalmilag, legott megszűnik bármely kiváltságos kaszt tárgya lenni, a mikor szolgálattételre befogadva hűséget fogad és ígér és hogy mint egység megszűnik lenni és beleolvad abba a nagy összeségbe, melyet a magára vett uniformis teljesen egalizál és melyben sem születési rang, sem vagyoni vagy egyéb társadalmi állás kiváltságokat nem biztosít; mert a szellem, melyen a tűzoltó-intézmény nyugszik, az az egyedüli e világegyetemben örökké igaz alap, a demokratikus alap, melynél tudvalevőleg az aranyozott bölcös sem, sem a pénzsák nem, de a tehetőség és az ész, a férfias magaviselet és a szív nemessége biztosítja a felfelé való megkülönböztetést.

Azért kellene ezt az intézményt magasra becsülni és azért kellene annak sorait leginkább felkeresni és büszkeséggel azon csekély részt a munkában elvállalni mindenkinek; mert az üdvös testedés mellett éthikailag a lélek is nyer tápot, a miből megint csak a társadalomnak jut a haszon.

Bárány N. Ernő.

HIVATALOS RÉSZ.

»Magyarországi tűzoltó-testületek segélyező-szövetsége.«

102. szám
s. a. 1891.

Felhívás!

Régóta és általánosan érzett baj volt, hogy míg mi tűzoltók emberbaráti működésünk közben lépten nyomon veszélynek voltunk kitéve, s szerencsétlenségek tényleg minden elővigyázat daczára előfordultak, — s míg vetünk gondot arra, hogy ekként veszélybe sodort s munkaképtelenné vált bajtársainkat s azok családtagjait a nyomortól megszabadítandók, segélyezzük.

Pedig ha sorainkon végig tekintünk úgy a küzködők között éppen azokat találjuk leginkább képviselve, kik két kezük munkájával keresik kenyerüket, kik tehát esetleges szerencsétlenség alkalmával a segítségre leginkább rá vannak szorulva; s valjon képzelhető-e szomorúbb helyzet, mint midőn azokat, kik tisztán nemes szívük sugallatát követve már annyiszor saját egészségük, sőt életük kockáztatásával siettek veszélyben forgó embertársuk segítségére, s kiket éppen ezen nemes

ténykedésük közben ért baleset, s rövidebb vagy hosszabb időre munkaképtelenné váltak, vagy éppenséggel életüket veszítették, — a kellő anyagi eszközök hiával családjukkal együtt nyomorban, kétségbeesésben kell hagynunk?

Ezen visszas helyzetben egyes testületek nagy nehezen összekuporgatott filléreikkel vajmi kevésbé segíthetnek, s országos szövötközésre, összetartásra van szükség, hogy a szolgálat közben megsérült vagy megbetegedett s így keresetüktől megfosztott tűzoltókat kellően segélyezhessük.

Az 1889. évi székesfehérvári közgyűlés megalkotta az országos tűzoltó-segélyalapot, mely működését az 1891. évvel, bár szerényebb körben, tényleg megkezdette.

Immár a kezdet nehézségein túl vagyunk, s a kik eddigelé bizonyos idegenkedéssel tekintettek intézményünk jövője elé, kénytelenek ma már bevallani, hogy bizalmukat minden alap nélkül vonták meg eddig is tőlünk. Testületek, nemes emberbarátok alapítványal lehetővé tették, hogy alapunk ma már a 3000 frtot

megközelíti, s annak fennállása ma már biztosítva van. Alapszabályainknak a múlt évben eszközölt czél-szerű átalakításával míg a tagtestületek jogai kétséget kizárólag körvonaloztatnak, egyúttal a csatlakozás még az országos tűzoltó szövetséghez nem tartozó testületeknek is lehetővé tétetett.

Mivel azonban épp a tagtestületek érdekében áll, hogy a „Magyarországi tűzoltó-testületek segélyező-szövetségéhez“ minél többen csatlakozzanak, mert hisz így a nyújtható segélyösszegek is csak emelkedhetnek, s annak áldásaiban annál több szerencsétlen bajtársunk részesülhet, — a vagyonmérleg

közlésével, valamint az alapszabályok és nyilatkozat-úrlap csatolásával tisztelettel felhívjuk hazánk tűzoltó-testületeit, hogy működő tagjakkal és azok jól felfogott érdekében minél tömegesebben csatlakozzanak intézményünkhöz, s tartsák szemük előtt mindig azon sajnálatos ténytet, hogy „mindnyájunkat érhet baleset!“

Kelt Budapesten, 1892. évi január hó 8-án.

Az igazgató-választmány nevében:

Follmann Alajos
elnök.

Dr. Szily József
titkár.

Kimutatás

a „magyarországi tűzoltó-testületek segélyező-szövetségé“ pénztárának állásáról a megalakulástól 1891. évi december hó 31-éig.

Folyó szám	Bevétel	Érték		Pénz		Folyó szám	Kiadás	Érték		Pénz	
		frt	kr	frt	kr			frt	kr	frt	kr
1	Ngs s Főt. Várady Fer., pápai kamarás alapítványa				1000	1	Értékpapírok vásárlására			5923	50
2	Tek. Walsér Ferencz úr alapítványa	500				2	Nyomdai számlákra			23	50
3	A budapesti önk. tűzoltó-testület alapítványa				3000	3	Irodai, ügykezelési, postaportó és kézbesítési kiadások				28 07
4	A pozsonyi önk. tűzoltó-testület alapítványa	500				4	Egyéb				1
5	A lévai önk. tűzoltó-testület alapítványa				110	5	Tagsági díjak visszatérítésére				17 87
6	A selmeczbányai önk. tűzoltó-testület alapítványa				100	6	Pénztári maradvány mint egyenleg	7000			602 77
7	A felosztott dunántúli szövetségtől József főherczeg Ó Fenségének alapítványa				100						
8	Mezőtúri önk. tűzoltó-testület alapítványa				50						
9	Rösch Fr. kapuvári gyűjtése				20						
10	A budapesti önk. tűzoltó-testület által tartott mulatságok és a fővárosi egyéb tűzoltóságok közreműködésével rendezett díszgyakorlat jövedelme				566 88						
11	Vásárolt 6 drb 1000 frtos m. áll. italméresi váltáságváltvány	6000									
12	Belépési és tagsági díjak			1281	70						
13	Kamatok				363 07						
14	Egyéb czimén				5 06						
	Összesen	7000		6596	71		Összesen	7000		6596	71

Kelt Budapesten, az 1892-ik évi január hava 8-ik napján.

Follmann Alajos
elnök.

Tomcsányi Béla
pénztárnok.

A belügyminiszterium a gurahonczai önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 76039., a csurgóit 77023., a balfiét 78145., a tobajiét 81624., a dávidhátiét 84923., a bhar-sadpiét 86322., a temeriniét 86787., a petrováciét 86781., a kisczellit 86862., az ebergäziét 87841., a tiszta-szajóliét 88053., a jász-jákóhalmiét 88742., a jász-mihálytelkiét 89070., a szent-lőrinciét 90547., a nagykurúit 91453., a tiszta-beöit 91454., a zselkiét 91455., a szent-péteriét 93330., a táczit 94333., a vörösváriét 94335., a maduniciét 94341., végül a kálözi önkéntes tűzoltó-testület olvasóköreinek alapszabályait 93486. szám alatt a bemutatási záradékkal ellátta.

Ő cs. és ap. kir. Felsége az ottövölgyi önkéntes tűzoltó-testület részére, továbbá Rába-Sómjén, Kaposmérő, Look, Hídegység és Czirák községeknél tűzoltószerek beszerzésére egyenkint 50 frtot, — a doborgazi, szilas-laktúri-szakállosi és a besenyei önkéntes tűzoltó-testületeknek egyenkint 80 frtot, — Páli község tűzkárosult lakosai segélyezésére 100 frtot, — a zacskói tűzkárosultak részére 300 frtot, — Károlyfalva község tűzkárosultjai részére 500 frtot, — Kisvárad község tűzkárosultjai részére 800 frtot, — és végül Hrboltó és Bező községek tűzkárosult lakosainak segélyezésére egyenkint 1000 frtot, összesen 4240 frtot méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

TECHNIKAI RÉSZ.

A biberachi Lieb J. G. czég-féle
ujabb gépszerkezetű, lóerővel
szállítható létrákról.

(Schmahl Pál mérnök terve és szabadalma szerint.)

Azon iparosok között, kik a gépszerkezetű létrák gyártását, mint különlegességet nagyobb mértékben úzik, az elsők közül bizonyára ott áll a sorban a biberachi Lieb J. G. czég, mely tudvalevőleg és ismerve lévén igen sok tűzoltó előtt, évtizedek óta úttörőként működik a gépszerkezetű létráknál elérendő haladás érdekében.

Az 1877. évben Stuttgartban megtartott németországi tűzoltónagygyűlésen, hol a czég gyártmányával nagyobb szerű mérvekben lépett a tűzoltóságok elé, már feltűnően mutatkoztak szereim azon alapelvek, melyek nyomán a következő években a czég mindinkább igyekezett az átalakításokat minél nagyobb tökélyre emelni és melyeket a következőkben lehet összefoglalni:

1., hogy az eddig szabadon alkalmazott támaszrudaknál igényelt külön kezelés, mely veszélylyel járt, mellőztesék, ezért a támaszrudakat magával a létrával összeköttetésbe hozni;

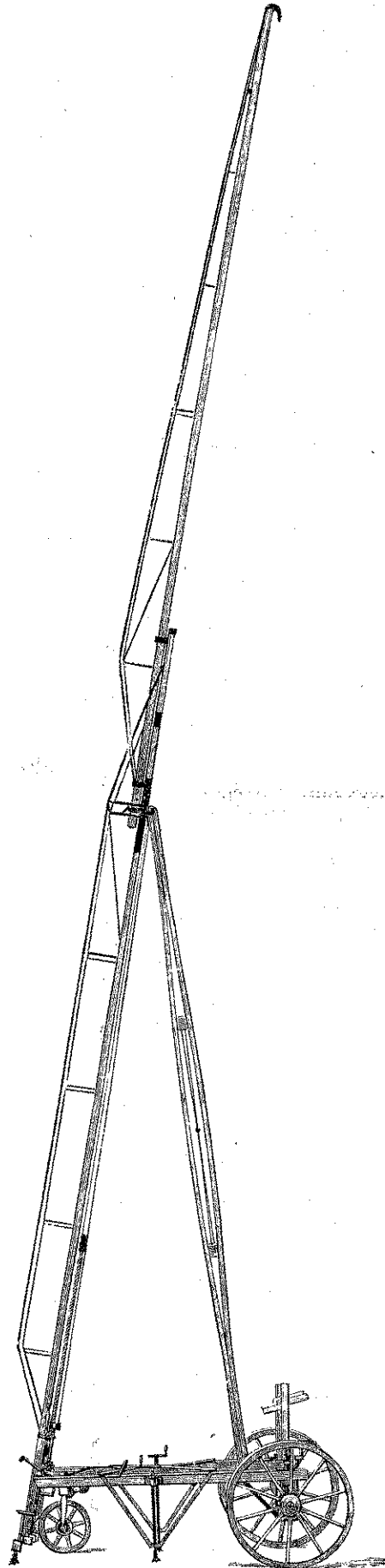
2., hogy minden tetszés szerinti hajlása a létrának elérhető legyen, mindenkor biztos és önműködő támasztás mellett;

3., hogy a hajtókeréknél az árkúp helyett önműködő oly megakasztás, mint fékező alkalmaztassék, mely által az eddig nélkülözött biztonság a létra felállításánál elérhető legyen; és

4., hogy a létra oldalra való irányítása oly esetekben, a mikor egyenetlen talajon állítandó fel, vagy pedig valamely épülethez oldalt támasztandó (más czég által már a 70-es évek elején alkalmazva lévén, azonban csak teljesen felállított létránál) oly formán elérjék, hogy ezen irányítás még a fel nem állított létránál legyen alkalmazható, mi által teljesen kizárva volna annak lehetősége, hogy a létra felállítás alatt valamely baleset bekövetkezzék.

Mindazonáltal gépiességek a Lieb-Schmahl-féle létrákon már az 1877. évben észlelhetők voltak, a mikor a felállító és a létrát hajlásba hozó fékezőszerkezet vasdrótból fonott szalagos fém volt, melynek helyébe Schmahl mérnök 1878-ban oly felállító csiga-féle hajtógépezetet talált fel és szabadalmaztatott magának, mely fogas ejtő-művel összekötve, a létra és támaszrudak biztos összeköttetését megalkotta.

Mindazonáltal Schmahl igen gyorsan felismerte, hogy ezen szerkezetek sem eléggé tökéletesek, mivelhogy a létra vissza- illetve leeresztése alkalmából



1. sz. ábra
»E« létra teljes felállításban.

a fogas ejtő-művet ki kellett akasztani; mivel azonban éppen a leeresztésénél a létrának a legfokozottabb erőalkalmazás beáll, ezen szerkezet biztonsága leginkább kétessé vált.

Ily megfontolások után és mivel különösen azon körülmény volt figyelembe veendő, hogy az alkalmazott sodronykötelek, noha meglehetősen nagy hengerekre voltak feltekercselve, nem elegendő biztosítékot nyújtottak, mivel hogy a mindenkori nagy mérvű feszítés, mely a fel- és lehengerítés folytán még a legjobb anyagot is törőssé teszi és előbb-utóbb a szakadáshoz viszi, nem is szólva a vékonyabb sodronyszálak rozsdá által való pusztulásáról, — ily megfontolások után — mondottuk — Schmahl mérnöknek 1881-ben azon szerencsés ötlete támadt, hogy az eddigi kötél vagy sodronykötél-féle felhúzó szerkezet helyett oly csavaros hajtókészüléket (csavarorsót) alkalmazzon (Schmahl-féle német birodalmi szabadalom 22084 sz. alatt), mely úgy is mint felhúzó szerkezet, valamint önműködő fékező készülék, minden eddig alkalmazott készülék fölött előnyvel bír s mely minden más gépes alkotásoknál, többféle alkalmazásban, régóta minden hozzá kötött igényeknek a legjobban megfelelt és az utolsó 10 év lefolyása alatt mint létrafelállítási eszköz kitűnő szolgálatokat tett, a hogy azt a további fejtegetésekből, valamint a mellékelt ábrából (1. sz.) kiismerjük.

Ezen szerkezetnél »D« létra, 2 rétű vagy 3 rétű, egyszerűbb kiállításban; »E« létra, 2 rétű vagy 3 rétű, gazdagabb kiállításban, de gépes szerkezetében tökéletesen ugyanaz) a csavarorsó közvetlenül a létra alá van alkalmazva, az anyacsavar és a támaszok vasból készült kötőrudakkal vannak biztos módon összekötve és a felállítás azzal idéztetik elő, hogy az anyacsavar a hajtásnál le vagy felfelé a csavarorsó mentén teszi meg útját, s így az összekötő rudak segítségével a támaszokat a létrakocsi előrészeről annak hátsó részére huzzák, mi által a létra folytonos önfékezés mellett a magasságba felszorítottatik, illetve felállítatik mindaddig, míg a szabályozásnak szolgáló egyenesítő mutatója a szabadon való felállítás elérést nem jelzi. Ezen egyenesítő készülék mutatóján ki van jelölve az is, hogy a létra a lehető legfokozottabb hajlítását mikor érte el (55° a vízszintes irányhoz minden megterhelés nélkül). A csavarorsó hatása tehát az, hogy bárminő zárkup alkalmazása nélkül a létra bármely rézsútos irányban megmarad mindaddig, míg a csavarorsó előre vagy hátra forgatása által a létra más irányba nem terelgetik. (Folytatása köv.)

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület „Szolgálati szabályrendelete“*)

(Harmadik, módosított kiadás)

(Folytatás és vége).

4. Szabadságolás.

67. §.

Szolgálatétel alól való szabadságolás iránt a parancsnoksághoz írásbeli indokolt kérvény nyújtandó be.

A szabadságolt tag ment minden szolgálattól.

A szabadságolás 3 hónapnál tovább nem terjedhet, kivéve a katonai szolgálatételre való bevonulást.

Kivételes esetekben a szabadságidő meghosszabbítható, ez iránt azonban újabb indokolt kérvény nyújtandó be.

Egy hónál hosszabbra terjedő szabadságolásnál az egyenruha és felszerelés a szertárba beszállítandó; de ha fontos okok kívánják, a parancsnokság megengedheti, hogy a szabadságolt tag, egyenruháját és felszerelését magánál tarthassa.

A szabadságidő letelte után köteles a tag a szolgálatvezetőnél jelentkezni; minden ezutáni mulasztásaiért felelős.

5. Idézés.

68. §.

A parancsnokság vagy fegyelmi bíróság elé bármi okból, akár szóbelileg, akár posta útján írásbelileg idézett tag köteles teljes felszerelésben megjelenni.

Háromszori idézésre előzetes indokolás nélkül meg nem jelenők a testület kebeléből kizáratnak.

6. Fegyelmi bíróság.

69. §.

Szolgálati mulasztások, valamint fegyelmi vétségek elbírálására a parancsnokság saját kebeléből évenként külön fegyelmi bíróságot küld ki.

A fegyelmi bíróság áll egy elnökből s két szavazóból, kikhez a szolgálatvezető mint előadó osztatik be.

A fegyelmi bíróság a hozzá utalt esetekben bírságolás, intés, dorgálás, rosszalás, felfüggesztés és lefokozás tekintetében végérvényesen ítél, mely ellen felebbezésnek nincs helye. Kizáratást érdemlő esetekben azonban a parancsnoksághoz javaslatot tesz.

7. Mulasztás és igazolás.

70. §.

Szolgálati mulasztások gondosan kerülendők.

Éjjeli őrség mulasztás utólagos igazolásának nincs helye.

Gyakorlatok vagy elméleti előadások elmulasztása utólagosan is igazolhatók, ha az azokat követő 3 napon belül a szolgálatvezetőnél írásban elfogadhatólag indokoltatnak.

8. Bírságolás.

71. §.

Nem igazolt szolgálati mulasztásokért a következő bírságok rovatnak ki:

éjjeli őrség mulasztásért 1 frt,

gyakorlat mulasztásért 50 kr.,

elméleti előadás mulasztásért 50 kr.,

éjjeli őrségen való késedelmes megjelenésért negyedóránként 5 kr.

Mindezen bírságok a testület segélyalapja javára esnek.

*) Szemben azon számos megkereséssel, mely a testület parancsnoksága által az ez idén kiadott és mint »harmadik módosított kiadás« megjelent szolgálati szabályrendelet iránt hozzánk érkeznek, szolgálatot vélünk tenni azzal, ha ezeket folytatólag egymásutánban közzé tesszük. — A szabályzat elejét lásd lapunk tavalyi évfolyama 10-dik számában.

9. Büntetés.

72. §.

Fegyelmi vétségek, u. m. szolgálati hanyagság, illetlen magaviselet, engedetlenség, büntetendő cselekmények.

A büntetés nemei: intés, dorgálás, rosszalás, felfüggesztés, lefokozás, a tagok sorából való törlés és kizárás.

73. §.

A parancsnokság által hozott kizárási ítélet ellen joga van a kizáratnak felebbezni.

Ezen felebbezés a közgyűléshez intézendő, és a kizárási végzés kézbesítésétől számított 30 napon belül a parancsnoksághoz nyújtandó be.

10. Kilépés.

74. §.

A működő tagok sorából való kilépési szándék indokaival együtt a parancsnoksághoz 14 nappal előbb írásban bejelentendő. A hátralévő 14 nap alatt a tag köteles szolgálatait pontosan teljesíteni, mely idő letelte után tartozik az egyenruhát és felszerelést tisztán és hiánytalanul a testület szertárába, elismervényének visszavétele mellett, beszállítani.

11. Szolgálati bizonyítvány.

75. §.

A testületben működött tagnak, tagsági minőségben eltöltött szolgálati ideje után, kívánatra bizonyítvány adatik ki, mely a szolgálati idő feltüntetésén kívül, tanúsított magaviseletét s egyéb szolgálati ténykedéseire vonatkozó adatokat tartalmazza.

VI. FEJEZET.

Egyenruha, felszerelés, rangsorozat, rangjelzés.

1. Egyenruha.

76. §.

A testület működő tagjainak egyenruházata a következő:

a) sötétkék posztó téli *zubbony*, vörös zsinórral szegélyezett álló gallérral, belső zsebekkel, 4 sima lapos sárgaréz-gombbal a legénységénél, 5 sima gömbölyű sárgaréz-gombbal a tisztelnél;

b) kék-fehér csikos vászon *nyári zubbony*, belső zsebekkel, zsinórnélküli álló gallérral, 4 sima lapos sárgaréz-gombbal a legénységénél, 5 sima gömbölyű sárgaréz-gombbal a tisztelnél;

c) fehér csinvatvászon-*nadrág* (pantalon) veres zsinór oldalszegélylyel.

Ezen egyenruházat a testület szertárából adatik ki.

Saját költségén tartozik a tag beszerezni:

a) katonai *nyakravalót* és

b) gömbölyű tetejű veres posztó *saphát*.

Ezenkívül a tag saját költségén beszerezhet:

a) sötétszürke sima posztóból készült zsákszabású *felöltöt* (jász), lehajló gallérral, sima ujjakkal, a csipők alatt elhelyezett, vízszintes vágású zsebfedéllel ellátott külső oldalzsebekkel, baloldalt a baltafok számára függőleges hasítékkal és kétsoros 5 sima lapos sárgaréz-gombbal;

b) sötétkék posztóból készült *nadrágot* (pantalon) bevarrott vörös posztó oldalszegélylyel; mely ruhadarabokat diszkvionulásokon kívül szolgálatban is viselhet.

A tiszték egyenruházatához tartozik a fentiekén kívül:

a) sötétkék sima posztóból készült, testhez álló, atilla-szabású *diszkabát*, aranyzsinórral szegélyezett álló gallérral, belső zsebekkel, az ujjakon három karikás aranyzsinórral, mindkét vállon 3 karikás arany vállzsinórral; 7 sima gömbölyű sárgaréz-gombbal, hátul a derékhajlásban 2 ugyanilyen gombbal.

Ezen egyenruha a testület szertárából adatik ki.

A tisztek saját költségükön szerzik be a következőket:

a) sötétkék posztóból készült, fénymázás bőrellenzővel és rohamszíjjal ellátott, színes beszövésnélküli, aranyzsinórral szegélyezett *tiszti sapkát*, az ellenző felett függélyesen álló aranyzsinóron sötétkék posztóra aranszálakból himzett tűzőltő-jelvényvel;

c) sötétkékes szürke posztóból készült, színes szegélyezés nélküli *tiszti köpenyt*, lehajló fekete bársonygallérral, vörös hajtokákkal, két soros 6 sima lapos sárgaréz-gombbal;

c) sötétkék posztóból készült *nadrágot* (pantalon) bevarrott vörös posztó oldalszegélylyel;

d) drappszinü tricottból készült *nyári nadrágot* (pantalon) színes oldalszegély nélkül.

Diszkivonuláskor a tisztek és tisztesek fehér szarvasbőr-kegtyűt viselnek.

Diszkivonulásra, gyakorlatra és minden egyéb együttes megjelenéskor a tagok egyöntetű ruházatban tartoznak megjelenni.

A nem működő tagok sorából választott *parancsnok-sági tag* egyenruhája ugyanazonos a tisztek egyenruházatával.

Felszerelés.

77. §.

A működő tagoknak felszerelése a következő:

a) A *szivattyusoknál*: alacsony formájú, fekete fénymázás bőrsisak taréjjal, rézzel szegélyezett ellenzőkkel, rohamszíjjal, — homlokán Budapest főváros czimere, »Budapest önkéntes tűzoltó-testület 1863.« körirattal; — 5 centiméter szélességű fekete bőrszija, csattal és baltatokkal; — fa-fokkal ellátott balta, a nyél végén csavarhúzóval.

b) A *mászójelöltek*nél (vizsgázott szivattyusok): ugyanolyan sisak; 12 centiméter szélességű kenderöv, aczélrugós zárkapocscsal; — széles végű csákány bőrtokkal; — tömlőkötél kis zárkapocscsal.

c) A *mászóknál és csövezetők*nél: a fentitől csak magasabb formája által különböző sisak, 12 centiméter szélességű kenderöv, aczélrugós zárkapocscsal; hegyes végű csákány bőrtokkal, mentőszeg, mentő- (mászó-) kötél, csőkötél, tömlőkötél, védőbőr, szivacs-táska és jelző-síp sárgaréz lánczczal.

d) Az *őrparancsnokok*nál a felszerelés a mászókéval azonos, de síp helyett kéthangu jelzőt viselnek.

e) A *tiszteknél*: magas formájú sisak, kéthangu jelző véres zsinórral, a testhez álló zubbony alá kötött szíjon függő kisebb formájú tisztí csákány, fénymázás bőrtokkal.

Ezenkívül minden működő tag vörös posztóból készült, fekete Ö. T. betűkkel ellátott *karkötőt* kap, melyet azonban csak is polgári ruhában viselhet, tűzoltói minőségének igazolására.

A tisztek karkötőjén fehér posztóból készült Ö. T. betűk alkalmaztatnak.

Az orvosok karkötője fehér, melyen vörös Ö. T. betűk között vörös kereszt van.

Rangsorozat.

78. §.

A testület működő tagjainak rangsorozata a következő:

Főparancsnok.

Főparancsnoki helyettes.

Mászó osztályparancsnok.

Szivattyus osztályparancsnok.

Mászó szakasparancsnokok.

Szivattyus szakasparancsnokok.

Szakasparancsnokok (őrparancsnoki vizsgát tett tisztviselők).

Őrparancsnokok.

Csővezetők.

Mászók.

Mászójelöltek (vizsgázott szivattyusok).

Szivattyusok.

A mászó és szivattyus szakasparancsnokok rangban megválasztásuk sorrendje szerint következnek egymásután.

A szakasparancsnokok (őrparancsnoki vizsgát tett tisztviselők) egymásközt való rangsorozatánál, őrparancsnokká történt minősítésük ideje mérvadó.

Az őrparancsnokok egymásközt való rangsorozata minősítésük ideje szerint állapittatik meg.

A csövezetők rangsorozata kinevezésük, a mászó- és mászójelölteké (vizsgázott szivattyusok) pedig minősítésük ideje szerint számítatik.

79. §.

A tűzoltás körüli vezérlés tekintetében a »fővárosi tűzrendészeti szabályrendelet« 15. §-a következő rangsorozatot állapítja meg:

a fővárosi tűzoltóság főparancsnoka,

a fővárosi tűzoltóság tűzfelügyelője,

az önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka,

az önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese,

az önkéntes tűzoltó-testület osztályparancsnokai,

a fővárosi tűzoltóság segéd-tisztje,

az önkéntes tűzoltó-testület szakasparancsnokai,

a fővárosi tűzoltóság őrparancsnokai.

Rangjelzés.

80. §.

A tisztek és altisztek rangjának megkülönböztetésére következő — a magyar országos tűzoltó-szövetség által megállapított — jelvények szolgálnak:

Főparancsnok: fényes ércsisak fehér lószőrforgóval, aranygalléron 2 ezüstrózsa.

Főparancsnoki helyettes: fényes ércsisak (lószőrforgó nélkül), aranygalléron 1 ezüstrózsa.

Osztályparancsnokok: rézzel borított és körített s cserlombokkal díszített taréju, cserlombos rohamszíjjal ellátott fekete bőrsisak, posztógalléron 3 aranyrózsa.

Mászó- és szivattyus-szakasparancsnokok: rézzel borított és körített taréju fekete bőrsisak kereszt-pántokkal, posztógalléron 2 aranyrózsa.

Szakasparancsnokok: (őrparancsnoki vizsgát tett tisztviselők) rézzel borított és körített taréju fekete bőrsisak (kereszt-pántok nélkül), posztógalléron 1 aranyrózsa.

Tisztviselők: (titkár, pénztárnok, szertárnok, szolgálatvezető, muzeum- és könyvtár-őr, szivattyumesterek, orvosok, gépész-mérnök, építész), ha őrparancsnoki vizsgát nem tettek, rézzel borított taréju, fekete bőrsisak; a posztógalléron rózsza nélkül.

Őrparancsnokok: rézzel borított taréju fekete bőrsisak; posztógalléron 3 ezüstrózsa.

Csővezetők: rézzel szegélyezett taréju fekete bőrsisak; posztógalléron 2 ezüstrózsa.

Mászók: posztógalléron 1 ezüstrózsa.

A *törzskürtős* őrparancsnoki rangjelzést nyer, de e mellett gallériján lantot visel.

A *kürtősök* rangjelzésükön kívül gallérijukon lantot hordanak.

A *tiszteknél* az egyenruházaton a zsinórzás a következő:

Téli öltözék:

a) a galléron: arany borítás, hátul három karikás vitézkötéssel; a főparancsnok és főparancsnoki helyettes a zubbonyon fél, a diszkabáton egész aranygallért visel;

b) az ujjakon: 5^{mm} aranyzsinórból egyszerű vitézkötés; a főparancsnoknál ezen vitézkötés sujtással van körítve;

c) az arany vállzsinór 5^{mm} vastagságban, 3 karikával; a zubbonyon csak a jobb vállon, a diszkabáton mindkét vállon viseltetik.

Nyári öltözéken:

a) a galléron: aranyborítás, hátul három karikás vitézkötéssel, a rangjelzés vörös hajtokán; a főparancsnok

és főparancsnoki helyettes a vörös hajtókán fél aranygal-
lért visel;

b) az ujjakon: minden zsinórzás elmarad;

c) az aranyvállzsinór 5^{mm} vastagságban, 3 karikával,
mely csak a jobb vállon viseltetik.

A legénység az egyenruházaton a zsinórzás a
következő:

Téli öltözéken:

a) a galléron: vörös teveször-borítás, hátul három-
karikás vitézkötéssel;

b) az ujjakon: vörös teveször-zsinórból egyszerű
vitézkötés, csak az őrpáncsnokoknál;

c) a vörös teveször-vállzsinór három karikával, a
zubbony jobb vállán, csak az őrpáncsnokoknál.

Nyári öltözéken:

a) a galléron: semmiféle zsinórzás, vörös hajtóka;
az őrpáncsnokoknál vörös teveször-borítás, hátul három-
karikás vitézkötéssel;

b) az ujjakon: minden zsinórzás elmarad;

c) a vörös teveször-vállzsinór három karikával, a
zubbony jobb vállán, csak az őrpáncsnokoknál.

A legénységi sapkán alkalmazandó rangjelzés a
következő:

Őrpáncsnokok: 3 lapos, 10^{mm} szélességű, sárga
selyemszalag; egymásközi 3^{mm} távolságban,

csövezetők: 2 szalag,

mászók: 1 szalag.

81. §.

A páncsnoksági tagok (a nem működő tagok sorából
választottak), habár vezérletre jogosítva nincsenek, a tiszt
egyenruha és felszerelés viselésére köteleztek. Felszerelésük
egyenlő a 77. §-ban említett tiszté, valamint a 80. §-ban
említett szakaszpáncsnokok felszerelésével; a zubbony,
illetve diszkabát gallérján azonban rangjelzést nem viselnek.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A lip-tói tűzoltóság szervezkedése.

A tűzrendészeti szabályrendelet keresztülvitele, mint
más szegény vármegyékben, Liptóban is sok nehézségbe
ütközött; nem csak a köznép húzódott az újabb terhektől,
de az intelligensebb osztályban is akadtak olyanok, kik
nyíltan kifejezték, hogy a rendelet végrehajtásának nem
barátai. Ha még hozzá vesszük azt is, hogy a nemzetisé-
giek már eddig is rossz szemmel nézték egyik-másik tűz-
oltó-testület hazafias irányu működését, mindenki belát-
hatja, hogy a testületek szervezése sok nehézséggel járt.

Sokáig, mintegy 18 évig húzódott a lip-tószentmiklósi
tűzoltó-testület felállítása is s az akadályt a nyelvkérdés el-
döntése képezte, mert mint a magyarok, mint a tótok
erősen ragaszkodtak a maguk álláspontjához, míg a mult
évben Kürthy Lajos főispán sürgetésére a magyar párt
vette kezébe az ügyet s alig pár nap alatt 70 működő tag
csoportosult a testület érdekében s elfogadta a testü-
let kiképzésében, vezetésében a magyar szót.

A 18 évi küzdelem után elismerésre méltó a testület
gyors megalakítása s az elismerést nem lehet megtagadni
azoktól sem, kik a főispán buzdító felhívására sokat fára-
doztak a tagok gyűjtése körül s ezek Joób Gyula főszo-
lga-bíró, Steiner Manó és Kovács József községi bírák.

Az alakuló közgyűlés november hó 9-én volt s nyom-
ban meg is választották a tisztikart. Elnök lett id. Balló
Lajos takarékpénztári igazgató, alelnök Steiner Manó pol-
gármester, jegyző Nagy István polgári isk. igazgató, pénz-
táros Kovács József gyáros, orvos Hoffmann Adolf dr., fő-
parancsnok báró Kloch Károly, alparancsnok ifj. Balló
Lajos.

A megalakulás után nyomban hozzáfogott a testület
a szervezkedéshez s a páncsnokság javaslatára 2000 frt
értékben rendelt meg a Tarnóczy-féle gyárnál felszerelési
tárgyakat, melyek még decemberben megérkeztek. A testü-
let tagjai a téli idő daczára is, csaknem minden vasárnap
összejönnek, hogy addig is, míg a szerekl való gyakor-
lásra az idő alkalmas lesz, a szabadgyakorlatokban gyako-
rolhassák magukat.

Nem kevesebb fontossággal bír a lip-tóvármegyei tűz-
oltó-szövetség megalakulása is, melyet a derék lip-tó-tarnó-
czi tűzoltó-testület kezdeményezett a mult év végével s mely
már e hó 10-én megtartotta alakuló közgyűlését.

A szövetség ily gyors megalakulása megint csak a
vármegye rendkívül tevékeny főispánjának, Kürthy Lajos-
nak érdeme, ki maga állott a szövetség élére, hogy haza-
fias tevékenységét annál inkább biztosítsa.

A közgyűlésen a vármegye 10 testületének mintegy
200 tagja vett részt, kik lelkes éljenzéssel fogadták, midőn
a főispán az előkészítő bizottság jegyzőjének, Nagy István-
nak üdvözlétére kinyilatkozta, hogy kötelességének tar-
totta a tűzoltók bizalmából neki felajánlott elnökséget el-
fogadni, mert meg van győződve, hogy ezzel is a vármegye
érdekeit fogja elősegíteni. Sok vármegyének kívánunk
ily derék főispánt.

A közgyűlés megnyitása után a főispánnak első indít-
ványa volt, hogy a közgyűlés feliratilag üdvözölje József
főherceget, az orsz. tűzoltó-szövetség védnökét, mit a köz-
gyűlés nagy lelkesedéssel el is fogadott.

Majd az alapszabályokat tárgyalta a közgyűlés s azt
egész terjedelmében minden változtatás nélkül el is fogadta.
Ez alapszabályokban ki van mondvá az is, hogy a szövetség
tagja csak az a testület lehet, mely a magyar vezény-
szót használja.

E szép kezdet után csak a legjobbat várhatjuk a lip-
tói tűzoltóság működésétől.

—nn.—

A gyöngyösi önkéntes tűzoltó-testület évi jelentése.

Egy éve mult, hogy testületünk szervezkedett és meg-
kezdette nemes czélu működését. Büszkén tekinthetünk
vissza a lefolyt esztendőre, mert megnyugtatóan bebizonyosult az
a tudat, hogy kötelességünket lelkiismeretesen teljesítettük.

Bátran, főlemelt fővel kijelenthetem, hogy a gyön-
gyösi önk. tűzoltó-testület ezen rövid idő alatt nem számi-
tott haladást mutat fel.

Igaz, hogy testületünk kezdetben a város közönségé-
nek nem minden rétegében birt bizalmat gerjeszteni, azon-
ban ma már örömmel konstatálhatom, hogy ezen bizal-
matlanság teljesen megszűnt és elmúlt, mert a lakosság
minden rétege belátta, hogy létezésünk közérdek s a mit
teszünk, önzetlenül és önfeláldozóan cselekeszünk.

Ezen eredmény felmutatásához azonban tagjaink lel-
kesedése és jóakarátán kívül, melyet a testületbe való be-
lépésükkor magukkal hoztak, első sorban Gyöngyös város
közönsége járult nagylelkű anyagi támogatásával, mely ne-
mes tetteért el nem mulaszthatom, hogy ez alkalommal
szívélyes köszönetet ne mondjak.

Továbbá testületünk nevében köszönetemet nyilvání-
tom Gyöngyös város mélyen tisztelt képviselőtestületének
a lefolyt évben velünk éreztetett azon kegyeiért, hogy a
város tulajdonát képező összes tűzoltó szereit nekünk ado-

mányozta és 600 frt összeget szavazott meg és adatott ki tűzoltói intézményünk fejlesztésére.

A kezdet nehézségeivel küzdve, mindent föl kellett használnunk arra, hogy bevételeinket, anyagi erőnket fejleszthessük. E célból kérelemmel járultunk a biztosító társulatokhoz is, kik szivesek voltak nagylelkű adományokkal, nevezetesen: az Első magyar ált. bizt. társaság 50 frttal, a »Duna« bizt. társaság 50 frttal, a »Generali« bizt. társaság 25 frttal testületünket támogatni.

De a helybeli egyletek és társulatok is sokban járultak céljaink eléréséhez, u. m. az iparos ifjúságok, a főegyházi és ref. énekkarok, kereskedő ifjúság, mely nagylelkű adományozóknak ez uton is köszönetet mondok.

A testület administrationális ügyeit az alapszabályok értelmében a közgyűlés és a parancsnokság intézvé, a lefolyt évben tartatott 3 közgyűlés, melyeken az időközben megüresedett tisztii állások töltettek be és az alapszabályok módosítottak, mely alapszabály jelenben a nagyméltóságú belügyminiszteriumnál várja elintézését, — tartatott továbbá 12 parancsnoksági ülés, melyben a fecskendők és egyéb felszerelvények bevásárlása, tisztiek kinevezése s egyéb a parancsnokság hatáskörébe utalt ügyek nyertek elintézését.

A testület vagyona jelenben áll: három darab szivó és nyomó szerkezettel ellátott fecskendőből, a várostól átvett fecskendők és lajtokból, a tagoknál kintlévő szerelvények stb. stb. leltár szerint 3539 frt értékben. Ezen vagyon a szerfárakban van elhelyezve.

Pénztári kimutatásunk szerint sokkal kevesebb összeg áll rendelkezésünkre még most, sem hogy fizetéses tűzoltókat alkalmazhatnánk, többet azon egynél, ki már tagjaink sorából került ki. S így a terhes éjjeli szolgálat teljesítése alóli felmentetésünk, még a jövőben is csak jámbor óhaj-tás marad.

Testületünk az 1891. év végén 104 működő és 246 pártoló tagból állott.

Ezeken kívül évközben elköltözött s így a testület kötelékéből kilépett 7 tag. Törültetett 15. Kizáratott 1. Működő tagból pártoló taggá lett 2 tag.

Az év végén létező 104 működő tag polgári foglalkozásra nézve állott: az iparos osztályból 65, hivatalnok 18, tanító 6, magánzó 5, kereskedő 5, ügyvéd 2, orvos 1, vendéglős 2, összesen 104.

Testületünk működését a következő szolgálatok vették igénybe:

I. Tűzeset volt 1891. év folyamán a városban és határán 10, a szomszédos gy.-püspöki községben 1. — Ezek közül tetőtűz volt 7, szalmatűz volt 3, kéménytűz 1, — vak lárma két esetben okoztatott.

Ezekből április hóra esett 2, júliusra 1, szeptemberre 2, októberre 5 és november hóra 1 tűzeset.

Ez alkalommal elmulaszthatatlan kötelességemnek tartom felemlíteni ama körülményt, midőn október hó 18. és 19-én a vészharang 16 óra leforgása alatt 4-szer szólította testületünk tagjait a vész helyére. Mely nap megtanított bennünket arra, hogy mit kell tenni egy tűzoltónak s a mely napon — minden dicsekvés nélkül mondva — testületünk az érettségi vizsgálatát tette le és pedig sikeresen, mert úgy a tisztikar, valamint a legénység, szakértelemmel és kitartással nem remélt mértékben adta tanujelét életképességének; magasztos céljainak teljes tudatában csaknem emberfölötti erélyt fejtett ki és közelismerést aratott.

II. Testületünk által tartatott 116 éjjeli őrszolgálat és pedig minden éjjel 3 ember által.

III. Színházi szolgálat tartatott 21, egyenként 5 ember által.

IV. Nappali szolgálat volt az augusztusi országos vásár alkalmával 2 napon 8—8 ember által.

V. Gyakorlatok tartattak 34-szer és pedig fecskendők és szerelési, továbbá rendgyakorlat, egy jelképes tűztáma-

dás, kürtjelzések, végül elméleti előadások az alap- és szolgálati szabályzat ismertetéséről.

Gyakorlat alkalmával könnyű sérülést szenvedett egy tag, ki a testületi orvos segélyében részesült.

De a munka és fáradság mellett a kedélyek felvidámitásáról sem feledkeztünk meg. Ugyanis a nyár folyamán, július hó 4-én a testület egy nyári mulatságot rendezett, mely úgy anyagilag, mint erkölcsileg a legsikeresebben ment végbe; ez alkalommal volt szerencsénk az egri és hevesi társtestület tagjaival megismerkedni, kik számosan jöttek ünnepélyünk fényének emelésére s a bajtársi viszony megkötésére körünkbe.

Most pedig, mielőtt jelentésemet befejezném, hálás köszönetemet nyilvánítom egy a vész helyén, mint a gyakorlatokon megjelent s önfeláldozóan működő összes parancsnoksági tiszt uraknak, valamint minden egyes bajtársamnak, kérvén egyszersmind mindnyájukat a testvéries és bajtársias összetartás tovább fejlesztésére, hogy nehéz feladatunkat felebaráti szeretetből örömmel és odaadólágg — mint eddig tevénk — tovább is teljesíthessük.

Gyöngyösön, 1892. január 10.

Kozmári Dezső,
főparancsnok.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének alapszabályai.

C z i m.

1. §.

A szövetség czime: »Magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetsége.«

Pecsét.

2. §.

Pecsétje: Magyarország czimere-tűzoltó-jelvények közt, czimszerinti körirattal

Székhely.

3. §.

Székhelye: Budapest főváros.

Nyelv.

4. §.

Hivatalos nyelve magyar.

Védnök.

5. §.

A szövetség a »Magyar országos tűzoltó-szövetség« védnöksége alatt áll.

C z í l.

6. §.

A segélyző-szövetséghez jelen alapszabályok értelmében csatlakozott tagtestületek azon működő tagjainak, kik szolgálatközben tűzvésznel, gyakorlatoknál, vagy egyéb szolgálati kirendeltség alkalmával, milyen árvíz, házomlás, földrengés, robbanás stb. sérülést szenvedtek, vagy pedig betegségbe estek, s ezek folytán keresetképtelenné lettek — valamint ama tagtűzoltók hátramaradtjainak, kik tűzoltói működésük közben vagy ennek folytán életüket veszítették — segélyezést nyújtani.

A szövetség forrásai.

7. §.

A szövetség forrásait képezik:

a) tagsági díjak,

b) alapítványok,

c) adományok és hagyományok,

d) az »Első magyar általános biztosító-társaság« által a felséges Uralkodópár ezüstmenyegzője alkalmából tett alapítványból, és a bécsi »Császári jubileum-alap«-tól kieszközölhető összegek.

Tagok.

8. §.

A szövetség tagjai:

- a) alapító és
- b) rendes tagok.

Alapító lehet mindenki, ki a szövetség alapjának gyarapításához egyszer s mindenkorra legalább 100 firtal hozzájárul.

Rendes tag lehet a magyar korona országai területén létező, s a tűzrendészeti kormányrendelet 15. §-ában felsorolt minden szervezett tűzoltó-testület.

Tagok felvétele.

9. §.

A segélyző-szövetség kötelékébe belépni szándékozó tűzoltó-testület köteles a parancsnoksági, vagy választmányi ülés határozatán alapuló és a főparancsnok vagy elnök és a titkár, illetve segédtiszt aláírásával és a testület pecsétjével ellátott belépési nyilatkozatot, valamint tagjainak hiteles névsorát, ez utóbbit 2 példányban, és a belépés egész évére járó tagsági díjat az elnökségnek beküldeni.

A hivatásos és fizetett tűzoltók ebbeli működésük feltüntetésével külön névsorban jelentendők be.

A tagsági díjak beküldése nélkül a belépési nyilatkozat figyelembe nem vétetik.

A bejelentettek névsora 2 példányban küldendő be, melyeknek egyike az elnökség által láttamozva visszaküldetik.

A felvételi okmányt az elnökség állítja ki.

10. §.

Oly testületek felvételét, a melyek élethiztosság tekintetében meg nem felelő gyakorlati szabályokkal bírnak, avagy a szövetség pénztárát gyakran előforduló balesetek által túlságosan igénybe vehetnék — az elnökség a felvételt ideiglenesen megtagadhatja; tartozik azonban erről az illető testületet nyomban értesíteni.

Ily esetekben az elnökség köteles a belépési nyilatkozatot további határozathozatal végett az igazgató-választmányhoz előterjeszteni; az igazgató-választmánynak pedig jogában áll a felvételt vagy egyáltalán megtagadni, vagy pedig magasabb tagdíj fizetésétől függővé tenni.

Ha ily körülmények a felvétel foganatosítása után jutnának az igazgató-választmánynak tudomására, jogában áll a testületet a szövetség kebeléből kizárni, vagy pedig magasabb tagdíjak fizetésére kötelezni.

Tagsági díjak befizetése.

11. §.

A tagsági díjak évenként és fejenként 30 krban állapítatnak meg.

A közgyűlésnek jogában áll a tagsági díjat a netaláni szükséghez képest fölemelni vagy leszállítani.

A tagsági díjak a tagok névsorának beküldése mellett minden év január hó 31. napjáig a szövetség elnökségének beküldendő.

Azon tagtestület, mely a tagsági díj befizetési kötelezettségének az előbbi pontban kimondott határidőig eleget nem tenne — a szövetség kötelékéből kilépettnek tekintetik.

Az évi tagsági díj befizetése után valamely tagtestületbe belépő, valamint kilépő tagok esetenként bejelentendők, s a belépők a bejelentett létszám határain belül a kilépők helyére juthatnak; a létszámon felül belépőkért azonban az évi tagsági díj a bejelentéssel egyidejűleg befizetendő, míg a tagok létszámának csökkenésével a már egyszer befizetett díjak nem lesznek visszaadva.

Évközben belépő testületek az egész évi díj lefizetésére kötelezettek.

A szövetség éve azonos a naptári évvel.

Segélyezési igényjogosultság.

12. §.

Minden testület, mely a 9. §. értelmében tagjává lett a szövetségnek, s díjait pontosan befizette, minden megnevezett tagja számára segélyezésre igényt tarthat oly esetben, midőn a sérülés vagy megbetegedés folytán beállott munkaképtelenség vagy halálnak tűzoltás, gyakorlat vagy egyéb szolgálati kirendeltséggel való közvetlen összefüggése hatóságilag láttamozott orvosi bizonyítvánnyal igazolva van.

A segélyezés mérve.

13. §.

A segélyezés mérve a következő:

a) Szolgálatban történt megsebesülések és betegségek folytán beállott mulandó munkaképtelenség esetén a megsebesülés vagy megbetegedés napjától számított 120 napi időtartamig bezárólag naponta 50 krtól 1 firtig terjedhető segélyezés adatik a munkaképtelenség tartamára.

b) Ha a munkaképtelenség 120 napnál tovább tart, akkor a családi és vagyoni viszonyok, valamint a segélyezésre rendelkezésre álló alap figyelembe vételével végkielégítés adatik, mely teljes munkaképtelenség vagy halál esetén 500 firtig terjedhet.

(Folytatása következik.)

H I R E K.

Gróf Széchenyi Ödön pása ő excja a főváros önk. tűzoltó-testület parancsnokságának meghívójára, melylyel ez ő Exciáját a múlt évi decz. hó 4-én tartott 8000-ik éjjeli őrsg megünneplésére meghívta, a következő sorokkal válaszolt, melyeket tanuságaként iktatunk ide annak, hogy daczára a majd 20 évi távollétének hazánktól, még mindig melegen érez alkotása iránt és hogy ma is még kegyeletesen csüng annak emlékezetén »*A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület Tekintetes Parancsnokságának, Budapesten. Igen tisztelt Főparancsnok Úr! Kedves bajtárs! F. évi november hó 30-áról kelt igen becses megtisztelő s megörvendezettő levelét megkaptam; felette sajnálom, hogy f. hó 4-én, a 8000-ik őrsg emlékezetes napján, szintugy 5-én a diszlakomán személyesen jelen nem lehettem. A midőn leghálásb köszönetemet fejezem ki szives megemlékezésükért, kérem igen tisztelt Főparancsnok urat, legyen oly szives bajtársi üdvözlőmet, egyuttal szerencsés újévi kívánságaimat a tűzoltó-testület minden egyes tagjának átadni. Kiváló tiszteletem kifejezésével maradok igen tisztelt Főparancsnok úrnak örök híve és tisztelő bajtársa Széchenyi Ödön pása, a buda-*

pesti önk. tűzoltó-testület tiszteletbeli főparancsnoka, Ö császári Felsege a Szultán tábornok-hadsegéde, altábornagy, a császári katonai tűzoltó-erred és a császári tengerész zászló tűzoltó-hadosztály és a császári palotai tűzoltó-osztály főparancsnoka.

A gyulai önk. tűzoltó-testület parancsnoksága Christo M. parancsnok kezdeményezésére felvette az elméleti szakoktatásokat és ezentul az intézmény fejlesztése érdekében kívánja azokat a testület tagjai kiképzetésére állandósítani. Ezen örvendetes elhatározás kifolyása azon kibővített szakismereteknek, melyekben Christo parancsnok a múlt évben, az országos tanfolyam ideje alatt, mint egyike a legjelesebb hallgatóknak, részt vett. Van tehát okunk örülni a felett, hogy a fővárosi önk. tűzoltó-testület magva már most nemcsak elvétve csirázik, mivelhogy egymásután vesszük a híreket, hogy országszerte készülnek az országos tanfolyam példáját követni. Az elméleti oktatásoknak tananyaga ugyanaz, mint a volt országos tanfolyamé és beosztásában a következőkre van megállapítva: 1. Szervezés: a) alakulás, b) alapszabályok, c) szolgálati szabályok, d) administráció, e) szolgálati

teendők. 2. *Tűzrendészet*: a) statisztika, b) óvintézkedések, c) kormányrendeletek, d) egyéb tűzrendészeti rendeletek. 3. *Tűzoltó szerek*: a) a szivattyu alapszerkezete és működése, mászó- és mentőszerek, b) a szivattyuk működési zavarai, a szivattyuk gondozása. 4. *Tűzoltás és védelem*: Taktika, a tüzek minősége és támadása, csövezetés, mentés. Előadó: *Christo M.* parancsnok. II. *Egyenruha*: a) személyes felszerelés, rangjelzés, b) vízszerezés: folyam, kutak, medencék. Előadó: *Sal J.* alparancsnok. III. *Első segély baleseteknél*. Előadó: *dr. Kovács Károly* testületi orvos. IV. *Tűzjelzés*: Riadó, kürt, kéthangu jelző, síp és telefon. Előadó: *Szálla* szakaszparancsnok. Határoztatott, hogy tisztí minősítést jövőben csak az nyerhet, a ki a fentebbi tárgyakból és a gyakorlati részből jó eredménnyel vizsgázott. Ezzel egyidejűleg megemlítjük, hogy ugyancsak Christo M. parancsnok kezdeményezésére a tűzoltó-testület tisztikara megyei tűzoltó szövetség megalakításán fáradozik. Célja: 1. tűzveszélyes telepek tűzbiztonságának fokozása iránt teendő javaslatok, szakvélemények adása, felolvasások és megbeszélések rendezése által. 2. A megyebeli községek tűzoltóságainál a belserveszet, rangjelzés, vezetés és gyakorlásban lehető egyöntetűség létesítése. 3. Tűzeseteknél való kölcsönös támogatás. 4. Évenként egyszer mindig más közös gyakorlatok, kivonulások, összejövetelek útján a bajtársi viszony és összetartozás istápolása. 5. A szolgálatban megsérült tűzoltók és azok hátrahagyottjainak segítése.

József főh. ő csász. és kir. fensége a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságának újévi üdvözlétére a következő sürgönnyel méltóztatott legkegyelmesebben válaszolni: »Szíves üdvözlétükért fogadják őszinte hálámat. Emberbaráti működésüknek ez új évben virágzást és folytonos fejlődést kívánok. József főh.« A lipót-tarnóczi önk. tűzoltó-testület parancsnoksága hódolatteljes felirattal üdvözlővén a nemes szívű főherceget az új év alkalmával, sürgöny útján kapta legkegyelmesebben válaszát. Együttal Ő csász. és kir. fensége 20 frtnyi adományt küldött a testületnek beszerzési célokra.

„**A tűz és annak oltása**“ és „**A csövezetés**“, pályanyertes mű. írta: **dr. Szily József**, a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese, a budapesti önk. tűzoltótestület parancsnoksága kiadásában jelent meg. **Ára 30 kr.** Megrendelések a parancsnoksághoz czimzendők.

Gróf Széchenyi Ödön basa ő excija, a török tűzoltóság főparancsnoka Konstantinápolyban, újabb kitüntetésben részesült. A szultán a legnagyobb török kitüntetéssel, a vitézség rendjével díszítette fel. Mivel a török nagyúr palotája mellé rendelte berendezni az annak környékére szolgáló tűzoltó csapatot, ez alkalommal fényes épületet emelnek e célra, melyben Széchenyi basa is fog lakni.

A csáktornyai önk. tűzoltó-testület decz. 31-én tartotta meg 5000-ik éjjeli őrését. Ez alkalomból az éjjeli őrszolgálatra beosztottak: *Szeiverth Antal* főparancsnok, *Krampats József* segédtszt, *Masztánk József* mászó-oszt. par., *Novák Ferencz* sziv.-oszt. par., *Klein Mór* sziv.-szak. vezető, *Bors István* tsztb. alparancsnok, továbbá a legény-

ség részéről *Dittrich János*, *Pulay Henrik*, *Löbl Lipót* mászók, *Fürst Károly*, *Hernstein Gyula* szivattyusok és *Marinovits János* és *Hanžsel József* kürtösök.

Tánczvigalmak. A gödöllői önkéntes tűzoltó-testület f. é. febr. hó 7-én tartja zártkörű tánczestélyét az »Erzsébet királyné«-hoz czimzett szállóban. — A magyar pamutipar részvénytársaság önkéntes tűzoltó-testülete f. é. január hó 30-án tartotta jótékonyczélú tánczmulatságát az újpesti Scharbneck-féle vendéglőben. — A jutegvári tűzoltók és munkások bálja f. é. február hó 13-án fog tartatni az újpesti Colosseum helyiségeiben. A fővárosi önkéntes tűzoltó-testület f. é. február hó 28-án tartja zártkörű tánczestélyét a fővárosi VI-VII. ker. kör dísztermében. A tiszta jövedelem a »gőzszivattyu beszerzési alap« növelésére fog fordítatni.

Liptó-vármegyei tűzoltó-szövetség. Liptó-Tarnóczról vettük hírvül, hogy a lipót-vármegyei tűzoltó-szövetség megalakult. Levelezőnk arról értesít bennünket, hogy ezen szövetség létrejött a lipót-tarnóczi önk. tűzoltó-testület érdemes főparancsnoka, *Puchy György* és fáradhatatlan jegyzője, *Unger Ede* kezdeményezésének köszönhető. Az alakuló közgyűlésen, mely Liptó-Szt. Miklóson tartatott és melyen a megye tűzoltó-testületei nagy számban képviselve voltak, lelkesedéssel csatlakoztak a jelenlevők a szövetség alakulásához. Viharos éljenzések között megválasztottak elnökül: *Kürthy Lajos* megyei főispán, alelnökül: *Andaházy Géza* megyei alispán; a végrehajtó bizottság elnökeül: *Kloch Károly*, báró mint a lipót-szt.-miklósi tűzoltó-testület főparancsnoka, főjegyzőül: *Nagy István* áll. isk. igazgató, aljegyzőül: *Unger Ede* (tarnóczi jegyző), *Neumann Mór* (nagybóbróczi jegyző), *Kovalcsik János* (okolicsnói jegyző). A közgyűlésen a jelenlevők nagy lelkesedése mellett kimondatott, hogy a megyei szövetségnek csak az a testület lehet tagja, a mely elfogadja a magyar vezényszót. Az elnök főispán, *Kürthy Lajos* indítványára elhatároztatott, hogy a megalakulás alkalmából üdvözlő táviratot küldenek József főh. ő fenségének.

Dr. Kék Lajos köz- és váltó-ügyvéd, az apatini önk. tűzoltó-testület főparancsnoka és az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának tagja a most lezajlott országos követválasztások alkalmával az apatini kerület országgyűlési képviselőjévé választatott meg nemzeti párti programmal.

Újpest önk. tűzoltó-testülete parancsnoksága értesít bennünket arról, hogy az 1891-ik évben összesen 22 tüzesete volt a községnek. Ezek közül 4 tetőtűz, 2 padlástűz, 1 műhelytűz, 3 szobatűz, 5 kéménytűz, 1 kamratűz, 2 tüzeset, mikor nagyobb mennyiségű kátrány gyuladt meg és 3 gyáritűz. A három gyáritűz között egy az újpesti gyufagyárban, egy pedig a Schoenichen-féle hajógyárban. Nemkülönbön segítségre sietett a testület a főthi községnek az ott ühögött nagyobb tűz alkalmával, mikor *Schober Károly* főparancsnok vezetése alatt 1 szivattyu 7 emberrel kivonult. Az akkori tűz alkalmával 3 ház égett le, több ház pedig tetemesen szenvedett kárt, de megmentetett. Az újpesti önk. tűzoltó-testület az 1891. évben 28 rendes gyakorlatot tartott.

VEGYESEK.

A levegő tisztaságának befolyása a lángok világító erejére. Gyakran volt szó róla, hogy a gyertyák és gázlángok világító képessége csökken a zárt térben, a minnek oka egyrészt a levegő karbontartalmának és a vizgőznek öregbedése, másrészt az oxygenium fogyása. A megejtett kísérletek bebizonyították, hogy valamely láng kialszik, ha ama térben a karbontartalom 6%-ra növekedett; az égésre alkalmatlan levegőben azonban, még mindig van 11% oxygenium. Dr. Bunse tanár és segédje, dr. Burschel fotometriai kísérleteket tettek a karbon és vizgőz mennyiségének irányában. Ha a levegő karbon-

tartalma 0%-tól 5.11%-ra növekedett, egy lapos lángzó világító ereje az ő eredeti képességének 36.6%-jával csökkent. Az argand-lángzó hasonló eredményt mutatott, de világító ereje aránylag kevésbé gyöngült. Abban a tekintetben, hogy az oxygenium tartalmának fogyása mily hatásos van a világító erőnek a csökkenésére, az tünt ki, hogy ha az oxygenium 0%-tól 1.34%-ig fogyott, a világító erő 30.4%-kal csökkent.

A petroleumvilágítás egy új módja. Az American automatic Lighting Company New-Yorkban a petroleumvilágítás egy új módját rendezte be a New-York és Newhaven és

Hardfort közti vasút új pályaházaiban. A petroleum közvetlenül a lámpás béléhez jut, de csak annyi, a mennyit az égés fogyaszt. Ezt az eredményt egy szifon és egy olajtartó eszközli; a tartó benn lehet a házban, vagy rajta kívül is, úgy hogy tűzveszélytől lehetőleg megóvható. Bizonyítgatják, hogy: a világítás e módjával a lámpásokban az elégségtökéletesebb, mint bármely más világító móddal; hogy a lámpásoknak nem lévén külön olajtartójuk, el sem csepeghet; hogy az olaj közvetlenül jutván a bélbe, ez alig fogy, és végül, hogy a világítás épp oly erősségű, mint a gáz- vagy elektromos világítás, pedig csak a negyedrészébe kerül.

Tűzálló fűdém- és falvakolat. Hayes G. New-Yorkban egy módot ajánl, mely szerint léczek, illetőleg deszkázat és nád helyett átlukgatott pléhtáblákat kellene alkalmazni. A pléhtáblába vert, egymáshoz közel fekvő lyukak négyszögletűek, és 15—20 milliméter nagyok, a kibőtközött pléhszélék kiszögelnek s át vannak hajtva, hogy a malterit megfoghassák. Az ily pléhlapokon levő vakolat, mondja a feltaláló, jobban állja a hőmérséklet változásait és a lökések is jobban bírja, nem repedezik, és tűzveszély idején hathatós óvszer. (De szól ellene az, hogy a lapok könnyen megvetemednek és hogy jó hő- és hangvezetők. Jobb lenne talán a drótfonás?!)

Hogyan tartanak a vasszögek a fában. Bizonyos, hogy a fába vert vasszög vagy csapszög keresztmetszete és a furólyuk nagysága közt a szívósság dolgában, melylyel a fában tart — van összefüggés; az is bizonyos, hogy ott tart legjobban a szög, a hol a farostokat leg-erősebben nyomja anélkül, hogy őket megsértené. Az is érdekes kérdés, vajjon a négyszögletű avagy a kerek keresztmetszet-e a célszerűbb. Ez irányban Powel és Harweny az illinoisi egyetemen, valamint Tscherner kísérleteket tettek. A kísérletek egyik része négyszögletű, 1 ang. négyszög hüvely négyzetű vas-csapszögre vonatkoznak, melyeket 1 hüvely 15/16 hüv., 14/16 hüv. és 13/16 hüvelykes kerek furó lyukakba kalapáccsal vertek be, még pedig egy sort hat ang. hüv. mélységre, a másik sort csak egy ang. hüvelyknyire. A legnagyobb ellenállás — mindkét sornál — a 14/16 hüv. lyukakban volt, s az első sorban az elszakadás 2097 kg., a másodikban 349 kg. megterheléskor történt. Ebből azt következtethetjük, hogy a furólyuk és csapszögátmérő közti 14:16-hoz való viszony — négyszögletű csapszögeknél — az a viszony, mikor a szög legjobban tart a fában. Ama kísérletek, mikor a furatok 16/16 és 15/16 ang. hüv. voltak, az tünt ki, hogy a fa csak a szögek széleit fogta, a 13/16 ang. hüv. próbadarabokon pedig a szög a legközelebbi farostokat megsértette volt. A többi kísérlet avval a kérdéssel foglalkozik, vajjon a szögnek a kerek, avagy a négyszögletű keresztmetszet jobb-e?*) A kerek csapszögek legerősebben a 13/16 méretű furatban tartottak; a kiszakításhoz 355 kg. megterhelés volt szükséges, mikor a szög 1 hüvelyig volt beverve; a négyszögletű csapszög pedig — a mint már mondtuk — 14/16 keresztmetszetben tartott legjobban, még pedig 349 klg. terhelésig.

Az elektromos energia gyűjtésének új módja. A mostanság használatban levő akkumulátorok bizonyos reakciókon alapszanak, melyek azonban csakis az elektromos sarkokon folynak, tehát mindig ezek szolgálnak a töltésre és elsütésre s ez baj. Marx kitalált egy módot, mely szerint az elekt. energiát folyadékban gyűjtik, mi alatt kémiai változás történik. Az elektromossággal ugyszólván megtöltött

folyadékot »elektrolin«-nek nevezi. Összekever 900 gr. vizet és 500 gr. sósavat, ebben a keverékben felold 450 gr. vaschloridot. Ebbe az oldatba két lemezt úgy helyez el, hogy ne érintkezzenek, azután az egyiket a dynamogép pozitív, a másikat a negatív sarkkal köti össze. Az áthaladó áram szétbontja a folyadékot, s ekkor előbb zöldes, azután sárga és végül sárgásbarna lesz. Ha a processzusnak vége van, akkor előbb a negatív, azután a pozitív lemezt veszik ki a fürdőjéből. Az elektrolin megköveteli t. i., hogy a lemezeket kicseréljék, a mennyiben egy cink- vagy réz-lemez és egy vas-lemez közé átlukgatott szénlemez helyeznek. Ha az áramkört most zárják, erős munkáram foly el, mi alatt a folyadék ellenkező sorrendben visszaomlik. Ennek az eljárásnak az elsőbsége az, hogy a batteriák megtöltése olcsóbb, és hogy súly dolgában is lehet gazdálkodni, mert a drága és nehéz ólomlemez-prae-aratumokra nincs szükség.

Üreges téglák. Már az ókori építményeken láthatni, hogy az oldalnyomás csökkentése és boltfeszékek könnyíthetése kedvéért iparkodtak könnyebb építőanyagokat alkalmazni. A középkorban ez a törekvés háttérbe szorult, s csak a jelen században, még pedig 1819-ben a touloni kikötő építése alkalmával került ismét előtérbe. Az üreges téglák mai alkalmazása irányát a londoni közkiállítás 1851-ben lehetett látni, a hol Roberts építész egy mintamunkásházán stáitkai és hygieniai jó tulajdonságai kedvéért alkalmazta. Az üreges téglák kitűnő tulajdonságait manapság még nem becsülik meg kellőleg a gyakorlatban. Stáitkai tekintetben határozottan előbbre való mint a tömör téglák, akár boltrakásra, akár vasszerkezet fölötti falazatba, akár pedig csekély teherbírásu talajon épülő fiókos műbe. A téglán az üregfalak vastagsága kell, hogy a viselendő tehernek megfelelő legyen; ha a téglák anyaga jó, akkor 15—20 mm. vastagság esetén cm²-ként 5—7 kg.-mal megterhelhető. Az ily téglából való falazat m²-je 1100 kg.-ot nyom, a tömör téglából való 1600 kg.-ot. A hőátbocsátás nagyságának aránya homokkő, tömör téglák és üreges téglák közt úgy áll mint 3:2:1. Az állítják továbbá, hogy a meleget jobban tartja, a hangot tompábban adja tovább mint a tömör téglák s hogy a neki csapó eső nem járja annyira át, a vízpára nem csapodik le rája úgy mint amarra, valamint hogy a falazatnak gyorsabb száradása dolgában is jobb; de ezek iránt bővebb tapasztalatok kellene még.

Az elektromos-áramokból eredő veszélyek. Az American-Electric-Sight-Association ülésében, Morton tanár útmutatást adott, hogy mikép óvakodjanak azok, a kik elektromos telepeken dolgoznak. Soha vezetékhez vagy készülékhez ne nyuljon az ember, ha lábai a földet érik, avagy ha a test fémtárgyakkal vagy kőfállal érintkezik — hacsak gummi-kesztyűt nem húzott és jól elszigetelt szerszámot nem fog. Ha a padlóval érintkeznie kell, akkor gummitalpu cipőt huzzon. Soha ne nyuljon mind a két kezével az elektr. készülékhez, hacsak legalább az egyik kezén nincs gummi-kesztyű. A vezetékeket mindig tekintse veszélyeseknek. Soha ne hozzon érintkezésbe több vezetéket. A vezetékeket csak a telep vezetőjének tudtával szabad megszakítani. Senki ne érintsen dynamogépet vagy egyéb készüléket a gépteremben, a ki céljukat nem tudja és a velük való bánáshoz nem ért. Ugyanez áll az ívlámpákra is. Mielőtt hozzájuk érne az ember, győződjék meg, hogy ki vannak-e kapcsolva.

Szerkesztői üzenetek.

11. Kádár Henrik H.-M.-Vásárhely. Vettük becses sorait. A bűnbánatos hang jól esett szívünknek. Bele is találjuk magunkat a mentségek egész sorozatába, noha kézzel fogható adatok hiányában szenved kedves levele. A reánk nézve legérdekesebbet megjegyeztük magunknak, reményeket fűzve ígéretéhez. Bajtársi üdvözlét.

Felelős szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

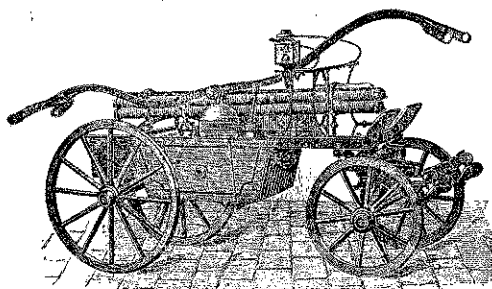
*) A mentőszög leginkább négyszögletű alakban használtatik s kevésbé kerek alakban. A fenti kísérletek után itélve fában mégis a kerek alaku mentőszög volna előnyösebben alkalmazható, csak hogy arra is számítanunk kell, hogy nem mindig oly körülményekkel találkozunk, hogy mindig faanyagot találunk a mentőszög megerősítéséhez, és így nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy legtöbbször falazatban kénytelenítve vagyunk a mentőszöveget erősíteni, a hol megint ellenkezőleg a négyszög alatti mentőszög fog előnyösebben alkalmaztatni.

Ő cs. és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítója.

* Alapított 1858.*

WALSER FERENCZ

* Alapított 1858.*



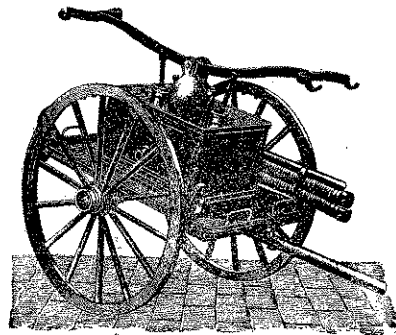
első magyar

gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntödéje

Budapest, VII, Rottenbiller-utca 66.

Szállít

a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alap-
ján összeállított és az előirt szerelvényekkel
felszerelt



községi egységes vészvonalatokat,

továbbá **községek és a szervezendő tűzörségek részére kocsi- és mozdonyfecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat,** és minden egyéb mentőeszközöket, és **köteles tűzörségek és önkéntes tűzoltó-testületek** egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. **Ugy az egységes vészvonalatok, mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Walser-féle tömlőcsavarral láttatnak el.** Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők **a magyar egységes csavarra átídomíttatnak,** mely végre az illető fecskendő **vízszállító könyökdarab** beküldése kéri.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkől hazánkban 7000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

ULLMANN MIKSA

Humpoletz (Csehország).

Tűzoltó-testületek részére
mérték szerint

a legjutányosabb áron szállít kitűnő sötétkék
vagy szürkeszínű posztóból készült

köpenyegeket,

zubbony- és nadrágokat,

valamint

zsávoly-öltözeteket.

~ Áruminták ~

• kívánatra ingyen és bérmentve. •

Rendelkezésre áll számos, önkéntes tűzoltó-testületek, gyárak és egyéb egyenruházott egyesületek által kiállított bizonyítvány.

A TŰZ ÉS ANNAK OLTÁSA ÉS A CSŐVEZETÉS.

* PÁLYANVERTES MŰ *

Irta

DR. SZILY JÓZSEF,

a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese
és az orsz. tűzoltó-szövetség titkára.

Ára 30 kr., vagy postán bérmentve 32 kr.

Kiadó-tulajdonos:

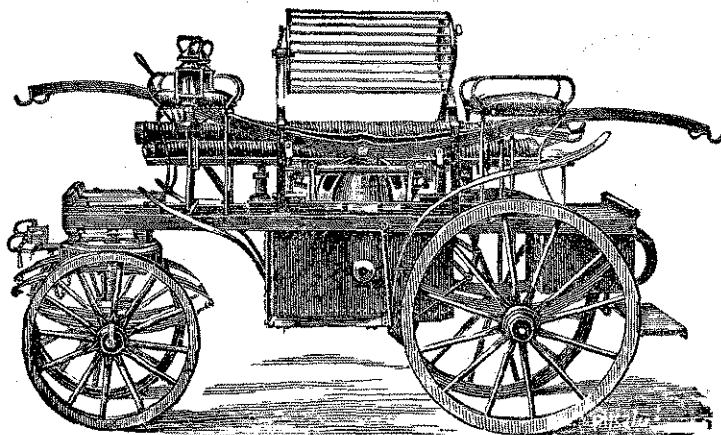
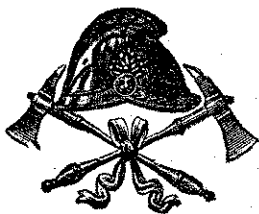
A budapesti önk. tűzoltó-testület.

Megrendelések

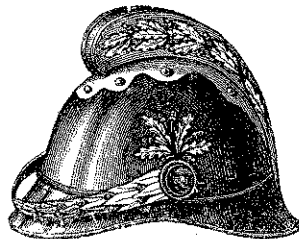
e lap kiadóhivatalánál:

VIII, Pál-utca 3. sz. a., III. em. 18. ajtó
eszközölhetők.

5 évi
jótállás!



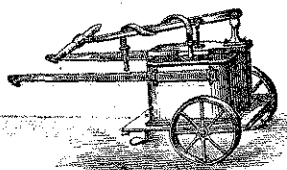
10 évi
részletfizetés mellett!



TARNÓCZY

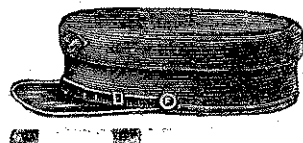
tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.



Gyár: Külső váczi-út 1527.
Mintatelep: váczi-körút 78.

Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrende-
letileg előírt méretekkel bíró,

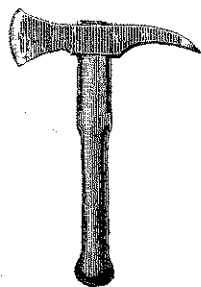


Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tüzi-fecskendőit,

minden mellékszervelvényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitűnőek, és minden tekintetben a legújabb vívmányok magaslatán állanak,

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a **legkisebb részletekig**, nagyobb községek számára kocsifecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.



Kizárólag hazai gyártmány.

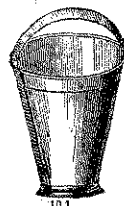
Nemkülönbben ajánljuk kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőinket.

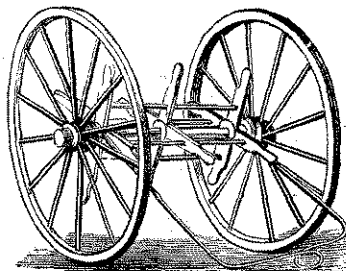
A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás
végett elfogadtatnak.

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!



10 évi részletfizetés mellett.



10 évi részletfizetés mellett.

Tulajdonosa az osztr.-magy. cs. és kir. kizárólagos szabadalomnak.

DISZOKLEVÉL UJVIDÉKEN 1888.

DISZOKLEVÉL ESZÉKEN 1889.



Arany érem.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

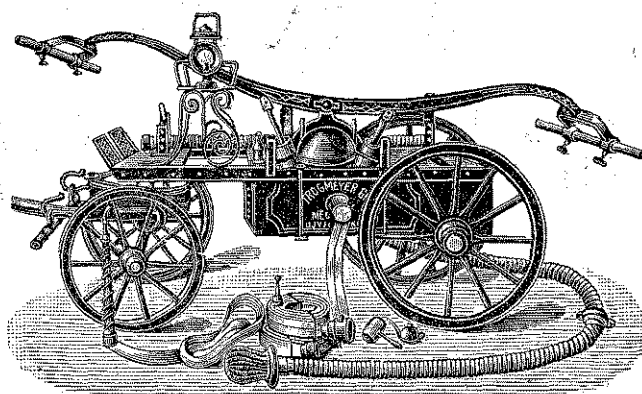
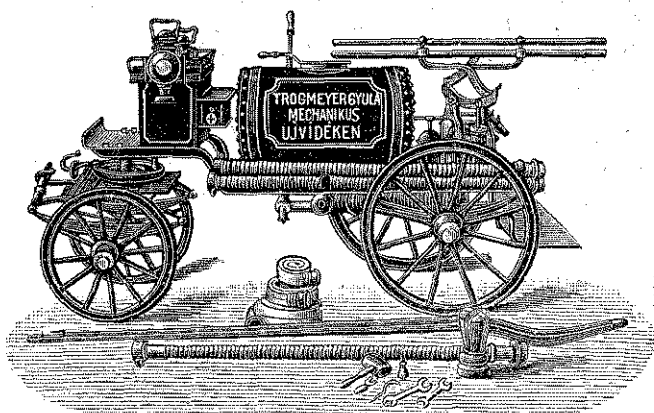
Arany érem.

TŰZFECSKENDŐ- ÉS KÚT-SZIVATTYÚ-GYÁR TROGMAYER GYULA

MECHANIKUS UJVIDÉKEN

ajánlja a községi elöljáróságoknak és tűzoltó-testületeknek elismert kitünőségű **tűzfecskendőit és tűzoltó-szerelvényeit**, különösen pedig **szabadalmazott, egytetemes oltóvonalait** (fecskendő s vízfordó egy kocsin) szilárd kivitel, nagy működőképesség, a szelepek könnyű hozzáférhetésének jótállása mellett.

Mindenféle tűzoltó felszerelések. Árjegyzék ingyen. Olosó árak. Előnyös részletfizetés.



Öt évtől állás.

Kedvező fizetési feltételek.

A SZIVATTYÚ ÉS ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 tv.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vízszerezés és szállítás módjait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulirt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD

a testület volt II. szivattyús szakasparancsnoka.

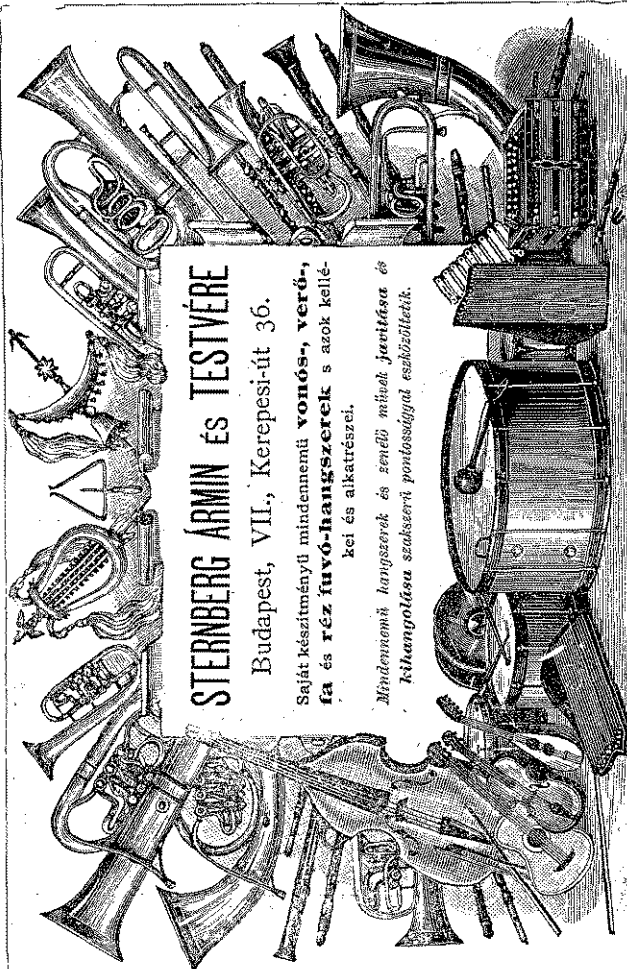
Ára 1 frt 50 kr., vagy postán bérmentve 1 frt 60 kr.

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések e lap kiadóhivatalánál VIII. Pál-utca 3. sz. III. emelet, 18. ajtó eszközölhetők.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.



STERNBERG ÁRMİN ÉS TESTVÉRE

Budapest, VII., Kerepesi-út 36.

Saját készítményű mindennemű **vonós-, verő-, fa és réz fúvó-hangszerek** s azok kellekai és alkatrészei.

Mindenemű hangszerek és zenélő művek javítása és kiharangolása szakaszeri pontosságú esztrőllettek.

Budapest fővárosi összes tűzoltó-testületek egyetüli szállítója.

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

Perzsa császári udvari és
hadsereg-szállítók.Szerb királyi udvari és
hadsereg-szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZET

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket

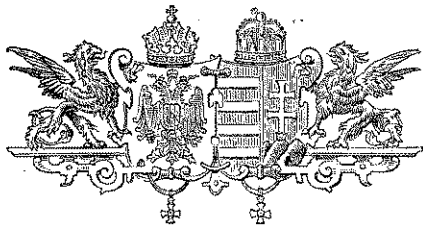
mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sípokat, sapkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

* Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek. *

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kiváratra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

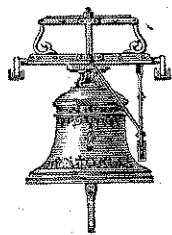
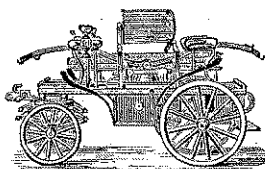
Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószerszám-, szivattyu- és
kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. és kir. udvari szállítók

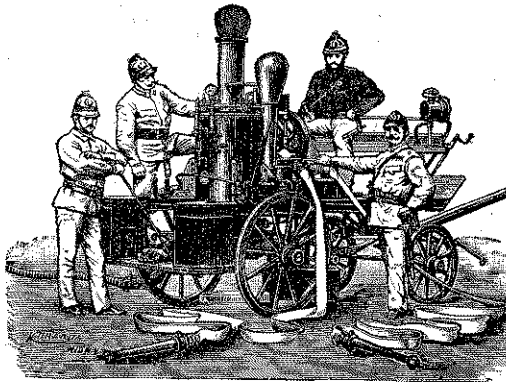
SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűz-
oltó szereiket, valamint kitűnő hangú harangokat s
vasszerkezetű harangállványokat.Képes árjegyzékek-
kel, költségvetéssel
s bármily kérdésre
a felvilágosítással
ingyen és bér-
mentve azonnal
szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség! *

W. E. THURSFIELD M. Inst. C. E.

Gyar: BÉCS IV. Vicinogasse 22.



Gyar: BÉCS IV. Vicinogasse 22

ajánlja saját találmányu újból javított

KIS GÖZFECSKENDŐIT

(Tursfield szabadalma)

tökéletes pótlásául a városi és falusi koesi-szivattyúknak.

Ezen szivattyúk teljesen megfelelnek a törvény és a technikai
előhaladottság összes követelményeinek; a nem szakértők
által is könnyen kezelhetők és az emberi erőnek megkimélése
mellett tartós üzemképességet biztosítanak.Képes árjegyzékek számos bizonyítvánnyal kiváratra in-
gyen és bérmentve.

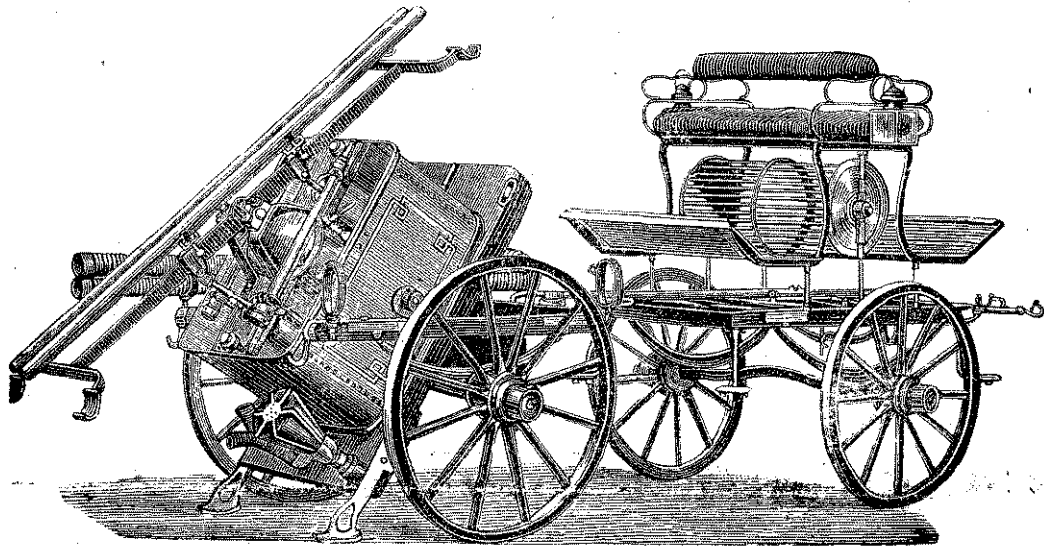
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrásy-út 8.** Tűzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utca 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőkínél csak ércszelepek s be-
csiszol érozdugattyuk alkalmaztatnak.



Fecskendőkínél, saját új találmányainkon,
fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint
tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsi, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mészga- (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mészgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőkínél, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witt-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitünőbb fanemből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilárdan készítünk.

*A t. cz. egyleteknek, előjáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

**A budapesti országos kiállításon kitünő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁS!

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik szám.

Kiadóhivatal:

VIII. Pál-utca 3. szám, III. em., 18. ajtó.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félévre 1 fnt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség hétélekébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 fnt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamációk a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árengedmény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

TARTALOM. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelentése az 1891. évről. — *Hivatalos rész.* — *Általános rész:* A tűzoltóság történetéből. — *Testületek köréből:* A miskolci önkéntes tűzoltótestület. — A gödöllői önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése. — A kaposvári önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése. — Az egyesült új-arad-zsigmondházi önk. tűzoltó-testület választmányának évi jelentése az 1891. évről. — A sárospataki polg. önk. tűzoltó-testület 1892. évi közgyűlése elé terjesztett titkári jelentés. — A magyarországi tűzoltó-testületek segélyező-szövetségének alapszabályai (Folytatás.) — A lovász-patonai önk. tűzoltó-testület. — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Nyilttér.* — *Hirdetések.*

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelentése az 1891. évről.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn megbízatásunkból kifolyólag a lefolyt 1891. évről szóló jelentésünket a t. közgyűlés bírálata alá bocsájttuk, tesszük ezt azon megnyugtató édes tudattal, hogy a reánk bízott feladatnak minden tekintetben jólünk telhetőleg megfeleltünk, midőn megtettünk és felhasználtunk minden lehető arra nézve, hogy testületünk érdekeinek megvédése és kivivott állásunknak biztosításán kívül a humánus tűzoltóügyet ne csak a szép fővárosban, hanem az egész magyar hazában támogassuk, fejlesszük és haladásában elősegítsük.

S ez utóbbi feladatunknak teljesítése tekintetében a lefolyt év az előzőnél is sikeresebbnek mondható, amennyiben az 1890. évben megtartott I. országos tűzoltó-szaktanfolyam sikerei által felbátorítva és a nmg. m. kir. belügyminiszteriumtól nyert megbízatásunk alapján a lefolyt évben, újból intéztünk felterjesztést a magyar orsz. tűzoltó-szövetség elnöksége útján a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter úrhoz, kikérve magas támogatását és működésünk ellenőrzése tekintetéből egy miniszteri biztos kiküldetését. Ezen II. tanfolyam megtartását is kedvezően fogadta a nagym. m. kir. belügyminiszterium, arra miniszteri biztosul ezuttal újból a tűzoltás ügye iránt táplált előszeretetről ismert

gyulafalvai Bulyóvszky Aladár miniszteri titkár urat s testületünk alapító tagját kiküldeni, az abban való részvétel iránti felhívásunkat pedig meleg ajánlás kíséretében az ország összes törvényhatóságaihoz szétküldetni méltóztatott.

Ezen miniszteri ajánlásnak meg is volt az óhajtott eredménye, mert a tanfolyamra, mely aug. 21. és szeptember 5. között lett megtartva, hazánk minden vidékéről összesen 78 hallgató jelentkezett vagy bejelentetett, tényleg azonban csak 60-an vettek részt, kik közül 10 kitünő tiszti, 18 tiszti, 15 kitünő altiszti és 7 altiszti minősítést nyert, 10-en pedig a képesítő vizsgálatra nem jelentkeztek.

Azonban nem csak a magas kormány, de intézett felterjesztésünk folytán a magy. orsz. tűzoltó-szövetség is kiterjeszté figyelmét eme új, a hazai tűzoltó-ügy fejlesztésére igen alkalmasnak bizonyult intézményünkre, és a tanfolyamot berekesztő képesítő vizsgálatokon, valamint a záró-diszgyakorlaton magát Follmann Alajos alelnöke és Pásztor Bertalan központi választmányi tag által képviseltette.

Nagy mérvben mozdította elő a tanfolyam látogatottságát azon körülmény is, mely szerint — csak-hogy a szerényebb anyagi viszonyok között élőknek is lehetővé tehessük az azon való részvételt, — 25 egyén részére ingyenes elszállásolást biztosítottunk, mely kedvezményt 20-an igénybe is vették.

Az elért eredmény tehát jóval felülmúlja a megelőző tanfolyamét, miért is a jövőben bizton remélhető még nagyobb látogatottsága által az elénkbe tűzött cél elérését biztosítottunk látjuk.

Feladatunkat nagy mértékben megkönnyítette ama körülmény, hogy nagy horderejű munkánkban segítségünkre voltak mindazok, kiknek segítségét igénybe venni célunk elérése szempontjából szükségesnek véltük. Tanfolyamhallgatóinkkal tudományos kirándulásokat rendeztünk; tapasztalatszerzés céljából elvezettük őket a főv. nevezetesebb tűzoltó-szergyárakba, az operaházba, a Ganz és Társa-féle vasöntő- és gépgyárba stb. helyben, hogy azok

berendezésével megismerkedjenek; és kirándultunk velök Salgótarjánba és Gödöllőre az ottani jól szervezett önk. tűzoltó-testületek mintaszerű berendezésének megtekintésére. És mindenütt szives előzenységgel fogadtattunk.

Csak kötelességünket véljük tehát leróni, midőn a tanfolyam támogatásáért a nmltságu belügyminiszter úrnak, a fővárosi tanácsnak, a kir. műegyetem rektori hivatalának, a szent-Rókus és az üllői-uti közkórházak gondnokságának, a fővárosi hivatásos, a gödöllői és salgótarjáni önk. tűzoltó-testületek parancsnokságának, Geittner és Rausch, Tarnóczy részvénytársaság és Walser Ferencz tűzoltószergyárak, a m. kir. operaház, a Ganz és Társa vasöntőde és a lánczid igazgatóságának; továbbá Hermann Ödön kárpitosnak és Meier József vendéglősnek e helyen is hálás köszönetünket kifejezzük.

Kiváló köszönetre kötelezve érezzük magunkat különösen gyulafalvai Bulyovszky Aladár miniszteri titkár, mint kiküldött miniszteri biztos úr irányában, ki törekvéseinket mindvégig a legmelegebb érdeklődéssel kísérte figyelemmel, és páratlan ügybuzgalommal teljesítette feladatát, melylyel a mienket is nagy mértékben megkönnyítette.

Hazai tűzoltó-ügyünk fejlesztésére irányuló törekvéseinket azonban más téren is iparkodtunk érvényesíteni; mert a nem igen gazdag tűzoltó-irodalmunknak szakművekkel való gazdagítása céljából még az 1890. év folyamán pályázatot hirdettünk. Ezen pályázati hirdetésünk következtében összesen 10 mű érkezett be, melyek közül a német nyelven írott 2 mű a pályázati feltételeknek meg nem felelvén, a parancsnokság kebeléből kiküldött 5 tagu bíráló-bizottság csak a magyar nyelven írt 8 munkát bírálta felül.

És bár ezek közül is csak egyet talált abszolút becsü műnek, s kisebb terjedelménél fogva ezt is csak a második (15 körmőczi arany) pályadíjra méltónak, a dicsőség e tekintetben testületünket illette meg, mert »A tűz és annak oltása és a csövezetés« című pályamű jeligés levelének felbontása után a pályanyertes mű szerzője gyanánt dr. Szily József, testületünk főparancsnoki helyettesének neve volt olvasható.

De nem érte be a parancsnokság ezen eredménynyel, s e téren nem állott meg a féluton, hanem a már előbb említett célnak szemelőtt tartásával a lefolyt évben is hirdetett pályázatot szakművekre, melynek eredménye számra nézve, tekintve, hogy összesen csak 4 munka érkezett be, csekélyebb ugyan a megelőző événél, de azok terjedelme után ítélve, feltéve, hogy belértékük tekintetében megütik a kellő mértéket, mit a bírálatukra kiküldött bizottság van hivatva majd megállapítani, annál sokkal termékenyebbnek jelezhető.

Testületünk beléletében a lefolyt év különösen arról nevezetes, hogy annak december hava 4-én

érte meg a testület a 8000-ik éji őrséget, melyet régi szép szokásainkhoz való hű ragaszkodással némi ünnepséggel ültünk meg.

December 4-én ugyanis, a tulajdonképeni őrséget az egész parancsnokság tartá meg, midőn különösen a napisajtó képviselői s számos bajtárs látogatásával adá jelét testületünk iránti érdeklődésének.

Ezen 8000-ik éji őrség emlékére másnap, azaz december 5-én a »Régi lövölde« helyiségeiben társas vacsorát rendeztünk, mely alkalommal az országos szövetség központi választmányának tagjain kívül ügyünk egyéb kimagasló alakjai és lelkes barátai közt számos vidéki és fővárosi bajtársal találkoztunk. Ugyanekkor József főherczeg Ö fenségének, nagynevű alapítónk gróf Széchenyi Ödönnek, a pozsonyi, fiumei önk. tűzoltó-testületek stb. alkalmi üdvözlő távirataikkal tisztelték meg testületünket.

Örömmel és hálával kell itt megemlékeznünk Rausch Ferencz úrról, mint a Geittner és Rausch-féle tűzoltószergyár cégtulajdonosáról, ki ezen ünnepélyünk alkalmából különben is méltányolva testületünknek a humanitás érdekében kifejtett önzetlen s odaadó működését, testületünk alapító tagjai sorába lépve, pénztárunkat 100 forinttal gazdagította.

Képviselve volt testületünk a magyar országos tűzoltó-szövetségnek Sopronban tartott X. közgyűlésén és ugyanez alkalommal a soproni tornatűzoltó-testület 25 éves fennállásának emlékére rendezett ünnepélyeken 6 parancsnok és 12 taggal. Ugy szintén Rákos-Palotán az ottani önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának megalakulási ünnepélyén, valamint Gödöllőn az ottani testület zárógyakorlatán. Képviselve voltunk továbbá a rákos-palotai, valamint az ujbpesti Wolfner-féle börgyár tűzoltó-testületének záró gyakorlatán.

Hazai tűzoltó-intézményünk fejlesztése érdekében, évek hosszú során át folytatott gyakorlatunkhoz hiven vidéki testületek begyakorlására ez évben is küldöttünk ki gyakorlómestereket. U. m. Hevesi Zs. szak. par. a rákos-palotaiak begyakorlásának befejezése után az ujbpesti Wolfner-börgyár tűzoltóságát, Szidanits Ferencz oszt. par. a boglári-, dr. Szily József főpar. hely. a gödöllői-, és Christe Loránd szakasz-parancsnok a tokaji önkéntes tűzoltó-testületeket gyakorolták be a lefolyt évben.

Hogy e téren kifejtett működésünk méltánylásra is talált, kitünik az által, hogy a mátészalkai önk. tűzoltó-testület Christe Loránd szakasz-parancsnokot, ki őket az előző évben ügyünk bajnokaivá felavatta, tiszteletbeli főparancsnokává választotta.

A parancsnokság által egyrészt jutalmul a multra, másrészt pedig a jövőre való buzdítás céljából kitűzött jutalmakat és kitüntetések, mint szorgalmas és ügybuzgó tagok a következők kapták: u. m. 3 drb aranyat és diszokmányt Német István őrparancsnok, 2 drb aranyat és diszoklevelet

Farkas Gyula mászó, 1 drb aranyat és diszoklevelet Zsigmond József csövezető, oklevelet pedig Peck István csövezető, Kucsák János és Neurohr Gyula mászók. Továbbá Zárda Antal törzskürtös 3, Wieser Mór kürtös pedig egy drb ezüst forintossal lettek megjutalmazva.

Ez évben 2 közgyűlés tartatott; február 8-án a rendkívüli, melynek egyedüli tárgyát az alapszabályok módosítása képezte, április 5-én pedig a rendes közgyűlés, mely a Gorecky Zsigmond kilépésével megüresedett III. mászó-szakaszparancsnoki állásra Tomcsányi Béla II. szivattyu-szakaszparancsnokot választván meg, helyébe Christe Loránd III. szivattyu-szakaszparancsnok, s ennek helyébe III. szivattyu-szakaszparancsnokká Tabak Lajos őrparancsnok választatott meg. És ugyancsak Gorecky Zsigmondnak a testületből való kilépésével megüresedett titkári állásra Tomcsányi Bélát, ugyszintén boldogult emlékü Clair István pénztáros elhalálozásával megüresedett pénztárosi állásra a parancsnokság által ennek ideiglenes vezetésével megbízott Tabak Lajos őrparancsnokot választotta meg a közgyűlés.

Megváltoztatott alapszabályaink a n. m. belügyi-miniszteriumnak 9380./91. sz. a. kelt jóváhagyási záradékával megerősítést nyervén, ezek értelmében parancsnoksági tagokul Szeghő István, kir. táblai bíró pártoló-, gyulafalvai Bulyovszky Aladár belügyminiszteri titkár alapító-, és Peringer Ferencz kedvelő-tagjaink választattak meg a rendes közgyűlésen.

Felebarátunk s különösen bajtársunknak tartozó kegyelet adóját is eléggé nyílt alkalmunk le róhatni, mert Spekta János őrparancsnokot hosszú szenvedés után kiragadta sorainkból a kérlelhetlen halál. Temetésére testületünk századba alakítva vonszta ki, azonkívül pedig a fővárosi összes társtestületek voltak azon képviselve. Egyébként a tűzoltás egy terén érdemeket szerzett Weinman Beda volt mámi-, és Nagy Károly volt hajógyári főparancsnokok sírján a kegyelet által emelt emlékek leleplezési énnepélyein magát szép számmal képviseltette, halottak napján pedig Spetka János és Wagner Ferencz elhunyt bajtársaink sírjára a megemlékezés és elismerés koszoruját helyezték, mely alkalommal emlékbeszédek is tartattak.

A parancsnokság a hozzáérkezett, valamint a testület belügyeit illető ügyek elintézése végett 34 parancsnoksági és 5 fegyelmi bírósági ülést tartott, melyeken 529 határozat hozatott. A beérkezett és elintéztetett 478 ügydarab, egynek kivételével mind elintéztetést nyert.

A torna-gyakorlatok látogatása, melyeket a lefolyt évben is hetenkint kétszer Szidanits Ferencz oszt. par. vezetett, a tagok részéről kiváló látogatottságnak örvendett; kevésbé kielégítő eredménnyel lettek látogatva az elméleti előadások, melyek rendszerint délutánonként tartattak.

A hazai és külföldi tűzoltó-szaklapok mind-

egyikét járattuk, saját lapunk: a Tűzoltó Közlöny, mely a lefolyt évben is 12 számban jelent meg, úgy tagjainknak, mint az orsz. tűzoltó-szövetség testületeinek díjtalanul lett megküldve. Megküldetett azonkívül az I. országos tanfolyam óta az összes törvényhatóságoknak is.

Nem feleltük el könyvtárunkat is szakművekkel gyarapítani, minélfogva testületünk könyvtára ma 338 szakművet számlál.

Betöltött szolgálati idejük után Holes József őrparancsnok és Bleyer Herman csövezető X. éves szolgálati érmet kaptak.

Fink Konrád és Reptsinszky Ignác mászókat pedig csövezetőkkel léptettük elő.

Az őrségek minden nap pontosan lettek megtartva.

Testületünk összes vagyona az 1891. év végén a tartalék-, vigalmi- és segély-alapot, a folyópénztárt, valamint összes szereink értékét is együtt véve 61829 frt 70 krt tett ki. Az előző évekhez képest tehát e tekintetben apadást kell konstatálnunk, mi azonban abban leli magyarázatát, hogy a még az 1889. évi rendes közgyűlésen a segélyalaphoz megszavazott 3000 frtot, mint testületünk alapítványát, csak a lefolyt évben szolgáltattuk át a »Magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségének, mi által testületünk annak alapító-tagjává lön.

Megemléltetőnek tartjuk e helyütt még azt is, hogy testületünk a fenti czímet viselő országos segély-alapba 104 taggal rendes tagjai sorába is lépett.

A testület vagyon- és pénzkezelését illetőleg pedig utalunk a számvizsgáló-bizottság betérjesztendő részletes jelentésére.

Testületünk beléletének mozgalmas képét az alább következő statisztikai adatok tüntetik elő:

1890. évi decz. 31-én 119 működő tagja volt; az elmúlt évben felvétetett 92, a lefolyt évben összesen tehát 211 működő tagja volt; ezek közül az év folyamán kilépett és töröltetett 70, kizáratott 14 és elhalt 1, évi szaporodás 7, így a tényleges létszám decz. 31-én 126 fő volt. Ezenkívül volt: 14 tiszteletbeli, 2 alapító, 2 kedvelő és 10 pártoló tagja, parancsnoksági tagja pedig a nem működők sorából 3.

A működő tagok létszámában szolgálati időfolytonosság mellett 21 évi szolgálati idővel 2, 19-el 1, 17-el 2, 16-al 1, 13-al 4, 11-el 5, 10-el 3, 9-el 1, 8-al 4, 7-el 4, 6-al 4, 5-el 3, 4-el 6, 3-al 27, 2-el 15, 1-el 14, 1 éven alul 60 tag bir.

Polgári foglalkozásra nézve hivatalnok 9, mérnök 1, tanár 4, orvos 4, szigorló 1, gyáros 1, joghallgató 1, gyógyszerész-hallgató 6, rajzoló 1, ügynök 1, kereskedő 1, népének 1, kávé 1, gépész 1, gépmester 1, mechanikus 3, kárpitos 4, könyvnyomdász 3, betűszedő 5, kőműves 4, asztalos 16, bádogos 5, lakatos 16, vasesztergályos 7, esztergályos 1, érczöntő 3, ezüstlemez 1, könyvkötő 2, ács 1, bognár 2, cserepező 1, vízvezetési szerelő 1, szoba-

festő 1, mázó 1, szobatisztító 2, ruhatisztító 1, czipész 4, szabó 2, sarkantus 2, kosárfonó 1, kaptafa készítő 1, nyerges 1.

Rangsorozatra nézve parancsnok és tisztviselő: 16, őrpapancsnok: 13, csővezető: 11, mászó: 22, vizsgázott szivattyus: 28 és ujoncz szivattyus: 36.

Az elmúlt évben 365 éjjeli őrség tartatott, mely őrsegeken összesen 4006 tag jelent meg, így átlag egy őrseg 11 főből állott.

Az őrsegek, eltekintve a parancsnoki ülések alkalmával történt ellenőrzéstől, 41 ízben lettek felülvizsgálva.

Kivonult az őrseg 33-szor. Riasztás volt 4-szer.

Testületünk tüzeseteknél képviselve volt 65 esetben, melyeknél 33 esetben 66 szerrel, 32 esetben pedig szer nélkül vett részt.

A 65 tüzesetnél 49 parancsnok és 630 ember volt jelen.

E tüzesetek közül január hóban volt 9, februárban 1, márcziusban 4, áprilisban 3, májusban 4, júniusban 8, júliusban 6, augusztusban 4, szeptemberben 6, októberben 7, novemberben 7, decemberben 6, összesen 65 eset.

Minőségre nézve volt: 21 tetőtűz, 7 szobatűz, 6 boltitűz, 9 pinczetűz, 3 raktártűz, 3 műhely-, 2 padlás-, 2 gerenda-, 2 istálló-, 2 bódé-, 1 lovarda-,

2 kémény-, 1 fatelep-, 1 kazaltűz és 3 esetben igen messze volt a tűz.

Ezen tüzesetekből esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időre 51, reggeli 6 órától esti 6 óráig pedig 14 esik. Kerület- és községenként pedig következőleg oszlanak fel: I. kerületre esik: 2, II-ra: 5, III-ra: 3, IV-re: 6, V-re: 11, VI-ra: 5, VII-re: 11, VIII-ra: 9, IX-re: 5, X-re: 2, összesen: 59, a többi 6 pedig egyenként Ujpesten, Kispesten, Czinnotán, Budaeörsön túl, Üllön túl és Keresztúron túl messze volt.

Gyakorlat volt 28, melyeken részvett 81 parancsnok és 1169 legény; a gyakorlat közül 23 közgyakorlat, 4 vizsgagyakorlat és 1 diszgyakorlat volt.

A testület működő tagjai felett főparancsnokunk 2 ízben általános szemlét tartott.

A vizsgagyakorlaton képesített 15 mászó és 39 szivattyus.

Elméleti előadás 7-szer volt tartva a téli vasárnapok délutánjain; ezeken 22 parancsnok és 222 legény vett részt.

Testületünk működéséről szóló évi jelentésünket ezekben terjesztvén elő a t. közgyűlés elé, kérjük annak tudomásul vételét.

Kelt Budapesten, 1892. évi márczius hó 18-ik napján.

A parancsnokság.

HIVATALOS RÉSZ.

»Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.«

77. sz. 1892.

Meghívó.

A budapesti önk. tűzoltó-testület által a belvárosi, reáltanoda-utcai reáliskolában folyó hó 27-én, vasárnap d. u. 3 órakor következő napirenddel tartandó évi rendes közgyűlésre.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Közgyűlési jegyző megválasztása.
3. Két rendes- és két póttagból álló jegyzőkönyv-hitelesítő bizottság megválasztása.
4. A parancsnokság évi jelentése.
5. A számvizsgáló bizottság jelentése.
6. Évi költségelőirányzat megállapítása.
7. Főlebbezések elintézése.
8. A parancsnokság megválasztása.
9. 3 rendes és 3 póttagból álló számvizsgáló bizottság megválasztása.
10. Szorgalmas tagok kitüntetése és jutalmazása a parancsnokság által.

Budapesten, 1892. márczius hó 18-án.

A parancsnokság nevében:

Bárány N. Ernő,
főparancsnok.

Tomcsányi Béla,
szak. par., titkár.

Ő cs. és ap. kir. Felsője Muracsány, Baranya-Bikal, Szikra, Balf és Medgyes községeknek tűzoltó-testületeik részére egyenkint 50, a szentábrahám-i tűzoltó-testületnek 100, Alsó-Péterfa községnek tűzoltó eszköz beszerzésére 50, Kotormánynak ugyane célra 80, Hosszúfalu, Garam-Berzencze és Zamaróczi községek tűzkárosult lakosai segélyezésére egyenkint 200, végül Csokonya és Aka köz-

ségek tűzkárosultjai részére egyenkint 500, összesen tehát 2080 frtot méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

A belügyminiszterium a nagy-salló, mező-kis-salló és hölvényi egyesült önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 95093, a cseklésziét 96841, a szentábrahám-geszt-kismácsédiét 96842, a kacsótaiét 83, a drávaszentivániét 700, a bikaliét 2492, a nagy-szredistyéiét 3791, az alsószent-erzsébetiét 4693, a kőrösiét 4913, a torockóiét 6481, a balatonkeresztúriét 6682, a monostorpályaiét 6961, a kenderesiét 7752, a balatonújlakiét 7330, a alsólócziét 7343, a lozornóiét 9752, a külső-türjeiét 9501, a végül a pozsonyi járási tűzoltó-szövetség alapszabályait 96388/81. sz. a. a bemutatási záradékkal ellátta.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének tagjai közé az 1892. évre eddigelé a következő testületek léptek be: Mezőtúr 24, Moson-Szt.-János 37, Debreczen 114, Jutegvár (Ujpest) 33, Nagy-Láng 50, Moha »Ágnes forrás« 253, Széleskut (Sopron m.) 31, Csáktornya 43, Alcsúth 45, Paks 44, Vereb 38, Török-Szt.-Miklós 47, M. Á. V. gépgyár (Budapest) 75, Salgótarján (önkéntes) 59, Kismarton 160, Szeged 58, Szered 73, Heves 53, Báltaszék 55, Tolna 47, Csákvár 75, Gyéres 33, Magyar-Óvár 68, Gödöllő 38, Trencsén 68, Nagy-Kanizsa 93, Kalocsa 88, Nagy-Szt.-Miklós 119, Csurgó 40, és végül Ipolyság 58 taggal, összesen tehát 30 testület 2019 taggal. Ezenkívül az ipolysági önkéntes tűzoltó-testület 100 frrtal egyuttal az alapító tagok sorába is belépett, elismerésre méltó példát szolgáltatván ezzel a tűzoltó-testületek azon nagy részének, mely ezen annyira áldásos intézményre máig is bizalmatlansággal tekint.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A tűzoltóság történetéből.

Jóllehet, előttem talán illetékesebb pennájú emberek nálamnál jobban és bővebben megírták idevonatkozó adataikat, mindazonáltal nem tartom feleslegesnek, ha tűzoltó intézményeink történetéből egyet-más én is elmondok.

A mióta az ember állandó hajlékot épített, beállott annak szüksége is, hogy a tűz pusztító elemével harcra szálljon. Eme harcok leprimitív módja az volt, hogy a tűzre alkalmas edényekből vizet öntöttek, miután azonban elképzelhetőleg ezen módon, a mellett, hogy kevés eredményre vezetett, sokszor a védekező is életével lakolt, a folyton nagyobbodó szükség alkalmasabb tűzoltó eszközök előállítására sarkalta az embereket. Így készítette az ó-görög korban Ktezibius az első fecskendőt és így készítette Heron, ennek tanítványa az ő Heron-lapdját, mely szintén ily törekvések terméke volt; de nem alkalmaztattak jelen értelemben és feledékenységbe is mentek.

Az első, tökéletesebbnek mondható fecskendő 1518-ban készült légyen és az egy friedbergi aranymives találmánya lett volna. A 17-ik század óta Nyugat-Európában már gyakrabban voltak ilyen fecskendők találhatók, de még ezek is igen tökéletlenek voltak a jelenbeliekkel szemben.

A mozgatható és irányítható csövű fecskendőt, az ugynevezett hattunyákat 1655-ben egy nürnbergi polgár találta fel. A tömlőt pedig Heide testvérek alkalmazták először Amszterdámban állítólag 1672-ben. A szélkazan tökéletesítése pedig Leupold gépész érdeme 1720-ból.

A tűzrendészeti szabályok sokkal régiebb keletűek a fecskendőknel, de a fecskendők is sokkal régiebbek a szervezett tűzoltóságoknál. Általán mondhatni, hogy Európa a német népektől tanulta a tűzoltóságok felállítását. Németországban járt 1690-es években Dumourrier-Duperrier nevű francia nemes és itt látta a fecskendők kezelését. 1699-ben szabadalmat kért XIV. Lajos francia királytól fecskendők készítésére, később a fecskendők igazgatójává neveztetett ki. Ő minden fecskendőhöz csak 2 embert alkalmazott; elképzelhető tehát, hogy az akkori fecskendők kicsinyek lehettek.

1810-ben Swarzenberg hercegnél borzasztó tűz pusztított és eme körülmény adta Napoleonnak ama gondolatot, hogy a tűzoltókat katonailag szervezze, mi a

császárnak nem nagy fáradságába kerülhetett. És habár 997 legényt és 22 tisztet számlált eme tűzoltó-osztály, tehát 1019 embert: azt zászlóaljnak nevezte. Ezek fegyvelm tekintetében a hadügyminiszterium alá tartoztak és oly katonákból állottak, kik a hadseregben már katonailag kiképezve voltak.

Tehát Franciaországban látjuk először a katonailag szervezett tűzoltóságot.

Észak-Amerikában született légyen az önkéntes tűzoltóság, kiknek tagjai mind a nép gazdagabb osztályaiból kerültek ki; de miután eme tűzoltóságok politikai mozgalmakban egyletileg tüntettek, sőt egymás ellen tettlegeskedtek, több helyen megszüntetének, és helyettük fizetett tűzoltók alkalmaztattak.

1832-ben Londonban Bradwood vezetése alatt 120 tagból álló tűzoltóság szerveztetett, Bradwood azonban egy nagy tűzvésznel életét vesztette, éppen tűzoltóhoz illő dicső halállal.

Hazánkban Debreczenben a kálvinista diákok voltak állítólag az első tűzoltók és Budapesten 1840-ben látni az első tűzoltó intézkedéseket »tűzi piquet« névvel, azonban a rendszeres szabályokkal alkotott tűzoltóság létrejötte csak gróf Széchenyi Ödön buzgalmanak tulajdonítható, azon nagy magyar fiának, ki Budapestet a világhírű lánchiddal ékesítette.

A tűzoltóságok jelen állása és a kormány pártolása szeretett József főherczegünk érdeme, s nincs is oly tűzoltó hazánkban, kit e két név hallatára a határtalan tisztelet érzése el ne fogna. Adja az ég, hogy a nép közjóléte érdekében minden főemberünk tőlük vegyen példát, és a még helylyel-helylyel hatóságilag nem pártolt testületek és a közjólét, vagyonbiztonság érdekében, a hivatottak, kik vakságukban, elfogultságukban közönynyel tudják nézni az önzetlenség és emberszeretet által lelkesített önkéntes tűzoltó testületeknek a vak butaság ellen küzdő harczeit — fejében világosság támadjon; és nyugodtan fog a két uttörő, emberszeretettől létesített intézményeinek jövőjére tekinteni, nekik pedig adj hálát szeretett magyar népem, és légy büszke, hogy hazád fiainak vallhatod e két dicső egyéniséget.

Bonifert Alajos,
főparancsnok.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A miskolczi önkéntes tűzoltó-testület.

(Közgyűlés. Szombati József bucsuja. A testület újraalakulása.)

Miskolcz városa összeségére nagy érdekléssel bíró fontosságban, ünnepélyes, mondhatni megható pillanatokban gazdag közgyűlése volt vasárnap, február 7-én délelőtt a miskolczi önkéntes tűzoltó-testületnek.

Fontos volt e közgyűlés különösen azért, mert e közhasznu, népszerű és szeretett testület, mely 18 év óta működik a város polgárainak jóvoltáért, felirva zászlajára a »Közjóért becsületből« jeligét, olyan — áldásosan és közhasznulag, — hatodik hároméves ciklusának lejárta után: újra megalakult.

Minden, városát igazán szerető polgár örömmel üdvözölheti és velünk együtt bizonyára üdvözlő is az *ujjonnan megalakult önkéntes tűzoltó-testületet*, azt az intézményt, mely felszentelt zászlájához a hosszú évek folyama alatt mindig hűen, kitartóan viselkedett s önként elvállalt kötelességének mindig lelkiismeretesen s igazi buzgalommal megfelelt.

Ünnepélyes, megható pillanatokban gazdag volt pedig e közgyűlés azért, mert *Szombati József* főparancsnok, a testület megteremtője, mondhatni éltető lelke, az utóbbi időben megtámadott egészségi állapota folytán, a testület műszaki vezetésétől megválni lett kényszerítve.

Ünnepélyes és megható volt a pillanat, midőn *Szombati József* egyszerű, de a szív közepéből fakadt szavakban bucsut vett attól a szeretett testülettől, melynek élete egy java részét olyan buzgóan szentelte, melynek s fáradozásainak jutalmát, a miként feltalálta eddig, a részére eljuttatott *koronás arany érdemkereszt* átnyújtása által, a *magas királyi kegy nyilvánulásában*, éppen úgy felfogja találni a jelenben és a jövőben abban a hálás elismerésben, mely a szeretett szülőváros és polgárságának javára működő munkás férfit méltóan megilleti.

A hálás elismerésnek ilyen eclatáns bizonyítéka nyilatkozott mindjárt e közgyűlésen, midőn a távozni kényszerült főparancsnokot az testület *örökös tiszteletbeli főparancsnokává* választotta meg, a ki ígéretet tett arra nézve, hogy hosszú éveken szerzett tapasztalatait, míg ereje meg-

engedi, mindenkor készséggel felajánlja a testület szolgálatára.

Hálás elismeréssel kell megemlékeznünk azon ajánlatról is, melyet *Kun Kálmán* nyugalmazott kir. törvényszéki bíró tett, a ki, a fizetési tűzoltók nyugdíj- és segélyalapja javára, egész élete folyamára — melyet nem ezért kívánunk, hogy *nagyon hosszú legyen* — 50 frt évi járulékot ajánlott fel.

Lelkes, szünni nem akaró éljenzéssel vette tudomásul a közgyűlés *Kun Kálmán* nagylelkű, valamint az utána felszólalt *Mayer Rezső* ajánlatát, a ki ugyancsak életére, ugyanazon nemescélu alapra 5 frt évenkénti alapítványt tett.

A közgyűlés lefolyását a következőkben adjuk.

Horváth Lajos országgyűlési képviselő, mint a testület elnöke, 10 és fél óraker, lelkes éljenzések között elfoglalván az elnöki széket, szép és tartalmas beszéd kíséretében melegen üdvözli a megjelenteket. Üdvözli a közgyűlést, melynek feladata — ugymond — nemcsak a mult eredményéről beszámolni, hanem a további hasznos működésnek is az alapját megvetni. Mint a mult bebizonyította, az eredmény a testületnél sohasem hiányzott. A testület tagjai saját jószántukból, mindig megfeleltek feladataiknak. De mint a lefolyt 18 év bizonyítja, nem maradt el velök szemben soha sem a testületet becsülő és felkaroló áldozatkészség. Hiszi, hogy ez a jövőben is méltányosan nyilvánulni fog, mely jövőre nézve aggodalom nem forog fenn, a menyinyben a testület működő tagjaiul már eddig is mintegy ötvenen sorakoztak. Üdvözli őket az elnöki székből lelke hevével, szíve melegével s kívánja, találják meg önzetlen és nemes fáradozásaikért az általános elismerést, s a hiven teljesített köteleességtudatot.

Az elnöki szép beszéd után *Buthy Lajos* titkár olvasta fel a felügyelő-bizottság jelentését a pénztár megvizsgálásáról, melynek alapján *Fischer Lajos* pénztárnoknak, buzgó fáradozásainak méltó elismerése mellett, megadatott a felmentvény.

Ezután *Horváth Károly* segédtsit olvasta fel a parancsnokság évi jelentését. A testület a mult évben 87 önkéntes, 13 fizetési és 18 gyermek tűzoltóból állott. Az elmúlt év nevezetesebb eseményei voltak: a belügyminiszter megengedte, hogy a testület rendelkezése alatt álló telephálózat, a városban felállított összes telephálózatokkal közlekedhessék. Résztvett a testület *Walser Ferencz* tűzoltószergyáros tizezredik tüzi fecskendőjének elkészítése alkalmából Budapesten rendezett diszbanketten, *Szombati József* főparancsnok képviseletében. *Néhai Klein Sámuel* miskolci polgár, a testületnek 100 forintot hagyományozott. Az országos tűzoltó-szövetség *Szombati József* főparancsnokot a központi választmány tagjává megválasztotta, mely nem csak a szeretett főparancsnok kiváló érdemeinek simboluma, hanem a testület kitüntetésé is. A pártoló tagoktól a mult évben 1290 frt folyt be. A fizetési tűzoltók segély- és nyugdíj-alapja 2889 frt 14 krra emelkedett. A testület felszerelvényeinek értéke 24000 frt. A mult évben 28 tüzeset volt és pedig 20 tetőtűz, 3 szoba, 3 kéménytűz és 2 kazalégés. Vidéki tűznél 3 esetben segédkezett a testület, 2 esetben Héő-Csabán, egy esetben Emődön.

Az éljenzéssel tudomásul vett jelentés felolvasása után megállapították a költségvetés, melynek kiadása és bevétele 6638 frt.

A költségvetés megállapítása után következett a fogadalmi letétel. A fogadalmi formát *Buthy Lajos* titkár olvasta fel. Fogadalmat tettek a jelenvolt összes működő tagok.

Elnök felhívja ezután a közgyűlést a választások megejtésére.

Lelkes éljenzéssel választja meg a közgyűlés *Horváth Lajost* újra elnökül, a ki a bizalmat köszönettel fogadja.

Szombati József főparancsnok szólal fel ezután:

Az igen tisztelt Elnök úr ajkairól — ugymond — elhangzott és az összes tisztviselők nevében tett leköszönő nyilatkozat bajtársaimra csak *ideiglenes*, mert hiszen *ők épek, egészségesek* s ha a közbizalom őket ismét felszólítja, bizton hiszem, hogy a vállalt terhes kötelességnek lelkiismeretesen meg is fogják felelni.

Csekély személyemre nézve azonban ezen lemondás *mindenkorra* szólott, mert ma egy éve még, *habár idős, de kellőleg edzett és mint tetterős férfi állottam itt*, most engem is legyőzött a sok, különösen pedig az öt hónapos betegség és munkatehetlenné tett; ime, ugy állok itt mint a ki tétlenségre van kárhozható; fájdalom, de ily helyzetben többé e fontos állást betölteni nem volnék képes, mindamellert szeretett bajtársaim, *köztetek maradok s szívvvel lélekkel tűzoltó vagyok s ugy kívánok meg is halni* és ha a hosszú éveken *szerezett tapasztalataimra bármikor szükség lenne, magamat a kívánatnak teljesítésére mindenkorra felajánlom.*

És most mélyen tisztelt közgyűlés, az oly hosszú éveken keresztül bennem helyezett nagybecsű bizalmukért fogadja hálás köszönetem és kérem, hogy szeretetükben továbbra is megtartani kegyeskedjenek.

A meghatottság között elmondott, mély csendben hallgatott beszéd után *Horváth László* alparancsnok szólalt fel, a következőket mondva:

Nem merem megkísérteni, hogy szeretve tisztelt főparancsnokunkat a felhozott s fájdalom mindnyájunk által ismert indok után más elhatározásra bírjam s nem marad egyeb hátra, mint a legmélyebb sajnálattal tudomásul venni kilépését a testületből.

Nincs szándékom *Szombati József* főparancsnok, a tűzoltói intézmény terén szerzett érdemeit egyenkint felsorolni, hisz tudjuk azt mindnyájan s tudja mindenki, hogy ez intézmény megteremtője — itt — ő volt, tudja mindenki, hogy mily fáradságot nem ismerő buzgalommal, mily kitartás és gondos szeretettel ápolta ő a kedves gyermekét 18 hosszú év alatt s mint szerető édes apa, most sem kívánja azt egészen elhagyni, a szív, a lélek most is az intézményé, csak a beteg testnek kell lemondani a tevékenységről s a technikai vezetésről.

Azért én nem is akarok bucsut mondani, *a magunkénak tartjuk őt* ezután is s igénybe fogjuk venni jó tanácsait s felkeressük, ha lankadni találnánk, buzdítására lenne szükségünk.

Most pedig engedje meg a mélyen tisztelt közgyűlés, ha indítványozni bátorságot veszek magamnak s kérem, miszerint *Szombati Józsefnek a tűzoltói intézmény terén szerzett fényes érdemei jegyzőkönyvileg örökítsenek meg s hogy őt a jövőben is teljesen magunkénak vallhassuk, válasszák meg örökös tiszteletbeli főparancsnoknak.*

Horváth Lajos elnök lelki örömmel fogadja ez indítványt s mindig büszkeségére fog szolgálni, hogy ő jelentheti ki, hogy *Szombati József*, a közgyűlés egyhangu határozatával, a miskolci önkéntes tűzoltó-testület örökös tiszteletbeli főparancsnokává megválasztatik s ez ünnepélyes órában, — miután másképen nem teheti, — egy forró kézzorítással fejezi ki vele szemben szíve érzését és nagyrabecsülését.

Megválasztattak ezután alparancsnokoknak: *Pataky Sándor* és *Szombati Sándor*, orvosnak: *Kazai Mór*, építésznek: *Adler Károly*, titkárnak: *Buthy Lajos*.

Horváth László indítványt tett ezután az alapszabályok némi módosítása iránt, mely elfogadtatván, *Kun Kálmán* szólal fel s zugó éljenektől követve kijelenti, hogy a fizetési tűzoltók segély- és nyugdíjalapjára életére 50 frt évi díjat ajánl fel, a melyhez *Mayer Rezső* 5 frt évi díj felajánlásával sorakozott.

Ezzel az ujonnan megalakult tűzoltó-testület közgyűlése véget ért, melyet a működő tagok választó közgyűlése

követett. *Horváth László* főparancsnok megnyitó beszéde után megválasztottak szakaszparancsnokoknak: *Pasteiner Győző* és *Kócs Sándor*, segédtszteknek: *Eötvös Lajos* és *Horváth Károly* és szertárnoknak: *Muszka Sándor*. Este bankett volt Szombati József tiszteletére. Az érdemnek igaz és hálás elismerése nyilvánult azon a banketten, mely vasárnap este a bucsuzó főparancsnok tiszteletére a Korona vendéglő nagytermében rendeztetett.

A banketten mintegy százán vettek részt s megjelent azon a város vezérő és számot tevő férfainak tekintélyes száma, hogy ne csak szóval, hanem már egyszerű megjelenésével is tüntessen egy olyan férfinak az érdemei előtt, a kinek a város polgárainak jóléte érdekében évek hosszú során kifejtett tevékenysége, önzetlen ügybuzgalma és ügyszeretete a késő utókornak is mindenkor példányképpül szolgálhat.

A bucsuzó főparancsnok, élete napjának leáldozásáig mindig büszkén és hálás szívvel tekinthet vissza az elismerés azon szép bizonyítárára, melyet részére a tekintélyes polgártársak szeretete és becsülése ezen este nyújtott.

Az ünnepelt mellett jobbra *Horváth Lajos* országgyűlési képviselő, balra *Zelenka Pál* főrendiházi tag, püspök ültek.

Ott voltak továbbá: *Soltész Nagy Kálmán*, kir. tanácsos polgármester, *Radvány István*, iparkamarai elnök, *Lichtenstein József* volt országgyűlési képviselő, *Kaffka Ignác*, *Szűcs Lajos*, *Bulyovszky Gusztáv*, törvényszéki bírák, *Mikuleczky István*, *Szeremley Lajos*, *Bartányi Gyula*, *Éva Ernő*, dr. *Holländer Gusztáv*, *Lengyel Lajos*, *Szarka János*, dr. *Sugár Gyula* ügyvédek, *Kun Kálmán*, nyug. törvényszéki bíró, dr. *Juhász Pál*, dr. *Szabó Gyula*, dr. *Csáthy Szabó István* takarékpénztári igazgató, dr. *Markó László*, *Porcs János*, dr. *Ixel Soma*, *Soltész Nagy Albert*, *Kulcsár Károly*, *Fürész Ferencz*, *Katona József*, *Wächter Vilmos*, *Lekky István*, *Buthy Lajos* és *Sugár Ignác* lapszerkesztők, *Héjzer Kálmán*, dr. *Szaffka Dénes*, *Nádpataky László*, *Popper Károly*, *Kurucz János*, *Hesz Miklós*, *Kiszély László*, *Weidlich Pál*, *Mayer Rezső*, *Mayer Márton*, *Rác Jenő*, *Ujházy Kálmán*, *Csiszár Péter*, dr. *Halász Sándor*, *Forster Rezső*, *Kinsky Károly*, *Virágh János*, a borsodmiskolci gőzmalom tisztikara mondhatni teljes számban és a miskolci önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága és összes működő tagjai.

Az első felköszöntőt *Horváth Lajos* országgyűlési képviselő mondotta. A gondviselés — ugymond — nem áldotta meg különösebb dikciózó képességgel. Hiányzik nála a szép és igaz felköszöntőkhöz szükséges humor és költészet. Mindennek daczára, valahányszor a tisztelet és szeretet érzése parancsolja, mindenkor szívesen felszólal és megszegi az arany hallgatást. Megszegi ez alkalommal is, hogy poharat emeljen egy olyan férfinak, a kivel 40 év óta fűzi össze a barátság és szeretet láncza. Nem vette körül e férfi születését sem bibor, sem bársony, szerény körülmények között kezdte és futotta meg az életpályát és pedig megfutotta úgy, hogy most az általános becsülés övedzi homlokát. Egy egész ember volt mindig *Szombati József*, az önkéntes tűzoltó-testület buzgó harcosa; ezért az egész emberért üríti poharát, kívánva neki szíve igaz érzésével erőt, egészséget — mert erre van legnagyobb szüksége — és azután hosszú életet.

A szépen sikerült, szellemes felköszöntőknek egész sora következett ezután. *Bulyovszky Gusztáv* a testület elnökét, *Horváth Lajost* éltette, *Soltész Nagy Kálmán* polgármester *Horváth Lászlót*, az új főparancsnokot, dr. *Szabó Gyula* *Soltész Nagy Kálmánt*, mint volt főparancsnokot, *Kaffka Ignác* *Zelenka Pál* püspököt, *Zelenka* a testület katonáit, a működő tagokat, *Szűcs Lajos* *Radvány Istvánt*, mint gőzmalom tűzoltó főparancsnokot, *Kun Kálmán* *Fischer Lajos* pénztárnokot, *Éva Ernő* a felügyelő bizottságot, dr. *Ixel*

Soma dr. Kazai Mór egyleti orvost, *Porcs János* *Pataky Sándor* és *Szombati Sándor* alparancsnokokat, *Lichtenstein József* a régi tűzoltókat, *Horváth László* főparancsnok a testület zászló-anyját, *Lichtenstein Darvas Malvin* úrnőt.

A sikerült estély, melynél *Karner Miklósné* vendéglősné teljes meglegedésre szolgáló ellátást nyújtott, *Radics Lajos* zenéje mellett, a késő éjjeli órákban ért véget.

(»Borsodmegyei Lapok«).

A gödöllői önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

Január 31-én délután rendes évi közgyűlésünk volt, melyen úgy a hivatalnoki, mint az ipari körök és az összes működő tagok megjelentek. Elnöklő főparancsnok: *Garán Dániel* ügyvéd a határozatképes gyűlést megnyitván, visszapillantott a lefolyt évre, megemlékezvén, hogy fennállásunkat számos pártoló tagoknak, a községnek és egyes jelentékeny adakozóknak köszönhetjük, miért is ezeket élteti.

Szakkiképzésünk, mely az idén befejezést nyert — a budapesti önk. tűzoltó-testületnek, mely bennünket folytonosan támogat — első sorban pedig dr. *Szily József* úrnak, fentnevezett testület helyettes főparancsnokának tulajdoníthatjuk. Azon rövid kis szabad időt, melyet *Szily* úr szükségbe vett idejéből szakíthatott, arra szentelvé, hogy bennünket gyakorlatilag és elméletileg oktathasson; majd minden vasárnap kirándulván, önfeláldozó fáradsággal estig kinlódott velünk. Hogy volt-e velünk meglegedve, azt nem mernénk állítani — de hogy mi azt óhajtjuk, hogy ő folytonosan köztünk lehessen és minden testületnek azt kívánjuk, hogy csak dr. *Szily* úr lehetne az oktatója, azt ezen alkalommal ünnepélyesen kijelentjük.

Elnök úr a következő indítványt terjeszti elő: dr. *Szily József* úrnak a budapesti önkéntes tűzoltó-testület helyettes főparancsnokának azon páratlan ügybuzgalomért — melylyel testületünk kiképezése körül eljárta — jegyzőkönyvileg fejeztessék ki köszönetünk, és választassék meg a gödöllői önk. tűzoltó testület tiszteletbeli tagjává, melyről a kiállítandó okmányt öt tagból álló küldöttség által adassék át.

Ezen indítvány harsogó éljenzéssel elfogadtatott és az öttagu küldöttség kineveztetett.

Indítványozza továbbá hogy nsgos *Bossányi László* úrnak, ki szertárunk gyarapításához 100 frttal járult, szinte jegyzőkönyvileg köszönet nyilváníttassék, mely indítvány egyhangulag éljenzéssel elfogadtatott.

Következő tárgy volt az 1892. évi költségvetés megállapítása. A kiadások 960 frt, a bevételek csak 550 frtot tesznek. A 410 frtnyi deficit azonban 80 frtra száll le, ha az 1891-iki 330 frtnyi pénzmaradvány hozzászámíttatik. Ezen csekély összeget reméljük, hogy a község pótolandja.

Elnök úr egy 3 tagból álló pénztár- és 3 tagból álló szertárvizsgáló bizottságot választott — mely bizottságok működési ideje alatt az ülést beszünteti.

A két bizottság megérkezte után folytatott a közgyűlés, mely örömet tudomásul veszi, hogy úgy a pénztár fenti 330 ft. maradvánnyal — mint a leltár is rendben találtatott.

Pénztárnok dr. *Szalay Sámuel* kir. közjegyző úrnak, mint pedig *Sagáth Géza* szertárnoknak köszönetnyilvánítás mellett a felmentvény megadatott.

Leltárunk személyi felszerelés, szerek, és az örszobában lévő butorzatot beleértve, jelenleg mintegy 4300 frtnyi értéket képvisel. — Ez idén beszereztünk egy az alparancsnok adatai szerint, *Geitner* és *Rausch* czég által épített szer- és személyszállító kocsi; ezen kocsin elfér a kocsison kívül 7 tűzoltó, létrák, tömlőkészlet és különféle bontó- és takarító eszközök, és képesít bennünket arra, hogy vidéki

tüzekhez egy teljes, munkaképes szakasszal kivonulhasunk.

Ezek után következett az alparancsnok által az 1891. évről összeállított statisztikai kimutatás felolvasása.

A múlt évben volt 1 köz- és 6 választmányi és parancsnoksági gyűlés. Gyakorlatok tartattak összesen 17, és egy támadással összekötött vizsgagyakorlat. Volt ezek közül 10 mászó, 14 szivattyu, és 8 rendgyakorlat. Elméleti előadás 5. A szerkocsival történt külön 5 kirándulás.

Tűzeset volt községünkben 3, egy szoba-, egy boglya- és egy tető-tűz. A kár jelentéktelen.

Riadó fuvatott egyszer, éjféltkor, melyen az őrségen kívül 15 perc alatt 17 tűzoltó megjelent.

Őrségen volt 210 éjjel és 2 viharos napon, összesen 212, melyhez a kirendelt 438 tűzoltó közül csak 17 nem jelent meg.

Színházi őrség volt 10 este 24 tűzoltóval tartva.

Készenlétőrség csak egyszer tartatott, október 4-én este, mikor is Budapesten a Gregersen-féle fatelep leégett. A tűzfény oly óriási volt, hogy azt véltük, miszerint Kerepes, szomszédközségünk teljesen lángban áll.

Alapító tagok nincsenek.

Pártoló tagok száma 99.

Működő tag volt 1 fő-, 1 alparancsnok, 1 segédtsízt, 1 szertárnok, 4 altiszt, 33 köztűzoltó.

Évközben kizárattott 1 altiszt, 4 közlegény, kilépett 6, felvétetett pedig egy segédtsízt és 11 közember, úgy az állomány 1892. év elején 5 tisztt, 3 altiszt és 34 köztűzoltó.

A technikai beosztás majd úgy maradt mint a múlt esztendőben, polgári foglalkozás szerint azonban változás fordult elő, hogy több kőműves és ács kilépett, helyettük pedig egy *állandóbb* elem jobban közeledett a testülethez, a földművesek, ezek száma jelenleg 8. Különösen ácsok és kőművesek igen gyakran elutaznak, messzebb vidékre is, és úgy beáll azon kedvezőtlen körülmény, hogy a papíron lévő létszámból 30 százaléka nincs itthon.

Ellenben a földműves helyben keresi kenyerét, és nem távozik, tehát mindig számíthatni rá.

Végül főp. úr az orsz. tűzoltó segélyző-szövetség átiratát tudomásunkra hozza, és ennek nemes célját magyarázván, azon indítványt teszi, hogy testületünk is lépjen a szövetségbe, tekintettel pedig arra, hogy a működő tagok úgy is tulságos anyagi áldozatot hoznak testületünk érdekében, méltányosnak tartja, hogy az úgy is aránylag csekély tagsági díjak a testület pénztárából fizetessenek, mely indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Több tárgy nem jelentetvén be, főp. úr köszönetnyilvánítás mellett a gyűlést berekeszti.

Galle Antal,
alparancsnok.

A kaposvári önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

A kaposvári önkéntes tűzoltó-testület február hó 20-án tartotta tisztújító közgyűlését, melynek eredményeképp a régiék megmaradtak állásaikban. A parancsnokságban volt csupán egy kis változás, amennyiben *Olofson Gusztáv* állomási főnök eddigi osztályparancsnok főparancsnoki helyettesé, és a Somogyi Hírlap szerkesztőjét, ki ezuttal lépett be a testületbe, a mentőosztály parancsnokává választották meg. A *Németh Ignác* polgármester és testületi alelnök tapintatos és avatott vezetése alatt megtartott közgyűlés igen sok érdekes tárgyat intézett el. Első helyen a Székely Ármán testületi pénztáros által előterjesztett számadásokkal foglalkozott, a melyek megvizsgálására *Dornay Béla* főparancsnok elnökle alatt *Kemény Samu* és *Lencz György* választmányi tagokból álló bizottságot küldötte ki. Érdekes tárgya volt még a közgyűlésnek a testületi összes tagoknak a baleset ellen való biztosítása, melyre vonatko-

zólag a szerződés, a »Magyar-Francia« biztosító részvénytársaság kaposvári főügynökségével meg is kötött. A közgyűlést *Mang János*, az újdonsült választmányi tag vendéglőjében rendezett kedélyes lakoma követte, hol is felköszöntőkben nem volt hiány, melyekből az oroszlánrész *Németh Ignác* polgármester és *Olofson Gusztáv* állomási főnök vették ki. Itt közöljük egyébként a közgyűlés lefolyását.

A kaposvári önkéntes tűzoltó-testület évi rendes közgyűlését — miután Kapotsfy Jenő országgyűlési képviselő elnök a megjelenésben akadályozva volt — *Németh Ignác* polgármester, alelnök elnökle alatt a tűzoltó laktanyán f. évi február hó 20-án tartván meg, ugyanezen alkalommal ejtetett meg az általános tisztujítás is, és pedig a kandidáló-bizottság jelöléséhez képest *közfelkiáltással*. Elnöknek: Kapotsfy Jenő országgyűlési képviselő. Alelnöknek: *Németh Ignác* polgármester. Titkárnak: *Siposs Géza* városi főjegyző. Ügyésznek: dr. *Rózsa Ernő* ügyvéd. Pénztárnoknak: *Székely Ármán* szabómester. Orvosnak: dr. *Polányi Lajos* v. főorvos. *Választmányi tagoknak*: *Roboz István*, *Babóchay Kálmán*, *Kemény Samu*, *Levot György*, *Bettnár Márton*, *Leposits Ignác*, *Mang János*, *Grünwald Lipót*, *Szarka János*, *Kunfi Adolf*, *Ujváry Ferencz*, *Szukits János*, *Hudecz József*, *Golobits Márton*, dr. *Herczog Manó*, dr. *Karócs József*, *Szokoly Károly*, *Pataky Andor*.

Főparancsnoknak: *Darnay Béla* kereskedő. Helyettes főparancsnoknak: *Olofson Gusztáv* állomásfőnök. Tiszteletbeli főparancsnoknak: *Szellhoffer Károly* műhelyfőnök. Mászó osztályparancsnoknak: *Bogyay Jenő* árvaszéki ülnök. Szivattyu osztályparancsnoknak: *Preisner Károly* v. főszemlész. Tűzrendőri osztályparancsnoknak: *Németh Ignác* polgármester. Mászó parancsnokoknak: *Ruttkay Áron* művezető, *Gyarmathy János* kereskedő. Szivattyu parancsnoknak: *Diósy Aladár* művezető, *Szabady János* v. számvevő. Segédtsíznek: *Csukly Károly* v. aljegyző. Szertárnoknak: *Rónay Bertalan* művezető, *egyhangulag* választattak meg. A választás megejtése után több fontos tárgy nyert meg elintéztést, nevezetesen általános helyeslésre talált *Németh Ignác* alelnök azon előterjesztése, hogy pártoló tagok újból s nagyobb erélylyel gyűjtessenek. A gyűjtő iv szerkesztésével és kiosztásával *Gruber János* és *Siposs Géza* bizattak meg.

A társulat pénztári számadásának megvizsgálására *Jenes György*, *Kemény Samu* és dr. *Rózsa Ernő* választmányi tagok küldettek ki.

Elfogadtatott a »Magyar-Francia« biztosító társaságnak a működő csapat tagjainak baleset elleni biztosítása iránti ajánlata, mely szerint, ha a biztosított tűzoltó-vagy mentőtestületi tag ebbeli minőségében teljesített szolgálata közben öt évi baleset következtében elhal, a biztosító-társaság törvényes jogutódainak 1000 frt, ha állandóan munkaképtelenné lesz, az esetben részére 1000 forintot, jelentékenyebb sérülés esetén, amely azonban teljes munkaképtelenséget nem von maga után, 590 frtot, kisebb sérülés esetére 200 frtot, a fennebb említett szolgálatból kifolyólag beálló betegség esetére 200 napig terjedőleg napi 1 forintot fizet.

A biztosítások mielőbbi eszközöltetésével *Dornay Béla* főparancsnok bizattott meg.

Kimondatott, hogy tűzveszély alkalmával a testület tagjai mult ruházatában esett kár megtérítetik.

Végül a társulat vagyoni állapotának teljes rendezése iránti javaslatételre bizottság küldetett ki.

Alelnök a közgyűlést — a testület tagjait kérve s lelkes szavakban a büszke multra való utalással folytatóságos kitartásra buzdítva zárta be; a testület tagjai pedig, az intézmény iránt buzgó, fáradhatlan és a cselekvés terén és elemekben gazdag alelnök *Németh Ignác* s a tisztikar éljenzése közt oszlottak szét.

Este az ujonan megválasztott tisztikar a legénységet a Mang-féle helyiségben megvendégelte, a midőn is a tősztok bőkezűsége közt a tisztikar és legénység vig hangulatban a hajnali órákig együtt volt. (»Somogyi Hirlap«.)

Az egyesült uj-arad-zsigmondházi önk. tűzoltó-testület választmányának évi jelentése az 1891. évről.

Tisztelt közgyűlés! A vezetésünkre bizott egylet 1891. évi működéséről szóló jelentésünket van szerencsénk a következőkben előterjeszteni:

Az alapszabályokban meghatározott ügyek elintéztetése céljából 1 közgyűlést és 8 választmányi ülést tartottunk, melyekben összesen 87 határozat hozatott.

A tagok száma 1890. év végén 7 alapító, 125 gyámolító, 77 működő és 8 tiszteletbeli, összesen 217 volt; 1891. évben belépett 1 alapító, 3 gyámolító és megválasztott 1 tiszteletbeli tag, ellenben kilépett 3 gyámolító és 6 működő s Jakabffy Pál személyében elhalt 1 tiszteletbeli tag, minélfogva a tagok jelenlegi létszáma 8 alapító, 125 gyámolító, 71 működő és 8 tiszteletbeli, összesen tehát 212.

A választmány által megvizsgált és a felügyelő-bizottság által felülvizsgált számadás szerint az egylet összes bevétele 1748 frt 3 kr., kiadása 1124 frt 70 kr., és pénztári maradványa 623 frt 33 kr. volt. A testületi pénztár bevételeinek növeléséhez, a gyámolító és működő tagok díjain kívül, mélt. gróf Hadik Sándor úr 100 frtnyi adománya és 3 tánczvigalomnak összesen 128 frtot tevő tiszta jövedelme járult hozzá. Segélyezésben részesült az egylet pénztára Uj-Arad község részéről 240 frttal és az uj-aradi takarékpénztár részéről 50 frttal, mely összegekért az egylet nevében ezuttal is hálás köszönetünket nyilvánítjuk. A leltár szerint a tűzoltószeres és felszerelvények értéke 1891. év végén 2% értékcsökkenés leírása után 6322 frt 23 krt tett ki.

A testület vagyona 1891. év végén: összesen 6970 frt 56 kr.

A választmányban Gangl Andor lemondása és Heinzl Andrásnak osztályparancsnokká történt megválasztása folytán két hely megürült, melyeknek egyike a gyámolító, másika pedig a működő tagok sorából lesz választás után betöltendő, miért is ezen választás a közgyűlés tárgysorozatába lett felvéve.

Friedrich János gyámolító tagra nézve indítványozzuk, miszerint annak kizáratását elhatározni sziveskedjék, mivel nevezett önként magára vállalt ama kötelezettségének, hogy évi díjakat fizessen, meg nem felelt, daczára annak, hogy azoknak megfizetésére bírólag is elítéltetett, minélfogva az ellene vezetendő végrehajtás helyett, az egyletből való kizáratását hozzuk javaslatba annak megjegyzésével, hogy 3 évi, összesen 3 frt 60 krt tevő évi díjhátralékának leírását már elhatároztuk.

Ezek után a műszaki osztály működésének ismertetésére térünk át, melyről a következő adatok nyujtanak felvilágosítást:

A folyó ügyek elintézésére a parancsnokság 3 ülést tartott. Az első ülésben, mely márczius hó 1-én lett megtartva, a műszaki tisztviselőket választották meg; ezen alkalommal a főparancsnok-helyettes állása betöltetlenül maradt, ezen állás teendőit, parancsnoksági határozat folytán, ideiglenesen Heinzl János I. osztályparancsnok látja el. III. osztályparancsnokká választott ifj. Weincz Pál ezen állást el nem fogadván, helyére Dürner Károly II. szakaszparancsnok választatott.

A működő tagoknak az év folyamán kifejtett működéséről csak a legjobbat mondhatjuk, a mennyiben a baj-

társak legtöbbjei jó ügyünk szolgálatában minden alkalommal odaadó és önfeláldozó buzgalmat fejtettek ki; ennélfogva csak kedves kötelességet vélünk teljesíteni, midőn működésükért elismerésünknek és köszönetünknek a tisztelt közgyűlés előtt azon óhajjal adunk kifejezést, vajha ezek működése minden tűzoltó bajtársunknak mintaképül szolgálja.

Az elmúlt évben 2 tüzeset volt, mindkét esetben szalmatűz. Az első augusztus hó 27-én délelőtt Pecz Mihálynál a községben, a második október hó 24-én este a közlegelőn, Hartman Lőrincz kárára; mindkét esetben a vész elfojtása körül kifejtett tevékenységet siker koronázta.

Kivonulások a következő alkalmakkor történtek: 1. Május 4-én, Szt.-Flórián ünnepén. 2. Augusztus hó 14., 15. és 16-án, az országos tűzoltó közgyűlésen és a soproni önkéntes tűzoltók jubileumán Sopronban, ezen alkalommal ft. Várady Ferencz, Martini Mátyás, Heinzl András, Smolinszky Antal, Weil József és Illenz Antal képviselték az egyletet. 3. Augusztus 20-án, Szt.-István király ünnepén. 4. Szeptember 16-án, Ő felségének Temesvárott tett látogatása alkalmával 32 tag a zászlóval és zenével. 5. Szeptember 20-án, az aradi hadastyán-egylet zászlószentelésén 16 tag. 6. Szeptember 27-én, József főherczeg ő cs. és kir. Fenségének Temesvárott tett látogatása alkalmával 6 tag. 7. Október 6-án, az aradi tizenhárom vértanu tiszteletére rendezett gyászünnepe. Testületi tagok, illetve azok hozzátartozóinak temetésénél a végtisztelet megadására 5 esetben történt kivonulás, még pedig: Smolinszky Julia, Barabás Péter (Arad), Dengl György, Ternájpgó József (Radna) és Philipp József temetésénél. A működő tagok sorában halálozás nem fordult elő.

A tagok gyakorlati kiképzése céljából úgy tavasszal, mint ősszel 6—6 gyakorlat, elméleti oktatás céljából pedig egy felolvasás tartatott; itt azon megjegyzést tesszük, miszerint kívánatos, hogy a tagok a gyakorlatokon lehetőleg teljes számban és pontosan megjelenni sziveskedjenek. Az éjjeli szolgálat ellátására július és augusztus hónapokban kirendelt tűzörség szolgálatát pontosan teljesítette, az erről vezetett nyilvántartást az örségi könyv tartalmazza.

Végül megemlítjük még, hogy két felette szükséges vízfordó kocsinak a legközelebbi időben való beszerzését a község kilátásba helyezte, a fecskendő fogatok gyors kiállítására tárgyában pedig a községi képviselő testülethez kérvényt intéztünk, s indokolt reményünk van arra, hogy ezen ügy nemsokára kedvező megoldást fog nyerni.

Azon óhajással, hogy testületünk működését a folyó évben is siker koronázza, a tisztelt közgyűlés bírálata alá bocsátjuk jelentésünket s kérjük, miszerint azt jóváhagyólag tudomásul venni sziveskedjék.

Kelt Uj-Aradon, az 1892. évi február hó 7-én tartott rendes választmányi ülésből. *Hruček Béla*, elnök. *Martini Mátyás*, főparancsnok. *Hohn Ádám*, titkár.

A sárospataki polg. önk. tűzoltó-testület 1892. évi közgyűlése elé terjesztett titkári jelentés.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Az egyesületek, mint a kultura növényei, csak művelt talajban vernek erősebb, szétágazóbb gyökeret, művelt talajban hoznak sok és értékes gyümölcsöt; a társulás, egyesülés szükséges voltának érzete is csak bizonyos foku műveltséggel bíró népek tulajdona. Minél műveltebb valamely nép, valamely társadalom, annál nagyobb az egyesülésre való hajlama, annál virágzóbbak egyesületei. De míg a társulatok keletkezhetése s azok léteztetése a műveltségnek bizonyos fokát tételezi föl alap gyanánt, viszont a társulatok, egyesületek az emberiség anyagi és szellemi művelődésének voltak roppant előmozdítói már a legrégebbi időktől óta. Azonban nem szándékom az egyesületeknek az emberi művelődésre gyakorolt hatását

vázolni, közelebről érdekelne bennünket tudni azt, mennyit mentett meg a mi szerény testületünk csak néhány évi főnnállása óta is az anyagi s így természetesen a szellemi jólétnek s művelődésnek? — Hát még mennyi az, a mit megmenthetett volna?!

Ha valahol, úgy nálunk Sárospatakon van nagy szükség a tűzoltóság intézményére. A város némely része tűzveszélyes anyagból épült. (Mellékesen legyen mondva, testületünk is tűzveszélyes környezetben, tűzveszélyes felszerben kénytelen magát meghuzni összes felszereléssel!) A veszély megelőzésére, a tüzesetek lehető legkisebb számra való redukálására kevés gond van fordítva, még a legkezdetlegesebb tűzbiztonsági intézkedéseknek sem tesz eleget a nép: a nyári tüzesetek alkalmával épp a veszélyben forgó házak legtöbbször nem találtunk az udvaron vizet; használható létra, csáklya alig egy-két háznál akad. Ha aztán kitör a tűz, a köznép fejét vesztí s nem sok van közte ki testületünk nem nagyszámú tagjainak segítségére sietne, sőt találkozik olyan ember is, ki a tűzoltóságot gunyolja, szidalmazza, hogy a fékvesztett lángokat tüstént elfojtani nem képes. Ha már ezeket az elszomorító dolgokat fölemlítettem, nem hallgathatom el azt az örömdetes tényt sem, hogy a főiskolai és tanítóképzői ifjuság, mindkettő szervezett tűzoltóságával, s a város intelligens lakossága, különösen tanárok valóságos önfeláldozással működnek közre a mentésben s nyújtanak kezét a vész meggátolására.

Ezek előrebocsátása után áttérek jelentésem tulajdonképeni tárgyára.

1. A lefolyt évben testületünk működő tagjainak száma 44 volt, ebből elhalt 3 tag, s kilépő szándékát bejelentette 1 tag.

2. A parancsnokság főparancsnok elnöklete alatt 5 ízben tartott gyűlést; választmányi és parancsnoksági együttes gyűlés 2-szer tartott. Fontosabb határozatok: a parancsnokság fölkérte a város előljáróságát a tűzbiztonsági intézkedések szigorú végrehajtása végett.

Megállapított s betérjesztett a testület lefolyt évi költségvetése.

A pénztár állása 1892. jan. 1-én a következő volt:

Bevétel: 691 frt 32 kr. Kiadás: 332 frt 23 kr. Maradvány készpénz és betétben: 359 frt 03 kr.

3. Tatár István oszt.-parancsnok segítségével a testület összes tagjainak névsora s a volt tagok működésére vonatkozó némely adatok összegyűjtve, egy könyvbe irattak; az iratok rendezése folyamatban van s a jelenlegi tagok s működésük nyilvántartására pedig egy betűsorrall ellátott új könyv szereztetett be.

4. Gyakorlattal összekötött szemle 9 tartott, melyeken összesen 284 működő tag vett részt; egy-egy gyakorlatra átlag 31—32 tag esik s e szerint a 9 szemle közül minden tag 6—7 szemlén vett részt, vagyis minden gyakorlatról hiányzott átlag 9—10 tag, mely szám a tavalyihoz képest javulást mutat, de kívánatos a szemlék s gyakorlatok még pontosabb látogatása különösen egyesek részéről.

5. Színház-örseget a testület 25-öt adott, mintegy 105 tűzoltóval, fáradhatatlanul teljesítve itt is önként vállalt kötelességét.

6. Kéménytűz két ízben fordult elő, az egyik Héczén, Dobozy házában, a másik pedig a főiskola épületén, mely utóbbi egy szélvész estén valóságos rettegésbe hozta a város lakosságát. Komoly tüzeset kettő volt. Az első Héczén, Danyi József házáról gyúlt ki, gondatlanság folytán; ez alkalommal 4 ház s 2 kisebb melléképület égett le. A másik tüzeset Kispatakon fordult elő, hol mintegy 12 ház, 11 csűr, több apró melléképület, szalma, élet lett a lángok martalékává. Néhány ház biztosítva volt, de a kár még így is jelentékeny. A tüzet Kispatakon vétkes könnyelműség okozta, tengeri fosztáskor suhanczok szivarjáról támadt.

Testületünk mindkét ízben a körülmények s erejéhez mért nagy erőt fejtett ki s különösen az utóbbi tüzeset alkalmával, midőn még rendkívüli szél is tombolt, városunk Bodrogon túli részét megmentette a végkép való pusztulástól. A fáradságos s nem sikertelen munkában szép része volt a főiskolai s tanítóképzői tűzoltó-testületeknek s a várból kiadott fecskendőnek is.

7. Kevés taggal bíró testületünket a lefolyt évben súlyos, szomorú veszteség érte éppen tagjaiban is. Elhunytak: Tatár Lajos és Kun Pál, kik még keletkezésekor voltak egyesületünk tisztviselői. Az ez évi működő tagok közül Csapkovits János szivattyus, Balogh Mihály mászó és csővezető, és Jeraszek János mászó és csővezető hunytak el, kikben testületünk kitűnő munkás tagjai dőltek ki. Tűzoltóságunk a derék bajtársak elhunytá fölötti részvétét mindegyik végtisztességtételénél való testületi megjelenésével fejezte ki. Áldott emlékezetök legyen e helyen is megörökítve.

Voltak azonban testületünknek vigabb napjai is.

8. Mult május 3-án a testület szeretett főparancsnokának névnapján testületileg tisztelgett, a midőn Bogyay Zsigmond főparancsnok az egész testületet egy kedélyes lakomán megvendégelte.

9. Május hó 31-én a délutáni szemle után ment végbe az V és X éves szolgálati érmeknek az arra illetékesek részére való ünnepélyes kiosztása és feltűzése; mikor is Bogyay Zsigmond főparancsnok a jutalmazottakhoz s az egész testülethez idézett szép beszédet mondott. A megindító jelenet után folyt le a testület által rendezett vidám tavaszi multság, melyen a megjelent nagyszámú intelligens közönség az éjféli utáni órákig vigadott. A táncmultság minden tekintetben fényesen sikerült; tiszta jövedelme 79 frt 85 kr. volt.

10. A választmány elnöksége az ujon készített alapszabályzatot megerősítés végett már régebben betérjesztette a megyei központ Sátoralja-Ujhelybe. A szabályzat életbeléptetésével új nap fog derülni testületünkre, mely községi intézményé alakul át s akkor majd ujjászervezésről kellend gondoskodni.

Ime ezek mélyen tisztelt közgyűlés egyesületünk mult évi történetének főbb mozzanatai, melyek megítélésénél a mi sokszor nehéz viszonyainkat is figyelembe kell venni.

A ki ismeri ugyanis specialis körülményeinket, az nem fogja testületünk tevékenységét kicsinyelni, sőt csak elismeréssel adózhat az elért sikerért. E sikerből jelentékeny rész illeti a jeles férfiakból álló választmányt, s ennek elnökét dr. Ballagi Gézát, kinek magas színvonalon álló előkelő műveltsége s nagy tudománya egyesületünkre fordított idejével valóságos áldozatot hoz, de tudja, hogy valóban szükség is van rá.

Dicséret illeti a lelkes parancsnokságot s különösen a főparancsnok Bogyay Zsigmondot, ki tapintatos bánásmódjával s katonás rendszeretével a tűzoltónak igazi példányképe; de méltánylandó elismerés illeti a testület minden köztagját, kik igaz odaadással állanak helyt ott, hol a szükség azt úgy kívánja.

Ezek után mélyen tisztelt közgyűlés, igénytelen jelentésemet befejezve, midőn magamat szives jó ndulataiba ajánlom a mélyen tisztelt közgyűlés minden tagjának, egyuttal kívánom, hogy testületünk évről-évre erősödjön, az eddigi törhetetlen kitartással buzgólkodjék önként vállalt szép kötelességének teljesítésében.

Sárospatak, 1892. február 14.

Hodossy Béla,
testületi titkár.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének alapszabályai.

(Folytatás.)

Segélykérés.

14. §.

Ha a segélyző-szövetség igénybevételének esete felmerül, akkor az illető testület a baleset napjától számított 20 nap alatt tartozik azt az igazgató-választmánynak bejelenteni.

Ezen határidő elmulasztása esetén az illető elveszti segélyezésre jogosultságát.

A segély iránti folyamodványhoz, melyben a munkaképtelenné vált tűzoltónak neve, kora, családi állapota és körülményei, polgári állása, tűzoltói rangja és szolgálati évei feltüntetendők, mindig mellékelendő:

1. a baleset körülményeinek a parancsnokság által kiállított és a hatóság által láttamozott részletes és hiteles leírása, különös tekintettel arra, vajjon az illető fensőbb parancs és utasítás folytán, vagy csak saját akaratából, esetleg egyenes utasítás ellenére, józan fővel foglalta el helyét; hogy vajjon balesetét felszerelvényeinek hiányos volta, vagy rajta kívül levő előre nem láthatott körülmények okozták-e?

2. hatóság által láttamozott orvosi bizonyítvány, melyben különösen kimutatandó, hogy sérülés vagy betegség az illető által teljesített tűzoltói szolgálattal közvetlen összefüggésben áll-e, avagy egy régebben fennálló bajnak egyszerű folytatása; feltüntetendő, hogy a sérülés vagy megbetegedés után mennyi idő múlva részesült az első orvosi segélyben, vajjon rendszeres orvosi kezelésben részesült-e azóta; vajjon a betegség tartamára nem volt-e befolyással az orvosi segélynek későn való igénybevétele, avagy az orvosi rendeleteknek be nem tartása; leirandó a sérülés lelete, s végül feltüntetendő a munkaképtelenség tartama;

3. végül mellékelendő a hatóság bizonyítványa, leginkább a folyamodó vagyoni és családi állapotának feltüntetésére.

Rögtöni segély.

15. §.

Oly esetekben, midőn a segélykérő szegénysége miatt rögtöni segélyre van szorulva, fel van jogosítva az igazgató-választmány elnöke a testület parancsnokságának ez iránti írásbeli kérelmére s annak felelősségére a szükségelt okmányok utólagos beküldésének kötelezettsége mellett — belátása szerinti előleget kiutalványozni; a segélyösszeg végleges megállapítása azonban az igazgató-választmány hatáskörébe tartozik.

Kifizetés.

16. §.

A segélyösszeg mindenkor a testületek parancsnoksága útján kizárólag az illető segélykérőnek, vagy halál esetén jogosított örökösének fizettetik ki, a testületek parancsnokságai tétetven ez irányban felelőssé.

A nyugta nyolcz nap alatt az elnökségnek beküldendő.

Igény elvesztése.

17. §.

A segélyezéshez való igény megszűnik:

a) ha a sérülés, megbetegedés vagy ezek folytán beállott kifolyása, azaz a sérülés, betegség vagy halál nem egyenesen a tűzoltói szolgálat következményeként állott be;

b) ha a sérülés, megbetegedés vagy haláleset az illetőnek önhibájából következett be, pl. hanyagság, könnyelműség, esetleg ittasság, engedetlenség vagy a fennálló szabályok ellenére való működés következtében;

c) ha kiderül, hogy a sérült vagy megbetegedett az

orvosi rendeletek megszegése, vagy pedig könnyelműségével bajának tartalmát szándékosan hosszabbította;

d) ha jelen alapszabályok, vagy a segélyző-szövetség erre hivatott tényezői által kiadott rendeletek és szabályzatok meg nem tartottak.

18. §.

A valóságnak meg nem felelő jelentések és visszavonások a segélyezésre való igény elvesztése mellett a testületnek a szövetségből való kizárását vonják maguk után, s az igazgató-választmány károsodás esetén fel van hatalmazva a törvényes lépések megtételére.

A szövetség igazgatása.

19. §.

A szövetség igazgatását végzi:

- a) a közgyűlés.
- b) az igazgató-választmány.

Közgyűlés.

20. §.

Minden év első negyedében rendes közgyűlés tartandó.

A közgyűlést képezik a szövetség alapító tagjai és a tagtestületek igazolt képviselői.

21. §.

A közgyűlés hatásköréhez tartozik:

1. kéttagu jegyzőkönyv-hitelesítő bizottságot választani;
 2. az igazgató-választmány évi jelentését tárgyalni;
 3. az igazgató-választmány által beterjesztett, a közönséges naptári év végével lezárt évi zárszámadást, valamint a számvizsgáló-bizottság erre vonatkozó jelentését meghallgatni s ennek alapján a felmentvényt megadni;
 4. az igazgató-választmány által előterjesztett évi költségelőirányzatot megállapítani;
 5. 3 rendes és 3 póttagból álló számvizsgáló-bizottságot megválasztani a legközelebbi évre;
 6. az igazgató-választmányt megválasztani 3 év tartamára, u. m. elnököt, alelnököt, 1 budapesti és 2 vidéki választmányi tagot;
 7. az alapszabályok netaláni megváltoztatása felett határozni;
 8. az igazgató-választmány által előterjesztett, vagy a tagtestületek és alapító tagok által esetleg beadott indítványok felett határozni;
 9. felelősségi ügyekben végérvényesen dönteni;
 10. a tisztviselők tiszteletdíjait megállapítani.
- A közgyűlés jegyzőkönyvét az 1. pontban említett jegyzőkönyv-hitelesítő bizottság hitelesíti.

22. §.

A tagtestületek kötelesek esetleges indítványukat a közgyűlés előtt legalább 8 nappal az igazgató-választmányhoz írásban beadni.

23. §.

A közgyűlés határozatképes, ha az alapító tagokon kívül legalább 15 tagtestület van képviselve.

Egy meghatalmazott csak egy tagtestületet képviselhet.

24. §.

Ha a közgyűlés határozatképessége el nem éretett, köteles az igazgató-választmány 14 napon belüli határidőre újabb közgyűlést összehívni, mely tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes.

25. §.

A közgyűlés elnöke mindenkor az igazgató-választmány elnöke, esetleg annak alelnöke. Mindkettő akadályoztatása esetén egy, a közgyűlés által e célra kijelölt igazgató-választmányi tag; jegyzője pedig a titkár.

26. §.

Ha a tagtestületeknek harmadrésze egy rendkívüli közgyűlés megtartását írásban kívánja, ugy köteles az igazgató-választmány egy rendkívüli közgyűlést legkésőbb

14 nap alatt összehívni. Jogában áll azonban rendkívüli közgyűlést bármikor is összehívni.

Igazgató-választmány.

27. §.

Az igazgató-választmány tagjai:

1. az elnök,
2. az alelnök,
3. a 3 választott tag,
4. a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya által kiküldött egy tag,
5. oly alapító tagok, kik legalább 300 frt alapítványt tettek.

28. §.

Az igazgató-választmány választott tagjainak működése 3 évre terjed ki, mely idő letelte után azonban újból megválaszthatók.

29. §.

Az igazgató-választmány köteles legalább évnegyedenként egyszer ülést tartani, s a szükséges mellékletekkel felszerelt segélyezés iránti kérvényeket elintézni.

30. §.

A segélyösszegnek a 13. §. által megszabott határon belül való megállapításánál mindenkor figyelembe veendő a segélytérő vagyoni és családi állapota, nőtlen, nős vagy özvegy-e, gyermekei vannak-e, család fenntartására hivatott, avagy családja által eltartott az illető, s végül mérlegelendő a segélyezésre rendelkezésre álló összeg.

31. §.

Kétséges esetekben jogában áll az igazgató-választmánynak, sőt az elnöknek is, a szükséges nyomozásokat megejteni, s a kellő bizonylatokat megszerezni.

32. §.

Az igazgató-választmány tisztében áll az irodai ügyrendet megállapítani s annak betartására felügyelni; a szövetség pénzeinek miként és hol leendő elhelyezése iránt intézkedni; az évi jelentést, a zárszámadást és költségelőirányzatot elkészíteni, s azt a közgyűlést megelőzőleg 14 nappal szétküldeni és a szövetség érdekeit mindenben szem előtt tartani.

33. §.

Az igazgató-választmány ülése határozatképes, mihelyt az elnökön kívül két igazgató-választmányi tag jelen van. A tisztviselők az üléseken tanácskozási joggal résztvehetnek, szavazati joguk azonban nincsen.

Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

34. §.

Az igazgató-választmány határozatai ellen a közgyűléshez felelőnek van helye; e felelőzés azonban a határozat keltétől számított 4 hét alatt az elnökséghez benyújtandó.

35. §.

Az igazgató-választmányt mindenkor az elnök hívja egybe. Sürgős esetekben jogosítva van az elnök bármikor, 3 igazgató-választmányi tag írásban beadott kérelmére pedig köteles az igazgató-választmányt egybehívni.

36. §.

Az igazgató-választmány minden év elején az elmúlt évről jelentést tesz a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának, s felhívja figyelmét minden feltűnőbb jelenségre és tapasztalatra.

(Vége köv.)

A lovász-patonai önk. tűzoltó-testület.

Fennállása 1885. évi május 17-étől datálódik, mert akkor tartotta meg alakuló közgyűlését. Egy ideig bizonyos nehézségekkel kellett megküzdenie, mely tevékenységének kifejtését akadályozá. E nehézségek között legkeményebb dió volt a pénzihiány és az érdeklődés felkeltése. Ma,

legyen hála a Gondviselésnek, mindkét nehézség meg van törve. Az út nem göröngyös, nem posványos, de rendezett és könnyen járható. 1888 óta minden egyenes adó-forint után 2% van helybesítve testületünk fenntartására, mely kulcs szerint évenként összeverődik 140 forint. Ezen intézkedés folytán 40 tűzoltó egyenruhával és egyéb szerelvényekkel látattik el, ezen kívül 1892-től fejenként 2—2 forint pótdíjban részesülnek.

Az említettem községi intézkedések létjogot biztosítanak testületünknek, nemcsak, hanem annak fejlődését nagyban elősegítik.

Hát az érdeklődés? No ennek is megtaláltuk a maga nyitját. Van nekünk egy derék elnökünk tek. Pitying József úr személyében, a ki a parancsnoksággal mindenben kezelt fog, a mi a testület fejlődését segíti elő, és támogatja egészséges terveivel, rendíthetetlen akaratával, odaadó ügyszeretetével. A fentemlített községi intézkedés is az ő szivós kitaratása folytán jutott valósuláshoz. 1887 óta együtt működünk a tett terén. Sokat gondolkodtunk, miként lehetne érdeklődést kelteni, hogy ügybuzgó működő tagok fűződjenek testületi életünkhöz. A véletlenség meghozta az egészséges módot. 1888. évi május 4-én a kisdémi uradalomban tűz ütött ki, oda mi is elmentünk s a legnagyobb tevékenységet fejtettük ki. Az uradalom azzal kívánta méltányolni megjelenésünket, hogy 20 frtot küldött jutalomdíjjal a tűzoltóságnak. A parancsnokság elhatározta, hogy ezen és hasonló ajándékot nem költ el, sem ki nem oszt, de leteszi a »működő tagok segélyalapja« czimen. Ma ott vagyunk, hogy ezen alapítványból három tűzoltót segélyezhettünk visszafizetés mellett, mely kamat nélkül részletenként történik.

A hála adóját rovom le, ha nyilvánosságra hozom tek. Káldy Dániel úr jószívűségét, ki mult év augusztus havában tartott teke-verseny alkalmával az alapítvány gyarapítására 5 frtot ajándékozott; tek. Strausz Géza fűszerkereskedő úr, azon megokolással, mert a legközelebbi multban, a közvetlen közelében dühöngő tűzvész alkalmával tűzoltóink az ő érdekében lázas tevékenységet fejtettek ki, a mennyiben a tűz tovaterjedését megakadályozták s így tűzmentes lett, szinte 5 frt jutalmat tett le a parancsnokság kezeihez. E szép előzékenységet mindkét részről megköszönni kedves kötelességemnek ismerem.

Folyó év január 9-én tartottuk meg évi közgyűlésünket, mely alkalommal a többek között elhatározatott, hogy az alapítvány gyarapítására egy »szavallattal egybekötött zártkörű-estélyt« rendez a parancsnokság. Ez meg is történt január 24-én a »nagy vendéglőben«. Korántsem hittük, hogy ebben a pártos légkörben annyira sikerüljön, hogy 16 frt 18 kr. kiadás levonásával 31 frt 72 kr. maradjon. Jövedelmünket szaporították fölülfizetéseikkel: Glatz József vendéglős úr, a mennyiben a táncztermet díj nélkül volt szives átengedni, mely szives előzékenységért sokszoros köszönettel tartozunk. Mégis tek. Pitying József úr 1 frt, Herbszt Ferenc 50 kr., dr. Rosenfeld 50 kr., Zinger Ignác 50 kr., Borbély Béla 50 kr., X. Y. 50 kr., Kiss Péter 50 kr., Molnár József 50 kr., Szentiványi István 50 kr., Kakas Elek 50 kr., tiszt. Móroc Antal úr 1 frt, főtiszt. Minderlein Ignác esp. úr 1 frt 50 kr.; L. Gy. f. p. 1 frt, ifj. Baranyai István 50 kr., Katona Vendel 50 krral, összesen 10 frt. A szives pártfogolásért hálás köszönet nevezett uraknak.

De köszönet illeti meg azokat is, kik szives fellépésükkel az estély tekintélyét emelték, névszerint: Kiss Kálmánné úrnő, ki honleányi érzéssel szavalt »Losonczinét«, Takács II-od tanító »Szeget szeggel«, Zilay József »A vándorlegény«, Bácsi János a »Pusztai csárda« Petőfi verseit.

A rendezőség ügyes eljárásával kiérdemelte a parancsnokság elismerését. Elérte azt a czélt, hogy jövőben semmi akadályt nem gördítünk a hasonló vigalom rendezése elé. Addig is Isten velünk! *Laucsek Gyula*, főparancsnok.

H I R E K.

Tisztelt olvasóink tájékoztatására ezen helyen is fel-
említjük, hogy lapunk jelen száma az ez évi 2-dik példány
és hogy a legközelebbi 3. szám április hava első felében
fog megjelenni.

Gyászhir. A kismártoni önk. tűzoltó-testület jelenti
tagjának, *Karner Ferencz* hczg. Esterházy központi igaz-
gatósági tisztnek, a testület főpar. helyettesének és számos
tűzoltó-testület tiszteletbeli főparancsnokának február hó
6-án, hosszú szenvedés után életének 43. évében történt
elhunytát. Béke poraira.

Erdemkereszt átadása. Szilágymegye főispánja Ő cs.
és ap. kir. Felsége által, *Mátis Bálint* ballai lakosnak,
tűzvész alkalmával tanusított bátor és önfeláldozó maga-
viseletéért, legkegyelmesebben adományozott ezüst érdem-
keresztet, február hó 17-dikén kézbesítette Ballán a község
képviselőtestületének jelenlétében, elismerést és dicséretet
nyilvánítva a kitüntetettnek, ki a súlyos égési sebek miatt
most, a tűzvész után 8 hónap múlva is csak részben
nyerte vissza egészségét s ki arcza épségét soha sem fogja
visszakapni. *Mátis Bálint* az önfeláldozó s valóban hősi
bátorságnak oly szép s ma már annyira ritka példáját
adta, hogy a legfelsőbb helyről jött kitüntetésen kívül
polgártársainak dicséretére és tiszteletére tette magát
érdemessé.

„A tűz és annak oltása“ és „A csövezetés“,
pályanyertes mű, írta: *dr. Szily József, a budapesti önk.*
tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese, a budapesti önk.
tűzoltó-testület parancsnoksága kiadásában jelent meg. Ára
30 kr. Megrendelések a parancsnoksághoz czimzendők.

A fővárosi önkéntes tűzoltó-testület február hó 28-án
tartotta meg ez évi tánczvigalmát, mely az előző évekhez
képest ez idén a legfényesebben sikerült. A VI—VII. ker.
kör helyiségének díszterme alig volt képes a sok bájos szép
leánynak és ifju asszónynak, meg a tánczot kedvelő fiatal-
ságnak elegendő tért nyújtani, mivelhogy közel 100 pár
állott fel a négyeshez. A terem díszes, a jó zene, a szép
hölgyek sokasága, számos előkelősége a fővárosnak, sok
környékbeli bajtárs jelenléte, széles jó kedv, mind ez össze-
foglalta emelte a bál sikerét, melyhez a rendezőség minden
egy tagja derekasan hozzájárult. A rendezőség a követ-
kező személyekből állott: Gyulafalvai Bulyovszky Aladár
tiszteletbeli elnök. Bárány Nándor Ernő elnök. Herman
Ödön I. alelnök. Köhler István II. alelnök. Wertheim Béla
Kálmán jegyző. Tabak Lajos pénztáros. Ruff József ellenőr.
Balogh Dezső, Bajor Sándor, Benedek Antal, Bereczk
Ödön, Branovits Dezső, Christe Lóránd, Fink Konrád,
Flóris Áron, Frankel Sándor, Geyer István, dr. Gerber
Béla, Gujdár József, Haluska János, Harczos István, Hevesi
Jakab, Hevesi Zsigmond, Holes József, Kálmán Géza, Kaj-
linger Mihály, Kovács János, Kucsera Rezső, Kuthy Imre,
Laszka József, dr. Lisznyay Elemér, Pichler Ignác, Peck
István, Scheffer János, Schwert Frigyes, Szmétena István,
dr. Szily József, Tomcsányi Béla, Wendauer Jenő, Zsigmond
József. Anyagi sikere sem maradt el, amennyiben a felül-
fizetések és adományozások, tekintve, hogy a tiszta jövede-
lem »egy gözfeckendő beszerzésére szolgáló alap« letéte-
lére fordítatik, igen bőven folytak be. A felülfizetések és
adományok sorozatát legközelebb nyilvánosságra bocsátja
a bál rendezősége.

Telefon- és tűzjelzőállomások Szabadkán. A városi
tanács Scossa Zoltán, a hivatásos tűzoltó-testület parancs-
noka jelentésére elrendelte, hogy a már felállítani szándé-
kolt tűzjelző és telefonállomások kiegészítésül a városi
színházat a városi tűzoltói laktanyával, továbbá a város-
házi toronyőrséget az önkéntes tűzoltóság őrszobájával
telefon által fogja összekötni. Ez utóbbi vezetékek kiépíté-
séhez szükséges engedély kieszközlése végett, a város kö-

zönsége nevében a tanács, kérvényét a nagym. m. kir.
kereskedelemtügyi miniszteriumhoz már felterjesztette. Ez
alkalomból megemlítjük, hogy a város belterületén össze-
sen nyolcz tűzjelző és 9 telefonállomás fog tűzoltói czélokra
a nagy közönség rendelkezésére állani.

A fa impregnálása. Langyos vízben 27 $\frac{1}{2}$ rész kén-
savas horgany, 11 rész szóda, 22 rész timsó és 11 rész
manganit feloldandó, ehhez még 11 rész 60 foknyi kénsavat
teszünk, — ezen oldatban három órán át áztatjuk az im-
pregnáló faanyagot s a levegőn szárítjuk. Az ily módon
kezelt fa teljesen tűzbiztos.

A gödöllői önkéntes tűzoltó-testület köszönete. Szom-
baton, márczius 5-én jelent meg a fővárosi önkéntes tűz-
oltó-testület parancsnoksága előtt a gödöllői önkéntesek pa-
rancsnokságának küldöttsége, nevezetesen: *Galle Antal* al-
parancsnok, *Brüll Lajos* segéd tiszt, *Gyarmathy Kálmán* sziv.
csapatvezető, *Boksics József* mászó, *Kiss Lajos* szivattyus,
hogy megbizásukhoz képest köszönetet nyilvánítsanak ki-
küldő testületük nevében a fővárosi testvér-testület parancs-
nokságának azért, hogy megkeresésére testületüknek, annak
begyakorlására gyakorlómestert kaptak *dr. Szily József* főp.
helyettes személyében, ki őket a jelenleg jól begyakorolt
testületek színvonalára emelte. A fővárosi önkéntes tűzoltó-
testület parancsnoksága éppen rendes parancsnoksági ülésre
egybegyűlvén, esti 8 órakor teljes számban volt jelen, a mi-
kor *Galle Antal* alparancsnok a küldöttség élén igen me-
leg szavakban mondá köszönetét és átadá üdvözlő üzenetét
saját testülete parancsnoka részéről is, ki maga gátolva
vala a megjelenésben; majd pedig egyenesen dr. Szily
József főparancsnok-helyetteshez intézvén szavait annak
kiemelésével, hogy mennyire hálatalva vannak iránta, és
sikeres működése iránt, megköszönve azon rendkívüli buz-
gólkodást, melylyel fáradságot nem kímélve őket bagyako-
rolni és a helyes szakavatottság útjára vezetni igyekezett,
átadá neki a gödöllői önkéntes tűzoltó-testület tiszteletbeli
taggá való megválasztását tartalmazó diszokmányt a f. é.
január 31-én tartott közgyűlés határozata folytán, egyuttal
hálás tanítványai részéről egy csinos kivitellű megaranyo-
zott ezüst dohányszelenczét, melynek belsejében a dedu-
catio bevésve olvasható. Ezen ovációzt kísérő lelkes eljen-
zések után, melyek a kitüntetett kartársai részéről hangzottak
fel szót emelt *Bárány N. Ernő* főparancsnok, ki a testület
parancsnoksága nevében válaszolva, meleg szavakban di-
csérte fel a gödöllői bajtársak buzgólkodását, melynek tanu-
jelét adták azon napon, a mikor a fővárosi testület parancs-
noksága jelenlétében Gödöllőn tartották »beszámoló« disz-
gyakorlatukat, buzdítván őket arra, hogy a helyesnek el-
ismert utról ezentúl le ne térjenek, és hogy a főv. testvér-
testületnek várakozása az, hogy miként érdemesnek talál-
ták annak tanait és elveit elfogadni, annak barátságának
ápolását sem fogják elhanyagolni a jövőben sem, biztosít-
ván őket a főv. testület rokonszenvéről és bármikor kívánt
támogatásáról, mely szavak után átadván a szót *dr. Szily
József* főp. helyettesnek, ez meghatottan mondott köszö-
netét a nem várt kitüntetésért és maga részéről buz-
dító mondatokban hitva fel a gödöllői bajtársakat, hogy a
megkezdett és fáradsággal folytatott munka mellett ezentúl
is kitartással legyenek, méltóan azokhoz, kik azért tanul-
nak, hogy tudjanak másokat is tanítani. A küldöttség ez-
után megszemlélte az őrtanya-helyiséget és jelen lévén az
éjjeli őrség felvonulásánál és annak rendszeres beosztásá-
nál, meleg és rokonszenves kölcsönös üdvözlések után
távoztott.

Nagy-Lévárdon (Pozsony m.) Az ottani önkéntes tűz-
oltó-testület saját pénztára javára f. é. február 20-án Krcsma
János földbirtokos úr átengedett magán-helyiségeiben zárt-
körű tánczestélyt rendezett, mely vignak s minden tekin-

ben sikerültek mondható. A táncsterem csinos díszítése körül és a vendégek jókedvéről a tevékeny rendezőség, Sommer Károly uradalmi jószágintéző, mint tűzoltói alelnök úrral élén buzgólkodott, a mi sikerült is, miután mindenki az ott töltött vig órákra csakis kellemesen emlékszik vissza. A pénztár bevétele 80 frt, kiadása pedig 52 frt volt s így a pénztárba tisztán 28 frt gyűlt be.

Szerkesztői üzenetek.

B A Pilis-Maróth. Igen szívesen vettük és mai számunkban közöljük. Hinni akarjuk, hogy többször is felkeres bennünket közleményeivel, mivelhogy van elég anyag, a melyről különösen a vidéki bajtársak szólhatnak, ha csak keveset is foglalkoznának az irással. Nyílt térünk hozza beküldött nyilatkozatát. Örömrünk az iránt, hogy minapi aposztrofálásunkkal a bíró »ő ligyelmét« megzavartuk, eltompul annak tudatára, hogy rosszakaratu cselekvéseiben most már annál inkább fog ellenkezni a testülettel. Igyekezni kell, hogy a község minél előbb szabaduljon meg ily kegyetlenül érező, csufos butasággal megáldott közegektől. Meleg üdvözlötünket.

G A Gödöllő. Dicséretes praecisitással és jó magyarsággal írott közlésében vajmi keveset kellett javítanunk. Csak folytassa; mi magyarok igen hálások vagyunk, és az irányunkban való, ha még oly parányi ragaszkodásért is képesek vagyunk a végtelenségig rajongni, de még utolsó ingünket is cserébe adni, ha csak a miénk lehet az, ki nemzetünk pártjára áll. Isten éltesse!

Sz I Miskolcz. Közgyűlésük lefolyását mai számunkban közöltük. Igen sajnáljuk, hogy tulajdonképeni évi jelentésüket nem bírjuk, mert ez felelne meg leginkább a közzétételnek, mivelhogy ebben foglalják a testület évi ténykedése, mely közérdeklődésre számíthat. Szíves üdvözlöt.

A A Csáktornya. Hozzánk beküldött közgyűlési jegyzőkönyvük ily formában való közzétételére nem vállalkozhatunk, mivel évi jelentéseket igen, de jegyzőkönyveket nem közölhetünk. A jegyzőkönyv nem bírván általánosan érdeklő momentumokat, inkább helyiérdekű, holott az évi jelentés általános becsei, mivel a testület technikai működését magába foglalja. Ezt szíveskedjék hozzánk beküldeni s mi igen szívesen nyitunk részére tért. Bajtársi üdvözlötünk.

B I Vasvár. Szívesen vettük a hozzánk beküldött, Vasvármegye tűzoltó-szövetségének memorandumszerű kérdő ívét, melyhez a mi részünkről is hozzászólást kíván. Sajnáljuk, hogy ez időszertint térszűke miatt nem közölhetjük. Megjegyzésünk csak annyiban volna, hogy a körlevél mint kérdő ív -- dicséret azon kiváló buzgóságnak, mely annak összeállításából kitűnik -- igen terjedelmes és oly kérdéseket is ölel fel, melyek még a megyei szövetség keretében is fölőlegeseek. Nézetünk szerint a bekívánt anyag oly bő és terjedelmes, hogy alig lesz pontosan bekapható és igen nehezen lesz csoportokra feldolgozható. Jó lett volna ily kérdésekkel időről-időre a testületek elé lépni és pedig ha külön részekre osztatot volna be, egyszer a statisztikát, másszor a kívánalmakat, később megint a teremteni való fölötti nyilvánításokat bekíválni. Hátrányos még az ív beosztása, mely tért nem engedett arra, hogy ugyan a kérdés mellé azonnal a felelet megírassék, mi által a beérkezendő dolgozatok nagy munkát fognak követelni. Egyebekben dicsérjük a tulságosan alapos körültekintést, melyből más megyei szövetségnek is kívánunk valamit elsajátításra. Az elért eredményről kérünk annak idején szíves tudósítását. Fogadja jó kívánságainkat.

Zsoldos. Kívánságára értesítjük, hogy a testület évi segélye a következőkből áll: a testület tulajdonát képező szerek fenntartása és javítása, állandóan 2 pár ló és 2 kocsi fölötti rendelkezés, az utczai őrtanya felerészének és a 2-ik emeleti 2 szobás és előszobás parancsnoksági iroda ingyenes átengedése a város saját házában (az őrtanya második felének bérét kénytelen a testület saját pénztárából fizetni) szabad fűtés, (a légszuszvillágítás azelőtt is szabad lévén. 1887. óta ettől megfosztatott), továbbá évenként 1000 frt áraban ruha és felszerelési tárgyak. Bajtársi üdvözlöt.

B L Hajdu-Nánás. Közgyűlési jegyzőkönyveket nem hozhatunk nyilvánosságra. Az ezekben foglaltak nem képezik az általános érdeklődés tárgyát s így mint szorosan helyi érdekű dolog nem jöhet figyelembe. Szíveskedjék évi jelentésüket beküldeni, melynek öröme fogunk tért engedni. Valamely testület teljes egy éven át folytatott működése, ez az, mely általános érdeklődésre számíthat. Bajtársi üdvözlöt.

M B Kassa. Schw I Petőház. K I Zala-Szt-Gróth. A beküldött évi jelentéseket vettük. Sajnáljuk, hogy mai számunkban térszűke miatt már nem közölhetjük. Legközelebbi számunk hozza.

Sp M Pozsony-Széleskut. Térszűke miatt cikkének helyét nem adhattunk. Noha azzal egészben nem értünk egyet, mégis közölni fogjuk, hadd szólhasson hozzá más is. Mi a magunk részéről megjegyzéseinket meg fogjuk tenni. Különben nem ítéljük el

egészen, csakhogy a mi viszonyaink már csak egészen más természetűek és még oly üdvös célra, mint saját »országos segély-alapunk«-ra sem bírnak kellő támogatást magunknak megszerezni. A dolog nagyon meggondolandó. Mielőtte az idealismusból a realis alapra áttérünk.

NYÍLT TÉR. *)

Tekintetes szerkesztő úr!

Bocsásson meg, hogy becses idejét vagyok kénytelen lefoglalni levelemmel, de azt hiszem, hogy alábbi közleményem még sem lesz teljesen hatás nélkül, oly községi bírókra, kik az itteniéhez hasonló erényekkel dicsekedhetnek, mert tudva levő dolog az, hogy a nyilvánosságtól mégis csak tart még olyan ember is, ki az embernek csak ábrázatát viseli és talán okulni fognak más falukbeliek is itteni kollegájuk feldicséréséből.

Ugyanis szólván az ének a pilis-maróthi bíróról, a kőről a tek. szerkesztőség a múlt évi december havi lapjában bővebben nyilatkozott, s a miért én ezennel köszönetet is mondok.

Nevezett érdemes ember tudommal az olvasás nemes mesterségében állítólag gyöngye szemei, de tulajdonkép egyéb gyöngesség miatt nem igen szokta magát erőltetgetni, mindazonáltal említett közlemény valamely korcsmában, — hol egyáltalán sokkal otthonosabban érzi magát, mint hivatalában, — hallomásból tudomására esett, hogy az ő nagyot jelentő egyénisége »ujságba« került. Ezen a dolgon ő kegyelme szörnyűen felméltatlankodván, neki ment a falunak, emez ujságot valakinél megkeresni, és csak midőn nem találta, küldött hozzám egy kishíró, miként az illető lapot adnám át neki olvasás végett. De miután eme lappéldány egész faluban keresve-keresett lévén, kézzől-kézre járt, az igen tisztelt bíró uram ebbeli kívánságát rögtön nem teljesíthettem, mert a lap az egylet valamely tagjánál kint volt. Eme körülmény aztán annyira elkésérítette őt, hogy újra korcsmába ment, s némiképen valószínűleg berugván, oly extásis állapotba jutott, hogy a tűzoltóságot egy kártyakompanya multságára a maga parasztos módcskájára (de hogy is másképp?) szidni kezdte; végre felülkerekedett nemesen büszke önérzete és azt mondta, hogy: »még sáros lábát sem törüli a tűzoltókhoz.« Erre csak szánó mosolylyal lehet felelni, de hogy mégis azt ne következtesse az érdemes bíró úr, miszerint hallgatásom az ő korcsmai hősködésének igazat ad és hogy ez a bíróhoz illik: figyelmeztetem őt, hogy ismétlődés esetén az egylet sértegetéseért bünvádi eljárás alá vonatom, a mint hogy már házard kártyázás elnézéseért ellene a községből feljelentés is van téve és jelenleg is eljárás alatt áll.

Eme levelem közzététele által azt hiszem satisfactiónk elég értékű lenne, azért igen kérem a tek. szerkesztő urat, nyílt térileg közölni kegyeskednék ezen sorokat.

Kiváló tisztelettel:

Pilis-Maróth, 1892. február 12-én.

Bonifert Alajos,
t. o. főparancsnok.

*) Az ezen rovatban közlöttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Felelős szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

ULLMANN MIKSA

Humpoletz (Csehország).

Tűzoltó-testületek részére
mérték szerint

a legjutányosabb áron szállít kitünő sötétkék
vagy szürkeshínű posztóból készült

köpenyegeket,

zubbony- és nadrágokat,

valamint

zsávoly-öltözeteket.

— Áruminták —

• kívánatra ingyen és bérmentve. •

Rendelkezésre áll számos, önkéntes tűz-
oltó-testületek, gyárak és egyéb egyen-
ruházott egyesületek által kiállított bizo-
nyítvány.

A SZIVATTYÚ

ÉS

ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 ív.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vizszerzés és szállítás módozatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző nemeinek szerelését az alulírt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnok-
ságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD

a testület volt II. szivattyús szakasparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr., vagy postán bérmentve
1 frt 60 kr.

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések e lap kiadóhivatalánál VIII. Pál-utca
3. sz. III. emelet, 18. ajtó eszközölhetők.

A „TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY”

ÉVFOLYAMAI

kemény táblába bekötve,

következő árak mellett szerezhetők meg:

I—IV. évf. 1879—1882. évekre tartalmaz 1—25. sz. (2 kötb.)	frt 5.—
V. » 1883. évről . . . »	I—13. » I » » 2.—
VI. » 1884. » . . . »	I—12. » I » » 2.—
VII. » 1885. » . . . »	I—12. » I » » 2.—
VIII. » 1886. » . . . »	I—12. » I » » 2.—
IX. » 1887. » . . . »	I—12. » I » » 2.20
X. » 1888. » . . . »	I—12. » I » » 2.20
XI. » 1889. » . . . »	I—12. » I » » 2.40
XII. » 1890. » . . . »	I—12. » I » » 2.40
XIII. » 1891. » . . . »	I—12. » I » » 2.40

A nevezett évfolyamok azonban kötetlenül is kaphatók, mely esetben az I—IV. évfolyamoknál 1 frt 20 krral, a többieknél pedig 60 krral kevesebb fizetendő.

Az előfizetési pénzek postautalvánnyal az alul-
írott kiadóhivatalhoz intézendők.

A »Tűzoltó-Közlöny« kiadóhivatala:

Tomcsányi Béla

a kiadóhivatal vezetője.

Budapest, VIII, Pál-utca 3 sz.,
III. emelet, 18. ajtó.

Tűzoltószer-árusok, fecskendő- és
egyenruha-készítők figyelmébe.

A „Tűzoltó-Közlöny”-be

szánt mindennemű

HIRDETÉSEK

a legjutányosabb árakon

felvételnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

VIII-ik kerület, Pál-utca 3. szám, III. emelet,

18. ajtószám alatt.

Tulajdonosa az osztr.-magy. cs. és kir. kizárólagos szabadalomnak.
 DISZOKLEVÉL UJVIDÉKEN 1888. DISZOKLEVÉL ESZÉKEN 1889.



Arany érem.



Arany érem.

Alapította 1852.

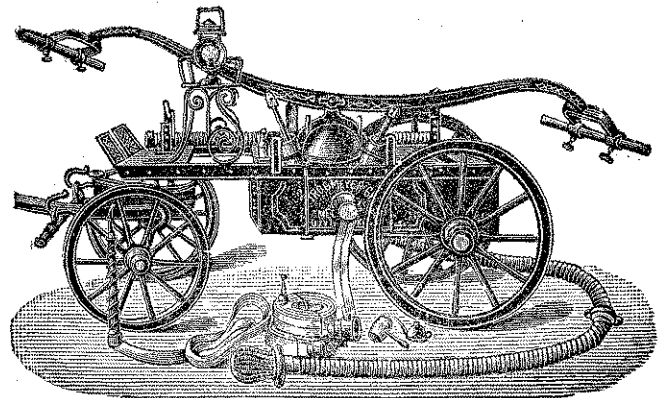
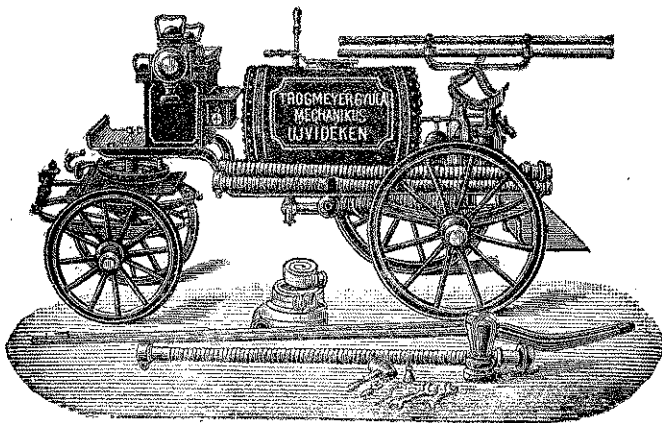
ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

TŰZFECSKENDŐ- ÉS KÚT-SZIVATTYÚ-GYÁR TROGMAYER GYULA

MECHANIKUS UJVIDÉKEN

ajánlja a községi előljáráásoknak és tűzoltó-testületeknek elismert kitűnőségű **tűzfeccskendőit és tűzoltó-szerelvényeit**, különösen pedig **szabadalmazott, egytetemes oltóvonatait** (fecskendő s vízfordó egy kocsin) szilárd kivitel, nagy működőképesség, a szelepek könnyű hozzáférhetésének jótállása mellett.

Mindenféle tűzoltói felszerelések. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak. Előnyös részletfizetés.



Öt évi jótállás.

Kedvező fizetési feltételek.

Handbuch

zur
 Errichtung und Einübung

Disciplinirter Feuerwehr-Corps.

Irta

KRAUSE WALDEMÁR

Budapest főváros volt tűzfelügyelője,
 az arany érdemkereszt tulajdonosa.

**Ezen mű már csak német
 nyelven kapható.**

Ara 1 forint 25 krajczár.

Megrendelhető

e lap kiadóhivatalánál: VIII, Pál-utca 3. szám,
 III. em. 18. ajtó.

A mű 1 forint 30 krajczár beküldése mellett bérmentve
 küldetik meg.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.



STERNBERG ÁRMEN ÉS TESTVÉRE

Budapest, VII., Kerepesi-út 36.

Saját készítményű mindennemű **vonós-, verő-,
 fa és réz fuvó-hangszerek** s azok kellé-
 kei és alkatrészei.

Mindenemű hangszerek és zenélő művek **javítása és
 kitalogtatása** szakszere pontossággal eszközöztetik.

Budapest fővárosi összes tűzoltó-testületek egyedüli szállítója.

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

Perzsa császári udvari és
hadsereg-szállítók.Szerb királyi udvari és
hadsereg-szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZET

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít
teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket

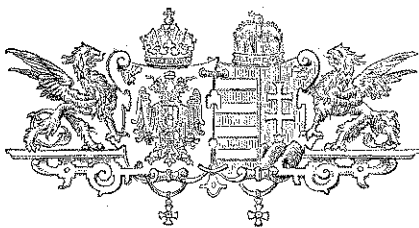
mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokot stb. a legdúsabb választékban.

✱ Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivőeszközök, érmék és rendjelek. ✱

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kivánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

Alapított 1816-ban.



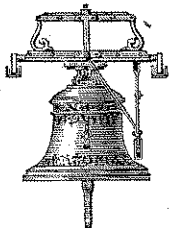
Hazánk legrégebb tűzoltószerszám-, szivattyu- és
kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

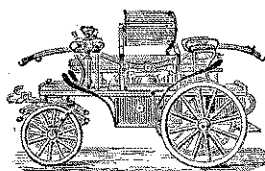
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőiket** és **tűz-
oltó szereiket**, valamint kitűnő hangu harangokat s
vasszerkezetű harangállványokat.



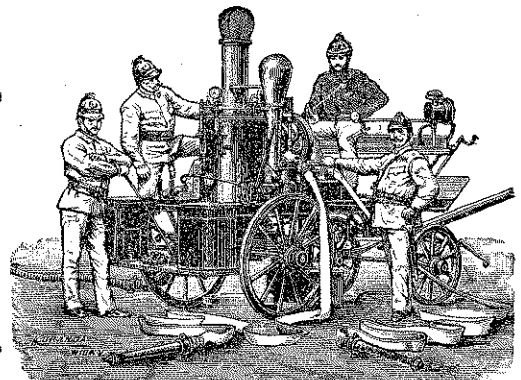
Képes árjegyzékek-
kel, költségvetéssel
s bármily kérdésre
a felvilágosítással
ingyen és bér-
mentve azonnal
szolgálunk.



Előnyös feltételek! ✱ Öt évi kezesség! ✱

Wm. E. THURSFIELD M. Inst. C. E.

Gyar: BÉCS IV. Victorgasse 22.



Gyar: BÉCS IV. Victorgasse 22.

ajánlja saját találmányu újból javított

KIS GÖZFECSKENDŐIT

(Tursfield szabadalma)

tökéletes pótlásául a városi és falusi koesi-szivattyuknak.

Ezen szivattyuk teljesen megfelelnek a törvény és a technikai
előhaladottság összes követelményeinek; a nem szakértők
által is könnyen kezelhetők és az emberi erőnek megkimé-
lése mellett tartós üzemképességet biztosítanak.

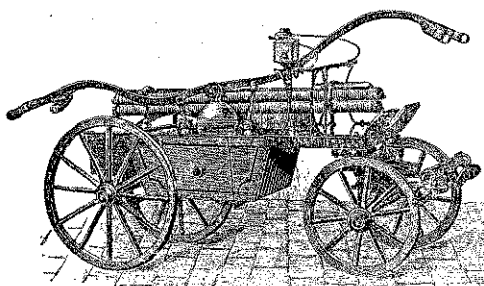
Képes árjegyzékek számos bizonyítvánnyal kivánatra in-
gyen és bérmentve.

Ő cs. és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítója.

* Alapított 1858. *

WALSER FERENCZ

* Alapított 1858. *



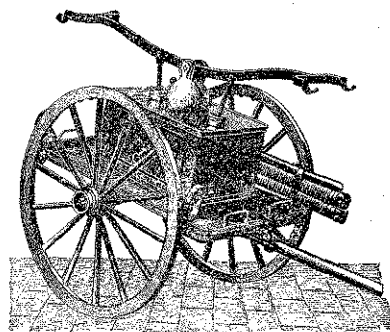
első magyar

gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődéje

Budapest, VII, Rottenbiller-utca 66.

Szállít

a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alap-
ján összeállított és az előirt szerelvényekkel
felszerelt



községi egységes vészvonatokat,

továbbá **községek és a szervezendő tűzörsegek részére kocsi- és mozdonyfecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat,** és minden egyéb mentőeszközöket, és **kötelek tűzörsegek és önkéntes tűzoltó-testületek** egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Ugy az **egységes vészvonatok,** mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, **kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Walser-féle tömlőcsavarral** láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak, mely végre az illető fecskendő **vízszállító könyökdarab** beküldése kéretik.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban 7000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

A KÖZSÉGI ÉS GAZDASÁGI TÜZOLTÁS KÖNYVE.

**

= Pályamű =

15j. gr. Nádasdy Fer. úr által kitűzött
20 drb arany jutalomra.

Irták

GRESZLER VILMOS és OLÁ MIKLÓS.

Ára 50 kr. — Postai bérmentesítéssel 55 kr.

Megrendelhető

a »Tűzoltó-Közlöny« kiadó-hivatalánál
Budapest, VIII, Pál-utca 3. sz., III. em. 18. ajtó.

A TŰZ ÉS ANNAK OLTÁSA ÉS A CSŐVEZETÉS.

* PÁLYANVERTES MŰ *

Irtá

DR. SZILY JÓZSEF,

a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese
és az orsz. tűzoltó-szövetség titkára.

Ára 30 kr., vagy postán bérmentve 32 kr.

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önk. tűzoltó-testület.

Megrendelések

e lap kiadóhivatalánál:

VIII, Pál-utca 3. sz. a., III. em. 18. ajtó
eszközölhetők.

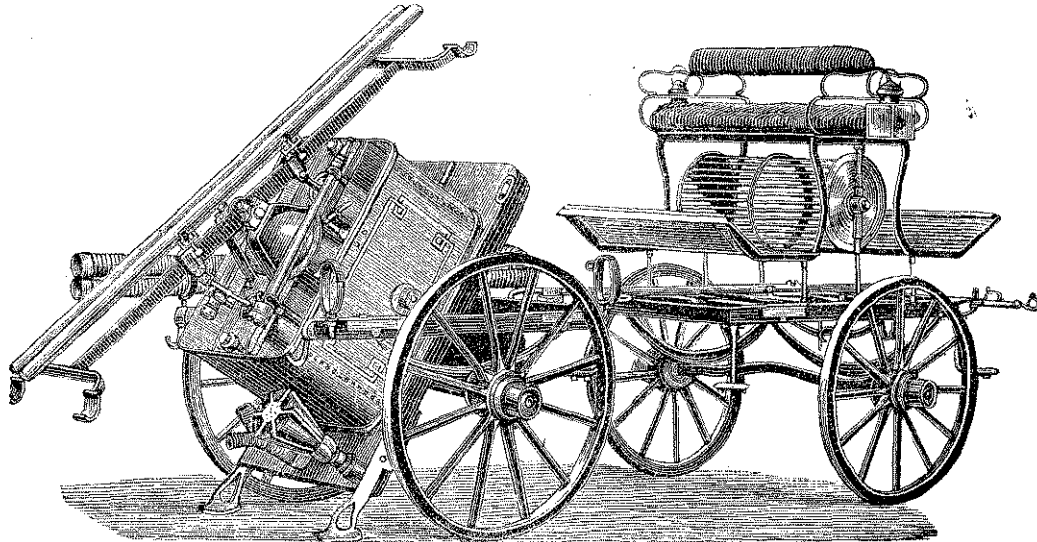
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrásy-út 8.** Tűzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utcza 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőkknél csak ércszelepek s be-
csiszol érczdugattyúk alkalmaztának.



Fecskendőkinken, saját új találmányainkon,
fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint
tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mészga- (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőkinken, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitünőbb fanemből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tisztek és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilárdan készítünk.

*A t. cz. egyleteknek, előjáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

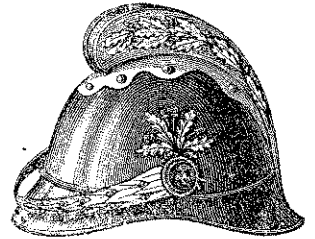
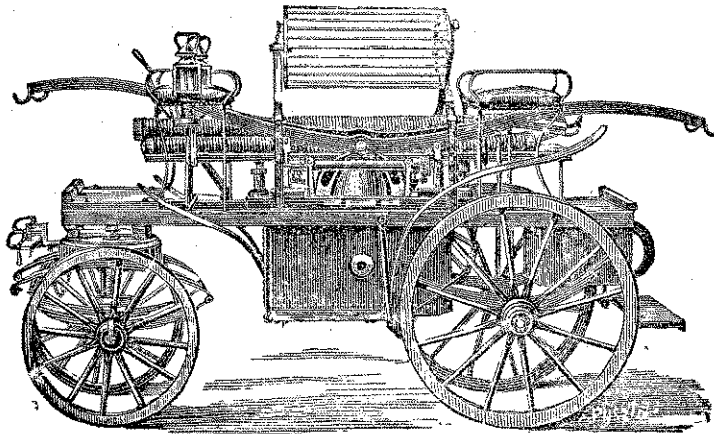
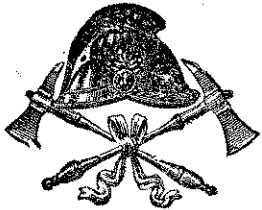
**A budapesti országos kiállításon kitünő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁSI

5 évi
jótállás!

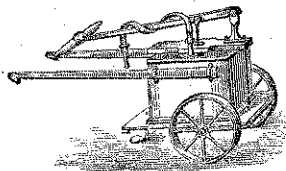
10 évi
részletfizetés mellett!



TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.



Gyár: Külső váczi-út 1527.
Mintatelep: váczi-körút 78.



Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előirt méretekkel bíró,

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kongyeles tüzi-fecskendőit, minden mellékszerelvényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitünőek, és minden tekintetben a legujabb vívmányok magaslatán állanak,

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a legkisebb részletekig, nagyobb községek számára kocsi-fecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

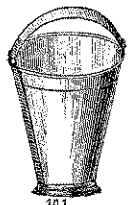


Kizárólag hazai gyártmány.

Nemkülönbén ajánljuk kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőinket.

A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak.

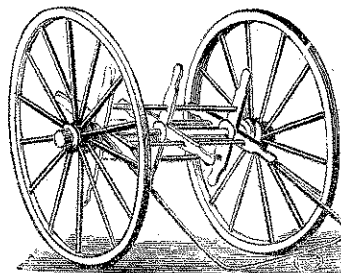


STORZ-szabadalmu,
az összes létező

tömlőkapcsok

legkitünőbbike

kizárólagosan nálunk kapható.



Müller-szabadalmu

tűzirtó por

(60 liter vízhez 1 kiló)

kilója 1 frt 25 kr.

A legbiztosabb, leggyorsabb segély!!!

Kívánatra minták küldetnek.

Azonnal oltja még a leghevesebb petroléum- és szesztűzet is.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik szám.

Kiadóhivatal:

VIII., Pál-utca 3. szám, III. em., 18. ajtó.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 ft 40 kr., félévre 1 ft 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 ft 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árendemény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

TARTALOM. A tűzoltói szolgálat üdvös hatása a fiatal nemzedékre. — *Hivatalos rész.* — *Általános rész:* A bajorországi tűzoltók halálzási pénztár-intézménye. — *Testületek köréből:* A zala-szi-gróti önkéntes tűzoltó-testület évi jelentése. — A petőházi cukorgyár, Petőház, Süttör és Endréd községek önkéntes tűzoltó-testületének jelentése. — A pilis-maróthi önk. tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelentése. — A kassai önkéntes tűzoltó-testület 1891. évről szóló jelentése. — A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének alapszabályai. (Vége). — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

A tűzoltói szolgálat üdvös hatása a fiatal nemzedékre.

Ama szegény jóságos anyák, a család egyéb szeretett hozzátartozói, kik csak reszkető szívvel türik meg, hogy figyermekük, szeretett családtagjuk ennek az ördögös és veszélyes mesterségnek szolgáljon, bizonyára nem értenek egyet velem, midőn azt mondom, hogy a tűzoltói szolgálat a fiatalabb nemzedékre üdvös hatással van.

Eltekintve az abban rejtett és váratlanul fel-lépő balesetektől, a melyeknek külföldben is kitéve vagyunk bárhol a manapság sebesen fejlődő és az életet gyorsabban emésztő korszakunkban, a fiatal ember, ha ezen intézmény szolgálatába lép, ép testtel és egészséges szervezettel bir, nem találta megbánni soha. Sőt mondhatom, hogy a fiatalabb évek kellemes visszaemlékezései között a tűzoltói ténykedés valószínűleg a legelső helyen lesz.

Meggyőződéseim az, hogy sok embernél saját-ságos mélyre ható befolyással volt azon idő, ugy a kebelre, mint a gondolkozásra, ugy az egyéni tulajdonságokra, mint a tehetségekre, melyet a tűzoltóság szolgálatában töltött el. Mondhatnék sok példát rá, azon tapasztalataim nyomán, melyeket hosszú tűzoltóskodásom ideje alatt magam előtt megfigyelni képes voltam.

Erkölcsileg véve hasznot látok minden fiatal emberre nézve abban, ha ifju éveiben valamely tűzoltó-testülethez csatlakozik, és nem fogadom el azok állítását, kik a tűzoltói ténykedésben részint az

egyéni hiúság cél nélküli kielégítését, részint a jó erkölcsök megrongálására való kedvező alkalmatos-ságot látnak. A lump fráter hajlamai folytán válik azzá és az marad is, a palotában éppen ugy, mint a kunyhóban, a társadalmilag legelőkelőbb clubban éppen ugy, mint a tűzoltók soraiban, azzal a külömb-séggel, hogy míg az ott »virtus«, mely létraként szolgál a »fenegyerek« magasztalására, itt az a tes-tületből való kizárásra, az elcsapásra alkalmat szol-gáltat. Merem tehát állítani, hogy éppen a tűzoltó-testületek azok, melyek a szó szorosabb értelmében vett erkölcsösség, az egyéni jellemtisztaság kidom-borodásának melegágyai. Minden ellenkező állítást hajlandó vagyok olcsó és semmitmondó mentegető-dzésnek declarálni azok részéről, kik elég gyávák, hogy dédelgetett énjüket az emberiség érdekében felkarolt ezen szolgálat fáradságaitól és kellemetlen-segeitől kiméeljék.

Hogy a tűzoltói szolgálat a fiatal nemzedékre üdvös hatással van, azt a régibb tűzoltók és a volt tűzoltók — saját tapasztalataik alapján — készsé-gesen fogják beigazolni. Lássuk csak, miként fejlődik az ügy a fiatal ember javára.

A fiatal ember elérte 18-ik életévét. Ez ama átlagos kor, a mikor befejezte legelső iskoláit, avagy tanonczévein túl van és kezd önállóbb lenni gon-dolkozásban és tettekben. Ez az ideje annak, a mikor eszményi képeinek megvalósulása felé törek-szik; lelki belvilága ama nagy problema előtt áll, melyet világi életnek nevezünk. A szabadabb moz-gás határozottabb gondolkozásra vezet, keresi a komolyabb társaságot, csatlakozik valamely egye-sülethez; a véletlen, de sok esetben a gyermek-korában játszott tűzoltósi emlékezetéből kifolyólag lelkében vágyként táplált kívánság a tűzoltó-testü-let felé vezet. Egészséges, éptestü, erős; besoroz-zák. Ügyetlen, szerénykedő, félős; a bátorság fagy-ponton áll, a legcsekélyebb tevékenység kifárasztja, mintha szálját nyelt volna le, oly merev és hajlit-hatatlan testi mozgékony-ság tekintetében. Fegyve-

lemről, pontosságról, rendről annyit tud, minthogy annak pusztá fogalmáról tudomása van, még hasznavehetetlen; vajjon lesz-e belőle valami? Mindez azonban nem tart soká. Kezd fejlődni. A jó példa hat reá; a folytonos testmozgás ügyesebbé teszi, bátrabb lesz, a testületben számba veszik, mer a veszélylyel szembe szállani. A számos tüzesetnél és a gyakorlatoknál mutatkozó veszély ingerlőleg hat reá, daczol a veszélylyel, daczol a fékevesztett elemmel, öntudatos tevékenységre jut, önállóbb lesz gondolkodásában és cselekedeteiben, tette kész és edzett teste, megacézózott inai a fáradságot majd semmibe sem veszik. A fegyelem révén pontosságot és rendet vett fel, egész lénye nemesebb lesz, fellépésében férfiaság és határozottság.

És mindezt a tűzoltóskodásának köszöni, mely egész fizikumában megtestesült és őt elválaszthatatlanul az intézményhez köti. Innen ama példák, hogy vannak számosan, kik hosszú évek során át hiven szolgálják az ügyet, mely jobbára csak terheket ró arra, ki vele foglalkozik. És ha távoznia kell, mert az élet viszonyai azt úgy kívánják, biztos vagyok benne, hogy legkedvesebb emlékei közé felvette legényéletének azon időszakát, a mikor ő is harczosa volt ama hadnak, mely azért küzd, hogy conserváljon és ne pusztítson.

Alig szükséges felemlítenem, hogy a testgyakorlat folytán, a nehéz tűzoltói szolgálat fáradságai és nélkülözései között »training« alá vett teste mennyire fejlődik a természetnek tetszős alakjára, mennyire edződik, mit az elkényesztetett polgári életben, ha még oly lelkes tornász, uszó, athléta, csónakász stb., soha ily arányokban nem ért volna el, mert egy jó része fiatalságunknak, az előbb

mondott sportfajoknak drága és költsékeszt igénylő voltuknál fogva azoktól magát távol tartani kénytelen. Azután hol van az a folyton fellépő izgalmas élet, mely váratlan esélyeivel, újabb meg újabb változatosság mellett az elszánt bátorságot, a kiméletlen nehéz munkálkodást megkívánja a »muszáj« fegyelmes jelszava alatt? Ez valóban csak a tűzoltóságnál tapasztalható és ez az, a mi által a tűzoltó különb egyéb polgártársainál, kik ezen szigorú és kérlelhetetlenül kemény marku viszonyok hatását nem ismerik.

Igen üdvös volna minden egészséges testalkatu fiatal emberre az, ha 18—21-dik életévét körünkben töltené el és ha egyéb haszna sem volna belőle, — midőn egyéni tulajdonságait bátorság, önállóság, határozottság tekintetében előnyösen fejlesztené, — minthogy szervezetét anyagban javítaná és így az életre nézve megacézózott constitutiót biztosítana magának.

Sajnos, a mai korszak fiatalsága kevés kivétellel nem bír annyi érzékkel ezen intézmény iránt, hogy annak üdvös hatását úgy erkölcsileg, mint fizikailag felfogná, midőn arról egészen hallgatok, hogy vajjon nem-e megbecsülésre méltó a fiatal embernél, ha korán csatlakozik oly intézmény mellé, mely a humanismus szolgálatában áll, s vajjon nem-e kötelessége volna ennek is idejének és tehetségének egy részét szentelni?

Azonban azon idők elmúltak, a mikor a fiatalság sietett csatlakozni a tűzoltó-testületekhez, és csak akkor fog ismét bekövetkezni, ha a kormány a tűzoltást kötelező tantárgyává fogja tenni, miként azzá tette a tornázást, melynek kiválóan üdvös hatását mindjobban tapasztalni. **Bárány N. Ernő.**

HIVATALOS RÉSZ.

Vallás- és közoktatásügyi magyar kir. Minister.

49745. szám.
1891.

Méltóságos gróf Cziráky Béla cs. és kir. kamarás úrnak, az országos tűzoltó-szövetség központi választmánya elnökének Budapesten.

Méltóságos Gróf, Elnök úr!

Mult évi augusztus hó 23-án 306. sz. a. kelt előterjesztésére vonatkozólag tudomás végett közlöm Méltóságoddal a tűzoltás tanítása érdekében az összes állami tanítóképző-intézetek igazgató-tanácsaihoz intézett rendeletemet.

A rendeletben foglaltaknál nagyobb terjedelemben a tűzoltás tanítását a tanítóképző-intézetekben nem engedhetem meg, részint szükségtelen volta, részint a miatt, mert ezen intézetek oly sokféle mellék tanulmánnyal vannak elfoglalva, hogy már-már a rendes tanulmányok sikere kockáztatva lesz.

Felkérem tehát Méltóságodat, hogy a szóban levő ügyben teendő intézkedéseinek különösen hangsúlyozni sziveskedjék, hogy a helyi tűzoltóságok részéről kirendelendő oktatók a megjelölt czélon túl ne terjeszkedjenek.

A beadványban a polgári iskolai tanítóképző-intézet tornaszakkörén levő növendékeket illetőleg tett javasla-

tokra nézve csak az intézet igazgatójának meghallgatása után fogok határozni.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilváníását.

Budapest, 1892. évi márczius hó 23-án.

Gróf Csáky, s. k.
miniszter.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministertől.

49745. szám.
1891.

Valamennyi állami elemi iskolai tanítóképezde igazgatótanácsának.

Az országos tűzoltó-szövetség ismételtén azzal a kéressel fordult hozzám, hogy a tanítóképezdei növendékeknek a tűzoltás elméletileg és gyakorlatilag való kiképezése által lehetővé tegyem, miszerint a községek a tűzoltóság szervezésére alkalmas egyéneket nyerjenek.

Figyelemmel a kérdés nemzetgazdasági jelentőségére, továbbá arra, hogy a kolozsvári, dévai és sárospataki állami tanítóképezdekben ez irányban tett kísérletek kedvező eredményeket mutattak fel, nem ellenzem, hogy az állami tanítóképző intézetekben a tűzoltás elmélete és gyakorlata taníttassék.

Miután azonban csupán a kisközségek vannak rászorulva a tanítók közreműködésére a tűzoltás szervezésében, a nagyobb községekben ellenben erre a célra más községek állanak rendelkezésre, annál fogva a tanítóképző-intézetekben tanítandó tűzoltási ismereteket szorosban a faluhelyen szükségesekre kell szorítani; a növendékeket csak az egyszerűbb fogásokra kell gyakorolni, továbbá a fecskendők szerkezetével, felszerelésével és kezelésével, valamint a falusi tűzoltók szervezésével kell megismertetni. Ennek az anyagnak a megtanítására és begyakorlására elég körülbelül 20 óra, mely legcélszerűbben a III. évfolyamban 10—15 hétre felosztva adható.

A gyakorlatoknál a képző-intézeti növendékek külön csapatot alkossanak; a veszélyvel járó műveletek mellőzendők; a gyöngébb szervezetű növendékek pedig a gyakorlatokban való részvétel alól felmentessenek.

Leghelyesebbnek találom, hogy a tűzoltásra is a növendékek az intézet tornatanítója által taníttassanak, feltéve, hogy az a szükséges szakismerettel rendelkezik. A tűzoltó-szövetség elnöksége egyébiránt kijelentette, hogy az oktatásra a szervezett tűzoltóság tisztikara díjmentesen fog vállalkozni s a szükséges szerek és gyakorlóterek is rendelkezésre fognak bocsáttatni. Ezt azért is szükségesnek látom megemlíteni, mivel erre a célra költséget nem engedélyezhetek.

Erről az igazgató-tanácsot oly felhívással értesitem, hogy a vezetése alatt álló intézetben az esetre, ha helyben a szükséges tényezők rendelkezésre állanak, a tűzoltási tanfolyamnak a fentebbiek értelmében való létesítése iránt intézkedjék.

A tanfolyamnak létesítése esetén az igazgató évi jelentésében azokról említés teendő.

Budapest, 1892. évi márczius hó 23-án.

Gróf Csáky, s. k.
miniszter.

A belügyminiszterium a csömendi önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 12313, a sámsóniét 13115, a felső-szruyeiét 15272, a vörseiét 15533, a nyárad-gálfalviét 15542, a balaton-szentgyörgyriét 15543, a hollódiét 15544, a balaton-berényiét 15545, az újhely-jókait 19381, a király-helmecziét 19666, a folyaiét 19967, a somogy-berzenczeiét 20341, a nemes- és rempe-hollósiét 21378, a mikiét 21813, a dubkova-luki-zerjecs-mesztecskóiét 22249, a molna-szeccsöd-és egyházas-terestyén-szeccsödiét 22404, a kőhalmiét 23651, a nagy-szőllósiét 24609, a nagy-mácsédiét 24827, a közép-pulyaiét 24828, a nagy-borosnyóiét 24830, végül a három-szék-vármegyei tűzoltó-szövetség alapszabályait 17700. sz. a bemutatási záradékkal ellátta.

Ő cs. és ap. kir. Felsége Ujtelek, Berzencze, Dénesd és Czinfalva önkéntes tűzoltó-testületeinek egyenkint 50 frtot, Hosszurét és Morva-Lieszkó községek tűzkárosultjainak egyenkint 200 frtot, Hrabszke tűzkárosultjainak 300 frtot, Nyitra-Egerszegh, Velkrop és Iván községek tűzkárosultjainak egyenkint 400 frtot, végül Soóvár község tűzkárosultjainak 500 frtot, összesen tehát 2600 frtot méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének tagjai közé ujabbán a következő testületek léptek be: Bicske 50, Bács 55, Kassa 51, Rajka 56, Budapest önkéntes 101, Magasfalu 55, Lajtafalu 27, Bátorkesz 73, Brassó 118 és végül Szepsi-Szentgyörgy 80 taggal, vagyis 10 testület 666 taggal. Hozzáadva a lapunk 2. számában kimutatott 30 testületet 2019 taggal, eddigelé a segélyző-szövetséghez 40 testület csatlakozott 2685 taggal, befizetett pedig tagsági díjban 805 frt és 50 krt.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A bajorországi tűzoltók halálozási pénztár intézménye.

Felolvasta Groidl Gyula, a »Pozsonyi önkéntes tűzoltóság« »Egyet-értés« című társulatában 1892. február hó 6-án.

(Közl: Ecker Sándor, a felsőcsallóközi járás tűzoltó felügyelője, somorjai parancsnok.)

Tisztelt bajtársak! Mi önkéntes tűzoltók, kik csak benső érzelmeinknek engedve, minden néven nevezendő erőszak nélkül, ezen a polgári erénynek legszebb és legmagasztosabb kötelességét önként magunkra vállaltuk, t. i. hogy felebarátainknak vész és szerencsétlenség esetén segédkezet nyujtva segítsünk, kapcsolatosan a belépéskor tett kézadás által azon erkölcsi kötelezettséget is vállaltuk magunkra, hogy a tűzoltói intézmény kiépítésére legeslegjobb erőnk és tehetségünk szerint működni fogunk.

Ezen erkölcsi kötelezettségnek megfelelni legjobban úgy tudunk, ha egyrészt az utókor számára gondoskodunk, másrészt pedig a mindennap jobban hanyatló erőnket fenntartani igyekszünk. Fiatal emberek, a meddig emberi nemzedék leend, mindig lesznek, és a hol egy jól vezetett-szervezett tűzoltóság létezik, ott növendékhiányról nem kell tartani!

Másképen áll az, a mindig idősbödő tűzoltókról — a béke nagy hadáról — és azok erejük fenntartásáról! A kérlelhetlen halál kiszakítja őket közülünk, tűzhelye és családjaért való gond és bánat sokat elidegeníti a hathatós tetterő színhelyéről!

Az első baj ellen orvosság még eddig fel nem találtott, ez minden élő lénynek természetes útja, a hová előbb-utóbb — egyik is, másik is — jut!

De a másik baj ellen védekezhetünk és jelszavunkhoz

»valamennyi egyért, egy valamennyiért« hűen ragaszkodva a védekezést felhagynunk nem szabad.

Nem szükséges idősebb tűzoltóink kilépési okán még sokat gondolkoznunk — mit mindegyikünk saját testületében eleget tapasztalhat — és kevés kivétellel azon meggyőződésre jutunk, hogy a létért való küzdelem a tűzoltói intézmény még annyira lelkesült pártfogóit is mind jobban elidegeníti, hogy végre sorainkból elűzze. Ha még oly csekély pénzbeli áldozatot is kívánnának tőlünk, vagy ha azt egészen el is engednék; de az az áldozat, melyet mi időben, egészségben és életünkben magasztos intézményünkért hozunk, aranynál nehezebben esik a lét mérlegében.

A vezérlő egyének főfeladatainak kell hogy legyen, ezen az önkéntes tűzoltóságban létező bajt elhárító eszközökkel ellensúlyozni, hogy a már-már elhaló félben lévő lelkesülési láng újra fellobbanjon, melegét terjessze, hogy a későbbi nemzedék »fiataljai« rajta melegeghessenek.

A legjobb eszközt minden esetre a jóléti intézményekben fogjuk találni, melyek a megbetegedett tűzoltót, a munkaszüneti idő tartama alatt — biztosított jogok alakjában — családjának a fenntartás lehetőségét biztosítják; melyek a haldokló családfőnek azon megnyugtató vigaszt adják, hogy családtagjai legalább a gyászidő első idejében a szükség és nyomortól megóvják és végre olyanok, melyek hosszú idejű hű szolgálat folytán a rokkantsági ellátást biztosítják.

Első sorban felsorolt intézmények közé sorolom a helyi tűzoltó-segélyalapokat, melyek ma Magyarországon — nehány nagyobb várost kivéve — csak keletkezésben vannak vagy még megerősítésre várnak, hogy feladatuknak min betegpénztár megfelelhessenek.

A második osztályba tartozik a halálozási pénztár, melyről ma előadást tartani bátor vagyok, és erről kell mint országos intézményről értekezni és mint ilyennek értelmezni és tárgyalni, mert ennek léte és virágzása nagyobb számú tagot igényel, akkorát, mely a világ egyetlen egy tűzoltó-testületénél sem található.

A harmadik osztályba tartozó rokkantsági pénztár létesítése, miután a mai viszonyok és idősorok erre még nem alkalmasak, egy későbbi időszakra marad fenntartva.

Holmi félreértések elkerülése végett felemlitem, hogy ezen, a tűzoltó javára czélzó jóléti intézmények létesítését úgy vélem, hogy azok akkor is érvényesítendőek és érvényesíthetők, ha a megbetegedés, rokkantság vagy halál szolgálati viszonyon kívüli esetekre visszavezethetők volnának is, úgy hogy egyik-másik segélynyújtási esetről még puhatolni sem szabad, vajjon szolgálatban vagy azon kívül történt-e a baj. Szolgálatban történt balesetnél van az »Országos tűzoltó segélyző-szövetkezés« igen alkalmas intézménye, melyet a tisztelt tűzoltó-parancsnok urak figyelmébe ajánlok!

És most: ad rem.

A bajor halálozási pénztárnak az a czélja, hogy az elhalt tag hátramaraodottjainak gyógyszerek, orvosi díjak stb. fedezésére egy bizonyos összeget fizessen ki.

Ezen, a szükség és fájdalom enyhítésére irányuló intézmény által a tűzoltóságok között egy újabb méltányossági és segítségi forrás megállapítása czéloztatik, mely a tűzoltónak életben reményt, halála után pedig hátramaraodottjainak némi vigaszt nyújtson s így a szövetségi szervezetnek új benső erőt és megerősítést adjon.

Ezen intézmény tulajdonképpen csak a tűzoltóságban új, miután a római légiók és kézművesek egyletei már ilyenekkel bírtak.

Nálunk legelőbb a középkori szövetségeknél mutatkoztak, s nem hogy csak mai napig fenntartották magukat, hanem ma is virágoznak s többekből az ugynevezett életbiztosítási intézetek keletkeztek, mely utóbbiak valóságos áldásos tevékenységet fejtenek ki. Csakhogy az életbiztosítási intézetek, tekintve élet- és tetterjüket, jobban a vagyonosabb osztálynak alkalmasak; a halálozási pénztár ellenben jobban felel meg a szegényebb osztály igényeinek; mely osztály, mint köztudomású, túlnyomó a tűzoltóságban.

A nyilvános élet mindennapi eseményei mind jobban meggyőződnék a nagyobboldó elszegényedés és szociál inség-ről; továbbá arról, hogy mindjobban komolyodik és nehezedik az élet s hogy az idő viszonyai ellen az egyes személy mindinkább nehezebb álláspontot foglal el, s ezen okok mind jobban ösztökélik a népet a különálló erők szövetkezésére, összpontosítására, hogy így egyesült erővel jobban tudjon ellentállani az élet nehézségeinek, mert csak is az egyetértés és összetartás, összműködés tesz erőssé és legyőz minden rosszat, mely alatt az egyes összeroskad.

Különböző példa mutatja, hogy jólszervezett s össze-titett erő mily nagyszerűeket tud teremteni, és hogy közel-estő példát felhozzak, bemutatom ezennel a bajorországi tűzoltó halálozási pénztár-intézményt fővonalaiban:

A hivatalos czim így szól: »A bajorországi tűzoltó-szövetkezés halálozási pénztára«, s 1888. május hó 1-jén 2000 taggal lépett életbe. Ezen 2000 tag 10 évi osztályra beosztatott s tagdíjai következőképen lettek megállapítva:

Osztály	belépési kor	felvételi díj évi díj halálozási díj		
		frt. kr.	frt. kr.	frt. kr.
1. a bevégzett	20 évig	—36	—18	—02
2. » »	20—25 »	—48	—24	—02½
3. » »	25—30 »	—60	—30	—03
4. » »	30—35 »	—72	—36	—03½
5. » »	35—39 »	—84	—42	—04
6. » »	39—43 »	—96	—48	—04½
7. » »	43—47 »	1.08	—54	—05

8. a bevégzett	47—50 évig	1.20	—60	—05½
9. » »	50—53 »	1.32	—66	—06
10. » »	53—55 »	1.44	—72	—06½

Ezen táblázatból látható, hogy azon tűzoltó, ki az 55. életévét már átlépte, fel nem vehető, a magasabb korban való halálozás eshetősége végett. A teljesítendő járulékok az életkorok szerint lettek megállapítva, a mi nagyon természetes, mert a nagyobb korral mindjobban közeledünk a meghalás eshetőségéhez. Csakis helyeselhető, hogy ki fiatalabb korban ezen halálozási pénztárba belép, kevesebb díjat fizet, mint az, ki már előrehaladottabb korban tagjává válik, mert valószínűbb, hogy a fiatalabb kora tovább lesz fizető tag, mint a korosabb. A pénztárnak minden bajorországi tűzoltó — ki az 55. életkört még át nem lépte és testileg egészséges — lehet tagja. A tagság meg nem szűnik, ha a tűzoltó más testülethez megy át, de még akkor sem, ha oly községbe is tenné át lakhelyét, a hol tűzoltóság nincsen; tűzoltók, kik legalább 10 évig már szolgáltak és kilépnek, megmaradhatnak a halálozási pénztár tagjaiul.

Hogy bemutassam, mennyire rughatnak a személy és évenként a fenti táblázat szerinti lerovandók, feltéve — a bajor pénztár tapasztalata szerint — 1% halálozást, tehát 1000 egyén közül 10, és ha 5000 tagnál 50 halálozást évenként számítunk, akkor következő viszonylagos évi hozzájárulás (haláleseti hozzájárulás) az osztályokra kivétel nélkül.

1. osztály	20. évig	1	frt	18	kr.
2. »	25. »	1	»	49	»
3. »	30. »	1	»	80	»
4. »	35. »	2	»	11	»
5. »	39. »	2	»	42	»
6. »	43. »	2	»	73	»
7. »	47. »	3	»	04	»
8. »	50. »	3	»	35	»
9. »	53. »	3	»	66	»
10. »	55. »	3	»	99	»

a díjtételt, holmi átszámítások kikerülése végett, márka helyett forintokban és krajczárokból vettem.

5000 tagot alapul véve, a haláleseti összeg 200 frtban van megállapítva és az évenként kivetendő haláleseti járulékokból viszonylagosság folytán kifizetődik, — a felvételi és évi díjak első sorban a kezelési költségek fedezésére, a fennmaradó összeg pedig a tartalékalap képzésére és erősítésére fordítatik.

Miután csakis méltányos, hogy azon tag, ki csak rövid ideig tagja a pénztárnak, ily előnyben ne részesüljön, mint az, ki már huzamosabb idő óta teljesíti befizetéseit, de még azért is, hogy esetleg holmi létező betegség eltitkolásának eleje is vételessék, megállapított, mely megállapítás a gyakorlatban is jónak bizonyult be, hogy az elhalt jogosultjai, ha ezen tag az

1-ső évben elhal,	a megállapított 200 frt haláleseti összegnek $\frac{1}{5}$ -ét
2-ik » » »	» » » $\frac{2}{5}$ -ét
3-ik » » »	» » » $\frac{3}{5}$ -ét
4-ik » » »	» » » $\frac{4}{5}$ -ét
5-ik » » »	» » » $\frac{5}{5}$ -ét

nyerendi, úgy hogy csak az ötödik tagsági év vagy ezután történt halálesetben az egész 200 frtot nyerendik.

Ezen ilyképen megtakarított $\frac{4}{5}$, $\frac{3}{5}$, $\frac{2}{5}$ és $\frac{1}{5}$ részek a pénztár javára esnek és a tartalékalap erősítésére szolgálnak, mely megint az igények biztosítására és rendkívüli követelmények — mint pl. járványoknál — fedezésére szolgál.

A halálozási pénztárt vezeti:

- 1) az 5 tagu igazgató választmány, mely a közgyűlés által 3 évre választatik;
- 2) a helyi pénztárosok, kik a helyi csoportok által választatnak, és

3) a közgyűlés, mely a helyi pénztárosok, mint a helyi csoportok képviselői és az igazgató választmányból áll.

A halálzási pénztár vezetése az igazgató választmányra van bízva, mely a pénztár összes ügykezelését az alapszabályok értelmében eszközli. Az ügyek foganatosítására egy hivatal van berendezve, melynek ügyrendjét, a szükséges kezelő személyzet alkalmazását és fizetését az igazgató választmány állapítja meg.

Mint már fentebb említettett, a bajor halálzási pénztár 1888. évben csak 2000 taggal kezdte meg működését s így elejével az 5000 tagra kiszámított és megállapított 200 frtnyi halálzási összeg kifizetésre nem is került, mert a remélt halálzási járulékot a 2000 tag után csak $\frac{2}{3}$ részben beszédni lehetett, s ennek folytán 200 frt helyett csak 80 frtot fizetett ki és ily arányban is növesztette tartalék-alapját. — De a bajor bajtársak ez intézmény nagy előnyét jól felfogván, a viszonyok csakhamar megjavultak és már 1890. június havában — a tűzoltók tetemes belépése folytán — a pénztár azon kellemes helyzetbe jutott, hogy a teljes halálzási járulékot (200 frtot) utalványozhatta. — A legjobb és legbiztosabb forrásból merítve, a többször említett halálzási pénztár alig 4 évi működése után ma 1015 helyi szövetkezésből áll, melyek kerek 25,000 taggal s nem kevesebb, mint 100,000 márka, vagyis 57,000 frtnyi tartalék-alappal rendelkeznek, mely összeg mellesleg mondva — mint a bajor országos tűzoltó választmány leveléből kitudtam — csupán és kizárólag az alapszabályilag meghatározott és a tartalék-alapnak szánt megtakarításokból származik, miután még ez ideig semminemű ajándékot vagy hagyományt nem nyertek.

Ily eredmény valóban gondolkodásra és utánzásra ösztökél. — A bajor tűzoltóság halálzási pénztára ugyan magának tulajdoníthatja, hogy mindazok, kik hozzátartozóik érdekében csatlakoztak, csakis hasznukra szolgál — a magyarországi tűzoltók halálzási pénztára, ha alapítva lesz, ugyanez leendő, azaz: egy hasznos s egyszersmind humanistikus emberbaráti intézmény.

Ezen halálzási pénztár alapításával sok özvegy és árva könyve fog felszaríttatni; a haldokló apának a hátrahagyandók fölötti gond és bánata, hogy ezek a koldusbotra jövedenek, el fog oszlattatni; a leghathatósabb bajtársi szeretet fog a síron túl is tovább tápláltatni, s végre sorainkban lévő kipróbált és tapasztalt erők, a mennyire ez csak lehetséges, meg fognak tartatni. — És ha az ezekre számítható bajtársak ezen nemes cél iránt szeretettel telt szívet és lelkesedett tetterőt tanusítanak, a közérdek nagy köteleke fog minket újra átkarolni és egész életünkre összekötni.

Az egyesek szűkölködése elleni leghathatósabb eszköze soknak — valamennyinek összesegítése; ezért kell ennek létesítésére, kimivelésére teljes erőnkkel törekednünk s remélhető, hogy a családok megfontolva az előadottakat, az

elsők lesznek sorainkba lépni, miután ugy is egész életük és összes igyekezetük, gondjuk és szeretetüket családjaiknak szentelik, s ennek folytán azon komoly pillanatról is gondoskodniok kell, a mikor szeretetteiknek »Isten hozzád«-ot mondva, az élők sorából kimulnak.

És most, tisztelt bajtársak! engedjék meg, hogy legbensőbb és leghőbb kívánatomnak adjak kifejezést, mely oda irányul, hogy ezen jóindulatu előadásom termékeny földre esett legyen és hogy mai előadásom a magyarországi tűzoltók halálzási pénztár létesítésére célzó korteskedésem czélra vezessen. Isten ugy segítjen!

Tisztelt magyarországi tűzoltó bajtársaim! Előadásommal a pozsonyi tűzoltók »Egyetértés« című társasága tagjainál élénk visszhangra találván, elhatározottam, hogy a helybeli parancsnokság emlékirat által felkéressék ennek életbe hívási teendők megtételére, hogy ezáltal e nemes cél mielőbb valósuljon. Hogy ne csak a helybeli bajtársak tudomására jöjjön, hanem a vidéki bajtársaknak is, elhatározottam előadásom kinyomattatása.

Ha korteskedésemnek kielégítő eredménye leendő — mit szívből óhajtok — a pozsonyi tűzoltóság 25 éves ünnepélye alkalmával a magyarországi halálzási pénztár alakuló közgyűlése Pozsonyba fog egybehivatni.

Tisztelt bajtársak! rajtatok a sor, hogy az ige testté váljék, azért fordulok bajtársi kérelemmel magyarországi összes tűzoltó bajtársaimhoz — eltekintve attól, önkéntes, hivatásos, kötelezett vagy gyári tűzoltó-e — hogy ezen előadott jóléti intézményt tüzetes tárgyalás és megfontolásra érdemesíteni sziveskedjenek. Az alapszabálytervezettel az »Illustrierte Feuerwehr-Zeitung« legközelebbi számában szolgálandok.

Legkivált kérem a nagyon tisztelt parancsnok urakat, teljes figyelmükkel ügyünket megajándékozni s minden erre vonatkozó nézeteiket velem közölni, akár helyeslő, akár nem helyeslő nyilatkozat legyen az; kell, hogy az ez ügy érdekében jól megfontolva legyen, mint a hogyan ily fontos kérdés ezt követeli.

Itt egy humanistikus emberbaráti intézményről van szó, melynek áldásai mindenkitől, ki részt veendő, kellőleg felfogva legyen, és még van hála Istennek! annyi köz- és összetartási érzet a mi tűzoltóink között, hogy a szükséges tagszámra nézve félnem nem kell!

Mélyebben puhatólva a dolog velejét, akaratlanul e pénztár leghűbb pártfogóivá válnok.

Hogy jelen értekezésem minél jobban közkézen foroghasson, a tekintetes parancsnokságok kívánatára azt az előállítási árért — 2 krért darabját bérmentve rendelkezésére megküldendem.

Bajtársi üdvözlettel és kézszerítással:

Groidl Gyula,

az »Illustrierte Feuerwehr-Zeitung« szerkesztője.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A zala-szt.-gróti önkéntes tűzoltó-testület évi jelentése.

Tisztelt közgyűlés! Korunkat méltán és joggal az egyesületek korának nevezhetjük, mert vallás, nemzetiség, műveltség, születés, rang, vagyon, foglalkozás már régi idők óta csoportokra, ugyszólván társulatokká osztották szét az emberiséget, de egyuttal rideg falakkal különítették el az emberek csoportjait egymástól; e válaszfalak jó részben ma is fennállanak és azt hiszem, hogy még soká lesznek lerombolhatatlanok, habár azokon már hatalmas rések üttettek, melyeken a humanismus melege és fénye tör keresztül. — Tisztelt közgyűlés! Ezen humanismus már

a mai kor vívmánya, ezen egyesületeket, melyekben a már elősorolt vallás-, nemzetiség-, rang-, vagyon- és foglalkozás-külömbőség megszűnik, jelen korunk hozta létre; ezen állítástomat tehát oda módosítom, hogy a jelenkort méltán az egyesületek korának nevezhetjük.

Az emberbaráti intézmények között a legfontosabbak közé a tűzoltó-testületek sorozhatók, de sajátságos dolog az nálunk széles e hazában, hogy míg az egyesüléseknek igen nagy tér jutott, amennyiben nincs oly kigondolható egyesület, mely pártolókat ne találna, addig tűzoltó-testületeink majdnem mind, nemcsak nagy anyagi, de igen sok erkölcsi akadálylyal küzdeni kénytelenek, habár elismerem, hogy minden egyesületnek megvan a maga létjogosultsága és

örülök a komoly czélu és törekvésű egyesületek virágzásának; de midőn ezt kijelentem, csak rá akartam mutatni arra a mindnyájunk által tudott tényre, hogy a társadalom az önkéntes tűzoltó-testületeket, — habár saját érdekében is volna az, eléggé fel nem karolja.

Hogy az önkéntes tűzoltó-testületekre szükség van, bizonyítja magas kormányunk eljárása is, hogy az alkotott szabályrendeletekben mindenütt előnyökben részesíti azokat, habár itt is még csak a kezdetleges állapot uralodik; mert alkotott szabályrendeleteink csupán a papiroson vannak, de végrehajtva egyáltalán nem, vagy igen ritkán; — ennél fogva tehát a társadalomnak, mely magát a tűzoltóság életéből kivonni igyekszik, ezen közönnnyel szakítani kellene és minden lehető elkövetni arra nézve, hogy tűzoltó intézményünk felvirágozzon és a jogos követelményeknek megfelelőhessen, mert ha a tűzoltói szolgálatot teljesítő, számtalanszor asztalt, ágyat odahagyva, nyugalmat, egészséget, életet kockáztatva siet embertársának segítségére, hogy a vésznek gátot vessen, hogy a pusztulás és nyomor tanyát ne üthessen, akkor méltán elvárható az, hogy a társadalom többi tagjai legalább közvetve, anyagilag és erkölcsileg segítsék tűzoltó-testületeinket, hogy mint már említém, a jogos igényeknek megfelelőhessenek. — A mily örömmel ragadtam meg a mult év közgyűlésén az alkalmat a jelentéssel, oly sajnálattal fogok a jelen alkalommal ahhoz, hogy egyévi működésünk eredményéről beszámoljak; pedig nem rajtunk, a működő tűzoltókon mult, hogy fényesebb eredményről nem számolhatok, hanem a város előljárásgának közönyösségétől, mert mint mindenhol, de legfőképp a tűzoltó-testületeknél legfőbb kellék a pénz, az pedig teljesen hiányzott s a város nagy nehezen évi 150 frtnyi segélyt megszavazott ugyan, de idején be nem fizette s így szereink a folytonos használat folytán a további szolgálatot ki nem állották, s csak midőn erről a járás tek. főszolgabírájához jelentést tettem s az a városi előljárásgnál erélyesen lépett fel, kaptunk egy csekély részt, a melyből szereinket a lehetőségig kijavíthattuk.

Mindazonáltal tartatott 46 éjjeli őrszolgálat, 4 gyakorlat, 5 parancsnoksági és 1 csapatgyűlés.

Tűzesetekhez 2 izben helyben, 1 izben Zrinyibe és 1 izben Aranyodra vonultunk ki.

Tűzrendészeti vizsgálatot, illetve oktatást egyszer Udvarnokon tartottam.

Kivonultunk 2 izben bajtársaink elhunyt hozzátartozóik temetéséhez, míg 1 izben a Zrinyiben megtartott tekeversenyhez, mely 75 frt 46 krt jövedelmezett, mely összeg a választmány határozata folytán a testület ruhaalapjára fordított.

A isteni tiszteletekhez 3 izben vonultunk ki. Szertárt többször vizsgáltam meg, míg a tagoknál levő felszerelések jó karban léteről szintén több izben győződtem meg.

Testületünk tagjainak száma volt 66; tekintve azonban azon körülményt, hogy testületünkben a rendet, fegyelmet fenntartani főtörekvésünk, a tagok újbóli felvétele eszközöltetett, a midőn is a tagok létszáma 46-ra apadt.

Testületünk további szilárd működését elvül felállítva, a jelenlegi alapszabályok hiányos volta sok félreértésre adott alkalmat, miért is a választmány a kiküldött bizottság által azokat a jelenkor és a helyi viszonyokhoz mérten átdolgozta és a melyek elfogadását a tisztelt közgyűlésnek ajánlom.

Ezen alkalomból el nem mulaszthatom tek. Botka Ferencz úrról, mint járásunk főszolgabírájáról és testületünk elnökéről megemlékezni, ki mindig segédkezett nyújtott testületünk működésénél és mint a járási hatóság feje, több izben hasznos szolgálatot tett testületünknek; kérem tehát a tisztelt közgyűlést, miszerint nevezettnek sokoldalú elfoglaltsága között irántunk tanusított pártfogásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazni méltóztassék.

Miután reményelem, hogy az alapszabályokat a tisztelt közgyűlés elfogadja, nézetem szerint a tisztikar megválasztását is ezen, a már elfogadott alapszabályok szerint tartom czélirányosnak, ennél fogva tehát ugy a magam, valamint a csapatban levő tisztársaim nevében a tűzoltó-testület tisztelt tagjainak bennünk helyezett bizalmáért köszönetünket nyilvánítom és elfoglalt tisztai állásainkról midőn lemondunk, azokat a tisztelt közgyűlés rendelkezésére bocsájtjuk.

Testületünk további működése csupán a működők munkaszeretetéől függvén, felkérem önöket tisztelt tagtársaim és bajtársaim, miszerint igyekezzenek jövőben is a reájuk rótt köteleességeknek minél pontosabban megfelelni.

Midőn végül jelentésem tudomásul vételét kérem, maradok Zala-Szt-Gróthon. 1892. márczius hó 13-án. Tisztelettel *Koháry József* főparancsnok.

A petőházi cukor-gyár, Petőház, Süttör és Endréd községek önkéntes tűzoltó-testületének jelentése.

A fentemlített önkéntes tűzoltó-testület f. é. február hó 28-án tartotta meg közgyűlését, melyet az elnök, Križ Rezső úr megnyitván, a megjelent tagokat üdvözölte. Ezután a testület jegyzője felolvassa a következő jelentést:

A Sopronmegyében fekvő petőházi cukorgyár, Petőház, Endréd és Süttör községek egymástól alig félórnyira félkör alakban terülnek el.

E községek kedvező fekvése okozta, hogy a cukorgyári igazgatóság — a közóhajnak is engedve — egy felállítandó tűzoltó-testület eszméjét sajátjává tette és jelentékeny anyagi áldozatok árán oda hatott, hogy testületünk az 1889. évben megalakulhatott és szép hivatásának megfelelőleg, felebarátaink és azok vagyonának védelmezését teljes erővel megkezdhette.

A testület alakulása óta 11 tüzeset fordult elő, melyek közül kiemelendőnek tartjuk a csapodi, süttöri, petőházi és szt.-miklósiakat, a hol is testületünk oly emberfeletti erővel küzdött a tomboló tüzvész ellen, hogy az »Első Magyar Általános Biztosító-Társaság« érdemesnek talált bennünket 85 frttal megjutalmazni.

Felszerelésünk a teljes egyénin kívül áll 2 szívó- és nyomófecskendőből 685 m. tömlővel, 3 csakis nyomófecskendőből 40 m. tömlővel, 1 tolólétrából, 2 vízfordókocsból, 55 vederből, 1 szerkocsból, 8 kisebb létrából, stb.-ből; ezeken kívül van még felszerelésünk kiegészítésére mintegy 160 frt a posta-takarékpénztárban.

Működő tagjaink száma 61; ezek közül van 6 tiszt, 3 altiszt és 52 közember. A tisztiket érdem szerint és a viszonyoknak megfelelőleg az elnök nevezi ki, nagyobb-részt gyári alkalmazottakból és így eleve ki van zárva az ily esetekben rendszerint nyilvánuló elégedetlenség.

A nyári időkben kéthetenként tartatnak szergyakorlatok, melyekhez időközönként menet- és diszgyakorlatok fűződnek Vasár- és ünnepnapokon ezenkívül egy ember van szolgálattételre kirendelve.

Résztvettünk alakulásunk óta testületileg a megyei közgyűléseken, a kismartoni tűzoltó-testület zászló-felavatásánál, továbbá az országos tűzoltó-ünnepélyen Sopronban, és végre, mint rendfenntartók, a süttöri templomszentelésnél. Kirándulást rendeztünk a közeli községekbe négyszer, melyek össze voltak kötve egyszersmind próbagyakorlatokkal, hogy előforduló tüzeseteknél tudjuk, hogy a távollevő víz-medencékből tömlőink segítségével nyerhetünk-e vizet.

Mulatság rendeztetett három, még pedig mindannyiszor kiváló erkölcsi és anyagi sikerrel, a mit leginkább bizonyít a bevett 400 frtnyi tiszta haszon, mely felszerelésünk kiegészítésére fordított.

Ezen adatok felsorolása után még egynehány említésre méltó mozzanatról kell szólni.

Távol legyen tőlünk az öndicsérés legkisebb árnyalata is, de szerényletlenség nélkül és büszkén elmondhatjuk, hogy testületünk az alapítás óta egyre halad és a szó szoros értelmében virágzik és teljes erővel hat oda, hogy mi kívánni valót se hagyjon fenn.

Hogy azonban testületünk ily virágzásnak indult, csak főleg mélyen tisztelt elnökünknek, Kříž Rezső, czukorgyári igazgatónak köszönhetjük, ki páratlan odaadással viseltetik e közhasznú intézmény iránt és erkölcsi támogatásán kívül anyagi áldozatok árán is oda törekszik, hogy testületünket felvirágoztassa. Jutalmazza a legtöbb esetben a testületet épp úgy, mint idővesztéséért, emberfeletti fáradozásáért és anyagi kárért a testület egyes tagjait is.

Ily álláspontot vall a mi szeretett és mélyen tisztelt elnökünk és azért kérjük az egek urát, éltesse őt még számos éven át testületünk élén annak dicséretére és testületünk mindenkoron életképes lesz.

Most pedig, mielőtt jelentésemet befejezném, hálás köszönetemet nyilvánítom úgy a vész helyén, mint a gyakorlatokon megjelent s önfeláldozóan működő összes parancsnoksági tiszt uraknak, valamint összes bajtársaimnak is, kérvén egyszersmind mindnyájukat a testvéries és bajtársias összetartás továbbfejlesztésére, hogy nehéz feladatunkat örömmel és odaadólag, mint eddig tevénk, tovább is teljesíthessük!

Petőház, 1892. február 28.

Schwertner János,
főparancsnok.

Rágan,
jegyző.

A pilis-maróthi önk. tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelentése.

F. évi márczius hó 8-án mult egy éve, hogy a pilis-maróthi önkéntes tűzoltó-testület megalakult, ez alkalommal helyén látjuk, hogy a testületet érdeklő mult évi eseményekről megemlékezzünk.

Mindenekelőtt fogadja köszönetünket testületünk minden egyes tagja ama bizalomért és önzetlenségért, melynek következtében a vármegye-bizottság által felállítani rendelt »községi tűzoltóság« helyett az »önkéntes tűzoltó-testület« megalakulhatott; igen szép tanúságot tett Pilis-Maróth ifjabb nemzedéke életrealóságáról és ember-szeretetéről, midőn minden érdek nélkül 80 tag ajánlja fel szolgálatát az önkéntes-tűzoltó testületnek, hogy kötelességtudólag mentse faluját attól, hogy 18 évestől 40 évesig a férfilakosság besoroztassék a községi tűzoltóságba, a ki pedig magát megváltani óhajtaná, 3—6 forint váltsági díjban rovassék meg, mint azt a vármegyei rendelet elrendelte; — szép az, midőn ezenkívül felebarátaink vagyonának és életének biztonsága érdekében nem késünk nyugalmunkat, sőt ha kell, életünket is feláldozni és magunkra önként sulyos felelősséget vállalni; szép a tűz pusztító elemével harciba szállani önként, minden jutalom nélkül! Óhajtuk, hogy a jövő nemzedék példánkat követvén, minket felül is muljon, de ne csak eszménk pártolónak elismerésében, hanem a most még irántunk idegenkedő, szűkkeblű, ósdi elvű és ázsiai gondolkozású ellenségeink tiszteletében és szeretetében részesüljön, és lakosságunk együttes pártolása könnyítse meg törekvéseit, hogy ne kelljen nyugalmuk feláldozása, sulyos felelősség elvállalása, egészségük kockáztatása ára fejében ellenszenvet és közönyt venni jutalmul némelyektől, csak azért, mert a tűzoltóság évenként pár garasába kerül az illetőnek, — kiknek egyebet különben nem óhajthatunk, mint hogy az Úr világosítsa fel az elfogultság sötét országában tévelygő lelküket!

1891. évi márczius hó 8-án testületünk megalakulván, állott éppen 80 működő tagból, és 3 polgári tagból, u. m. díszelnök, elnök és pénztárnokból. — Ezenkívül van évi

2 firt díjjal rendes tag 8, — 20 firttal alapító tag 3, — 25 firttal 1, — 100 firttal szintén 1.

A község megszavazott mult évre minden oly háztól, melyből tűzoltó nem szolgál, 50 krt, mely pénzek behajtására a községi bíró képviselőtestületileg utasítva lett, azonban még nem eszközölte eme behajtást, daczára hogy a vármegye-bizottságnak feljelentve lett és ennek alapján újból utasított a behajtásra. Ezen pénzből mintegy 135 firt jövedelem remélhető. — Ez évre pedig, valamint a következő évekre költségvetésileg 150 firt van előirányozva.

Ezen csekélységért duzzog némely pilis-maróthi ember, nem látván be, hogy egy lélekre ebből mintegy 7 krajczár esik csak fejenként, és nem látván be azt, hogy ezen áron menekedtek meg a már említett 3—6 firt váltsági díjaktól!

Hja, igaz az a közmondás; fejtől bűdösödik a hal.

No de reméljük az állapotok jobbra fordultát, mi nem fogunk elcsüggedni az orvoslás keresésében.

Ezek után gyerünk a szolgálat terére és számoljunk le, mit tettünk eddig?

Az egylet megalakulása után nem soká élveztük a tétlenséget, mert a vész-kürt még ugyanazon hóban az uradalmi erdőn támadt tűz eloltására szólította a még készületlenül és begyakorlatlanul álló testületünket.

Nem sültünk bele, hanem készületlenségünk, gyakorlatlanságunk és legnagyobb ellenségünk, a szélvész bögésének daczára 1½ óra alatt a tüzet árokkal vettük körül és el volt fogva. A zsarátnokokat pedig eltemettük. Itt azonban volt néhány nem tűzoltó is, kik példásan segítettek.

1891. évi május 1-én ugyanazon tulajdon és szintén erdő gyuladván ki, ez csakhamar elfojtatott.

Őt nappal később a falu kellő közepén egy csomó szalmafődeles ház és szalmakazalok közé ékelt, Fekete Péter pilis-maróthi lakos szintén szalmaháza gyult ki. Erős délkeleti szél fujván, ez az épületek között szélforgókat szült. De minden erőlködése daczára lángok martaléka csak ezen egy ház és a vele összeépített kamra lett. — Ha az ember eme kényes fekvésű és hozzáférhetlen helyet tűz után szemlélte, csak hálálkodni lehetett joga a tűzoltóságra; itt már nyomós bizonyítéka volt konstatálható czélszerű működésünknek, holott még csak »abc«-s diákjai voltunk a tűzoltóságnak.

Ugyanez év június hónap 2-án özv. Varga Dávidné háza gyuladt ki, mely tűz gyermekek játékból úgy eredt, hogy a száraz borovicskasövényben tüzet raktak, ez és a vele összefüggésben álló épület egy pillanat alatt lángokban állott. — A szél ekkor valóságos orkán volt, a repülő tűz kétségbeejté az egész falut, az elnyomáshoz nem volt remény, 5—6 helyen gyuladt ki, még a 4—5-ik szomszéd is; azonban a védpontok kellő beosztása, azok ügyessége, a helyes vezénylés, a legénység erőfeszítése és az ekközben megérkezett mezei munkások vízfordási szorgalma következtében a tűz eltiporva lett. Ez alkalommal az előljárásság köszönetét fejezte ki átiratilag.

Megjegyeztetik, hogy eme tűzeknél egy izben sem veszett sem emberélet el, sem pedig állatok meg nem égtek, de sőt még a deszkaplafon sem éghetett be sehol.

1891. évi november hóban egy kémény gyuladt ki. Eloltatott.

Ezelőtt 50 évvel Szent-Flórián napján majdnem az egész falu leégett; 1870-ben villámcsapás folytán egy ház meggyuladt és teljes szélcsendben, zúgó esőben 4 ház égett le; később szélcsendes időben 14 ház égett le; egy alkalommal pedig roppant területű erdő lőn a tűz martalékává; mégis kerül oly rövidlátó, ki nem lát különbséget a mult és most között! Bajtársak! kérjük az Urat, adjon világosságot a sötétségben kinlódóknak.

Fentiek után nem tartjuk szükségesnek azt bizonyítani, hogy a szervezett tűzoltóság mégis csak többet ér,

százszor többet tehet a szervezés és vezénylet nélküli népcsődületnél, hol mindenki fejét vesztve védekezik.

Mindezen tüzek közül az első 4 szerelék nélkül oltott el, még pedig azon okból, hogy szerelésekre pénzünk nem lévén, az beszerezhető akkor még nem volt; folyó évi január 6-án tartott közgyűlésünk tárgyalta a szerelék mikénti beszerzését; erről még csak annyit, hogy a legelső segélyek idegenektől jöttek.

Mult évi jünialisunkról annak idején nyilatkoztunk.

Gyász is érte testületünket, a halál is aratott köztünk, amennyiben Armbruszt Gáspár szeretett szivattyus szakasparancsnokunk 1891. évi november hó 28-án meghalt 30 éves korában. Annál is inkább sujt e körülmény, mert nevezett egyike volt testületünk legtevékenyebb tagjainak és az első kiképezés körüli páratlan fáradozásait meg sem hálálhattuk.

Temetésén az egész tűzoltóságon kívül részt vett minden valamire való ember. A tűzoltóság a koporsót négyyszögben kísérte utolsó útján s sirja felett a főparancsnok rövid gyászbeszédet tartott, imával összekötve, közben pedig a törzs-kürtös az »imához« t fujta.

Fegyelmi ténykedésünknek is nyílt tere, amennyiben egy szivattyust ki kelle zárnunk, mert a többit metélyezve, a fegyelmet és összetartást rontotta; 8 tag pedig megbírságoltatott.

A 6 hétig tartó sor- és szakaszgyakorlatokon kívül, hol a főparancsnok vezetése alatt néhai Armbruszt Gáspár, Horvát András és Láray József tisztek és Pintér Lajos csővezető kiszolgált katonák fáradoztak leginkább, — tartatott 12 rend- és szakasz-, 4 századgyakorlat, összekötve menet- és tűzroham gyakorlatokkal, mely rohamgyakorlatok közül egy a főparancsnok által készített térkép szerint vezényelve, általános megelégedettséget keltett, mert testületünk azt valódi katonai pontossággal és jó eredménnyel végezte. A gyakorlatnál a veszély központjával egy tűzveszélyes helyen fekvő, a főparancsnok tulajdonát képező ház feltételeztetett, melynek közvetlen végén szintén azon tulajdonosnak egy e célra meghagyott szalmafedelű öreg épületének tetőzete 8 mászó által éppen 10 perc alatt szakkittatott el, mialatt két fecskendő két oldalt a tüzet késleltette az odaérésben, két más kölcsönzött szivattyu, illetve csak nyomófecskendő a szélirányos épületeket és az azokon elhelyezett őrszemeket védte a képzelt tüztől és hőségtől. Ezekkel egyidejűleg tűzoltó rendőreink részben a rendre, részben a vagyon biztonságára felügyeltek. (Itt helyén látom felemlíteni, hogy testületünk áll 2 szivattyus és 1 mászó szakaszból, továbbá 2—4 rendőr és 1 rendőrtisztből, megfelelő többi tisztekkel.)

Eme gyakorlat napján, azaz 1891 július hó 26-án a Duna folyamon túl fekvő Zebegény község birójának meghívására Zebegénybe rándultunk, hol kívánatra, a létesítendő községi tűzoltóság szervezése végett gyakorlatokat tettünk. Eme kiránduláson testületünk 60 tagja szerepelt.

Testületünk nevezetesebb ünnepeken templomi disz-örségeket is teljesít, melyek a szertartás ünnepélyességét emelik.

Végül megemlítjük, hogy miután községünkben az éjjeli őrség soros, eme szolgálatra őrség csak 6 ízben vezényeltetett. Éjjeli riadók eddig nem fuvattak, de ez évben szükség szerint tartatni fognak.

Beszámolóink végeztével még felemlítjük, hogy fejlemlésünk folytán jövőre alkalmasabb szivattyura reflektálhatunk és megyebizottságunk támogatásában reménykedhetünk és ezzel kívánjuk testületünknek, hogy anyagilag megerősödvé, erkölcsi kitartásunk csak fokozódjék.

Pilis-Maróth, 1892. január hó.

Boniférth Alajos,
főparancsnok.

A kassai önkéntes tűzoltó-testület 1891. évről szóló jelentése.

Tisztelt közgyűlés! Alapszabályaink előirt régi megszokáshoz hiven számot óhajtván adni a testületi közgyűlés bizalma által reánk ruházott jogok és köteleességek miként való teljesítéséről, van szerencsénk a lefolyt 1891-ik évben testületünk beléletében előfordult nevezetesebb események felsorolása mellett választmányi, parancsnoksági s egyáltalában testületi működésünket, illetőleg évi jelentésünket alábbiakban tisztelettel előterjeszteni:

Ha testületünk anyagi fejlődését szemügyre vesszük, a leltáron kívüli vagyon, daczára annak, hogy azt illető helyen indokolt rendkívüli kiadás érte a tartalék- és segély-alapot, ez évben is örvendetesen szaporodott.

Es pedig, míg a mult évi költségelőrányszatunk az 1891. évi bevételek és kiadások számbavételével a pénztári maradványt 451 frt 79 krban állapította meg, a tényleges pénztári maradvány 858 frt 31 kr. lett; a tartalék-alap az 1891. év végén tartalmaz 2010 frt 62 krt, a betegsegélyző-alap 562 frt 35 kr.

Kézpénzünk van összesen 3431 frt 28 kr., s mivel a mult 1890. évi kézpénz 2887 frt 84 krt tett, mutatkozik kézpénz szaporodás 543 frt 44 kr.; a leltározott vagyon értéke az újabbi beszerzések s régi szerek eladásának, valamint a kopási százaléknak figyelembe vételével teszen 9977 frt 25 krt. Az összes vagyoni érték 13408 frt 53 kr.

Évek hosszu sorát átélve, most jutottunk először oly kedvező körülmények közé, hogy míg egy részről, anyagi helyzetünket kedvezőnek hangoztatjuk, a technikai működésről s testületünk, valamint az országos tűzoltó-ügy gyakorlati tevékenysége s életéről is örvendetesen megemlékezhetünk; ugyanis konstatálhatjuk, hogy míg a tűzoltó-ügy eddig az országszerte elterjedt dilettantizmus keze között sinylődött s szakértelem tekintetében sok kívánni valót hagyott hátra, ma már a magas kormány hozzájárulása s a budapesti önkéntes tűzoltó-testület fáradozásai törekvései a tűzoltás körüli teendőket szaktudományyá emelni, ezt a gyakorlati életbe átültetve oda hatottak, hogy a tűzoltási vezénylet legtöbb helyen szakértelemben megbízható férfakkal rendelkezik.

Örömmel emlékezünk meg ezen bennünket közlelő érdeklő tényről már azért is, mert ezen haladásnak mi is közvetlen részesei vagyunk. Nevezetesen a mult évi közgyűlés alkalmából voltunk szerencsések kérni a tisztelt közgyűlést, hogy a Budapesten tartandó szaktanfolyam látogatása tekintetéből bizonyos összeget megszavazni méltóztassék, mely célra a tisztelt közgyűlés a vegyesekből 200 frtot rendelt s azonkívül megengedte, hogy 200 forint erejéig a tartalék-alapot igénybe vehetjük.

A választmány számot vetve a testület személyi és technikai helyzetével, a parancsnokságból Mihalik Béla főparancsnokot, a testületi tagok közül pedig Blaustein Mihály őrparancsnokot jelölte ki a kiképzésre s részükre a vegyesekből 200 frt, az alapból 80 frt lett utalványozva. Es megelégedéssel adhatjuk tudtára a tisztelt közgyűlésnek, hogy Mihalik Béla főparancsnok a szaktisztvi vizsgálatot kitünő sikerrel, Blaustein Mihály pedig jó sikerrel állotta ki.

Ezenkívül még egy kiváló esetről adhatunk számot. A tűzoltói laktanya első emelete reánk nézve már elveszettnek hitt helyiségeit is sikerült hathatós kérelmeink után visszanyerni. A tekintetes városi tanács ezen helyiségeket tetemes költséggel átalakítván, lakható állapotba helyezte s miután azokat rendelkezésünkre bocsátani kegyes volt, a választmány azon lakást Mihalik Béla főparancsnoknak

fáradalmas és tevékeny működésének némi kárpótlásául a múlt év szeptember havában átadta. — S így az itt most felemlített két körülményt mérlegelve bizvást állíthatjuk, hogy városunkban a tűzbiztonsági állapot eddig még el nem ért fokra emelkedett; van szakképzett kéznél levő parancsnokság, s mint a tisztelt közgyűlés részéről régtől tudva van, egy teljesen felszerelt szertár s kitűnő tűzoltói szerek.

Még csak városunk lakosságának számarányát véve tekintetbe, a működő tagok fogyatékos mennyisége teszi kívánatossá, hogy ily rendes és teljes tűzoltói berendezés mellett mennél több városi lakos sorakozzék zászlónk alá. A választmány évek óta felhívásokban kéri fel a városi közönséget, sőt múlt évben egyes iparvállalatok tulajdonosaihoz is fordult, hogy a tűzoltó-testületbe való belépésre alárendeltjeit serkentse. A hiány azonban e részben még mindig meg van s a parancsnokság főfeladatává tette, hogy ez évben a működő tagok szaporítása tekintetéből személyes érintkezésbe bocsátkozzék oly vállalatok és egyletek vezetőivel, a honnan működő tagjainak számát szaporítani reméli.

Annál nagyobb siker követte anyagi téren a választmány kérelmét: megkereséseink folytán a bécsi biztosító társaság 25 frt, az első magyar általános biztosító-társaság 40 frt, a Foncière biztosító-társaság 25 frt, az adriai 50 frt, a Duna 50 frt, — összesen 190 frt adományban részesítette testületünket, mely nemeskeblű adományokat a választmány külön-külön megköszönte.

Miután a testület a tisztelt közgyűlésnek tudomásával az országos segélyalapba való belépését elhatározta, a múlt év márczius hó 26-án tartott választmányi ülésből 47 tagot jelentettünk be s 14 frt 10 kr. tagsági díjat a segélyalapból befizettünk. Minthogy pedig ugyancsak a tisztelt közgyűlésnek beleegyezésével a fizetett tűzoltók biztosítása is határozatba ment, a választmány őket addig, míg az országos segélyalapba be nem vétetnek, a költségvetésbe felvett összeggel a Foncière biztosító-intézetnél biztosította.

Egyik régen érzett hiányon is segíteni óhajtottunk, nevezetesen a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a város által rendelkezésünkre bocsátott két ló meg nem felel a tűzoltás követelményeinek, nemcsak azért, mivel kihasznált voltuknál fogva nehezebb szivattyut elhuzni képtelenek, hanem mivel a tűzhöz való kivonulásnál a legprimitívabb oltási kísérletek megtételéhez legalább egy szivattyu és egy szerkocsi fölötti rendelkezés válik szükségessé, már pedig két lóval két négykerekű tárgyat kivonatni teljes leketetlenség, s ennél fogva a tűzoltóság nem lehet mindaddig komoly bírálat tárgya, míg nem rendelkezik a megkívántató szükséges számú segédeszközzel. Ebből kifolyólag az ápril 8-án tartott választmányi ülésből megkerestük a városi tanácsot, hogy az előállható esetleges szerencsétlenséget megelőzendő, a tűzoltói loállomány számát legalább 4 lóban állapítsa meg; a városi tanács azonban hivatkozva arra, hogy a városi kocsisok utasítva vannak tűzvész esetén bárhol az őrtanyára sietni, kérelmünket teljesíthetőnek nem találta. Az ügyön mit sem lendített ezen határozatba bele nem nyugodhatván, kérelmünket több indokkal bővitve, május 15-ki ülésünkben megújítottuk, mivel azonban a hozott határozatba való egyszerű hivatkozással újbóli tárgyalás alá nem is vétetett, a város s közönség érdekeinek, valamint testületünk reputációjának megóvása szempontjából, de kiindulva azon körülményből, hogy ezen kérdés az egész országban, városunknál sokkal kisebb helyiségekben is, hol 2-3, sőt 4 pár ló képezi az állandó tűzvészállományt, már tulajdonképpen régen elintézett álláspont, kérvényt intéztünk a városi közgyűléshez, hogy ez ügyben a város s közérdekre való figyelemmel kérelmünket mielőbb sikerre vinni méltóztassék, s mi bizunk, hogy a tárgyalás alatt álló eme folyamódásunk a közönség megalégedésére nyer elintéztést.

Van még ezenkívül számos megoldani való, mit azonban csak szabályrendeleti úton lehet érvényre emelni s mi e tekintetben sem nyugodtunk. Tudva van, hogy a magas kormány 1888. évi 53888. sz. a. kelt rendeletével utasítást adott, melynél fogva minden törvényhatóságnál a tűzbiztonság fokozatosabb megvédésére tűzrendészeti szabályrendelet alakítandó. A kitűzött határidő lejárt, de Kassa városában ily szabályrendelet gondoskodás eddig nem történt. Ez oknál fogva kérvényt nyújtottunk be a városi tanácshoz, hogy a szabályrendelet egybeállítására iránt testületünk közreműködése mellett intézkedjék, honnan is azt a választ nyertük, hogy a jóváhagyáshoz közel álló városi szervezeti szabályrendelet életbeléptetése alkalmával e kérdés is tárgyalatni fog. Reméljük, hogy ez minél előbb kerül sorra s akkor számos, körünkbe vágó oly kérdés oldatik meg és sok oly hiányon lesz segítve, mit társadalmi, illetve testületi úton keresztül vinni lehetetlen; erre nézve több rendbeli intézkedést magában foglaló testületi indítványok várnak elintézésre.

Testületünk technikai működésére nézve következő adatokkal szolgálhatunk: 1891. év folyamán teljesített 207 színházi, valamint 46 cirkusziorség. Gyakorlat tartott 31. Riadóra kivonulás történt 19 esetben, ezek közül 3 fedéltűzhöz, melyek nagyobb terjedelmet nem vettek, de természetüknél s részben az objektumoknak a várostól távol fekvése miatt az egyletnek fáradalmas munkát okoztak, minő a városon kívül fekvő Saád-Éder-féle majortűz is volt. Nem mulaszthatjuk el e helyen tudomására hozni a tisztelt közgyűlésnek, hogy ezen majortűz oltásánál elért sikerért, mely a m. kir. gazdasági intézet gépeit is közelről érinté, a magas minisztérium az intézeti igazgatóság útján a testületnek s Mihalik Béla főparancsnoknak köszönetét fejezte ki. A 19 kivonulás részben kémény-, bolti-, pincze-, szoba-, s kazaltűzre oszlott szét. Ez alkalmából különben városunkra nézve örvendetes tény gyanánt hozhatjuk fel, hogy az elmúlt év folyamán nagyobb tűzvész, robbanás avagy ezekhez hasonló elemi csapás a város lakosságát kikerülte.

Egyesületünk számlál ez idő szerint 40 működő önkéntest és 12 fizetett városi tűzoltót.

A parancsnokság kebelében előállott változás folytán, miután Freudenföld Antal, testületünk alparancsnoka s éveken át ügybuzgó tagja magánviszonyaiból kifolyó indokok miatt az egyleti alparancsnoki állásról leköszönt, helyébe a választmány Korponai Mihály osztályparancsnokot választotta. A szolgálat könnyebb teljesítése szempontjából pedig a 4-ik szakaszparancsnoki állásra az imént jó sikerrel vizsgázott Blaustein Mihály testületi tagot helyettesítette.

Testületi vagyónkat szaporítottuk 112 frt értékű, 9 darabból álló dugólétrával, három értékes gummi-szívótömlővel s 40 frt értékben 2 kézi szoba-, ugynevezett mankó-szivattyúval; utóbbinak árát a nehezen kezelhető Zichy-féle kézfecskendő eladási árából részben fedeztük, végre több apró felszerelést s a toronyörség számára egy messzelátó távcsövet.

Ezekon kívül intézkedéseink folytán árvízveszély idejére a város beszerzett egy mentőcsónakot és 12 jégtörőcsáklyát.

Városunk területén a kor egyik újabb vívmánya, a telefon-hálózatnak behozatala alkalmából siettünk megragadni az alkalmat, hogy ezen üdvös s a mi működésünkre is megkönnyebbitően ható találmány hasznát saját céljainkra is érvényesítsük s ez okból a fizetett tűzoltók 1892. évi költségvetésébe a helyben megállapított évi 18 frt díjat felvettük s a városi tanácsnál a megrendelést szorgalmaztuk. Eddig azonban ez ügyben érdemi elintézés nem történt.

Végül jelentjük, hogy a használaton kívül helyezett

régi telefont kijavítottuk s általa összeköttetést létesítettünk a parancsnoki lakás és a rendőrhatalósági hivatal között.

Ezek lennének fővonásokban a multa előadni valóink s mi megbízásunk lejárt alkalmával nyugodtan tekintettünk a múlt év eredményeire, mert elvitázhatatlanul állíthatjuk, hogy testületünk történetében az 1891. év nemcsak forduló pont egy jobb jövőre, hanem a műkedvelősködés mezéből kivetközve határköve egy újabb kezdetnek, mely szakértelmével hivatva van a tűzoltó-ügyet más, modern államok színvonalára emelve felebarátaink életét és vagyonát a bős elemi csapásoktól hivatásszerűen és teljes megelégedésre megőltalmazni.

Magunkat a tisztelt közgyűlés jóindulatába ajánlva, maradtunk

Kassán, 1892. évi márczius hó 3-án tartott választmányi ülésből.

Sadd Lajos s. k.,
elnök.

Mihalik Béla s. k.,
főparancsnok.

Barts Pál s. k.,
titkár.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyező-szövetségének alapszabályai.

(Vége.)

37. §.

Az elnök, vagy akadályoztatása esetén az alelnök képviseli a szövetséget hatóságok és harmadik személyek irányában.

Az alelnök az elnököt mindenben helyettesíti.

38. §.

Az elnök kötelessége az ügykezelés és pénztár szigorú ellenőrzése. Tapasztalatairól az igazgató-választmánynak mindenkor jelentést tesz.

Az elnöknek vagy alelnöknek okvetetlenül Budapesten kell laknia.

Tisztviselők.

39. §.

A szövetség tisztviselői a titkár, a pénztárnok és az irnok.

A tisztviselők az igazgató-választmány által választatnak s a közgyűlés által megállapított tiszteletdíjban részesülnek.

40. §.

A titkár végezi a szövetség írásbeli teendőit, az irattárt kezeli, a bejelentett tagok törzskönyvét vezeti, a beérkező és kimenő ügydarabokat iktatja, s a szövetség kiadmányait az elnökkel együtt aláírja.

41. §.

A pénztárnok a szövetség pénzeit és értékpapirjait felelősség terhe mellett kezeli, a számadásokat vezeti, a pénzt nyugta mellett beszedi és kifizetéseket elnöki utalványozás alapján teljesít. Köteles legalább 100 frt óvadékot letenni készpénzben vagy közforgalmu értékpapirokban.

A vagyon kezelése.

42. §.

Az alapítványok, adományok és hagyományokból begyűlt összegekből alapítványok alkotandó, melynek tőkéje érintetlen marad, évi esedékes kamatai azonban a következő évben átutalandók a segélyezési pénztárba és segélyezésekre felhasználhatók.

A 7. §-ban a) alatt említett tagsági díjak, valamint a d) alatt várható összegek, ugyszintén oly adományok, melyek egyenesen e célra adattak, az évi kiadásokra felhasználhatók.

A netaláni évi fölösleg az alapítvány gyarapítására fordítatik.

43. §.

A szövetség tulajdonát képező pénzek az igazgató-választmány által meghatározott módon és biztos helyen gyűmölcsoztetendők, s a folyó kiadásokra legfeljebb 100 frt tartható vissza.

44. §.

A szövetség értékei külön pénztárban az elnök, az igazgató-választmány által e célra kiküldött egyik tagja és a pénztárnok felelős ellenzárlata alatt tartandók.

45. §.

A szövetségi pénzek visszavételére az elnöktől írásbeli utalvány szükséges, mely a pénztárhoz beadandó.

46. §.

A szövetség pénzei- és értékpapirjaiért a pénztárnok az elnökkel s az ellenzárlatra kiküldött igazgató-választmányi taggal egyetemben felelősek.

Alapszabály-módosítás.

47. §.

Jelen alapszabályok megváltoztatása csak a közgyűlésen, s csak a képviselt szavazatok $\frac{2}{3}$ -ának hozzájárulása által eszközölhető. A változtatás tervezete azonban a közgyűlés előtt 14 nappal közlendő.

A módosított alapszabályok csak a nmélt. m. kir. belügyministerium jóváhagyása után válnak érvényessé.

Feloszlás.

48. §.

A szövetség feloszlását csak külön e célra egybehívott közgyűlés mondhatja ki, — ha az eszközök annak sikeres tovább terjesztésére nincsenek többé biztosítva, — és pedig csak akkor, ha a képviselt szavazatok $\frac{3}{4}$ -része a feloszlásra szavaz.

Az alapítvány, a mennyiben az alapító alapítványi leveleiben ez iránt másként nem intézkedett, országos tűzoltó-czélokra fordítandó.

A többi vagyon azon tűzoltó-testületek közt osztatik föl, melyek e feloszlás idejében a szövetségnek tagjai, és pedig az utolsó 3 évben teljesített befizetések arányában.

Feloszlás esetén a vagyon hováfordítása tárgyában hozott közgyűlési határozat fogantatás előtt a nmélt. m. kir. belügyministeriumhoz fölterjesztendő.

Záróhatározat.

49. §.

Azon esetre, ha a szövetség jelen alapszabályokban meghatározott cél és eljárástól eltérne, illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, aláveti magát a nmélt. m. kir. belügyministerium által 1875. évi május 2-án 1508. eln. sz. alatt kiadott szabályrendelet IX. pontjában kimondott joghátrányoknak, t. i., ha az alapszabályokban meghatározott cél és eljárást illetőleg hatáskörét meg nem tartaná; a kir. kormány által, a mennyiben további működésének folytatása által az állam, vagy a tag-testületek vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztetik, és a felfüggesztés után elrendelendő szabályszerű vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlattatik, avagy esetleg alapszabályainak lehető legpontosabb megtartására kümbeni feloszlás terhe alatt köteleztetik.

Ezen módosított alapszabályok elfogadtattak az országos tűzoltó-segélyalap 1891. évi augusztus hó 14-ik napján Sopronban tartott rendkívüli közgyűlésén.

Follmann Alajos,
szöv. elnök.

Dr. Szily József,
szöv. titkár.

88858. szám.

V—10.

Látta a m. kir. belügyminister.

Budapesten, 1891. évi december hó 2-án.

A miniszter helyett

Lukács György,
államtitkár.

Minta.**Kimutatás**

a.....i önkéntes tűzoltó-testület azon működő tagjairól, kik az 189.....-ik évre a »Magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének« tagjai sorába lépnek.

Folyó szám	A működő tag N E V E	Polgári foglalko- zása	Tűzoltói minősége vagy rangja	Az év, melyre beje- lentetik	Tagsági díj		Megjegyzés
					frt	kr.	
1	Gáspár Imre	ügyvéd	főparancs- nok	1892	—	30	
2					—	30	
3					—	30	
			Összesen :		—	90	

Kelt..... n 189.....

N. N.

főparancsnok v. elnök.

N. N.

titkár v. jegyző.

Megjegyzés. A bejelentések a fenti minta szerint esz-
közlendők, s félív nagyságban szabályszerint aláírva, minden
év január hó 31-ig két példányban küldendők be a segélyző-
szövetség elnökségéhez, melyeknek egyike láttamozva a
testületeknek visszaküldetik. A kimutatásokkal egyidejűleg
a tagsági díjak is beküldendők. A segélyző-szövetséghez első
ízben csatlakozó testületek kötelesek ezenkívül szabályszerű
belépési nyilatkozatot is beküldeni, de a tagsági díjak és
kimutatások nélkül beküldött belépési nyilatkozat figyelembe
nem vétetik.

H I R E K.

Seidel Lajos székesfehérvári és **Dókus Gyula** sátor-
aljaújhelyi főparancsnok a vöröskereszt egyesület körül szer-
zett érdemeik elismerésül a királyné ő Felsége aláírásával
ellátott díszokmányokkal tüntették ki.

Elpusztult község. **Felső-Almás** hontmegyei község
márcz. 21—22-én porrá égett; ötszáz lakosa közül négy-
száz hajléktalanná vált Rövid három-négy óra alatt *hatvan
lakóház és hetvenegy nagyobb gazdasági épület* pusztult el
s *hetven család* a tönk szélére jutott. Csakis a falu felső
részén levő templom, paplak, iskola s egynehány ház
maradt meg az egész községből. A szűk, hosszú udvarokon
még gondolni sem lehetett a mentésre; sokan a szeren-
csétlenek közül alig mentették meg életüket. Emberfölötti
erőlködés után mégis sikerült a tüzet lokalizálni, de csakis
a község délre eső utolsó házában, úgy hogy a tőszom-
szedságban levő Alsók község megmenekült, a mi egyedül
a bakabányai tűzoltók érdeme, a kik, élükön főparancsno-
kukkal, *Szehan Sámuellel*, jó egy órányi távolságról siettek
a falubeliek segítségére. A hivatalosan megbecsült *összes
kár 41,108 forint* s erre biztosítás címén csakis 14,530 frt
erejéig van fedezet.

Csikszentháromsági Várady Ferencz, pápai kamarás,
esperes, csákovári plébánost s az országos segélyalap alapító
tagját a vallás- és közoktatási minister iskolalátogatási
teendőikkel bizta meg.

A Spitzer Gerson és társa ó-budai képfestő gyár
é. hó 12-én éjszaka teljesen elpusztult. Ó-Buda környéke már
régén nem látott oly nagy tüzet, minő ez volt, mely a sok

száraz anyag folytán gyorsan terjedvén, alig engedett vala-
mit a mentésre. A tűz esti tizedfél óraker vette kezdetét,
amikor a gyár egyik tűzoltója, ki éppen őrt állott, ezt észre-
vette és azonnal a telep saját tűzoltóságát föllármázta és
nyomban a fővárosi tűzoltóságot is értesítették. A tűz éj-
félig tartott. Kivonult majd minden tűzértség. Az önkéntesek
is teljes készenlétükkel. A tüzeset egyes részleteit pótlólag
megismertetjük. A gyár külömben nagy összegre biztosítva
volt és annak újonnan való felépítését azonnal megkezdik.

Barcsay Kálmán orsz. képviselő, a hunyadvármegyei
tűzoltó-szövetség elnöke, volt hunyadvármegyei alispán e
minőségben a közügyek terén szerzett érdemei elismeré-
sül a III-ad osztályu vaskorona-rendet kapta.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület márczius 27-én
tartotta meg rendes évi közgyűlését, mely ezuttal a tiszt-
újítással is foglalkozott. Az igen látogatott közgyűlésen,
melyen **Bárany N. Ernő** főparancsnok elnökölt, megadták a
parancsnokságnak és a vagyonnevelő tisztviselőknak a
felmentvényt a számvizsgáló bizottság jelentése alapján,
mely mindenben a legpontosabb rendet constatálta. A pénz-
tárosnak: **Tabak Lajos** szakaszparancsnoknak és a szer-
tárosnak: **Hevesi Zsigmond** szakaszparancsnoknak a köz-
gyűlés köszönetét jegyzőkönyvileg kifejezni határozta. A
választások a tisztí és tisztviselői állások betöltésére követ-
kező eredménnyel végződtek. Főparancsnokká: **Bárany N.
Ernő**, főp. helyettesé: **dr. Szily József**, mászó osztály-
parancsnokká: **Hérmán Ödön**, szív.-oszt.-parancsnokká: **Hevesi
Zsigmond**, **Tomcsányi Béla**, **Kálmán Géza**, szivattyu-sza-
kaszparancsnokká: **Christe Loránd**, **Tabak Lajos**, **Holes
József**, titkárrá: **Tomcsányi Béla**, pénztárnokká: **Tabak
Lajos**, szertárnokká: **Hevesi Zsigmond**, szolgálatvezetővé:
dr. Szily József, a muzeum és a könyvtár őrévé: **Köhler
István**, szivattyumesterekké: **Walser Ferencz**, **Köhler István**,
orvosokká: **dr. Magyarevits Mladen**, **dr. Gerber Béla**, **dr.
Lisznyay Elemér**, gépész-mérnöké: **Kajlinger Mihály**, épi-
tészszé: **Grundl József**, parancsnoksági tagokká: **Szeghő
István** kir. táblai bíró, **Bulyovszky Aladár** belügyminiszteri
titkár, **Peringer Ferencz**, Bpest főv. törvh. biz. tag. A köz-
gyűlés berekesztése után kiosztattak az évi jutalmazások
azoknak, kik szolgálatban mint legpontosabbak és legszor-
galmasabbak magukat kitüntették. Kapott **Németh István**
örpar. 5 aranyat és díszoklevelet, **Takács György** mászó
4 aranyat és díszoklevelet, **Schwert Frigyes** örp. 3 aranyat
és díszoklevelet, **Fink Konrád** csöv. 2 aranyat és díszok-
levelet, **Stern Henrik** mászó 1 aranyat és díszoklevelet,
Zsigmond József csöv., **Branovics József** és **Laszka József**
mászók díszoklevelet kaptak. **Zárda Antal** törzskürtös 3
ezüst forinttal jutalmaztatott meg.

* Lapunk mellékletét képezi a **Geitner és Rausch** tűzi
fecskendő gyár, műszaki-szerszám-, konyha-, háztartás- és
gazdasági szükségleti cikkek főraktárának gazdag tartalma
és számtalan ábrával ellátott prospektusa, melyet t. olva-
sóink szives figyelmébe ajánlunk. A cég mint olyan alig
szorul bővebb ajánlatra, mert országsszerte ismeretes már
kitűnő gyártmányáról, mely sok helyen fényesen kiállotta a
versenyt más cégekkel szemben. Tűzoltó-felszerelési tár-
gyakkal gazdagon ellátott raktára minden megrendelésnek
képes azonnal megfelelni. A cég fecskendő gyára V. Ná-
dor-utca 46. sz. alatt, dúsgazdag raktára pedig VI. Andrásy-
út 8. sz. alatt vannak.

„The Gresham“ életbiztosító társaság Londonban. E társulat
évi jelentése, mely az 1891. július hó 31-én befejezett 43-ik üzletévről
szól, és a részvényesek 1892. évi január hó 26-án tartott rendes köz-
gyűlése elé terjesztetett, rendelkezésünkre állván, következő fő pontjait
közöljük. Az elmúlt év eredménye rendkívül kedvezőnek mondható.
A lefolyt évben a társasághoz 7589 biztosítási ajánlat érkezett 61,372 000
frankra, melyek közül elfogadtatott 6628 db 52 717,400 frank biztosítási
összeggel és erről a megfelelő számú kötvény ki is állított.

A díjbevételek, levonva a visszbiztosításért fizetett összeget 15.999.973 frk 02 cts-ra rugott, a miben az 1.831.148 frk 75 cts-ot tevő első évi díjak bennfoglaltak. A kamatszámra mérlege 4.725.285'94 frankot tett és a társaság évi jövedelmét a díjbevételekkel együtt 20.725.258'96 frankra emelte. A társaság az elmúlt évben 8.849.176 frank 87 cts-ot utalványozott oly követelések folytán, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek; lejárt kiházasítási és vegyes biztosításokra kifizetett 1.212.739 frk 48 cts-ot, és kötvények visszavásárlására 1.339.855 frk 31 cts-ot adott ki a társaság. A biztosítási és járadékalkapok 6 036.893 95 frkkal gyarapodtak. Az aktívák főösszege az üzletév végével 117.550.790'67 frkra emelkedett. Tőkebefektetések: 1.480.098 65 frk angol állami papirokban, 539.819'75 frk az indiai és gyarmati kormányok értékeiben, 17.487.539 80 frk idegen államok értékpapírjaiban, 1.248.611 56 frk vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, 56.261.715'62 vasuti és egyéb kölcsönkötvényekben, 16.680.363'54 frank a társaság ingatlanai-ban, ezek között vannak a társaság budapesti és bécsi házai, 5.333.984 48 frank jelzalogokban és különböző értékekben 18.518.663 27 frank.

Szerkesztői üzenetek.

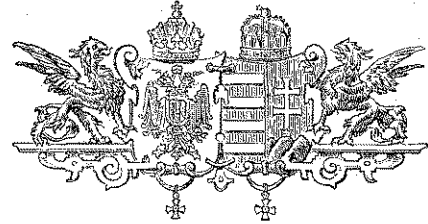
B . . . A . . . Pilis-Maróth. ad. 1.) A szükséges szer fölött kívánt bővebb értesítést azon helyről adatjuk meg, ahonnan mi is beszereztük. Tessék azt bevárni. ad 2.) Még ha lapunk hozott is volna már közlést a nevezett személyéről, mindig szívesen fogunk újabban felvenni; természetes, hogy annak hasznavehetőségének megítélése minket illet. Igen szívesen vesszük, kérjük mielőbb beküldeni. Bajtársi meleg üdvözlöt

L . . . B . . . Mező-Kövesd. Sorait valószínűleg valamely kellemetlenül közbe lépett akadály miatt csak most kaptuk meg. Válaszunk az, hogy az országos szövetség nem írja elő sem az egyiket, sem a másikat, mivel azt a mindenhol másképpen alakuló viszonyokra és nézetekre bizza. De feltétlenül elítéljük mi — praktikus szempontból véve — a rőzse-kést, melynek viseletét talán diszes alkalmakkor még igazoltnak tartjuk, szolgálatban azonban a könnyű tisztí baltát tartjuk csak alkalmasnak. Kardról pláne nem is szólunk. Tűzoltónál a kard viselése oly botrányos eltérés, mely egyveleg az emberi ész tévedésével. Ott hol a tűzoltóság katonai szolgálatot is teljesít (Franciaország, Olaszország, Törökország) indokolt, egyébiránt nem és minálunk a tűzoltót kivételtől természetesen voltából és nevetség tárgyává teszi.

Felölős szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Alapított 1816-ban.



Hazánk legrégebb tűzoltószere-, szivattyu- és kút-gyára, harang- és ércöntödője

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

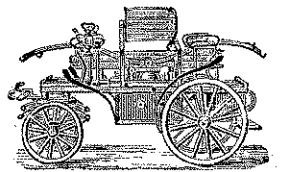
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangu harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.



Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.



Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

Perzsa császári udvari és hadsereg-szállítók.



Szerb királyi udvari és hadsereg-szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZET

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket

mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokot stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivőeszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kivánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyczim: **Tiller udvari szállító, Budapest.**

ULLMANN MIKSA

Humpoletz (Csehország).

Tűzoltó-testületek részére
mérték szerint

a legjutányosabb áron szállít kitünő sötétkék
vagy szürkeszinű posztóból készült

köpenygeket,

zubbony- és nadrágokat,

valamint

zsávoly-öltözeteket.

— Áruminták —

• kívánatra ingyen és bérmentve. •

Rendelkezésre áll számos, önkéntes tűz-
oltó-testületek, gyárak és egyéb egyen-
ruházott egyesületek által kiállított bizo-
nyítvány.

A „TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY”

ÉVFOLYAMAI

kemény táblába bekötve,

következő árak mellett szerezhetők meg:

I—IV. évf. 1879—1882. évekre tartalmaz 1—25. sz. (2 kötb.)	frt 5.—
V. » 1883. évről » I—13. » I » »	2.—
VI. » 1884. » » I—12. » I » »	2.—
VII. » 1885. » » I—12. » I » »	2.—
VIII. » 1886. » » I—12. » I » »	2.—
IX. » 1887. » » I—12. » I » »	2.20
X. » 1888. » » I—12. » I » »	2.20
XI. » 1889. » » I—12. » I » »	2.40
XII. » 1890. » » I—12. » I » »	2.40
XIII. » 1891. » » I—12. » I » »	2.40

A nevezett évfolyamok azonban kötetlenül is
kaphatók, mely esetben az I—IV. évfolyamoknál
1 frt 20 krral, a többieknél pedig 60 krral kevesebb
fizetendő.

Az előfizetési pénzek postautalvánnyal az alul-
írott kiadóhivatalhoz intézendők.

A »Tűzoltó-Közlöny« kiadóhivatala:

Tomcsányi Béla

a kiadóhivatal vezetője.

Budapest, VIII, Pál-utca 3 sz.,
III. emelet, 18. ajtó.

A SZIVATTYÚ

ÉS

ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 fv.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak
alkalmazását, a vizszerzés és szállítás módozatait, a sziv-
vattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba
szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését
az alulírt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnok-
ságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD

a testület volt II. szivattyús szakasparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr., vagy postán bérmentve
1 frt 60 kr.

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések e lap kiadóhivatalánál VIII. Pál-utca
3. sz. III. emelet, 18. ajtó eszközölhetők.

Tűzoltószer-árusok, fecskendő- és
egyenruha-készítők figyelmébe.

A „Tűzoltó-Közlöny”-be

szánt mindennemű

HIRDETÉSEK

a legjutányosabb árakon

felvétetnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

VIII-ik kerület, Pál-utca 3. szám, III. emelet,

18. ajtószám alatt.

Tulajdonosa az osztr.-magy. cs. és kir. kizárólagos szabadalomnak.

DISZOKLEVÉL UJVIDÉKEN 1888.

DISZOKLEVÉL ESZÉKEN 1889.



Arany érem.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

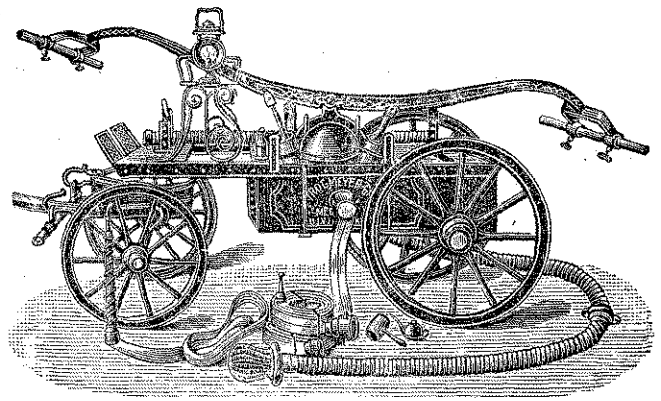
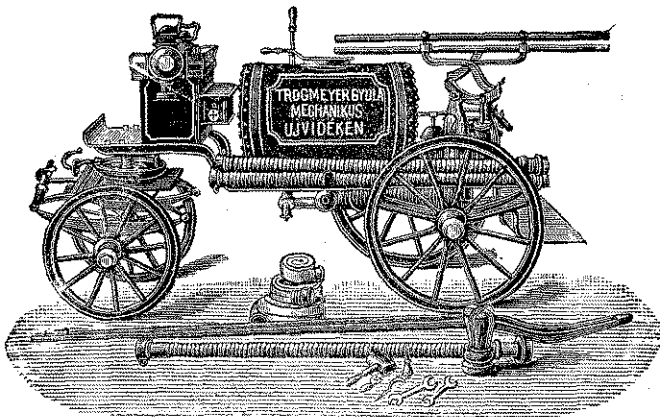
Arany érem.

TÜZFECSKENDŐ- ÉS KÚT-SZIVATTYÚ-GYÁR TROGMAYER GYULA

MECHANIKUS UJVIDÉKEN

ajánlja a községi előljáróságoknak és tűzoltó-testületeknek elismert kitűnőségű **tűzfecskendőit és tűzoltó-szerelvényeit**, különösen pedig **szabadalmazott, egytetemes oltóvonatait** (fecskendő s vízfordó egy kocsin) szilárd kivitel, nagy működőképesség, a szelepek könnyű hozzáférhetésének jótállása mellett.

Mindenféle tűzoltói felszerelések. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak. Előnyös részletfizetés.



Öt évi jó tállás.

Kedvező fizetési feltételek.

Handbuch

zur
Errichtung und Einübung

Disciplinirter Feuerwehr-Corps.

Irta.

KRAUSE WALDEMÁR

Budapest főváros volt tűzfelügyelője,
az arany érdemkereszt tulajdonosa.

**Ezen mű már csak német
nyelven kapható.**

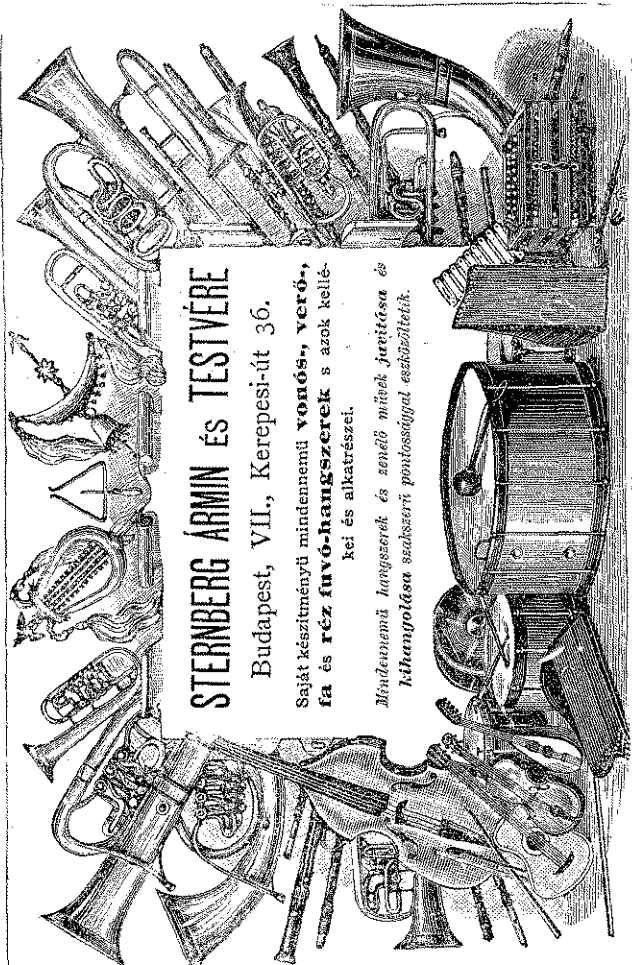
Ára 1 forint 25 krajczár.

Megrendelhető

e lap kiadóhivatalánál: VIII, Pál-utca 3. szám,
III. em. 18. ajtó.

A mű 1 forint 30 krajczár beküldése mellett bérmentve
küldetik meg.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.



STERNBERG ÁRMEN ÉS TESTVÉRE

Budapest, VII., Kerepesi-út 36.

Saját készítményű mindennemű **vonós, verő-,
fa és réz fúvó-hangszerek** s azok kelle-
kei és alkatrészei.

Mindenemű hangszerek és zenélő művek javítása és
kihangolása szabvány pontosságúval eszközöltek.

Budapest fővárosi összes tűzoltó-testületek egyedüli szállítója.

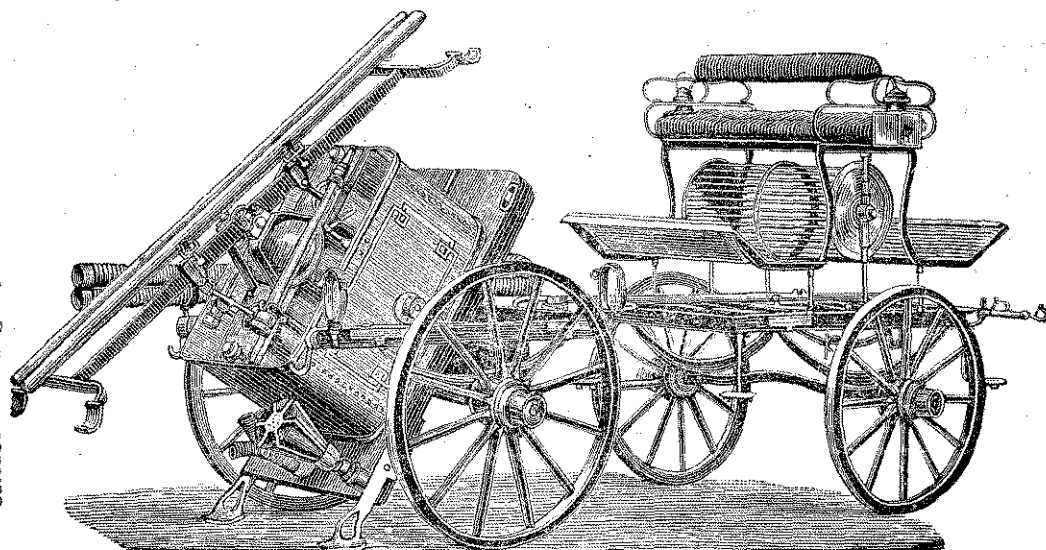
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrásy-út 8.** Tűzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utcza 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőkknél csak erőszerelepek s be-
csiszoló ércdugattyúk alkalmaztatnának.



Fecskendőkknél, saját új találmányainkon,
fontos s czélsejű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint:
tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mészga- (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőkknél, saját új találmányainkon, fontos és czélsejű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgókkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitünőbb fanemekből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilárdan készítünk.

*A t. cz. egyleteknek, előljáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

**A budapesti országos kiállításon kitünő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

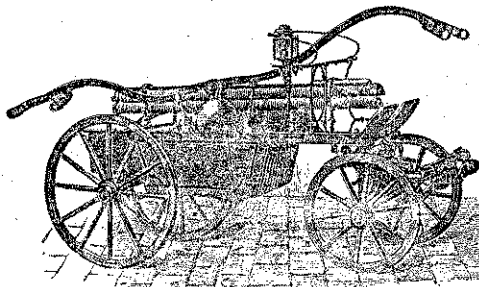
ÖT ÉVI JÓTÁLLÁS I.

Ő cs. és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítója.

* Alapított 1858. *

WALSER FERENCZ

* Alapított 1858. *

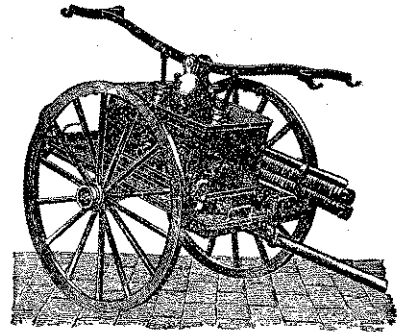


első magyar
gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődéje

Budapesten, VII, Rottenhiller-utca 66.

Szállít

a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alap-
ján összeállított és az előirt szerelvényekkel
felszerelt



községi egységes vészvonatokat,

továbbá **községek** és a szervezendő tűzorségek részére **kocsi- és mozdonyfecskendőket, vízholdó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat,** és minden egyéb mentőeszközöket, és **köteles tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek** egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. **Ugy az egységes vészvonatok,** mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, **kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Walser-féle tömlőcsavarral** láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők **a magyar egységes csavarra átídomíttatnak,** mely végre az illető fecskendő **vízszállító könyökdarab** beküldése kéretik.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban **7000 darabnál több** van használatban.

Árlisták és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

A KÖZSÉGI ÉS GAZDASÁGI TÜZOLTÁS KÖNYVE.

**
= P á l y a m ű =

ifj. gr. Nádasy Fer. úr által kitűzött
20 drb arany jutalomra.

Irták

GRESZLER VILMOS ÉS OLÁ MIKLÓS.

Ára 50 kr. — Postai bérmentesítéssel 55 kr.

Megrendelhető

a »Tűzoltó-Közlöny« kiadó-hivatalánál

Budapesten,

VIII, Pál-utca 3. sz., III. em. 18. ajtó.

A TŰZ ÉS ANNAK OLTÁSA ÉS A CSŐVEZETÉS.

* PÁLYANVERTES MŰ *

Irtá

DR. SZILY JÓZSEF,

a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese
és az orsz. tűzoltó-szövetség titkára.

Ára 30 kr., vagy postán bérmentve 32 kr.

Kiadó-tulajdonos:

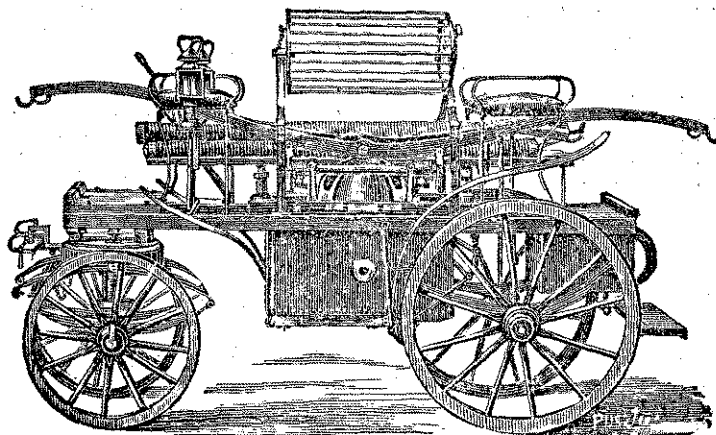
A budapesti önk. tűzoltó-testület.

Megrendelések

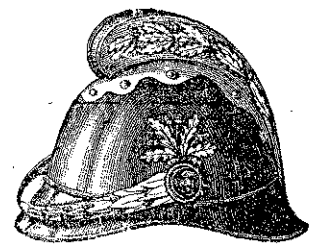
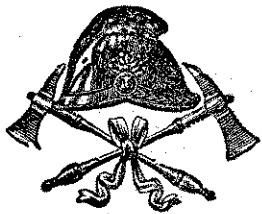
e lap kiadóhivatalánál:

VIII, Pál-utca 3. sz. a., III. em. 18. ajtó
eszközölhetők.

**5 évi
jótállás!**



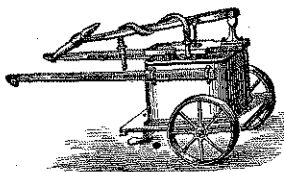
**10 évi
részletfizetés mellett!**



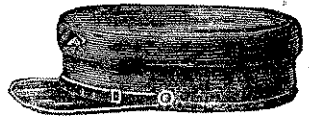
TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.



**Gyár: Külső váczi-út 1527.
Mintatelep: váczi-körút 78.**



Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előirt méretekkel bíró,

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tüzi-fecskendőit, minden mellékszerelevényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitünőek, és minden tekintetben a legujabb vívmányok magaslatán állanak,

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a **legkisebb részletekig**, nagyobb községek számára kocsi-fecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.



Kizárólag hazai gyártmány.

Nemkülönbön ajánljuk kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőinket.

A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak.

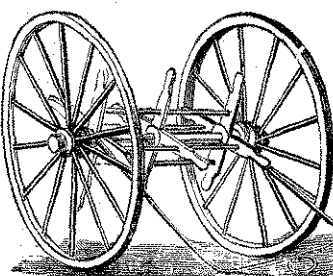


**STORZ-szabadalmu,
az összes létező**

tömlőkapcsok

legkitünőbbike

kizárólagosan nálunk kapható.



Müller-szabadalmu

tűzirtó por

(60 liter vízhez 1 kiló)

kilója 1 frt 25 kr.

A legbiztosabb, leggyorsabb segély!!!

Kivánatra minták küldetnek.

Azonnal oltja még a leghevesebb petroleum- és szesztűzet is.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. TŰZ-, SZÁLLITMÁNY- és JÉGBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK. Harminnegyedik évi zárszámla 1891. január 1-től 1891. december 31-ig. BEVÉTELEK. VAGYON. Mérleg-számla 1891. december 31-én. TEHER.

	forint	kr		forint	kr		forint	kr		forint	kr
I. Tűzbiztosítás.											
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonása után	1520905	81				1890. évi nyeresemény-számla: maradvány		869	81		
Függőben maradt károk tartaléka	127786	98				I. Tűzbiztosítás.					
Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával	302436	42				Az 1890. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	1769127	54			
Jövedelmi adó és bélyegilletékek	103969	84				888.517,511 frt 41 krajai költött biztosítások után, valamint a folyó évben lejárt díjrészekből befolyt díjak					
Postabérek	49174	45				4.842,515-48 levonva: törlesztett díjak 448,932-62					
Adakozások közhasznú célokra	700	—				viszontbiztosítási díjak 622,068-85					
A tűzbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek	331474	60				lejárt visszbiztosítási díjrészek	986,723-69	2.053,724-96			
Behajthatlan követelések leírása	7584	22				Az 1890. évben fennmaradt tartalék függőben volt károkért	2789730	47			
A követ. évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	1763217	98	4206950	80		II. Szállítmány-biztosítás.					
II. Szállítvány-biztosítás.											
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával	55594	92				Az 1890. évről áthozott díjtartalék	20063	05			
Függőben maradt károk tartaléka	11420	90				29.207,153 frt 28 krajai költött biztosítások utáni díjak	183,310	70			
Szerzési költségek	24321	28				levonva: törlesztett díjak 4,098-91					
A szállítvány-biztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek	9042	38				viszontbiztosítási díjak 49,374-83	58,473-74				
A következő évek díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával	18375	86	118695	84		Az 1890. évben fennmaradt tartalék függőben volt károkért	7837	39			
III. Jégbiztosítás.											
Viszontbiztosítások és törlesztések	379870	32				III. Jégbiztosítás.					
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával	1805806	99				98.248,412 frt 49 krajai költött biztosítások utáni díjak	1978209	29			
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosítások utáni bevételek levonása után	234131	72				IV. Egyéb bevételek.					
Behajthatlan követelések leírása	1216	71	2421025	74		Bováltott szelvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség eladott értékpapírok és idegen pénznemek után	327436	07			
1891. évi nyeresemény			459480	04		Társasági házak tiszta jövedelme	60565	05	388002	02	
			7206101	42					7206101	42	

II. ÉLETBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK. Huszonkilencedik évi zárszámla 1891. január 1-től december 31-ig. BEVÉTELEK. VAGYON. Mérleg-számla 1891. december 31-én. TEHER.

	forint	kr		forint	kr		forint	kr		forint	kr
I. Életbiztosítás.											
Törlesztett kötvények díja	140049	85				A múlt évből áthozott díjtartalék	15524212	58			
Visszaváltott kötvényekért	227088	54				Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után	477822	26			
Halálesetek után kifizetett kárösszeg	791888	78				az előbbi években kiállított kötvények után	2415379	84			
Lejárt kihásztási tőkékért	402276	10				a biztosított tőke emelésére fordított nyeresemények	16636	78			
Kihásztási biztosításoknál haláleset következtében díjvisszatérítés	106322	07				Múlt évi függőben volt károk tartalékai	173196	80			
Függőben levő károk tartaléka	211721	27				illetékek	58321	10			
Évjáradékokért	30322	90				Kamatjövődelem	773155	72			
Viszontbiztosítási díjak	57531	98									
Bélyegekről	47080	12									
Irodai bér, postadíjak, nyomtatványok, uti-és egyéb költségek	122923	35									
Tisztí fizetések	58283	53									
Jövedelmi adóért	7399	58									
Orvosi díjakért	20321	45									
Szerzési és díjbehajtási költségek	176308	79									
Behajthatlan tartozások leírása	5213	21	2403022	52							
Díjtartalék ez év végén			16697754	72							
1891. évi nyeresemény			842996	33							
			19443778	85							
II. Értékpapírok.											
						Értékpapírok	15.020,501	frt 44 kr. ugyanis:			
						2.212,100 frtnyi m. földhitelint. 5% záloglev. 100 frtjával			2212100		
						777,000 frtnyi m. földhitelint. 4 1/2% záloglev. 100 frtjával			777000		
						2,952,600 frtnyi m. földhitelint. 4% zálogl. 95 frtjával			2810870		
						2,490 frtnyi m. földhit. 5% ércért. zálogl. 116 frtjával			2784		
						884,500 frtnyi magyar kir. államvasuti ézist kölcsön			873449	75	
						4 1/2% kötvények 98% frtjával					
						1.625,700 frtnyi magyar északkeleti vasuti 5% ézist			1625700		
						éztist elsőbbs. kötvények 100 frtjával					
						1897,900 frtnyi Budapest fővárosi 4 1/2% ézist kölcsön			1942057	75	
						3.985,000 frtnyi m. 4% földteherm. kötv. 91 1/2 frtjával			8646275		
						Besztercebánya-brezovai és piski-vajdahunyadi					
						vasuti elsőbbségi kötvény			1123940	10	
						12,450 Lira 22 c. olasz 5% ézist járadék és kamatai			5630	84	
						1891-ben esed. kamat. és elszám. pénzküldemény			173590	89	
						Jeizlog-kölcsönök			198351	63	
						Kötvény-kölcsönök			1771470		
						Viszontbizt. kötvény-kölcsönök			15508	03	
						A központ tartozása folyó számlán			355583	62	
						Vezér- és főügynökségek s mások tartozásai			419446	02	
									17954486	72	

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:
 Agoston József, életbiztosítási osztályfőnök. Harkányi Erigyes, Léway Henrik, Ormody Vilmos, báró Schosberger Zsigmond, Gr. Zichy Nándor. Jeney Lajos, aligazgató.
 A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.
 Budapest, 1892. március hó 17-én. **A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:** Kaczvinszky János, életbiztosítási könyvvivő.
 Gróf Batthyányi Géza, Giczey Samu, Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond, Sztányi Izidor.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTEBITŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik szám.

Kiadóhivatal:

VIII., Pál-utca 3. szám, I. em., 12. ajtó.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatikák a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árengedmény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

TARTALOM. Felhívás és kérelem Magyarország valamennyi önkéntes tűzoltó-testületéhez! — *Hivatalos rész.* — *Általános rész:* Életbiztosítás a tűzoltóságnál. — *Testületek köréből:* A gyulai önk. tűzoltó-testület évi jelentése. — A zalaegerszegi tűzoltó-testület közgyűlése. — A csurgói önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése. — A szombathelyi önkéntes tűzoltó-testület évi jelentése. — *Hirek.* — *Vegyesek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Felhívás és kérelem

Magyarország valamennyi önkéntes tűzoltó-testületéhez!

Bajtársak!

Széchenyi Ödön gróf, a török birodalom minket magyarokat őszintén kedvelő császárjának, a szultán Ö Felségének altábornagy-hadsegéde, a konstantinápolyi testőrség-ezred- és tengerész-tűzoltóságnak főparancsnoka, a budapesti önkéntes-tűzoltó-testület megalapítója és örökös tiszteletbeli főparancsnoka, a magyar országos tűzoltó-szövetség volt legelső elnöke, több magyarországi tűzoltó-testület tiszteletbeli tagja, édes magyar hazánkban a modern tűzoltás intézményének alapvetője s megteremtője, ez év június havában üli meg tűzoltói szolgálatának 30 éves jubileumát.

Szívünk megdobbant ezen örömhír hallatára s meg kell, hogy dobbanjon a ti szivetek is Magyarország önkéntes tűzoltói; mert *Széchenyi Ödön gróf* nem tisztán és kizárólag a mienk: a budapesti önkéntes tűzoltóké, hanem veletek együtt, szeretett bajtársak, mindnyájunké. Mert azzal, hogy hosszú és fáradságos előtanulmányok és Európa nyugatán, főképp Angliában szerzett tapasztalatai nyomán a budapesti önkéntes tűzoltó-testületet megalapította, az országos tűzoltó-szövetség megalakítására döntő befolyást gyakorolt, olyan missiót teljesített, mely egész Magyarországra áldásosan kiható lett, mivel hogy a szakszerű tűzoltás intézményét terjesztette.

Ezt a férfit, ki nálunk missióját befejezve a távol keletre meghivatott, hogy nemes missióját ott

folytassa, ezt a férfit, ki a magyar névnek a keleten is csak dicsőséget szerzett s a ki daczára annak, hogy 18 éve él tőlünk külön váltan a keletnek fényétől és szinompától ragyogó gyöngyében, Konstantinápolyban, az ozmán birodalom megragadó fekvésü és szépségekkel gazdagon megáldott fővárosában, elhalmozva az uralkodó kegyeitől, nem szünt meg egy pillanatra sem magyarnak lenni s nem mulasztott el egy alkalmat sem, hogy édes magyar hazája hű fiának vallja magát, midőn csak nemes missiója tartja őt ismét távol, ott, hol csak nagyobb dicsőségünkre van, — ezt a férfit nekünk kell ünnepelnünk, magyar tűzoltókhoz illő módon, tűzoltói szolgálatának 30 éves jubileuma alkalmából.

Tudjuk az ókorból, a görögök történetéből, hogy nagyjaikért városok versengtek s küzdöttek egymással; s midőn e férfi, kinek utat törő áldásos működésének a magyar tűzoltó-intézmény oly sokat köszön, hazájától távol, jobbára idegen elemek között, de azok elismerését bizonyító kezdeményezése által körülveve, fáradságos és nehéz munkában eltöltött 30 év végén ünnepeltetik, megengedhetjük-e mi magyar tűzoltók, hogy az ily ünnepély megtartassék a nélkül, hogy a magunk hálájával és szeretetével hozzá ne járuljunk? Nem; és ismerve a magyar háláérzetét és elismerését azok iránt, kik a nemzet folytonos fejlődésében helyes gondolkozással és érdemes tettekkel a nemzetnek haladását elősegítik, biztosak vagyunk abban, hogy a magyar tűzoltók egyesülve egy akarattá és áthatva egy akaratból, az őket illető helyet betöltendik.

Mi, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület, nem akarunk az önzés hibájába esni és azért veletek összes hazai bajtársak, közakarattal ohajtjuk manifestálni a hálát és elismerést, melylyel hazánk modern tűzoltói intézményének megalapítója, — a nagynevű *Széchenyi István gróf* fia — *Széchenyi Ödön gróf* iránt viseltetünk, s midőn ez iránt hozzátok fordulva hozzátok fölhevást és kérelmet intézünk, tudjuk, hogy ezek nálatok, nemes szivetekben s ma-

gyar lovagias érzületetekben visszhangra találnak. Meg vagyunk győződve róla: segíteni fogtok fényesebbé tenni szívetek melegével Konstantinápoly ragyogó napját, mikor arra kél, hogy *Széchenyi basa* ó *Excja* jubileumában mindnyájunkkal együtt gyönyörködhessen.

A szeretet és ragaszkodás manifesztálása nálunk magyaroknál éppugy, mint török testvéreinknél a szív melegének szavakban való kifejezésén kívül, rendszerint valamely külső emlékkal való meglepetésben szokott nyilvánulni, s eddig még nem is múlt el alkalom akár a közélet terén, akár egyes intézmények s hivatalok keretén belül, akár pedig nálunk a tűzoltóságnál, hogy az érdemek ilyen külső látható jele nélkül maradtak volna az igaz szeretetnek s odaadásnak, mely a jubilálókat mindenkor környezni szokta. Ennek a szép s lélekemelő szokásnak kívánunk mi ezuttal is hódolni, a mikor felhívásunkban kérdést intézünk hozzátok, mint a humanismus katonáihoz: akarjátok-e velünk együtt megünnepelni *Széchenyi Ödön gróf* tűzoltói szolgálatának 30 éves jubileumát? Akarjátok-e, hogy ezen, az ember életében olyannyira nevezetes alkalom külső látható jelekben megörökíttessék? Akarjátok-e, hogy szeretetünk, ragaszkodásunk, hála és elismerésünk élő szóval s emlékirattal leendő tolmácsolásán felül alkalmas és maradandó becsü emléktárgyak átnyújtásában is nyilvánuljon? Akarjátok-e, hogy ez mind a ti hozzájárulástokkal együtt történjék?

Ha igen, úgy engedjétek meg, hogy kérelmet intézünk hozzátok, hogy akár mint testület, akár pedig mint egyes bajtársak adakozzatok arra a célra, hogy a fentiek megvalósíthatók legyenek, mely adományok, ha még oly csekélyek lesznek is, köszönettel lesznek elfogadva s a jubileum céljaira fognak fordíttatni, hogy így az ünnepségekben egész Magyarország tűzoltóinak része legyen s így annak fénye és jelentősége is magasztosabbá tétessék.

Az adakozó tűzoltó-testületek s egyes bajtársak nevei a *Széchenyi Ödön grófnak* átnyújtandó emlékalbumban egyenkint felsoroltatnak majd, természetesen az adott összeg felemlítése nélkül, mert ez által sem kívánnánk semmiféle befolyást gyakorolni úgy az önkéntes tűzoltó-testületek, mint pedig egyes szeretett bajtársaink adakozási hajlamára.

Az adományokat tisztelettel kérjük a »buda-

pesti önkéntes tűzoltó-testület« parancsnokságára czimezve legkésőbb f. évi május hó végeig beküldeni, nehogy az idő rövidege a dolgok elintézésében gátat szabhasson.

Közös akciónk eredményét: az emléktárgyakat és emlékalbumot, egy nagyobb számból álló küldöttség fogná *Széchenyi Ödön grófnak* személyesen Konstantinápolyban átadni, mely küldöttség a budapesti önk. tűzoltó-testület és a t. vidéki önkéntes tűzoltó-társtestületek csatlakozni kívánó tisztikarából fogna szerveztetni, melynek élére remélhetőleg a magyar országos tűzoltó-szövetség elnöke, a jubiláló altábornagy-tűzoltó-főparancsnoknak a budapesti önkéntes tűzoltó-testületben egykori tanítványa, *Cziráky Béla gróf* fog állani s az őszinte szeretet és ragaszkodás szavait a jubileum napján Konstantinápoly ragyogó ege alatt tolmácsolni, midőn az édes viszontlátás öröme bizonyára könyeket, de örömkönyeket csal úgy az ünnepeket, mint az ünneplők szemeibe.

Hisszük és reméljük, hogy a főváros közönsége s illetve tanácsa figyelemre méltatja ezen jubilaris ünnepet és hogy üdvözlő irat által szebbé és kedvesebbé fogja tenni annak a férfunak ünneplését, ki mint a főváros volt tűzoltó-főparancsnoka itt Budapesten a szakszerű tűzoltóságot megalapította s ezzel a főváros közönségének első sorban maradandó becsü szolgálatot tett. Hisszük és reméljük; miként hogy tudomásunk van róla, hogy egyéb társadalmi körök szintén előkészületeket tesznek *Széchenyi Ödön gróf* jubileumának megünnepelésére és hogy egy fővárosi igen előkelő kör nagyobb akcióra készül, volt sok évi tagjának ez alkalomból való tiszteletére.

Fel tehát édes hazánk önkéntes tűzoltó-testületei és ti, kedves bajtársak! Indítsatok akciót, tegyétek széppé, ragyogóvá és örök emlékezetűvé a magyar tűzoltó-intézmény megalapítójának, *Széchenyi Ödön grófnak* 30 éves szolgálati jubileumát!

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága.

Bárány N. Ernő,

főparancsnok,

a konstantinápolyi testőr-tűzoltó-ezrednek 1875—1879 években volt második szervezője és oktatója (ikindzsi muallym) és *Széchenyi Ödön* gróf volt segédtitkja.

HIVATALOS RÉSZ.

Fejérvármegyei tűzoltó-szövetség.

Jegyzőkönyv.

29 szám.
szöv. 92.

Felvétetett a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának Székesfehérvárott, 1892 évi április hó 24-én tartott üléséről.

Jelen voltak: Kempelen Imre szövetségi elnök elnökelete alatt az adonyi tűzoltó-testület: Baur György, az Ágnes-forrás: Vida Pál, a csákvári: Deáky Kálmán, a nagylángi: Heszky Imre, a nádasd ladányi: Fleischer Gyula, a sárosdi: Jenisch Ádám, a szabadbattyányi: Kokályi József, a velencei: Meszleny Bencze, a verebi: Végh István tűzoltó-

parancsnokok által képviselve. — Elmaradásukat szabályszerűen igazolták: az alsóuthi, bicskei, ercsi-i és Felmayergyári tűzoltó-testületek, míg ellenben a többi távollévő tagtestületek meg nem jelenhetésüket mivel sem igazolták.

Az ülésen való képviseltetéseknek ekként lett elnöki bejelentéséből folyólag, Meszleny Bencze velencei főparancsnok javaslata alapján megütközésének ad kifejezést a választmány, hogy míg a szövetség székhelyétől távolabb eső tagtestületek rendszeren megjelennek az üléseken, addig ellenben oly tagtestületek, melyeknek ez könnyebben volna lehetséges, kevesebb szorgalommal vesznek részt, sőt egyik testület, mely ezt minden nehézség nélkül tehetné, feltűnő

módon távol tartja magát a szövetség testületi működésétől s összefüggéseitől.

1. szám. Ezek után a választmány áttérve az ülés első tárgyára, Vida Pál szövetségi titkár ismerteti mindazon intézkedéseket, melyek az 1891. évi július hó 26. napján Moórótt megtartott választmányi ülés óta, az illető ügyek természete vagy sürgőssége miatt ülésen kívül, a választmány utólagos jóváhagyása reményében elnökileg végeztettek el. Ezek közül kiemelendők a következők: Azon községi szabályrendeleti tervezet, melyet az elnökség az alispán 8883/91. sz. megkeresése folytán kidolgozott s a választmány a most jelzett moóri ülésében elfogadott, annak idején beterveztetett az alispánhoz, ki azt alkalmazkodás végett kiadta a vármegye összes községeinek, melynek alapján a községekben a köteles vagy önkéntes tűzoltóságok gyorsabb keletkezése várható s a folyó évben már több község e szabályzatot maga részéről elfogadva s tűzoltóságát szervezve, megerősítés végett beterveztette azt a megye hatóságához. Miután gyakorló szabályainkat az ország minden részébe kérték, azok már teljesen elfogytak, új kiadás rendezését azonban mellőzendőnek tartja az elnökség azon okból, mert köztudomásszerűleg az országos szövetség központi választmánya egy új általános kötelező szabályzat alkotásán épp most munkálkodik s így a megyei szövetség újabb kibocsátása felesleges kiadás lenne. Gyakorlómestert két testület részére küldött az elnökség, a szövetségbe pedig folytatólag a nádasd-ladányi, tordasi és szabad-battyányi önk. tűzoltó-testületek léptek be, melyekkel a szövetség tagjainak száma 34-re szaporodott. Vármegyénk alispánjának megkeresése folytán közbelépett az elnökség Bakony-Sárkány községben felmerült fontos ügy rendezése tárgyában, mely az érdekeltek melegegésével nyert elintéztetést. A megye területén újonnan alakult tűzoltó-testületek alapszabályait a vármegye alispánja véleményezés végett rendszerint kiadja az elnökségnek, melyek mindegyikében befoglaltatik azon rendelkezés is, hogy az illető testület a megyei szövetségnek s ezzel együtt az országosnak is tagjává lenni s magát technikai szempontból ennek határozataihoz alkalmazni köteles. Ezenkívül számos — tűzrendészeti természettel bíró — ügy kerül a megyei hatóságoktól az elnökséghez véleménynyilvánítás végett. Felette sok munkát ad az elnökségnek nemcsak a saját, hanem más vármegyék területén lévő helyekről hozzá intézett megkeresések, testületeik mikénti szervezése, begyakorlása s egyéb működésük tárgyában adandó útbaigazítás végett, mely megkeresésekre azonnal s a lehető részletezéssel adatik válasz.

Ezen előterjesztett jelentésben foglaltakat a választmány helyeslve, azokat magáévá teszi, s megbizni határozta az elnökséget, miszerint jövőben is minden előforduló ügyet legjobb belátása szerint intézzen el.

2. szám. Bemutattatott a szövetségnek 1890. évi január hótól 1891. évi december hó végéig terjedt évre vonatkozó pénztári számadása, melynek azonnali felülvizsgálására Végh István, Jenisch Ádám és Baur György tagtestületi képviselők bizattak meg.

E pénztári számadás szerint 1891. évben bevétele volt a szövetségnek:

1890. évi pénztári maradvány 200 frt 66 kr. Tagtestületek befizetések a 6 frt 180 frt. Báljövedelemből 526 frt. Rendkívüliekből 53 frt 69 kr. Kamatokból 25 frt 78 kr. Összesen 986 frt 13 kr.

Ezen összegből kiadatott 1891. évben:

29 tagtestület után orsz. szövetségi díjra fordított 87 frt. Postadíjak, nyomtatványok s vegyesekre 87 frt 40 kr. Értékpapír vásároltatott 716 frt 85 kr. Kézpénzmaradvány 1892. évre átvéve 94 frt 88 kr. Összesen 986 frt 13 kr.

Ezek szerint az országos szövetségi pénztárba befizetett 87 frton kívül tulajdonképeni kiadás 87 frt 40 kr volt, mert a vásárolt értékpapír jövedelmet hajtó activ vagyon s így a szövetségnek 1891. év végével 800 frtot

meghaladó vagyona volt és van, mely az elnök által őriztetik.

Ezen bemutatott számadást a kiküldöttek összehasonlítván a vonatkozó okmányokkal és könyvekkel, teljesen rendben levőnek találták, miért is a választmány Böröndy Béla szövetségi pénztárnoknak, ugy az értékeket és pénzt őrző elnöknek a felmentvényt megadta.

Ezzel kapcsolatosan felhatalmaztatott az elnökség, miszerint az 1892. évre átvitt 94 frt 88 kr. pénztári maradványon — kiegészítve szükség esetén a folyó évi bevételből — belátása szerinti értékpapírt vásároljon.

3. szám. Olvastatott az elnökség által Fejérvármegye alispánjához folyó 1892. évi április hó 7-én 23/szöv. 92. sz. alatt a gánthi tüzeset alkalmából intézett előterjesztése.

Ennek kapcsán Vida Pál szöv. titkár részletesen ismerteti mindazon hiányokat, melyek az alispáni hivatal dicséretes támogatása, a szövetség lehető mozgékonyága és az évi tűzrendészeti szemlék dacára vármegyénk sok községében még mindig mutatkoznak. Jelzi szöv. titkár ama tájékoztatlanságot, melylyel egyes községek vezető egyénei a tűzoltóságok szervezése s azok teendőinek mikénti megkezdése, az eszközök kezelése és azok hivatása stb. felől bírnak; mely tájékoztatlanságok s téves felfogások — néhol vétkes közönnyel vegyülvé — képezik legtöbb helyütt kuforrását annak, hogy a hatósági meghagyások s az elnökség írásbeli útbaigazításai nem eredményezik azt a sikert, melyet ezektől reménylünk. Innét van az, hogy a tűzoltó-intézmény még mindig nem terjed oly mérvben, mint azt a tűzr. kormányrendelet kontemplálja s így történhetik meg az is, hogy némely községben kitört tűzvész, néha normális időjárás mellett oly mérveket ölt, melyet némi szakértelem mellett bizonyára nem öltött volna. Ezen bajok megszüntetése s az intézmény gyorsabb ütemben való terjesztése végett szöv. titkár nem tartja elégnek a szövetség társadalmi hatáskörét, az évi szemléket vagy írásbeli útbaigazításokat, hanem szükségesnek véli, hogy *hatósági közreműködés illetőleg megbízás mellett* a szövetségi tagtestületek hivatottabb tényezői *személyesen* jelenjenek meg az illető községekben, hol kezdeményező lépések volna teendők.

Ezen hatósági külön megbizottak a helyi viszonyokat s a község körülményeit közvetlen megfigyelve, azoknak mérlegelésével adná meg a *szóbeli utasítást* a tűzoltó-intézménynek mikénti szervezésére, a rendelkezésre álló eszközök czélszerű igénybevételi módozataira, a vizszerzés kérdésének helyes megoldására, a gyakorlatokra, a szolgálati beosztásra, az ügykezelésre s általában minden e szakmába vágó további teendőkre vonatkozólag. Ezek ismeretése után javasolja Vida Pál szöv. titkár, miszerint a választmánynak oly tagja, ki a vármegyei törvényhatósági bizottságban is helyet foglal, a folyó évi május hó 2-án tartandó megyei közgyűlésen a most előadott javaslat értelmében felszólalásra kéressék fel, annál is inkább, miután az intézmény fejlesztése a szövetség alapszabályszerű feladata lévén, a netáni mulasztások miatt e részben az erkölcsi felelősség szövetségünket így kevésbé nem terhelheti.

Az előterjesztésben foglaltak a választmány tagjainak meggyőződésével és véleményével találkozáván, beható eszmecsere s többek hozzászólása alapján Végh István verebi főparancsnok s megyei bizottsági tag felkéretni határozott, miszerint a május 2-án tartandó törvényhatósági közgyűlésen saját nevében és belátása szerint, mint megbizottsági tag egy indokolt indítványt adjon be, kiterjesztvén figyelmét azon körülményre is, hogy Pozsony- és Vármegyében már állítólag rendszeresített tűzrendészeti felügyelők is vannak alkalmazva.

Az indítványhoz szükséges közelebbi adatoknak Végh István főparancsnok kezeihez leendő juttatására Vida Pál szövetségi titkár utasított.

4. szám. Több oldalról történt felemlítés folytán az

iránti határozat hozatalára kéri az elnökség a válaszmányt, vajjon a szokásos tűzrendészeti szemlék folyó évben is megtartassanak-e vagy sem.

Tekintettel arra, miszerint a szemléknek, ha nem is kívánatos mérvben, de kétségtelenül üdvös eredménye van, azok megtartása a folyó évben is megtartatni határozottatott, felhatalmaztatván az elnökség a kiküldéseknek az eddigi beosztás szerint leendő eszközzésére.

5. szám. Bemutatott és kísérlet alá vétetett Schlamadinger Alajos székesfehérvári gépgyáros szabadalmát képező kézi fecskendő, mely az 1891. évi soproni tűzoltó-szer-kiállítás szakbizottsága, utóbb pedig a csász. és kir. 4-ik hadtest mérnöki osztálya által megtartott bíráló alkalomával, mint házi első segély sikerrel használható tűzoltó-eszköznek nyilvánítottatott.

Miután e kis kézi fecskendő a sugárvezető nyílás végén alkalmazható csap által nem csak tűzoltási célra, hanem — az illető vegyíték igénybevétele mellett — szőlőnél a peronospora, gyümölcsfák és virágoknál a kártékony rovarok és férgek ellen permetezés céljára is sikerrel használható; tekintve továbbá aránylag erős hordképességét és olcsóságát, a tagtestületek figyelmébe ajánlani határozottatott.

Indítvány senki által nem tétetvén, az ülés befejeztetett.

Kelt mint fent.

Felvette: *Vida Pál*,
szöv. titkár.

Kempelen Imre,
szöv. elnök.

Ő cs. és ap. kir. Felsője Kajár község tűzkárosult lakosai segélyezésére 500 frtot, a sárosvármegyei *Križse* község villámcsapás által elhamvadt temploma helyreállítására 100 frtot méltóztatott magánpénztárából adományozni.

A belügyminiszterium a *sopron-kőhalmi* önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 25991., a *dörfeliét* 25992., a *csávaiét* 27961., a *verespatakiét* 28869., a *szépnýriét* 28875., a *grinádiét* 29106., a *törpényiét* 29151., a *szobotistiét* 29154., a *kricsovaiét* 29875., a *brsztovdáciét* 30672., végül a *nagybittsei* tűzoltói önálló dalegylet alapszabályait 31100 sz. a. a bemutatási záradékkal ellátta.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségének tagjai közé újabban a *farkasdi* önkéntes tűzoltó-testület csatlakozott 61 tagjával. Eddigélé tehát a segélyző-szövetséghez 41 testület csatlakozott 2746 taggal, befizetett pedig tagsági díjban 823 frt és 80 krt.

A Jó-sziv egyesület a *kismogyorósi* tűzkárosultaknak 100 frt, a *kabaiaknak* 500 frt és a *felső-almásiaknak* 400 frt segítséget küldött.

A debreczeni önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának f. é. ápril hó 14-én tartott ülésének határozataiból *ifj. Nagy József* mászó és *Nagy Lajos* szivattyus a testület belbékéjét veszélyeztető cselekmény miatt a testület kebeléből kizárattak. Debreczen, 1892. ápril 19-én. Tikos István, főparancsnoki helyettes.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Életbiztosítás a tűzoltóságnál.

(Közl: *Spitzer Mór* főparancsnok, Pozsony-Széleskút)

Egylet alapításáról van ezuttal szó; *Groidl Gyula* úr, a pozsonyi »Illust. Feuerwehr-Zeitung« szerkesztője f. évi február hó 6-ikán Pozsonyban az »Einigkeit« egyletben felolvasást tartott a bajor »Sterbecassen Vereine«-kről (temetkezési egyletek) s az ily egylet alapítását felolvasásában a magyar tűzoltóságnak ajánlja.

Korunkban, mely bizonyos jogosultsággal nevezhető a »Vereinsmayerek« korának, nagyon óvatosnak kell lennie az embernek, midőn új egylet alapítását czélozza.

Ilyenkor elsőben meg kell győződve lennünk arról, hogy az egylet alapítása e téren való *általános szükségességéből* ered. Egy alapítandó egyletnek — ha virágzásra tart számot — mindenesetre jól megokolva s tisztán látható nemes czéllal kell a közönség elé lépnie.

Groidl Gyula úr ezen követelményeknek fentemlített előadásában minden tekintetben megfelelt; »*Magyar Temetkezési Egylet*« alapítását *tűzoltók részére* annál inkább tartom időszerűnek, minthogy bizonyos tekintetben a szegény tűzoltók részéről életbiztosításnak vehető ez egyletbe való belépésük. Ezen egylet tagjává lenni annyit tenne, mint »en miniature« életét biztosítani.

Az egylet alapítása céljából szerény véleményem szerint jó volna már fönnálló pénzüzetekkel vagy élet-biztosítási társaságokkal összeköttetésbe lépni, mi által az egyleti költségek a legminimálisabbra leszoríttatnának. Ha ilyféle érintkezésnek nem volna semmi tényleges eredménye, akkor aztán saját erőnkől kellene ezen egyletet megalapítanunk, mi célból aztán főertekezletet kellene tartanunk, mely Pozsonyba*) volna egybehívatandó.

Átmenve a hét főpontra :

*) Miért éppen Pozsonyba?

I. A korosztályok meghatározására és

II. A befizetések nagyságára,

— a *Groidl Gyula* úr által statisztikai adatok alapján tett javaslatot a mi viszonyainknak is megfelelőnek találom; mégis azt hiszem, hogy tűzoltóságunk elhalálozásának statisztikája kedvezőbb, mint Bajorországé, mert népünk sokkal erőteljesebb és szívósabb.

Mindezek daczára nem eléggé ajánlhatom a felvételnél való óvatosságot; s bár a tűzoltóságba való felvétel első követelményeképen szerepel a fölveendő tag egészsége s edzettsége, mégis e tekintetbeli vigyázatlanság nagyon is árthatna az egyletnek. Főtekintettel kellene továbbá lenni a fölveendő tag korára.

A mi a befizetések nagyságát illeti — nincsen ugyan kifogásom, mintha azok nagyok volnának, mégis azt hiszem — s ezt az egylet annál nagyobb virágzása érdekében annak tartom — hogy az évi fizetések még valamivel lealacsonyítandók volnának, mert a nélkül, hogy pesszimista volnék — nem hagyhatom figyelmen kívül, hogy az élet bizony nagyon fáradalmas harcz, különösen a szegény tűzoltókra nézve; — a hol körültekintünk, ezen szegény, derék embereknél rendszerint látjuk, hogy örökös harczot vívnak a mindennapi kenyérért. Bizony csak megérdemlik, hogy törődjünk e *nemesek* sorsával!

Ezen örökös harcz mily gyakran idegeníti el a polgárt polgártársától, a barátot barátjától s mily gyakran a bajtársi sziveket...

Végre mégis csak ama meggyőződésre fogunk jutni, hogy itt segíteni kell; a felebaráti szeretet. párosulva mindennemű jótékony intézmények és egyletek alapítására, hivatva volna e téren az emberiség szolgálatába lépni.

Igy a »Magyar Tűzoltók Temetkezési Egylete« is hivatva volna ezen általános bajokon némileg segíteni.

A tudat, hogy a tűzoltó, kinek élete oly igen gyakran forog veszélyben, halála esetére viszonyaihoz képest

bizony elég tekintélyes összeget — 200 frtot — hagyományoz családjának, nagyban emeli nemes hivatása iránt való lelkesedését.

Látjuk, hogy a magyar tűzoltóság terén még igen sokat kell tennünk; nagy a munka, míg odáig eljutunk, hogy a

*) Egyelőre nem vitatjuk, vajjon az eddig e tárgy fölött mondottak kiállják-e a kritikát. Mi is a mellett nyilváníttuk nézetünket, hogy Magyarországon a tűzoltókért, mindez ideig vajmi kevés fogható olyan valami alkotott, melylyel csak némileg kárpótolva volna az ezen ténykedésnek vagy hivatásnak magát szentelőnek netalán bekövetkehető balsorsa, avagy működéséből magára háritott néha súlyos betegsége vagy vészes pillanatokban beállott gyors elhalálása. Tehát e téren a humanismus tevékenységre hívandó fel, noha a tárgyban forgó ügy csak saját körünkben, önmagunk hozzájárulása által nyerhet megoldást. Hogy azonban erre már elegendően érettek-e viszonyaink, hogy a nyújtott előnyök megfontolására elegendően komoly-e gondolkozásunk, szóval vajjon beletaláljuk-e magunkat, mi könnyelműbb felfogásra hajlandó vértalokotásuk, mint a német szomszédaink a maguk higgadtabb

tűzoltó nemes hivatását csak nemességében, csak idealismusában ismerje.

Ezen cél felé határozottan és egyesülten kell törekednünk s mint már említettem, a *felebaráti szeretet* az, mely sokat tehet e téren.**)

és számítóbb egyéniségükkel, ezt még nagyon is be kellene bizonyítani Czikkiró, midőn túlságosan hangoztatja nemes intentióját, felejtí, hogy társadalmunk, főleg pedig sorainkba felvett társadalmi elemek mivolta leginkább visszariad bármíemű terhek viselésétől s kérdés, vajjon sikerül-e majd a részvételt a meggyőződés révén ébreszteni és állandósítani. Pedig az eredmény csak az általánosságban, kirekesztés és elmaradás nélkül volna elérendő. — Teljesen téves nézetnek vesszük abbéli javaslatát, hogy a fennforgó ügynek kezelését vagy életbeléptetését valamely életbiztosítási társasággal kellene összefüggésbe hozni, quasi az olyannak gyámsága alá helyezni azt. Tapasztalataink az mondják, hogy ily compromissum által csak mi volnánk azok, kik a rövidebbet huzni kénytelenek lennénk. Külömben nem birjuk felfogni, hogy mit vél czikkiró megakaríthatónak, ha nem magunk kezeljük az ügyet. A szerk.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A gyulai önk. tűzoltó-testület évi jelentése.

A gyulai önk. tűzoltó-testület Dobay János elnöklete alatt a városháza nagytermében ápril 10-én tartotta évi rendes közgyűlését, melynek első tárgyát a parancsnoki jelentés képezte, melyet egész terjedelmében itt közlünk.

»Tisztelt közgyűlés!

Önk. tűzoltó-testületünk működéséről szóló szokásos évi jelentésemet a következőkben van szerencsém megtenni: A múlt év folyama alatt tűz 9 esetben volt; és pedig: 1. Ápril 29-én esteli $\frac{3}{4}$ órakor Schwarcz Hermann kéménye gyuladt ki. Az őrségről a tűz eloltására 2 hivatásos tűzoltó kivonult. 2. Ápril 12-én éjjel $\frac{1}{2}$ órakor Habinay Pál tulajdonát képezett 16 öl hosszú, $2\frac{1}{2}$ öl széles nádfedelű lakóház ismeretlen okból kigyuladt. Mintegy 300 frt értékű éneklőmadár bennfuladt. Az épület az általános biztosító társulatnál 1900 frtra volt biztosítva. A tető leégése mellett a tűz továbbterjedése megakadályoztatott. 3. Május 8-án délután $\frac{1}{2}$ órakor Gyulai István nádtetejű háza gyuladt ki. A szél daczára a tűz localizáltatott; a tető 600 frtra volt biztosítva. 4. Május 17-én a Sittyében P. Szász Lajos nádas háza leégett. A tető 200 frtra volt biztosítva. A tűz localizáltatott. 5. Junius 5-én gróf Almássy Dénes pinczéjében ismeretlen okból tűz ütött ki, a mely csakhamar elfojtatott. 6. Augusztus 13-án éjjel $\frac{3}{4}$ órakor Papp Istvánnak nagyoláh-városi zsindeles tetejű háza gyuladt ki. A tűz továbbterjedése megakadályoztatott. A tető biztosítva volt. 7. Október 17-én éjjel 1 órakor Engelhardt Györgynek a német temető melletti 339. sz. nádtetejű háza ismeretlen okból kigyuladt. Az épület biztosítva volt. 8. Október 17-én a szénás kertben $67\frac{1}{4}$ kocszi széna égett el. 27 tulajdonosé, biztosítva nem volt. 9. November 28-án este $\frac{1}{2}$ órakor Sánta Gábornak magyar-utczai háza gyuladt ki. A tető 800 frtra volt biztosítva. A tűz localizáltatott. Megjegyzem, hogy minden egyes tűz alkalmával a hivatásos tűzoltóság teljes számában, az önk. tűzoltók pedig, minden egyes tűznél, hacsak körülményük engedte, polgári becsületszavukra tett fogadalmukhoz híven, szép számmal jelentek meg, hogy emberbaráti nemes kötelességüket gyakorolhassák; továbbá, bár a kormányrendelet értelmében a tűzvizsgálatokhoz a parancsnok vagy helyettese minden alkalommal meghívandó, mint a múltban, úgy ez évben is az illetékes hatóság által miert, miért nem? az okot nem kutatom, egyiben sem hívatunk meg.

Testületünk, több ízben tapasztalván, hogy különösen őszi időben a tűz a tűzőr által tévesen jeleztetik, a toronyt a laktanyával telefon útján összeköttette. A telefont Rózsa Károly aradi vállalkozó építette 180 frtért. Az idén azonban a gépet mikrotelefonná változtattuk át, mely sok-

kal jobbnak bizonyult, mint az előbbi. Ezenkívül a laktanyát az udvarra szolgáló villamos és a tűzi lovak istállójába szolgáló vészharanggal láttuk el, úgy, hogy a telefon útján kapott jelre a vészjel úgy a városháza udvarára, mint a tűzkocsisoknak azonnal megadatik, mi által a kivonulás gyorsabbá tétetett.

Hogy testületünk egyenruhával nem rendelkező azon tagjait, kik együletünk életében működésük által érdemeket szereztek, de anyagi helyzetüknél fogva ezek készítésére képesek nem voltak, ruhával láthassuk el, árlejtés útján Kálmán Zs. vállalkozóval 18 öltözet szövetrohát készítettünk 13 frtjával s ezeket részben 1, 2, 3 frtos részletekben tagjainknak eladtuk, részben pedig a kivonulásokhoz kikölcsönöztük. Tekintve azonban, hogy az erre vonatkozó szabályunknak egyesek eleget nem tettek, 15 öltözet bevételt, kijavítottat és az e célra készített raktárban helyzetett el, a honnan a kivonulások alkalmával ki fognak kölcsönöztetni.

A színehagyott fecskendőket, festetlen víztartályokat és a rossz utakhoz készítettetett kifefákat, a városi hatóság felhívásunkra újra festette.

A bécsi biztosító társulat 25 frtot, a Generali bizt. intézet 25 frtot, a megyei takarékpénztár 50 frtot, boldogemlékü gróf Wenckheim Károly örökösei pedig 50 frtot adományoztak testületünknek a pénztári főkönyv igazolása szerint.

Écskai bajtársaink 1891. május 17. és 18-án rendezett zászlószentelési ünnepélyre testületünket is meghíván, — sajnálatunkra ünnepélyükön meg nem jelenhettünk ugyan, azonban zászlószegért egy aranyat küldöttünk.

A hivatásos tűzoltóságnak a szolgálatból kilépő őrségét minden olyan alkalommal, a midőn városunkban szintársulat vagy testgyakorlati társulat működött, kellő felszereléssel minden előadásra kivezényeltem.

Hogy 5 évig odaadással működő tagjaink érdemét némileg jutalmazhassuk, a parancsnokság indítványára válaszmányunk július 5-én népmulatság rendezését határozta el, a mely alkalommal 25 egyén mellére elnökünk lelkesítő beszéde után, az érdemrendeket rövid, buzdító szavak kíséretében én voltam szerencsés feltűzhetni.

Az érdemrenddel kitüntetett tűzoltók a következők: Sal József alparancsnok, ifj. Uferbach János szertárnok, Lindenberger István, Démusz János, Orbán András, Varga Károly, Mult Géza, Czíkö Károly, Lindenberger István, Volent Pál, Cser János, Pécsy Lajos, Remele Antal, Csernovszki József, Koos Ödön, Lindenberger Alajos, Tóth Márton, Emhő György, Licska Lajos, Kiss Ernő szakasparancsnok, Szálla Lajos szakasparancsnok, Füredi István, Heczler Alajos, Krizsán András.

Ezen bő programmal bíró ünnepélyünkre orosházi,

szegedi és gyomai bajtársaink képviseltették magukat, kiknek szórakoztatására Sal alparancsnok úr elnöksége alatt álló vendéglátó bizottság és testületünk minden egyes tagja hamisíthatlan magyar vendégszeretettel működött.

Ezen ünnepélyünkre legfőbb parancsnokunk, a rajongva szeretett magyar főherceg, József ő fensége 5 frtot volt kegyes küldeni, mely összeget a parancsnokság sietett megköszönni,

Május hó 3-ától minden vasárnap délutánonként, míg csak az időjárás engedte, a parancsnok vezetése alatt 3 óra hosszat tartó gyakorlatok tartattak.

Embő György csővezetőnek a Habinay Pál háza égése alkalmával, Cser János köztűzoltónak pedig a Sántha féle tűz alkalmával ruháikban szenvedett károkért a parancsnok véleménye alapján a városi hatóság által 6-6 frt utalványoztatott ki.

Testületünk ez évben is teljesített kegyeletes kötelességet. Ugy érdemeiben gazdag Sal József alparancsnokunkat, mint Pivár János tlb. segédtestületünk szeretteik elhalálózásával ért végtelen csapás alkalmával végtisztesség teljesítésekor a kegyelet adóját lerovandó, kivonult; küldöttségileg néh. gróf Wenckheim Károly temetésén és a lelki üdvéért tartott istenizszteletén, testületileg részt vett aug. 18. és 20-án és Ő Felsége a királyné nevenapján tartott templomparádékon.

A magyar országos tűzoltó-szövetség 1872. évtől kezdve tévesen testületünk terhére írott tagsági díjakat az elnökség felyilágosító előterjesztése után 286/91. sz. határozatával leírásba hozta.

Sal József alparancsnok és Uferbach János szertárnok urak július 26-án lemondásukat beadták, azonban a választmánynak érdemük elismerése mellett, sikerült őket testületünk hasznára továbbra is megtartani.

A budapesti önk. tűzoltó-testület tavaly is tartott szaktanfolyamot. Testületünk ezen szaktanfolyamra parancsnokát küldte ki. Költségeihez Gyula város tanácsa 100, testületünk pedig 50 frttal járult. A szaktanfolyamnak kitünő sikerrel való elvégzését igazoló bizonyítványt van szerencsém a t. közgyűlésnek bemutatni. (Felolvastatik.)

Parancsnokságunk indítványára városi hatóságunk az u. n. gráci díjokéért Geitner és Rausch budapesti gyárostól meghozatta, minek folytán oly helyzetbe jutottunk, hogy emeletes épületek égésénél képesek vagyunk a tetőre kívülről felhatolni; ezenkívül a város — szintén a parancsnok indítványára, — a külső figyelő ór részére, hogy a hideget kiállhassa, bőrrel bélelt köpönyeget készített.

Egyáltalában csak elismeréssel emlékezhetem meg a városi hatóság testületünket támogató intézkedéseiről. Eszmetársulás folytán örömmel említem meg, hogy 1050 frtos leszerelhető, 10 m. hosszú szívó- és 10 m. hosszú nyomótömlővel és vizosztó-villával bíró fecskendő városi hatóságunk által Geitner és Rausch budapesti cégtől már megrendeltetett.

A laktanyánál levő gépeket hetenként kétszer és minden tűz után, a tizedekben levő közkutakat és vitzartályokat pedig a szertárnokkal évenként háromszor megvizsgáltam és az észlelt hiányok kijavítása iránt azonnal intézkedtem.

Kiss Erneszt szakaszparancsnok fegyelmetlenség és parancsnok iránt tanúsított illetlen magaviselet miatt jogerős határozattal rangjától és szolgálati érmétől megfosztott és a testület kebeléből kirekesztett; — Keller István s.-tisztt Gyuláról elköltöztvén, ezen állásáról lemondott.

Testületünknek ez idő szerint 4 tisztje, 1 tb. s.-tisztje s 4 csővezetője, 59 köztűzoltója van. A létszám a 12 hivatasos tűzoltóval együtt ez idő szerint 80.

Annak igazolására, hogy testületünkben a bajtársi szeretet, tisztelet gyökeret vert, felemlítem, hogy testületünk, érdemes alparancsnokunk, Sal József és testületünk megalakításánál nagy érdemeket szerzett Dióssy József volt

parancsnok urakat névünnepeük alkalmával küldöttség által üdvözölte.

Választmányi 9. tiszt ülés pedig 6 tartatott.

A parancsnoki iktatóba 563 szám érkezett, melyek mind elintézve lettek s levéltárba tétettek.

Végül már ez alkalommal is megemlítem, hogy 6 hét óta a polgári iskola 3. sz. tantermében vasárnap délutánonként elméleti oktatások tartatnak, a hol Chriszto parancsnok, Sal alparancsnok és dr. Kovács Károly testületi orvos tartanak előadásokat s hogy parancsnokságunk mozgalmat is indított arra nézve, hogy vármegyénkben tűzoltó-szövetség alakíttassék.

Ime t. közgyűlés, testületünk életéből egy év vázolt története.

Velem együtt a tisztikar, az összes tűzoltók becsülettel állták meg azt a helyet, a melyre őket a társak bizalma helyezte, tisztességgel, jóakarattal tettek eleget azon kötelezettségnek, melyre önként vállalkoztak.

Alakulásunk ideje a jövő hóban már lejár, új választás előtt állunk, azonban bármily legyen is az eredmény, a mi lelkiismeretünk nyugodt léssen; mert kötelességünknek férfiasan megfeleltünk; változhatik a tisztikar, de a testületnek a köz javára állani, örök életűnek kell lennie. Gyulán, 1892. ápril 1. Chriszto, parancsnok.»

A parancsnoki jelentést, valamint a felolvasott képesítési bizonyítványt a közgyűlés örvendetes tudomásul vette, egyidejűleg elhatározta, miszerint a város polgármesterét felkéri intézkedni azon célból, hogy jövőben a tűzvizsgálathoz a parancsnok vagy helyettesse, a kormányrendeletnek megfelelőleg, minden alkalommal meghívassék.

A számvizsgáló bizottság, illetve az elnöknek fáradozásáért elismerés nyilvánított és az 1891. évi pénztári számadás 1005 frt 26 kr. bevétel, 653 frt 20 kr. kiadás után 452 frt 6 kr. maradvánnyal helyesnek elfogadtatván, Kocsis Károly pénztárnok a számadás terhe alól felmentett; az 1892. évi pénztári állás pedig 449 frt 22 kr. bevétel, 55 frt 83 kr. kiadás levonása után 393 frt 39 kr. pénztári maradvánnyal, — melyben a békésmegyei takarékpénztár 50 frt adománya is bent foglaltatik, — helyesnek találtatott és a további kezeléssel pénztárnok megbízatott.

Elnök a szertárnok jelentését előterjeszti; tudomásul vétetik és a 21 frt 45 kr. maradvány beutalványoztatik.

Parancsnok a részére előlegül elszámolás terhe alól kiutalt 15 frtról jelentést tévén, a közgyűlés, tekintve parancsnoknak a testület javára tanúsított buzgó törekvés és azon körülményt, hogy legkevésbé sem volt oka annak, hogy a sikerültnek ígérkező népmulatság a rossz idő miatt jövedelmező nem volt, az említett összeg felhasználása helyeslőleg tudomásul vétetett.

A testület tulajdonát feltüntető leltár tudomásul vétetett és irattárba tétetni rendeltetett.

Az ügyész által utólag behajtott 32 frt 92 kr. beutalványoztatott, egyidejűleg utasított az ügyész, hogy a még kintlevő követeléseket 3 hó alatt hajtsa be és ugyanannyi idő alatt a leírandó követeléseket jelentse be.

Az Adriai és Fonciére biztosító-intézetek által a tűzoltók baleset elleni biztosítása tárgyában beadott ajánlatok elvileg elfogadtatván, véleményezés céljából a választmánynak kiadattak.

Az ujonnan alakult közgyűlés napjauól folyó évi május hó 8-ik napja tüzetett ki.

Keller István segédtestület lemondása elfogadtatott s buzgó fáradozásai jutalmául, parancsnok indítványára, jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

A tárgysorozat kimerítése után parancsnok indítványára elhatároztatott:

a) Hogy tűzoltó-testületünk a többi nagyobb városokéval egyöntetűen szervezett lehessen, az eddig használt parancsnok elnevezés helyett főparancsnok, alparancsnok helyett pedig főparancsnoki helyettes használtatik.

b) A Gyula városában ügynökséggel bíró biztosító-

intézetekhez a testület segélyezése iránt megkeresés intéztek, nemkülömben Gyula város tanácsához is azon czélből, hogy a szolgáljat, melyet 1 és 1/2 éven keresztül a testület előlegezett, visszafizetni sziveskedjék.

c) Megkerestetik a városi hatóság, hogy az őrtonyba az ott levő elgyengült, agg tűzörök helyett megfelelő fizetéssel fiatal, egészséges öröket sziveskedjék alkalmazni.

d) Hogy vész esetén a lovak befogása gyorsabbítsák, a gyorsabban befogó kocsis 1 frt, a második pedig 50 kr. jutalomban részesítetik a testület pénztárából.

e) A városi hatósághoz kérelem intéztek, hogy a testületben működő köztűzoltók emberbaráti ténykedésük némi jutalmául a tűzoltói-adó és városi közmunka-adó alól felmentessenek.

f) A városi hatóság felkérendő, hogy a testület részére tizedenként alapító- és pártolótagokat sziveskedjék gyűjteni.

A kérelmek és megkeresések elkészítésével parancsnok bizatott meg, végre működő tagok gyűjtésére Varga Károly, Koós Ödön és Cser János önk. tűzoltók kérétek fel.

A zalaegerszegi tűzoltó-testület közgyűlése.

A zalaegerszegi önkéntes tűzoltó-testület évi rendes közgyűlését Boschán Gyula egyleti elnök elnöklete alatt márcz. 13-án tartotta.

Elnök a közgyűlést az alapszabályok értelmében határozatképesnek nyilvánítván, az ülést megnyitja s az évi jelentést felolvastatja.

Az évi jelentés első sorban megemlékezik az egyesület régi sérelméről, hogy szerei rendtelenség közt vannak, pusztulásnak indulnak, mivel alkalmas szertárral az egyesület még mindig nem rendelkezik. F. évi február 27-iki választmányi ülésből tűzrendészeti szabályrendeleti tervezet küldetett a városi hatósághoz elfogadás végett. E tervezet szerint a város összes lakossága, kik a testületnek nem tagjai, 20—45 éves korukig bizonyos meghatározott díjat tartoznak fizetni a tűzoltó-testület pénztárába, ezenkívül a házakra is osztályok szerint bizonyos évi díj vettetik ki. Az így befolyó díjakból építene a testület szertárt és a szükséges szereket beszerezné. E módon lenne gyökeresen javítva a jelenlegi állapot. — Az 1892-ik évben tartott a testület egy közgyűlést és négy választmányi ülést, melyeken 43 ügy nyert elintézést. Volt 4 kivonulás és 6 gyakorlat, melyek alkalmával rendgyakorlat, gépek kezelése és kürtjelzés gyakoroltattak. Két tüzeset fordult elő, egy a pap-utcában és egy a rét-utcában. A Sopronban megtartott X-ik országos közgyűlésen 7 tag vett részt; a testületet Kovács Károly főparancsnok képviselte. Ezen közgyűlésen az országos tűzoltó-szövetség alapszabályainak módosítását is tervezték, még pedig a vármegyei szövetségek hátrányára, amennyiben a tervbe vett módosítás szerint a vármegyei szövetségi elnökök az országos szövetség választmányából kiszorítottak volna, azonban a testület képviselőjének nagyon is indokolt felszólalására a módosítást elvetették. A múlt évben Budapesten rendezett II-ik országos tűzoltó-szaktanfolyamon Nagy Antal testületi titkár vett részt és tűzoltótiszt minősítvényt nyert. E tanfolyamon mintegy 60 vidéki tűzoltótiszt nyert hasznos gyakorlati és elméleti kiképzést. A testületnek az 1891-ik évben volt 61 működő, 180 pártoló, 12 segélyző s 5 alapító tagja. A működő tagok közül 56-ot látott el a testület ruházattal. A jelentés szerint a város által a ruhabezzerzési alapra évenként költségvetésileg megállapított 150 frt négy év óta nem fizettetett ki, bár a városi költségvetésben fedezetéről gondoskodva volt s ez az oka, hogy a csapat részére oly szükségesé vált egyenruhát beszerezni ezideig nem lehetett. A csapat tagjai közül Steiner Zsigmond és Domby Pál X-éves, Stefanecz József, Gangl

Ferencz, Heigl János, Czechmeiszter József, Varga Ferencz, Ebedli István, Németh Lajos, Vizlendvay Károly, Szabó György, Jakocs József, Tóth József, Neumann Bernát, Molnár Ferencz, Gangl Ignác, Csoknyai István V-éves szolgálati éremmel diszítették fel. A testület az 1891-ik évre 60 működő taggal az országos segélyalap tagjai sorába belépett. A testület ingó vagyona leltár szerint mintegy 4000 forint.

Az elnöki jelentést a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vette. Tekintve, hogy a testület az elnöki jelentés szerint már négy éve nem kapta meg a várostól a ruhabezzerzésre évenként költségvetésileg megállapított 150—150 frtot, úgy, hogy a testületnek jelenleg a várossal szemben 600 frt a követelése: a közgyűlés az elnököt, mint városi képviselőt megbizta, hogy a legközelebbi képviselőtestületi ülésen ez ügyben a város polgármesteréhez interpellációt intézzen a dolog rendbehozatala végett.

Olvastatott a választmány részéről a testületi 1891-ik évi számadások megvizsgálása végett kiküldött bizottság jelentése, mely szerint a számadás és az egyes alapok pénzkészlete teljes rendben találtatott. A közgyűlés az alapszabályok értelmében a számadást Czukelter József, Fischer László és Weisz Tivadar testületi tagokból álló bizottságnak felülvizsgálat végett azzal adja ki, hogy a vizsgálat eredményéhez képest Gombás István pénztárnoknak a felmentvényt a közgyűlés nevében adja meg.

Ezután elnök maga és tisztársai, valamint a választmány nevében a bizalmat megköszönve, leköszönt s felkérte a közgyűlést a választás megejtésére és e czélből korelnök választására.

A közgyűlés méltányolva Boschán Gyula elnöknek a testület vezetése körül éveken keresztül tanusított ügybuzgó működését és fáradhatlan tevékenységét, őt újból egyhangulag, zajos éljenzés közt elnöknek megválasztotta, a ki a felé irányult tüntető megtiszteltetést megköszönve, az elnökséget elfogadta és elnöklete alatt a választás folytatólag szintén egyhangulag következőkép ejtetett meg:

Udvardy Ignác alelnök, Nagy Antal jegyző, Gombás István pénztárnok, Hajik István ügyész, dr. Isoó János orvos.

Választmányi tagok: a) a testület pártoló tagjai közül Balaton József, Breisach Samu, Csertán Károly, dr. Czinder István, Fangler Mihály, Németh Elek; b) a csapat tagjai közül: Mórocz József, Horváth Gyula, Molnár József.

A számvizsgáló bizottság tagjai Czukelter József, Fischer László és Weisz Tivadar választattak.

Az 1892-ik évi költségvetés 1945 frt 45 kr. bevétellel, 674 frt kiadással azzal fogadtatott el, hogy a bevételbe a város részéről a testületnek járó 600 forint kizárólag a csapat ruházatának beszerzésére fordítatik; e követelés kiegyenlítése esetén a kiadás 600 frttal növekedik s így tulajdonképen 1274 frttal irányoztatik elő.

Tekintve, hogy a tűzoltószerek kikölcsönzése után igen csekély összeg szokott befolyjni, a mely éppen nem áll arányban azon kárral, melyet ily esetekben a szerek pusztulásával a testület szenved: a közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy többé szereit senkinek sem fogja kikölcsönözni.

A közgyűlés a csapat tagjai közt levő külön segélyező alapnak továbbra való fenntartását azzal mondotta ki, hogy a csapat tagjai az évi 1 frt 20 kr. tagsági díjról kötelező nyilatkozatot állítanak ki annak kijelentésével, hogy a mennyiben a tagsági díjat nem fizetnék ki, a testületet feljogosítják, hogy ez a hátrálékot rajtuk esetleg végrehajtás utján is beveheti.

Végül kérvényileg megkeresi a városi tanácsot, hogy utasítsa a kapitányi hivatalt, hogy tüzesetek alkalmával közege által gondoskodjék arról, hogy a szükséges fogatok a tűz színhelyére állíttassanak; mert ennek nagy hiánya volt tapasztalható a legutóbbi tüzeset alkalmával.

A csurgói önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

A csurgói önk. tűzoltó-testület f. évi január hó 24-én tartotta XVIII-ik rendes évi közgyűlését, melyről a következőkben számolunk be a nyilvánosságunknak.

Főparancsnok Reményi Samu, üdvözlően a megjelenteket, a gyűlést megnyitottak és határozatképesnek nyilvánítja. Megnyitó beszédében visszapillantást vet a lefolyt évben kifejtett tevékenységre, továbbá a lefolyt 18 évi fennállásra; örömmel constatálja, hogy az egylet folyton gyarapodik, tökéletesbedik s így módjában áll jobban-jobban megfelelni magasztos hivatásának. 18 év előtt a közönség gúnyja és kacajja között alakult meg, ma azonban nélkülözhetetlen intézményét képezi a városnak, mert hivatása magasztalára emelkedett és így a közönség támaszát, vészen egyedüli reményét képezi. Áttérve a részleges jelentésképekre, van az egyletnek jelenleg 45 működő, 2 tiszteletbeli, 6 alapító és 61 pártoló tagja. 8 gyakorlat, és 4 elméleti előadás tartatott, tüzesetben 7-szer működött.

Őrszolgálat volt 92 éjjel 3—3 emberrel. Gyűlés tizszer tartatott, és 56 ügyirat nyert igátó szerinti elintézést.

Az egylet összes ingó és ingatlan vagyona újból a legnagyobb gonddal leltározatott, s e szerint *a tiszta vagyon 8600 frtot tesz ki.*

Pénztáros Kiss Lajos jelenti, hogy az összes bevétel 1164 frt 05 kr., a kiadás ellenben 1075 frt 79 krt teszen ki s így a maradvány 88 frt 26 kr.

A számadás részletei:

Bevétel. Pénztári készlet 59 frt 29 kr. A város segélye 300 frt. Alapító és pártoló tagsági díjak 150 frt 90 kr. Tánczvizalom jövedelme 33 frt 85 kr. Házbér jövedelem 74 frt. Fuvardíjából 472 frt 75 kr. Adományokból 16 frt 80 kr. Biztosító ügynöki jövedelem 54 frt 47 kr. Vegyesekből 2 frt 80 kr. Összesen: 1164 frt 05 kr.

Kiadás. Orsz. szövetségi tagsági díj 6 frt. Gyógyszer-tár és temetési költség 15 frt 23 kr. Lótartási költségek 468 frt 52 kr. Szolga fizetése 32 frt. Javítások és új eszközökre 23 frt 26 kr. Kölcsön törlesztésre 200 frt. Kamatokra 104 frt. Hátralékos számlákra 136 frt 66 kr. Épület fenntartás és butorra 49 frt 85 kr. Fűtés, világítás 14 frt 60 kr. Bélyeg és postabér 5 frt 15 kr. Állami adóra 9 frt 54 kr. Vegyesekre 10 frt 82 kr. Összesen: 1075 frt 79 kr.

Az állami adóra nézve, mely bizonyára unikumot képez, felvilágosításul annyit, hogy a testület keblében működő biztosító ügynökség lett megadóztatva, mely azonban megfellebbezve most a miniszternél van, várva a végleges elintézést.

Szertárnok jelentése tudomásul vétetik.

Könyvtárnok jelentése, mely szerint a könyvtár 130 kötetből áll, és 1 frt 60 kr. olvasási díj folyt be, szinte tudomásul vétetik.

Az indítványok során a testület elhatározta, hogy az országos tűzoltó-segély-szövetséghez csatlakozik, továbbá Postek Antal városi bírót tiszteletbeli taggá megválasztotta.

Tisztújítás. Megválasztottak: főpar. Reményi Samu, oszt.-parancsnokok: Herdi József és Tövdös Ferencz, pénztáros: Kiss Lajos, jegyző: dr. Nagy Sándor, könyvtárnok: Brichta Antal, orvos üresedésben, szertárnok: Márek József, bizottsági tagok: Konlechner F., Petruzsálek F. és Simon Pál hivatalnok.

Ezzel az ülés véget ért.

A szombathelyi önk. tűzoltó-testület évi jelentése.

Tisztelt közgyűlés! Van szerencsénk 19-ik évi működésünkről szóló jelentésünket a következőkben felsorolni:

Örömmel jelentjük első sorban, miszerint testületünk minden egyes tagja a tűzoltó-ügy felvirágozásához szükséges buzgalommal igyekezett önkéntesen elvállalt tűzoltói kötelességének a lefolyt évben is megfelelni.

Nem hagyhatjuk másodsorban felemlítés nélkül ez alkalommal a működő testület létszámának örvendetes emelkedését sem, mely arról győz meg bennünket, hogy testületünk iránt az érdeklődés a város minden szépért és jó ügyért lelkesülni tudó közönsége kebelében tért foglalva, a régebben tapasztalt közönyt teljesen megszünteti.

Ezen kedvező helyzet megteremtése tekintetében kiváló érdem illeti meg városunk tisztelt polgármesterét, tek. Szabó Ernő urat, a ki a lefolyt évben 10710/891. szám alatt lelkesítő felhívást intézett városunk lakosságához a tűzoltó-testület támogatása végett.

A működő-tagok létszáma volt 1891. január 1-én 87, ezek közül kilépett 2, meghalt 2, új tag felvétetett 16, így a létszám jelenleg 99.

A szokásos tavaszi gyakorlatokat a lefolyt évben is május hó 1-én kezdtük meg, hetenkint 1 gyakorlatot tartván.

Az éjjeli tűzország július 15-től augusztus 30-ig volt kirendelve. Megnyugvással jelenthetjük, hogy a kivezényeltek az őrségre vonatkozó utasításoknak engedelmeskedtek és azokat tiszteletben tartották.

A zárgyakorlat október 25-én lett megtartva a főtéren. Az eredmény megelégedésünkre szolgált.

A lefolyt évben 3 tüzeset fordult elő városunkban.

1. Lőzsi-házban egy istálló márczius 4-én.

2. Neumann Ferdinánd házában egy magtárral kapcsolatos istálló október 25-én.

3. Hoffmann Samu fazsindelyes háza október 27-én.

Mindhárom esetben a tűzjelzés után 20 percze a csapat teljes felszereléssel a vész helyszínére érkezve, a tűz továbbterjedését megakadályozta.

Végül bejelentjük, miszerint a lefolyt évben Sopronban megtartott országos tűzoltó-testületi közgyűlésen a működő-testület 12 taggal volt képviselve.

Ezekután, midőn a működő-testület tevékenységét igazoló jelentésünket az elősoroltakban a t. közgyűlés elé terjesztenénk, egyszersmind igérjük, miszerint minden igyekezetünk és fáradozásunk oda fog irányulni a jövőben is, hogy a tűzoltó-intézmény magasztos céljainak mindenkoron megfelelhessünk.

Végül elmulaszthatatlan kötelességünknök ismerjük őszinte köszönetünk kinyilvánítását a testület tek. választmányának és érdemtelen elnökének azon támogatásért, a melylyel a működő-testületet ott, a hol és a mikor arra szükség volt, a lefolyt évben is részesítette.

Szombathely, 1892. márczius 28-án.

Zrinyi József,
segédtsizt.

Raffensperger Ignác,
főparancsnok.

H I R E K.

Felhívás szakkönyvre való előfizetésre. »Tűzoltó vezérfonal« cím alatt szakkönyv jelenik meg Christo Miklós, a gyulai önk. tűzoltó-testület főparancsnokától, mely gazdag tartalmát tekintve, hasznos könyvnek fog mutatkozni. A szerző elismert neve és szakképzettsége, melyről a tavalyi országos tanfolyam hallgatói, kik közül szerző is elsőrangú sikerrel ténykedett, meggyőződhetek, biztosít bennünket az

iránt, hogy érdemes munkát fogunk kézhez kapni. Az előfizetésre való bejegyzések a könyv felfektetendő példányok száma iránt való tájékozása miatt már most eszközlendők és a szerző nevére, Gyulára intézendők. A könyv ára egyelőre közölve nincsen.

Ehrlich Manó, budapesti gyári tűzoltó-parancsnok 50 éves születésnapja és 15 éves tűzoltói szolgálatának jubi-

leuma alkalmából április hó 21-én a főváros tűzoltókörei gyűltek egybe társas vacsorára, melyen az ünnepelt számos barátain kívül a gyári tűzoltó-testületek parancsnokai vettek részt. Ehrlich Manó buzgó híve ügyünknek, miért is a jelen volt ünneplők számos felköszöntőben emlékeztek meg róla. Az országos tűzoltó-szövetség képviselőjében hivatalos jelleggel megjelentek dr. Szily József titkár és Tomcsányi Béla pénztáros.

A nagyrócei önkéntes tűzoltó-testület márczius 26-án tartotta meg rendkívüli közgyűlését Stefancsok Károly polgármester, mint védnök elnöklete alatt. Az elnöklő polgármester oly lelkes beszédet tartott a szép számban megjelent tűzoltókhoz, hogy a legszebb jövő várható, hogy ezen tűzoltóságnak a régi jó hírneve vissza fog állíttatni. A választmányba egyhangulag beválasztottak: Mihalik Dezső, Prékopa Károly, Bárdossy Pál, Hlavács Sámuel, Nandrassy Gusztáv és Stefancsok Márton birtokos, a testület alapító tagjai közül. Főparancsnoknak: Szentmiklóssy Béla városi rendőrkapitány. Mászóosztály parancsnokává: ifj. Nagy Lajos. Szivattyus-osztály parancsnokává s a testület titkárává: Gaján Viktor. A kik a testület felvirágoztatásáért buzgólkodnak, sokat reménylenek az új főparancsnoktól, kinek kitartó erélye ismeretes.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága figyelmébe ajánlja a vidéki társtestületeknek, valamint a községi előjáróságoknak, miszerint úgy mint eddig, ezentúl is bármennemű útbaigazítással, felvilágosításokkal, szerek és szerelvények beszerzésére célzó ajánlásokkal, szóval minden néven nevezendő, a tűzoltás ügyét érintő és e szakmába vágó tudósításokkal szívesen és azonnal teljesen díjmentesen szolgál. A testület által, évente nyár vége felé tartandó országos tanfolyamon oly tűzoltók nyernek 2—3 heti idő alatt oktatást, kik eddig az ügygyel még meg nem ismerkedtek. Az erre vonatkozó felhívás annak idején közhírré fog tétetni. Egyuttal köztudomásra hozatik, hogy testületek begyakorlására a parancsnokság kebeléből, leginkább a szünetidők évszakában, gyakorlómesterek kiküldetnek, azonban csak az oly testületek kérelmére, a melyeknél a szervezés befejezve és a testület emberanyag és szerek tekintetében mindennel el van látva. Az ily gyakorlómester a kérelmező testületnek egyéb költséget nem okoz, mint ott tartózkodása idejére a teljes ellátás fölött való gondoskodást, mivel az útiköltségek és egyéb kiadások a budapesti önkéntes tűzoltó-testület pénztára által fedeztetnek.

A triesti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) f. é. május hó 6-án tartott 60-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1891. évi mérlegek. A zárszámadási jelentéséből látjuk, hogy életbiztosítási díjtartaléka 2,317,350 frt 23 krral szaporítottatott s 1891. évi december hó 31-én 31,244,641 frt 59 krra emelkedett, mely összegbe azonban

nincsenek betudva az 1,034,916 frt 75 krt tevő kár- és nyereségmentes részesülési tartalékok, továbbá, hogy az 1891. évben 18,959,560 frt 79 kr. erejéig köttettek új életbiztosítások, melyek által az 1891. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 132,177,280 frt 2 krra emelkedtek, s végre, hogy az életbiztosítási ágban az 1891-ik év folytán bevett díjak, beleértve a kötvényilletékeket, 5,821,119 frt 40 krt tettek.

A tűz- és szállítvány-biztosítási ágakban a díj- és az illetékevével 9,061,122 frt 58 kr. volt, miből 2,316,355 frt 71 kr. mint díjtartalék és 765,248 frt 90 kr. mint díjtartalék lett minden tehertől menten a jövő évre átvitelve, holott az 1891. december hó 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 25,207,847 frt 99 krra emelkedett.

Károkkért az 1891-ik évben 8,530,153 frt 46 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 244,247,920 frt 89 krra igen is tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 45,855,756 frt 3 kr. esik, melyet a társaság 146,866 káresetben fizetett ki.

Az értékpapírok árfolyamigadozása fedezetére alakított tartalék 1891. december 31-én 1,466,443 frt 01 krra emelkedett a mellett, hogy a sorsolás alá eső és a névértékükön beváltható értékpapírok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, míg a nyereség-tartalék alapszabályszerű mérvében, a részvény-tőke fele összegében vagyis 2,625,000 frtban, az ingatlan tartalék 1,289,480 frt 92 krra összegben s végre a kétes követelések tartaléka 80,000 frton fenntartott.

Miután az intézet a tartalékokat 2,768,715 frt 66 krral szaporította, s összes biztosítéki alapjai 46,528,568 frt 62 krra emeltettek, melyek is a következő értékekben, u. m.:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	frt	9,044 923'74
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	»	3,082.559'79
3. Állampapírokra adott kölcsönök	»	33.980'13
4. Értékpapírok	»	28,014.747'79
5. Tárca váltók	»	331.274 37
6. Folyó számlák (Adósok a hitelezők követeléseinek levonásával)	»	293.886'72
7. Készpénz az intézetnél és bankoknál	»	2,052.196'08
8. A részvényeseknek biztosított kötvényei	»	3,675.000'—
		46,528.568'62

vannak elhelyezve. Ezekből 14 millió magyar értékre esik. A biztosítéki alapok emelése után 742,507 frt 93 krra tiszta nyereség maradt, miből osztalékkul részvényenkint 120 frt aranyban, vagyis 300 frank fizetettik.

Hatvan év telt el a társaság alapítása óta s mivel ezen egész 6 évtizedet fellelő időszak alatt hazánkban is működött, a maga számára azt az érdemet igényelheti, hogy mint legrégebb társaság hazánkban a biztosítás terén híven végezte az úttörő munkát. És e nagy és hatalmas társaság elvállalt kötelezettségeinek pontos teljesítése, köztudomású példás ügyvitele által méltán kiérdemelte is azt a nagy bizalmat, melyben mindenütt részesül.

Az Assicurazioni Generali az »Első általános baleset biztosító-társaság« alapítása által meghonosította nálunk a baleset biztosítást, továbbá a »Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság« alapítása által lehetővé tette a magyar gazdaközönségnek, hogy jégbiztosításait független, jól fundált jégbiztosító társaságnál olcsón és teljes megnyugvással eszközölje, éppen úgy, mint igen hasznos szolgáltatásokat tett a gazdaközönségnek a már több mint egy évtized előtt meghonosított s ma már általános elterjedésnek örvendő általános tűz-biztosítás által.

A közgyűlés az eszközölt új választásoknál az igazgatótanács magyar tagjait, Hegedűs Sándort és Jókai Mórt egyhangulag ismét megválasztotta.

VEGYESEK.

Hordozható elektromos lámpa. Bármennyire tökéletesítik az olajra vagy egyéb anyagokra való lámpákat — ott, a hol robbanó szerek közt járnak velük, abszolút biztonságot nem nyújtanak; az elektromos lámpákhoz kellett tehát folyamodni. Sok jó tulajdonsága van: könnyű, csak 1·8—1·9 kilogrammot nyom, szerkezete egyszerű, s bármily esetlegesség, tudatlanság, hanyagság daczára sem okoz robbanást, mivel ilyen esetben az áram megszakad, s a világosság kialszik, mielőtt a gázok a lámpa belsejébe hatolhattak volna. Kísérletképen robbanógáz légkörébe tették e lámpát, de robbanást nem okozhattak vele. Mindenütt, még robbanó gázokban is veszély nélkül meg lehet gyújtani vagy eloltani. A világosság, mely a lámpából minden oldal felé sugároz, 0·7—0·8 gyertya erejű, s minden megöltés után 10—12 óra hosszat ég. Hónapjában csak egyszer kell kinyitni, s egy kevés hígított kénsavval megöltetni, mely a töltés alkalmával lassan elpárolog. A

töltése valamely áramforrásból oly módon történik, hogy a forrással összekötött vezető villát a lámpa oldalán levő nyílásba dugják; az áram 0·8—0·6 ampère erejű legyen; a töltés 8—8 óra hosszat tart. Egy srótot sem kell megéresztetni, s ugyanegy időben a lámpák ezreit lehet egyszerre megtölteni, úgy hogy egy lámpa megtöltéséhez kevesebb idő kell, mint az olajlámpák megtöltéséhez és tisztításához, tehát különösen ott gazdaságos ez a lámpa, és olcsóbb mint az olajlámpa, a hol sok kell, a hol tehát sokat tölthető meg egyszerűen. De fő az abszolút biztonságossága. A szabadalom Polláké; gyártja a Wehr G. cég Berlinben.

Üveg pótlója. Sokan próbálták már a merev és törékeny üveget átlátszó, de hajlékony vagy ellenálló testtel kiszorítani. Ujabban Eckstein osztrák mérnök találmánya kelt figyelmet. Ezt az üveget következőképen készítik: 4—8 rész kollódiumpyapotot mintegy 1% sulyrésnyi

aetherben vagy alkoholban oldanak föl, s ezt az oldatot 2—4% ricinusolajjal vagy más nem-kátrányos olajjal, és 2—10% kátránnyal vagy kanadabalzsammal keverik össze. Ezt a keveréket üveglapra terítik ki és alkalmas készülékben mintegy 60 C. fokú légáramlatban szárítják. Nem telik bele hosszú idő, az egész átlászó, kemény, üvegnyomásra merevedik; vastagságát tetszésünk szerint alakíthatjuk. Ez az anyag sav-, só és lugálló, átlászó és szagtalan. Elsősorban az üveggel szemben, hogy hajlékony és majdnem eltörhetetlen. Gyúlékonysága sokkal kisebb, mint más kollóidumösszetételé s még csökkenthető, ha magnéziumkloridot adunk hozzá. Czinkfehértől elefántcsontszerű lesz, de más festékkel is megfesthető.

Hőtartó anyag. Gőzvezetékeknek, géprészeknek stb. hővesztés ellen való megvédésére van egy olcsó szer, mely keményítőpép és fűrészpör keverékéből áll; 4 rész keményítőnek 100 rész vízben való oldata elegendő. Jó sűrű téstávéra keverik össze és rákenik az elszigetelendő fémrészekre; ha a burok megszáradt, kőszénkátrányolajjal (karbolineum) bekenhető, hogy a farészek megóvassanak. 25 cm. vastag réteg rendszeren elegendő a hősugárzás meggátolására.

Új kéményszerkezet intensivebb léghuzammal. Ama általánosán elterjedt nézetet, hogy a léghuzamot a kéménynek felfelé eszközölt fokozatos keskenyítésével nagyobbíthatjuk, ellenkező értelemben végzett kisebb méretű kísérletekkel megdöntötték, Ezen új theoria feltalálója kísérleteit a következő módon végezte: egy közös kémény-alapra két teljes egyenlő quadratikusan keményt helyezett, melyek közül az egyik felfelé épp oly mértékben szélesedett, mint a milyenben a másik keskenyedett. A kémény-alap úgy rendeztetett be, hogy a tűzhelyet körül fogta, miáltal mindkét kéménybe egyenlően hatolhatott a füst és a meleg. Továbbá lehetséges volt a külső levegőt a tűzhelytől többé vagy kevésbé, vagy akár teljesen elzárni. A tüzelés nemcsak nagy hőség, hanem sok füst fejlődésére volt berendezve, hogy a huzam eredménye lehetőleg szembetűnő legyen.

A kísérletek a következő eredményeket szolgáltatották: nyitott tűzhelynél vagy a tűzhely periferiája körül egyenletesen beáramló levegőnél a két kémény huzam-erejének különbsége nem igen vala szemmel észrevehető, mindazáltal nem volt igen nehéz a felfelé szélesedő kémény nagyobb huzam-erejét konstatálni. Midőn a levegőnek beáramlását a tűzhelyre sűrűn szőtt függőnyvel lehetőleg megakadályozták, a felfelé keskenyedő kémény huzamereje oly mértékben csökkent, mint minő mértékben a külléget a tűzhelytől elzártuk; a mint a küllég teljesen elzártatott, ezen keskeny kürtő is megszünt füstölni. Már most a feltaláló arról akart meggyőződni, hogy mily fokig terjed ezen szembeötlő különbség. E végből a felfelé szélesedő kémény felső nyílásába egy tolóreteszt erősített és vele a felső nyílás $\frac{1}{4}$, azután $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{6}$, $\frac{9}{10}$ -részét elfodta, anélkül, hogy a felfelé keskenyedő kémény ismét működésbe hozatott volna. Hogy ez utóbbi cél elérésére, a felfelé szélesedő kémény felső nyílását teljesen be kellett fódni. Minthogy a küllég elzárásával a huzamerő a minimumra redukáltatott, kell, hogy a két kémény huzamerejének különbsége ekkor legyen a legszembeötlőbb, a legélesebb.

A mi ezen kettős-kémény méreteit illeti, mondhatjuk, hogy oly arányban állítottak elő, melyek a gyakorlatban, legalább a magas gyári kéményeknél, kivihetetlenek volnának. Itt mindenképp egy fizikai adaptörvény feltalálásáról volt szó és csak azután lehetett a pontos viszonyokat megállapítani. A mi az utóbbi illeti, megállapították, hogy 25 méter magas kéménynél a felső keresztmetszetnek csak 20 cm.-rel kell nagyobbak lennie, mint az alsónak. Az ily kémény huzam-ereje meglehetősen nagy és 5 légkör

nyomással dolgozó 50 lóerős géphez való gőzkazánhoz szolgál. A fa gőzlebocsátó- és ventilációs-kéményeknél építés szempontjából nem választhat tetszés szerinti méreteket. A feltaláló azt találta, hogy 1:4 vagy akár 1:8. quadratikusan nyílászó mellett rendkívül kedvező eredményt kapunk a közönséges, párhuzamosan épített huzó-kéményekkel szemben.

Új ásvány. Egy új ásvány, mely tulajdonságaival hasonló az asbesttal, igen nagy mennyiségben találtatott Columbiában (Amerika). Ezen ásványnak színe olyan, mint a gyantáé és teljesen eléghetetlen. Begatában tettek vele kísérleteket és tetőfödésnek, öltözeteknek és díszleteknek alkalmazták; eredményét igen sikerültnek mondják. Ezen ásványnak neve »Bucaramanquina« s nagy jövőt jósolnak neki.

Szerkesztői üzenetek.

R... S... Csurgó. Miért olyan későn? Hozzá még olyan röviden, holott az évi jelentést vártuk egész teljességben! Azt hisszük, hogy Csurgó tűzoltóságának egy teljes éve elég érdekes lehet úgy erkölcsi, mint anyagi és még technikai tekintetben is, hogy a nyilvánosságot ne féltse. Hosszu hallgatását egyebekben, midőn tudjuk, hogy volna mihez szólni, nem vesszük szívesen.

Sp... M... P.-Széleskut. Cikkét, midőn jelen számunkban felvettük, ezuttal csak rövid megjegyzéssel illettük. Nem kívánunk egyelőre bővebben a tárgyhoz szólni, míg a nézetnyilvánítások több oldalról nem érkeznek be. Kiadói hivatalunk a kért példányokat meg fogja küldeni.

K... G... Pásztó. Térészüke miatt jelen számunkban fel nem vehettük. Jövő számunkban okvetetlenül közölni fogjuk.

Szombathelyi önk. t.-test. Tagsági díjuk a szövetség-nél 1890., 1891. és 1892. évről hátralékban van. Értésülésünk szerint utolsó fizetésüket 1889. aug. 18-án eszközölték. 1890-ben fizetés már nem történt. Hátralékuk 18 frtot tesz ki a mondott három évre. Lapunk után előfizetés nem jár, mivelhogy 1 példány minden szövetségi tagtestületnek ingyen jár. Természetes hogy a szövetségi tagsági díj be nem fizetése folytán ezen kedvezménytől is elesnek a testület.

B... A... Pilis-Maróth. Vettük kedves sorait. Örülünk hogy ügyével rendben van. Várva-várjuk az egész rajzot, hogy közlésünkkel megjelentessük lapunk hasábjaiában. Helyesnek találnók a sürgetést illető helyen. Mig a rajz kezünkben nincsen, nem tehetünk semmit. Köszönettel vesszük a Széchenyi gróf fölött írott életrajzot, de e pillanatban nem hozhatjuk, mivel térszüke miatt sok egyébrek közléséről is le kellett mondanunk. Különben lapunk első cikke is mutatja, hogy kedves hazánkfia fölött életrajzi bű adatok közlése igen aktualis volna s előre mondhatjuk, hogy jövő számunkban ezzel foglalkozni fogunk. Adatai sok tekintetben igen helyesek, de nagyobbára hézagosa, miről ön nem tehet. Szerkesztőnk, ki számos éven át úgy szólván tűzoltói ténykedéseinek legelső éveiből ismeri a nemesszivű gróf tűzoltói életét és vele együtt majd 4 éven át Konstantinápolyban segítette azon viszonyokat megteremteni, melyekkel az ottani tűzoltóság dicsekedik, legilletékesebb Széchenyi gróf életrajzának megírására. Adatainak hasznát fogjuk venni, tudván, hogy ön azokat szívesen rendelkezésünkre bocsátja. Legközelebbi híreit várjuk.

V... P... Sz.-Fehérvár. Az ígért lapot mindeddig nem kaptuk meg. Légy szíves azt pótlólag megküldeni nekünk. A hivatalos részben közöljük a szövetség jegyzőkönyvét. Figyelmedbe ajánlom első cikkünket. Tőled várjuk, hogy mindenkoron helyes és talpraesett felfogásod mellett, ti most ez ügyben valamit tenni fogtok.

Felelős szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

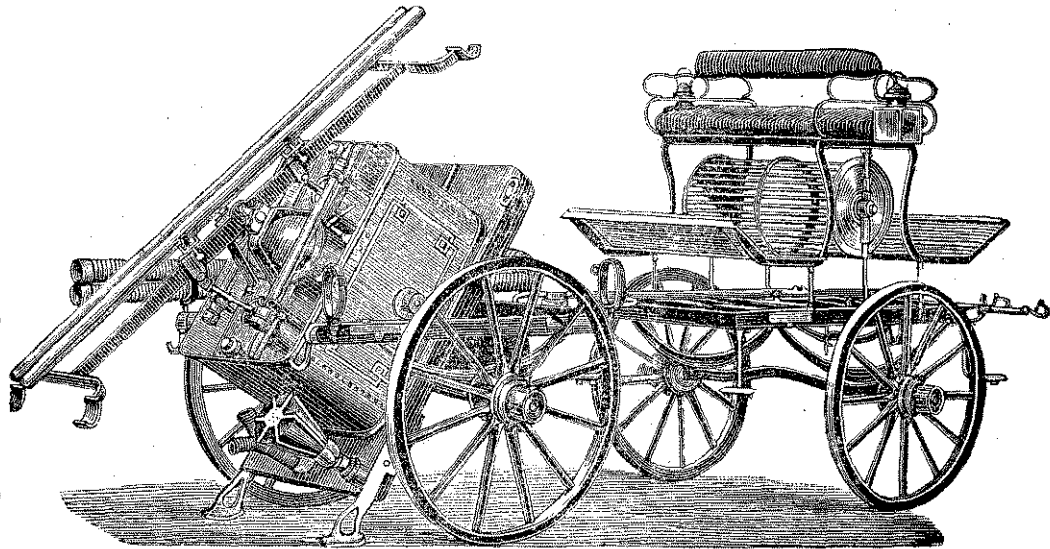
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrásy-út 8.** Tűzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utca 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőknekél csak érozselepek s be-
csiszol érozduगत्युक् alkalmaztatnak.



Fecskendőknek, saját új találmányainkon,
fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint:
tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mézga- (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgazott kender-tömlőknek.

Fecskendőknek, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitünőbb fanemekből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilárdan készítünk.

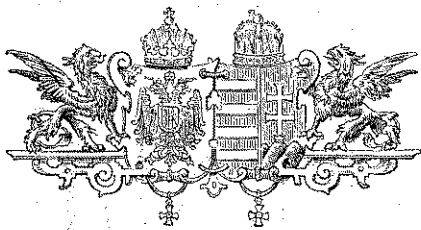
*A t. cz. egyleteknek, előjáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

**A budapesti országos kiállításon kitünő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁSI

Alapított 1816-ban.



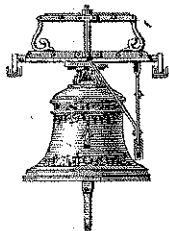
Hazánk legrégebb tűzoltószert-, szivattyu- és kút-gyára, harang- és ércöntődjé

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

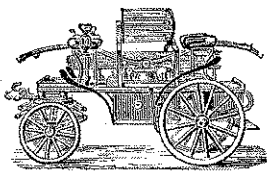
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.



Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.



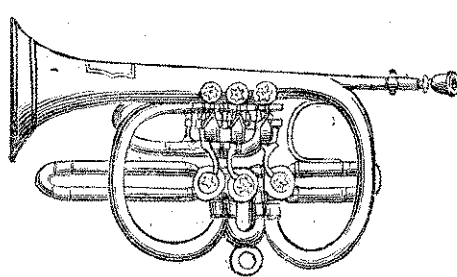
Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

Saját javító-műhely.

MICHL JÁNOS és FIA

hangszergyárosok

GRASLITZBAN, CSEHORSZÁGBAN.



Gyártmányaikat ajánlják a t. tűzoltó-testületeknek hangszerszükségeik beszerzésére.

Gyárunkban készülnek a legjobb minőségű mindenféle **trombiták, kürtök és hellkonok**; nagy és kis **dobok**; **réztányérok**; **klarinéták**; **fuvolák** és **pikolok**; nemkülönbön **hegedűk, violák, gordonkák** és **bögők** stb.

Nagy raktára **jelzősíp- s jelzőkürtöknek**; **riadókürtöknek**; valamint **oitherák, száj- és húzóharmonikák** nagy választékban.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Saját javító-műhely.

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

Perzsa császári udvari és hadsereg-szállítók.



Szerb királyi udvari és hadsereg-szállítók.

TILLER MÓR és TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZET

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket

mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sápkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivőeszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kívánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

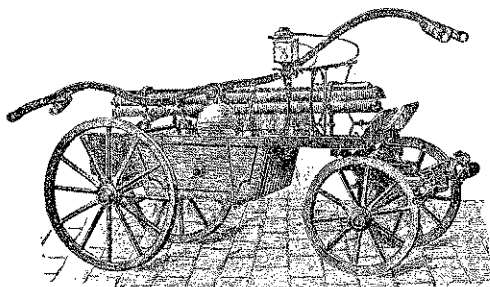
Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

Ö cs. és királyi Fensége József főherceg udvari szállítója.

* Alapított 1858. *

WALSER FERENCZ

* Alapított 1858. *

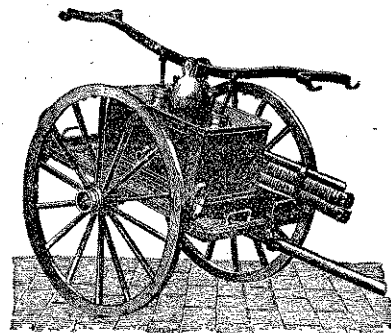


első magyar
gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődéje

Budapest, VII, Rottenbiller-utca 66.

Szállít

a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alap-
ján összeállított és az előírt szerelvényekkel
felszerelt



községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek és a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdonyfecskendőket, vízfordó-
kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzorségek és önkéntes tűz-
oltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter
hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott
Walser-féle tömlőcsavarral láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes
csavarra átismittatnak, mely végre az illető fecskendő vízszállító könyökdarab beküldése kéretik.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban
7000 darabnál több van használatban.

Árlisták és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

A KÖZSÉGI ÉS GAZDASÁGI TŰZOLTÁS KÖNYVE.

**

= Pályamű =

ifj. gr. Nádasdy Fer. úr által kitűzött
20 drb arany jutalomra.

Irták

GRESZLER VILMOS ÉS OLÁ MIKLÓS.

Ára 50 kr. — Postai bérmentesítéssel 55 kr.

Megrendelhető

a »Tűzoltó-Közlöny« kiadó-hivatalánál
Budapest, VIII, Pál-utca 3. sz., I. em. 12. ajtó.

A TŰZ ÉS ANNAK OLTÁSA ÉS A CSŐVEZETÉS.

* PÁLYANYERTES MŰ *

Irtá

DR. SZILY JÓZSEF,

a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese
és az orsz. tűzoltó-szövetség titkára.

Ára 30 kr., vagy postán bérmentve 32 kr.

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önk. tűzoltó-testület.

Megrendelések

e lap kiadóhivatalánál:

VIII, Pál-utca 3. sz. a., I. em. 12. ajtó
eszközölhetők.

Tulajdonosa az osztr.-magy. cs. és kir. kizárólagos szabadalomnak.
 DISZOKLEVÉL UJVIDÉKEN 1888.



DISZOKLEVÉL ESZÉKEN 1889.

Arany érem.

Alapítottott 1852.
 ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

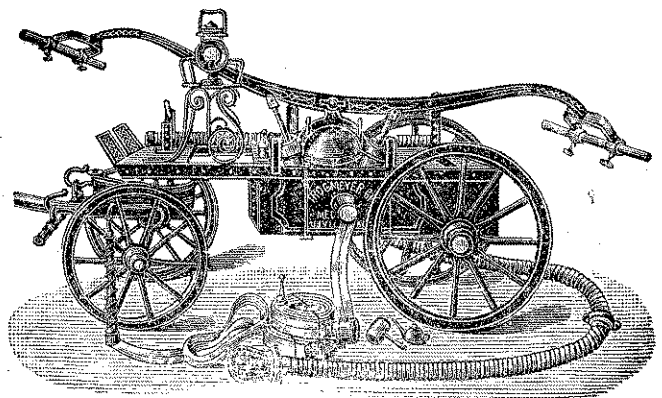
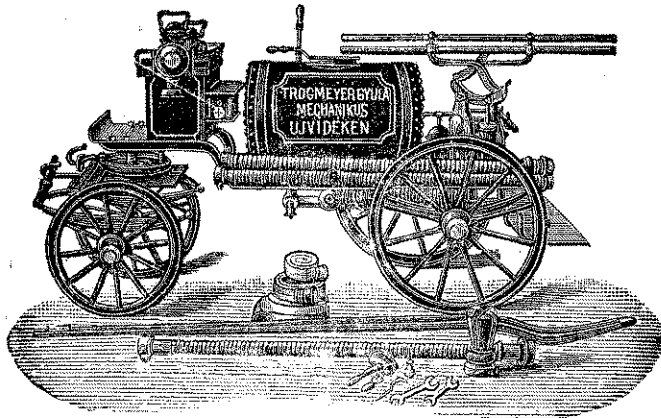
Arany érem.

TÜZFECSKENDŐ- ÉS KÚT-SZIVATTYÚ-GYÁR TROGMAYER GYULA

MECHANIKUS UJVIDÉKEN

ajánlja a külségi eljáráságoknak és tűzoltó-testületeknek elismert kitünőségű **tűzfecskendőit és tűzoltó-szerelvényeit**, különösen pedig **szabadalmazott, egytetemes oltvo natait** (fecskendő s vizhordó egy kocsin) szilárd kivitel, nagy működőképesség, a szelepek könnyű hozzáférhetésének jótállása mellett.

Mindenféle tűzoltó felszerelések. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak. Előnyös részletfizetés.



Öt évi jótállás.

Kedvező fizetési feltételek.

Handbuch

zur

Errichtung und Einübung

Disciplinirter Feuerwehr-Corps.

Irta

KRAUSE WALDEMÁR

Budapest főváros volt tűzfelügyelője,
 az arany érdemkereszt tulajdonosa.

*

Ezen mű már csak német nyelven kapható.

Ara 1 forint 25 krajczár.

Megrendelhető

e lap kiadóhivatalánál: VIII, Pál-utca 3. szám,
 I. em. 12. ajtó.

A mű 1 forint 30 krajczár beküldése mellett bérmentve
 küldetik meg.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.



STERNBERG ARMIN ÉS TESTVÉRE

Budapest, VII., Kerépesi-út 36.

Saját készítményű mindennemű **vonós-, verő-, fa és réz fuvó-hangszerek** s azok kellékei és alkatrészei.

Mindennemű hangszerek és zenés művek javítása és **újhangoltása** szabvány pontossággal eszközöltek.

Budapest fővárosi összes tűzoltó-testületek egyedüli szállítója.

ULLMANN MIKSA

Humpoletz (Csehország).

Tűzoltó-testületek részére
mérték szerint

a legjutányosabb áron szállít kitünő sötétkék
vagy szürkészinű posztóból készült

köpenyegeket,

zubbony- és nadrágokat,
valamint

zsávoly-öltözeteket.

← Áruminták →

• kívánatra ingyen és bérmentve. •

Rendelkezésre áll számos, önkéntes tűz-
oltó-testületek, gyárak és egyéb egyen-
ruházott egyesületek által kiállított biz-
nyítvány.

A „TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY”

ÉVFOLYAMAI

kemény táblába bekötve,

következő árak mellett szerezhetők meg:

I—IV. évf. 1879—1882. évekre tartalmaz 1—25. sz. (2 kötb.)	fit	5.—
V. » 1883. évről » I—13. » I » »	»	2.—
VI. » 1884. » » I—12. » I » »	»	2.—
VII. » 1885. » » I—12. » I » »	»	2.—
VIII. » 1886. » » I—12. » I » »	»	2.—
IX. » 1887. » » I—12. » I » »	»	2.20
X. » 1888. » » I—12. » I » »	»	2.20
XI. » 1889. » » I—12. » I » »	»	2.40
XII. » 1890. » » I—12. » I » »	»	2.40
XIII. » 1891. » » I—12. » I » »	»	2.40

A nevezett évfolyamok azonban kötetlenül is kaphatók, mely esetben az I—IV. évfolyamoknál 1 fit 20 krral, a többieknél pedig 60 krral kevesebb fizetendő.

Az előfizetési pénzek postautalvánnyal az alul-
írott kiadóhivatalhoz intézendők.

A »Tűzoltó-Közlöny« kiadóhivatala:

Tomcsányi Béla

a kiadóhivatal vezetője.

Budapest, VIII, Pál-utca 3 sz.,
I. emelet, 12. ajtó.

A SZIVATTYÚ

ÉS

ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 iv.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vízszersz és szállítás módozatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulírt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnok-
ságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD

a testület volt II. szivattyús szakasparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr., vagy postán bérmentve
1 frt 60 kr.

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések e lap kiadóhivatalánál VIII. Pál-utca
3. sz. I. emelet, 12. ajtó eszközölhetők.

Tűzoltószer-árusok, fecskendő- és
egyenruha-készítők figyelmébe.

A „Tűzoltó-Közlöny”-be

szánt mindennemű

HIRDETÉSEK

a legjutányosabb árakon

felvételnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

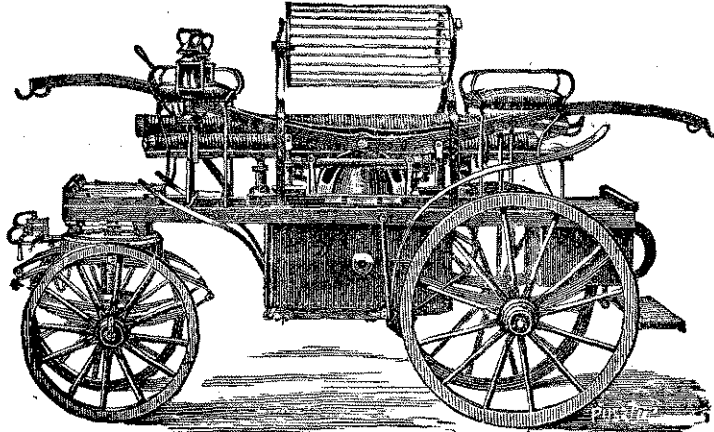
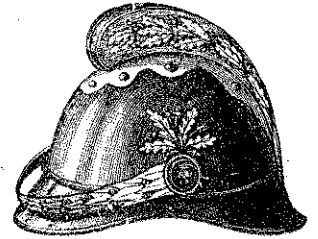
VIII-ik kerület, Pál-utca 3. szám, I. emelet,

12. ajtószám alatt.

5 évi
jótállás!



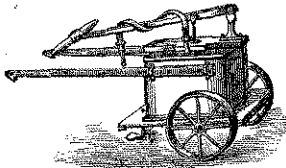
10 évi
részletfizetés mellett!



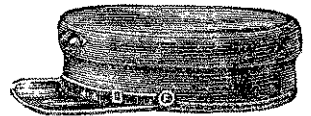
TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.



Gyár: Külső váczi-út 1527.
Mintatelep: váczi-körút 78.



Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előírt méretekkel bíró,

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles lözi-fecskendőit, minden mellékszerelevényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitűnők, és minden tekintetben a legújabb vívmányok magaslátán állanak,

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.



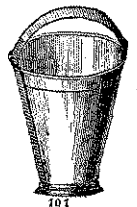
Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a legkisebb részletekig, nagyobb községek számára kocsi-fecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

Kizárólag hazai gyártmány.

Nemkülönb az ajánljuk kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőinket.

A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak.

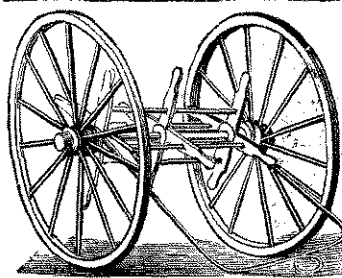


STORZ-szabadalmu,
az összes létező

tömlőkapcsok

legkitűnőbbike

kizárólagosan nálunk kapható.



Müller-szabadalmu

tűzirtó por

(60 liter vízhez 1 kiló)

kilója 1 frt 25 kr.

A legbiztosabb, leggyorsabb segély!!!

Kivánatra minták küldetnek.

Azonnal oltja még a leghevesebb
petroleum- és szesztűzet is.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik szám.

Kiadóhivatal:

VIII., Pál-utca 3. szám, I. em., 12. ajtó.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legutányosabb árak mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árengedmény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

TARTALOM: A koronázás jubileumára. — *Hivatalos rész.* — *Általános rész:* Gróf Széchenyi Ödön pasa. (Arczképpel) — *Testületek köréből:* A pászói önkéntes tűzoltó-testület 1891. évi jelen-

tése. — A debreczeni önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése. — *Hirek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

A koronázás jubileumára.

Bzelőtt huszonöt évvel a béke angyala szállott le a magasból Magyarországra s az egész nemzet lelkesedése mellett és közakaratóból feltette *I. Ferencz József* fölkenet fejére szt. István dicső koronáját, érintette vele *Erzsébet* fenséges homlokát; így lettek a magyarok királyává és királynéjává.

Hazánk dicsőséggel és szomorúsággal vegyes ezeréves történetének egyik legragyogóbb napja az 1867. június 8-ika, mert ekkor vált teljessé a kibékülés a király és a nemzet között, melyet azóta a király bölcsessége, valamint hűsége a megesküdött törvények iránt és a magyar nemzet loyaltása, hű ragaszkodása és szeretete alkotmányos királya iránt minden meghasonlástól mentett meg.

Üdvöt és szerencsekívánatot mond minden ajk hön szeretett Királyunk és Királynénknak a negyedszázados évforduló magasztos ünnepén. Minden igaz és hű alattvalójuk hódolattal járul a legmagasabb trón zsámolyához, hogy szeretetének melegével párosult odaadással és ragaszkodással övezzé bölcs és igazságos Uralkodóját és felséges Királyasszonyát.

A hódolatból és üdvkívánatokból mi, Magyarország önkéntes tűzoltói is kiveszszük részünket, mert tudva van, hogy emberbaráti intézményünk nap-nap mellett élvezi ő felsége a Király kegyeit. Atyai gondoskodása az önkéntes tűzoltótestületek erkölcsi és anyagi támogatásában lépten-nyomon nyilvánul. Nem fordul elő jelentékenyebb tüzeset a nélkül, hogy felséges Királyunk és felséges Asszonyunk ne sietnének a nyomor enyhítésére s midőn kegyelmes adományokkal mindig előljárnak, példát mutatnak tehetősebb alattvalóiknak követésre.

Hála és szivből fakadó köszönet illeti meg dicsőségesen uralkodó apostoli Királyunkat, ki szeretetteljes pártfogásába és legmagasabb védelmébe vesz ugy egyeseket, valamint minden emberbaráti intézményt s ki bizonyára legkegyelmesebben elfogadja a magyar önkéntes tűzoltók ez alkalomból is kifejezett legmélyebb háláját és odaadó hódolatát.

Bajtársak! Magyarország önkéntes tűzoltói! Igyekeztünk e néhány szerény sorral a ti érzelmeiteket tolmácsolni, őszinte jóakarattal s szivünk nemesebb érzésével. Álljatok hozzánk és kívánjatok velünk együtt, hogy a *Mindenható tartsa meg sokáig édes hazánk és annak minden egyes polgára igaz örömeire és boldogságára, humánus intézményünk osztatlan javára ő felsége I. Ferencz József dicsőségesen uralkodó királyunkat és felséges élete párját Erzsébet királynét, Magyarország védő asszonyát!*

Bárány N. Ernő.

HIVATALOS RÉSZ.

Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

150/1892 szám.

Felhívás

a III. országos tűzoltó szaktanfolyam látogatására.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága a tőle telhető legnagyobb áldozatoktól sem riadva vissza, főtörekvései egyikének ismeri, hogy az emberbaráti szeretetben gyökerező tűzoltó-ügynek minél több és minél szakavatottabb harcosokat neveljen.

E végből saját tagjainak lehető legalaposabb kiképzetésén kívül régtől fogva gyakorlómestereket küld ki a vidéki tűzoltó-testületek szakszerű elméleti és gyakorlati kiképzetése céljából; 1890. év óta pedig, hogy a hazai tűzoltó intézménynek terjesztése és fejlesztése által is maga elé tűzött cél-
nak minél derekasabban megfelelhessen, minden évben országos tűzoltó-szaktanfolyamot is rendez.

A megelőző két évben elért eredmény által buzdítva és a fennálló tűzrendészeti kormányrendelet intenióinak mennél szélesebb körben leendő megvalósítása céljából, de különösen a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 1890. évi 66274.—V/10. számú rendeletével nyert megtisztelő megbízatása alapján a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága a folyó év nyarán immár a

III. országos tűzoltó-szaktanfolyamot

tartja meg. Alkalmat és módot óhajtván nyújtani ez által az emberbaráti tűzoltó-ügy iránt érdeklődőknek, hogy a lehető legrövidebb idő alatt és aránylag kevés költséggel a tűzoltószakmában alapos kiképzetést nyerjenek, tűzoltó-testületek szervezésére s szakszerű elméleti, valamint gyakorlati oktatására megkívántató ismereteket megszerezhesenek.

Felhívjuk tehát a hazai testvér-testületeket, városokat, nagy- és kisközségeket, bajtársainkat és mindazokat, kik a humanismus szolgálatában álló nemes intézményünk iránt melegen érdeklődnek, hogy a f. évi július hó 31-től augusztus 21-ig Budapesten tartandó harmadik országos tűzoltó-szaktanfolyamra minél nagyobb számban jelentkezzenek, és időt nem kimélve s fáradságot nem ismerve, használják fel az ezen szakmában való kiképzetésükre kínálkozó kedvező alkalmat.

Kellő tájékoztatás céljából a következőket közöljük:

A tanfolyam ideje:

Kezdődik 1892. évi július hó 31-én és tart be-
zárólag augusztus hó 21-ig.

Képesítő vizsgálatok:

Tartatnak augusztus 17., 18. és 19-én ugy-
az elméleti, mint a gyakorlati részből.

Bizonyítványok:

I. Látogatási igazolvány.

Ebben fel lesz tüntetve, hogy az illető tanfolyamhallgató a tanfolyam ideje alatt tartott előadásokat és gyakorlatokat a megállapított tanterv szerint miként látogatta. (Ez azonban minősítést még nem képez.)

Képesítő bizonyítvány.

A tanfolyamot végzett hallgatók képesítő vizsgálatra jelentkezhetnek, ennek letétele esetén képesítő bizonyítványt kapnak, melyben az elméleti, valamint a gyakorlati tanterven kívül még az is bennfoglaltatik, hogy az illető mily foku minősítést nyert.

3 foku osztályozás lesz, u. m.: jeles, jó és elégséges.

Jelentkezés, feltételek és kedvezmények.

A résztvételben való írásbeli jelentkezés határ-
ideje 1892. évi július 15-ike.

A jelentkezés a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságához (Budapest, IV. Duna-utca 1. sz.) intézendő.

A jelentkezők a tanfolyam ideje alatt gyakorlaton ugy, mint szolgálatban, testületünk szertárából kiosztandó egyenruhában járni tartoznak; beruházásuk- és felszerelésüknek foganatosíthatása céljából ennél fogva már július 31-én délelőtt kell a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságánál (IV., Duna-utca, 1. sz.) személyesen jelentkezniök.

A jelentkező tartozik az őt kiküldő hatóság, testület, vállalat, vagy magán személyek által kiállított s kiküldését igazoló bizonyítványát bemutatni.

Ugy az elméleti előadások és gyakorlatok megszakitás nélküli látogatása, valamint a szolgálatnak terv szerinti pontos megtartása szigoruan kötelező, mert különben látogatási bizonyítvány sem adatik ki.

A kik a tanfolyamot végig hallgatják, szakvizsgálatot letenni azonban nem kívánnak, csak látogatási igazolványt kapnak; ellenben azok, kik az elméleti és gyakorlati szakvizsgálatot leteszik, a látogatási igazolványon kívül képesítő bizonyítványt is kapnak, mely a nagym. belügyi miniszter úr által a tanfolyam mellé kirendelt miniszteri biztos ellenjegyzésével elláttatik.

Tandíjat vagy beiratásdíjat senki sem fizet, mivel a tanfolyam teljesen díjmentes, sőt az eszközök és szerelvények is díjtalanul állanak rendelkezésre.

A tanfolyamhallgatók tűzoltó-szer-gyárak s egyéb gyártelepek megtekintése, szakszerű próbák- és kísérleteken való megjelenés, színházak szerkezeteinek és berendezéseinek tanulmányozása által tapasztalataikat gazdagíthatják. Éjjeli őrszolgálatra is beosztatnak, hogy így az előfordulható tüzesetekben a vész helyére kivonulva az activ szolgálatot is tanulmányozhassák.

Hogy pedig a kevésbbé tehetős község vagy testület kiküldötteinek is lehetővé tegyük a tanfo-

lyam látogatását, 25 tanfolyamhallgatónak testületünk költségén leendő csoportos elhelyezéséről is gondoskodunk. Az ingyenes elszállásolásban részesülni óhajtók azonban ebbeli igényüket *f. é. július hó 10-ig* tartoznak a parancsnokságnál bejelenteni. A bejelentés sorrendje a díjtalan elszállásolásban való részvétel elsőbbségét biztosítja.

Tanterv.

I. Elméleti rész.

1. Szervezés: a) alakulás, b) alapszabályok, c) szolgálati szabályok, d) administratio, e) szolgálati teendők.
2. Tűzrendszet; a) statistica, b) óvóintézkedések, c) kormányrendelet, d) egyéb tűzrendészeti rendeletek. Építkezés.
3. Egyenruha, személyes felszerelés és rangjelzés.
4. Tűzoltószerkek: a) szivattyú alapszerkezete és működése, b) szivattyúszerkek, újabb szerkezetek összehasonlítása és elbírálása, c) különféle szivattyúszerkezetek, azok minősége és kipróbálása, d) mászó és mentőszerkek, e) a szivattyúk működési zavarai és a szivattyúk gondozása.
5. Vizszerzés: Folyam, vízvezeték, kutak, medencék stb.
6. Tűzjelzés: Riadó, kürt, kéthangú jelző, síp, sürgöny és telefon.
7. Tűzoltás és védelem. (Taktika): a) a tüzek minősége és támadása. b) Csővezetés, mentés.
8. Első segély baleseteknél (gyakorlatilag is bemutatva).

II. Gyakorlati rész.

1. Rendgyakorlatok; 2. Szerkek gyakorlati ismertetése; 3. Szivattyú-szerelés; 4. Mászó- és mentőgyakorlatok. 5. Jelképes tüztámadás és védelem. Tanórák: délelőtt 4 óra elméleti előadás; délután 4 óra gyakorlat a gyakorló-téren.
- Kelt Budapesten, 1892. évi május hó.

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület
Parancsnoksága.

A fejérvármegyei tűzoltó szövetség elnökségétől.

szöv. 92. szám.
69.

Tekintetes parancsnokság!

Az Adonyban f. évi május hó 29-én tartott szövetségi ülés 9./jk. 92. számú határozata értelmében, az illető tagtestület kérelme folytán, a következő szövetségi ülés ideje és helyeül folyó

1892. évi június hó 29-ikére Vereb községe tüzétvén ki, van szerencsénk tehát ezen szöv. választmányi ülésre a tisztelt tagtestületeket meghívni, s minél számosságban leendő megjelenésre felkérni.

Az ülés megtartásának sorrendje a következő:

1. A vidékről érkezendő tűzoltók lovai és kocsijai a verebi testület parancsnoksága által fognak elhelyeztetni és ellátatni.

2. A testületek képviselői délelőtt 10 órára a község-háznál gyülekeznek, honnét az egybegyűlt testületileg a verebi tűzoltó-testület szertárát, órházát és felszereléseit, nem-

külömben a testület beligazgatását megsemmisítendő az őr-tanyához vonulnak.

3. A verebi testület működő-csapata gyakorlatot tart a választmány által kiadandó tervezet szerint.

4. A szövetségi választmány ülése a község-házi tanács-teremben.

5. Társasétkezés déli 12 órakor az urasági angolkert üvegházában. Egy teríték ára 1 frt.

Ebéd után a választmánynak hivatalos elfoglaltsága nem lévén, kiki tetszés szerint hazatérhet.

A vendég-lős tájékozása végett kéretnek a tagtestületek megjelenésüket számszerűleg a verebi testülettel eleve tudatni, mert ez a vendég saját érdekében egy falusi vendég-lőben nagyon kívánatos.

Mint hogy a szövetségi szabályok értelmében az ülésen való meg nem jelenetés előzetesen írásban igazolandó, kéretnek a tagtestületek, miszerint netáni meg nem jelenésüket az ülés előtt egy levelező-lapon tudatni sziveskedjenek.

Ugyancsak kéretik azon 6 tagtestület, melyek a folyó évre eső 6 frt szövetségi tagdíjat még mindig nem fizettek be, hogy ezen kötelezettségüknek annál inkább tegyenek az ülésig eleget, mert ellenkező esetben az ülésen megnevezésük mellett, a kényszerítő lépések megtétele is javaslatba fog hozatni.

Tekintettel arra, hogy Vereb község egyike ama kisebb községeknek, minők túlnyomóan vannak vármegyénkben s a mely községekben a tűzoltóságok mikénti szervezése s kiképzése legtöbb félreértésekkel találkozik, s ebből származólag magának a hasznos intézménynek késedelme-
sebb meghonosítása származik, ennél fogva felhivatnak különösen a kisebb községek tagtestületei, miszerint ezen ülésre saját érdekükben annál inkább megjelenjenek, miután a verebi testület mintaszerűségénél fogva nekik itt kiváló alkalmuk nyílik az ő községük igényeihez szükséges ismeretek megszerzésére.

Jó szolgálatot tesznek ez okból az ügynek magának, ha e mellett a szomszédos községek előljáróit és vezető egyéneit is az ülésen leendő megjelenésre szintén buzdítják, mert ezek itt szerzendő tapasztalataik alapján a községükben még netán nem létező tűzoltóságot sikeresebben szervezhetik, meglevő eszközeik helyes kezelésére névű útmutatást nyerhetnek s általában módjuk nyílik egy jól rendezett falusi tűzoltóság létesítéséhez szükséges irányt maguknak megszerezni

Kelt Sz.-Fehérvárott, 1892. június hó 12.

Bajtársi üdvözléssel

Vida Pál,
szövetségi titkár.

Kempelen Imre,
szövetségi elnök.

Fejérvármegyei tűzoltó-szövetség.

63 szám.
szöv. 92.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának Adonyban 1892. évi május hó 29-én tartott üléséről.

Mely alkalommal a tagtestületek közül képviselve volt az adonyi: Baur György, az ágnesforrási: Vida Pál, a csákvári: Deáki Kálmán, a csákerényi: Pártényi Béla, az ercsi-i: Komáromy József, a kálozi: Lorberer György, a nagy-lángi: Staudt János, a nagy-perkátai: Déri Viktor, a rácz-keresztúri: Kócsi Mayer Gyula, a sárosdi: Jenisch Ádám, a szabadbattyányi: Kokály József, a székesfehérvári: Weisz Henrik, a vajtai: gróf Zichy Aladár, a velenzei: Meszleny Benedek, és végül a verebi: Végh István testületi képviselők által.

Elmaradásukat szabályszerint előre igazolták: az alcsuthi, felcsuthi, Felmayer-gyári, pázmándi, tor-dasi, sárkeresztúri és lovasberényi tagtestületek, míg a többi testület meg nem jelenését mivel sem igazolta.

Elnök. Meszleny Bencze alelnök, jegyzőkönyvvezető:
Vida Pál szövetségi titkár.

Ezenkívül a közigazgatási hatóság részéről az ülésen résztvett Kálmán Vincze járási főszolgabíró.

Az ülés megkezdése előtt a tagtestületek képviselői beható szemle alá vették az adonyi testület őrtanyáján elhelyezett összes felszerelvényeket s a testület ügykezelésének módozatait, mely alkalommal ugy a szerek tisztasága és jókarban létéről, mint az ügyvezetésnek a testület közel 15 évi fennállása óta annak minden mozzanatát hiven feltüntető pontosságával a legörvendetesebb tapasztalatot merítették elannyira, hogy az minden irányban példaképpen szolgálhat bármely testületnek. A szertárban elhelyezett két jókarban lévő nyomó szerkezetű fecskendőre nézve kívánatosnak találtatott azoknak szívó nyílással leendő ellátása, mely a gépezet jó anyaga és szerkezete, valamint henger-átmérete miatt az átalakításra alkalmas s az aránylag kevés költséggel megtehető lenne.

Az ülés után bemutatott gyakorlat a testület jó képesítéséről szolgáltatott tanubizonyoságot s a Törzsök-féle létra ezuttal is hasznos eszköznek bizonyult.

1. szám. Meszleny Bencze alelnök az ülés határozatképességét a képviselt testületek felsorolása mellett constatálván, az ülést megnyitva bejelenti, miszerint Kempelen Imre szöv. elnök egészségének helyreállítása végett hosszabb időre fürdőbe utazván, ez okból a tanácskozás vezetésének tiszte reászallott. Ezekután bejelenti elnök, miszerint az ápril 24-én tartott szöv. ülés 2. számú határozata alapján a múlt évről maradt 94 frt 88 kr. pénzkészleten némi kiégésítéssel egy darab regálékötvény vásároltatott, mely a többi értékpapirokkal egyetemben a postatakarékpénztár által kezeltek.

Ez einöki intézkedés jóváhagyólag tudomásul vétetett.

2. szám. Jelentette elnök: hogy az ápril 24-én tartott szöv. gyűlés 4-ik számú határozata értelmében elrendelt tűzrendészeti szemle tárgyában előterjesztés intéztetett az alispánhoz, ki 7464/k. i. 92. számú rendeletével a főszolgabírák útján megfelelőleg utasította a vármegye községeit, hogy a szövetségi elnökség küldöttait hatósági küldött gyanánt tekintvén, annak rendelkezéseihez alkalmazkodjanak és tűzrendészeti állapotaik javítása érdekében vagy a szövetséghez, vagy közvetlen hozzá forduljanak s ez irányú törekvéseikben támogattatni fognak.

A felolvasott szöv. előterjesztés és alispáni intézkedés örvendetes tudomásul vétetett.

3. szám. Végh István verebi önk. tűzoltó főparancsnok bejelenti, miszerint az ápril 24-én tartott szövetségi ülés 3. számú határozatával nyert utasítás folytán megyebizottsági tag minőségében az 1892. évi május hó 2-án tartott vármegyei törvényhatósági közgyűlésen felszólalt a tűzrendészeti viszonyok s ezzel együtt a tűzoltó intézménynek gyorsabb s hatékonyabb hatósági előmozdítása végett. Jelzi egyttal az okokat, melyek őt utasításától eltérőleg egyelőre az állandó tűzr. felügyelői intézmény mellőzésére indították.

Végh István főparancsnok ezen jelentését a választmány örvendetes tudomásul véve az abban foglalt indokokat magáévá tette, s egyttal részére ezen fontos és sikeres felszólalásért Meszleny alelnök indítványára köszönetnyilvánítását közlekedéssel elhatározta, kimondván egyzersmind, hogy ezen beszéd s az arra adott alispáni válasz, nemcsak a megyei, hanem az egész ország tűzoltó intézményére vonatkozó és különösen annak fejlesztésével behatóbban foglalkozó tényezőkre nézve közérdekű és tanulságos kijelentéseket felölelő tartalmánál fogva egész terjedelmében az alispáni válaszszal együtt jelen jegyzőkönyvbe igttassék, hogy a jkönyv szokásos megküldésével a szövetség összes tagjai, sőt az ország más vidékén lakó bajtársak is olvashassák s maguknak abból tanuságot merithessenek.

E beszédek szövege a következő:

T. Közgyűlés! Méltóságos Elnök Főispán úr! Midőn a nagy lelkiismeretességgel részletezett alispáni jelentéshez szólanék, teszem ezt gáncsolás szándéka nélkül, csupán azért, hogy becses figyelmüket annak a jelentésnek egy tényleg létező hézagára fordítsam. Az alispáni jelentés a múlt évi közigazgatási tevékenység örvendetes képét nyújtja így is; de e kép nem teljes, mert mellőzve van benne egy — nemzetgazdasági szempontból — igen fontos rendészeti ágban, t. i. a tűzrendészet fejlesztése körül kifejtett tevékenység!

Mellőzve vannak az alispán úrnak e vármegye tűzrendészeti szabályrendelete alapján kibocsájtott számos igen üdvös, jó és czélszerű utasításai, melyek a járási főszolgabírák útján minden község előljáróságainak kiadattak; melyek méltán kiérdemelték a t. o. szakkörök élénk elismerését, emelték e vármegye tűzrendészeti fejlettségének hírét, s azt eredményezték, hogy t. alispánunkat a t. o. szaklapok követendő példának állították más törvényhatóságbeli olvasók elé! Ismervén Alispánunknak a tűzrendészet fontos voltáról táplált meggyőződését, ismervé ebből folyólag kifejtett buzgó munkásságát, tudva, hogy személyes példadással, s hivatalos tekintélyének latbavetésével, mindenkor kész a tűzoltó intézmény fejlődésének elősegítésére, hasztalan keresem a jelentés említett hézag voltának okát.

Nem tudom annak egyébben okát találni, mint azon nemes szerénységben, mely az önzetlen munkásságu férfiakat jellemzi, s azoknak csak díszére válik! Csak azzal magyarázhatom meg magamnak az összes tűzrendészeti intézkedések mellőzését, hogy alispánunk, a dicsekvésnek még látszatát is kerülni akarta! Ezen intézkedések kiterjednek a tűzveszély elhárításának és megszüntetésének a tűzrendészeti kormányrendelet által körvonalzott módozataira. Részletesen meghatározzák a szükséges óvintézkedéseket, utasításokat adnak az önkéntes és köteles tűzoltóságok megalakítására, vízszerezés és szállítás rendezésére stb. Egyszóval tartalmazznak mindent, a mit írásban és elméletileg a tűzrendészet kellő fejlesztésére e vármegye adott viszonyai között tenni kellene és lehetne! Hogyan állunk azonban a gyakorlati kivitelben? Ismétlem, sem a vármegye t. alispánját, sem a járások közigazgatási tisztviselőit vádolni nem lehet. Az alispán megtett és megtesz mindent, a mit hatáskörében a központból tehet, a járási tisztviselőktől pedig, a kik főleg irodai munkával mondhatnám túl vannak halmozva, nem lehet méltányosan követelnünk, hogy az óvintézkedések ellenőrzésének aprólékos, időt rabló teendőivel bővebben foglalkozzanak. Ez a vármegyei t. o. szövetség azon választmányi tagjainak lenne feladata, a kik a vármegye szabályrendelete szerint t. rendészeti felügyelői minőségben évenként szemléket tartanak, s ezekről jelentéseiket ha szükséges, közvetlenül, rendesen azonban a vármegyei t. o. szövetség elnöksége útján az Alispán úr elé terjesztik. Igen, de e szemlék időlegesek. És természetesen csak azokra a községekre terjedhetnek, a melyekről hivatalosan tudjuk, hogy akár köteles, akár önkéntes tűzoltótestülettel bírnak. A vármegyei szabályrendeletek alapján minden t. o. testületnek a szövetség kötelékébe kellene tartoznia. Ámde ma a t. r. kormányrendelet kibocsájtása után 4-ik évben vármegyénk 107 községe közül csak 34 tagja szövetségünknek! A többiről mit sem tudunk! S a tagtestületekben megejtett szemléink alkalmával mit tapasztalunk? (Itt bátran hivatkozhatom valamennyi választmányi tagtársamra, meg lévén győződve, hogy nekik is jutott az enyémmel hasonló tapasztalat!) Azt, hogy míg az önkéntes tűzoltó-testületek egynemelyike valóban megfelelni igyekszik nemes feladatának, azok másrésze csak van, néhány pedig csak vagyogat! A községi köteles tűzoltóságot legtöbbször egy névsor képviseli, mely ott rejtőzik a község ház valamely hivatalos fiókjának selejtezésére váró iratsomói között. Fecskendője — mely néha nagy értéket képvisel — valamely községi csürben vagy fészterben rozsdásodik gon-

dozatlanul, néhány méter avult tömlővel együtt romlásnak kitéve. A vízfordó lajt abroncsai, ha le nem hullottak, meglazultak, s a sarokba dobott edényben nem hogy a víz, de még a por sem áll meg. Természetes, hogy ilyen állapotok nem maradnak megjegyzés nélkül! Természetes az is, hogy a meddig a kiküldött szöv. választmányi tag jelen van, égre-földre ígéri azok, a kiket a felelőség közvetlenül terhelne, ezen állapotok javítását. És talán akkor meg is van a jószándék, de a mint a kiküldött távozott, marad az ígélet ígéletnek és marad minden a régiben! Ennek oka — t. közgyűlés — nem »bűnös közöny«, nem is »vétkes könnyelműség«, hanem a műveltségtől alig érintett köznépi észjárásának lassúsága, gondolkodásának korlátolt volta. És csodálkozhatunk-e felette, mikor műveltebbek között is nyilatkozik az a sajátos felfogás, mely szerint egy fegyelmezett tűzoltó-csapat felesleges és haszontalan komédia! Akár önkéntes, akár köteles tűzoltóság felállítása rendkívüli súlyos költséget okoz a községnek! A tűzoltószereket kezelni mindenki tudja! stb. Ezek s ezekhez hasonlóba görcsösen kapaszkodik a fejletlenebb gondolkodású polgártársak tömege. S ez a ragaszkodás a megszokott rosszhoz, a szokatlan új joggal szemben szüli a tétlenség azon nagy erejét, a melylyel szemben rábeszélés, magyarázat, felvilágosítás, jó tanács tehetetlenek. Így történhetik azután, a mi vármegyénk mintaszerű tűzrendészeti intézkedési daczára Gánth községében történt, hogy a község nagyrészevel, annak értékes feckendezője is használatlanul a lángok martalékává lön! Ez állapotokon változtatni, gyökeresen változtatni és segíteni egyéni véleményem szerint csak úgy lehetne, ha a vármegye közigazgatási szervezetében a tűzrendészeti ügyek vezetésére, az óvintézkedések ellenőrzésére egy közvetlenül az alispán fennhatósága alatt álló s meglehetősen széleskörű hivatalos hatalommal felruházott központi tűzfelügyelő rendszeresítettnek. Ezen intézkedés szervezési szabályrendeletünk átdolgozását tenné szükségessé, ha ugyan elfogadtatnák? és miniszteri jóváhagyást kellene nyernie, mindenesetre sok időbe kerülne, s azért ide vonatkozó konkrét indítványt tenni nem akarok. De meg talán nem is volna ily lényeges közigazgatási változtatás vagy újítás indítványozása időszerű ma, mikor egész közigazgatási rendszerünk másítása törvényhozás útján a legközelebb, s egy tűzrendészeti törvény alkotása is állítólag küszöbön van! Nem indítványt teszek tehát, hanem egy kéréssel fordulok a vármegye t. alispánjához! Előre is kijelentvén, hogy itt adandó egyszerű ígéletben teljesen megnyugszom.

E kérés, vagy ha úgy teszük javaslat, a következő: »Méltóztassék — a fent elmondottak tekintetbevételével, valahányszor a) azt a szemlékről beérkezett jelentések szerint a tűzoltó szöv. elnöksége szükségesnek véleményezi, vagy b) a járási szolgabírák jelentései indokolják, vagy végre c) valahányszor egyes községek kéri, — a központból egy külön meghatalmazott, szakértő tűzoltót a m. szöv. elnökséggel egyetértve kiküldeni esetről-esetre körvonala-zandó megbízás és meghatalmazással, általában pedig a tűzrendészet fejlődésének előmozdítására, s az általam nagyjából jelzett vizsás állapotok megszüntetésére! A vármegye tűzoltó-szövetségének t. elnöke (nyílt titok, tehát szabad elmondanom) eddig ilyen — az évi szemléktől külön álló — kiküldetések költségeit sajátjából fedezte! Ezt a multa nézve köszönettel kell ugyan a vármegye egész közönségének tudomásul vennie, de jövőre is tőle várni ily anyagi áldozatot, nem volna jogos és nem is illenek! A küldött napidijait és fuvar költségét fedezzék azon községek, a melyekre kiküldetése szól; a mi könnyen megtörténhetik, a költségvetésben úgy is szükségkép felveendő, mert szabályrendeletileg határozott »tűzoltói segély«-összeg egy részének ide fordítása által. T. közgyűlés! A dolog sürgős! Közelg az aratás ideje, mindnyájan érezzük, mily szükség volna áldásos bő termésre! De mindnyájan tudjuk, s aggódva gondolunk reá, hogy helyi viszonyaink következtében a gabonatermés bőségével együtt jár a tüzesetek gyakori

volta; és növekszik azoknak veszedelmessége és kártékony-sága is. Meg kell tehát ragadnunk minden eszközt, hogy ott a hol kell, idejekorán végrehajtsuk az óvintézkedéseket és szerveztessük a tűzoltó-testületeket! Ezért ajánlom az általam elmondottakat a t. alispán úr figyelmébe s nyilatkozatát várva, hálásan köszönöm a tekintetes közgyűlés kegyes türelmét, melylyel hosszúra nyúlt felszólalásomat meghallgatni méltóztatott.

Sárközy Aurél alispán köszönettel veszi tudomásul a felszólalást, mely tán kissé hizelgő reá, de igyekezni fog, hogy hivatalos teendőinek ezen részében jövőre még inkább kiérdemelje a közönség és különösen a tűzoltó-körök elismerését. A szakértői szemlére vonatkozólag ígéri, hogy lehetőleg annak eleget fog tenni, bár eddig is esetről-esetre felkérte a tűzoltó-szövetséget, hogy küldjön ki szakértőt és hogy neki jelentést tegyen. A bírságolást igenis joga van gyakorolni, mert a községi előljárásság a szabályrendelet értelmében kötelezve van a szereket javíttatni, a hiányokat pótolni és a tűzrendészetet jól gondozni, mert a ki ezt nem teszi, büntethető. Ha akár magánszemély, akár a szolgabírói hivatal jelentést tesz, hogy a községi előljárásság vagy egyes személy hibát követ el, ő felfogja kérni ezután is a tűzoltó-szövetséget, hogy küldjön a helyszínére szakértőt, kinek napidiját ő előlegesen utalványozza, de azután az fogja fizetni, ki a hibát elkövette. (Élénk helyeslés.)

Piáth Miklós báró főispán: A járási fősolgabírák kötelesek évente a községekben a tűzoltóságokat megvizsgálni és az észleletekről jelentést terjeszteni be. Ha e jelentések beérkeztek, az alispán annak értelmében a saját belátása szerint intézkedni fog.

4. szám. Vida Pál szöv. titkár előterjeszti: miszerint hitelt érdemlő értesülése szerint József főherczeg ő Fensége az alcuthi tagtestület főparancsnoka folyó évi június havában tölti be önkéntes tűzoltói minőségének 10-ik évét s így őt a X. éves szolgálati érem megilleti. Tekintve tehát, hogy ő Fensége az országos tűzoltó-szövetség védnöke, másrészt pedig hogy az alcuthi testület a fejevármegyei tűzoltó-szövetség kötelekéhez tartozik, javaslatba hozza, miszerint e kiváltságos körülményeknél fogva az éremszabályok 13-ik §-ától eltérőleg ezen vármegyei szövetség tegye meg a hivatalos lépéseket, hogy ő csász. és kir. Fenségének a legméltóbban őt megillető szolgálati-érem — feltéve, ha erre legmagasabb beleegyezését adja — az országos szövetség elnöksége által kiszolgáltassék.

Ezen előterjesztés élénk helyesléssel fogadtatván, elhatározta a választmány, miszerint József főherczeg ő csász. és kir. Fenségét hódolattal előzetesen felkéri az érem elfogadására és egyidejűleg az országos szövetség elnökségéhez e körülményt további intézkedés végett bejelentve azt a kérelemnek részéről is leendő előterjesztésére megkeresi.

5. szám. Tárgyaltatott Vida Pál szöv. titkár ama jelentése, hogy Széchényi Ödön gróf, jelenleg a török katonai tűzoltóság főparancsnoka s hazánkban a szakszerű tűzoltói intézmény megalapítójának június hóban lesz tűzoltói működésének 30 éves jubileuma, mely alkalomból a budapesti önkéntes tűzoltó-testület felhívást bocsájtott ki az összes hazai tűzoltó-testületekhez egy országos emlék-tárgy beszerzéséhez való közadakozásra. E felhívás folytán tehát az elnökség nevében körlevélileg szólítottak fel a tagtestületek, miszerint a most jelzett célra való adományokat együttes felterjesztés végett az elnökséghez terjesszék be.

Titkárnak ezen jelentése örvendetes tudomásul vétetvén utasított, miszerint az eddig begyűlt s kezei közt levő összeget mielőbb az ünnepélyt rendező bizottsághoz terjessze fel. Minthogy pedig az idő rövidsége miatt a szövetség minden egyes tagtestülete nem járulhatott az emléktárgy költségeihez, pedig az ünnepély jellegénél fogva ez lenne kívánatos, ennél fogva elhatározta a választmány, hogy az adományozáshoz még nem járulhatott tagtestületek nevében a szövetségi pénztárból 10 frt még csatoltassék a begyűlt összeghez, felhivatván ezen jegyzőkönyvi határozattal ez

utóbbi tagtestületek: miszerint tehetségükhöz mérten ezen szövetségi pótlékot megtéríteni s adományait az elnökséghez pótlólag eljuttatni sziveskedjenek. Amennyiben az illetéknép történendő pótbefizetésekből a kiutalt 10 forintot meghaladó összeg gyűlne be, az a szövetség pénztárát illetendő s oda bevételezendő lesz.

6. szám. Targyalatott Végh István verebi főparancsnok ama javaslata, miszerint tekintettel arra, hogy hazánk nagy fia, gróf Széchényi Ödönnek 30 éves tűzoltó jubileuma szövetségünk tagtestületeinél a legmelegebb rokonszenvvel találkozott, tekintve továbbá Széchényinek a hazai tűzoltó-ügy megalapítására vonatkozó örök emlékeztető országos érdemeit, úgy az ünnepeelt férfit, mint a szövetség tekintélye érdekében a rendező-bizottság által beszerzendő emlék-tárgy átadása végett Konstantinápolyba menő küldöttségbe a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség is küldjön ki hivatalosan egy tagot.

Ezen indítvány a választmány által közhelyességgel fogadtatván, a jubileumi emlék-tárgyat Konstantinápolyba vivő hivatalos küldöttségbe Vida Pál szövetségi titkár választotta meg, ki is határozatilag megbízott, hogy a küldöttségben annak idején a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség képviselőjében hivatalosan résztvegyen s kiküldetéséről majdan jelentést tegyen.

Miről maga igazolása végett Vida Pál szöv. titkár úr jegyzőkönyvi kivonaton külön is értesített, határozatott.

7. szám. Felvétel a vasvármegyei tűzoltó-szövetség megkeresése, mely szerint a vármegyei törvényhatóság 1892. május 2-án tartott közgyűlésében Végh István verebi főparancsnok felszólalásának eredményét közölni kéri.

Ezen kérelem teljesítésül a felszólalást és erre adott alispáni választ magában foglaló jelen jegyzőkönyv a vasvármegyei tűzoltó-szövetségnek megküldetni határozatott.

8. szám. Targyalás alá vétettek a vármegye alispánja által 8714. k. i. 92. sz. megkeresésével véleményezés végett áttett s az adonyi járás községei által alkotott tűzrendészeti szabályrendeletek.

Beható eszmecsere után Szabolcs községére nézve egyhangulag ama véleményét jelenti ki a választmány, hogy a helyi viszonyok tekintetbevételével a község kérelmének a szabályrendelet alkotása alóli felmentés tárgyában annál inkább megadható, mert ott az uradalmi cselédség az adonyi tűzoltó-testület által időközönként tűzoltó ismeretekben gyakoroltatik s kellő mentő-eszközökkel a község rendelkezik.

Baracs községet szabályrendelet készítése alól nem találta a választmány többsége felmenthetőnek, mert habár az épületek az ott fennforgó viszonyok miatt szokatlanul nagy távolságra fekszenek is és ezen okból kiűtött tűz tovaterjedésétől tartani nem is lehet, mégis a közérdek és közrend szempontjából tűzrendészetiileg is kell lenni egy oly hatósági rendszabálynak, mely az egyedeket bizonyos irányban közös viszonyba kényszerítőleg is egybefoglalja.

Ez okokból tehát, ha nem is a tömören épített községek mintájára, de az ottani viszonyok mérlegelésével egy a felmerülhet esetben támpontul szolgáló szabályrendelet alkotása annál inkább kívánatosnak találtatott, miután a tűzr. korm. és a várm. szab. is kényszerítő határozmányai daczára különleges helyi viszonyokhoz idomított községi szabályrendeletben rendeli megoldani a helyi tűzrendészet mikénti kezelését.

Nagy-Perkátá községére nézve egyhangulag ama nézetének ad a választmány kifejezést, miszerint bár a szabályrendelet szerint végeredményében üdvösen oldaná meg a község tűzrendészeti feladatát, mégis szabályrendelete visszatartandó s az alispáni mintázat szerint való megalkotására volna a község felhívandó. Mert a 2-ik §. szerint alkotott vegyes bizottsági kezelés, valamint a többi szervezeti intézkedés a gyakorlatban szerfelett sok surlódásra s így néha az ügy késedelmére vagy kárára szolgálthat alkalmat. A szervezet az önkéntes és községi tűzoltóságnak vegyüléke, a mi pedig nem lehet czélzerű. Ezenkívül sok van a szabályzatban, mi már a vármegyeiben is bent lévén, itt csak zavarokra adhat okot.

A többi községek szabályai kifogástalanoknak találtatván, jóváhagyásuk véleményeztetni határozatott.

9. szám. Végh István verebi főparancsnok testülete megbízásából azon kérelmet terjeszti elő, miszerint a következő szövetségi ülés Vereb községében tartassék s annak határnapjául f. évi június 29-ike tűzessék ki.

A választmány e kérelemnek helyt adva, elhatározza, hogy június hó 29-én Vereben választmányi ülés tartassék. Egyéb tárgy nem lévén, az ülés befejeztetett.

Felvette:

Vida Pál,
szövetségi titkár.

Meszlény Benedek,
alelnök.

A belügyminiszterium a szolnoki önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 33,751, a kisújszállást 33,782, a csermőit 34,564, az érkeserűit 34,892, a keszölczésit 35,143, a nagy-, kis- és csukár-pakait 35,145, a kadarkutiét 36,708, a szécsényiét 37,169, a párdányiét 37,747, a szorcsinoveczit 38,209, végül a tolna-agárdiét 41,663 sz. a. a bemutatási záradékkal ellátta.

Ő cs. és ap. kir. Felsege az egerbegyi tüzkarosultak részére 300 frtot méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségéhez újabban a következő testületek csatlakoztak: Léva 51, Révkomárom 88, Zalaegerszeg 60, Csákova 42 taggal, vagyis 4 testület 241 taggal, míg a mosonszolnoki testület 13 új tagot jelentett be; eddigelé tehát a segélyző-szövetséghez 45 testület csatlakozott 3000 taggal, befizetett pedig tagsági díjban 900 frtot.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Gróf Széchényi Ödön pasa.

Vannak oly emberek, a kik meggyőződésüknek képesek egész életüket szentelni. Ezek közé számítható Konstantinápolyban élő hazánk fia, gróf Széchényi Ödön pasa is, ki mint magyar főúr, életének viruló ifjúságában már, sok idealizmussal és nemes érzésekkel telt szívében és a közjó iránt táplált előszeretettel foglalkozott a társadalom érdekében létrehozandó üdvös intézményekkel.

Gróf Széchényi Ödön 1839 decz. 14-én született. Második és ifjabb fia lévén a »legnagyobb magyar«-nak, Széchényi István grófnak, a magyar nemzet kegyeletes emlékezetében örökké halhatatlannak, és testvér-öccse gróf Széchényi Bélá-

nak, a hires keleti utazónak és akadémiai tagnak, édes atyjától örökölte azon tulajdonságát, a társadalom javára oly institucziókat teremteni és megalkotni, a melyek, a mellett, hogy haladésként mutatkoztak modern államéletünkben, a közérdek javára szolgáltak. Több az efféle alkotásai közül, a melyeket váltakozó szerencsével a siker tekintetében, külföld számos helyén történt hosszabb tartózkodása és szerzett tapasztalatai után Magyarországra áttüntetni és meghonosítani igyekezett, egy sem vált be oly tartós és általános sikerrel, mint a tűzoltás ügye, melynek a 60-as években valóságos apostolaként lépett fel, először Budapesten és azután édes hazánk egyéb vidékein is, mindenhol úttörőként hirdetvén meggyőződését ezen intézmény meghonosítása

érdekében, mely teljesen ismeretlen lévén, nem kevés nehézségekkel furakodott be a gyengébb elméjű emberek agyába, kik a régi szokáshoz görcsösen ragaszkodtak. Elvégre még is megteremté a talajt rá s midőn a főváros példájával előljárt, a vidék sem tartá magát soká távol a mozgalomtól, melynek üdvös eredménye a jövőben nemzetgazdasági és társadalmi szempontból egyaránt belátható volt. Így ma azt mondhatjuk, hogy ha volt valaki, a ki daczára főrangu születésének és apja után örökölt tetemes vagyonának, mely neki kényelmes és fáradtságatlan főúri életet biztosított, akkor gróf Széchenyi Ödön volt az, ki minden ezen, a bölcsőből származó, személyét biztosító előnyök teljes ignorálása mellett csak is szive azon sugallatára hajolt, mely azt mondá neki, hogy: »tégy valamit rangod és neved előnyeinek felhasználása mellett, mi a közjónak üdvére leendő« s megtette becsülettel, megtette még vagyona tetemes részének feláldozása mellett is.

Volt az 1862-ben, midőn gróf Széchenyi Ödön ily hazafias érzületek által indítva, mint akkori gazdag fiatal mágnás a londoni tűzoltóság főparancsnokánál, Capitain Shaw-nál jelentkezett és azt megkérte, venné be őt a testület létszámába azon czélból, hogy a tűzoltás szolgálatát gyakorlatilag megtanulhassa.

Shaw kapitány nem csak hogy kérését a legnagyobb készséggel teljesítette és őt a főlakatnyába

(City, Watling Street, Central Station of the London Metropolitan Fire Brigade) szolgálattételre beosztotta, hanem előzékenységében odáig ment, hogy saját lakásában nyitott szobát részére s mint tanítványát tekintve őt, kinek nemes czélját felfogván és mint hazáját szintén mindenek fölött szerető szabad brit azt elősegíteni akarván, azáltal,

hogy mindennapi vendégének befogadta asztalához is, az összeköttetést a legszorosabbá alakította. Gróf Széchenyi Ödön derekasan neki látott a tanuláshoz. A már akkor is világhírű londoni tűzoltóság, melynek gyakori tüzesetei, kitűnő berendezése és felszerelése, szigorúan fegyelmezett szolgálatja a legkitűnőbb iskoláztatást biztosított, gyorsan kedvelt foglalkozásává vált a fiatal grófnak, ki viszont sze-

retetreméltó modorával és valódi gentleman magatartásával nem kevésbé kedvelté tévé magát úgy mestere, valamint a többi tisztek és a legénység előtt. Shaw kapitány minden előzékenysége mellett a szolgálatban a legkiválóbb szigorúsággal járt el és készakarva a legfáradtságosabb gyakorlatokat végeztette a gróffal. Emlékszem reá, hogy gróf Széchenyi Ödön, mikor még szerencsénk volt őt körünkben itthon tevékenységben láthatni, számtalanszor említette előttem, hogy a londoni tűzoltóságnál szerzett tapasztalatai és tanulmányai, a vezérő parancsnok és a tisztek kiváló előzékenysége és készsége örökké becses emléke fog maradni. Ott vette fel magába az ügy iránt való előszeretetét és azon meggyőződését, hogy daczára főúri méltóságának, ezen ügy a humanismus szempontjából felettebb fontos és érdemes arra, hogy ő, ha szükségessé válnék, saját hazájában egész életét szánja reá, magas összeköttetéseinek és örökölt fényes nevének felhasználása mel-



Gróf Széchenyi Ödön pása,

altábornagy, ő császári Felsége a Szultán tábornok-hadsegéde, a császári tűzoltó-ezred és a császári tengerész tűzoltó-zászlóalj főparancsnoka.

lett. A mint láttuk és tapasztaltuk, a nemes gróf a legelső impressiójának híve is maradt.

A londoni tűzoltóságnál betöltött tanulmányai közegette a londoni társadalomban is fenntartotta összeköttetéseit. Az angol nyelv birtokában, fiatal, délczag magyar mágnás létére, »kinek akkoriban még millionáros háta sokszor

fájt a sok halzsíros bőrtömlők fel- és lerakódásától», szokta volt mondani, gyakran előkelő körök vendége volt. Palmerston, az akkori miniszterelnök egyszer szintén ebédre hívta volt meg. Nagy tüzesetük volt, melynél kemény munka folyt, és ugyan derekasan dolgozott a brigade. Épp jókor befejeztetvén, gróf Széchenyi chemiai szappan segítségével csak birta eltüntetni a munka nyomait kezeiről, nehogy a miniszterelnök előkelő asztalánál és még fényesebb szalonjaiban a halzsír büzös szaga elterüljön. A miniszterelnök referáltatván magának a tüzesetről, dicsérettel halmozta el gróf Széchenyi munkás és kitartó fáradozásaiért.

Mint teljesen kiképzett tűzoltó bucsut vevén a londoni tűzoltóságtól, beutazta Francia-, Olasz-, Spanyol- és végre Németországot, mindenhol megtekintvén és tanulmányozván számos város tűzoltói berendezését, míg végre ezen hosszabb tanulmányút után visszatérve hazájába, igyekezett tapasztalatait a tűzoltóság körül első sorban Budapesten érvényre juttatni. Az akkor még ketté választva volt főváros viszonyai és a »k. k. ung. Statthalterei« sok akadályokat gördítettek a gróf nemes intenciója elé. Míg a két testvér város (Buda és Pest) még csak örültek a megindított mozgalomnak és készek voltak, esetleges támogatásukat megadni oly testület alakítására, mely mint tűzoltó-testület saját maga lábán birt volna állani, addig a »k. k. ung. Statthalterei«, mely dicső fényt árasztott országunkra, az alapszabályok megerősítésében nem a nemes czélt egyedül mint olyant látta maga előtt, hanem sanctionált s még hozzá »felfegyverezett« oly bandát látott, mely képes lett volna a szörnnyű békés abszolutizmusnak a haláldőfést megadni. Ily nehézségek daczára sem lankadt el a gróf ügybuzgalma és páratlan fáradozása. Megmozgatta a társadalom minden rétegét. Fölülről, a legelső 10,000-tól lefelé az utolsó polgárig, ügyesen kombinálva, felkeltette az érdeklődést. Maga köré vonta a város előkelő polgárait végrehajtóbizottság czimén, belevonta a főváros hatósága közegeit, sűrűn üléseztek, bizottságok és albizottságok működtek; a sokaságból egyes jeles férfiak kiváltak azzal, hogy teljesen a gróf táborába szegődtek és munkásságukat, tapasztalataikat, tollukat bocsátották rendelkezésére. A gróf maga pedig huszárjától kísérve ördögös nagy könyvvel a hóna alatt, aláírásokat és pénzt gyűjtött a testület megalapítására, szerek és a beruházás beszerzésére szükséges alaphoz. Házról házra járván, nem sajnálván se időt, sem fáradságot, sikerült neki számos aláírást és meglehetősen összeget összegyűjteni, mint leendő alapját a testületnek. Ez idő alatt saját magából rendelte meg Angolországból a drága fecskendőket és egyéb szereket (Magyarországon azok még alig gyártattak az időben), míg végre a sok fáradságnak, a kitartó körüljárásnak eredménye lett.

Mint borura a derű, ugy köszöntött be hazánkra az önkényuralom után a leendő szabadságnak előre vetett, a szíveket melegítő fénye. Letűnt a »k. k. ung. Statthalterei« is, vele az ó-kör czopfos fogalmai, mely békóba verte a szabad gondolkozást és a legnemesebben érző szíveket is facsarta. A »Budapesti önkéntes tűzoltó testület« a humanismus tiszta szellemétől áthatott alapszabályainak megerősítése gróf Széchenyi Ödön nemes érzelmű szívének legszebb napja volt. Mint a »Budapesti önkéntes tűzoltó-testület« főparancsnoka teljes erővel neki látott a szervezésnek és a működő tagok begyakorlásának. Midőn a testület »élt és erejét« ajánlotta fel a fővárosnak, annak nemesen gondolkozó tanácsa is sietett elismerését a közjóért működő és érzékeny hézagot pótló testületnek nyújtani, biztosítván részére az előnyök egész sorát.

Hosszu volna e helyen mindama jelentős momentumokat felsorolni, melyek a testület és gróf Széchenyi Ödön dicső működése alatt eredményekben és vívmányokban gazdag és fényes bizonyosságot tesznek. A főváros közönsege hálával telt szívvel üdvözölte a gróf fellépését működésében és neve olyannyira összefort az intézménnyel, hogy elválaszthatatlannak látszott lenni örökre.

A testület üdvös működésének kifolyása lön, hogy gróf Széchenyi Ödön főparancsnok előterjesztése a város tanácsához a hivatásos tűzoltóság szervezése tekintetében, mégis csak elfogadásra talált s midőn ezen testület felállított, a város gróf Széchenyit bizta meg a városi tűzoltó-testület főparancsnokságával. Így egyesítve lévén a két testület együttes működésének vezénylete az ő kezében, annál üdvösebben birta érvényre juttatni az intézmény érdekében megteremtendőket.

Ez időbe esett egyéb ténykedése az országban is; főleg azon fáradozása, hogy az intézmény hazánkban minél szélesebb körökre kiterjesszessék. Nagy szükség is volt ily mozgalomra, mivelhogy a vidéken csak imitt-amott létezett nagyobb városokban tűzoltóság, míg általánosságban a tűzoltás ügye mindenhol parlagon hevert. Sikerült is sok fáradságos munka után 1871 szeptember hó 16—19 re a »Magyar országos tűzoltó-szövetség«-et Pestre összehívni és megalkotni, mely elismerésül gróf Széchenyi Ödön ez irányban tett fáradszó és buzdító előmunkálatainak, őt választotta meg első elnökének. Az ezzel járó ünnepélyességek alkalmával nagyobb szabású díszgyakorlat tartatott az »Új-épület« nagy udvarán, mely ő Felsége a király legmagasabb jelenlétében ment végbe és melyért ő felsége legott gróf Széchenyi Ödönnek legkegyelmesebb elismerését nyilvánította. Ezen fényes napokat megelőzte a szeptember 13-án a nemzeti színház hozzátartozó épületének tüze, mely a színházat a megsemmisüléssel fenyegette. A legnagyobb erőmegfeszítéssel sikerült a tűzoltóságnak a színházat, de még a kigyuladt épületeknek is legjava részét megmenteni, erős harc után a bős elemmel szemben, a mikor Feleki, a nemzeti színház tagja azon előttünk tűzoltók előtt örökre elfelejthetetlen szavakkal mondá köszönetét a grófnak, mondván hogy: »Mit kívánnak az urak, azt hogy leboruljunk lábaik előtt megköszönni emberbaráti működésüket? Önök négyszáz embernek a mindennapi kenyerét mentették meg!« Ezen megvetéssel folytatott harcban a megbőszült elemmel többen megsérülvén és számosan kitüntetvén magukat, ő felsége a király gróf Széchenyi Ödönt a Lipót-rend kis keresztjével és még 11 tiszttel és legényt érdemkeresztrel méltóztatott legkegyelmesebben kitüntetni.

Gróf Széchenyi Ödön, ki mint volt felsőházi tag és későbbben 1872-ben mint a sopronmegyei kapuvári kerület országgyűlési képviselője törvényhozói minőségben is működött, 1874-ben gróf Andrássy Gyula akkori külügyminiszter által Bittó István akkori magyar miniszterelnök útján felhivatott, vállalná el a konstantinápolyi tűzoltóság szervezését, melyre az akkori török szultán Abd-ul-Aziz, ő felsége a királytól kért alkalmas személyiséget. Ő felsége a király gróf Széchenyi Ödönt ajánlván a szultánnak, a gróf a meghívást elfogadta és azóta szakadatlanul a török birodalom fővárosában ezen intézmény élén áll. Már a megboldogult előbbi szultán előtt gróf Széchenyinek üdvös működése elismerésben részesülvén, leginkább a jelenleg uralkodó szultán Abd-ul-Hamid ő felsége kegyének köszöni gróf Széchenyi fényes posztóját, melyhez legutóbb azon magas kitüntetés érte, hogy ő felsége a szultán őt tábornok-hadségdjévé nevezte ki.

Képünk bemutatja őt altábornagyi díszben (ferik-pasa), mint a mely katonai rangot bírja, élén a konstantinápolyi tűzoltóságnak, melynek főparancsnoka. A konstantinápolyi tűzoltóság áll egy testőr-ezredből és egy tengerész-zászlóaljból, összesen vagy 2500 emberből, katonailag szervezve és a legkitünőbb tűzoltói felszereléssel és gépekkel ellátva. Az emberanyag a lehető legjobb. A török katona szívós természetű és kitartó, vakon követi a parancsot és megvetéssel állja helyét a legnagyobb veszedelemben is. Konstantinápoly világváros, a melynek térképe valóságos labirinth, a város rengeteg térségen terül el, két világrész összehatalálkozásánál (Európa és Ázsia) és mivel a város legnagyobb részében még most is fából épült házak vannak, a tűzveszélyesség igen nagy és a tüzesetek igen gya-

koriak. Ily nehéz körülmények rendkívüli erőfeszítést kívánnak kitörő tűzvészek alkalmával, a melyeknek ugyan tévovázás nélkül meg is kell felelni tudni; azért mondható, hogy a tűzoltói szolgálat Konstantinápolyban veszélyesebb és fárasztóbb, mint bárhol a continensen. Gróf Széchenyi Ödön pasa szívós és kitartó akaratának, a szultán ő felsége különös figyelmének és kegyes gondjának tűzoltóit illetve köszönhető, hogy Konstantinápoly számban és felszerelésben oly tűzoltóságot bír, mely képes minden fellépő veszély ellen sikeresen működni.

Gróf Széchenyi Ödön pasa, ki ime már 18 éve, hogy ott az ügy élén áll, különös kedveltségnek örvend a török fővárosban és a szultán ő felségénél. Ezen hosszú éveken át folytatott működéséért többször kitüntetésekben részesülvén, jelenleg rangbeli méltóságán kívül és tábornok-hadsegédi magas tisztesége mellett, a Medsidije nagy rendjével, az Oszmánije II-dik és III-dik rendjével, 2 arany

és 3 ezüst éremmel tüntettetett ki. Azonkívül bírja a Lipót-rend kiskeresztjét és a francia becsületrend kis keresztjét, valamint még néhány kitüntetést.

Működése között ott a távolban, nagy elfoglaltsága körül és daczára 18 évi távollétének, soha el nem felejtette magyar hazájának s a magyar nemzetnek becsületet szerezni. Szeretettel csüng édes hazáján és örömmel hallgatja a visszhangot, mely minden újabb kitüntetése után, mely őt éri, hazájából feléje hangzik.

Most, hogy 30 éves tűzoltói működésének jubileumát megülni készül, Magyarország tűzoltói mind feléje fordulnak egy gondolattal, egy kívánsággal, mely abban áll, hogy férfikorának delelőjén a méltóság és a becsület attributuumaival ellátva, lelje örömét és meglegedését továbbra is és legyen viruló ereje meg kitartása nemes művének folytatásához.

Bárány N. Ernő.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A pásztói önkéntes tűzoltó-testület 1891. évi jelentése.

Nyolczadik éve már, hogy a mai század számos humanus intézményei közt szintén első helyet elfoglaló önkéntes tűzoltó-testület városunkban, embertársaink vagyonának önzetlen megmentésére s a tűz és víz elleni megóvására megalakult, s azóta e nemes hivatásának mindenkor eleget tenni iparkodott; különösen pedig városunkban azon üdvös hatást eredményezte, hogy míg egyletünk fennállása előtt halom számra lettek oly gyakran a házak a tűz martalékaivá, mert nem volt rendszeres tűzoltóság, sem kellő tűzoltási szerek, addig egyletünk fennállása óta a tüzek mindinkább ritkulnak s ma már bátran mondhatjuk, hogy a lefolyt évben városunkban felmerült tüzek ugy számuknál, mint terjedelmükénél fogva alig számbavehetők. Így a lefolyt évben összesen 5 tüzesetünk volt, melyek mindegyikénél csak egy-egy lakház teteje égett le. Városunknak a tüzek dolgában ezen kedvező helyzetét minden esetre első sorban a Mindenhatónak köszönhetjük, de másodsorban, különösen a tüzek terjedelmének megakadályozásánál nagy érdem illeti egyletünk működő tagjait, kik semmi veszélytől vissza nem riadva, önzetlen bátorságuk s fáradhatlan munkálkodásuk által mindig ott voltak, hol legnagyobb volt a veszély; és sokszor önmagukkal sem törődve iparkodtak a tűz romboló erejét megsemmisíteni.

Bajtársaink e nemes önfeláldozásának míg egyrészt városunk képviselőtestülete elismeréssel adózott, mert testületünk szükségleteinek fedezésére, belátva működésének hasznos voltát, évről-évre 100 frnyi segílyt ajánlott fel, másrészt a biztosító társaságok is, mint melyek tüzesetek alkalmával a kárvallottakon kívül leginkább érdekelve vannak, elismerték testületünk hasznosságát, s testületünk szükségleteinek fedezésére fennállása óta mindig kisebb-nagyobb adományaikkal járultak, így legújabbban a lefolyt évben a Fonciere pesti biztosító-intézet 50 frttal segítézte testületünket. Büchler Vilmos helybeli főügynöke s testületünk érdemes ör-alvezére útján.

Hogy testületünk beléletébe is bepillantassunk, mindenekelőtt számot adunk testületünk pénztári és vagyoni állapotáról s tagjaink számáról, de egyuttal el nem mulasztjuk a t. közgyűlés tudomására hozni azon hiányokat is, melyeket pótolni és helyre hozni a parancsnokság legfőbb feladatának tartja.

Testületünk pénztára a lefolyt évben igen jó eredménnyel záródott, mit ugyan nem az testületnek városunk lakossága részéről megérdemelt, de sajnós, elmulasztott pártolásának köszönhetünk, de köszönhetjük mindenekelőtt a feloszlott pásztói casinó-egyesületnek, mely 64 frt 94 kr. kint lévő követeléseit, melyekből 44 frt behajtott, valamint

8 frt 86 kr. készpénzt testületünknek adományozta; s így daczára annak, hogy testületünknek a lefolyt évben csupán egy pártoló tagja volt, ezen, továbbá a város 100 frnyi és a Fonciere biz. társaság 50 frnyia dományával, a múlt évekről fennmaradt kint levő követelések legnagyobb részének behajtása után, a pénztárnoki számadásoknak a választmány által történt megvizsgálása folytán

pénztári bevétel volt . . . 416 frt 63 kr.

kiadás pedig volt 130 „ 10 „

s így pénztári maradvány van 286 frt 44 kr.,

melyből 250 frt a hatvanvidéki takarékpénztár pásztói fiókjában helyeztetett el gyümölcsösztetés végett, 36 frt 44 kr. pedig a folyó kiadások fedezésére testületi pénztárnokunk által kezeltetik.

Ezen pénztárilag kezelt vagyon kívül van még a testületnek 18 frt 50 kr. kint levő követelése, továbbá 1891-ik évre az egy pártoló tagtól járó 2 frt tagdíj követelése s a szertárilag kezelt vagyon, mely a leltározó bizottság jelentése szerint 5% kopási perczent levonása után 1522 frt 49 kr. értéket képvisel; s így a testület időszerinti összes vagyonának értéke 1828 frt 93 kr.

Ezen jelentésünk kapcsán nem hagyhatjuk említés nélkül szertárunk azon hiányait, melyeknek pótlása immár elodázhatlan.

Testületünk fennállása óta már 100 méteren felül vetünk kendertömlőt s az majdnem mind elromlott azért, mert nem lévén tömlőszáritó oszlopunk, azokat teljesen kiszáritani soha sem lehetett, minek folytán a bennük maradt víztől rothadásnak indultak s idő előtt hasznavehetetlekké lettek.

Ezen baj elhárítása végett több ízben megkerestük városunk érdemes előljáróságát, miszerint tömlőszáritó oszlopra szükséges fát a testületnek adományozni s ez oszlop felállítására szükséges helyet kijelölni szivekedjék. Mind-éddig azonban ezen kérelmünk nem teljesített; most azonban bírjuk a város t. birájának azon szilárd ígérését, miszerint legközelebb ezen tömlőszáritó oszlopra szükséges faanyag a testület részére adományoztatni s ez oszlop felállítására hely a város udvarán kijelöltetni fog; mi által testületünk évenként legalább 50 frt fölösleges kiadástól megmenekül.

De nem mulaszthatjuk el a t. közgyűléssel tudatni azon körülményt is, hogy vízfordóink annyira rozszant állapotban vannak, miszerint tűzvész esetén már az is megtörtént, hogy a tűzhöz történt vontatáskor az utcán törtek össze a kerekek s bajtársainknak szegényszemre ott kellett a vízfordókat hagyniok; de megtörtént az is, hogy a rozszant hordókba beöntött víz kifutott, s mikor a vizet tűzhöz szállítani kellett volna, a hordó üres volt. Ezek mind oly rendet-

len állapotok, melyek egy rendszeres tűzoltóság működését a tűz színhelyén a legnagyobb mértékben megbénítják. Hogy tehát ezen baj orvosoltassék, a parancsnokság elhatározta, miszerint egy új vasbádóg vízfordót vásárol, melynek beszerzési költségeire, miután a testület saját erejéből ennek árát most teljesen nem fedezheti, a város t. képviselőtestületétől fog a parancsnokság rendkívüli segély kérni. Jelentjük pedig a parancsnokság ezen határozatát azon szilárd meggyőződéssel, hogy városunk t. képviselőtestülete belátván ezen vasbádóg vízfordó megvételének elodázhatlan szükségét, a parancsnokság kérelmét meghallgatni s a testület pénztárából nem fedezhető vételár pótlására, az 1893. évi költségvetésben testületünk részére a rendszeresített évi 100 frt helyett 300 frtnyi segély fog adományozni.

A tüzeseteknél könnyebb és gyorsabb működhetés végett szükséges még, hogy a kendertömlőket ne a szivattyura elhelyezett s igen alkalmatlan kezelésű, meg szűk, de külön kétkerekű tömlőorsón helyezzük el; miért is elhatározta a parancsnokság, egy kétkerekű tömlőorsó beszerzését.

Mindezek azon újabb befektetések, melyeknek beszerzését egyrészt a régiék hasznavehetetlensége, másrészt a tűzoltás körüli czélszerű működés igényli.

Ezek után jelentjük a t. közgyűlésnek, hogy a testület összes tagjainak száma ez időszert 91; ezek közül alapító tag 34, pártoló tag 1, működő tag 56. S egyuttal örömmel jelentjük, hogy a lefolyt évben egy bajtársunkat sem kellett másvilágra bucsuztatnunk; de kegyelettel emlékszünk meg Patzek Zsigmond úr elhunytáról, ki testületünknek megalakulása óta alapító s egyébként is jötevő tagja volt.

Fájdalommal kell továbbá megemlékeznünk köztisztelőben álló alparancsnokunk, Kecsey Lajos úrnak makacs idegbaja miatt ez állásáról történt lemondásáról; fájdalmas e megemlékezésünk, mert lemondásával oly úr keletkezett működő tagjaink szorában, mely ki tudja, mikor lesz úgy betölthető, mint az ő alparancsnoksága alatt volt! Hiszen ő volt az, ki emberbaráti együletünk létrehozásán, megalakulásán legtöbbit fáradozott, ő volt az, kit az igazi közbizalom választott azon állásra, mely testületünknek, miként az élő testnek, életető szívet képezi; ő volt az, ki, ha kellett barátságos indulattal, ha kellett felebbvalói tisztet parancsoló, de azért a szeretet melegétől áthatott tekintéllyel bajtársaink között az egyetértést de, egyuttal a kötelességszerű rendet fentartani, sőt növelni tudta; ő volt az, ki hét éven át testületünknek, mint vezérférfia, úgy testületünk beléletében, mint városunk képviselőtestülete előtt csak javára lenni iparkodott s ki testületünknek mindenkor büszkesége volt.

Kecsey Lajos volt alparancsnok úr, ezen halhatatlan érdemeit testületünk választmánya megörökíteni óhajtván, f. évi márczius 27-én tartott gyűlésén egyhangulag s lelkesedéssel azon határozatot hozta, miszerint Kecsey Lajos városi jegyző úr, együletünk örökös tiszteletbeli alparancsnokává választanék. Midőn tehát e határozatot a t. közgyűlésnek is elfogadásra ajánljuk, tesszük ezt azon szilárd meggyőződésben, hogy a t. közgyűlés, t. Kecsey Lajos városi jegyző urat, testületünk létesítése s fejlesztése körül szerzett halhatatlan érdemei elismerésül, örökös tiszteletbeli alparancsnoknak választandja; kit is e minőségben, testületünk javára, a magyarok Istene sokáig éltesen!

Örvendetes tény is cselekszünk jelen közgyűlésen, midőn 9. működő tagtársunkat, névszerint: Palkovics József és Molnár János csövezetőket, Drasgyik Ferencz, Drasgyik Károly, Lengyel Lajos és ifj. Volek Antal mászókat, továbbá Oravecz János fecskendőst, Kovács Károly és Malatinszky József öröket, 5 évet meghaladott önkéntes tűzoltói szolgálatok elismerésü, az 5 éves szolgálati érdemmel leendő kiüntetésükre lettünk hivatva. Szolgáljon nekik e kitüntetés eddigi önzetlen fáradozásuk jutalmául, a jövőre nézve pedig serkentse őket ez érem további emberbaráti működésre.

S bár ez őszinte óhajunk minden bajtársunkra kihatna, hogy ne kelljen többé azon szigorú eszközöz folyományunk, melyet a szolgálat hanyag teljesítése miatt 15 tagtársunk ellen a lefolyt évben alkalmaznunk kellett, kik közül csupán Malatinszky Ágoston él mulasztásai miatt igazolással s kéri ügyét a t. közgyűlés mint felebbezési forum elé vinni azon reményben, hogy a t. közgyűlés igazolásainak helyt adva, a parancsnokság által reá is kirótt büntetés alól felmenteni s továbbra is a működő tagok sorában megtartani szives leend. Részünkről örömezt adunk helyet Malatinszky Ágoston csövezető kérelmének, mert abból azon meggyőződést merítjük, hogy lenne a tűzoltóság nemes intézménye iránti vonzalom tovább is erős s hogy érzi, miként azon büntetés, melyet a parancsnokság a többi 14 tagra kiszabott, megszégyenítő bélyeget nyom az illetők homlokára, melytől Malatinszky Ágoston csövezető szabadulni óhajtván igéri, hogy testületünknek ezután tevékenyebb s becsületbeli fogadalmára rátartósabb tagja leend. A parancsnokság nevében tehát mi is kérjük a t. közgyűlést, hogy Malatinszky Ágoston csövezetőt, a közgyűléshez intézett kérelme folytán, továbbra is a működő tagok között meghagyni sziveskedjék.

A többi 14 volt tűzoltóról, kik a parancsnokság azon szigorú büntetését, melylyel tűzoltói kötelezettségeik legnagyobb mérvű elhanyagolása miatt a testületből kizárattak, miben sem vették s daczára, hogy a parancsnokság által figyelmeztetve lettek abbéli jogukra, hogy az együletbeni további meghagyásukat a rendes évi közgyűlésnél kérhetik, e tekintetben mit sem tartottak érdemesnek tenni, de bele nyugodtak a parancsnokság határozatába; itt tényleg megnevezni nem akarjuk, mert hiszen ezek testületünk keretén kívül állanak, s azokra nézve vajmi közömbösnek látszik, hogy testületünk miként vélekedik felőlük.

Tudjuk, hogy még mindnyájunk emlékezetében van azon borzalmas nap, midőn a lefolyt év május 5-ik napján nagy zörgéssel jött városunknak a külömben oly picziny Kövicses patak s a Mátrában történt hirtelen felhőszakadástól megáradva, utczáinkon piszkos habokban végig hömpölygött, betörve az udvarokba s magával ragadva minden megmozdíthatót. Mily borzasztó és rémes volt azon látvány, midőn a mezőről hazatérő munkásnép derékig lubiczkolva az utczákon végig hömpölygő hullámokban; a hullámok elsodortatásától megmenekülendők, egymást fogva neki mentek a zugó árnak, hogy otthon maradt kicsinyeiket s vagyonukat az árviz veszedelemtől megmentse. Mily jól esett akkor a kétségbeesett népnek, midőn riadónk vészjeleire össze gyülekezénk, hogy az árviztől megmentésük embertársaink még megmenthető vagyonát. Nem volt akkor köztünk barát és ellenség, nagy úr és szegény ember, de mindnyájunk vállvetett buzgalommal siettünk oda, hol legnagyobb volt a vész s fáradhatlanul dolgoztunk emberbarátaink megmentésén, vízben, sárban, egy nap déltől másnap hajnalig, mert át voltunk hatva nemes kötelességérzetünk által. Igaz, hogy ezen önfeláldozó működésünkért eddig egy köszönő szó, egy elismerő nyilatkozat testületünket nem érte, de legyen büszkeségünk azon öntudat, hogy a mit tettünk embertársaink vagyonának megmentéseért, önzetlenül s jutalomra vágyás nélkül tettük. Ezen öntudat többet ér minden elismerésnél!

Testületünk működésénél, a mindenható Isten közvetlen oltalma alatt áll, mert testületünk az elemekkel, tűzzel és vízzel harcol, melyeknek hatalma nagyobb a világ összes seregeinél s melynek hatalmának megtörése első sorban az isteni gondviselés s csak másodsorban a tűzoltóság munkája. Hogy tehát az Isten iránti bizalmunknak mint testület is nyilvános jelét adjuk, a fogadalmilag elfogadott ünnepeken, úgy mint: husvét nagyhetében s úrnapior az istenitiszteleteken testületileg részt vettünk, kérvén a Mindenható, árássa testületünk működésére áldásdús kegyelmét! Egyuttal márczius 15-én, mint nemzeti szabadságunk újraébredésének hajnalán is részt vettünk az

ünnepélyes isteni tiszteleten, hogy hálát adjunk a magyarok Istenének, miszerint drága magyar hazánkat a végenyészettől megmentette s könyörögjünk, hogy azt évezredekén át, mint alkotmányos magyar hazát, jólétben és boldogságban tartsa meg!

Testületünk lefolyt működéséből még megemlítésre méltó, hogy eddig a testület fennállása óta 1391 éjjeli őrség tartatott, hogy minden hónap első vasárnapján a működő tagok gyakorlatra jöttek össze, melyeken a két segédtsz, vezényelt, s hogy a lefolyt évben összesen 4 parancsnoksági, 1 választmányi és 1 rendes évi közgyűlés tartatott, melyeknek minden határozata annak idején végrehajtatott.

Ezekben beszámoltunk mult évi működésünkről; most még csak az 1892. évi költség-előirányzat előterjesztésével, nagyjából jövő évi működésünkhöz szükséges bevétel és kiadásokat akarjuk jelezni, mely költség-előirányzat keretén belül fogunk iparkodni, a testület nemes feladatát, tőlünk telhetőleg a legjobban teljesíteni.

A választmány által f. évi márczius hó 28-én tartott gyűlésen következő költség-előirányzat határoztatott a közgyűlés elé, elfogadásra ajánlatni, u. m.

I. Bevételek:

1. Pénztári maradvány	286	frt	44	kr.	
2. Kint levő követelések	20	»	50	»	
3. Városi rendkívüli adomány	300	»	—	»	
	összesen	606	frt	94	kr.

II. Kiadások:

1. Lajthordó megszerzése	300	frt			
2. 50 méter kendertömlő csavarokkal	100	»			
3. 1 kerekcsap tömlőorsó megszerzése	50	»			
4. Tűzoltó-zerek javítására átalány .	50	»			
5. Tűzoltó-szerek tisztán tartásáért .	10	»			
6. Kivilágítási és kenési anyagokra átalány	20	»			
7. Irodai átalány	10	»			
8. Kürtösök és szolga fizetésére átalány .	50	»			
9. Torna-eszközök javítására átalány .	5	»			
10. Előre nem látható kiadásokra . . .	11	»			
	Összesen . .	606	frt	94	kr.

Kérjük a t. közgyűlést, miszerint ezen költség-előirányzatot 1892. évre elfogadni s ez értelemben a város t. képviselő-testületéhez leendő felterjesztés benyújtásával a parancsnokságot megbizni sziveskedjék.

Ezek után azon őszinte óhajjal zárjuk be jelentésünket hogy az Isten bajtársaink közt az egyetértést továbbra is fenntartsa, testületünk működésére minél kevesebb alkalmat szolgáltatson, tőlünk minden bajt távol tartson, vagyunkat tüztől és víztől megmentse s mindnyájunkat boldogság s jó egészségben sokáig éltesse!

Kelt Pásztón, 1892. évi április hó 1-én.

Oláh Gábor s. k.
főparancsnok.

Kreith Gyula s. k.
I. s.-tisztt s jegyző.

A debreczeni önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

A debreczeni önkéntes tűzoltó-testület f. é. május 1-én tartotta évi rendes közgyűlését a városháza kis tanácstermében d. u. 3 órakor. A közgyűlés teljes rendben és csendben folyt le.

Az elnöki tisztet a betegségéből felgyógyult Tikos István főparancsnoki helyettes teljesítette. A működő tagok nagy számmal jelentek meg.

Elnök megnyitván a határozatképes gyűlést, első sorban a városi tanács végzését olvastatta fel, mely a márcz. 27-diki közgyűlés határozatait megsemmisítette s a május 1-éni közgyűlés összehívására a főparancsnok-helyettest felhívta. A parancsnokság jelentése felolvasottnak tekintett s a számvizsgálók jelentése alapján a felmentvény a parancsnokságnak, a szertárnok Mahlmeister Ádámnak és a pénztárnok Tikos Istvánnak megadott. Volt főparancsnok Boczkó Sámuel a parancsnokság indítványára felkiáltással örökös tiszteletbeli főparancsnoknak választatott meg, melyet azonban hallomás szerint nem fog elfogadni. Azután fellebbezési ügyek intéztettek el, valamint a bemutatott költség-előirányzat változatlanul helyben hagyatott. A tárgysorozat szerint a tisztújítás következő, elnök a parancsnokság nevében is az alapszabályok értelmében lemondott, korelnök és korjegyző választására híván fel a közgyűlést. Korelnöknek Publíg Ernő szabadságolt állományú főparancsnoki helyettes választatott meg, míg a jegyzőkönyv vezetésével Kubai Alajos eddigi titkár kéretett fel.

Kezdetét vévén a választás, főparancsnoknak Szikszay Gyula pártoló tag választatott meg, ki küldöttség által meghivatván, a választást elfogadta. (Előbb Tikos István volt jelölve főparancsnoknak, de közbejött betegsége miatt a jelöltségtől visszalépett.) Szikszay elnöklété alatt folytatott a választás következő eredményvel: Főparancsnoki helyettes lett Publíg Ernő, osztályparancsnok Nagy Gábor, 3 év előtti osztályparancsnok, azóta szabadságolt állományú par. Mászó-szakasparancsnok — miután az eddigi szak. par. Dézsi Lajos nem kívánta magát jelöltetni — Molnár Matuzsálem őrp., első szivattyú-szak. par. — miután az eddigi szak. par. Richer Károly kilépett — Szalai János őrp., második szivattyú-szak. par. — miután az eddigi szak. par. Monoki Lajos nem kívánta magát jelöltetni — Bálint Imre vizsgázott őrp., szertárnok Pósalaky Mihály, titkár — miután az eddigi titkár nem fogadta el a megválasztást — Nagy István vizsg. mászó, pénztárnok Ganofszy Lajos kereskedő és pártoló tag, ügyvéd Torday Gábor eddigi ügyvéd, mérnök Tikos Imre eddigi mérnök, orvosok dr. Csikos Sándor és dr. Legányi Gyula eddigi orvosok. (Mint hírlik, az ügyvéd, mérnök és dr. Csikos nem fogadják el a megválasztást.) Számvizsgálók Biró József, Lampenfeld Mihály és Darvas Imre. Megválasztatott a jegyzőkönyv-hitelesítő bizottság is. Segédtszettek a főparancsnok Winkler Mór eddigi osztályparancsnokot és Csanádi Ede őrp., parancsnokot nevezte ki. Végül több indítvány tárgyalatott, melyek utolsója következtében Tikos István felkiáltással tiszteletbeli főparancsnoknak választatott, azonban bizonyos okoknál fogva a megválasztás általa el nem fogadott.

H I R E K.

Gróf Széchenyi Ödön pása 30 éves tűzoltói működésének jubileuma. Azon általános részvét, mely május havi számunkban foglalt felhívás folytán Magyarország tűzoltó-testületei részéről nyilvánul és mely által valószínűleg sikerülend fényesen bebizonyítani, hogy a magyar tűzoltók gróf Széchenyi Ödön üdvös működését hazánkban el nem felejtették, arra indít bennünket, hogy ezen érdekes tárgy fölött bővebb információkat adjunk mindazok tájékozására, kik közvetlenül már résztvételük által is érdekelve vannak. — Mai számunk mellékletében foglaltatik a magyar

államvasutak Budapest fővárosi menetjegyirodájának utazási programja a tűzoltó-testületek küldöttségének kirándulásáról Konstantinápolyba. Ajánljuk a tisztelt bajtársak figyelmébe azzal, hogy e kirándulás alkalmát mások is felhasználhatják, kik mint magánemberek és nem mint tűzoltók az utazáshoz csatlakoznak. Ezekre nézve az utazási program mindenben mérvadó, kivéve azon szoroson ott Konstantinápolyban a tűzoltókat csak érdeklő s ez időszert meg félig ismert részét. A csatlakozás bejelentése program-szerűleg június hó 30-áig történik meg. — A nemzeti casinó

számos tagja üdvözlő irást küld Széchenyi Ödön pasának Konstantinápolyba harmincz éves tűzoltói működésének jubileuma alkalmából. Az üdvözlő irat díszes kiállításban fog átnyújtani s annak szövege a következő: »A legnagyobb magyar, Széchenyi István gróf által alapított nemzeti casinónak alulírt tagjai üdvözlők a megdicsőültnék fiát és tagtársukat gróf Széchenyi Ödönt emberbaráti működésének harminczadik évfordulója alkalmából.« — A fejevármegyei tűzoltó-szövetség elnöksége sietett alkalmat nyújtani tagtestületeinek, hogy gróf Széchenyi Ödön pasa iránti tiszteletüknek és elismerésüknek mihamarább kifejezést adhassanak, a mennyiben 42/1892. sz. alatt a következő körlevelet intézte a testületekhez: Tekintetes Parancsnokság! A magyar tűzoltó-intézmény megalapítójának, gróf Széchenyi Ödön pasa, jelenleg konstantinápolyi tűzoltó-főparancsnoknak július havában lesz 30 éves tűzoltói jubileuma, mely alkalomra gyűjtés útján egy országos emléktárgy vétele és átadása czéloztatik. Minthogy e jubileum tárgyában a f. hó 29-én Adonyban tartandó szövetségi gyűlés is határozni fog, felfogásunk szerint a mozgalom, illetve ünnepély fényét s szövetségünk jó hírét emelnök az által, ha e vármegye területén lévő tűzoltó-testületek adományai ez ülés határozatával kapcsolatosan egyidejűleg terjesztetnének az ünnepélyt rendező bizottsághoz. Miért is felhivatnak a tisztelt tagtestületek, hogy amennyiben fenti célra adománnyal járulni szándékoznak, azt a fent érintett adonyi gyűlésig ezen elnökséghez juttatni sziveskedjenek, mely ülésekből fog megfélemlő sorok kíséretében a rendező-bizottsághoz átszármatatni. Kelt Székesfehérvárott, 1892. évi május hó 17. *Kempelen Imre*, szöv. elnök, *Vida Pál*, szöv. titkár. — Eredménye az lett, hogy 105 frt 50 kr. gyűjtetett, miként ez lapunk hivatalos részében közölt szövetségi jegyzőkönyvből is kitűnik, és hogy a közgyűlés egyhangu határozatából *Vida Pál* szövetségi titkár küldetett ki a szövetség képviselőjében. — A bpesti önk. tűzoltó-testület parancsnoksága, mint a mely testület kötelekében gróf Széchenyi Ödön pasa a tiszteletbeli főparancsnoki rangot bírja, az által, hogy a mozgalmat megindította, mivel hogy gróf Széchenyi Magyarországon egyedül ezen testület létszámában szerepel, lévén alapítója és első főparancsnoka, nem mulasztotta el mindazon köröket az ügy támogatására felhívni, a melyekkel a nemes érzelmű gróf az intézmény érdekében összeköttetésben volt. Így felkérte az országos tűzoltó-szövetség központi választmányára is a mozgalom pártolására és anyagi támogatására, különös tekintettel arra, hogy gróf Széchenyi az országos tűzoltó-szövetségnek is alapítója és 1871-től 1875-ig legelső elnöke volt. Tudomásunk van róla, hogy a központi választmány elnöksége a mozgalmat ugy erkölcsi, mint anyagi támogatásában részesíteni fogja és hogy intézkedés fog történni az iránt, hogy a központi választmány gróf Széchenyi Ödön pasa jubileumánál képviselve legyen. Eddig gróf Cziráky Béla szövetségi elnök oda nyilatkozott, hogy személyesen kívánja a központi választmányt képviselni Konstantinápolyban. — A testület parancsnoksága szintugy felkérte, küldöttségileg tisztelegvén a főváros polgármesterénél, a főváros hatóságát az ügy pártolására és anyagi támogatására. Remélhető, hogy Budapest és székváros közönsége, mely különösen oly irányban mutatja meleg részvételét és pártfogását, a mikoron hazafias jellegű manifesztációról van szó, gróf Széchenyi Ödönt üdvözlőni fogja 30 éves tűzoltói működésének évfordulóján, midőn ez által hazánkfiát üdvözlő, ki emberbaráti szereplését itt a fővárosban kezdte meg polgárai javára és az akkori viszonyok között saját vagyonából való nem csekély áldozatok mellett. — Mindazokat, kik az élénbe tüzött cél elérése iránt felmelegednek, s azt bizonyára minden tűzoltó-testülettől meg kell várni, kéri a végrehajtó bizottság, miszerint intézkedéseit minél előbb vele közölni el ne mulasztják, valamint, hogy a küldöttségben való részvétel bejelentése is idejekorán történjék meg. — Midőn a »Budapesti önk. tűzoltó-testület«

parancsnokságának felhívásában, mely május havában bocsátatott ki, a jövő hó (tehát június) jelezte a jubileum megtartására, utóbb pontosan közölt adatok nyomán értesíthetjük adjuk, hogy az július hó 12—18. között fog megtartani Konstantinápolyban, hol a fényes fogadtatások és meglehetősen díszes előkészületek egész sora várja a megérkező tűzoltó bajtársakat. Gróf Széchenyi pasa iránt táplált hálás érzületeink és az ezuttal neki szánt ovációk megkívánják, hogy minél számosabban találkozzunk, kik őt megtisztelni oda sietnek. — A magy. államvasutak városi menetjegyirodája igen előnyösen szabta meg az útnak feltételeit és tudatja mindenkivel, hogy a különvonat nem tűzoltók által is használható fel ezen kéjutazást illetve, sőt hogy a nem tűzoltók csatlakozása az ünnepélyességnél, valamint a részvétel minden ebből kifolyó egyéb előnyökben az utazóknak biztosítva van. — Tájékozásul több kérdésre tudatjuk azt is, hogy a tűzoltó-tisztek utazásuk alatt is egyenruhában legyenek és hogy tekintve az érkezéskor megtörtéendő nagyszabású fogadtatást, előkészülvén kell lenniök arra, hogy útközben esetleg egész diszüket ölthessék föl. Az utazás egyébként fesztelenül kényelmes könnyű uniformisban történhet.

A budapesti önk. tűzoltó-testület ö Felsője a király koronázásának 25 éves jubileuma alkalmával f. hó 6-án teljes díszben vonult ki *Bárány N. Ernő* főparancsnok vezetése alatt. A 120 testületi tag és 9 tiszt, 4 szakaszra formálva közvetlenül a m. áll. vasutak nyugoti pályaudvar bejáratán vett felállítást. Közvetlenül mellette felállítást vett a magy. államvasutak gépgyárának tűzoltó-testülete 60 emberrel és 4 tiszttel *Lőrinczy Gáspár* főparancsnok vezénylete alatt. E két testület adta meg a legelső tisztelegést a bevonuló királynak és tetemesen hozzájárult a bevonulás legdíszesebb helyének rendfenntartásához.

A pozsonyi önk. tűzoltó-testület f. é. augusztus hó 14. és 15-én tartja meg 25 évi fennállásának évfordulóját. Ez alkalomra nagyobb szabású ünnepélyességre készül a testület, fáradozásában támogatva lévén a polgárság köréből alakult ünnepélyt rendező bizottság által, mely viszont egy női bizottságot alakított azon szereplésekre, a melyeknél a gyöngéd női kéz és női szív akciója csak emelheti az ünnepély díszét. A részletes program legközelebb fog közzététetni.

A gyulai önkéntes tűzoltó-testület folyó évi május hó 5-én tartá harmadizben alakuló rendes közgyűlését a tűzoltók majdnem teljes számu jelenléte mellett. Az alakulás előtt a választmánynak előterjesztése folytán örvendetes tudomásul vétetett, hogy gróf Almássy Dénes és a Braun és Czinczár cég 20—20 frttal, és az I. magyar általános biztosító-társaság 40 frttal a testület alapító tagjai sorába lépett, valamint hogy a városi tanács gyűjtő-ívén többen a társulat pártoló tagjai lettek; előterjesztett egyuttal a baleset elleni biztosítás kérdése is, mely a megválasztandó új választmány elé leendő terjesztendő. Ezután ugy az elnökség, valamint a választmány és tisztikar is a három éven át tanusított bizalom megköszönése után állásáról lemondván, korelnökül a választás tartamára *Huszka János*, s korjegyzőül *Diósy Lajos* közfelkiáltással választatván meg, az újra alakulás következőleg közfelkiáltással ment végbe: *Dobay János* elnök, *Dömény Lajos* alelnök, *Christo Miklós* főparancsnok, *Sal József* helyettes főparancsnok, *Finta Ignác* tiszteletbeli jegyző, *Diósy Lajos*, *Hoffmann Viktor* jegyzők, *Kocsis Károly* pénztárnok, ifj. *Uferbach János* szertárnok, dr. *Follmann János* tiszteletbeli ügyész, dr. *Ladics László* ügyész, dr. *Kovács Károly* orvos; — *Szálla Lajos*, *Lindenberger Alajos* osztályparancsnokok; *Licska Alajos*, *Tóth Márton* szakaszparancsnokok; *Füredi István*, *Pallagh Péter*, ifj. *Lindenberger István*, *Bekker Mátyás* csövezetők, és vizszerző *Varga Károly*. — A választmányba az alapító tagok közül: *Csausz Lajos*, *Schröder Kornél*, ifj. *Kohlmann Ferencz* és *Czinczár Adolf*; a pártoló tagok közül: *Huszka János*, *Czilbauer Alajos*, *Kriszán*

András, Szénágy János; a működő tagok közül pedig: Varga Károly, Volent Pál, Tóth Antal és Czilbauer Ferencz választattak meg. — Végül pedig a főparancsnok indítványára, egyhangu lelkesedéssel a tűzoltó-testületnek az első három évben volt parancsnoka Diósy József, az első ízben történt szervezésnél szerzett s mindenki által elismert érdemeinél fogva tiszteletbeli főparancsnoknak választatott meg, s arról jegyzőkönyvi kivonaton értesítettük. — A közgyűlés a legszebb rendben feladatát teljesítve, fejeztetett be.

A szegedi önkéntes tűzoltó-testületet egymás után érik a bajok, melyek valószínűleg feloszlásra kényszerítik az eddig oly nagy buzgalommal s igen szép eredménnyel 10 évig működött testületet. Tíz éves jubileum helyett, »apostolok oszlása« fog bekövetkezni. A testületet kitűnő főparancsnoka, Molnár Elemér törvényszéki bíró úr, ki a működő kart rendkívüli odaadással, bámulatra méltó türelemmel s kiváló szakértelemmel vezette, magánviszonyai miatt leköszönt ezen állásáról s kilépett a testületből. Ez a körülmény igen lehangolta a tagokat s a testület vezetésében is nagy léket ütött, mert alig lesz található egyén, ki oly szorgalmat, erélyt és tapintatot képes legyen kifejteni, mint Molnár Elemér úr s a mai mostoha viszonyok között alig lesz képes a testületet összetartani. A város köztörvényhatósági bizottsága által megszavazott 2000 frt évi segélyt a belügyminisztérium 500 frtra redukálta, mely összegből ilyen nagy költségekkel járó intézményt, különösen ha figyelembe vesszük, hogy 400 frtnál nagyobb adóssága van, sokáig fentartani abszolút lehetetlenség; minthogy pedig a társadalom mai viszonyai között a testület jövőjét egyesek jóindulatára, áldozatkészségére alapítani nem lehet, az legalább is könnyelműség volna, nem marad egyéb hátra, mint letenni a fegyvert s minél előbb becsülettel kapitulálni. Ez annál is inkább vált elkerülhetetlen kérdéssé, mert a városi hatóság az utóbbi időben mostohán bánik az önkéntes tűzoltósággal. Így a telek, mely az építési alap tulajdonát képezi s az önkéntes tűzoltó-testület használatára volt (egy arany évi bér fizetése mellett) bocsájta, a »vörös kereszt« jótékony nőegyletnek adatott át ajándékba, óvodáépítésre (a mi kölömbben nemes cél), a tűzoltó-testület számára azonban másik telek kijelölve nem lett, annál kevésbé történt a hatóság részéről intézkedés a laktanya áthelyezése iránt, daczára annak, hogy a közgyűlés e célra még a múlt esztendőben 2743 frt 52 krt szavazott meg. Mihelyest a nőegylet építkezni akar, a laktanyát minden czókmókjával ki lehet dobni az utcára! Jellemző az is, hogy a parancsnokság a télen kérvényt nyújtott be a városi tanáshoz, melyben a városi tűzoltók által elhasznált, ócska köpönyegeket kérte átengedni az önkéntesek részére (mert az önkéntesek a legnagyobb hidegben is nyári egyenruhában jelentek meg a tűznél) s ime, itt a kánikula, de a tek. tanács még egy betűt sem irt a tárgyban, holott pár soros végzéssel el lehetett volna döntení e korszakalkotó kérdést; a kérvényt beszőtte a pók, a köpönyegeket eszi a moly a város istállójában. (Az új-szegedi kendergyári tűznél egy tűzoltó úgy megfázott, hogy bele is halt!) Megemlítendő, hogy a testületnek olykor akad egy-egy jóindulatu pártfogója is, a mi azonban kevés arra, hogy az intézményt megmentse. Így legutóbb gróf Tisza Lajos belépett alapító tagnak s 50 frtot adományozott a pénztárnak, mely összeget a »parancsnokság« gróf Tisza Lajos alapítványa« czímen tőkésíteni elhatározta oly czélból, hogy annak kama taiból a szolgálat közben netán szerencsétlenül járt tagtársak segélyeztessenek. Erre alkalmasint már nem lesz szükség!

A szilágy-somlyói önk. tűzoltó-testület márczius hó 20-án d. u. 3 órakor tartotta meg a városháza nagytermében tisztújító közgyűlését a szép számmal megjelent tagok részvéte mellett. Lásár Ödön, volt pénztárnok által vezetett számadások a közgyűlés által elfogadtattak s a felmentvény a szokott óvások fenntartásával megadatott s eddigi működéseért elismerés nyilvánított. A főparancsnoki állásra nagy lelkesedéssel s közfelkiáltással Virág Lajos

városi főjegyző választatott meg, kinek is a megválasztást tudomására hozni, a főparancsnoki állás elfogadására felkérni s a gyűlésbe meghívni Cec Károly elnöksége alatt egy öt tagból álló bizottság küldetett ki. A küldöttség élén megjelenő főparancsnokot a testület tagjai kitörő lelkesedéssel fogadták, a testület eddigi főparancsnoka, Vischán Elek melegen üdvözölte és az elnöki széket átadta. Virág Lajos főparancsnok megköszönvén a benne helyezett bizalmat, kijelentette, hogy ő ezen állást — daczára annak, hogy hetekkel ezelőtt a testület tagjai által ez iránt megkeresve lett — elfogadni nem volt hajlandó, de miután a közelebből nála járt küldöttség határozottan kinyilatkoztatta, hogy azon esetben, ha ezen állást nem fogadná el, a testület tagjai készek a testületből kilépni s az önk. tűzoltó-testületet a feloszlítás veszélyének tenni ki. Ilyen nyomós indok előtt kénytelen volt meghajolni s kötelességének tartotta a testületet ismételtelen megmenteni, annak élére állva, a testület felvirágzására tőle kitelhetően mindent elkövetni. Kimondta a közgyűlés, hogy tekintettel a tagok szép számára, két alparancsnoki állást rendszeresít s ezen állásokra Cec Károly és Lengyel Ferencz eddigi osztályparancsnokokat közfelkiáltással meg is választotta. Közfelkiáltással megválasztattak továbbá segédtsiztnek Kedves János, pénztárnoknak Benkő Pál. Elhatározta a közgyűlés, hogy a többi tisztü állások e hó 27-én tartandó közgyűlésen fognak betölteni. A tűzoltó felszerelvények-, iratok- és készpénznek volt főparancsnok-, segédtsizt- és pénztárnoktól leendő átvétele s az újonnan megválasztottaknak átadására Cec Károly alparancsnok elnöksége alatt Lengyel Ferencz, Kedves János, Benkő Pál és Szarvadi Imre küldettek ki. Megbizatott továbbá ezen bizottság azzal is, hogy a testület felszereléseit, vagyontát leltár mellett vegye számba, a hiányos leltárt egészítse ki. Főparancsnok a testület tagjainál már régibb idő óta künn levő ruházatok ára, alapító és pártoló tagsági hátrálékösszegek, valamint másnemű követelések felhajtásával bizatott meg. A testület tagjai részére szükségelt egyenruházat beszerzésével főparancsnok elnöksége alatt két alparancsnok, segédtsizt és pénztárnok lettek megbizva.

Tűzrendészeti szemlék Fejérvármegye területén. Fejérvármegye alispánja rendeletileg tudatta a járási főszolgabírákkal, hogy a megyei tűzoltó-szövetség kiküldöttei ez évben ismét megjelennek minden községben a helyi tűzrendészeti viszonyok ellenőrzése céljából, mi végből a községek arra utasíttatnak, hogy a kiküldetteket hatósági személy gyanánt fogadva, azokat eljárásukban lelkiismeresen támogassák. Ez alispáni rendeletben arra is figyelmeztette lettek a községek, hogy ha tűzrendészet tekintetében fennforgó nehézségeik eloszlatása végett a helyszíni körülmények bővebb megfigyelése s a tűzoltóság tényleges szervezésének munkálataihoz szakerőt óhajtanak igénybe venni, illyent az alispán hatósági költségen hajlandó a községeknek rendelkezésére bocsátani. Ez intézkedéssel alispánunk módot akar nyújtani a községeknek, hogy tűzoltó ügyüket necsak szóval vagy papíroson, hanem tényleg rendezhessék, mint ezt az alispán a legutóbbi megyei gyűlésen Végh István felszólalására kilátásba helyezte.

Nagyszabásu népmulatságot rendezett a »Gyulai önk. tűzoltó-testület« f. é. június 6-án saját pénztára javára, melynek érdekes műsorát ide iktatni nem tartjuk fölösleges dolognak, bizonyosságul a gyulaiak elmésségéről. 1. *Az ünnepély napján* d. u. 3 órakor a tűzoltók díszcsapatának felvonulása a városházától a népkertbe fuvózenekar hangjai mellett. 2. *Gyalog verseny.* Ide vágó szabályok: 1. § A verseny a népkertből Gyula-Vári községhezáig és vissza rendeztetik. 2. §. A versenyzőket kocsikon bizalmi férfiak kísérik és ellenőrzik, hogy a versenyzők nem szaladnak-e? 3. §. Az a versenyző, a ki bármily rövid úton is szalad, a bizalmi férfiak által a versenyzéstől eltiltatik. 4. §. A

versenyzők igazolási jegyekkel láttatnak el, melyet a Gyula-Váriiban ülésező bizottságnak bemutatni kötelesek. Az igazoló jegyekre a megérkezés ideje feljegyeztetik. Ennek megtörténte után a versenyzők az igazoló jeggyel vissza indulnak. 5. §. A ki a népkertben ülésező bizottság előtt igazoló jegyét leghamarabb bemutatja, 1 drb arany, a második pedig 2 ezüst frt jutalomban részesítettik. 6. §. A visszatérők érkezését a testület kürtösei jelzik és pedig egyik a köhídnál, a másik pedig a népkert bejáratánál, oly czélből, hogy részükre szabad út nyitassék. 3. *Versenykuglizás.* A legtöbbet dobó díja egy magyar bárány. 4. *Póznamászás.* Több értékes díjjal. 5. *Egő víz;* vagy »Ki a legény a csárdában?» első díj egy chinai ezüstkupakos tajték pipa. 6. *Az új, lemozdonyítható fecskendő elnevezése.* a) »Isten áldd meg a magyart«, éneklí a dalárda. b) Alkalmi beszéd. Tartja: Chrisztó Miklós főparancsnok. c) »Hazádnak rendületlenül«, éneklí a dalárda. 7. *Szépségverseny.* A »Pünkösli királyné«, vagy a gyulai legszebb földészleány választása. Az eldöntés szavazatlapok útján történik. Szavazhat mindenki. A legszebb díja: értékes emlék. 8. *Rútak versenye.* Díja: írásos részvénytilatkozat. 9. *Üveg kitartás.* A ki egy vízzel telt üveget félkézzel vízszintes irányban 8 percig kitart, 1 drb ezüst frtot nyer. 10. *Herkulesek versenye.* Díj: Kulcsár-féle 3 muskatály szám, melylyel tetszés szerinti összeget lehet nyerni. 11. *Kakasfogás bekötött szemmel.* Díja: 1 hizott kakas. 12. Az általánosan kedvelt óriási lekváros lepény közös elfogyasztása. Első díj: 1 ezüst

forint. 13. *Agathi Baschi.* Perzsa nő jóslatai, — külön e czélra szerződötve. A nemzeti bizarr öltözetben szereplő jósnő jósdájába a bemenet 10 kr. 14. *Szamárverseny.* Szamaragoíva nem a tulajdonos által. A ki a czélhoz utóljára ér, díjja 2 ezüst forint. E verseny bizonyosan meg fog tartatni; szamarak, melyek városunkban kellő számban nem találtattak, idegen községből fognak szereztetni. 15. *Az esetben,* ha az ünnepélyt 2000-en látogatják, a tánczosnők között értékes selyemkendők fognak kiosztatni. 16. *Nagyszabásu népbál.* A közönséget 3 zenekar fogja felváltva mulattatni.

Gyászrovat. Az újvidéki »Általános önkéntes polgári tűzoltó-testület« megilletődve közli (német nyelven) érdekekben gazdag parancsnokának, *Thulner József*-nek f. é. május hó 18-án hirtelen bekövetkezett elhunytát. Legyen áldott emléke!

Szerkesztői üzenetek.

E. . . . M. . . . Mándok. Ajánló felszólalását vettük és közölni fogjuk. Minden tekintetben egyet értünk vele. E számunkban azonban mellőznünk kell, mivel térszúke miatt már fel nem vehetjük; legközelebbi számunkban helyre kerül.

Felölös szerkesztő :

BÁRÁNY N. ERNŐ.

A SZIVATTYÚ ÉS ANNAK KEZELÉSE.

Vezérfonal tűzoltók számára.

131 a szöveg közé nyomott ábrával. Terjedelme 17 iv.

Magába foglalja a szivattyú gépezetének leírását, annak alkalmazását, a vizszerzés és szállítás módozatait, a szivattyú gondozását, a tömlők kezelését, a szivattyúpróba szabályzatát, a szivattyúk különböző neveinek szerelését az alulírt tűzoltó-testület szabályzata szerint.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának megbízásából írta:

BREUER SZILÁRD

a testület volt II. szivattyús szakasparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr., vagy postán bérmentve
1 frt 60 kr.

Kiadó-tulajdonos:

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

Megrendelések e lap kiadóhivatalánál VIII. Pál utca
3. sz. I. emelet, 12. ajtó eszközölhetők.

Tűzoltószer-árusok, fecskendő- és
egyenruha-készítők figyelmébe.

A „Tűzoltó-Közlöny”-bē

szánt mindennemű

HIRDETÉSEK

a legjutányosabb áron

felvétetnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

VIII-ik kerület, Pál-utca 3. szám, I. emelet,

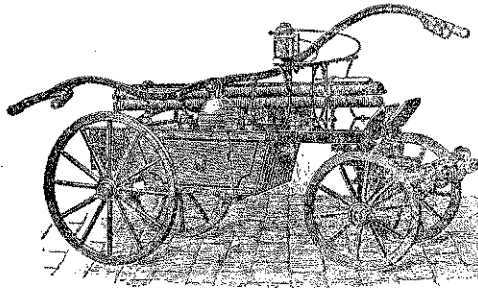
12. ajtószám alatt.

Ő cs. és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítója.

* Alapított 1858. *

WALSER FERENCZ

* Alapított 1858. *

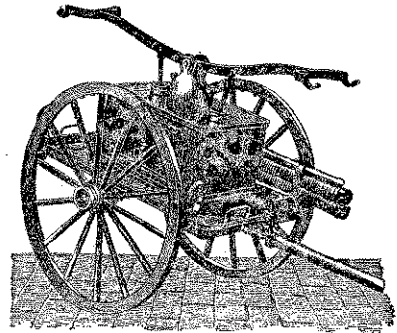


első magyar
gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődje

Budapest, VII, Rottenbiller-utca 66.

Szállít

a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alap-
ján összeállított és az előírt szerelvényekkel
felszerelt



községi egységes vészvonatokat,

továbbá **községek** és a **szervezendő tűzörségek** részére **kocsi- és mozdonyfecskendőket, vízhordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat,** és minden egyéb mentőeszközöket, és **köteles tűzörségek** és **önkéntes tűzoltó-testületek** egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. **Ugy az egységes vészvonatok,** mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más **tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Walser-féle tömlőcsavarral** láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a **magyar egységes csavarra átídomíttatnak,** mely végre az illető fecskendő **vízszállító könyökdarab** beküldése kéretik.

A gyár által, mint **kizárólagos hazai gyártmány,** eddig készített tűzfecskendőkből **hazánkban 7000 darabnál több van** használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

A „TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY”

ÉVFOLYAMAI

kemény táblába bekötve,

következő árak mellett szerezhetők meg:

I—IV. évf. 1879—1882. évekre tartalmaz	I—25. sz. (2 köth.)	frt 5.—
V. » 1883. évről	I—13. » I » »	2.—
VI. » 1884. »	I—12. » I » »	2.—
VII. » 1885. »	I—12. » I » »	2.—
VIII. » 1886. »	I—12. » I » »	2.—
IX. » 1887. »	I—12. » I » »	2.20
X. » 1888. »	I—12. » I » »	2.20
XI. » 1889. »	I—12. » I » »	2.40
XII. » 1890. »	I—12. » I » »	2.40
XIII. » 1891. »	I—12. » I » »	2.40

A nevezett évfolyamok azonban kötetlenül is kaphatók, mely esetben az I—IV. évfolyamoknál 1 frt 20 krral, a többiekénél pedig 60 krral kevesebb fizetendő.

Az előfizetési pénzek postautalvánnyal az alulírott kiadóhivatalhoz intézendők.

A »Tűzoltó-Közlöny« kiadóhivatala:

Tomcsányi Béla

a kiadóhivatal vezetője.

Budapest, VIII, Pál-utca 3 sz.,

I. emelet, 12. ajtó.

A TŰZ ÉS ANNAK OLTÁSA ÉS A CSŐVEZETÉS.

* PÁLVANVERTES MŰ *

Irta

DR. SZILY JÓZSEF,

a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese
és az orsz. tűzoltó-szövetség titkára.

Ára 30 kr., vagy postán bérmentve 32 kr.

Kiadó-tulajdonos:

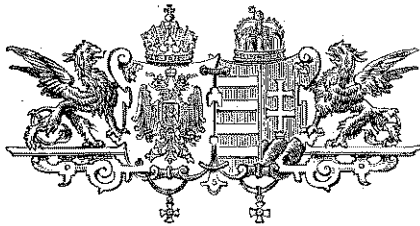
A budapesti önk. tűzoltó-testület.

Megrendelések

e lap kiadóhivatalánál:

VIII, Pál-utca 3. sz. a., I. em. 12. ajtó
eszközölhetők.

Alapított 1816-ban.



Hazánk legrégebb tűzoltószerszám-, szivattyu- és kút-gyára, harang- és érczöntője

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

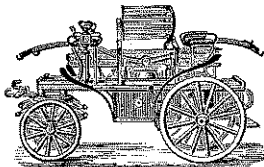
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőket** és **tűzoltó szereket**, valamint kütűnő hangu harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.



Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.



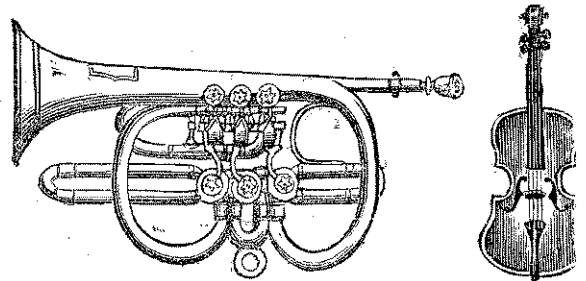
Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

Saját javító-műhely.

MICHL JÁNOS és FIA

hangszergyárosok

GRASLITZBAN, CSEHORSZÁGBAN.



Gyártmányaikat ajánlják a t. tűzoltó-testületeknek hangszerszükségleteik beszerzésére. Gyárunkban készülnek a legjobb minőségű mindenféle **trombiták, kürtök és helikonok; nagy és kis dobok; réztáyerók; klarinéták; fuvolák és pikolok; nemkülönben hegedűk, violák, gordonkák és bőgők stb.**

Nagy raktára jelzősíp- és jelzőkürtöknek; riadókürtöknek; valamint oitherák, száj- és húzóharmonikák nagy választékban.

Nagyobb mennyiségű megrendeléseknél, zenekarok teljes felszerelésénél a legelőnyösebb fizetési feltételeket szabunk meg. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Saját javító-műhely.

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

Perzsa császári udvari és hadsereg-szállítók.



Szerb királyi udvari és hadsereg-szállítók.

TILLER MÓR és TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZET

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket

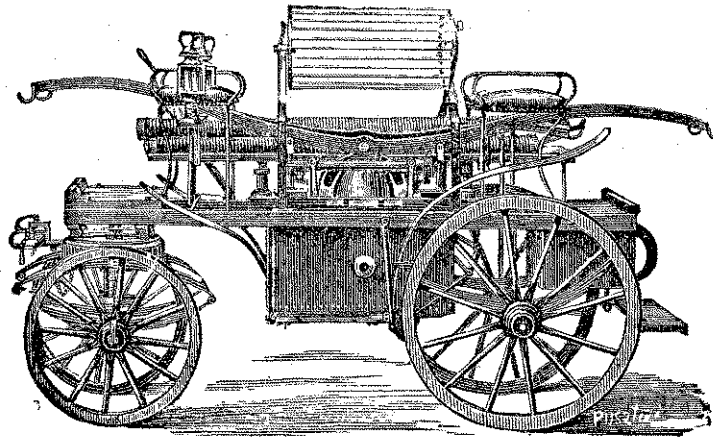
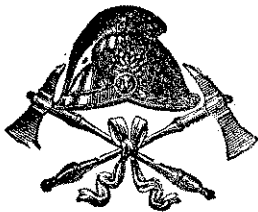
mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipoikat, sapkákat posztból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivőeszközök, érmek és rendjelek.

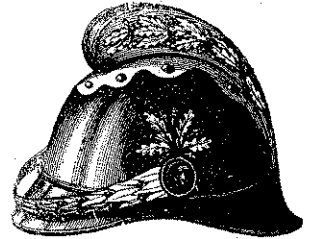
Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kívánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

5 évi
jótállás!



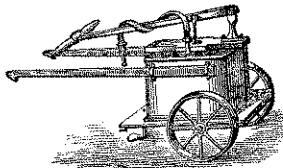
10 évi
részletfizetés mellett!



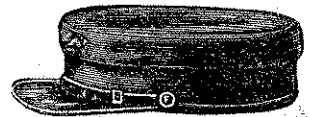
TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.



**Gyár: Külső váczi-út 1527.
Mintatelep: váczi-körút 78.**



Ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előirt méretekkel bíró,

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró kengyeles tüzi-fecskendőit, minden mellékszerelevényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitünőek, és minden tekintetben a legujabb vívmányok magaslatán állanak,

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.



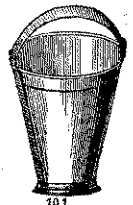
Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a **legkisebb részletekig**, nagyobb községek számára kocsi-fecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védszerek kaphatók.

Kizárólag hazai gyártmány.

Nemkülönben ajánljuk kisközségek számára az

Omnia- vagy targoncza-fecskendőinket.

A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak.

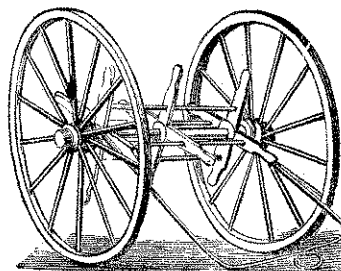


STORZ-szabadalmu,
az összes létező

tömlőkapcsok

legkitünőbbike

kizárólagosan nálunk kapható.



Müller-szabadalmu

tűzirtó por

(60 liter vízhez 1 kiló)

kilója 1 frt 25 kr.

A legbiztosabb, leggyorsabb segély!!

Kivánatra minták küldetnek.

Azonnal oltja még a leghevesebb petroléum- és szesztűzet is.

Tulajdonosa az osztr.-magy. cs. és kir. kizárólagos szabadalomnak.

DISZOKLEVÉL UJVIDÉKEN 1888.

DISZOKLEVÉL ESZÉKEN 1889.



Arany érem.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

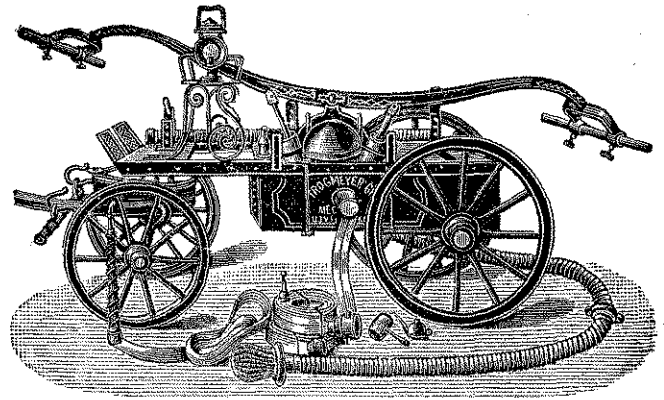
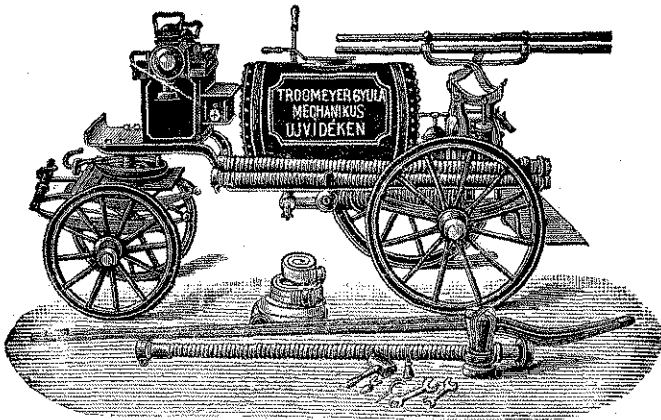
Arany érem.

TÜZFECSKENDŐ- ÉS KÚT-SZIVATTYÚ-GYÁR TROGMAYER GYULA

MECHANIKUS UJVIDÉKEN

ajánlja a községi előljáróságoknak és tűzoltó-testületeknek elismert kitünőségű **tűzfecskendőit és tűzoltó-szerelvényeit**, különösen pedig **szabadalmazott, egytetemes oltóvonalait** (fecskendő s vízfordó egy kocsin) szilárd kivitel, nagy működőképesség, a szelepek könnyű hozzáférhetésének jótállása mellett.

Mindenféle tűzoltói felszerelések. Árjegyzék ingyen. Olosó árak. Előnyös részletfizetés.



Öt évi jótállás.

Kedvező fizetési feltételek.

Handbuch

zur

Errichtung und Einübung

Disciplinirter Feuerwehr-Corps.

Irta

KRAUSE WALDEMÁR

Budapest főváros volt tűzfelügyelője,
az arany érdemkereszt tulajdonosa.

*

**Ezen mű már csak német
nyelven kapható.**

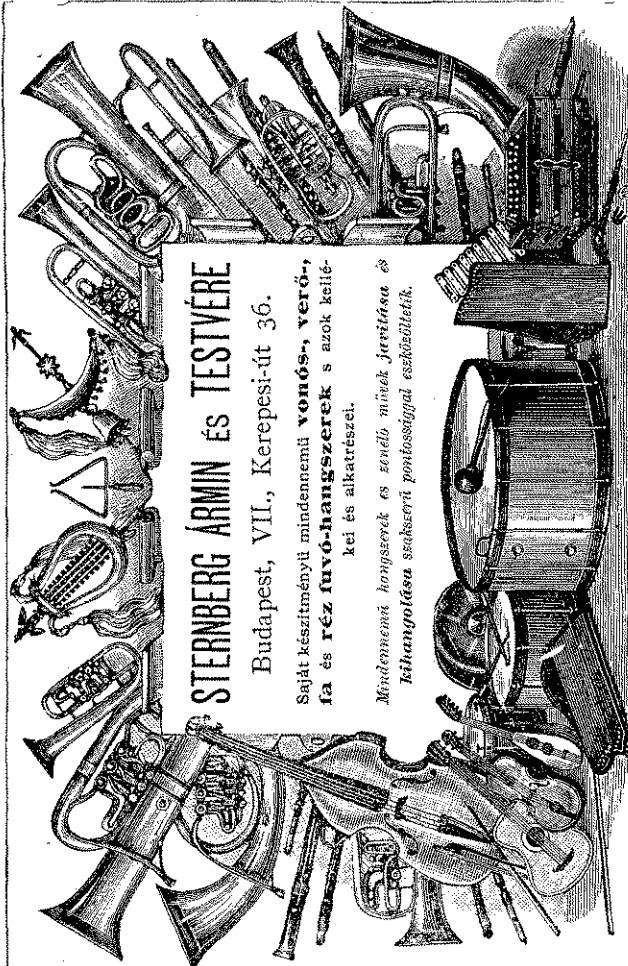
Ara 1 forint 25 krajczár.

Megrendelhető

e lap kiadóhivatalánál: VIII, Pál-utcza 3. szám,
I. em. 12. ajtó.

A mű 1 forint 30 krajczár beküldése mellett bérmentve
küldetik meg.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.



STERNBERG ARMIN ÉS TESTVÉRE

Budapest, VII., Kerepesi-út 36.

Saját készítményű mindennemű **vonós-, verő-,
fa és réz fuvó-hangszerek** s azok kellé-
kei és alkatrészei.

Mindenemű hangszerek és zenéi művek **javítása** és
széleskörű pontosságú eszközök készítése.

Budapest fővárosi összes tűzoltó-testületek egyedüli szállítója.

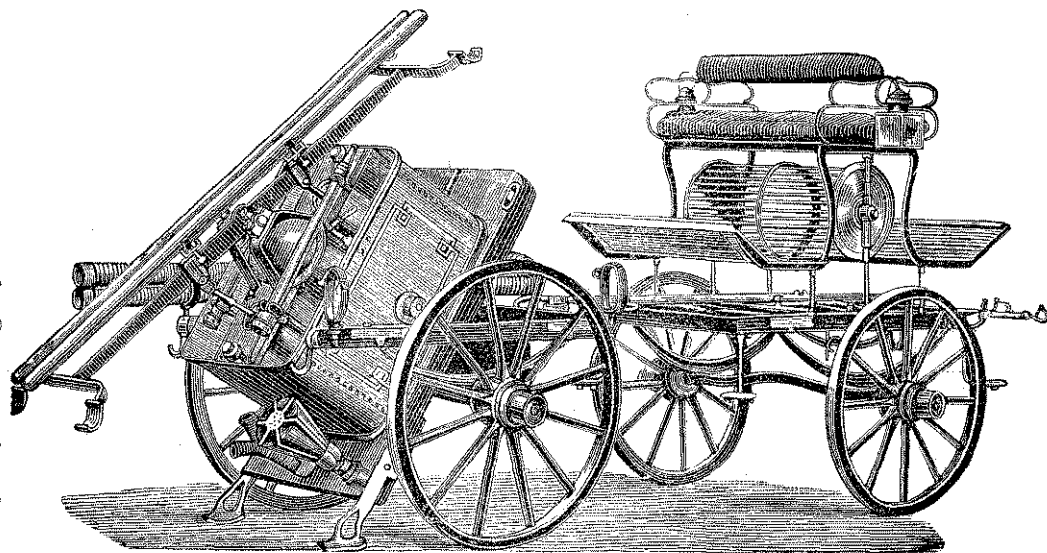
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrásy-út 8.** Tűzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utca 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőkínél csak ércszelepek s be-
osizol érczdugattyúk alkalmaztatnak.



Fecskendőkín, saját új találmányainkon,
fontos s czélyszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint:
tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsí, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mézga- (gummi) es kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőkín, saját új találmányainkon, fontos és czélyszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitünőbb fanemekből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilárdan készítünk.

*A t. cz. egyleteknek, előjáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

A budapesti országos kiállításon kitünő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁS.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik szám.

Kiadóhivatal:

VIII., Pál-utca 3. szám, I. em., 12. ajtó.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félévre 1 fnt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 fnt 20 kr.
Egyes példának ára 20 kr.
Előfizetések és reclamatiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árengedmény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

TARTALOM: A III. országos tűzoltó-szaktanfolyam. — *Hivatalos rész.* — *Általános rész:* A »Budapesti önkéntes tűzoltó-testület« parancsnoksága által a pályaművek bírálatára kiküldött bizottság jelentése. — A tűzkárosultak. — A III. orsz. tűzoltó-szaktanfolyam lefolyásáról. — *Testületek köréből:* A fejérmegyei tűzoltó-szövetség gyűlése. — A székelyhídi önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának jelentése. — A Debreczen szab. kir. városi és hajdúvármegyei tűzoltó-szövetség jelentése. — A pinnyei önk. tűzoltó-testület jelentése. — *Technikai rész:* A biberachi Lieb J. G. czég-féle újabb gépszerkezetű lőerővel szállítható létráról. (Polytatás). — *Hírek.* — *Irodalom.* — *Vegyesek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

A III. országos tűzoltó-szaktanfolyam.

A fő- és székvárosi önkéntes tűzoltó-testület által rendezett és évenként ismétlődő szaktanfolyam sorozatában ez idén augusztus 1-től 19-éig tartatott meg a III. országos tűzoltó-szaktanfolyam, melynek lefolyását és eredményét lapunk más oldalán méltatjuk.

Itt e helyen leginkább annak erkölcsi hasznáról akarunk szólni és annak érdekében, főleg azonban annak a tűzoltóság intézményének fejlesztésére való üdvös irányáról akarunk egyet-mást elmondani.

Magyarország tűzoltó-intézménye — nyilvánvaló dolog — ma is még csak a kezdet stádiumában van. Hogy miért? Azt igen könnyen magyarázhatjuk. Mivelhog — mint azt lapunk más helyén az országos tűzoltó-szövetség által összeállított statisztikai adatok fölött megjelent összehasonlítások mutatják, — hazánk még most is nélkülözi ezen intézmény mindenhol való és az 1888. évi kormányrendelet értelmében megkívánt általánosítását, mi leginkább kitűnik abból, hogy vagy 13,000. községben a 15,000 közül, ma még tűzoltóság nem létezik; tehát csak 13% az, mit tényleg fennállónak és meglévőnek nevezhetünk: míg 87% a ma még fedezetlen hiány. Ezen számokban nincsen semmiféle arány ama feladat sikeres megoldásának eddig elmaradott tényéhez képest, mely, ha a kormányrendelet szigorúan végrehajtatott volna, ma a megfordított viszonytal ékeskedne. Volna tán 87% a tényleg

megelevő tűzoltó-testületek száma, míg csak 13% a hiány. Sajnáltni lehet, hogy ez nem így van.

És hogy ezen sajnos viszony mennyire esik hátrányára országunk kulturális fejlődésének, azt beigazolvva látjuk a minden évben országszerte pusztító elem szomorú hatása által, tudván, hogy a veszély fokozódása, a pusztulás irgalmatlan munkája elősegítették azáltal, ha ott tűzoltóság éppenséggel nem létezik, és ha igen, akkor oly conditióban — mint ahogy számtalan példa azt illusztrálja — melyben sehogy sem volt hivatva, a keletkezett bajjal szembeszállani tudni. Mert hogy valamely tűzoltó testület mikénti működése a vész helyén nagy befolyással bír az elhárítandó bajból keletkező előnyös vagy előnytelen viszonyok mikénti alakulására, azt minden szakember igen jól bírja megítélni és nem mindig teljes megnyugvás az, ha a kitörő vész helyén tűzoltó-testület létezik, mind inkább az, vajjon aktióképessége áll-e oly nivón, mely működésében, kitörő vész esetén, a siker elérését biztosítja.

Ez utóbbira nézve sok szomorú tapasztalatokból merítve mondhatjuk, hogy még a csekély 13% is csökkenőben van; mert ama testületek, melyek úgy felszerelésükben, valamint harczképességükben bizonyos tökélyre nem vergődtek, csak papíron szaporították ama fenti számarányt, valósággal azt azonban kisebbitik, mivelhog statisztikai tölteléknek ugyan beválnak, de természetben, a praktikus életben, mit sem számítanak.

Ily tűzoltó-testületek száma a 13%-ban is legió. A 13%-ban körülbelül 1800 testület léte van felvéve. Vajjon ezek közül hányan vannak, a melyeknek hasznát mindenkoron venni lehet? Azt hisszük, hogy ezen kérdésünkre a felelet majd egész praecisítással volna megadható. De nem ez az, mit mi ezuttal kimutatni kívánunk. Mert okozni nem akarjuk azt a testületet, mely a szükség és a kormányrendelet kényszere alatt létesített azért, hogy hézagot pótoljon és melynek kebelében a polgárság

legjobbjai is, felfogva feltétlen hasznát ily rendszeres szervezésnek, úttörökként odaállanak, mint megannyi emberbarát, kik a tűzoltói szolgálattal vállalt súlyos terheket készséggel magukra veszik; ezeket a nemesen érző férfiakat okozni azért, hogy valamire vállalkoztak, a miről, szakértelem szempontjából, még helyes felfogásuk sincsen, azt mi nem akarjuk; sőt legnagyobb elismeréssel tartozik a társadalom nekik és buzgó fáradozásainak. Azt azonban, hogy állapotjukat, szakmájukban való tudatlanságukat, a tunya henyélest semmittevésben, az édes mámoros nembánomságot, mindezt meddig engedik maguk fölött uralkodni, — ez az, mire megjegyzésünk mértéken von, ha mi azt kérdezzük, hogy a nevezetes 13%-ban hányan vannak, a melyeknek hasznát lehet venni?

A tűzoltó-intézmény a kormányrendelet óta szükségképen országszerte beálló fejlődését előre látta a fővárosi önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága és neki állott az országos tűzoltói szaktanfolyam felállításához. Ez által alkalmat akarván nyújtani az ujdonatuj adeptusoknak, miszerint szakszerű oktatást nyerhessenek, vajmi kevés költség mellett saját terhükre, azok jelentkezését várja, annak reményében, hogy — ha hivatásukat új és még ismeretlen szakmájukban helyesen fogták fel — bőven veszik annak hasznát.

Az ez idén tartott III. országos szaktanfolyam tehát ismét alkalmat nyújtott mindazoknak, kik az ország különböző vidékein ezen intézmény élére állottak és annak alapos és czélszerű alkalmazását és fejlesztését feladatul kitűzték maguknak, hogy bevezetessenek ezen szakma reájuk nézve még ismeretlen teendőibe, esetleg az abban már szerzett tapasztalatainknak és ismereteinknek bővítésére rászolgáljanak.

Dicséretére válik mindazoknak, kik így cselekedve, ezen habár fáradságos és bizonyos mértékig költséges tanulmányozásnak alá vetik magukat, mivel hogy ők nem tartoznak azok közé, kik közönnyel veszik vállukra ezen önként vállalt hivatásukat: tűzoltónak lenni és ők valóban kivételt tesznek ama nevezetes 13%-ban, melynek zöme ma még legió a tudatlanságban, ama sajátságos tudatlanságban, melynek alapja eleve nem annyira a szakmabeli tudatlanságban, mint inkább annak nemtudásában rejlik, hogy a vállalt kötelezettség részükről mily szolgálmányt kíván és hogy nem mindegy az, vajjon a tűzoltó csak a tüzet oltani van-e hivatva, avagy pedig vannak-e magasabb szempontok is, a melyek betartása és figyelembe vétele mellett a tűzoltó már az óvintézkedéseknél és azoknak czélirányos megteremtése körül teljesíti tulajdonképeni hivatását.

Habár az 1888 óta kibocsátott kormányrendelet az önkéntes vagy kötelezett tűzoltó-testületek szaporán való felállítását követeli, sajátságos, hogy

ezen rendelet óta elmúlt 4 év alatt ma is csak a kezdet stádiumát látjuk; külömben ha ez így nem volna, nem mutatná a statisztika 87%-át az ország községeinek, hol ma még a tűzoltóságnak hire sincs. A kormányrendelet kibocsátása előtt 5%-a a községeknek már birt tűzoltótestületekkel és 4 év kellett ahhoz, hogy további 8%-kal szaporodjon e szám. Ha ez így nekézkés arányokban halad, akkor éppen-séggel még 40 esztendő fog kelleni ahhoz, hogy a kormányrendelet végrehajtása befejezett ténynyé váljék; valóban igen sovány vigasztalás, melyet paralizálva látunk azon meggyőződésünkben, hogy ott, hol a hatóságok nem törődnek az ügygyel, ösztönszerűleg a polgárság siettetni majd annak elintézését s így a testületek nagyobb számban való alakulása bizton várható; már csak azért is, mert az eszme, mint olyan, a példa után és annak jótékony hatása alatt mindinkább tért hódít magának.

Ez által szaporodik a bajtársak száma is, kik hivatva lesznek ügyünk szolgálatában ember számba menni és kötelességük teljesítésében talpon állani. Ehhez tudás, szakavatottság és tapasztalat kell és mindezt meg kell szerezni, ha egyébként uniformisba bujtatott bábnak lenni nem kívánkozik az, ki tűzoltói szereplésével szigorú, felelősséggel terhelt kötelezettségek elviselésére vállalkozott, de azoknak megfelelni nem képes.

Nem eléggé ajánlhatjuk tehát, hogy az évenként meg-megújuló országos szaktanfolyam látogatassék mindazok által, kik szakmánkban vezérszerepre jutván, komolyan kívánnak foglalkozni az ügygyel; mivelhogy szakképzettséggel felruházva lesznek csak képesek jó szolgálatot tenni azoknak, értve polgártársait, kik bizalommal tekintenek feléjük, tudván, — ha a nap fáradoalmas munkája után fejüket lehajtják nyugalomra, — hogy vannak derék emberek, számbavehető komoly férfiak, kik örködnének vagyonuk és életük fölött.

Az országos szaktanfolyam példája követésre serkentett többeket hazánk egyéb vidékein és tapasztaljuk, hogy több helyen a megye góczpontjába gyültek össze a tudni vágyódók, kik valamely, az országos szaktanfolyamot végzett bajtársunk által rögtönzött tanfolyamra beinvitáltattak. Ezen mozgalmakat igen szívesen látjuk és csak örömnünknek adhatunk kifejezést, hogy vannak oly lelkes apostolaink, kik szerzett tapasztalataikat készséggel rendelkezésre bocsátják az általánosságnak s különösen azoknak, kik különböző viszonyok, különösen pedig idővesztés és költségek miatt, nem képesek a messze fővárosba rándulni; ezeknek nagy előnyükre válik a velük való foglalkozás ott, hol legkevesebb fáradsággal céljukat elérhetik, — ha egyébként helyes irányban és hiány nélkül nyernek oktatást!?

Bárány N. Ernő.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a fejevármegyei tűzoltó-szövetség választmányának Vereben 1892. évi június hó 29-én tartott üléséről.

Jelenlevők a tisztviselők részéről: Meszleny Benedek alelnök, Vida Pál szöv. titkár és Meszleny Lajos szöv. ügyész, a tagtestületek részéről képviselve volt az alcúthi: Ziegler Nándor, az adonyi Bauer György, az Ágnes-forrás: Sárközy Aurél, a csákvári: Deáky Kálmán, a kápolnásnyéki: Bóros Dávid, a lovasberényi: Krell János, a pázmándi: Szondy János, a pátkai: Tallián Vilmos, a székesfehérvári: Seidel Lajos, a vaáli: Szüts Jenő, a velencei: Meszleny Benedek, a verebi: Végh István és végül a tor-dai: Puskás János megbizottak által.

Meg nem jelenhetésüket szabályszerűleg írásban előre igazolták: a Felmayer-gyári, csákerényi, kálozi, szabadbattyányi, sárosdi és sárkeresztúri tagtestületek.

Távolmaradásukat nem igazolták: a bodajki, bicskei, gyúrói, ercsi, moóri, ráczkeresztúri, martonvásári, alapi, felcsúthi, zsámolyi, nagylángi, czecei, nagyperkáta, vajtai, nádasdladányi tagtestületek. A vármegyei törvényhatóság részéről részt vett az ülésen Sárközy Aurél alispán úgy is mint a mohai testület képviselője, nemkülömben Heinrich Lajos tiszti főügyész.

Az ülést megelőzőleg a fennálló gyakorlatokhoz képest a helybeli verebi testület által bemutatott annak szolgálatvezetésére és beligazgatására vonatkozó eljárási módozat, valamint a testület szertárában levő felszerelések.

Az eszközök bemutatása után elnöki rendelet szerint a működő csapat gyakorlottsága vétetett vizsgálat alá, nemkülömben az előfogat előállítására nézve fennálló helyi gyakorlat.

Mindezen felsorolt vizsgálatok a legdicséretesebb eredményeket tüntetvén fel, a választmány elismerését Meszleny Benedek nyomban tolmácsolta.

Mint különösebb észlelet kiemelendőnek találtott, hogy a szivattyunál alkalmazásba vett Róth-féle tömlőkapsok használat közben kiválóan célszerűnek bizonyultak, valamint a Helle Károly-féle pozsonyi nyomó tömlők is tartósság, tömörség és ellenállási képesség tekintetében a várakozásnak teljesen megfelelnek.

1. szám. Az ülés műszaki részének befejezése után Meszleny Benedek alelnök a választmány határozatképességét megállapítván, az ülést megnyitotta. Ezek után alelnök szóval is előterjeszti: miszerint írásban beadott s alelnök állásáról való lemondásához magánügyei miatt feltétlenül ragaszkodik és kéri, hogy lemondását a választmány fogadja el, az új választás megejtésére pedig egy ideiglenes korelnök jelentessék ki.

A választmány e lemondást mély sajnálatának jegyzőkönyvi kijelentése mellett elfogadván, ideiglenes elnökké Sárközy Aurél alispánt kérte fel, kinek folytatólagos elnöklése alatt Seidel Lajos székesfehérvári képviselő javaslatára lelkes éljenzés közt egyhangulag Végh István verebi főparancsnok választott meg alelnökké, ki ezen tisztséget elfogadván, a jelen ülés elnökségét is nyomban átvette.

2. szám. Bemutatja elnök a budapesti önk. tűzoltó testület elismervényét, melyben az a Széchenyi-emléktárgy beszerzési költségeihez küldött 105 frt 50 kr. átvételét nyugtatja. Tudomásul vétetett.

3. szám. Jelenti elnök: miszerint szövetségünk által József főherczeg ő fensége mint alcúthi főparancsnok részére az országos tűzoltó szövetségtől kieszközölni elhatá-

rozott X. éves szolgálati érem ugyanazon mód szerint fog kiszolgáltatni, mint a mily eljárás szerint az Adonyban 1892. május 29-én tartott szövetségi ülés 4/jk. 92. határozata alapján az elnökség részéről előterjesztés tétetett.

Helyeslőleg tudomásul vétetett.

4. szám. Tárgyaltattott az aziránt előterjesztetett javaslat, hogy a községekben a tűzoltó intézmény könnyebb meghonosítása, illetve a lakosság által leendő buzgóbb felkarolása céljából kéressék fel a vármegye alispánja, miszerint körrendeletileg hagyja meg a községi előljáróságoknak, hogy a polgárság azon tagjai, kik mint önkéntes vagy köteles tűzoltók tűzörségi szolgálatot is teljesítenek, ezen örségi szolgálatuk a községi rendes közrendészeti éjjeli örkö-dési kötelezettségüknél nekik beszámíttassék. Minthogy pedig ez utóbbi általánosan kötelező éjjeli szolgálat hatósági szabályrendeleten alapszik, felkérendő lenne az alispán szükség esetében ily értelmű módosítvány eszközzésére is.

Ezen előterjesztett javaslat elfogadtatván, ennek szelmemében a vármegye alispánjához egy kérelem intézésére az elnökség utasítottott.

5. szám. Tekintettel arra, hogy a fejevármegyei tűzoltó szövetség az ő tagjai által a vármegye törvényhatóságának megerősítésével mint annak hivatalos kiküldöttje a tűzrendészeti szemlék s egyéb buzditó működés által saját vármegyénk területén a tűzbiztonságot hathatósan fejleszti, miáltal közvetve a tűzbiztosító társaságok üzleti érdekeinek is nem kevésbé tesz hasznos szolgálatot, ennél fogva javaslatba hozott, hogy a tűzbiztosító társaságok kéressenek fel a szövetség pénzbeli támogatására.

Ezen indítvány helyeseltetvén, ily értelmű kérelem intézésére az elnökség megbízottott.

6. szám. A küszöbön lévő tűzveszélyes aratási időszakra való tekintettel felszólítás intéztetett az ülésen jelen volt testületi képviselőkhöz, hogy a mennyiben az eddig már foganatosított helyszíni szemlék alkalmával, avagy azokon kívül valamely községben olynemű tűzbiztonsági mulasztásról van tudomásuk, mely az ügy érdekében annyira sürgős, hogy az alispánhoz annak idején beadandó általános jelentés előtt esetleg nyomban való bejelentést tenne szükségessé, ez esetben észleleteiket a jelen ülés folyama alatt szóval terjeszszék elő.

Ezen felhívás következtében a választmány tagjai közül többen megnevezik a mulasztó községeket és pedig: Vértes-Boglár, Gárdony, Nadap, Kozma, Sukoró, Gánt, mely községek ellen a szükséges hatósági kényszer alkalmazása végett az alispánhoz leendő sürgős jelentésre az elnökség megbízottott.

7. szám. Tekintettel arra, hogy az országos tűzoltó-szövetségi szabályok 13. §. 1. pontja értelmében a központi választmányi ülésen a megyei szöv. elnök akadályoztatása esetén teljes jog gyakorolhatásával hivatalból az alelnök is megjelenhet, Meszleny Benedek és Seidel Lajos főparancsnokok javasolják, hogy az orsz. szöv. közp. választmányi ülésére ne csupán az elnök saját személyében, hanem a szövetség mint testület is nyerjen meghívást, hogy az elnök akadályoztatása esetén külön igazolás nélkül az alelnök is részt vehessen az ülésen.

Ezen javaslat elfogadtatván, ily értelmű megkeresés tételére az elnökség utasítottott.

Egyéb tárgy nem lévén, az ülés bezárattott.

K. m. f.

Verebi Végh István,
szövetségi alelnök.

Vida Pál,
szövetségi titkár.

Jegyzőkönyv.

Felvettük Csepregen 1892. évi június hó 6-án a sopron-megyei önkéntes tűzoltók szövetségének Rösch Frigyes szövetségi elnök s soproni főparancsnok elnöklété alatt tartott közgyűléséről.

Jelenlevők: Rösch Frigyes soproni főparancsnok, szövetségi elnök, Bruckner József csepregi főparancsnok, alelnök, Hillebrandt János, soproni osztályparancsnok, szövetségi pénztáros, Kund Frigyes soproni segédtsízt, titkár, Szép Gáspár, Szabó Gyula, kismartoni főparancsnok, Cziffirák, Füzy István, Zehetner Károly, ruszti főparancsnok, Magyar Elek, Magyar József, szt.-margitai főparancsnok, választmányi tagok; továbbá a tagegyletek megbízottjai, u. m. Sopron és Bánfalva: Gangel Ferencz, soproni szakasparancsnok; Ruszt: Magyar Elek; Német-Keresztur: Summel S. főparancsnok; Nagy-Marton: Komlóssy főparancsnok; Kis-Marton, Nagy-Höflány: Szabó Gyula, kismartoni főparancsnok; Szt.-Margita: Magyar József főparancsnok; Csepreg: Bruckner József főparancsnok; hárombükki önk. tűzoltó-egylet: Mesterházy István, alparancsnok; Damonya-Csernelháza: Horváth Gyula főparancsnok; I. répczevidéki önk. tűzoltó-egylet: Lövé: Schütz János főparancsnok; Ság: Simon György osztályparancsnok; F.-Szopor: Skriha János főparancsnok; Kapuvár-Gartha: dr. Rátz Ottó főparancsnok; F.-Szt.-Miklós-Szerdahely: Maczkó István szakasparancsnok; Kisfalud: Scheidel Antal főparancsnok; Mihályi: Gacs János, alparancsnok; Petőházi-czukorgyár, Petőháza-Endréd-Süttör: Schwertner János, főparancsnok; Alsó-Szakony és Gyalóka: Schwarzmán Keresztély, főparancsnok; Zsira: Gruber, főparancsnok; Lócs: Csikor Lajos; Alsó-Szopor: Német Jenő főparancsnok; Beő: Első József, mint igazolt képviselő; továbbá Vasvármegye tűzoltó-szövetség titkára: Barabás István; és 290 tűzoltó mint vendég.

Elnök a közgyűlés határozatképessége megállapítása után a megjelent képviselőket és vendégeket üdvözölvén, a közgyűlést megnyitja s a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Rátz Ottó és Schwarzmán Keresztély főparancsnokokat kéri fel.

A napirend felvétele előtt Szabó Gyula, kismartoni főparancsnok s választmányi tag indítványozza, miszerint tekintettel arra, hogy a megyei tűzoltó-ügy lendületes fejlődése leginkább Simon Ödön kir. tanácsos megyei alispánnak köszönhető, ki sikeres támogatása által a szövetség tekintélyének emelése, és anyagi felvirágoztatásának elősegítése körül eddig is már kiváló érdemeket szerzett, a közgyűlés által Simon Ödön kir. tanácsos, megyei alispán dísztagul megválasztassék.

A közgyűlés lelkes éljenekkel fogadván ezen indítványt, Simon Ödön kir. tanácsos megyei alispánt dísztagul megválasztja és a díszoklevél átnyújtására Rösch Frigyes elnök, Kund Frigyes titkár, Szabó Gyula kismartoni főparancsnok, Magyar József szentmargitai főparancsnok, Zehetner Károly ruszti főparancsnok, Magyar Elek, ruszti önk. tűzoltó-egyleti elnök választmányi tagokat küldi ki.

Felolvastatik az ezen jegyzőkönyvhöz fűzött s ennek kiegészítő részét képező elnöki jelentés, mely helyeslőleg tudomásul vétetik, s a tagegyletek a statisztikai adatok illetőleg a leltár pontos beszolgáltatására felkéretnek. A járási szövetségek alakítása elvileg kimondatik s az alapszabályok módosítása tekintetéből a választmány egy tervezetnek kidolgozására, mely egy Sopronban tartandó közgyűlésen tárgyalandó lészen, utasítatik.

Ezzel kapcsolatosan Szabó Gyula kismartoni főparancsnok s választmányi tag az általa kidolgozott alapszabály-tervezetet beterjeszti, mely a választmányhoz tárgyalás céljából utasított, egyuttal Szabó Gyula főparancsnoknak a közgyűlés köszönete fejeztetik ki.

A temetkezési segélyalap létesítését mint üdvös intézményt a közgyűlés hasonlólag magáévá teszi, tekintettel azonban arra, hogy ezen ügyben f. évi augusztus hó 14-én és 15-én Pozsonyban országos értekezlet tartatik, egyelőre érdemileg a közgyűlés nem határoz, s a jövő rendkívüli közgyűlésre elvárja a választmánynak e tekintetben való jelentését.

Felolvastatott a pénztár s a pénztári számadás átvizsgálására kiküldött Schwarzmán Keresztély és Schummel főparancsnokok, ugy a pénztáros jelentése, azon indítványval, miszerint a pénztárosnak a felmentvény megadassék, tudomásul szolgál, egyuttal Hillebrandt János pénztárosnak a felmentvény megadatik.

Ezzel kapcsolatban előterjeszti Kund Frigyes titkár a választmánynak f. évi április hó 18-án hozott határozatát, mely szerint a szili önk. tűzoltó-egyletnek 18 frtnyi hátralékos tagsági díja, tekintettel arra, hogy ezen egylet időközben feloszlott, töröltessék; a közgyűlés a választmány ezen indítványához nem járul, miután tudomása szerint a nevezett egylet tényleg nem oszlott fel, hanem csak tisztujtás eszközöltetett.

Előterjesztetik a választmány által f. é. 1892. június 6-án megállapított költségelirányzat, mely helybenhagyólag tudomásul vétetik.

Felolvastatik a soproni főszolgabíróságnak f. 1892. évi június hó 2-án 6883./K. X. 1892. sz. a. kelt, s az elnökséghez címzett átirata, melyben a nagy-czenki önk. tűzoltó-egyletnek feloszlása s egy községi köteles tűzoltóság létesítésének szüksége közöltetik.

A közgyűlés sajnálattal értesül arról, hogy Nagy-Czenken az önk. tűzoltó-egylet feloszlani kényszerült, jóllehet megyénknek vagyonosabb községei közé tartozik.

Következik a tisztikar és választmány (kinevezése) választása.

Közfelkiáltással megválasztatik:

Elnöknek: Rösch Frigyes, soproni főparancsnok.

Titkárnak: Kund Frigyes, soproni segédtsízt.

Pénztárosnak: Hillebrandt János, soproni osztályparancsnok.

Választmányi rendes tagoknak: Szabó Gyula kismartoni főparancsnok; Magyar Elek, a ruszti önkéntes tűzoltó-egylet elnöke s tiszteletbeli főparancsnok; Zehetner Károly, ruszti főparancsnok; Magyar József, szt.-margitai főparancsnok; Mérsits, nagybaromi főparancsnok; Ermesz József, nagymartoni önk. tűzoltó-egylet elnöke; Füzy István, kisfaludi önk. tűzoltó-egylet jegyzője; Szép Gáspár lövői, dr. Rátz Ottó, kapuvár-gartai főparancsnok, dr. Ajkay Béla, kisfaludi önk. tűzoltó-egylet elnöke, Rupprecht Olivér, az I. répcze-vidéki önk. tűzoltó-egylet főparancsnoka és Bruckner József, a csepregi önkéntes tűzoltó-egylet főparancsnoka.

Póttagoknak: Schwarzmán Keresztély, a felső-alsószakonyi és gyalócai önk. tűzoltó-egylet főparancsnoka; Schummel Sándor, német-kereszturi főparancsnok; Wacha A., büdöskuti főparancsnok; Redinger Károly, Feichtinger csornai, Schwertner János, petőházi czukorgyár, Petőháza, Endréd és Süttör önk. tűzoltó-egylet főparancsnoka és Solymossy Ödön, lócsi főparancsnok.

A jövő évi rendes közgyűlés helye a Sopronban tartandó rendkívüli közgyűlésen határozatik meg.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést bezárja.

K. m. f.

Rösch Frigyes,
elnök.

Dr. Rátz Ottó,
hitelesítő.

Kund Frigyes,
szöv. titkár.

Schwarzmán K.,
hitelesítő.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A „Budapesti önkéntes tűzoltó-testület“ parancsnoksága által a pályaművek bírálataira kiküldött bizottság jelentése.

Tisztelt parancsnokság! A t. parancsnokság által az 1891-ik évre hirdetett pályázatra beérkezett pályaművek elbírálására kiküldött bizottság befejezvé munkálatait, bírálati jelentését a következőkben terjeszti elő a t. parancsnokságnak:

Mindenekelőtt örömmel és meglepéssel constatáljuk, hogy az 1891. évi pályázat eredménye az 1890. évi pályázat eredményét messze túlszárnyalja s bár a jelen pályázatra csak 4 munkát küldött be, szemben az előző évben benyújtott 10 pályamunkával, azok úgy terjedelmre, mind beltartalmukra egynek kivételével, előnyösen eltérnek az előző évektől.

Igaz, hogy az 1891. évi feltételek már határozottabban voltak körvonalozva s a beküldendő pályaművekkel szemben már előre is nagyobb igényeket támasztottunk, de viszont ez azután a pályázók is komolyabb munkára serkentette s ennek tulajdoníthatjuk azt a kedvező eredményt, melyet jelen pályázattal elértünk s mely egyúttal nagy meglepéssel is tölthet el bennünket a tűzoltói szakirodalom fejlesztésére irányuló önzetlen törekvéseinkben.

A beérkezett 4 pályamű egyike: „A tűzoltók hőse“ című, »Meddig alszol még hazám? Mig rád nem gyúl a ház?« jellegével ellátott vig eposz, XV énekben, 15 képpel, 68 negyedrért írott oldalra terjedő verses mű nem felelvén meg a pályázati feltételek bevezető, valamint 1-ső és 2-ik pontjainak, a pályázatból kirekesztendő volt; mert azon körülmény, hogy a munkát tárgya a tűzoltói életből vétezt s itt amott a tűzoltó intézmény meghonosítására avagy a tűzoltásra vonatkozó jó tanácsokat is tartalmaz, egyéb mulatságos dolgok mellett, még nem jogosíthat föl arra, hogy az tűzoltói szakmunkának mondathassék.

Ha mindazonáltal annak bírálatába, ha csak futólagosan is, belebocsátkozunk, úgy teszszük azt nemcsak azért, hogy elismeréssel adózzunk a szemképrázattóan szép írásért s kiemeljük szerzőnek költői tehetségeit, melyek a verselés könnyedségével, a nyelvezet magyaros, zamatos voltával lépten-nyomon mutatkoznak a verses műben, hanem egyúttal azért is, hogy említett erényei mellett a műben mutatkozó hiányokra is figyelmeztessük.

Sarkalatos hibának kell tartanunk ugyanis azt, hogy szerző egy hős tűzoltót akarván bemutatni olvasóinak Szikrássy személyében, azt minden jó tulajdonságai mellett néha nemcsak mulatságos, hanem bizony sokszor igenis ferde helyzetekbe sodorja, olyanokba, a mikbe egy hőst, ha csak nevetségessé tenni nem akarjuk, belevinni semmiképen sem szabad. Ez azonban még csak hagyján, mert hisz nem tudjuk, vajjon a szerző valóban egy hőst akart-e bemutatni, avagy pedig az volt a célja, hogy ezen alak megrajzolásával az életben, valljuk be, nagy számmal forgó hősködők egyikét akarta mulatságos figurájában, nem követendő példa gyanánt, szemünk elé állítani. Akármilyen azonban szerzőnek célja, sajnálnunk kell, hogy szerző Szikrássyt a képviselőházban tartott beszédjeért még ki is neveltette, mert ez a beszéd oly figyelemre méltó dolgokat tartalmazott a tűzoltás érdekében, hogy még az utána következő, sokszor hallott ellenzéki kifejezések miatt is nem kinevetést, hanem éljenést érdemelt volna.

De nem érdemelte meg viselkedésével Szikrássy azt a szomorú véget sem, melybe a szerző temette, mert míg egyrészt a vig eposz fogalmának az ily szomorú befejezés egyáltalán meg nem felel, másrészt nem képzelhetünk bántóbb dolgot, mint midőn azt kell látnunk, hogy egy alap-

jaiban derék, minden jóért és szépért lelkesülő és mulatságos helyzeteken keresztül ment embertársunk minden igaz ok nélkül utóbb agylágyulásba esik s ugyszólván szemünk előtt lesz élőhalottá. Oly szép és nagy reményekre jogosító kezdet után ez a befejezés valóban meglepő és érthetetlen; s ha, a mint hiszszük, szerzőnek nemcsak az a célja, hogy művének egyes brillians verzzakait zárt körben elszavalva, hallgatóit költői tehetsége felől meggyőzze s azoknak mulatságos perczeket szerezzen, hanem egyúttal azt nyomtatásban is hozzáférhetővé akarja tenni, a mint azt őszintén óhajtjuk is, úgy a sűrűn előforduló vastagabbak elhagyásával a műnek, különösen a befejezésnek az általunk jelzett irányban való átdolgozását okvetetlenül szükségesnek kell hangsúlyoznunk.

A »Megelőző védekezés a tűz ellen« című, »Ki a veszélyt megelőzi, nagyobb hős, mint ki legyőzi« jellegű 233 negyedrért írott oldalra terjedő, IX. táblás ábrával ellátott pályamunka, mint címe is mutatja, a tűz ellen való előzetes védekezést tárgyalja három részben; és pedig az I. részben a tűzbiztos építkezést 76 oldalon; a II. részben a tűzveszélyek keletkezését egészen a 206. oldalig; végül a III. rész a tárgyak éghetlenné tételével foglalkozik.

Szerző az egyes részeket egymástól teljesen függetlenül dolgozta föl, úgy hogy bármely rész önnönmagában véve is teljes egészet alkot.

Igy az I. részben a tűzbiztos építkezésnél figyelme az épület minden legkisebb részletére kiterjed, s hogy azokról egyenként mondja el a szükségeseket, az a munka hasznavehetőségét nagy mértékben előmozdítja s az áttekintést megkönnyíti. Meglátszik ugyan, hogy szerző e résznek megírásánál egyéb építkezési szakművekből is merített; azonban azzal, hogy az anyag fölött oly könnyedén és czélszerűen rendelkezett, egyúttal szakavatottságát is elárulja. Épp ezen szakavatottságból kifolyólag helyesebbnek tartottuk volna, ha a színházak, gyárak és fetelek tűzbiztonságát is önállóan tárgyalta volna, a helyett, hogy a biztosító társulatok és egyes tűzoltó-parancsnokságok által régenten kiadott s korántsem kimerítő útbaigazításokat kommentár nélkül szárazon közölte.

A munkálatnak egyébként ez a leghasználhatóbb része, s ha az abban elmondottakat az építkező köznéppel valóban meg tudnók értetni, úgy tűzrendészetünkön nagyot lendítenénk. Van azonban e részben egy pont, melylyel nem érthetünk egyet s ez az, hogy a mennyezetek a tűz továbbterjedésénél ártalmatlanok volnának, mert bizony azok igen is fontos szerepet játszanak. Hogy kölömbben a szerző sem értette ezt a szó szoros értelmében, bizonyítja az, hogy a különböző mennyezetek építési módjairól igen helyesen elég részletesen emlékezik meg; de már azt nem tarthatjuk sem szükségesnek, sem helyesnek, hogy pl. a köfedéllemezrel való házfedésnél és osakis ennél, az igen terjedelmes leírás mellett még a Schwarz József és társa árjegyzékét is közölje egész terjedelmében.

A tűzveszélyek keletkezését tárgyaló II. részt már kevésbé mondhatjuk sikerültnek; mert bár az abban megbeszéltek érthetőségét a gyakorlati életből felsorolt példák lényegesen megkönnyítik is, a munkálat eredetiségét és önállóságra való igényét az egyéb szerzőktől származó szó szerinti közlemények teljesen illuzoriussá teszik.

Igy a nedves takarmányok öngyulladását a Magyar Föld, a villámhárítók készítését Ducza Lajos, a villámhárítók megvizsgálását Ráth Arnold, a világító festékeket a Természettudományi Közlöny, a hordozható izzólámpásokat Kovács Pál, a gázvilágítást dr. Lengyel Béla és dr. Than Károly írták meg, s bizony jobban tette volna a szerző, ha mindezen tudnivalókat a saját maga, egyébként is rátermett nyelvvel mondotta volna el nekünk, így nem esett volna

azon hibába sem, hogy pl. a villámról és a villámhárítóról teljes 23 oldalon kelljen e könyv határait jóformán túllépve, értekeznie.

Az eddig tárgyaltak után a munkálat III. része, mely a tárgyak éghetlenné tételével foglalkozik, ugyszólván csak függelék szerepét játszhatja, s bírálat tárgyát annál kevésbé képezheti, mert az egyrészt többé-kevésbé ismert impregnáló szerek száraz receptjeit közli csak, másrészt pedig átveszi a Természettudományi Közönyből a külföldben igen érdekes, de éppen nem e szakmunka keretébe való ismertetését a hajdani istenitéletek és tűzpróbáknak.

Általában a mű igen érdekesen, jó magyarsággal és érthetően van megírva, s ha, mint szerző ez óhajának kifejezést is ad, az megfelelőleg átdolgoztatik, itt-ott javítottik, egyes dolgok pedig, mint bele nem illők, kihagyatnak, ugy élvezettel és sok haszonnal fogjuk azt forgathatni. Mindezekhez csak annyit teszünk még hozzá, hogy a most közölt ábrák nem eléggé lényegesek, s ha az ígért újabbak sem lesznek tartalmasabbak, ugy műve értékén nem sokat lendíthet azokkal a szerző.

»A vízszerezés« című, »Segíts magadon, s az Isten is megsegít« jeligével ellátott 74 negyedréti írott oldalra terjedő pályamunka a tűzoltás egyik leglényegesebb s működésünket igen gyakran megbénító kérdésével, a vízkérdéssel foglalkozik.

Az általános részben a vízszerezés fontosságát fejtegetvén, II. József császár 1788-iki, valamint a 100 évvel később 1888-ban kiadott rendeletek a vízszerezésre vonatkozó szakaszainak összehasonlítása által bizonyítgatja, hogy a vízszerezés kérdése a tűzoltó-intézmény fejlődésével egyáltalán nem tartott lépést, sőt bizonyos tekintetben hátramaradottságban leledzik, s épp ezen hátramaradottságból kifolyólag, miként ez az előszóból is kiviláglik, választotta meg szerző is tárgyát, melyet jelen alakjában tűzoltó-tesztületeink vezetőinek előadások tartásához vezérfonalul szánt.

Az egész munka egyébként három fejezetre oszlik. Az elsőben a vízforrásokat, a másodikban a vízszállító eszközöket, a harmadikban a vízszállítás módjait ismerteti értelmesen, jó magyarsággal, népies modorban, kiterjesztve figyelmét minden apróságra. Nem mond sokat, különösen nem mond új dolgokat, de viszont a mit mond, annak praktikus és szükséges voltát kétségbe vonni nem lehet s épp ebben rejlik legfőbb érdeme a munkának.

Vannak ugyan egyes dolgok, mint a vízvezetékek, artézi kútak, melyekről bővebben is lehetett volna értekezni, de ugylátszik, szerző elsőben és legfőképpen a közszükségletnek akart megfelelni, s kevesebb súlyt fektetett az ily nagyobb művek megteremtésének részleteire, melyek egyébként és első sorban más szakértőt igényelnek.

Lehetett volna továbbá nézetünk szerint az egyes fejezeteket apróbb részekre is felosztani, hogy ekként az áttekintés könnyíttessék; azonban tekintettel a szerző által az előszóban is kifejtett célra, hogy t. i. azt előadások tartásához vezérfonalul szánta s ezért az egész kérdést előadási modorban tárgyalja, az ellen érdemlegesen kifogást nem emelhetünk.

Általában a munka jelen alakjában, még az ígért ábrák nélkül is, a mi igényeinknek és szükségleteinknek megfelel, s újabb átdolgozás nélkül is tűzoltói szakirodalmunkban haladást jelez.

»A mászó-, mentő-, bontó-szerek és egyéb segéd-eszközök, valamint azok kezelése és kipróbálása.« Vezérfonal tűzoltó-tisztek számára című, s »Jó mester csak az lehet, ki szerszámját tökéletesen ismeri« jeligéjű pályamű 265 negyedréti írott oldalra terjed, és összesen 6 fejezetre oszlik.

Az I. fejezetben a mászó, a II.-ban a mentő, a III.-ban a védő, a IV.-ben a bontó, az V.-ben a világító, a VI.-ban az egyéb segéd-eszközöket és szereket ismerteti, végül

pedig röviden a szerkocsikról és mászóházakról emlékezik meg.

Látnivaló ezekből, hogy a mű igen nagy arányokban van megírva, s ha hozzá vesszük még az ígért 270 ábrát, ugy egy oly terjedelmű munkát kaphatunk kézhez, melynek irodalmi becsét kétségbevonni semmiképpen sem lehet.

A 159 oldalra terjedő I. fejezetben az alkalmazásban lévő, sőt a legújabb mászószerek mellett kimerítően ismertetve találjuk a divatjukat régen mult és rég hasznavehetetlen, de még olyan létrákat is, melyek még soha használatban sem voltak. Igy esik aztán, hogy a majdnem félszáz különféle toló- és egyensúlyos létra-szerkezet az ábrák nélkül is teljes száz oldalt vesz igénybe, nagy mértékben csorbitva ezzel a könyv praktikus értékét. Mert tudományos szempontból bármennyire érdekesnek tartjuk is a művet jelen alakjában, s bármily méltánylandónak szerző azon páratlan szorgalmát, melylyel ezt a sokféle anyagot az idegen nyelven megjelent szakművek, szaklapok, árjegyzékek, de elvitázhatatlanul saját ismeretei alapján is összehordotta, és ezzel azt nekünk magyar nyelven is hozzáférhetővé tette, attól kell tartanunk, hogy épp ezen nehezen megemészthető nagy halmaz még azon kevés számukat is, kik nálunk a tűzoltói téren szakmunkák olvasásával foglalkoznak, műve behatóbb tanulmányozásától el fogja riasztani. Ezt pedig sajnálnunk kellene, mert leszámítva ezen, a tolólétrákról nézetünk szerint fölös terjedelemmel megírt részletet, a mű többi része valóban sok becses és tanulságos dolgot tartalmaz, mindent, a mi a czimben jelzett kereten belülre tartozik.

Vannak azonban a műnek hibái is, melyeket nem hagyhatunk szó nélkül. Igy lépten-nyomon meglátszik, hogy a szerző a magyar nyelvvel nem tud eléggé bänni, sok germanizmust használ, szófűzése sok helyütt rossz, irálya nehezkés, sőt egyes helyeken, mint pl. az ugróponyvánál hamisítatlan német professori alapossággal gondolkodik, melyet mi másként idomított észjárásunknál fogva legalább is fölöslegesnek tartunk.

Ezen most említettek azonban, mint nem szakai szempontból kifogásoltak, a műnek becsét elöttünk nem csorbíthatják, mert hisz azokon könnyű segíteni; de már nehezebb segíteni azon, hogy a különféle combinált létra-szerkezetek leírása sokhelyt tökéletlen, sőt egynémelyik teljesen érthetetlen is. Valószínűnek tartjuk ugyan, hogy ezen már szakai szempontból is kifogás alá eső hiányon, ha az ábrák is közölve lesznek, némileg segítve lesz, mindazonáltal nem tudjuk eléggé ajánlani, hogy az elkerülhetetlen revisió alkalmával szerző a leírások világosságára nagyobb súlyt fektessen s tartsa szem előtt, hogy művét olyanok számára írta, kiknek legnagyobb része az ő leírása alapján szándékozik csak a közölt szerkezetekkel megismerkedni.

Az ábrák hiánya egyébként az, a mi a bírálatot is feletébb nehezé, ugyszólván lehetlenné teszi; mert a mű szövege az azzal szorosán összeforrt s lényegileg hozzá tartozó ábrák nélkül szinte elképzelhetetlen s mindenkor csonka marad. De lényeges, hogy ezen megválasztandó ábrák csakugyan olyanok is legyenek, melyeken eligazodni lehessen, mert külföldben nem sokat fognak lendíteni a művön. Egynémely helyen újabb ábrák felvétele is kívánatos volna; így a Pulay-féle tetőlétránál, az összecsapható rúdlétránál stb.

De nehogy bírálatunkban csak általánosságban mozogjunk, ki kell terjeszkednünk egyebekre is.

Igy, ha már a szerző a tolólétrák iránt túlságos előszeretetéből kifolyólag szükségesnek tartotta annyiféle szerkezetnek ismertetését, ugy a száraz leírás mellett a teljesség és a megfelelő okulás végett jól tette volna, ha az egyes létráknál azok felállítási idejét, hordképességét, stabilitását, szóval a kellő összehasonlítás mellett egyiknek a másik feletti előnyeit vagy hátrányait is megemlítetté volna s bizony jobb szolgálatot tett volna ezzel nekünk, mint hogy

egyes idegenben megejtett létrapróbákról kiapadhatatlan számsorokból álló táblázatokat közlött, melyeknek hitelességében talán nem, de megérthetőségükben igen is kételkedünk.

De a gépezetes nagy létrák kultuszában szerző még tévedésbe is engedi magát sodortatni akkor, a midőn azt állítja, hogy magas épületeknél a csővezető csakis tololétrak segítségével változtathatja helyét gyorsan; mert bizony meggyőződhattunk már, hogy az elméletben a legjobban agyondicsért tololétrak is a gyakorlatban olyankor mondják föl a szolgálatot, a midőn arra a legnagyobb szükség volna, másrészt a szabadon fölállított létrával való gyors helyzetváltoztatás ez ideig még csak a merész álmok közé tartozik.

A tololétrak szabadon felállításánál szem előtt tartandó óvőrendszabályok igen helyesen vannak megszerkesztve, de már annak nem szabad az óvőrendszabályok közé tartozni, hogy a létra úgy legyen fölállítva, hogy feldőlés esetén valamely épülethez támaszkodhassék; mert biz az akkor is csak eltörik s a rajta álló így is lezuhan, vagyis a dolgon nem sokat változtat; jobb lett volna egyszerűen azt mondani, hogy a létra úgy legyen fölállítva, hogy a feldőlés eshetősége ki legyen zárva.

Az eddig előadottak után a pályaműben imitt-amott mutatkozó apróbb hibákra, mint nem lényegesekre kiterjeszkedni fölöslegesnek tartjuk, annál is inkább, mert azok csakis úgy csuszhattak be, hogy szerzőnek munkája megfelelő revíziójára elégséges ideje már nem volt; reméljük azonban, hogy azokat saját iniciatívájából is javítani fogja s ezzel oly művet ad majd kezeinkbe, mely a mászás és ezzel kapcsolatos egyéb teendők mikéntjének s az ezeknél használatos szereknek és eszközöknek kimerítő ismertetése által tűzoltó intézményünk fejlesztésében kiváló szerepet fog játszhatni.

Ezekben előadva az egyes pályaművek bírálatát, örömmel konstatáljuk, hogy a pályázat eredménye várakozásunknak teljesen megfelel s azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy leszámítva a pályázati föltételeknek meg nem felelő »Tűzoltók hőse« című verses művet, a többi hármát úgy tárgyük fontosságánál, terjedelménél, valamint azok szakszerű kidolgozásánál fogva irodalmi beccsel bírónak és hézagot pótlóknak jelezhetjük, miért is a kitűzött pályadíjakat kiadni határoztuk. És pedig:

Az első 25 aranyos pályadíjat a tárgya nagyságával és nagy arányaival feltűnő, »A mászó-, mentő-, bontószerek és egyéb segédeszközök, valamint azok kezelése és kipróbálása« című és »Jó mester csak az lehet, ki szerszámját tökéletesen ismeri« jelisével ellátott pályamunkának;

a második 15 aranyos pályadíjat a kiválóan praktikus célokat szolgáló, »A vízszállítás« című és »Segíts magadon s az Isten is megsegít« jelisével ellátott műnek; végül

a harmadik 5 aranyos pályadíjat a »Megelőző védekezés a tűz ellen« című és »Ki a veszélyt megelőzi, nagyobb hős, mint ki legyőzi« jeliséjű pályaműnek.

Ezekben előterjesztve a t. parancsnokságnak az 1891. évi pályázat eredményét, tisztelettel kérjük jelentésünknek szives tudomásul vételét.

Kelt Budapesten, 1892. évi november hó 5-én.

A bíráló bizottság:

Szidanits Ferencz, Bárany N. Ernő, dr. Szily József,
sziv. oszt. par., főparancsnok, főparancsnoki helyettes,
bir. biz. tag. bir. biz. elnök. bir. biz. tag.

A tűzkárosultak.

(Közli: Bonifert Alajos főp. Pilis-Maróth.)

Könybe lábadnak az ember szemei, ha látja az elronyolt tűzkárosultakat kezökben hatósági engedéllyel végig kéregetni az országot. Pedig úgy tapasztaltam, hogy kiapadhatatlan tengernek kellene lenni a szemeknek, hogy mind-

ezeket megkönyezze. Hiszen naponta lát ilyen kéregető csapatot, s mindennap sirhat eleget az emberszerető szív, valóságos siralomvölgygé alakulhat át, melyen könyei lefolyhatnak.

A hirlapok naponta hozzák a szomorú híreket: ma itt, holnap ott tesz tönkre a tűz pusztító eleme egy-egy népes, egy-egy megelégedett falut, melynek lakói a jómódból egyszerre koldusbotra kárhoztatnak, földönfutó nyomorultakká tétetnek!

Honnan mindez? Mi ennek a legfőbb oka?

Megfelelek reá. Legfőbb oka ennek az, hogy községeink előljáróságai a tűzrendészeti kormányrendeleteket vagy éppen nem, vagy csak vétkes immel-ámmal respektálják és teljesíteni pedig teljesen elmulasztják; a megyei hatóságok pedig nem törődnek többé vele, ha egyszer iktató számot adtak az üdvös rendeletnek. — A községi előljáróság vagy ki sem hirdeti, vagy ha ki is hirdeti, nem törődik vele többé, a megye pedig behunyja szemét és — hallgat — és megadja a koldulási engedélyt a »tűzkárosultaknak.«

Igen, ez Magyarország sorsa! Ilyen felfogással hordják szívéükön nemzetgazdászati szempontból a lakosok sorsát, s erről természetesen különböző okokból a kormánynak tudomást nem szabad venni, mert nincs, ki ezeket tudassa, nincs, ki erre figyelmet merne fordítani, s ki mer, annak szava — a szolgálati úton — a pusztában való kiáltással satnyul.

Éppen nem régen olvastam, hogy Gyergyó-Remete község 4000 lakosának 700 háza a lángok martaléka lett. Csöbrökkel védekeztek a hol lehetett, és tűzoltóság is rendeltetett ki oltásra, de már későn. Tehát — oh keserű vigasz! — nem csak erre, de Erdélyben sem létesítik az elrendelt tűzoltóságot!

De hogy is létesítsenek, hiszen erre, a tűzoltóság felelősségeinek elvállalására, a veszélyekre ugyan ki vállalkoznék, mikor a minden önzést megvető önként vállalkozók is csak közönnyel, de sőt gúnnyal találkoznak, és csússzággal fizettetnek humánus fáradozásaikért?!

Nem akarok a dolgok mélyebb fejtegetésébe nyulni, de érzem, hogy ez így nem maradhat. A magas kormány, a törvényhozó képviselőháznak át kell látni, miszerint itt csak szentesített törvények s nem agyon hallgatott miniszteri rendeletek segíthetnek; csak ezek fogják a tűzoltóságok megteremtését, fenntartását és erélyes pártolását megszűlni, mit én igaz hazafiai és emberszeretettel telt szívemmel óhajtok neked magyar nemzetem, szeretett népem, ki magad sem tudod, mily nemes hivatástól vonatsz el, midőn téged hatóságod nem kényszerít a tűzoltás humánus kötelességeinek teljesítésére, ki magadra vagy hagyatva mint a felügyeletlen nyáj, ki ennek szomorú következményeit első sorban úgy érzed meg, hogy koldusbottal, kezdedben vánszorgod be hazádat, és e közben elzüllesz, a társadalom rémévé aljasulsz.

Adja az ég, hogy mindez megszűnjék!

A III. országos tűzoltó szaktanfolyam lefolyásáról.

Az idej szaktanfolyamra, mely augusztus hó 1-től 19-éig tartatott meg a fővárosban, összesen 29 hallgató jelentkezett, névleg a következők:

Név	Rang	Kor	Foglalkozás	Helység
Béres Gyula	főp.	30	postamester	M.-Szalka
Czecz Károly	alpar.	35	telekkv.-vezető	Szilágy-Somlyó
Dodok János	csöv.	38	kéményseprőm.	Bakabánya
Fazekas János	mászó	36	csizmadiam.	Csákvár
Ferencz József	főp.	34	tanító	H.-Lővéte
Goldschmidt József	őrp.	27	czipésm.	Csákvár
Hegedűs Béla	főp.	41	rendőr főkap.	Szolnok
Halácsy Antal	—	30	tornatanító	Szeged

azon hibába sem, hogy pl. a villámról és a villámhárítóról teljes 23 oldalon kelljen e könyv határait jóformán túl lépve, értekeznie.

Az eddig tárgyaltak után a munkát III. része, mely a tárgyak éghetlenné tételével foglalkozik, ugyszólván csak függelék szerepét játszhatja, s bírálat tárgyát annál kevésbé képezheti, mert az egyrészt többé-kevésbé ismert impregnáló szerek száraz receptjeit közli csak, másrészt pedig átveszi a Természettudományi Közlönyből a külföldben igen érdekes, de éppen nem e szakmunka keretében való ismertetését a hajdani istenitéletek és tűzpróbáknak.

Általában a mű igen érdekesen, jó magyarsággal és érthetően van megírva, s ha, mint szerző ez óhajának kifejezést is ad, az megfelelőleg átdolgoztatik, itt-ott javítatik, egyes dolgok pedig, mint bele nem illők, kihagyatnak, úgy élvezettel és sok haszonnal fogjuk azt forgathatni. Mindezekhez csak annyit teszünk még hozzá, hogy a most közölt ábrák nem eléggé lényegesek, s ha az ígért újabbak sem lesznek tartalmasabbak, úgy műve értékén nem sokat lendíthet azokkal a szerző.

»A vízszerezés« című, »Segits magadon, s az Isten is megsegít« jeligével ellátott 74 negyedréti írott oldalra terjedő pályamunka a tűzoltás egyik leglényegesebb s működésünket igen gyakran megbénító kérdésével, a vízkérdéssel foglalkozik.

Az általános részben a vízszerezés fontosságát fejtegetvén, II. József császár 1788-iki, valamint a 100 évvel később 1888-ban kiadott rendeletek a vízszerezésre vonatkozó szakaszainak összehasonlítása által bizonyítgatja, hogy a vízszerezés kérdése a tűzoltó-intézmény fejlődésével egyáltalán nem tartott lépést, sőt bizonyos tekintetben hátramaradottságban leledzik, s épp ezen hátramaradottságból kifolyólag, miként ez az előszóból is kiviláglik, választotta meg szerző is tárgyát, melyet jelen alakjában tűzoltó-tesztületeink vezetőinek előadások tartásához vezérfonalul szánt.

Az egész munka egyébként három fejezetre oszlik. Az elsőben a vízforrásokat, a másodikban a vízszállító eszközöket, a harmadikban a vízszállítás módzatait ismerteti értelmesen, jó magyarsággal, népies modorban, kiterjesztve figyelmét minden apróságra. Nem mond sokat, különösen nem mond új dolgokat, de viszont a mit mond, annak praktikus és szükséges voltát kétségbe vonni nem lehet s épp ebben rejlik legfőbb érdeme a munkának.

Vannak ugyan egyes dolgok, mint a vízvezetékek, artézi kútak, melyekről bővebben is lehetett volna értekezni, de ugylátszik, szerző elsőben és legfőképpen a közszükségletnek akart megfelelni, s kevesebb súlyt fektetett az ily nagyobb művek megteremtésének részleteire, melyek egyébként és első sorban más szakértőt igényelnek.

Lehetett volna továbbá nézetünk szerint az egyes fejezeteket apróbb részekre is felosztani, hogy ekként az áttekintés könnyíttessék; azonban tekintettel a szerző által az előszóban is kifejtett célra, hogy t. i. azt előadások tartásához vezérfonalul szánta s ezért az egész kérdést előadási modorban tárgyalja, az ellen érdemlegesen kifogást nem emelhetünk.

Általában a munka jelen alakjában, még az ígért ábrák nélkül is, a mi igényeinknek és szükségleteinknek megfelel, s újabb átdolgozás nélkül is tűzoltói szakirodalmunkban haladást jelez.

»A mászó-, mentő-, bontó-szerek és egyéb segéd-eszközök, valamint azok kezelése és kipróbálása.« Vezérfonal tűzoltó-tisztek számára című, s »Jó mester csak az lehet, ki szerszámját tökéletesen ismeri« jeligéjű pályamű 265 negyedréti írott oldalra terjed, és összesen 6 fejezetre oszlik.

Az I. fejezetben a mászó, a II.-ban a mentő, a III.-ban a védő, a IV.-ben a bontó, az V.-ben a világító, a VI.-ban az egyéb segéd-eszközöket és szereket ismerteti, végül

pedig röviden a szerkocsikról és mászóházakról emlékezik meg.

Láttnivaló ezekből, hogy a mű igen nagy arányokban van megírva, s ha hozzá vesszük még az ígért 270 ábrát, úgy egy oly terjedelmű munkát kaphatunk kézhez, melynek irodalmi becsét kétségbevonni semmiképpen sem lehet.

A 159 oldalra terjedő I. fejezetben az alkalmazásban lévő, sőt a legújabb mászószerek mellett kimerítően ismeretve találjuk a divatjukat régen mult és rég hasznavehetetlen, de még olyan létrákat is, melyek még soha használatban sem voltak. Így esik aztán, hogy a majdnem félszáz különféle toló- és egyensúlyos létra-szerkezet az ábrák nélkül is teljes száz oldalt vesz igénybe, nagy mértékben csorbitva ezzel a könyv praktikus értékét. Mert tudományos szempontból bármennyire érdekesnek tartjuk is a művet jelen alakjában, s bármily méltánylandónak szerző azon páratlan szorgalmát, melylyel ezt a sokféle anyagot az idegen nyelven megjelent szakművek, szaklapok, árjegyzékek, de elvitázhatatlanul saját ismeretei alapján is összehordotta, és ezzel azt nekünk magyar nyelven is hozzáférhetővé tette, attól kell tartanunk, hogy épp ezen nehezen megemészthető nagy halmaz még azon kevés számuakat is, kik nálunk a tűzoltói téren szakmunkák olvasásával foglalkoznak, műve behatóbb tanulmányozásától el fogja riasztani. Ezt pedig sajnálnunk kellene, mert leszámítva ezen, a tolólétrákról nézetünk szerint fölös terjedelemmel megírt részletet, a mű többi része valóban sok becses és tanulságos dolgot tartalmaz, mindent, a mi a czimben jelzett kereten belülré tartozik.

Vannak azonban a műnek hibái is, melyeket nem hagyhatunk szó nélkül. Így lépten-nyomon meglátszik, hogy a szerző a magyar nyelvvel nem tud eléggé bánni, sok germanizmust használ, szófűzése sok helyütt rossz, irálya nehézkés, sőt egyes helyeken, mint pl. az ugróponyvánál hamisítatlan német professori alaposággal gondolkozik, melyet mi másként idomított észjárásunknál fogva legalább is fölöslegesnek tartunk.

Ezen most említették azonban, mint nem szaki szempontból kifogásoltak, a műnek becsét előttünk nem csorbíthatják, mert hisz azokon könnyű segíteni; de már nehezebb segíteni azon, hogy a különféle kombinált létra-szerkezetek leírása sokhelyt tökéletlen, sőt egynémelyik teljesen érthetetlen is. Valószínűnek tartjuk ugyan, hogy ezen már szaki szempontból is kifogás alá eső hiányon, ha az ábrák is közölve lesznek, némileg segítve lesz, mindazonáltal nem tudjuk eléggé ajánlani, hogy az elkerülhetetlen revisió alkalmával szerző a leírások világosságára nagyobb súlyt fektessen s tartsa szem előtt, hogy művét olyanok számára írta, kiknek legnagyobb része az ő leírása alapján szándékozik csak a közölt szerkezetekkel megismerkedni.

Az ábrák hiánya egyébként az, a mi a bírálatot is felettébb nehézzé, ugyszólván lehetlenné teszi; mert a mű szövege az azzal szorosán összeforrt s lényegileg hozzá tartozó ábrák nélkül szinte elképzelhetetlen s mindenkor csonka marad. De lényeges, hogy ezen megválasztandó ábrák csakugyan olyanok is legyenek, melyeken eligazodni lehessen, mert külföldben nem sokat fognak lendíteni a művön. Egynémely helyen újabb ábrák felvétele is kívánatos volna; így a Pulay-féle tetőlétránál, az összecsapható rúdlétránál stb.

De nehogy bírálatunkban csak általánosságban mozogjunk, ki kell terjeszkednünk egyebekre is.

Igy, ha már a szerző a tolólétrák iránt túlságos előszeretettel kifolyólag szükségesnek tartotta annyiféle szerkezetnek ismertetését, úgy a száraz leírás mellett a teljesség és a megfelelő okulás végett jól tette volna, ha az egyes létráknál azok felállítási idejét, hordképességét, stabilitását, szóval a kellő összehasonlítás mellett egyiknek a másik feletti előnyeit vagy hátrányait is megemlítette volna s bizony jobb szolgálatot tett volna ezzel nekünk, mint hogy

egyes idegenben megejtett létrapróbákról kiapadhatatlan számsorokból álló táblázatokat közlött, melyeknek hitelességében talán nem, de megérthetőségükben igen is kételkedünk.

De a gépezetes nagy létrák kultuszában szerző még tévedésbe is engedi magát sodortatni akkor, a midőn azt állítja, hogy magas épületeknél a csővezető csakis tololétrak segítségével változtathatja helyét gyorsan; mert bizony meggyőződhattünk már, hogy az elméletben a legjobban agyondicsért tololétrak is a gyakorlatban olyankor mondják föl a szoleálatot, a midőn arra a legnagyobb szükség volna, másrészt a szabadon fölállított létrával való gyors helyzetváltoztatás ez ideig még csak a merész álmok közé tartozik.

A tololétrak szabadon felállításánál szem előtt tartandó óvórendszabályok igen helyesen vannak megszerkesztve, de már annak nem szabad az óvórendszabályok közé tartozni, hogy a létra úgy legyen fölállítva, hogy feldőlés esetén valamely épülethez támaszkodhassék; mert biz az akkor is csak eltörik s a rajta álló így is lezuhan, vagyis a dolgon nem sokat változtat; jobb lett volna egyszerűen azt mondani, hogy a létra úgy legyen fölállítva, hogy a feldőlés eshetősége ki legyen zárva.

Az eddig előadottak után a pályaműben imitt-amott mutatkozó apróbb hibákra, mint nem lényegesekre kiterjeszkedni fölöslegesnek tartjuk, annál is inkább, mert azok csakis úgy csuszhattak be, hogy szerzőnek munkája megfelelő revíziójára elégséges ideje már nem volt; reméljük azonban, hogy azokat saját iniciatívájából is javítani fogja s ezzel oly művet ad majd kezeinkbe, mely a mászás és ezzel kapcsolatos egyéb teendők mikéntjének s az ezeknél használatos szereknek és eszközöknek kimerítő ismertetése által tűzoltó intézményünk fejlesztésében kiváló szerepet fog játszhatni.

Ezekben előadva az egyes pályaművek bírálatát, örömmel konstatáljuk, hogy a pályázat eredménye várakozásunknak teljesen megfelel s azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy leszámítva a pályázati föltételeknek meg nem felelő »Tűzoltók hőse« című verses művet, a többi hármát úgy tárgyük fontosságánál, terjedelménél, valamint azok szakszerű kidolgozásánál fogva irodalmi beccsel bírónak és hézagot pótlóknak jelezhetjük, miért is a kitűzött pályadíjakat kiadni határoztuk. És pedig:

Az első 25 aranyos pályadíjat a tárgya nagyságával és nagy arányaival feltűnő, »A mászó-, mentő-, bontószerek és egyéb segédesszközök, valamint azok kezelése és kipróbálása« című és »Jó mester csak az lehet, ki szerzőszámját tökéletesen ismeri« jelisével ellátott pályamunkának;

a második 15 aranyos pályadíjat a kiválóan praktikus célokat szolgáló, »A vízszerezés« című és »Segítség magadon s az Isten is megsegít« jelisével ellátott műnek; végül

a harmadik 5 aranyos pályadíjat a »Megelőző védekezés a tűz ellen« című és »Ki a veszélyt megelőzi, nagyobb hős, mint ki legyőzi« jeliséjű pályaműnek.

Ezekben előterjesztve a t. parancsnokságnak az 1891. évi pályázat eredményét, tisztelettel kérjük jelentésünknek szives tudomásul vételét.

Kelt Budapesten, 1892. évi november hó 5-én.

A bíráló bizottság:

Szidanits Ferencz, Bárány N. Ernő, dr. Szily József,
sziv. oszt.-par., főparancsnok, főparancsnoki helyettes,
bir. biz. tag. bir. biz. elnök. bir. biz. tag.

A tűzkárosultak.

(Közli: Bonifert Alajos főp. Pilis-Maróth.)

Könybe lábadnak az ember szeméi, ha látja az elronyolt tűzkárosultakat kezökben hatósági engedéllyel végig kéregetni az országot. Pedig úgy tapasztaltam, hogy kiapadhatatlan tengernek kellene lenni a szemeknek, hogy mind-

ezeket megkönyezze. Hiszen naponta lát ilyen kéregető csapatot, s mindennap sirhat eleget az emberszerető szív, valóságos siralomvölgygyé alakulhat át, melyen könyei lefolyhatnak.

A hírlapok naponta hozzák a szomorú híreket: ma itt, holnap ott tesz tönkre a tűz pusztító eleme egy-egy népes, egy-egy megelégedett falut, melynek lakói a jómódból egyszerre koldusbotra kárhoztatnak, földönfutó nyomorultakká tétetnek!

Honnan mindez? Mi ennek a legfőbb oka?

Megfelelek reá. Legfőbb oka ennek az, hogy községeink előljáróságai a tűzrendészeti kormányrendeleteket vagy éppen nem, vagy csak vétkes immel-ámmal respektálják és teljesíteni pedig teljesen elmulasztják; a megyei hatóságok pedig nem törődnek többé vele, ha egyszer iktató számot adtak az üdvös rendeletnek. — A községi előljáróság vagy ki sem hirdeti, vagy ha ki is hirdeti, nem törődik vele többé, a megye pedig behunyja szemét és — hallgat — és megadja a koldulási engedélyt a »tűzkárosultaknak.«

Igen, ez Magyarország sorsa! Ilyen felfogással hordják szívéükön nemzetgazdasági szempontból a lakosok sorsát, s erről természetesen különböző okokból a kormánynak tudomást nem szabad venni, mert nincs, ki ezeket tudassa, nincs, ki erre figyelmet merne fordítani, s ki mer, annak szava — a szolgálati úton — a pusztában való kiáltássá satnyul.

Éppen nem régen olvastam, hogy Gyergyó-Remete község 4000 lakosának 700 háza a lángok martaléka lett. Csöbrökkel védekeztek a hol lehetett, és tűzoltóság is rendeltetett ki oltásra, de már későn. Tehát — oh keserű vigasz! — nem csak erre, de Erdélyben sem létesítik az elrendelt tűzoltóságot!

De hogy is létesítsenek, hiszen erre, a tűzoltóság felelősségeinek elvállalására, a vesződésre ugyan ki vállalkoznék, mikor a minden önzést megvető önként vállalkozók is csak közönnyel, de sőt gúnnyal találkoznak, és csulsággal fizettetnek humánus fáradozásaiért?!

Nem akarok a dolgok mélyebb fejtegetésébe nyulni, de érzem, hogy ez így nem maradhat. A magas kormánynak, a törvényhozó képviselőháznak át kell látni, miszerint itt csak szentesített törvények s nem agyon hallgatott miniszteri rendeletek segíthetnek; csak ezek fogják a tűzoltóságok megteremtését, fenntartását és erélyes pártolását megszűlni, mit én igaz hazafiai és emberszeretettel telt szívemmel óhajtok neked magyar nemzetem, szeretett népem, ki magad sem tudod, mily nemes hivatástól vonatsz el, midőn téged hatóságod nem kényszerít a tűzoltás humánus kötelességeinek teljesítésére, ki magadra vagy hagyatva mint a felügyeletlen nyáj, ki ennek szomorú következményeit első sorban úgy érzed meg, hogy koldusbottal kezében vánszorgod be hazádat, és e közben elzüllesz, a társadalom réménévé aljasulsz.

Adja az ég, hogy mindez megszűnjék!

A III. országos tűzoltó szaktanfolyam lefolyásáról.

Az ideai szaktanfolyamra, mely augusztus hó 1-től 19-éig tartatott meg a fővárosban, összesen 29 hallgató jelentkezett, névleg a következők:

Név	Rang	Kor	Foglalkozás	Helység
Béres Gyula	főp.	30	postamester	M.-Szalka
Czecz Károly	alpar.	35	telekkv.-vezető	Szilágy-Somlyó
Dodok János	csöv.	38	kéménysepróm.	Bakabánya
Fazekas János	mászó	36	csizmadiam.	Csákvár
Ferencz József	főp.	34	tanító	H.-Lövete
Goldschmidt József	őrp.	27	czipész.	Csákvár
Hegedűs Béla	főp.	41	rendőr főkap.	Szolnok
Halácsy Antal	—	30	tornatanító	Szeged

Név	Rang	Kor	Foglalkozás	Helység
Kohári József	szak. par.	40	tanító	Turkeve
Kasza István	tb. fóp.	40	földbirtokos	Uszód
Kovács Lajos	sziv. felügy.	47	lakatosm.	Békés
Kurdics Zsigmond	szak. par.	33	néptanító	T-Roff
Lapos Mihály ifj.	—	30	földműves	Gyermely
Matolcsy Károly	főpar.	39	rendőr főkap.	Zilah
Molnár János	szak. par.	43	asztalosm.	Csákvár
Nagy Gergely	oszt. par.	33	iparos	Ada
Pollák Viktor	csővez.	27	rendőri irtok	Pécs
Pozsár Gergely	sziv.	33	czipész	Ber-Ujfalu
Publig Ernő	főp. hely.	42	ny. áll. tisztv.	Debreczen
Sarlós Ágoston	—	39	hivatalnok	Pélegyháza
Székán Samu	főp.	32	néptanító	Bakabánya
Sztraska József	mászó	26	ácmester	Salgó-Tarján
Szidanics Ferencz ifj.	—	23	tanító	Budapest
Szőőr Antal	alpar.	26	rektor	Sámson
Tóth Lajos	—	32	tanító	N.-Kőrös
Tóth Mihály	sziv.	31	czipész	Ber.-Ujfalu
Végh Samu	szak. par.	39	gazdász	N.-Enyed
Wölfler Károly	oszt. par.	33	bognárm.	Kőszeg
Zalka Lajos	segédtszt	33	m. hivatalnok	Nyitra

A tanterv, kevés változással, a tavalyi tanterv volt, mely 2 részre oszlott: délelőtt 7-től 11-ig elméleti előadások, délután fél 5-től fél 8-ig gyakorlati oktatás. A tanterv minden tekintetben szigorúan tartott be és a hallgatókat illetve dicsérettel említjük fel azok buzgóságát, pontosságát és kitartását, melylyel nem kevéssé elősegítették a tanári kar sikeres működését, ez által annak feladatát könnyítvén.

Az előadások ezuttal a lipót-utcai elemi iskola egyik földszintes tantermében tartottak, mely minden tekintetben alkalmas volt és melynek készséges átengedésével a fővárosi tanács sietett a szaktanfolyam célját a maga részéről is támogatni. Ugyanott beszállásoltattak azok is, kik a testület által nyújtott ezen kedvezményben részesülni kívántak és habár a hálóterem, mint külön osztály egyszerű katonás berendezése által vajmi nagy kényelmet nem nyújtott, mindazonáltal tágas és tiszta voltánál fogva, valamint az ágyak és butorzatok kaszárnyság egyszerűségük mellett is, mindenképpen megfeleltek.

A tanterv szerinti előadások megtartásával a testület parancsnoksága megbizta a következőket — úgy az elméleti tananyag, valamint a gyakorlati oktatás önálló előadására — még pedig: *Bárány N. Ernő* főparancsnok: tűzrendészet (építkezés), tűzoltás és védelem (tüzek minősége, keletkezése, támadása és oltása); *dr. Szily József* főp. helyettes: tűzrendészet (statisztika, óvintézkedések, kormányrendelet, egyéb tűzrendőri rendeletek), tűzoltó és védelem (csővezetés), első segély (első segély baleseteknél); *Szidanics Ferencz* sziv. osztályparancsnok: szervezés (alakulás, alapszabályok, szolgálati szabályok, adminisztráció és rangjelzés), tűzoltás és védelem (mentés); *Hevesi Zsigmond* mászó szak. par.: tűzoltó-szerek (a szivattyúk működési zavarai és gondozása); *Kálmán Géza* mászó szak. par.: tűzoltó-szerek (mászó- és mentőszerek), vizszerzés (folyam, vízvezeték, kutak, medenczék); *Christe Loránt* sziv. szak. par.: egyenruha és felszerelés (egyenruha, személyes felszerelés); *Tabak Lajos* sziv. szak. par.: tűzjelzés (riadó, kürt, kéthangu jelző, síp, sürgöny és telefon); *Köhler István* szivattyu mester: tűzoltó-szerek (szivattyu alapszerkezete, működése, különféle sziv. szerkezetek és azok minősége, szivattyúk kipróbálása); *Kájlinger Mihály* gépészmérnök: tűzoltó-szerek (szivattyu elmélete, annak gyakorlati alkalmazása, különféle szerkezetek összehasonlítása és elbírálása). A gyakorlati részben, mely rendgyakorlatok, szerek gyakorlati ismertetése, szivattyuszerelés, mászó- és mentőgyakorlatok és támadásból állott, a fent nevezettekén kívül részt vett még *Hérmán Ödön* mászó osztály-par. is.

A testület parancsnoksága, mint minden évben, a szaktanfolyam megtartását az országos tűzoltó-szövetség útján bejelentvén a magas belügyi minisztériumnak, a miniszteri biztos kiküldetése iránt folyamodott, mire a III. orsz. szaktanfolyamhoz ismét gyulafalvai *Bulyovszky Aladár* miniszteri titkár úr küldetett ki, a testület parancsnokságának

igen is indokolt öröme, mivel a miniszteri titkár úr egyuttal a testület parancsnokságának tagja lévén, ügyünkkel ime már oly annyira összeforrt, hogy szakavatottabb kezekre alig lehetett bízni a miniszteri biztosságot. Tényleg *Bulyovszky* úr ez idén is szokott pontosságával és páratlan kitartással délelőtt és délután követte az előadások menetét, melyeknél individualis szeretetreméltósága és az ügy iránti nagymérvű érdeklődése, párosultan ama értelemmel, melylyel ezen nemes intézményt becsülni és megszeretni tanulta, a legüdvösebb befolyást gyakorolt úgy a tanári karra, valamint a hallgatókra is. A kiküldött biztos valamely miniszterium részéről mindig kétes érzésekkel fogadtatik; mert személyében a hatalom közegét látjuk, mely, miként az a »hatalom« szó mély értelmében is rejlik, nem érti a tréfát. *Bulyovszky* úr azonban érti a tréfát, de nem a komoly teendő körűl, s így az ő személye annál tetszetősb a tanári kar előtt, mivel ez utóbbinak komoly ténykedése, melylyel a tanfolyam feladatát megoldani igyekszik, a miniszteri biztos úrnak szakértelmével és odaadásával együtt a teljes harmóniát biztosítja.

A tanfolyam ideje alatt szabad órákban, úgy mint minden évben, az idén is megszemléltettek a fővárosi tűzoltószerek-gyárak: *Walser*, *Geitner* és *Rausch*, *Tarnóczy*. Mindezeknél a legkiválóbb figyelemmel árasztattak el a tanfolyam hallgatói, kik ismereteik bővítése céljából behatóan vették megtekintés alá az egyes gyártelepek berendezését és üzemét. Szintugy megtekintett a királyi operaház tűzbiztonsági szempontból. Részt vettek a fővárosi hivatásos tűzoltó-testület rendez gyakorlatán, hol a vezénylő tisztek előkészítése kellemes benyomást szült.

Augusztus 17- és 18-án délelőtt az elméleti részből, délután a gyakorlatiból ejtetett meg a vizsga, melyhez egy tanfolyam-hallgató kivételével (*Tóth Lajos*, *Nagy-Kőrös*) mindannyian jelentkeztek. A vizsgán megjelent az országos tűzoltó-szövetség központi választmánya képviselőjében *Follmann Alajos* szöv. alelnök, ki nagy érdeklődéssel és elismerésének többszörös nyilvánulása mellett végig hallgatta a kérdéseket és feleleteket. A vizsga gyulafalvai *Bulyovszky Aladár* miniszteri biztos jelenlétében folyt le, ki valamint az elméleti, úgy a gyakorlati résznél is kezdettől végig kitartóan érdeklődött az eredmény mikénti nyilvánulása iránt, jegyzeteit sűrűen megtevé. Befejezett vizsga után a tanári kar *Bulyovszky Aladár* miniszteri biztos úr elnöklése alatt ülésezvén, a calculus állapított meg, mely a miniszteri biztos által a tanfolyam-hallgatók előtt nyomban kihirdettetett. A meghozott calculus alapján a minősítés következőleg mondatott ki:

Tiszti minősítést nyertek »jeles« osztályozással:

1. Béres Gyula.
2. Hegedüs Béla.
3. Matolcsy Károly.
4. Ifj. Szidanics Ferencz.
5. Székán Samu.
6. Publig Ernő.
7. Sarlós Ágoston.

Tiszti minősítést nyertek »jó« osztályozással:

1. Zalka Lajos.
2. Kurdics Zsigmond.
3. Pollák Viktor.
4. Végh Samu.
5. Kohári József.
6. Ferencz József.
7. Halácsy Antal.
8. Kaszay István.

Tiszti minősítést nyertek »elégséges« osztályozással:

1. Pozsár Gergely.
2. Ifj. Lapos Mihály.
3. Nagy Gergely.
4. Sztraska József.
5. Goldschmidt József.

6. Fazekas János.
7. Wölffel Károly.
8. Szöör Antal.
9. Czecz Károly.

Altiszti minősítést nyertek:

1. Kovács Lajos.
2. Tóth Mihály.
3. Dodok János.
4. Molnár János.

Ebből kitűnik, hogy a vizsga igen is kielégítő eredményt mutatott fel, mivel bukások elő sem fordultak. Jele annak, hogy a szaktanfolyam-hallgatók nem csak hogy műveltséggel és értelmességgel bírtak, de a tanfolyam idejét jól felhasználták. Tekintve pedig, hogy ily rövid idő alatt az elméleti tananyag halmaza és a gyakorlati oktatás fáradságos és nehéz munkája legyőzendő volt, a végeredmény annál szebb és meglegedésünk annál nagyobb.

A calculus, valamint a minősítés kihirdetése előtt *Bulyovszki Aladár* miniszteri biztos úr az összegyűlt tanfolyam hallgatók előtt meleg hangú szavakban jelezte a lefolyt ténykedés értékét és fontosságát azok előtt, kik ezen nemes czélú intézmény munkásaivá szegődtek és sikeresen befejezett működésük után kibővített ismeretekkel hazatérve, azonnal célirányosabban folytatják emberbaráti cselekvésüket, valamint hogy azok, kik ma mint új embe-
rek e téren szintén kielégítő szakképzettséggel a tanfolyamot elhagyják, bizonyára egész odaadással fognak élni új hivatásuknak, követvén a példát, mely a szakszerű tűzoltás alkalmazásával irtóztató nyomort és szerencsétlenséget elhárítani hivatva van.

Ezen szavak után *dr. Szily József* főp. hely. bucsuz-

tatta el a tanfolyam hallgatókat (*Bárany N. Ernő* főp. távol lévén a fővárostól), buzdítván őket kitartásra és lan-
kadatlan szorgalomra a megkezdett és folytatandó pályán. Megemlékezett azon dicséretes kitartásról és ügybuzgalom-
ról, melyet a tanfolyamot hallgatók mutattak és kérte őket, hogy munkálkodásukban ne térjenek le a helyes irányról és váljanak lelkesült tűzoltókká, kik ezentúl hivatva lesznek másokat vezetni és oktatni.

A tanfolyam hallgatók részéről *Béres Gyula*, mátészalkai főparancsnok fejezte ki köszönetét és elismerését úgy a miniszteri biztos úrnak, valamint a tanári karnak is, igérvén, hogy feltett szándékuk mindazt, mit az előadások és oktatások ideje alatt magukévá tettek, hogy azt az ügy javára legjobban értékesíteni fogják, kiki ott, hol befolyása és hivatása ezen nemes intézményben való működésre őt felhívja.

Mindezek után a III. országos szaktanfolyam látogatásáról szóló bizonyítvány azonnal adatott ki, míg a képe-
sítési diploma későbbben mindenkinek megküldetni nyilvá-
nított, mihelyt a miniszteri biztos úr ellenjegyzésével ellátatott.

Ugyanaz nap esti 8 órakor a tanfolyam hallgatók azon része, kik még az este a fővárosban megmaradtak, összegyűltek a »Fehér ló« szálloda vendéglőjében bucsu-
estélyre, melynél ott volt *Bulyovszky Aladár* miniszteri biz-
tos, *Breuer Szilárd* és *Markusovszky Béla*, a fővárosi hiva-
tásos tűzoltó-testület segédtisztjei és az önkéntes tűzoltó-
testület tisztikara, mint a tanfolyam tanárai. Néhány kedé-
lyes vig óra után, melyek alatt a felköszöntök sem hiá-
nyoztak, végleg befejezést nyert a III. országos tűzoltói
szaktanfolyam, mely jövő évben ismétlődni fog és remélhető-
leg oly szép eredményt fog felmutatni tudni, mint az előzők.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A fejezmegyei tűzoltó-szövetség gyűlése.

Folyó évi június hó 29-én délelőtt 10 órakor tartotta meg a fejezmegyei tűzoltó-szövetség választmányi ülését Vereben és mint előrelátható volt, nagyszámu résztvevő jelenlétében, mert az ottani kitűnően vezetett és képzett tűzoltó-testületet, nem csak a hivatalos szakközegek, hanem az ügy iránt érdeklődő más tényezők is közvetlenül meg-
ismerni akarták.

A tapasztaltak külömben a legfényesebb bizonyítékot szolgáltatották a testület jó hírre felől. Az ülésen meg-
jelent maga *Sárközy Aurél* alispán is, a ki minden irány-
ban a legnagyobb érdeklődést tanusított. Kivüle a megyei
tisztkarból jelen volt: *Heinrich Lajos* tiszti főügyész és
Meszleny Lajos tb. tiszti ügyész is.

Az ülést megelőzőleg a szövetségi utasítás értelmében a verebi egyesület mikénti vezetése, a szertárba elhelyezett szerek minősége és azok kezelésében való jártasság lévén bemutatandó, ezen feladatnak a verebi testület a legminta-
szerűbben felelt meg és a választmány elismerését *Mesz-
leny Benedek* szöv. alelnök ott a gyakorlat szinterén nyil-
vánította, köszönetét fejezvé ki a begyakorlást végző s az
egylet vezetését teljesítő *Végh István* főparancsnoknak, mit
a jelenvolt nagy közönség éljenzése kísért.

Ezután tartatott meg a választmányi ülése a község
házánál. Az ülést *Meszleny Benedek* alelnök megnyitván,
mindenekelőtt megdönthetetlen indokaira hivatkozva, alelnöki
tisztségéről leköszönvén, kérte *Sárközy Aurél* alispánt a
választás megejtéséig az elnökség elvállalására, mit az alis-
pán teljesítvén, *Seidel Lajos* indítványára *Végh István*
verebi főparancsnok lett nagy lelkesedés közt alelnökké
megválasztva. *Végh* megköszönvén a bizalmat, elfoglalta az
elnöki széket s az ülést ő vezette tovább.

Az ülést fontosabb tárgyai közül kiemeljük: hogy
megyénk alispánja megkeresni határozottat az iránt, hogy

a községeknek hagyassék meg, miszerint azon lakosok, kik
mint tűzoltók tűzörséget teljesítenek, ezek a községi poli-
tialis éjjeli őrökös alól felmentessenek, illetve nekik ez
beszámíttassék. Elhatározta továbbá a választmány, misze-
rint az összes biztosító társaságokat megkeresi, hogy azok
pénzbeli segélyben részesítsék a szövetséget. Több kisebb
jelentőségű ügy elintézése után az ülés 12 óra után
véget ért.

Ülés után a társaság mintegy 50 főnyi tagja az ura-
dalom kertjében az üvegházban felszolgált társas ebédhez
ült, hol természetesen a felköszöntök sem maradhat-
tak el.

Végh István, mint új alelnök ezen tisztéből folyólag
mindenekelőtt lelkes viszhangra talált felköszöntővel *József*
főherczeg ő fenségét, mint az országos szövetség védnö-
két és első tűzoltóját, utána gróf *Cziráky Bélát*, az orszá-
gos szövetség elnökét éltette, majd *Sárközy Aurél* alis-
pánra mondott zajos helyeslés között pohárköszöntőt,
melyre *Sárközy Aurél* alispán *Végh János*, a kitűnő férfiú,
a közügyek buzgó harczosa s jeles tűzoltó-főparancsnok
éltetésével válaszolt. *Meszleny Bencze* zajos helyeslések
között a szövetség szeretett elnökéért, *Kempelen Imréért*
ivott. Idősb *Végh János* mint 50 éves gazdálkodó, vissza-
pillantást téve a mult időkre, midőn még a szervezett
tűzoltás ismeretlen volt s összehasonlítást téve a jelen-
lét, formára és tartalomra nézve egyaránt oly lélekemelő sza-
vakban éltette az összes tűzoltóságot, hogy *Seidel Lajos*
főkapitány a meghatottságtól rezgő hangon nemkevésbé
jeles válaszában kívánt az ősz férfinak még hosszú életet
és köszönte meg a kitűnő sarját, melyet *Végh István* fiában
a tűzoltó-ügynek s általában a közügynek nevelt. *Seidel*
Lajos második felköszöntőjével *Kriszán János* kanonokot
éltette, ki válaszában viszont a tűzoltóság keresztényi műkö-
dését méltatta. *Vida Pál* szövetségi titkár lelépő előljáróját,
Meszleny Bencze volt alelnököt éltette.

Ezek után a társaság még jó ideig együtt maradt, kedélyes beszélgetéssel töltve az időt, majd a tágas parkot barangolták be s délután 5 óra körül visszatért saját tűzhelyéhez. Az ülésen hivatalosan képviselve voltak a verebi, velencei, csákvári, Ágnes-forrási, pázmándi, székesfehérvári, tordasi, adonyi, alocsuthi, kápolnásnyéki, lovasberényi, vaáli, és pátkai tűzoltó-testületek.

A székelyhidi önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelentése.

Tekintetes közgyűlés! A lefolyt 1891. évben kifejtett testületi tevékenységről van szerencséje a parancsnokságunk jelentését a következőkben előterjeszteni:

A múlt évben rendkívüli közgyűlés nem volt; a parancsnokság 4 gyűlést tartott. A nevezetesebb határozatok a következők:

A testületi segély-alap 1891. jan. 1-én 400 frt tőkében lett megállapítva, miután Ő felsége itt léte alkalmával tett 100 frtos legmagasabb adománya ezen alap növelését lehetővé tette.

A korcsolya- és csolnakszolgálat ellátásáért a korcsolya- és csolnak-egylet által fizetett évi 12 frt oly esetben, midőn a fizetéses tűzoltók egész évi szolgálata pontos — jutalmul nekik adni határozottatott.

A fű-szakasz állandó létszáma 20-ban állapított meg. A fogyatéknél évenként a fuiskolák felső osztálya növendékeiből nyer kiegészítést.

Bevehetetlen tagdíjak töröltettek.

A mozgósítható kapitányvizes hordók rendszerének a vármegyei tűzoltó-testület előtt leendő bemutatása elhatározottatott, s arra határidőül 1891. május 10-ike tűzetett ki.

A nyári táncvizsgalom jul. 4-én 1 frt belépti díj mellett megtartatni határozottatott.

B. Kovács József mászó szakasz-vezetővé történt megválasztása — a szakvizsga letételétől függőleg — jóváhagyottatott.

Az üresedésben levő segédtszti állásra Lakatos Lajos főparancsnoki segédtszti helyettesítettetett.

A zászlószentelési évforduló megünneplésére aug. 20-ika lett kitűzve.

Marjalaki Sándor 10 éves, Varga Károly és Kohn Károly 5 éves szolgálati érem jogosultsága megállapítottatott.

A szolgálatukat feltűnően hanyagul teljesítő néhány tűzoltó megintetett.

* * *

1891. évben gyakorlat volt 15, temetés 3, tüzeset 2. Január, február, márczius, november és december hónapokban elméleti oktatás, a többi hónapokban pedig külső gyakorlat tartatott. Ugy az iskolák, mint gyakorlatok látogatása nem mondható kielégítőnek, s a parancsnokság — ha ezen körülmény a szolgálat érdekére hátrányos befolyást fog gyakorolni — megfelelő intézkedést teend.

A lefolyt évben a gyászbesetek egész sorozata nehezült reánk. Stok Ferencz, a hú bajtárs, Vágó Imre, az egész vármegyében népszerű és szeretett szertárnok, Toronkó Károly, az áldozatkész, bőkezű pártoló tag, egymásután döltek ki sorainkból. Stok Ferencz ápril 19-én, Vágó Imre szeptember 7-én és Toronkó Károly okt. 14-én fejezték be földi létüket, az utolsó perczig hivei maradván azon testületnek, mely hálásan fogja megőrizni kedves emléküket.

* * *

Előfordult tüzeseteink a következők:

1. Január 31-én éjjeli 12 órakor Pataky Ferencz testületi ügyvédünk egy thea-estélyről hazamenőben gróf Stubenberg József piacztéri gőzmalmban szokatlan vilá-

gosságot vett észre. Az őrtanyán hirt adván, Széles János és Somogyi Sándor fizetéses tűzoltók a malomhoz siettek, mely teljesen őrizetlenül és bezárva a fűtőhelyiségben égett. Széles János a magas kerítésen testi épségének veszélyeztetésével átugrott. A fűtőhelyiségben mintegy fél öl fa lángolt, s már az ajtó is égett, mely az őrlőhelyiséggel kapcsolatos. Széles János hóval és az üszkös fadarabok kihordásával megmentette a malmot a biztos leégéstől. Segélyére senki sem tudott menni a magas kerítés miatt. Kitűnő viseleteért s elégett ruhája kárpótlásául a uradalomtól kilencz frt jutalmat kapott.

2. Junius 8-án déli fél 1 órakor a Mező-utca 657. számú ház istállója kigyuladt, s a heves szélvihar pár perc alatt a 658., 528. és 429. számú szomszédos házakat lángba borította. A harangok kongása, a tűzoltóság kürtjelzése belevegyült a szélvész zúgásába, rémülettel töltve el a város lakosságát, mely — nem éppen alaptalanul — hitte, hogy a városra ütött a pusztulás órája. Testületünk összes felszerelésével nyomban kivonult és felvette a nehéz harczt, melynél nagyobb küzdelme alig volt. Az első vizsugárt a fűszakasz adta az 1-ső számú mozdonyfecskendővel, nyomban utána actióba lépett a 3-ik számú mozdonyfecskendő, később a 2-ik számú szivattyu. A háztetőket valósággal lefűtötte a szélvihar, és szétszórva lángra gyújtotta a Debreczen-utcai kerítéseket 60 méter hosszúságban. Minden tűzoltón meglátszott annak tudata, hogy ha itt nem győz, a város jó részben elpusztul. Elszántan rohantak a mászók a fojtó füst tömkelegébe, s a szivattyusok hatalmas támogatása mellett küzdöttünk mindnyájan azokért, kik a legtávolabbi utcákban is halványan futkostak értékesebb ingóságait szállítva, azt hívén, hogy már az emberi erő többé nem segíthet rajtuk. Imre János csövezetőt és Marjalaky Sándor mászót ájultan hozták ki társaik avész helyéről. A megjelent kevés számú polgár dicséretesen segített a szivattyuk húzásánál. A mozgósítható kapitányvizes hordókat a Fövényes, Szik, Nagyvárad és Debreczeni-utczákon mozgósították s a hordókat a gyűjtő kocsik szakadatlanul hordták, úgy, hogy vízhiány egy perczre sem állott be. Ennek köszönhető, hogy egy órai küzdelem után a tűz mindinkább kisebb területekre szorult, s végre délután 4 órakor az utolsó parázs is elpusztult anélkül, hogy oda érkezésünkig fogva, csak egy lépést is terjedhetett volna. Az először meggyuladt ház egészen elpusztult, a másik kettőt azonban sikerült a beégéstől megmenteni, s a butorokat, ágyneműeket, melyek már égtek, a további pusztulástól megvédeni. Oltás közben jelentette egy asszony, hogy hét kenyere van a kemenczében, mely ha tovább bent marad, beleveresedik: a fullasztó hőség daczára ezt is kimentették derék fiaink.

A tűz valószínűleg gondatlanságból származott és 7—800 frt kárt okozott. Biztosítás útján mintegy 150 frt térült meg.

Az oltási műveletben részt vett tiszt 8, mászó 9, szivattyus 19, fűszakasz 20, vagyónőr 6, összesen 62 tűzoltó. Kivonult 3 szivattyu, 1 szerkocsi, 2 gyűjtőkocsi, 3 régi rendszerű vízhordó.

Elájult 2 tűzoltó, kisebb égési sebet és zuzódást kaptak többen. A működés 4 $\frac{1}{2}$ óráig tartott.

Idő: forráság nyugoti szélviharral.

Szives elismerés illeti Z. Balog István helybeli polgárt, ki a gyűjtőkocsi támogatására sietve, saját fogatával hordta a mozgósított kapitányvizes hordókat.

* * *

1891. május 3-án Nagyvárad nagyevü püspöke, dr. Schlauch Lőrincz a bérmlás teljesítése végett meglátogatta városunkat. Egyletünk testületileg vonult ki a jeles egyházfő elé, ki mint a tűzoltóság ügyének lelkes pártfogója, már mint szatmári püspök ismert és tisztelt volt előttünk. Ugyanezen alkalomból parancsnokságunk küldött-

sége által tisztelgett a püspök úr előtt, s a legszivesebb fogadtatásban részesült.

* * *

Aug. 20-án egyeletünk kegyeletes szokásához híven zászlónk fölszentelésének 12-ik évfordulóját ünnepelte meg. A szolgálati érmek kiosztása és ujonczok fogadalomletétele után testületileg kivonultunk a nagyerdőre. Ott délben társas ebédet tartottunk, melyen minden tűzoltó és polgár a testület vendége volt. Délután kezdődött a táncvigalom, melyet azonban sajnálatunkra az eső idő előtt szétzavart.

* * *

Vármegyei szövetségünknek 1890. évben Nagy-Szalontán tartott rendes közgyűlése, az általunk létesített »mozgósítható kapitányvizes hordók rendszere« ismertetése fölött akként határozott, hogy e vizszállítási reform meghonosítása támogató, e czélból a vármegye hatósága megkeresendő, s az előterjesztett ismertetés a »Szabadság« című nagyváradai lapban közzé teendő. Ugyanezen alkalommal a közgyűlési küldöttek nagyrésze élén szövetségi elnökünkkel azon kívánságát fejezte ki, hogy e reformot gyakorlatilag — amint életbe léptetve van — szeretné látni. Hogy ezen közgyűlési megállapodásnak miként tett eleget a szövetség választmánya — nem tudjuk; hanem a mi reánk tartozott, t. i. a vizszállítási reform gyakorlati bemutatása, annak igyekeztünk megfelelni, s azt 1891 május 10-én bemutattuk.

Parancsnokságunk 1891 ápril 9-én tartott gyűlésében megállapítván a programot, nyomban kibocsátva lettek a meghívók, s a vármegyei szövetséghez tartozó testületek Mezey Mihály szövetségi elnökünk útján, Szalacs, Kőbölkút, Asszonyvásár, Kis-kereki, Uj-Léta, Kakad, Álmosd és Csokaly önkéntes tűzoltósága pedig közvetlenül hivattak meg.

Ezen meghívás folytán résztvételre jelentkezett: Nagy-Várad 10, Nagy-Szalonta 3, B.-Ujfalu 4, B.-Diószeg 10 és Asszonyvásár 3 taggal.

Május 9-én este a vendégek szállásoltattak el. 10-én reggel 10 órakor a mozgósítható kapitányvizes hordók rendszere az őrtanyán elméletileg ismertetve lett. Bemutattuk a gyűjtőkocsik szerkezetét, az azokkali elbánást. Ugyanezen alkalommal szövetségi elnökünk és vendégeink előtt rövid iskolai szerelést tartottunk, mely alkalommal egy a rendes, mint a fiu-szakasz elismerést aratott.

11 órakor a testületek küldöttei és nagyszámu közönség előtt vette kezdetét vizszállítási reformunk bemutatása a Margitta-utczai 89. számú ház előtt. A bemutató gyakorlattal volt összekötve. Feladat volt az égésben levő 89. számú ház oltása s a két szomszédos épület védelme.

Az adott tűzjelre vágatva jött elől a két gyűjtő kocsis, követve a többi gépektől. A mászó-csapat és szivattyus szakaszok minden zavar nélkül gyorsan elhelyezkedtek, a vagyónőr-csapat kordont húzott, s midőn még nem is várták, megjelent az első vizsugár a tetőn nyomban követve a másik kettőtől. A gépek a szomszédos házaktól gördített hordókból kezdték a működést és midőn még bővíben voltak a tartalék hordóknak, megérkezett az első gyűjtőkocsis csaknem egy perczen a másodikkal; ettől fogva folyvást nőtt a tartalék hordók száma, daczára, hogy 2 szivattyu folyvást működött. A régi rendszerű 3 vizes hordó a 2-ik számú gépet táplálta s amint egy hordó kifogyott, az nyomban elvitetett megtöltés végett. Ennek visszaérkezéig tartott volna az összehasonlító próba, de miután félóra múlva sem volt a láthatáron látható s a gyűjtőkocsik által hozottakból már 22 hordó viz állott tartalékba, szövetségi elnökünk legmelegebb elismerését fejezve ki reformunk fölött, a testületi küldöttek élénk helyeslése között jelentette ki, hogy e vizszállítás tökéletes és e mellett viz-

hiány nem képzelhető,*) ezzel egyszersmind a próbát befejeztnek nyilvánította.

Déli 1 órakor gyűltünk össze ismét a fürdőtelepen, hol társas ebéd tartatott; a helybeli közönség tömegesen vett részt ez alkalommal is, szívesen véve ki részét azon örömből, mely testületünk minden tagját méltán hatotta át e napon.

* * *

Egy évtizednél hosszabb időn át kifejtett tevékenység után Istennek legyen hála! testületünk annyira megizmosult, hogy most már nem igényli minden időnkét és minden tevékenységünket. A lefolyt évben már lehetővé vált azon irányban is működni, hogy a tűzoltóság ügye vidéken is megérdemelt figyelemben részesüljön és terjedjen. 1891 márczius 17-én 2/891. szám alatt megkerestük Szt.-Miklós, Nagy-Léta, Uj-Léta, Szent-Jobb, Kakad, Asszonyvásár, Kis-Kereki és Kóly községi jegyző urakat, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet és ennek alapján alkotott vármegyei tűzrendőri szabályzat értelmében igyekezzenek községükben az önkéntes tűzoltóságot szervezni. Szívesen felajánlottuk, hogy kívánatra alapszabálymintát küldünk, s az alakítandó önk. tűzoltóságot be is tanítjuk. A megkeresett jegyző urak nagyobb része szívesen vette ajánlatunkat, s örömmel jelenthetjük, hogy a lefolyt évben Kakadon, Uj-Létán, Asszonyvásáron és Kis-Kerekiben az önk. tűzoltó-testületek tényleg megalakultak. Fölötte előmozdította intézményünk terjedését azon körülmény, hogy Kovásznay Marczel járási főszolgabíró úr intézkedése folytán a községek legnagyobb része szívó-nyomó modern szerkezetű fecskendőekkel el van látva, s így a felszerelés legköltségesebb része beszerezve van.

A betanítás iránt intézett megkeresések is kivétel nélkül teljesítettek, nevezetesen: Kakadon ápril 5-én, Asszonyvásáron ápril 19-én, Kis-Kerekiben ápril 26-án, Uj-Létán május 3-án és Kőbölkúton június 14-én eszközöltük a betanítást. Mindezen helyeken azon megnyugtató benyomást szereztük, hogy a közönség szívesen fogadja az intézményt, s annak boldogulása, fejlődése azon egyének buzgalmától függ, a kiknek kezébe alakuláskor a testület sorsa letétezt. — Mi mindent el fogunk követni jövőben is, hogy az úttörők feladatát könnyítsük; igyekszünk városunkból egy kis központot alkotni, honnan az illetők mindazon támogatást meríthessék, a mire szükségük van s a mire képesek vagyunk.

Egyeletünk iparos tagjai által készített mászószerelevények elismert névnek örvendenek már is; eddig a Székelyhidin kívül Kis-Kereki, Asszonyvásár, Ér-Olaszi, Kőbölkút és a Hosszu-Pályi társtestületek szerezték be innen szükségleteiket igen olcsón és jó minőségben. Igyekeztünk továbbá itt helyben, egy kis egyenruházati cikkéből álló raktárt is létesíteni; ez ugyan még eddig nem sikerült, de van reményünk, hogy helybeli kereskedőink között talán akad egy olyan, a ki erre vállalkozni fog, és lesz bátorsága az ősapja által kikezdett döcögős kerékvágásból kitérve, egy haszonnal kínálkozó új cikket bevezetni üzletébe.

Azon haladással, melyet intézményünk az Érmelléken a múlt évben tett, meg lehetünk elégedve. Nyáron át vasárnaponként hol egyik, hol másik községből hozza át a hajnali szellő a »gyülekezet« hangjait. Ott már tűzoltó-testület van.

Megilletődve, szinte áhitattal hallgatjuk e hozzánk el-el hullámzó hangokat; lelkiileg ott vagyunk velük szerény gyakorlatukon. Örvendünk sikereiknek, miként az apa örvendhet gyermeke első imbolygó lépésének.

*) Ezen igen jeles vizszerzési módot, mely úgy látszik, a szakörök által még nem becsültetik meg oly mérvben, mint ahogy az azt megérdemli, lapunk tavalyi évfolyama 157-ik lapján »Nincs többé vízhiány« czimvel Fándly József székelyhidi önk. tűzoltó alparancsnok tollából, ismertettük meg. Ajánljuk figyelmes átolvasásra! A szerk.

Alig pár község van még hátra, s talán mire ez év lezárul, az égtáj minden része felé bajtársak lesznek szomszédaink.

Testületünk vagyona a következő: szerelvényekben 3984 frt 70 kr., segélyalap 539 frt 68 kr., pénztári maradvány 204 frt 29 kr., összesen 4728 frt 67 kr., mely egészen tehermentes.

Mult évben volt vagyonunk 4486 frt 74 kr., tehát szaporodott 241 frt 93 krral.

Testületünk tagjairól a következő statisztikát terjesztjük be:

1890 december 31-én volt: alapító tag 5, pártoló tag 37, működő tag 137. 1891 december 31-én pedig van: alapító tag 5, pártoló tag 33, működő tag 140.

Ezek szerint az alapító tagok száma változatlan, pártolóké kevesebb négygyel, működőké több hárommal.

A működő század tagjai között van: orvos 1, ügyvéd 2, gyógyszerész 1, tisztviselő 3, tanító 0, kereskedő 2, ács 2, bádogos 1, asztalos 2, csizmadia 8, suszter 3, szabó 1, rézműves 1, szücs 1, kovács 1, gépész 1, kerékgyártó 1, lakatos 2, kőműves 4, szíjgyártó 2, földész 68, egyéb foglalkozású 30, ezekhez véve a fiuszakaszt.

Az alapító és pártoló tagok közül: házbirtokos 31, lakó 7.

A mai nappal lejárt azon idő, melyre parancsnokságunk választatott. Visszatekintve a lefolyt három évre, jól eső megnyugvás érzete hat át bennünket. Nincs oly ténykedés, nincs olyan mozzanat, melyet eltitkolni és melyért pirulnunk kellene. Megtettünk mindent, hogy intézményünk feladatának magaslatára emelkedjen és azon megmaradjon; megtettünk mindent arra nézve, hogy szép városunknak, mely oly meleg szeretettel veszi körül tűzoltó-testületét — hasznára legyünk. A legnehezebb órákban, viharok közepette támadt tüzeseteknél sikerült megvédeni házi tűzhegyeinket az elpusztulástól, mert velünk volt a gondviselő Isten, velünk volt a bátorság, önbizalom s bajtársi összetartozás érzete. E hitet s ez érzelmeket ápolni nem szüntünk meg soha, mert ezeken alapult minden sikerünk, minden győzedelmünk.

A három év előtt nyert megbízást, midőn ez alkalommal megköszönve visszaadjuk, kérjük a tek. közgyűlést, miszerint az új parancsnokságot e gyűlésben megválasztani szíveskedjék.

1891. évi jelentésünket ezekben előterjesztvén, tisztelettel kérjük annak intézkedést igénylő részeiben határozni, egyebekben pedig azt tudomásul venni.

Penkert Mihály,
főparancsnok.

Fándly József,
alparancsnok.

A Debreczen szab. kir. városi és hajdúvármegyei tűzoltó-szövetség

f. é. aug. 7-én tartotta meg rendes évi közgyűlését Püspök-Ladányban az ottani tűzoltó-testület szertárában d. u. 4 órakor.

Jelenvoltak: Kaczér Árpád szövetségi alelnök, püspök-ladányi főparancsnok, Tikos István szövetségi pénztárnok, Kovács Károly sámsoni főparancsnok, választmányi tag. A főparancsnokok: Szikszay Gyula Debreczen, Kaszás József Ujváros, Fogthúy János Szoboszló, Bartha Lajos Kaba, Pápay Károly Böszörmény, Tersánszky Sándor Tetétlen, Bogdány Zsigmond Földes, Pap Sándor Nádudvar. A testületek képviselőiben: A. Nagy Gábor oszt. par. és Csánádi Ede segédtest Debreczen, Kovács Ferencz alparancsnok Ujváros, Tar Sándor oszt. par. és Csath Gyula segédtest Sováth, Erdős Lajos fph. és Fehér Gábor oszt. par. Szoboszló, Ritók István alp. és Tóth János szakaszpar.

Kaba, Eötvös Sándor fph. és Szücs János pénztárnok Püspök-Ladány, Kanyuk József alp. és Imre József titkár H.-Böszörmény, Csánk Mihály s.-tiszt Sámson, Kasztl László elnök Tetétlen, Bogdány Gábor vál. tag Földes, Szabó Sándor s.-tiszt és Oláh Imre pártoló tag Nádudvar. — Az elnöki tisztet Kaczér Árpád töltötte be, jegyzőnek Imre József kéretett fel. Az évi jelentés felolvasatván, tudomásul vétetett. A pénztári bevétel volt 156 frt, kiadás 48 frt, maradvány 108 frt. Pénztárnoknak a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a felmentvény megadatott. A megye 19 községe közül csak Alsó- és Felső-Józsán nincs tűzoltóság. Csege, Egyek és Vámos-Pércs nincs a szövetségben, Nánás, Dorogh, Hadház- és Mike-Pércs nem voltak képviselve a közgyűlésen. A szövetség 15 testülete közül 14 küldte be a statisztikai adatokat. E 14 testületnek van 957 működő tagja, 60 fecskendője, évi segélyösszegük, 6851 frt (Ebből Debreczené 4000 frt.) gyakorlat volt 96, elméleti oktatás 87, tüzeset 57. A tagtestületek az országos segélyalapba való belépésre ismételve felhivattak. Az elnökség megbízott, hogy Debreczenben a tagtestületek részére még ez évben pótszaktanfolyamot rendezzen, melynek vezetésére Publíg Ernő debr. fóp. helyettest, ki most van a budapesti tanfolyamon, nyerve meg, a szükséges felszereléseket pedig a debreczeni társtestülettől kérje ki. A »Tűzrendészeti lapok«-kat a szövetség hivatalos lapjával választotta s a lapra az összes tagtestületek részére előfizetni elhatározta. Szövetségi elnöknek köteleességévé tétetett, hogy a tagtestületeket legalább egyszer évenként vizsgálja meg, vagy megbízottjával vizsgál-tassa meg, az úti költséget a meglátogatott testület tartozván viselni. A jövő évi közgyűlés a h.-böszörményi testületnek már mult évben történt felkérése folytán H.-Böszörményben fog tartatni. A napirend letárgyalása után elnök a tisztviselők és a választmány nevében is lemondván, kéri a választás eszközzésére korelnök megválasztását, a közgyűlés azonban őt kérte fel az elnöki szék további megtartására, valamint a jegyzőt is a jegyzőkönyv további vezetésére.

Szövetségi elnökké Szikszay Gyula választott, s az ő elnöklete alatt a választás tovább folytatott. Alelnök lett Kaczér Árpád; jegyző Nagy István debreczeni titkár; pénztárnok Tikos István, ki azonban egészségi okok miatt az állást el nem fogadta, helyette Ganafszky Lajos debreczeni pénztárnok választott meg. Ellenőr lett Kaszás József. Választmányi tag: Kovács Károly és Vásárhelyi István sováthi főparancsnok. Póttag: Bartha Lajos, Bogdány Zsigmond.

A közgyűlés végeztével az új elnök 10 p.-ladányi tűzoltónak tüzte fel buzdító beszéd kíséretében az 5 éves szolgálati érmet. Este a gőzmalomkertben kedélyes társasvacsora és jól sikerült népes táncmulatság tartatott, mely a reggeli órákban ért véget.

A pinnyei önk. tűzoltó-testület jelentése.

Tisztelt közgyűlés! Mint tudni méltóztatik, testületünk 1889. év október havának 26. és 27. napjain tartott közgyűlések alkalmával alakított meg, a midőn a jelentkező alapító és pártoló tagok a maguk részéről személyenkint megajánlották a tagsági díjakat, melyeket a megválasztott tisztikar tagjai, u. m. Farkas Ferencz alparancsnok, Mihálicz Antal pénztáros és Kapuy Bálint segédtest, az alapító és pártolóktól rövid néhány hónapi idő alatt kevés elmaradással beszédtek, miáltal lehetővé vált a működő tűzoltókat ruházat és egyéb szerelvényekkel ellátni.

Addig is, míg az egyesület a maga céljainak megfelelő fecskendőt szerezhet be, mélt. Augusztinetz Antal báró fővédnök úr a tulajdonát képező fecskendőt egységes csa-

varral és kellő vászoncsövekkel saját költségéből felszerelve a tűzoltók rendelkezésére bocsájtani kegyes volt.

E fecskendő a gyakorlatokon kívül már három tűzesetben lett igénybe véve, és pedig: először Loóson 1890. november 25-én, midőn egy ház esett a tűz martalékává melléképületeivel együtt, a hol a pinnyei tűzoltók loósi kartársaikkal Solymosy Ódön közös főparancsnokuk vezénylete alatt tőlük telhető igyekezettel iparkodtak a tüzet lokalizálni.

A második tüzeset közelünkben Kövesden adta magát elő 1891. év október havában, ahol tűzoltóink fecskendőjükkel gyorsan megjelentek s loósi társaikhoz szegődve, közös főparancsnokuk vezénylete alatt majd 6 órán át teljes önfeláldozással a kimerülésig dolgozva, iparkodtak a tüzet helyhez kötni; e munkájuk annyival említésre méltóbb, mert, ha meg nem akadályozhatják a tűz tovább terjedését, a déli szél élesztése folytán a vészes elem alig pótolható károkat okoz vala.

A harmadik tüzeset ismét Loóson vette igénybe folyó év július hó 11-én éjjel 1 óra tájban a fecskendő és tűzoltók közreműködését, ahol egyszerre három helyen, különböző irányban és távolságban kellett a tűznek gátat vetni; itt meg kell jegyezmem, hogy mindhárom tüzesetben a vízhiánnyal és a helybeli közönség részvétlenségével kellett a tűzoltóknak megküzdieniök.

Hogy tűzoltóink eddig is sikeresen működtek, e képességüket főparancsnokuknak köszönhetik, ki nem sajnálva idejét és fáradságát, arra törekedett, hogy tűzoltóit minél előbb használható állapotba helyezze, a miért neki legnagyobb köszönettel és teljes elismeréssel tartozunk! (Elénnk éljenz!)

A tűzoltó-testület választmánya, Simon Gyula elnök távollétében Szabó István alelnök vezetése alatt több ülést tartott, melyek közül az első tanácskozmány leginkább a ruházat anyagának megvásárlása, annak 36 ember részére elkészíttetése, nemkülömben a legszükségesebb tűzoltó-szerelvények és eszközök beszerzése képezte.

Van tehát 36 bőrcsákó, 36 kékposztó-zubbony, 36

csikos vászonzubbony, 36 vászonnadrág és 36 bőrsapkán kívül a szükségnek megfelelő egyéb személyes szerelvény is.

Mindezek beszerzésére a befolyt tagsági díjakból eddig 742 frt fordítottatott.

Testületünk pénztára a tagdíjakon kívül jótékonyaság útján is gyarapodott. Nem tekintve, hogy: 1890. év május havában tartott tűzoltómajális 124 frt 65 kr. tiszta hasznot hajtott, Ő cs. és apostoli királyi Felsege 50 frtot, gr. Károlyi Sándor, kerületünk országgyűlési képviselője 25 frtot, az »Első magyar ált. biztosító-társaság« 25 frtot küldött, Solymosy Ódön főparancsnok pedig hat évre 60 frt pártoló tagsági díjat ajánlott föl, felét le is fizetvén már; így vált lehetővé, hogy ma a testület még 101 frt 61 kr. készpénz felett rendelkezhetik.

A választmány további üléseken számadást is tartott, alkalmmilag megbeszélvén az egylet más ügyeit: mint a fecskendő elvontatásáért járó fuvardíjat, a működők vész helyére szállítását, egy éjjeli tűzoltó-lámpa beszerzését, az eltávozott tűzoltó-tagok helyett rövid időn más tagok beállítását; egyik osztályparancsnok szintén máshová költözött, helyette más osztályparancsnokot választván a közgyűlés jóváhagyásának reményében.

A járás tek. főszolgabírája és a főparancsnokság közbejöttével a községi bizottmány egy új fecskendő beszerzése céljából három évre, évi 100 · 100 frt segélyt, összesen 300 frtot szavazott meg, ehhez ad a testület a meglévő és még befolyó pártoló tagsági díjakból 283 frt 61 krt. mely két főösszeg 583 frt 61 krajczárra rug. A még esetleg a fecskendő árából hiányzó összeget is a község fogja törleszteni.

Ezekben van szerencsénk a testület eddigi működéséről a tisztelt közgyűlésnek beszámolni.

Kelt Pinnyén, 1892. július 24-én.

Közli: *Kapuy Bálint,*
a testület jegyzője.

TECHNIKAI RÉSZ.

A biberachi Lieb J. G. czég-féle újabb gép-szerkezetű, löerővel szállítható létrákról.

(Schmahl Pál mérnök terve és szabadalma szerint.)

(Folytatás.)

A megváltozott támasztó-pont, melyhez a támaszok — a létra szabadon való felállításakor — illesztve vannak, leginkább óva van az áthajlás és törés ellen az ezen pontra különösen védőleg ható, a létra elő részén alkalmazott, vas-pántos feszítés által, mely egyuttal a laikusnak vagy a be nem gyakorolt mászónak a létra megmászásánál alkalmas korlátul szolgál és a biztonság érzetét benne felkölti.

A létrák felhuzás- és leeresztésnél bemélyedésekben futnak, a melyek különösen a felsőbb létráknak biztosabb vezetést adnak, mint az azelőtt használt és a létraoldalon alkalmazott vaskapcsok, még ha vezetőhengerral is vannak ellátva, a mennyiben a farészeket nyomják, a fényezést pedig lekopatják.

A létra kocsiszerkezete három kereken nyugszik, mert három ponton mindig biztosabban áll; a 3-dik a létra-háromszög keretén belől kényelmesen kezelhető lendkerék szerepére van hivatva, mely a létrának a kívánt támpontot szolgáltatja, melynek segítségével a talaj netaláni lejtős volta esetén a létra az esetleges félrehajlás vagy oldalra-dőlés ellen szabályozható. Az utóbbi a hátsótengelyen van alkalmazva a D létránál egyszerűbb, az E létránál kétszeres gyorsasággal működő szerkezettel, mindkét esetben

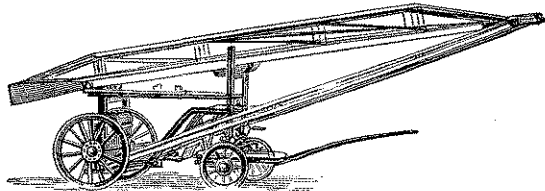
egyetlen kis kerék vagy forgantyú segélyével könnyen kezelhető, körülbelöl 10 százaléknyi elhajlást jobbra vagy balra engedvén.

A kocsí elő részén egy harántgerenda van alkalmazva, melynek mindkét végén egy-egy csavarorsó van, ezen gerenda nagy létráknál egészen a keréktávig kihúzható, miáltal nemcsak kellő alapot nyújt a létrának, hanem lejtős vagy jeges talajon biztos megerősítésül szolgál a létra netaláni elcsuszamlása ellen. A gazdagabban kiállított E. létráknál ugyanazon módozatok mellett még két létraorsó van alkalmazva.

Ezen létrák jósága és használhatósága mellett bizonyít azon körülmény is, hogy a continens legnagyobb városaiban tűzoltóságok és egyéb hatóságok, némelyek nagyobb számban is vásároltak, így magába Párisba 7 darab szállított; ezenkívül beszerettek ilyet Berlin, Brüssel, Frankfurt, Lipcse, Stuttgart, Zürich, Spezia, Abbazia, Tarnopol, Prága, Santander s még számos más város; nem is csodálkozunk a felett, hogy a létra ilyen nagy elterjedése mellett akadtak érdekeltek, kik a csavar szerkezetét a létrának ócsárolják, azzal állván elő, hogy a létra felállítása sokkal nagyobb surlódással megy végbe és a leszerelés is, mint más szerkezetüeknél s hogy ez a körülmény azután az idő- és erő kifejtésre hátrányosan hatna; ezeknek bebizonyított tények alapján azt felelhetjük, hogy a létra két vagy négy ember által (ez a létra nagyságától függ) 35—50 másodpercz alatt felállítható; oly idő, mely

semelyik tűzoltónak áldozatába nem esik, mely azonban kárpótlást talál a nagymérvű biztonságban, mint huzó- és önműködő fékezőszerkezet.

1884-ben szerkesztett Schmahl egy létrát Shaw kapitány terve szerint. Ezen létra vasból készült kocsiállványon volt elhelyezve és legénység számára is berendezve, melynél — a mint az ábrán is (2. sz.) látható — a csavarorsó diagonálisan van a kocsihoz illesztve.



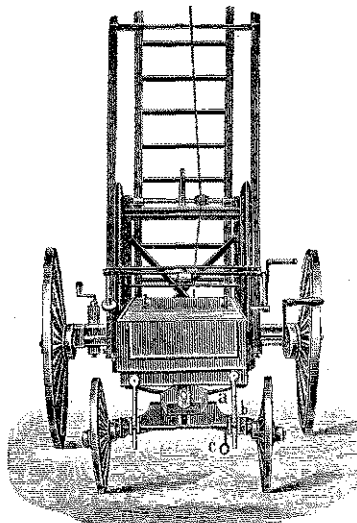
(2-ik ábra.)

Az előbb említett szabadalom azonban egy újításnak vetette meg alapját, t. i. egy kétkerekű előkocsinak, mely egyúttal a lendkerék helyét pótolta olyképp, hogy daczára a két kerék alkalmazásának, a kocsiállvány oldalmozgását nem gátolja a szerint, a mint ezt a talajviszonyok követelik és a mint az a mellékelt (3. sz.) ábrán szemmel látható.

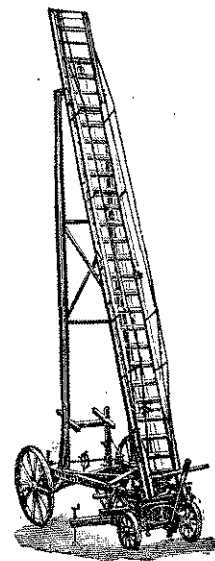
A kocsiállvány és kerékszerkezet egy erős vasszög által forgathatólag van összekötve úgy, hogy ha a kocsi mélyedéssel vagy emelkedéssel halad keresztül, az illető kerék emelkedhetik vagy süllyedhet a nélkül, hogy a kocsi szerkezet vízszintes állását változtatná; ellenkezőleg a kocsi előrésze hajlik jobbra vagy balra, a mint azt a talajviszonyokhoz képest a hátulsó tengely megköveteli. Itt tehát csak arról van szó, hogy a létra mozgása mászás előtt megszüntetessék s illetve szilárdan megerősítették, mi igen könnyen úgy történik, hogy az excenter-forgantyut fölfelé hajtjuk, mi által két fogazott vasrudat, a szintén fogazott és mindig párhuzamosan haladó oldalfalakban megrögzítettük; ezen, a milyen egyszerű, olyan kényelmesen és biztosan kezelhető szerkezet semmiféle más létrán nem

található. Megjegyzendő, hogy a fogasrudak elkopásnak nincsenek kitéve.

Ezen előkocsi alkalmaztatott már a leírt D és E létráknál is, mely, mint a mellékelt (4. sz.) ábrán látható, mely »EE szerkezet« elnevezés alatt 4 kerékre, két vagy



(3-ik ábra.)



(4-ik ábra.)

három részben kézhuzatra vagy lóerőre, 22 méternyi, esetleg kívánatra még nagyobb magasságra is készítették.

Ilyen szerkezetű létrák is nagy számban el vannak terjedve a continensen, u. m. Baselben 4 darab, Dániában a kronborgi kastélyban 2 darab, Aussigban, Leitmeritzben, Krisztiániában, Moszkva-, Rixdorf-, Zágráb- és Havreban, Fürstenberg herczeg által megrendelve 2 darab, stb.

(Folytatása következik.)

H I R E K.

Lapunk rendes megjelenésében előállott akadályok megszűnését hirdelve, értesítjük tisztelt olvasó bajtársainkat, hogy a „Tűzoltó-Közlöny“ ezentúl ismét rendszeren fog előállítani. Annak szerkesztőségében legközelebb beálló munkaerő szaporításával a „Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület“ mint kiadó-laptulajdonos gondoskodott arról, hogy a lap pontos megjelenése és havonkénti akadálytalanul történendő szétküldése által a tisztelt olvasóink részéről a laphoz fűzött várakozások kielégítenek. A lap szerkesztősége tisztelettel felkéri mindazokat, kik mint ügybuzgó bajtársak eddig is szivesek voltak a lap tartalmát dolgozataikkal érdekesebbé tenni, miszerint az ez irányban való igen becses és szakavatott támogatásukat adják meg a jövőre is. A szerkesztőség szívesen igéri, hogy figyelemmel lesz arra, miszerint első sorban a beküldött dolgozatok kapjanak méltó elhelyezést a lap hasábjai között.

A legfiatalabb tűzoltó. E czim alatt közölték a napilapok is, hogy József főherczeg ő Fensége ifjabbik fia, László főherczeg édes atya elhatározása folytán az alcuthi tűzoltók közé soroztatott. Körünkben olyannyira kedvelt és szeretett főherczegünk ezen elhatározása újabb fényt áraszt intézményünkre, melyet mai korszakunk a humanitás egyik legnemesebb ténykedésének nevez. De joggal is; és bizonynyára a legnemesebb szív az az apai szív, mely fenkölt érzelmei által vezéreltetve igyekszik támaszokat adni az intézmény jövőjének is, minthogy ezt ő Fenségének tette legjobban illusztrálja. Már az Alcuthon legutóbb tartott

ünnepélyen László főherczeg édes atya mellett jelent meg egyenruhában mászó felszereléssel és rangjelzéssel. Hogy nemesszívű édes atya példáját kövesse mindenben ügyünket illetve, ezt kívánjuk magunknak, midőn örömmel regisztráljuk a történetet.

„A tűz és annak oltása“ és „A csövezetés“ pályanyertes mű, írta: dr. Szily József, a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese, a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnoksága kiadásában jelent meg. Ára 30 kr. Megrendelések a parancsnoksághoz czimzendők.

Ajánljuk ezen jeles kis művet megvételre mindazoknak, kik a czimben kifejtett két irányban sok hasznosat és nélkülözhetetlen tudni valót magunknak elsajátítani kívánnak. A művecske helyes iránya sok tekintetben hézagot pótló anyagot nyújt az eddig olyannyira szegény szakirodalmunknak. A könyvecske ne hiányozzon semelyik tűzoltó könyvtárából sem, ki szakmáját valóban ismerni kívánja.

Tiszti vizsga. Reményi Samu csurgói főparancsnok az elmúlt hóban, a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnoksága előtt befejezte az önként történt jelentkezése folytán vele megejtett ügy elméleti, valamint gyakorlati szakvizsgát. A vizsgabizottság, mely Bárány N. Ernő főp. elnöklete alatt dr. Szily József főp. hely., Szidanits Ferencz sziv. oszt. par., Hevesi Zsigmond mászó szak. par. és Christe Loránt sziv. szak. par. mint bizottsági tagokból állott, egyhangulag hozott határozata folytán Reményi Samu, a csurgói önk. tűzoltó-testület főparancsnoka, ki szakkép-

zetségét minden irányban a szigoruan megejtett vizsga ugy elméleti, valamint gyakorlati részében kimutatta, a tisztí minősítésre képesítettnek nyilvánított.

A konstantinápolyi kirándulás nagy csoport-fényképe, melynek, az utazó társaság tagjai által történt megrendelése folytán, összes példányai *Bárány N. Ernő* főp. címére küldettek és számos utitárs által még eddig el nem vitettek, nála átvehető a felmerült költségekkel együtt darabonként 3 frtjával, bele értve a csomagolást postai küldeménynél.

Husz évi tűzoltói szolgálat. Tán nem oly merész állítás az, ha azt mondjuk, hogy igen kevesen vannak, kik szakadatlanul egy huzamban husz évet szolgáltak már sorainkban. Ha ez bárhol is érdem és méltó elismerést igényel, fokozottabban érdem az oly tűzoltónál, ki a fővárosban szolgál, hol a rendszeresített éjjeli és a tűzvész-helyen való szolgálat, a gyakori tüzesetek miatt, igénybe veszi a tűzoltót, különösen a tisztet. Husz ily évet már leszolgált tűzoltó, ki 1872-ben lépett be a fővárosi önk. tűzoltók közé és azóta 16 éven át tisztí rangon van, felkészüdvén legényből szivattyússá, mászóvá, csövezetővé őrpáncsnokká, sziv. szak. par. majd mászó szak. páncsnokká, II. oszt. par. majd I. oszt. páncsnokká, ki mind ezen rangfokozaton kötelességét hiven teljesítette és valamint a legénység mindenkor kedveltje volt, ugy tisztársainak is szeretetét és elismerését bírta, ez *Hérmán Ödön*, a fő- és székvárosi önk. tűzoltó-testület (első) mászó osztály-páncsnoka, kiről a testület chronikája azt jegyzi fel, hogy 1000-nél több tüzesetnél, 1000-nél több gyakorlatnál, számos árvizeknél és egyéb elemi és alkalmi szerencsétlenségeknél, számos kiküldetéseknél, 5000-nél több páncsnoknoki, egyéb bizottsági, vizsgabizottsági és fegyelmi üléseknél részt vett. Ily mozgalmas élete van a fővárosi tűzoltó tisztnek, ki odaadással működik, miként az *Hérmán Ödön* bajtársunk conduit-listája mutatja. Az érdemekben gazdag tisztárs huszévi szolgálatának évfordulóját megünneplendő, a testület páncsnoksága egyetemben a testület összes legénységével folyó évi július hó 31-én összegyűlt a »Mikádó«-hoz címzett vendéglő tágas kerthelyiségének külön vált részében, hol a 150 terítékű társasvacsorát és a jubiláris tiszt ünnepségét emelte azon körülmény, hogy a III. országos szaktanfolyam megkezdése előtt állván, a fővárosba rándult hallgatók ismerkedési estéje összekapcsoltatott ezen ünnepséssel. Már az ezt megelőző testületi közgyakorlaton, mely számos látogató vendég és a főváros tűzoltó-testületei több tisztje és számos bajtárs előtt végbe ment, nyilvánult a legelső ovatio, midőn *Bárány N. Ernő* főp. környezve a tisztikar által, a gyakorlat befejezése után a testület sorai elé rendelvén a jubiláris oszt. páncsnokot, annak diszes tokban elhelyezett, a testület tagjai által közadakozás útján beszerzett és bevészt ajánlással ellátott színezüst kéthangu tisztí jelzőt nyújtott át alkalmi beszéd kíséretében, melyben az elismerést érdemlő bajtárs érdemeit méltatva, a testület tagsága jó kívánságait tolmácsolta. Meghatottan és éljenzések között fogadta *Hérmán Ödön* oszt. par. a bajtársak megemlékezését, köszönetet mondván a gyöngéd figyelemért és fogadván, hogy ugy mint eddig, jövőben és mindaddig míg egészsége és ereje azt engedni fogják, ő törhetlen hive lesz az intézménynek és első sorban annak a testületnek, melynek ifju éveikhez az ő legényes fiatalságának emléke is fűződik. A jubilánst összes tisztársai meleg kézszorítás mellett üdvözölték, mihez a jelen volt számos vendég csatlakozott. A társasvacsorán jelen volt gyulafalvi *Bulyovszky Aladár*, miniszteri biztos kezdette meg a felköszöntök sorát. Bemutatván magát az összesereglett tanfolyamhallgatóknak kiküldött biztosi minőségében, üdvözölte őket a saját maga részéről, mire *Bárány N. Ernő* főp. ugyanazt a testület nevében tette meg. Ezen a vendégeket illő két felköszöntő után *Bárány* főp. ujabban poharat emelvén, azt a jubiláris oszt. par. egészségére, további

üdvös működésére üritette, kívánván, hogy a testületnek legyen mindenkoron tisztikara, mely ily férfiakból áll, mint *Hérmán Ödön*, ki buzgó tevékenysége által mindig az első között foglal helyet. A jelenlevők, de különösen a testület összes legénysége hosszan tartó éljenzésbe tört ki. *Hérmán Ödön* válaszában megköszönvén az őt annyira megtisztelő ovatiót, viszont a jelenlevőkre, de különösen a testület-tisztikara és bajtársaira emelte poharát. Számos felköszöntők következtek még, valamint hogy felolvastattak mindazon üdvözlő iratok és táviratok, melyeket a jubiláns e napon kapott s melyek közül felemlítjük a Zellerin Mátyás gyári tűzoltóság meleg hangon irt üdvözlését, Mihalik Béla, kassai főp. a testület nevében küldött táviratát, Velzer János, vácsi mászószak. par., a fiumei magyar asztaltársaság és még többeknek sürgönyét.

A pályaművek bírálata a budapesti önkéntes tűzoltó-testület páncsnoksága által kiküldött bizottság által befejeztetvén (lásd az »általános rész«-ben a bíráló-bizottság jelentését), a testület páncsnokságának november hó 26-án tartott ülésében a jelíges borítékok fölbontatván, a 25 arany első díjat nyert »A mászó-, mentő-, bontó-szerek és egyéb segédeszközök, valamint azok kezelése és kipróbálása« című mű szerzőjének *Breuer Szilárd*, a főv. hiv. tűzoltó-testület segéd tisztje, 15 arany második díjat nyert »A víz-szerzés« című mű szerzőjének *dr. Szily József*, a bpesti önkéntes tűzoltó-testület főp. hely. és az 5 arany harmadik díjat nyert »Megelőző védekezés a tűz ellen« című mű szerzőjének *Oláh Miklós* Szarvason, találatott fel. — A művek esetleges kiadása iránt czélzó tárgyalások, feltéve, hogy a páncsnokság a szerzőkkel elfogadható megállapodásra jutni képes leendő, későbbi időre tűzettek ki. A pályázatból kirekesztett »A tűzoltók hőse« című mű ismeretlen szerzője ez uton értesítettik, miszerint műve, a fölbontatlan jelíges levéllel együtt, a benyújtásnál nyert elismervény visszaszolgáltatása mellett *Bárány N. Ernő* főpáncsnoknál (IV. muzeum-körut 9.) átvehető.

A szegedi önkéntes tűzoltó-testület föloszlásának kérdése ismét kezd kísértetni. A nyáron kevésbé mult, hogy föl nem oszlott mostoha anyagi viszonyai s egyéb — a testületen kívül álló — okok miatt, csak a véletlen és egy pár biztosító társulat és gyár áldozatkészsége mentette meg egyelőre a bukástól, már megint az oszlást hangoztatják kebelében. Tagjait nagyon lehangolta egyrészt az, hogy a városi tanács nem hajlandó a szubvencziót felemelni, a mi nélkül az testület örökké csak tengődnék; a jövő évi városi költségvetés tárgyalásánál a pénzügyi bizottság megszavazta ugyan az eddigi 500 frt segélynek 2000 frtra felemelését, a tanács azonban újra leszállította azt 500 frtra és ha a közgyűlés a 2000 frt felvételét elhatározná is, — a mi közhangulat mellett csaknem bizonyos, — az irányadó körök befolyása folytán még sincs kilátás arra, hogy a belügyminiszterium a felemelt tételt jóváhagyja (mint a mult esztendőben). Valóságos zsákutczába jutott a testület a laktanya kérdéssel is. A város — most két éve — elhatározta, hogy az önkéntes tűzoltó-testület által használt telket kisedő építésére átengedi a vöröskereszt nőegyletnek, a mit az önkéntes tűzoltó-testület a nemes czélra való tekintetből nem is kifogásolt, hogyha — természetesen — a város a laktanyát saját költségén áthelyeztetni egy erre alkalmas helyre, mit a város magára is vállalt s az erre megszavazott összeget a m. kormány is engedélyezte annak idején. Azóta a vöröskereszt nőegylet rendszeresen folytak a tárgyalások s a telek annak tulajdonába át is ment, a laktanya-áthelyezés érdekében azonban mindössze annyi történt, hogy egy kiküldött bizottság egy félreeső utcában kiszemelte a laktanya helyét: ezzel a kérdés el is aludt. A nőegylet hétek óta dolgoztat már a telkén, a kerítést lebontották, az alapozási munkálatok teljes erővel folynak, de a laktanya áthelyezésére a hatóság közegei semminemű lépést nem tettek még. A

testület ingóságaiért természetesen senki felelősséget nem vállalhat, azokat elzárni vagy megóvni annyi idegen munkás elől, vagy biztonságba helyezni a csavargók elől nem lehet. Hogy a tagok a legnagyobb mérvben le vannak hangolva s egyenkint faképnél hagyják a testületet, az már magából következik.*)

Gróf Széchenyi Ödön basa 30 évi tűzoltói szolgálatának jubileuma alkalmából, f. évi július hó 9-én Konstantinápolyba rándult társaság, közte 32 tűzoltó-tisztnak utazásáról, valamint a közadakozásból megszerzett díszajándék miként történt átadásáról, továbbá a kirándulók által ott töltött néhány nap alatt előfordult eseményekről szóló elbeszélő leírást, terjedelménél fogva lapunk ezen számába már nem vehettük fel. Eltekintve attól, hogy a kirándulásról és annak egyes részleteiről a napi sajtó hol távirati, hol reporteri cikkekben megemlékezett, sajnálva, hogy lapunk eddigi meg nem jelenése által saját magunk megemlékezéséből írott közleménnyel előállani szerencsések nem voltunk, szükségesnek tartjuk azt legközelebbi számunkban tisztelt olvasóink elé vezetni, mivel hogy számos oly adatokat tartalmaz, melyek a kirándult egyes bajtársak emlékeztében megvannak, de egyébként feljegyezve sehol sem lettek.

Katonai tűzoltók a vidéken. A kassai önkéntes és fizetett tűzoltóság főparancsnoka, *Mihalik Béla* azon tapasztalatból kiindulva, hogy Kassán esetleges nagyobb tűzvész-nél a veszedelem helyén megjelenő közönség nem hogy segítőleg járulna hozzá a veszedelem meggátlása körül, ellenkezőleg a tétlenül bámészkodók szerepét játsza és laikus szemével tekintve a tűzoltás körüli sürgés-forgást, még éretlen vicczekkel kíséri a tűzoltóság munkáját, —

*) Most már ismételen vesszük ezen elszomorító híreket a testület állapotáról, a melyeknek teljesen hitelt kell adnunk s valóban nem bírjuk felfogni, hogy a város tanácsa miért bánik oly lelketlenül egy oly testülettel, melynek üdvös missióját a maga gyenge és szervezetében valamint vezetésében nem éppen teljesen kielégítő városi testülete mellett minden el fogulatlan embernek elismernie kell. Meg van szavazva költsége és egyéb az élethez szükséges kellékei és indokolatlanul megfosztja azoktól. Vagy nincs erélye a testület vezetőinek, hogy érvényesítsék jogait, vagy pedig oly városi »virtsaft«-tal állunk szemben, mely léhaságában és nemtörődömében határos a bűnösséggel.

A szerk.

szükségét látta annak, hogy a hadtestparancsnokságtól katonaságot kérjen arra a célra, hogy ezt mint tűzoltókat szakszerűleg kiképezze és szükség esetén igénybe vehesse. A térparancsnokság minden nehézség nélkül egy csapatot rendelt ki, a mely 48 közlegény és 8 altisztből állott. *Mihalik* e csapatot 14 napig oktatta be a tűzoltás teendőibe és az eredményt augusztus elsején a városi torna-iskola telepén mutatta be Ottstádt térparancsnok jelenlétében. A katonák a teljes gyakorlatot, úgy a tűzoltást, mint a mentést a legapróbb részletekben, parancs és jelző-síp alapján egyöntetűen, pontosan és nagy kitartással végezték. A mászógyakorlatok, az ugrások a második emeletről a kifesztett ponyvába, jól sikerültek. Ottstádt térparancsnok megelégedéssel szemlélte a 14 nap alatt elért eredményt, a melyben *Mihalik*on kívül része van *Blaustein* Mihály szakaszparancsnoknak. A katonaság *Hilibi Haller Ödön* hadnagy felügyelete alatt állott, a ki azonban a végzett gyakorlatoknál tiszthöz illően előljárt a jó példával, amennyiben minden előfordult evolúciót legelsőnek csinált meg, még pedig olyképen, hogy szebben utána senki sem csinálta. A térparancsnok *Uexküll* gróf hadtestparancsnokot képviselte. Legközelebb újra 56 emberből álló csapat kerül kiképzésre és ez a létszám állandósítva lesz a jövőben. A katonai-tűzoltókat az önkéntes tűzoltóság szerelte föl a szükséges eszközökkel. *Mihalik* Béla e sikerült reformjáért teljes elismerésünket bírja és a midőn egyrészt a városra tűzbiztonságát illetőleg ez ujitásból kifolyólag nagy megnyugvást érzünk, másrészt azonban nagy horderejű hasznát látjuk ennek az intézménynek arra nézve is, hogy a tűzoltásra kitanított katonaság — szolgálati ideje lejárta után — hazakerülve, más és más helyen levő otthonának, szülő falujának lesz megbecsülhetetlen hasznára és apostola a tűzoltás szent eszméjének.

(»Kassai szemle«).

Tüzeset. Siófokról vettük a hírt, hogy az ottani gőzmalom nov. 16-án hajnali 3 órakor teljesen leégett. A tűz nagyterjedelmű volt, mindazonáltal sikerült a teljes számban és 4 fecskendővel kivonult siófoki önk. tűzoltótestületnek hat órai kemény munka után a tüzet a malom épületére lokalizálni és így a raktárokat, valamint a gépházat megmenteni. A siófokiak ezen derék munkájuknak köszönhető, hogy a kár nem nagyobb mint 20—25.000 frt.

IRODALOM.

A magyar tűzoltó-testületek statisztikai kimutatása az 1890. évről. A nmélt. magy. kir. belügyminiszterium útján beérkezett adatok alapján és a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának megbízásából összeállította *dr. Szily József* szövetségi titkár s a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Tehát valahára biztos adatokon alapuló statisztika, mely nem mondható csak hozzávetőlegesnek, mivelhogy az adatok ez egyszer közigazgatási úton szereztettek be. És ez éppen a tűzoltó-szövetség 20 évi fennállása után a legelső statisztika, mely legalább tájékozást nyújt arra nézve, hogy miként áll ezen ügy országszerte. Hogy az összegyűjtött adatok még mindig szomorú képet mutatnak, az eltagadhatatlan, ha számításba vesszük, hogy Magyarország majd 15,000 községe közül csak 1,800-ban van rendszeres tűzoltó-testület. Hol van 13,000-en felüli községek tűzoltósága? Hol van az 1888-ban kibocsátott kormányrendelet végrehajtása, mely minden községre a tűzoltó-testület felállítását megszabja?

Dr. Szily valóban érdemes munkát végzett, de egyúttal nehezett is, mikor a statisztika összeállítására vállalkozott, mert amennyire igaz, hogy — mint ezt az előszóban fel is említi — az országos tűzoltó-szövetségnek ez nemcsak hivatása, de egyúttal alapszabályszerű kötelessége

is, annyira igaz és köztudomású, hogy a tűzoltó-testületek egy tekintélyes száma fázik minden írásos és hivatalos aktustól s nehéz tőlük megkapni bármily csekély munkával járó dolgot, azaz, hogy eddig így cselekedtek, most kevés kivétellel majdnem valamennyien megemberelték magukat, legalább erre mutat az a tény, hogy 1761 tűzoltó-testület küldötte be a statisztikai kimutatását; igaz, hogy pressio alatt, mivel hogy kénytelenek voltak a közigazgatási úton kibocsátott kérdőíveket záros határidő alatt beküldeni. Hogy tehát daczára ennek, számtalan testület mégis elmaradott, azt bátran állítani lehet, sőt biztos is. De ezek tán mégsem numerálnak és értékkel sem bírnak, különben törődtek volna a dolog iránt s így nélkülök is el lehet lenni. Miért is mondhatjuk, hogy a mű ezen állapotában is teljes. — A jeles munka 200 oldalra terjed és igen ügyesen s lelkiismeretesen van csoportosítva megynkint, s ezekben a tűzoltó-testületek betürendben; azután következik az összesítés s végül a betürendes névmutató. — Majdnem hihetetlen, de a kimutatás szerint való, hogy vannak Magyarországon vármegyék, hol csak egyetlen tűzoltó-testület létezik s inkább azt volnánk hajlandók hinni, hogy nem küldték be a kimutatásukat, — ime pedig *Bereg, Csongrád, Fogaras, Ugocsa* és *Ung* vármegyék egy-egy tűzoltó-testülettel szerepelnek; míg ellenben mint örvendetes körülményt

jegyezhetjük fel, hogy 100-on felüli tűzoltó-testülettel szerepelnek: *Pozsony, Sopron, Szolnok-Doboka, Torontál* és *Vas* vármegyék, sőt *Sopron* vármegye tiz híján 200 tűzoltó-testületet mutathat fel s ez által büszkén az első helyet foglalhatja el az egész országban. *Budapest* fő- és szék-város maga 31 tűzoltó-testülettel szerepel

A statisztika összesítéséből a következő érdekesebb adatokat közöljük: Az 1761 tűzoltó-testület helyein, illetve területén a házak száma 709,258, lélekszám 4.879,523. — A tűzoltó-testületek tagjainak száma, működők: 88,958, alapítók: 10,948, pártolók: 39,263. Fecskendők száma: 3534, ezek közül 80—100 mm. hengerátmérővel bíró: 2492 és 100 mm. felüli 1044 fecskendő s ehhez 206,149 méter tömlő van. Állandó lófogatok száma: 1340. Községi segélyösszege forintban: 176,947. A fent kimutatott 1761 testületből az országos tűzoltó-szövetségnek 545 tagja. A tűzoltó-testületek segélyalapjai 167,125 frttal rendelkeznek.

Egy szembetűnő hibáját a statisztikai kimutatásnak azonban mégis fel kell említenünk és ez az, hogy az önkéntes és egyéb alapokon nyugvó testületeket nem különítette el azon néhány hivatásos tűzoltó-testületektől, melyek, valamint hogy Budapesten, úgy néhány vidéki nagyobb városban is a statisztika végeredményének számszerű csoportosítását lényegesen ferde irányba terelik. Nevezetesen nem helyes az, hogy a kimutatott 1761 testület bevétele 411,120 frttal, kiadása pedig 513,412 frttal van felvéve. Ez által több mint 100,000 frt deficit mutatkozik, mely az első pillanatban gondolkodásba ejti a figyelmes olvasót. Hogy lehet 100,000 frttal többet kiadni, ha az nincsen meg bevételben? Ennek magyarázatát abban adjuk, hogy a hivatásos tűzoltó-testületek kiadásai ugyan felvételtek, de a bevételi rovatból az egyensúly helyreállítása céljából kimaradtak. Ez pedig a fő- és székvárosban magában véve mintegy 135,000 frtot tesz ki. Ha ezen 135,000 frttal bevételben a fenti 100,000 frtot fedezzük, eredménye az, hogy mintegy 35,000 frt többlet mutatkozik, mely azonban még többre rughat, mivel hogy Szeged, Szabadka, H.-M.-Vásárhely stb. hivatásos tűzoltó-testületeinek költségei, melyek előttünk e pillanatban ismeretlenek, a bevételből valószínűleg hasonló módon kimaradtak.

Jövőre nézve — különféle szempontokból kiindulva — egyáltalán ajánlanók, ha a statisztikai kimutatásban az önkéntes és kényszer tűzoltó-testületek, valamint a hivatásos testületek külön-külön sorolatnának fel.

A Képes Tűzoltó Ujság ünnepi kiadása, mely a pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület 25 évi fennállásának 1892. évi augusztus hó 14. és 15-én rendezett örömmünnepe alkalmából látott napvilágot, dualisztikus nyelvezete folytán is érdekes munka, kétségkívül helyet érdemel bármely könyvtárban, de kétszeresen érdekelheti a tűzoltó-testületeket. — Mert ha valamely testületnek jubileuma magában véve individuálisnak látszik is az első perczen, ha meggondoljuk, hogy az annak alkalmából kiadatni szokásos emlékművek többé-kevésbé történeti értékűek, világossá lesz, hogy az másokat is, legközelebből pedig a rokontestületeket érdekelheti, kellene, hogy érdekelje, mert az emlékezésből tanulságot merithetni, erre pedig tagadhatatlanul szükség van. — A mű maga 32 nyomott oldalra terjed, 5 képpel és egy a jubileum alkalmával rendezett díszgyakorlat tűztámadási tervezetével.

A fölapon *Duchek* J. E. verses ünnepi üdvözlése, mely a jubileum alkalmára s az akkor egybesereglett vendégbajtársaknak szól és igen szép s meleg hangban irt tiz, egyenként négysoros versre terjed. — Második a prózában, de szintén nagy melegséggel megirt »Isten hozott«, melylyel a vidéki bajtársakat fogadja. — *Báró Friesenhof* Gergely ó-széplaki ö. t. parancsnok és Nyitra-

vármegye zsámbokréti kerülete tűzrendészeti felügyelője cikke következik ezután »Falusi tűzoltóságaink és a vármegyei tűzoltó-szövetségek« czimmel, melyben a járási tűzoltó-szövetségek mellett tör lándzsát, — tagadhatatlanul érdekes fejtegetéssel és indokolással.

A mű 12—14. lapjain dióhéjba szorítva le van írva a pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület 25 éves története, 1867—1892-ig. Le van írva a jubiláris ünnepély három napra terjedő sorrendje is. A »tűz-távjelzés« több ábrával illusztrált leírása igen érdekes. »A bajorországi tűzoltók halálözási-pénztár intézménye« czimvel *Groidl* Gy. által tartott felolvasás is le van ebben a műben nyomtatva, mely igen érdekes és tanulságos dolgokat tárgyal. Van azután egy kidolgozott s 78 ű-ra terjedő tervezet, »A magyar országos tűzoltóság alapítandó »elhalálözási pénztár-egylete« alapszabályainak tervezete« czimmel, — melytől szintén nem szabad megtagadni az érdekességet. — Végül következik a leírása a pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület tulajdonát képező *Magirus-féle* ulmi lajtorjának.

A műhöz fűzött képek, helyesebben arcképek igen érdekesek és szép kivitelűek, s fölöttébb ügyes gondolat volt a pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület jubiláris csoportképének fénynyomatát közölni, melyen a testület tisztikara s legrégebb tagjai egyenként mellkép nagyságu felvételben szemlélhetők. *Szalay Ödön*, kir. tanácsos, országgyűlési képviselő, a testület elnökének arcképe díszmagyarban jelent meg, igen szép kivitelben, melléje van adva biographiája, melyből megtudjuk, hogy *Szalay* úr Budapesten, 1840. évi május hó 9-én született, 1861-ben már Pozsony vármegye tiszteletbeli jegyzője volt, 1867. évben Pozsony városa városi kapitány-helyettesé választotta, s mint ilyen élénk és tevékeny részt vett a pozsonyi tűzoltóság megalapításában és az alakuló-közgyűlésen parancsnok-helyettesé lön megválasztva. 1872-ben ügyvédi irodát nyitott s mint ilyen a tűzoltóság elnökévé lett. 1881-ik évben a bazini kerület országos képviselőjévé választotta s azóta állandóan ezen kerületnek a képviselője.

Martinengő Nándor, a pozsonyi önkéntes tűzoltók főparancsnoka, tűzoltó-egyenruhában jelenik meg előttünk arcképében, erről is csupa jószág, emberszeretet és az igazi bajtársi érzület fénye és melege sugárzik le. Az érdekes »öreg úr«, ha szabad őt így neveznünk, mindnyájunk előtt igen jól és előnyösen ismeretes, életrajzát sokszor olvastuk, élete külsőben is nyitott könyv, melyben barátai és tisztelői mindig csak szépet, jót és nemeset olvashattak, felséges királyunk többször kitüntette, — bajtársai pedig »Nesztoruk«-nak nevezik.

Voit Gyula, a pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület gyakorló-mestere már 27 év óta él testtel-lélekkel ezen foglalkozásának; egyenruhás arcképe hatalmas bajuszával olyan benyomást tesz reánk, hogy előtte másképp, mint »hápták«-ban állni nem is lehet; derék, szorgalmas és ügybuzgó férfiú, ki már 27 tűzoltó-testületet vezetett be a tűzoltóság szakmájába.

Gróf Széchenyi Ödön pasa teljes díszben felvett arcképét is láthatjuk s örömmel üdvözölhetjük a műben, mint a pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület tiszteletbeli főparancsnokát, melyhez *Meyer-Elbing* Oszkár irt egy igen érdekes hosszabb cikket »A konstantinápolyi tűzoltóság és Széchenyi pasa« czimmel, adva ehhez röviden a nemes gróf nem annyira életrajzát, mint inkább a konstantinápolyi tűzoltóság organisatiójának némi leírását. Sajnáljuk, hogy ebben több helyen ferde elnevezések és helytelenül felfogott viszonyok iratnak le, melyek által a tények egész más világlatot nyerne.

Még egyszer ajánljuk a művet a tűzoltóságok figyelmébe. — Kapható Pozsonyban a »Képes Tűzoltó Ujság« szerkesztőségénél.

VEGYES.

Uj módja a villámhárításnak. A nagy városok fölött elvonuló zivatarok villámcsapásai rendszeren kisebb-nagyobb bajokat okoznak. Nem is csoda, mikor manapság 2 vagy 3 villámhárító jut 100 házra. A viharfelhők hatalmas villamosságának kiegyenlítésére *Klimpert Richárd* a »Praktische Physik«-ben azt ajánlja, hogy a tetőgerinczet és annak kimagasló részeit, valamint a kéményeket a nagy villámhárítók helyett oromdiszszé alakított apró csúcsokkal vagy zegzugosan kivágott rézfésűvel lássák el. Minden *m*-re 16–20 csúcs jusson. A sok csúcs a légkör villamosságát minden szikraképződés nélkül egyenliti ki. A szabadon álló épületek minden 100 *m*²-nyi beépített területére egy-egy 5 *mm* vastag levezető rézdrót szükséges; városokban 250–300 *m*²-re juthat egy vezeték, melynek egyik vége az oromdiszszéig vagy fésűhöz, másik vége a földbe ástott fémlaphoz (földvezeték) erősítendő. A villamosság elvezetésére fölhasználhatók a gáz- és vízvezetőcsövek, továbbá a fémből készített ereszcatornák is, ha a földdel jól érintkeznek.

Szerkesztői üzenetek.

D.... F...., Istvánföld. Szives megemlékezéséért fogadja legmelegebb köszönetünket. Igen sajnáljuk, hogy lapunk szünetelése folytán, melyoly körülmények által idéztetett elő, amelyek eddig legyőzhetetlenek voltak, kivánságának eleget nem tehetünk. Külön cikkkezés egyébként sem lett volna lehetséges, mert a tárgyat általánosságában többször már megbeszéltek; de az atakításról szóló hírt, úgy a hogy az a beküldött lapban foglaltatik, legközelebbi számunkban hozni fogjuk. Ha egyebekről értesíthet, szívesen fogjuk közölni.

B.... A...., Pilis-Maróth. Örömmel olvastuk levelét és köszönetünket fejezzük ki az abban foglalt jó kivánságaiért. Mi csak igyekszünk megtenni mindazt, a mi lehetséges, addig a meddig az lehetséges lesz. — Ha pedig letesszük a lantot valamikor, előbb-utóbb, akkor is a visszaemlékezés édesebb lesz a kívülről nyert, mint maga a szülőföld nyújtotta elismerések fölött. Amazokhoz legalább

nem fűződik a keserűség emlékezete is. Valamikor beküldött cikkét »a kör«-ről felhasználni kívánnók. Értesítsen bennünket, vajjon hogy áll az ügy ez irányban, mert erről eddig hallgatott.

Illustr. Feuerwehr-Zeitung szerkesztősége. Kivánságának, habár késedelemmel, de megfeleltünk igen szívesen. Kérjük tisztelettel az átengedett cliché hozzánk visszaküldeni. Bárminemű szolgálatokra készen, fogadja collegiális üdvözlötünket.

R.... S...., Csurgó. Vettük becses sorait. Nyugtalan-kodását értjük, de elcsüggedésre nincs oka. Még nem fagyott be minden. Ne feledje el, hogy nekünk egyéb dolgaink is vannak, és hogy a képesítő okmány kiadása, tekintve, hogy az a parancsnokság határozatától függ, noha a vizsgabizottság jelentését már beterveztette, annak utóbbi üléseiben döntetett el. A technikai előállítás a titkárságot illetően, mi azt megsürgöttük. Lapunk megjelenését inaugurálja e példány, melyet kezében tart. Gondoskodva van annak rendes folytatásáról. Legyen szabad remélnünk, hogy a tollat forgató bajtársak sorában Önt is üdvözölhetni fogjuk, mi részünkre szolgáló tevékenységével.

Felelős szerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Gőz- és kézfecskendők, tűzoltó-szerek és trágyalének szagtalan levezetésére szolgáló szivattyuk elárúsítására ügyes és megbízható

szakképzett képviselők

kerestetnek.

Ajánlatok **E. C. FLADER** fecskendő-gyárába **Sorgenthalban** (Pressnitz mellett, Csehországban) intézendők.

Ő cs. és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítója.

* Alapított 1858. *

WALSER FERENCZ

* Alapított 1858. *

első magyar

gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődéje

Budapest, VII, Rottenbiller-utca 66.

Szállít

a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium
tűzrendészeti magas kormányrendelete alapján
összeállított és az előirt szerelvényekkel
felszerelt

községi egységes vészvonatokat,

továbbá **községek és a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdonyfecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat,** és minden egyéb mentőeszközöket, és **köteles tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek** egyéni felszerelésit a legutolsó részletekig. **Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Waiser-féle tömlőcsavarral láttatnak el.** Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak, mely végre az illető fecskendő **vészállító könyökdarab** beküldése keretük.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban 7000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

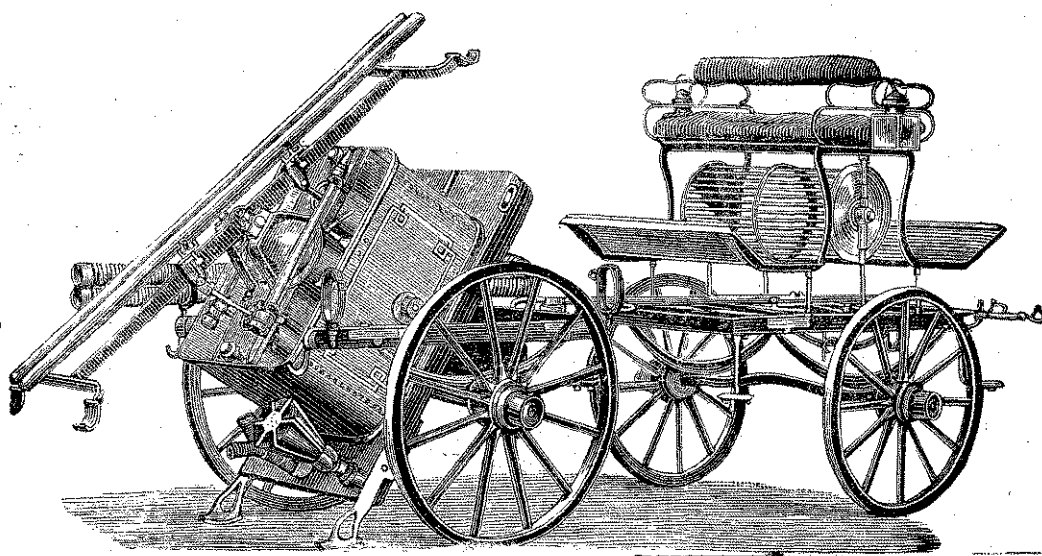
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet:  Tűzoltószergyár:
Budapest, Andrásy-út 8. Budapest, Nádor-utcza 46.

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52.971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőknek csak ércszelepek a be-
csiszol érczúgattyúk alkalmazhatók.



Fecskendőknek, saját új találmányainkon,
fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint:
tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsik, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mézga- (gummi) és kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőknek, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szivótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitünőbb fanemből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetű, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilárdan készítünk.

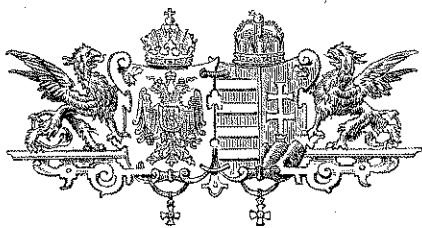
*A t. cz. egyleteknek, előljáróságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

**A budapesti országos kiállításon kitűnő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁS!

Alapított 1816-ban.



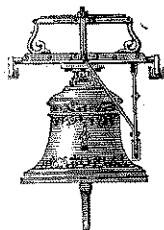
Hazánk legrégebb tűzoltó-, szivattyu- és kút-gyára, harang- és érczöntője

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

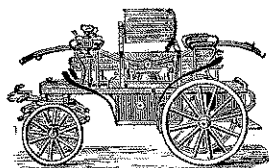
es. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **feskendőiket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangú harangokat a vasszerkezetű harangállványokat.



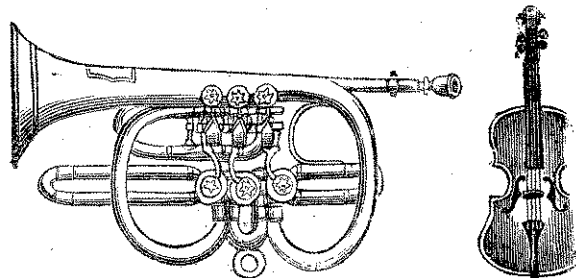
Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.



Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség! *

Saját javító-műhely.

MICHL JÁNOS és FIA
hangszergyárosok
GRASLITZBAN, CSEHORSZÁGBAN.



Gyártmányaikat ajánlják a t. tűzoltó-testületeknek hangszerszükségleteik beszerzésére.

Gyárunkban készülnek a legjobb minőségű mindenféle **trombiták, kürtök és helikonok; nagy és kis dobok; réztányérok; klarinéták; fuvalák és plukolok; nemkülönbön hegedűk, violák, gordonkák és bőgők** stb.

Nagy raktára **jelzősíp- s jelzőkürtöknek; riadókürtöknek; valamint oitherák, száj- és húzóharmonikák** nagy választékban.

Nagyobb mennyiségű megrendeléseknél, zenekarok teljes felszerelésénél a legelőnyösebb fizetési feltételeket szabunk meg. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Saját javító-műhely.

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

Perzsa császári udvari és hadsereg-szállítók.



Szerb királyi udvari és hadsereg-szállítók.

TILLER MÓR és TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZET

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket

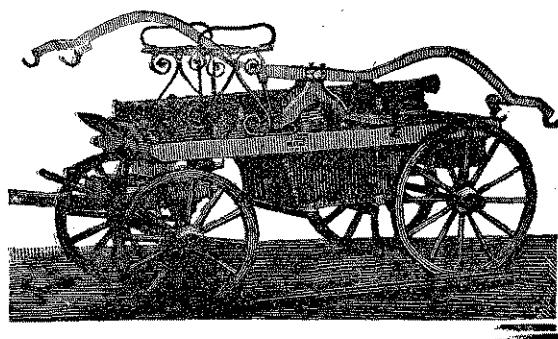
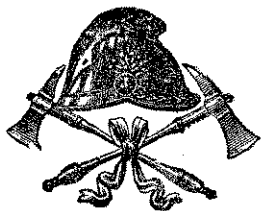
mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, diszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

* Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivőeszközök, érmek és rendjelek. *

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kívánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: **Tiller udvari szállító, Budapest.**

5 évi
jótállás!



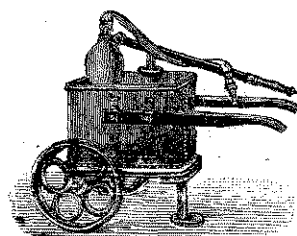
10 évi
részletfizetés mellett!



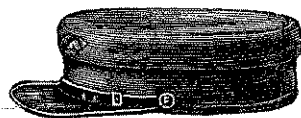
TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.



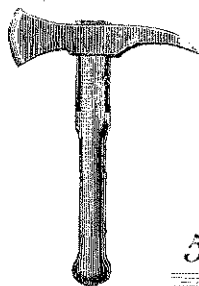
Gyár: Külső váczi-út 1527.
Mintatelep: váczi-körút 78.



Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-gyárban Udvarhely vármegye községei részére megrendelt 95 drb. nagyfalusi fecskendőt és 12. drb. targonca fecskendőt nevezett gyárnál kiprobáltuk és azok a bemutatott mintafecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt úgy a kiállítás, mint működési képesség tekintetében a mintafecskendőket **jóval felülmúlták** és teljes elismerésünket érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.



N.-Solymosi Kocz Ármin s. k.
mint a sz.-udvarhelyi önk. tűz. egyt. alparancsnoka, biz. tag.

Bárány N. Ernő s. k.
a föv. önk. tűz. test. főparancsnoka.

Ugron János s. k.
Udvarhelymegye alispánja.

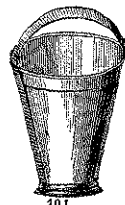
Csillag József s. k.
másod oszt. parancsnok.

Ugron Gáspár s. k.
biz. tag.

Soó Gáspár s. k.
biz. tag.

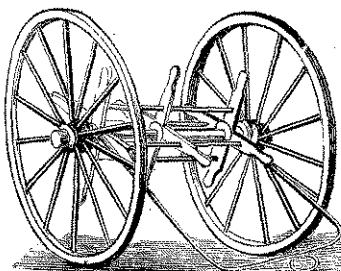
Szidanits Ferenc s. k.
budapesti önk. tűz. oszt. parancsnok.

Christe Loránd s. k.
a budapesti önk. tűz. test. I. sziv. szak. parancsnoka.

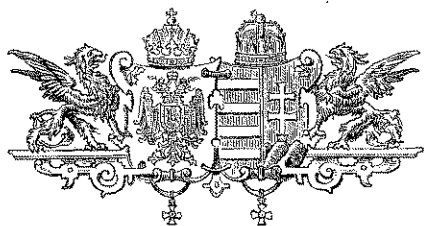


5 évi jótállás!

5 évi jótállás!



Alapított 1816-ban.



Hazánk legrégebb tűzoltó-szer-, szivattyu- és kút-gyára, harang- és érczöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

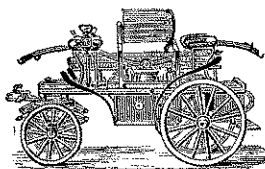
es. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőiket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.



Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

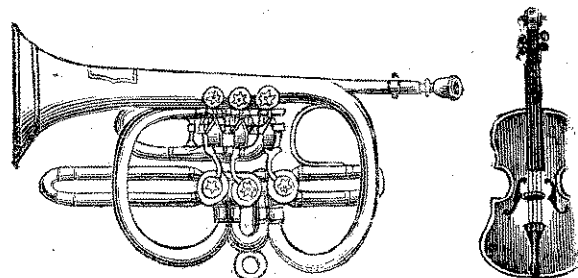


Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

Saját javító-műhely.

MICHL JÁNOS és FIA

hangszergyárosok
GRASLITZBAN, CSEHORSZÁGBAN.



Gyártmányaikat ajánlják a t. tűzoltó-testületeknek hangszerszükségeik beszerzésére.

Gyárunkban készülnek a legjobb minőségű mindenféle **trombiták, kürtök és helikonok; nagy és kis dobok; réztányérok; klarinéták; fuvalák és pikolok; nemkülönben hegedűk, violák, gordonkák és bőgők** stb.

Nagy raktára **jelzősíp- s jelzőkürtöknek; riadókürtöknek; valamint oitherák, száj- és húzóharmonikák** nagy választékban.

Nagyobb mennyiségű megrendeléseknél, zenekarok teljes felszerelésénél a legelőnyösebb fizetési feltételeket szabunk meg.
Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Saját javító-műhely.

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

Perzsa császári udvari és hadsereg-szállítók.



Szerb királyi udvari és hadsereg-szállítók.

TILLER MÓR és TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZET

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánlatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket

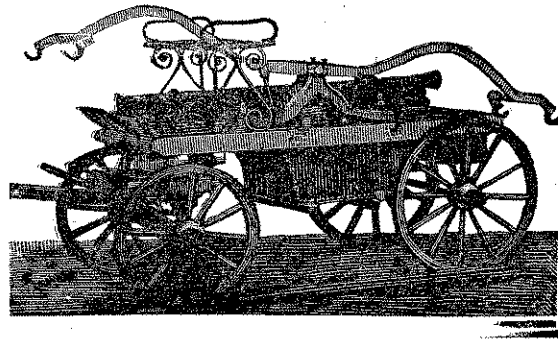
mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipokat, sapkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivőeszközök, érmek és rendjelek.

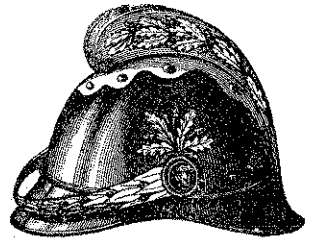
Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kívánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

**5 évi
jótállás!**



**10 évi
részletfizetés mellett!**

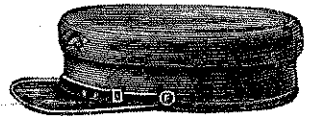
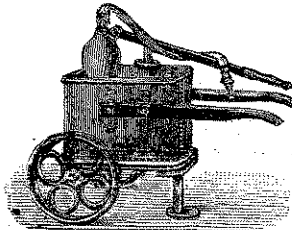


TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

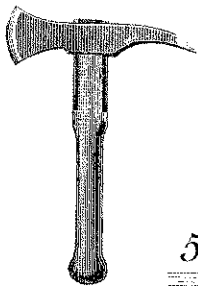
**Gyár: Külső váczi-út 1527.
Mintatelep: váczi-körút 78.**



Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-gyárban Udvarhely vármegye községek részére megrendelt 95 db. nagyfalusi fecskendőt és 12. drb. targoncza fecskendőt nevezett gyárnál kipróbáltuk és azok a bemutatott mintafecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt úgy a kiállítás, mint működési képesség tekintetében a mintafecskendőket **jóval felülmúlták** és teljes elismerésünket érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.



N.-Solymosi Kocz Ármán s. k.
mint a sz.-udvarhelyi önk. tűz. egyl. alparancsnoka, biz. tag.

Bárány N. Ernő s. k.
a főv. önk. tűz. test. főparancsnoka.

Ugron János s. k.
Udvarhelymegye alispánja.

Csillag József s. k.
másztó oszt. parancsnok.

Ugron Gáspár s. k.
biz. tag.

Soó Gáspár s. k.
biz. tag.

Szidanits Ferencz s. k.
budapesti önk. tűz. oszt. parancsnok.

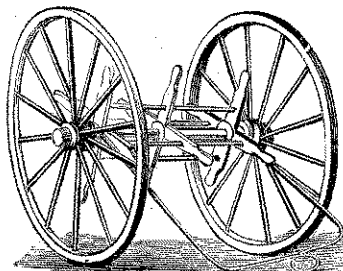
Christe Loránd s. k.
a budapesti önk. tűz. test. I. oszt. parancsnoka.



5 évi jótállás!



10 évi részletfizetés mellett.



5 évi jótállás!



10 évi részletfizetés mellett.

Tulajdonosa az osztr.-magy. cs. és kir. kizárólagos szabadalomnak.

DISZOKLEVÉL UJVIDÉKEN 1888.

DISZOKLEVÉL ESZÉKEN 1889.



Alapított 1852.

Arany érem.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

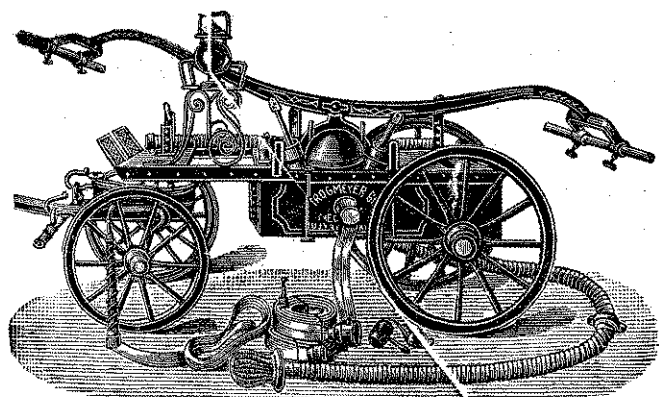
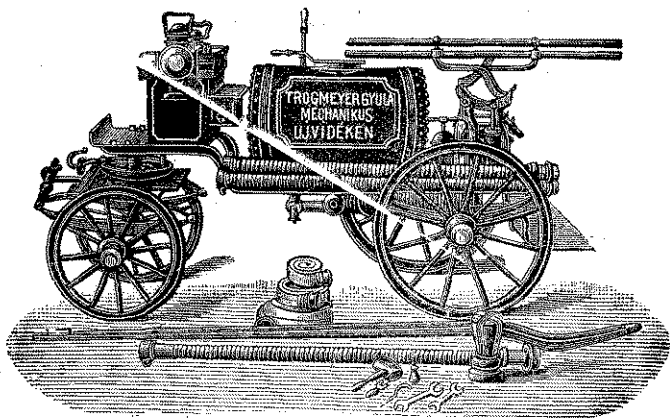
Arany érem.

TÜZFECSKENDŐ- ÉS KÚT-SZIVATTYÚ-GYÁR TROGMAYER GYŰLÁ

MECHANIKUS UJVIDÉKEN

ajánlja a községi előjáróságoknak és tűzoltó-testületeknek elismert künöségű **tűzfecskendőit és tűzoltó-szerelvényeit**, különösen pedig **szabadalmazott, egytetemes ol tvonatait** (fecskendő s vízfordó egy kocsin) szilárd kivitel, nagy működőképesség, a szelepek könnyű hozzáférhetésének jótállása mellett.

Mindenféle tűzoltói felszerelések. Árjegyzék ingyen. Olcsó árak. Előnyös részletfizetés.



Ö t é v i j ó t á l l á s

K o d v o z ó f i z e t e s i f e l t e t e l e k .

Handbuch

zur
Errichtung und Einübung

Disciplinirter Feuerwehr-Corps.

Irta

KRAUSE WALDEMÁR

Budapest főváros volt tűzfelügyelője,
az arany érdemkereszt tulajdonosa.

**Ezen mű már csak német
nyelven kapható.**

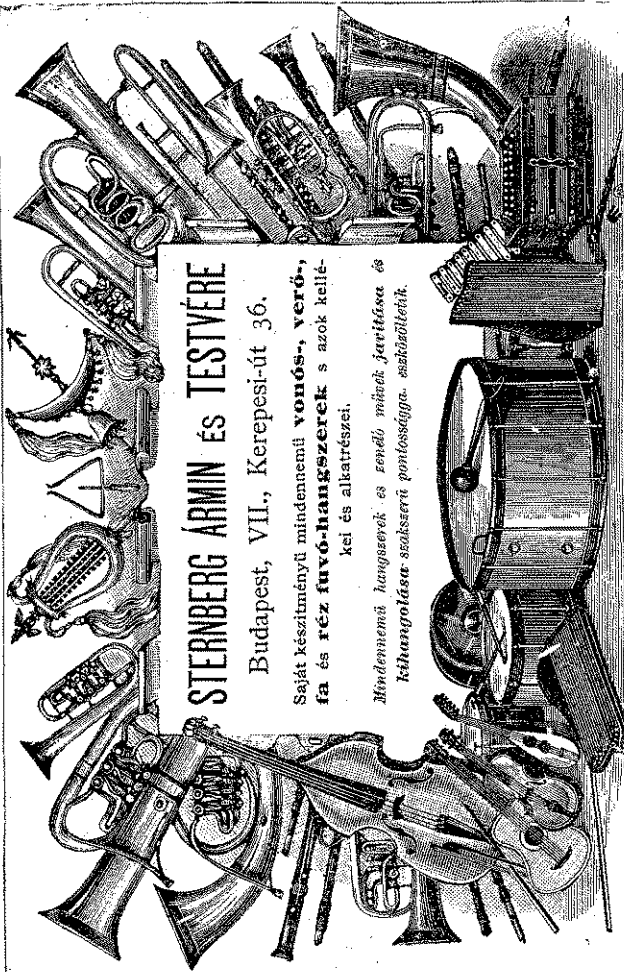
Ara 1 forint 25 krajczár.

Megrendelhető

e lap kiadóhivatalánál: VIII, Pál-utca 3. szám,
I. em. 12. ajtó.

**A mű 1 forint 30 krajczár beküldése mellett bérmentve
küldetik meg.**

Nagy képes árjegyek ingyen és bérmentve.



STERNBERG ÁRMIN ÉS TESTVÉRE

Budapest, VII., Kerepesi-út 36.

Saját készítményű mindenemű **vonós-, verő-,
fa és réz fuvó-hangszerek** s azok kellé-
kei és alkatrészei.

Mindenemű hangszerek és zenés művek **javítása és
kiszárolása** szakaszerű pontosságga, szabálatlank.

Budapest fővárosi összes tűzoltó-testületek egyedüli szállítója.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

<p>SZERKESZTŐSÉG: Budapest, IV., muzeum-körút 9-ik szám. Kiadóhivatal: VIII., Pál-utca 3. szám, I. em., 12. ajtó.</p>	<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr. A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 1 frt 20 kr. Egyes példányok ára 20 kr. Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czímzendők.</p>	<p>HIRDETÉSEK a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel. Többszöri hirdetésnél tetemes árengedmény.</p>
<p>MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.</p>		

TARTALOM: Előfizetési felhívás. — Tűzoltó-testületi zászlók. — *Hivatalos rész.* — *Általános rész.* Harmincz év a magyar tűzoltóság történetében. — Megyei tűzoltó-szaktanfolyam. — *Technikai rész:* A biberachi Lieb J. G. cég-féle újabb gépszerkezetű löerővel szállítható létrákról. (Vége.) — *Testületek köréből:* A debreczeni tűzoltó-testület parancsnokságának jelentése a XV. évi rendes közgyűléshez.

— Az erzsébetfalvi önkéntes tűzoltó-testület választmányának jelentése a folyó évi július 3-án tartott közgyűlésen. — A torontálmegyei tűzoltó-szövetség előértekezlete. — A zalavármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése. — A tiszafüredi önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának jelentése. — *Irodalom.* — *Hírek.* — *Vegyes.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hírdetések.*

Előfizetési felhívás.

Időn a »Tűzoltó-Közlöny« jövő számával XV. évfolyamába lép, nem csak az előző évekhez hasonlóan, de sokkal fokozottabb módon igyekezni fog oda hatni, hogy hazai tűzoltó-intézményünk további fejlődését ne csak előmozdítsa, hanem jótékonyan hasson a már létesített vívmányok megszilárdítására. Ez irányban célunk: semmit sem mulasztani el és semmit sem hagyni figyelmen kívül, a mi felfogásunk szerint a nemes cél elérésére szükségesnek és jónak mutatkozik. Igyekeznünk fogunk, hogy lapunk változatos és a tárgyra vonatkozó érdekes tartalommal jelenjék meg; ennél fogva folytonosan gondoskodni fogunk arról, hogy szakcikkek s úgy a hazánkban, mint külföldön előállított új tűzoltó-szereknek ismertetése és lehetőleg képekben és rajzokban való bemutatása, nemkülömben a tűzrendészetet érintő és illető cikkek közlésével módot és alkalmat nyujtsunk az érdeklődőknek nem csak a saját ismereteik szélesbitésére, hanem az általuk észlelt és szerzett tapasztalatok közlésére is, miért is elvi kérdések tárgyilagos megvitatására lapunk mindig tért enged.

Lapunknak beosztása marad a régi, de igyekezetünk lesz a régi beosztás keretében a legváltozatosabb tartalmat nyujtani t. olvasóinknak; ezenkívül figyelmünk arra is irányul, hogy a lap a meghatározott időközökben pontosan megjelenjék, hogy ezáltal úgy az igen tisztelt bajtársak, mint az ügyünk iránt érdeklő és azt fejlődésében figyelemmel kísérő t. olvasóink kívánságának eleget tegyünk.

A lap szerkesztésében azonban lényeges változás áll be; ugyanis a magánügyeivel rendkívül túlhalmozott, eddig egyedül működött szerkesztő, **Bárány N. Ernő** a felelős szerkesztőségről lemondván, mint főszerkesztő fog tovább fungálni, míg a felelős szerkesztőséget **Kálmán Géza**, lapunknak már egy ízben volt belmunkatársa veszi át.

Lapunknak előfizetési díja szintén marad a régi, az az **egy évre 2 frt 40 kr.** (4 korona és 80 fillér) **fél évre 1 frt 20 kr.** (2 korona 40 fillér). A lap a magyar orsz. tűzoltó-szövetség tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg. — Hasonlóképen fentartjuk kedvezményünket azon t. bajtársaink számára, akik testületileg a magyar orsz. tűzoltó-szövetséghez tartoznak s a kik a magok számára egy példányt megrendelni kívánnak. Az ily tagok számára az előfizetési díj feléért, vagyis 1 frt 20 kr. (2 krn. 20 fillér) a lapot egész éven át küldjük meg.

A »Tűzoltó-Közlöny« **egyelőre** rendszeren egyszer minden hó 10-én 16 oldalú terjedelemmel jelenik meg és azonnal szétküldetik.

Hírdetések kedvező feltételek mellett a kiadóhivatal által vétetnek fel.

Ugy az előfizetések, valamint a hirdetések, melyeknek díjai előre küldendők be a kiadóhivatalhoz, legcélszerűbben posta-utalvánnyal eszközölhetők. Régi előfizetőinket pedig arra kérjük, hogy az előfizetési díjakat minél előbb beküldeni sziveskedjenek, még pedig úgy, hogy egy régi czimszalagot a posta-utalványra ráasztva küldjenek be.

A „Tűzoltó-Közlöny“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Tűzoltó-testületi zászlók.

A »Tűzrendészeti Lapok« folyó évi szeptember hó 5-én megjelent 17. számában »A zászlók és a tűzoltóság« czime alatt a zászlóknak a tűzoltó-testületeknél való felvétele ellen kel síkra. Üres parádénak, fölösleges cifraságnak jelzi, melynek háttére a nagy evés-ivás; — voila tout!?

Feltettük magukban, midőn nagy figyelemmel — és a budapesti önk. tűzoltó-testület révén gondolkozva: aktualis érdeklődéssel a cikket átolvastuk, hogy alkalmilag tiszteletteljes megjegyzéseinkkel visszatérünk a tárgyra, mely collegánk imitt-amott az ország — mint mondja — »első önk. tűzoltó-testületeit« érintő csipős apostrofálásai miatt elegendően érdemes arra, hogy vele foglalkozzunk.

Nem elfogultság az, mely minket ebben vezérel és nem azért szólalunk fel, mert a fővárosi önk. tűzoltó-testület ez évben szentelt zászlót Konstantinápolyban, — tulajdonképen csak előzménye lévén a bekövetkezendő folytatásnak itt helyben, — sem nem azért, mint hogyha találva éreznők magunkat; hanem azért, hogy tisztázva lássuk az eszmét, melyet collegánk az ő megvetése alá eltemetni akar.

Hogy nem elfogultság az, mely bennünk azon meggyőződést ébresztette, hogy a cikk, minden egyéb jó tulajdonságai mellett, legalább nem mindenben igazságos, sem irányban, sem conclusióban, azt dokumentálni kívánjuk azáltal, hogy mi feltétlenül aláírjuk mindazt, mit a cikk a zászlók, alapjában azok megszerzése körüli viszonyok tekintetében és annak itt-ott, valóban silány és mindennapi, sőt czéltalan és nevetségessé váló módjában kifogásol; mert mi egyetértünk abban, hogy csak azon testület engedje meg magának a »cifra selyemdarab« bármikénti beszerzését, — hisz egyáltalán ajándékba nyerik azt, — a melynek szénája rendben van. Előbbre való a szerek beszerzése és gondozása, előbbre a testület szakszerű kiképzése és csak akkor, jóval később, midőn a nyilvános aktióban mindenkoron helyén állott kifogástalanul, csak akkor engedje meg magának azt, hogy — midőn a szervezett lét s a gyakorlati tökély biztosítva van, ethikai szempontból a zászlóra is kerüljön a sor. Ha így cselekszik, nem eshetik kifogás alá és senkinek eszébe sem juthat, hogy még »Piripócs«-ot is megróvja azért, mert van bátorsága lenni a föld kerekiségén és vágyódní zászló után.

Mi is kárhoztatjuk a zászló beszerzését ott, hol a testület zsenge kora, szervezetlensége, gyakorlatlansága azt indokoltta nem teszi; szóval, hol még nem numerál mint társadalmi institutio, mert nincs multja, alig van jelenje, még nem faktor, még nem vívta ki magának sem az általános becsülést, sem a feltétlenül megszerzendő és féltékenyen megőrzendő tekintélyt, hogy ott, hol mindezen vívmányok még csak a jövő napok becsületes munka mellett elérendő időszakában rejlenek; zászlóról ne álmo-

dozzanak, nagy garral, nagy apparátussal ne avaszanak fel zászlót. Mert mi a zászlót a tűzoltó-testületeknél szintén nem tartjuk feltétlenül szükségesnek ugyan, ha azonban a társadalom ebbeli szokásaiból kiindulva, mi azt mint jelvényt, szépnek és magasztosnak mondjuk és megengedhetőnek találjuk, ezáltal mi azt akarjuk kifejezni, hogy mi a zászlót a jutalom jelképének tartjuk és csak ott engednők alkalmazni, hol az valóban egy megérett és befejezett ügynek, egy minden tekintetben kötelességének megfelelő testület derék munkájának s kivívott tekintélyes positiójának elismerésképen nyújtott megjutalmazását jelzi.

Ily értelemben gondoljuk, mi a zászló ethikai jelentőségét, erkölcsi becsét és biztosak vagyunk abban, hogy az ily interpretációja a nagyon incriminált »cifra selyemdarab«-nak még az olyannyira ingerült collegánknak is tetszésére fog lenni. — Midőn tehát az ország »első önk. tűzoltó-testületei« reputációját ab ovo védve látjuk az által, hogy ők, az érettség fokán, megajándékoztattak a zászlóval, mert jutalmazásképen megérdemelték a multért a jelenben, kérdés, vajjon sikerült-e »Piripócs« becsületét szintén megmentenünk. Ha nem, ám álljon elő és védje meg maga magát!

Collegánk cikkében van igen sok tanulságos dolog, jó tanács és valóban méltánylandó buzdítás arra, hogy miként tartassék meg a tűzoltó-testületek mellett a komolyság s habár némely mondása által elveti a sulykot és túlzásokba bocsátkozik, igen sokban igazat kell adnunk fejtegetéseinek. Már fent említettük, hogy mily értelemben fogjuk fel mi a zászlót a tűzoltó-testületeknél, mint egyedüli módját azoknak jogos érdemre jutásának és nem áll az, hogy mindenhol és minden körülmények között nevetségessé válik az a testület, melynek zászlója van.

Hogy egyesek ügyetlensége és nagyási mániája miatt már most a valóban komoly irányu és hivatásukban kipróbált testületek ugyanannak a révén elítéltessenek, mert zászlójuk van, azt igazságtalanul tartjuk és nincsen semmi ok arra, hogy ebbeli ténykedésükben kifogás alá essenek.

Azt hiszszük, hogy ha példával akarjuk illustrálni a dolgot, hogy mindenkinek hű emlékezetében lesz még ma is azon zászlószentelési ünnepély, mely lélekemelően és felejthetetlenül hatott a jelen voltak benső keblére, a mely Alcsuthon ment végbe 1888. július 22-én, midőn egy buzgó, derék testület, annyi évi fáradságos munkálkodás után, gyöngéd kezekből nyerte a jól megérdemelt kitüntetést, mely ily formában több erkölcsi értékkel bír, mint bármely más nyilvánulása az elismerésnek. S ez így történt több más helyen is. Ezt már csak nem lehet kifogás alá venni?!

És mivel tudjuk, hogy cikket író tisztelt collegánk első sorban minket fog vádolni azzal, hogy nézetünket változtattuk, mert hiszen a régi »gárdá«-

ból valók vagyunk mindketten, a hol az ily elvek megfogadtattak és megtartattak is, azt is eláruljuk, hogy lapunk ugyan a fent említett alcuthi zászlószentelés híre előtt a zászlók értelme és értéke a tűzoltó-testületeknél és azok miként való megszerzése fölött kész cikkével állott a sajtó előtt, azt azonban, daczára annak, hogy ugyanily fejtegetéseket tartalmazott, mint jelen soraink, félre tettük, tekintettel fenséges urunk testületének általunk is átélt magasztos ünnepélyére, tiszta kiméletből, nem akarván sérteni még a legparányibb érzését sem, ugy a szereplő magas személyeknek, valamint az alcuthi bajtársaknak; mert látszatját sem akartuk adni annak, mint hogyha mi ezen jelentőségteljes aktus hallatára érveléseinkkel tüntetőleg kívántunk volna szerepelni és esetleg félremagyarázásokra alkalmat adni.

Ha tehát collegánk hinni akarja, hogy mi mai napig sem változtattuk meg nézeteinket, a melyek az általunk hirdetett irányban talán helyesebbek, mint az ő általa oda állított merev negatiója, mint olyasféle megtagadása és megvetése egy társadalmilag sanctionált, ethikai szempontból becsülésre méltó szokásnak, — annak annyival inkább örülni fogunk, mert tény az, hogy például a fő- és székvárosi önkéntes tűzoltó-testület 22 éven át nem érezte a zászló hiányát és csak akkor, mikor Széchenyi pasa azt felajánlotta a testületnek, ébredett az fel annak tudatára, hogy oly megtiszteltetés előtt áll, mely növeli a testület tekintélyét, az adományozót pedig annál szorosabban fűzi a testület kötelékéhez.

Hogy egyesek nevetségessé teszik az ügyet, abban igazat adunk collegánknak. Mert valóban botránnyal határos az, ha valamely testületnek még felszerelése sincs, szivattyuja, tömlője sincs, szakképzettségről szó sincs és már is a priori zászlón töri az eszét a tisztikar. Valamint hogy fölöttébb nevetségés az, hogy ha a testület ünnepélyes alkalomkor pléhgalléros főparancsnokkal az élén, de csak 4—6 legénnyel zászló alatt kivonul. Kérem, tessék elhinni, — magunk láttuk akárhányszor, — lévén a testület a főváros tőszomszédságában. Ez természetesen mind nem helyes és valamint hogy a rangjelzés kérdése a csapat legénységének létszámához viszonyítva lesz megoldandó, éppen ugy kellene a zászlót is csak oly testületeknek concedálni, hol a legénység lét-

száma a zászló alkalmazását — ha már meg kell lennie — valamivel közelebb hozza a jogosultsághoz. Katonai szempontból nem tekinthetjük a zászlót a tűzoltó-testületeknél. De kimondva sincs sehol, hogy ezen symbolikus jelvény éppenséggel csak katonai szempontból vehető combinatióba.

Azt pedig, hogy egyesek nevetségés fellépésükkel éppenséggel és kizárólag az intézményt compromittálják, azt sehogys fogjuk magunkévá tenni, mert ez nem áll és igen sajnós volna, ha a közvélemény ugyanazon nézetben lenne, mint a hogy azt collegánk sötét festékekkel ecseteli. Hála, ma már csak van némi elismerése a tűzoltó-intézménynek a közönség körében és azok, kik ugy cselekednek, mint azt fent említünk, leginkább saját maguk személyét teszik nevetségessé.

Ismételjük, hogy a helyes kifogásokat mi feltétlenül aláírjuk és magunkévá teszszük, de korántsem birunk azon álláspontra helyezkedni, melyből kárhoztatólag csak elítélni lehessen a zászlót a tűzoltóságnál. Annak tűnik fel, mintha mi pro domo emeltünk volna szót, pedig nem azt akarjuk, hanem bizonyítani kívánjuk, hogy mindazon elsőrangú testületek, a melyeknél a zászló behozatott, csak nem számíttatnak a nem komoly irányu testületekhez; tehát ezt is komolyan fogták fel. Már pedig, ha komolyan fogták fel, az elegendő garancia arra, hogy a komolyságból, még zászlójuk mellett is, ki nem vetkőznek.

Igen szép tanács az, hogy a pénz gyűjtessék más célokra és nem zászlóra; csak hogy tömlőkre az igen kedves honleányok soha nem fognak gyűjteni, mert az nem »selyemdarab«, mely körül rózsás ujjaiuk foglalkozhatnak és a végén piczike lábaik táncban ugrándoizhatnak. Miért is oly parasztosan durva az a tömlő, hogy az arisztokratikus selyemdarab elől háttérbe szorul?

»Sutba a zászlókkal« felkiáltása a cikket író collegánknak. Helyes lenne, csakhogy elkéstünk vele. A türethető baj elharapódzott és kedvteléssel ápolattik. Ez ellen sem az országos szövetség, sem a társadalom egyéb faktorai nem fognak sikerrel küzdeni. De nem is kell. Komoly szándékkal és helyes korlátok között ám legyen meg, — azt pedig, hogy kárára volna intézményünknek, azt kereken tagadjuk.

Bárány N. Ernő.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

513
1892 szám

MEGHIVÓ.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya 1893. évi január hó 6-án (vizkereszt napján) délelőtt 9 órakor, Budapesten a IV. kerület lipót-

utcai új városháza II. emeleten levő közgyűlési társalgóteremben

választmányi ülést tart,

melyre az alanti napirend közlésével a központi választmány tagjait tisztelettel meghívjuk.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az 1892. évi június hó 26-án tartott választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. József főherceg Ő cs. és kir. Fenségének a választmányhoz intézett leiratának felolvasása.
4. Az elnökség jelentése az ügyforgalomról s a legutóbbi választmányi ülés óta tett intézkedésekről.
5. Pénztárnok jelentése.
6. A tagsági díjhátralékokból folyó ügyek.
7. Jelentés a gyakorló szabályzat kidolgozására, valamint a szervezés és rangjelzés tárgyában benyújtott indítványok ügyében javaslatként végett kiküldött bizottság eddigi munkálkodásáról.
8. Titkári jelentése a választmányi tárgyalást igénylő beadványokról.
9. Alelnök jelentése Konstantinápolyba lett kiküldetésének eredményéről.
10. A slófoki önkéntes tűzoltó-testület parancsnok-ságának indítványa kttüntetésre érdemes tűzoltók számára arany, vagy ezüst érmek veretése tárgyában.
11. Netaláni egyéb indítványok és előterjesztések.
12. Az 1893. évi országos tűzoltó-közgyűlés ügye.
13. A legközelebbi választmányi ülés határidejének megállapítása.

Kelt Budapesten, 1892. évi december 17-én.

Follmann Alajos,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Jegyzőkönyv.

Felvéve Belluson, a róm. kath. népiskolában a trencsén-vármegyei tűzoltó-szövetség 1892. évi augusztus hó 21-én tartott VI. rendes közgyűlése alkalmával.

Jelen voltak: Décsy Lajos szövetségi elnök (lakik Trencsénben), Kasiszky József szövetségi alelnök, egyuttal mint a bellusi testület képviselője, Barényi Ferencz, Csaszka Gyula (Trencsén), Szinger Lajos választmányi tagok, az utolsó egyuttal mint a pruszká-bohuniczi testület képviselője, Materna Ede választmányi póttag, Bacsek György (trencsényi), Liska Endre (puchói), Schlesinger Róbert (trencsén-teplai), Táler Győző (illavai), Dányi Károly (dubniczi), Krasznanszky Antal (horóczy), Zenatal Gyula (petyvási), mint a szövetséghez tartozó testületek igazolt képviselői, a pruzsinai, felső-kocsokóczyi, lédeczi, viszolai, zsolnai, varnai, trencsén-biszkupiczi tűzoltótestület több tagja, mint vendég.

Távolmaradt a szövetséghez tartozó nagy-bittsei, csacza, felső-motyesczi, beczkói, zay-ugróczyi, vágbesztercei, trencsén-teplaczi, nemsovai testület, igazolás nélkül, elmaradását igazolta a báni testület.

1. Az alapszabályok 21. §-ban körülírt határozatképesség, az igazolványok átvételére kiküldött bizottság jelentése alapján megállapítván, elnök a közgyűlést megnyitja. A jegyzőkönyv vezetésével Csaszka Gyula és Szinger Lajos megbíznak.

2. A választmányi jelentés felolvasása útján a közgyűlés arról értesülvén, hogy az egységes csavar aczélmintája mostanig sem lett a vármegyei szövetséghez beküldve, az aczélminta, az országos szövetséghez időről időre intézendő megkeresések útján megszereztetni, és az eredményről a jövő közgyűlésnek jelentés tételni rendeltetik, addig is a csavaroknak átadomítása nem lesz sürgetendő, nehogy egyes testületek téves csavarokat szerezvén, veszendőbe menendő költségekbe merüljenek.

3. A választmány által bemutatott számadások az 1890. évi aug. 20 tól 1892. évi aug. 21-ig terjedő időre, a közgyűlésileg kiküldött Materna Ede és Schlesinger Róbert bizottsági tagok által megvizsgáltván, helyesen ve-

zelve találtattak, mire a pénztárnoknak a felmentvény megadatni rendeltetik. E szerint tett a bevétel 192 frt 17 krt, a kiadás 73 frt 61 krt, s ekkép lett a pénztári készlet 118 frt 56 krajczárban megállapítva.

4. A napirend 3-ik pontjához képest a puchói, felső-motyesczi, nemsovai és vágbesztercei testület a főparancsnokokhoz intézendő felszólításban, utalással az alapszabályok II. §. 3. bekezdésére, a hátralékok befizetésére megintetni, a hlinniki testület pedig ezennel egyhangulag a szövetség kötelékéből kizárátván, erről a jegyzőkönyv megküldése mellett értesíteni, kizárátása pedig ugya Vágvolgyi Lapban, valamint a szaklapokban közzétételni rendeltetik.

5. A napirend 4-ik pontjához képest a vármegyei hatóság újra az alispán útján megkeresendő, hogy a) a vármegyében létező testületek, a vármegyei szövetséghez való belépésre felhivattassanak (minthogy a szövetségre több kiadás várván, feladatának csak úgy lesz képes megfelelni, ha fennállása a tagsági díjak befizetése által lehetségesítettik.) b) Köteleztesse az testületek alapszabályaik egy példányát a szövetség számára beküldeni (miután ezen példány az országos szövetséghez, felvétel alkalmával beküldendő.) c) Felhivassanak a testületek, statistikai kimutatásait illetékes főszolgabirájuk útján beküldeni (ha ezt, a vármegyei szövetség elnökének felhívására megtenni elmulasztják.) d) Köteleztesse az községek, a tűzrendészeti bírságpénzeket »a szerencsétlenül járt községi tűzoltók segélyalapja létesítésére« fordítani.

6. A napirend 5. pontjának tárgyalása előtt, felolvasatván a vármegyei alispán urnak a vármegyei tűzoltó-szövetséghez intézett megkeresése »a vármegye területén létező tűzoltóságoknak begyakorlása és működéskül ellenőrzése iránti javaslatát tárgyában«, miután e tárgyban Barényi Ferencz vármegyei főjegyző a kerület szerinti beosztást ajánlotta, a szövetségi elnök, utalván arra, hogy a mai közgyűlésen csak 9 testület van képviselve, indítványozza, hogy a többi testületnek is alkalom nyujtassék, helyi viszonyaik szerint netán különböző nézeteiket kifejezhetni, egy Trencsénbe kitűzendő értekezleten — mely indítvány elfogadtatott azzal, hogy a szövetségi titkár által felolvasott tervet, a tárgyalás alapjául szolgálván, a benne foglalt irányelvek kifejtésével, az indítvány ezen kitűzendő értekezletből akkor is lesz felterjesztendő, ha a meghívandó testületek magukat nem képviseltetik.

7. A napirend 6-ik pontjához határozatott, hogy »az önkéntes tűzoltó-testületek mellé, a kötelezett tűzoltókból alakítandó alosztály létesítését« egyelőre a vármegyei törvényhatóságnál kérelmezni nem lehetséges, mert a tűzoltó-testületek egyike sem lépett föl ily határozott indítvánnyal, miért is a vágujhelyi és nagy-bittsei testületek illetve városok e részbeni szabályzata sokszorosítás után irattárba teendő azzal, hogy bármikor a testületeknek, ha azt kívánni fogják, mihez tartásul, illetve új pozitív indítvány előkészítése céljából, az alapszabályok egy-egy példánya el fog küldetni.

Végül a statistikai adatok beküldésével hátralékban maradt testületek felhivatnak, hogy kimutatásait f. évi decz. 1-éig küldjék el.

Ezek után a közgyűlés, a bellusi-testület gyakorlatának és a Thursfield-féle gőzfecskendő működésének megismerése céljából, 11 órakor félbeszakították.

A közgyűlés 12 órakor újra megnyitván, a horóczyi és petyvási testület vármegyei és országos szövetséghez belépési nyilatkozataikat átadván, miután tagsági díjaikat is lefizették, képviselőik ülés és szavazattal felruháztattak, ellenben a pruzsinai egyesület csak 1893. évben kívánván belépni, nyilatkozatai egyelőre visszaadtak.

8. A napirend 7. pontjához képest meghívó egyik testület részéről sem érkezvén, a szövetségi tagtestületek rendje szerint, Beczkón volna a sor, minthogy azonban a közlekedési és ellátási nehézségek a betűrendről eltekinteni javasolnak, Csacza lett a VII-ik közgyűlés székhelyeül elha-

tározva és a közgyűlés napjára 1894. évi augusztus 25-ik napja kitzúvva.

9. Napirend 8. pontja szerint a választmány lévén megválasztandó, az elnök maga és tisztársai nevében lemond eddigi tisztségéről, mire az alapszabályok 25. §-a alapján, a megjelent igazolt képviselők, elnökké Décsy Lajos trencsényi, dr. Hübsch Adolf csaszai főparancsnokot elnökké felkiáltással, továbbá szavazás útján Csaszka Gyula, Barényi Ferencz és Szinger Lajost választmányi tagokká és Parall Ottó, Victorisz Fülöp és Bocsek Györgyöt pótagokká megválasztották.

Az elnök üdvözlővén az új választmányt, ez alkalomból megemlékezik egyik buzgó tagja: Dohnányi Gusztáv volt bányai főparancsnokról, aki egyéb elfoglaltsága miatt a működők sorából kilépni kénytelen volt. Érdemeit a közgyűlés méltatni akarván, eddigi ténykedéséért jegyzőkönyvi elismerés szavaztatik.

Továbbá a közgyűlés óhaját fejezi ki, hogy a csaszai terület semmiféle ünnepségi vagy fogadtatási költségekkel pénzért rá ne terhelje, minthogy feladatát csakis a testületek által rendelt és általuk fizetendő ellátásról való gondoskodás képezi.

Végre tekintettel arra, hogy Csaszka vármegyénk végső határán fekszik, megbízott az elnökség, hogy kellő időben a vasut-igazgatóságnál a személyjegy-árak leengedését kiközösíteni megkísérelje.

Ezután felolvasatott a kisuczai-ujhelyi főszolgabírónak üdvözlő távirata, a kerületében alakulás közben lévő tűzoltótestületek nevében, mely gyengéd megemlékezés a közgyűlésnek kellemes meglepetésül szolgált.

Evvel a napirend kimerítve lévén, az elnök felkéri Haydín Imre vármegyei aljegyző urat a tárgysorozatban jelzett szakelőadásnak megkezdésére, mire ez, előrebozátván, hogy nem előadást kíván tartani és az elmondandókat csak tájékoztatóknak kívánja tekinteni, kifejti a vármegye törvényhatóságának azon ténykedéseit, melyeket a tűzoltóügynek vármegyénkbeni fejlesztésére eddig kifejtett és ezentúl fokozott mérvben foganatba venni kíván.

Kiemeli, hogy midőn a kormányrendelet az egész országra imperative kimondotta a szerek beszerzési kötelezettséget, a törvényhatóság utalva vármegyénk több községének szegénységére, egyes kivételeket ajánlott, melyeket a miniszterium el nem fogadván, nem maradt egyéb hátra, mint ezen községeket is tetemes áldozatok árán sze-

rekkel ellátni, és a szállítandó szerek versenyajánlatok útján kedvező beszerzését lehetségessíteni.

Ismeretesek tűzoltókörökben az alispán úrnak e részbeni fáradozásai és kiváló gondját fogja képezni, a szerek fenntartása és jó kezeléséről való garantiának megszerzése, melynek elérése, illetve mindezeknek folytonos ellenőrzése a vármegyei tűzoltó-szövetségtől bekért javaslattól is váratik.

Végül még kiemelve azt, hogy midőn megyei építkezési szabályaink is rendelkezésünkre állanak, melyeknek létesítése körül a szövetségi elnöknek érdemei vannak — ha a községi előjáróságok is, mint a kötelezett tűzoltóságok parancsnokai a kilátásba helyezett tanfolyamon kiképeztetnek és az elsajátítottakat testületeikbe átplántálják — nem soká fog tartani, hogy a tűzoltó-szövetség a legszebb culturegyletek egyikének fog elismertetni.

Elnök megköszönvén a vármegye szakreferensének ezen ékesen előadott értekezését, melylyel meggyőzött bennünket, hogy a vármegyei hatóság a tűzoltószövetség fáradozásait nem csak szemmel kíséri, de törekvéseiben támogatni is óhajta, kifejezést ad azon óhajának, hogy a két factor mindig együtt járva, a legüdvösebb eredményekre jussanak.

Evvel a napirend kimerítve lévén és indítvány sem tétetvén, a VI. rendes közgyűlés bezáratott és jegyzőkönyve befejeztetvén, aláíratott.

Jegyzette: *Singer Lajos*, s. k.
Hitelesíti: *Csaszka Gyula*, s. k.

Décsy Lajos, s. k.
elnök.

Jegyzőkönyvi kivonat.

9-1892. k. sz.

Felolvasatott Nagy Lajos és ifj. Nagy József kizárt tagok felebbezése, valamint a parancsnokság e tárgyban hozott határozata:

Publig Ernő felszólalása után a közgyűlés a parancsnokság kizáratási határozatát semmisnek jelenti ki, a központhoz történt feljelentést visszavonadni rendeli, de egyuttal Richer Károly kizáratását sem kívánja, illetve felebbezők e követelését nem teljesíti.

Kelt a debreczeni önkéntes tűzoltó-testület 1898. évi május hó 1-ső napján tartott XV. közgyűléséből.

(P. H.) Kiadta:

Nagy István
titkár.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Harmincz év a magyar tűzoltóság történetében.*)

A XIX század második felében s főleg most a végén minden bizonyos rendszerben nyer alakot, a cselekvés és az akaratnyilvánulás valamely meghatározott cél elérésére, bizonyos normatívumok szerint történik s a megoldás — tapasztalat igazolja — akkor és ott a leghelyesebb, ha és a mennyire tökéletes eszközök állanak rendelkezésre s a hol a társadalmi tömörülés szilárd alapokon megvan s tartós életre számíthat.

A vagyont kíméletlenül pusztító s nem egyszer emberáldozatot követelő tűz harmincz év előtt is ellenségünk volt, ma is az.

De míg ezelőtt az ily elemi csapással meglátogatott község lakosságának java része az ijedségtől izgatottan s jajveszékelve futkosott ide s tova, más része, ha csak nem

*) Közöljük e cikket, mint jelesen írott közleményt a »Széchenyi emléklap«-ból, mely a tűzoltók Stambulba történt kirándulásuk alkalmával Hamvay Gyula és dr. Kovács Dénes, intézményünk igazsívű és jóakaró barátai szerkesztése alatt jelent meg. A szerk.

éppen a feje fölött égett, tétlenül bámult az égre csapkodó lángokba s csak a bátrabbak láttak hozzá s illetve próbálkoztak meg primitív oltó-eszközök, rontó és bontó szerszámok alkalmazásával gátat vetni a tűz rombolásának, mi alatt igen gyakran betegek vagy aggok s magukkal tehetetlen gyermekek hajlékaikkal együtt elégték, nem is szólva a számos háziállatról, mely ilyenkor elpusztult.

Ma már ez másképp van, természetesen ott, a hol szervezett tűzoltóság létezik. A tűz oltása czélszerű oltó-eszközök alkalmazásával s bizonyos rendszer, helyesebben taktika szerint történik s ebben a főszály nem arra van fektetve, hogy a már égő objektum valamely csekély része megmentessék az elégtéstől, hanem, hogy a romboló elemnek gátat szabjanak, hogy a tűz lokalizáltassék.

Voltak Magyarország egyes helyein három évtizedet megelőzőleg is tűzoltás céljaira statuált intézmények, minők például Aradon: az első polgári tűzoltókör, mely vagy öt évvel ezelőtt 50 éves jubileumát ünnepelte, Debreczenben: a református kollégium ifjuságának kis és nagybotosai, a hajdani Budán: a budai tűzvédség, igen sok helyen az egyes iparoszéhek foglalkoztak a tűzoltással s mindezek

helyi statutumok alapján majdnem hogy kizárólagos jogot formáltak tűzoltói minőségükre. S talán nem tévedünk az összehasonlításban, ha azt mondjuk, hogy ezeknek különösen az iparos czéhekből álló része, éppen úgy, miként a konstantinápolyi tulumbadzsik, nem jó szívvvel vették és rossz szemmel nézték a rendszeres és szakszerű tűzoltótestületek keletkezését és megalakulását, azzal édes keveset törődve, hogy a nagy társadalomra és egyesekre nézve is áldást hozóbbnak bizonyult emezek működése az övékéinél.

Nagy és szép dolgot művelt tehát *Széchenyi Ödön gróf*, midőn 30 évvel ezelőtt elfogta a rendszeres és szakavatott tűzoltó-egyesület humánus voltát és korszakot alkotó hivatását s hazájának önkéntes szolgálatot teendő, fáradságot s vagyombeli áldozatot nem kimélve, külföldre ment tanulmányozni a tűzoltó intézményt főleg ősi hazájában Angliában, hol már akkor is igen magas fokon állott ez az intézmény. Hogy miként és mi módon sajátította el s tanulta ki a tűzoltás mesterségét, ez inkább életrajzi adataihoz tartozik, de hogy nem töltötte hiába és tétlenül az időt Londonban, azt fényesen beigazolta a budapesti önkéntes tűzoltó-testület megalapításával. Hogy ez a megalapítás és szervezés nem ment könnyen, azt kortársai igazolhatják, de elég annyit jeleznünk, hogy már 1863. évben hozzáfogtak s egyes lelkesedő férfiak hozzájárulását megnyerve, meg is alakulnak, ha az akkori helytartótanács a humánus egyesületben is ellenséget nem látott volna s az alapszabályok jóváhagyását meg nem tagadja vala. Nem maradt tehát egyéb hátra, mint az előmunkálatokkal foglalkozni, tanulmányutakat tenni s a társadalomban egyengetni a talajt, hogy mire felvirrad, készen legyen minden.

Hála a magyarok Istenének, 1867-ben végre megvirradt, alkotmányunk visszaállított, felséges királyunk az egész ország osztatlan öröme és boldogságára megkoronázott, megszűnt a társulás eszméjének ellensége lenni a hatalom, s. ime bekövetkezett az idő, midőn az ige testté lehetett; *Széchenyi* és elvarátai ujult erővel indították meg a mozgalmat s már 69-ben megerősített alapszabályokkal rendelkezett a budapesti önkéntes tűzoltó-testület, sőt a lelkes közönség adakozásából fedeztetvén a modern tűzoltószerek és berendezések szükséglete és a főváros készséges támogatásával tényleges működésbe lépnie sikerült s bár nem egyszer voltak kitéve a tüzesethez kivonult önkéntes tűzoltók még tettelegességeknek is, nem csüggedtek, folytatták derék munkájukat s végre is az elv diadalt aratott.

Hogy *Széchenyi* gróf ezen alkotása adta meg az impulzust hazánk legtöbb városa és községének az önkéntes tűzoltó intézmény megalapítása és létesítéséhez, azt senki kétségbe nem vonhatja, mert leszámításával Magyarország nyugoti széléhez közel fekvő egyes városoknak, melyek Németországból vették a mintát tűzoltó-testületeik szervezéséhez, bizony mindannyinak a szeme az ország fővárosában létesített önkéntes tűzoltó-intézményen függött s az Ő Felsége legmagasabb jelenlétében az újépületben 1870-ben megtartott nagy tűzoltógyakorlat megsemmisítésével nyertek legtöbben a vidékiek közül impulzust, hogy náluk is megkedveltessék és megalakítsák a XIX. század ezen egyik leghumánusabb intézményét. Csak a budapesti önkéntes tűzoltótestülettől, melynek élén *Széchenyi* méltó utódként *Bárany N. Ernő* áll, kérték mintául az alapszabályokat, kérték felvilágosítást és útbaigazításokat, kérték s kaptak, sőt ma is kapnak gyakorló mestereket.

Örömmel igazolhatjuk, hogy számos vidéki nagy és kis városban, sőt községekben is, termő talajra hullott az elvetett mag s az egyesek derék munkája és önzetlen fáradozásának s kitartó erélyének sikerült olyan testületeket létesíteniök, hogy az illető város vagy község büszke lehet reájuk, nem stagnálnak, sőt mindinkább fejlődnek. Igaz, hogy az ily helyeken a társadalom és a hatóságok karöltve is támogatták s támogatják ma is az egyesek és az intézmény harcászainak önzetlen munkáját.

1870-ben már volt annyi tűzoltótestület hazánkban, hogy a vezérferfiak az országos tűzoltószövetség eszméjével foglalkoztak, sőt éppen az Ő Felsége legmagasabb látogatásával szerencsételtett díszgyakorlat alkalmával meg is tartották itt Budapesten az alakuló első országos tűzoltószövetségi közgyűlést, melyen védnökül egyhangulag és nagy lelkesedéssel *József főherceg* ő fenségét választották meg, ki erre felkértevén, eme tisztet kegyelmesen elfogadta s azóta viseli is. Elnökül *Széchenyi Ödön* gróft kiáltották ki, ezzel is méltatni akarván az ő hervadhatatlan érdemeit a szakszerű önkéntes tűzoltó-intézmény megalapításában. A magyar országos tűzoltótestületnek *Széchenyi* gróf után még elnöke volt *Bánffy Béla* báró és 1882-ben választott meg *Czirák Béla* gróf, jelenlegi külügyminiszteri osztályfőnök, ki azóta ezen tisztét a legnagyobb odaadással és igazi ügyszeretettel tölti be, mit ama körülmény is fényesen igazol, hogy a külügyminiszteriumba történt meghívása óta is tényleg szerepel s vezeti a szövetség ügyeit s nem egy ízben lejő Bécsből Budapestre az üléseken elnökölni s a tárgyalásokat vezetni. Valóban csak őszintén gratulálhat magának a magyar tűzoltóság, hogy a szövetségének élére ilyen nemeslelkű s ügybuzgó főurat nyerhetett meg a Zala-Egerszegen tartott közgyűlése alkalmával.

Érdekesnek tartjuk feljegyezni, hogy a magyar országos tűzoltó-szövetség létezése és működése óta eddigelé összesen 10 országos közgyűlést tartott és pedig Budapesten az elsőt, Sopronban, Aradon, Iglón, Pozsonyban, Zala-Egerszegen, Selmeczbányán, Fiumében, Székesfehérvárott és a tizediket ismét Sopronban. A tizenegyedik a jövő év nyarára Szabadka városába van kitűzve.

Az sem minden érdek nélküli, hogy míg a 70-es évek elején összesen mintegy 20 tűzoltó-testület volt Magyarországon, addig ma közel 1300-ra megé azok száma; mely nagymérvű emelkedéshez természetesen hozzájárult a tűzrendészeti kormányrendeletnek 1888. évben történt kibocsátása.

Nem csekély befolyással volt a tűzoltóintézmény fejlesztésére az oltó- és mentőeszközök és egyéb szerek technikai fejlődése és tökéletesbülése. Hazánk három legnevezetesebb tűzoltószergyára, névszerint Budapesten a *Walser Ferencz* és a *Geittner* és *Rausché*, Sopronban pedig a *Seltenhoffer A.* és fiai gyárosok időt és áldozatot nem kimélve, igyekeztek lépést tartani a folytonos fejlődéssel, a technika újabb és újabb vívmányaival ugyanannyira, hogy ma bármelyik külföldi gyárral kiállják a versenyt s büszké lehetünk reájuk.

A lefolyt 30 év alatt a tűzoltó-intézmény minden faktora ambíciót helyezett abba, hogy fejlessze azt. A technika, a tűzoltás taktikája, a kiképzés, a gyakorlat, a szakirodalom, a tűzoltó-testületek fegyelmezett alapokon való szervezése és átalakítása, az országos és vármegyei szövetkezés, tömörülés, az egyöntetűség fokoként való terjesztése, a kormány által kibocsátott tűzrendészeti szabályrendelet, a vármegyei és helyi szabályrendeletek, a kormány részéről támogatott országos szaktanfolyamok egyenkint is igen nevezetes és nagybecsű mozzanatoknak tekinthetők, összességükben és együtthatásukban meg éppenséggel üdvösek és áldást hozók voltak a humanisztikus tűzoltó-intézmény fejlesztésére.

Az országos tűzoltó szövetség évtized alatt nagy munkát végzett, s még nagyobb és többet végezhetett volna, ha úgy az egyes tűzoltó-testületek, mint a kormány részéről nagyobb és melegebb támogatásban részesül vala; végre is be kellett látniök, hogy szükség van a támogatásra és közreműködésre, mert csak így vált lehetségessé bizonyos fokig a szervezés és egyöntetűség keresztülvitele, mely még sok irányban ma is kiegészítésre szorul; csak így lehetett a tűzrendészetet országszerte egyöntetű alapokon megvalósítani, a tűzoltó-testületek szolgálati és gyakorlati szabályait legalább főbb vonásokban analog alapon terjeszteni,

egységes egyenruházatot és rangjelzést megállapítani, a tanítóképző intézetekben a tűzoltás elméleti és gyakorlati tanítását a közoktatási kormánynál kieszközölni, az ország tűzoltó-testületeiről statisztikát összeállítani, az országos segélyalapot megteremteni, s még számos, a tűzoltó-intézményre nézve hasznos dolgot kezdeményezni.

Napról-napra szaporodik a tűzoltó-testületek száma, részben egyes városok és községek jóakaratu, s az intézmény hasznos voltát felfogó inicziatívájából, részben a tűzrendészeti kormányrendelet parancsoló kényszerűségéből, mely arra utasít minden egyes községet, hogy szabad választása szerint alakítson vagy önkéntes, vagy kötelező, vagy pedig fizetett tűzoltóságot. Hogy az önkéntes tűzoltóságok legnagyobb része megfelel önként vállalt hivatásának és emberbaráti kötelességének, arról már a lefolyt idő bőven szolgáltatott tanúságot, azt is tapasztalatból tudjuk, hogy ott, a hol a város kasszája a fizetett tűzoltóság terhét megbírja, ez is megfelelt a hozzá fűzött várakozásoknak, de hogy milyen lesz az ugynevezett kötelezett tűzoltóság működése, erről majd csak a jövőben lehet szólni, mert csak most vannak alakulóban; tények még nem beszélnek se ellenük, se mellettük.

Budapest fő- és székvárosának fizetett tűzoltóságát is Széchenyi Ödön gróf teremfette meg; ez első ízben 20 emberből állott, fokonsint fejlődött s létszáma szaporodott; ma 4 tisztből és 150 emberből áll s van az eskütéri fő-őrségén kívül a VII. kerület kivételével a fő- és székváros minden kerületében fiókőrsége tűzoltó-szerekkel és fogatokkal ellátva s míg 1883. év előtt a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka volt egyuttal a városi tűzoltóságnak is főparancsnoka, azon időtől fogva, mint szervezett egész, külön választott s élére egy főparancsnok állítottott. — A városi tűzoltóság évi budgetje közel 150.000 frt.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület által áldozatok árán, és teljesen díjmentesen inaugurált és a belügyi kormány által is elismert és erkölcsi támogatásban részesített országos-tűzoltó szaktanfolyamok mindinkább és inkább nagyobb látogatásnak örvendenek, szívesen küldik a városi és községi hatóságok és vidéki tűzoltó-testületek kiküldöttjeiket ide, hogy a szakszerű tűzoltás elméleti és gyakorlati ismereteit legalább fővonásokban elsajátítsák s kellő kiképzést nyerve, ezt ott helyben hasznosítsák. Mindez a mellett bizonyít, hogy a lefolyt 30 év nagy lendületet adott a tűzoltó-intézménynek, s hogy ma már, midőn nagy örömmel és megelégedéssel mind többször olvassuk a hirlapokból, hogy itt meg amott állomásozó katonaság parancsnoka 30—100 katonát bocsát az ottani önkéntes tűzoltó-parancsnokság kiképzése alá, hogy egyrészt tűz esetén jó és hasznos segítségére lehessenek a tűzoltóságnak, másrészt ha falujukba hazamennek, ott értékesíthetik ebbeli könnyen szerzett tudásukat, nem kell kétséget táplálnunk az iránt, hogy a tűzoltóság alapja jól meg van vetve hazánkban, s hogy ezen az alapon a teljes kifejlődés önként bekövetkezik s elmaradhatatlan.

A jó példán indulva, Budapest fő- és székvárosának minden nagyobb és számbavehető gyára is alakított a saját alkalmazottjaiból tűzoltóságot, melyeknek élére tisztviselőiből állított parancsnokot; ezek a tűzoltóságok rendszeresen vannak kiképezve, tűzoltó szerekkel bőven ellátva, s alkalomadtán igen jó és hasznos szolgálatokat tesznek. Ilyen gyári tűzoltóságok már az ország legkülömbözőbb vidékein lévő nagyobb gyarak, telepek, gőzmalmok stb. által szerveztettek s már nem egy ízben hálára kötelező szolgálatot tettek az illető vidék közönségének.

Széchenyi Ödön grófnak, ki a magyar tűzoltóságnak keleten nevet és dicsőséget szerzett, nagy megelégedésére és megnyugvására, sőt büszkeségére szolgálhat azon körülmény, hogy fáradozásait siker koronázta, hogy nem végezt hiábavaló munkát akkor, midőn a szakszerű tűz-

oltó-intézményt fáradságos és ügybuzgó előtanulmányok alapján az ország szívében, Budapesten az önkéntes tűzoltó-testület alapításával megvetette, s ezzel az egész országban kiterjedő terebélyes fának csemetéjét termékeny talajba ültette.

A következő 30 évet a ki megéri, remélhetőleg még szebb és nagyobb fejlődést fog tapasztalhatni, akkor már talán nem lesz község Magyarországon, melynek tűzoltósága ne lenne, de akkor is mindig kegyelettel és hálával fog minden jobbérzésű utód visszaemlékezni azokra, kik a humanisztikus önkéntes tűzoltó-intézménynek alapját megvetették.

Megyei tűzoltó-szaktanfolyam.

Udvarhely vármegye Magyarország azon kevés vármegyéje közé tartozik, mely a tűzoltóügy iránt melegen érdeklődő, vármegye területén a tűzrendészeti állapotot a magas kormányrendelet értelmében sőt még fokozottabb mérvben rendezni, illetve megteremteni sietett.

Ujjainkon számálhatjuk le hazánk azon vármegyéit, melyeknek községei megfelelő és jó tűzoltó-eszközökkel vannak felszerelve s még kevesebb azoknak a száma, a hol tűzoltóságok szervezéséről s főleg kiképzett tűzoltóságról szólhatunk.

Udvarhely vármegye, mely területére a kötelezett tűzoltóságnak szervezését határozatilag kimondotta, községeit megfelelő szivattyukkal, vízfordó kocsival s egyéb felszerelési tárgyakkal látta el s végül arról sem feledkezett meg, hogy a községi tűzoltóparancsnokok kellőleg kiképeztesse.

Már az orsz. tűzoltó-szaktanfolyamokon észrevehettük, hogy Udvarhely vármegye módosabb s nagyobb községei az említett szaktanfolyamra küldték ki a községi tűzoltóparancsnokokat kiképzés végett, s hogy egy megye sem volt a tanfolyamokon oly számban képviselve, mint Udvarhely vármegye.

Hogy azonban a kisebb községek parancsnokai is kellőleg kiképeztesse, Udvarhely vármegye törvényhatósága tűzoltó-szaktanfolyamot rendeztetett, melynek vezetésére a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságától egy szakközlegnek kiküldését kérte; ez kebeléből Christe Loránd szakaszparancsnokot designálta a tanfolyam vezetésére.

A 10 napi tanfolyamra valamennyi községnek tűzoltó fő- és alparancsnokait a község költségén kellett kiküldeni, kivéve a kis községeket, melyek csak a főparancsnokot küldték ki, valamint azon községeket, melyeknek parancsnokai az orsz. tűzoltó-szaktanfolyamot sikerrel végezték s kik ezen kötelezettség alól felmentettek.

A 10 napra terjedő tanfolyam Sz.-Udvarhelyen tartott s november hó 2-án vette kezdetét s ugyancsak nov. 12-én fejeződött be a képesítő bizonyítványok kiosztásával, — az utolsó két napon pedig képesítő vizsgálatok tartottak meg — A tanfolyamot az alispán távollétében Török Bódog aljegyző nyitotta meg, szép beszédében buzdítván s szigorú fegyelem tartására intvén a hallgatókat.

A tanfolyamon összesen 123 község jelentkezett 208 parancsnokkal.

A tanfolyam elméleti s gyakorlati részre oszlott fel; az elméleti előadások a vármegyeház nagytermében mindennap reggel 8—11 óráig tartottak meg a hallgatók összeségével, 11—12 óráig a tanfolyam németajku hallgatóival külön elméleti előadás tartatott, — a gyakorlatok a 2 századra osztott hallgatók első századával d. u. 1—3-ig, a 2-ik századával 3—5 óráig, azonkívül délutáni 5 órától 1/2 7-ig a tanfolyamot hallgató tanítók s körjegyzőknek tartatott külön elméleti oktatás, mivel állásukra való tekintettel a tanfolyamon 10 napon át részt nem vehettek s azt 6 nap alatt végezték be.

Az elméleti előadások- s gyakorlatoknál az orsz.

tűzoltó-szaktanfolyam tantárgyai s beosztása volt irányadó, s a gyakorlati részből csupán a mászó- s mentő gyakorlatok — az idő rövidsége miatt, de főleg a szerek hiányában — elméletileg s rajzban voltak csak bemutatathatók.

A tanfolyam utolsó két napján tartattak az elméleti s gyakorlati vizsgák, a mely vizsgákról bizonyítványok adtak ki, s osztályozásul 3 fokozat alkalmaztatott s pedig: hogy az illető a tanfolyamon előadottakból a vizsgát *jeles*, *jó* vagy *elégséges* sikerrel letette; ha pedig nem képesített, bizonyítvány ki sem adatott.

A vizsgáló bizottság Ugron János alispán úr elnöke alatt működött s a bizottságnak tagjai voltak: Christe Loránd szakaszparancsnok mint a tanfolyam vezetője, továbbá a sz.-udvarhelyi önk. tűzoltóság részéről Koncz Ármin alparancsnok, Riemer Antal oszt.-parancsnok és Csillag István szakaszparancsnok.

A vizsga minden tekintetben igen sikerültnek mondható, amennyiben nagy volt azoknak a száma, kik szabatos s értelmes fejtegetéseikkel s feleleteikkel a bizottság várakozását nagyban felülmúlták.

A képesítő vizsgán összesen csak 198 parancsnok vett részt, mivel időközben 5 parancsnok leköszönt, 1 betegség, miatt 3 pedig ismeretlen okok miatt elmaradt, míg 1 parancsnok, ki a tanfolyamot végig nem hallgatta, vizsgára nem bocsátott. — Ezen 198 parancsnok közül a vizsgát jeles sikerrel letette 42, jó sikerrel 76, elégséges sikerrel 78 parancsnok, míg 2 képesíthetőnek nem találtott.

A gyakorlati vizsga, valamint a gyakorlatok is, az önk. tűzoltóság mászóházánál tartattak s a vizsgáló bizottságon kívül több megyei bizottsági tag s hivatalnok jelent meg, s az udvarhelyi önk. tűzoltó-testület tisztikara teljes díszben vonult ki. — A gyakorlati vizsga előbb századonként végeztetett, s rendgyakorlat, szivattyu ütemszerinti s gyors szereléséből állott, s ennek befejezte után a fél zászlóalj oszlopokra fejlődve oktatójukkal élén díszmenetben a bizottság s a vendégek előtt elvonult.

A vizsgagyakorlat befejezésével a hallgatók s a bizottság a megyeház nagytermében újból gyülekeztek, s mikor a vizsgáló bizottság elnöke, Ugron János alispán úr a tanfolyamot hallgató parancsnokokhoz buzdító szavakat intézett s az elért eredményhez teljes elismerését kifejezve a tanfolyamot befejezettek nyilvánította. — Az alispán úr szavai után Koncz Ármin alparancsnok, mint megyei bizottsági tag elismerését s háláját fejezte ki Christe Loránd szakaszparancsnoknak, ki oly rövid idő alatt képes volt teljesen laikusokat úgy elméletileg, valamint gyakorlatilag kiképezni, s ezáltal az egész megyebeli községeknek képzett tűzoltó-parancsnokokat adni. — Christe Loránd szakaszparancsnok pedig válaszában mint tűzoltó kötelességét rója le, mikor a tűzoltó-intézmény előmozdítóinak s pártfogóinak köszönetet szavaz, s így első sorban az alispán úrnak, — ki hathatós közreműködésével s támogatásával nehéz feladatának teljesítésében elősegítette — hálás köszönetét fejezte ki, — nemkülömben a vizsgáló bizottság tagjainak, de különösen Koncz Ármin alparancsnoknak, ki nem csak a vizsgákon, hanem a megyebeli községek jó tűzoltó eszközökkel történt ellátásában tevékenyen részt vett, végül pedig buzdító szavakat a hallgatókhoz intézve elbucsuzott. — A hallgatók nevében Keresztes Sándor mondott köszönetet Ugron János alispán úrnak, valamint Christe Loránd szakaszparancsnoknak. — Ezzel a tanfolyam befejeződött s a hallgatók Ugron János alispán úrnak s oktatójuknak éltetésével osztottak.

A képesítő-osztályzatok másnap alapították meg, a képesítő bizonyítványok kiállították s kiosztatták.

A tűzoltó-parancsnokok számára további kiképeztetésük céljából a megyei alispán úr a tanfolyamvezető ajánlatára dr. Szily József, a bpesti önk. tűzoltó-test. főp. helyettesének pályanyertes, a „Csővezetés“ című, továbbá Breuer Szilárd főv. segédtsz. „Tűzoltó utmutatások“ című

műveknek megszerzését határozta el, továbbá a szivattyuk szerelése s kezelésére vonatkozó — az ottani szerekhez alkalmazva — Christe Loránd szakaszparancsnok által irt szabályzat 300 példányban való kinyomatását s minden parancsnoknak a bpesti önk. tűzoltó-testület szolgálati szabályrendeletével együtt leendő kiadását rendelte el. —

Christe Loránd szakaszparancsnoknak elbucsuozása alkalmával úgy a főispán úr, valamint a megyei alispán úr ismételt elismerésüket s köszönetüket fejezték ki az elért szép eredményért, valamint a tanfolyam, vezetőt kiküldő bpesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságának köszönetét fejezte ki, kijelentvén, hogy a parancsnoksággal szemben még a megyei közgyűlés is lerovandja majd elismerését s háláját.

A képesítő vizsgát *jeles* eredménnyel letették *László Elek* (Béta), *László József* (Felső-Boldogasszonyfalva), *Keresztes János* (Bögöz), *Tankó Dénes*, *Tankó Árpád* (Szt.-Oláhfalva), *Száva Mihály*, *Biró Albert* (Óczfalva), *Tamás Ágoston*, *Bálint Imre* (Oroszhegy), *Kacsó Adolf*, *Kacsó Antal* (Alsó-Sófalva), *Veres Mózes* (Felső-Sófalva), *Birton Mihály*, *Vajda Dénes* (Csehétfalva), *Farkas György* (Bözöd-Ujfalu), *Izsák Mátyás* (Kis-Kede), *Jeddy Tamás* (Rugonyfalva), *Jakabházi Gáspár*, *Kis Miklós* (Alsó-Siménfalva), *Halmágyi Zsigmond* (Szolokma), *Halmágyi Márton*, *Kiss Márton* (Tordátfalva), *Palatka Lőrincz* (M.-Zsákod), *Péter János* (H.-Almás), *Benedek Huszár János* (Kis-Bacson), *Szász Gábor*, *Bogyor András* (Bibarczfalu), *Knall Mátyás* (Daróc), ifj. *Gergely József* (Dálya), *István Sámuel*, *Pál Sámuel* (Derzs), *Nagy Rudolf* (Füle), *Sándor Lajos* (Miklósfalva), *Zsákó János*, *Dénes Lajos* (Muzsna), *Ferencz István* (Olasztelek), *Demeter Ferencz* (Szárdobos), *Nagy Elek* (Telekfalva), *Polgár András*, *Szűcs András* (Zsombor).

„Jó“ eredménnyel letették:

Farkas Pál, *Hegyi György* (Agyagfalva), *Péter Ferencz* (Bikafalva), *Mihályi Mózes*, *Istók Sándor* (Bögöz), *Vajda József*, *Lőrincz András* (Farczád), *Fancsali Sándor* (Farkaslaka), *Bedő József* (Hodgya), *Sándor István* (Kadicsfalva), *Simó Ferencz*, ifj. *Bakk Lőrincz* (Kecses-Kisfalud), *Márton András* (K.-Keményfalva), ifj. *Szász János*, ifj. *Palkó Ferencz* (Korond), *Sebestyén Bálint* (Lengyelfalva), *Dobai István* (Malomfalva), *Lőrincz Mózes* (Mátisfalva), *Székely József*, *Illyés András* (Pálfalva), *Ferencz Lajos* (Patakfalva), *Kovács Gergely* (Sükő), *Bodó Ignác* (Szt.-Király), *Hajdó György* János, *Geréb Márton* (Szt.-Lélek), *Bálint Ferencz* (Szt.-Tamás), *Vas Ignác* (Ülke), *Péter Elek* (Benczéd), *Arus Albert* (Bethfalva), *Máthé Elek*, *Török Albert* (Csekefalva), *West András* (Erked), *Patakfalvi Zsigmond* (Énlaka), *Marosi Mátyás* (Kadács), *Pálffy Dénes*, ifj. *Szász Lajos* (K.-Demeterfalva), *Bereczky István* (Küsmöd), *Sándor Miklós* (Kis-Galambfalva), *Biró János*, *Szaniszló Lajos* (N.-Galambfalva), *Izsák Lajos*, *Kedei Pál* (Rava), *Balázs Sándor* (Siklód), *Jakab Péter* (Szolokma), *Lukácsi Áron* (Szt.-Miklós), *Pálffy Albert* (Tarcsafalva), *Tóth Boka András* (Vécze), *Deák József*, *Deák Sámuel* (F.-Váralja), *Szűcs Dénes* (Abátfalva), *Sebestyén Ferencz* (H.-Almás), *Benkó Gyula* (Kis-Bacson), *Lázár Miklós* (Bardóc), *Brosz György*, *Weszt Mihály* (Bene), *Lurcz Mihály* (Darcs), *Intze Lajos* (Ege), *Balogh Ferencz*, *Komporaly Mózes* (M.-Hermány), *Bálint Zsigmond* (H.-Jánosfalva), *Jakab Albert* (Jászfalva), *Ráduly Sándor*, *Szentpáli Zsigmond* (H.-Karácsonyfalva), *Sándor Gergel* (Lokod), *Hodgyai István* (Miklósfalva), *Jakab Sándor* (Petek) *Czirmai Lajos* (F.-Rákos), *Márton András* (H.-Remete), *Bálint András* (Sándorfalva), *Nagy Dénes* (Szt.-László), *Simén István* (Szt.-Márton), *Zoltán Ferencz* (Szt.-Péter), *Benedek András* (H.-Ujfalu), *Szolgá Gábor*, *Dimén Gergely* (Vargyas), *Csáka Ferencz* (Városfalva).

„Elégséges“ eredménnyel letették:

Péter Mihály, *Pálfalvi Márton* (Otyha), *Hészai Dénes* (Árvátfalva), *Ozsváth Károly* (Bethlenfalva), *Gergely Mihály*, *Péter Ferencz* (Bogárfalva), *Jócsi Mihály*, *Jócsi Ferencz* (Décsfalva), *Toasó Ferencz*, *Gál József* (Dobó), *Fancsali*

Pál (Fancsal), *Fancsali* János (Farkaslaka), *Dávid* Ignác (Fenyéd), ifj. *Rátz* Antal (Hodgya), *Simó* József (Lengyelfalva), *Bartos* Lajos (Magyaros), *Sinka* Imre (Malomfalva), *Lőrincz* Miklós (Mátyásfalva), *Kovács* István (Mátyásfalva), *György* Lázár, *Ferencz* Mózes (K.-Oláhfalva), *Kis* Ferencz (Sükő), *Barabás* Péter (Szombatfalva), *Dakó* Elek (Tibód), *Lakatos* Lőrincz (Ülke), *Tóth* Ferencz, *Tóth* Károly (Vágás), *Kovács* Ferencz (Benczéd), *Szécsi* Albert (Bethfalva), *Albert* József (Csehétfalva), *Molnár* János, *Dávid* Lajos (Csöb), *Hermann* János (Erked) *Farkas* László (Eléd), *Fazekas* József, *Rác* Péter (Gagy), *Sütő* János, *Moza* Vaszi (M.-Hidegkút), *Kosztá* Péter, *Kulcsár* Illie (O.-Hidegkút), *Marosi* János (Kadács), *Nemes* Antal Imre (Köröspatak), *Dávid* Ferencz (Küsmöd), *Bokor* Miklós (Kis-Galambfalva), *Simó*

József, *Dankor* Mózes (Kis-Solymos), *Gáspár* János. *Vas* Antal (Martonos), *Andrási* Áron, *Bartalis* Sándor (Medcsér), *Szász* István, *Fekete* Mihály (Nagy-Kede), *Hegedüs* Mózes, *Szabó* Dénes (N.-Solymos), *Kis* Lukács (Rugonyfalva), *Szilvester* Márton (Siklód), *Rózsa* Ferencz, *Rózsa* György (Székely-Szállás), *Lőrinczi* Dengezics, *Lőrinczi* Mózes (Szt.-Ábraham), *Molnár* György, *Borsos* Márton (Szt.-Demeter), *Balázs* Dénes (Szt.-Mihály), *Varga* Pál, *Tordai* Árpád (Szt.-Erzsébet), ifj. *Pálffy* József (Tarcsafalva), *Simó* Lajos (Vécze), *Palatka* János (M.-Zsákod), *Nyrisztor* Mózes (Ábránfalva), *Lőrincz* Mihály (Bágy), ifj. *László* Ferencz (Gyepes), *Kis* Elek (Kányád), *Szabó* István (H.-Keményfalva), *Szabó* Domokos (Kénos), *Egyed* Gábor, *Egyed* András (Oklánd), *Nagy* Zsigmond (Petek), *Bomhér* István (Recsenyéd).

TECHNIKAI RÉSZ.

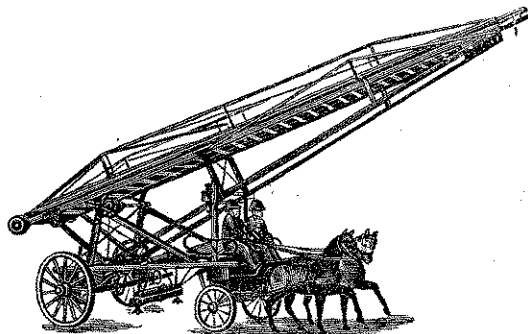
A biberachi Lieb J. G. cég-féle újabb gép-szerkezetű, lóerővel szállítható létráról.

(Schmahl Pál mérnök terve és szabadalma szerint.)

(Vége.)

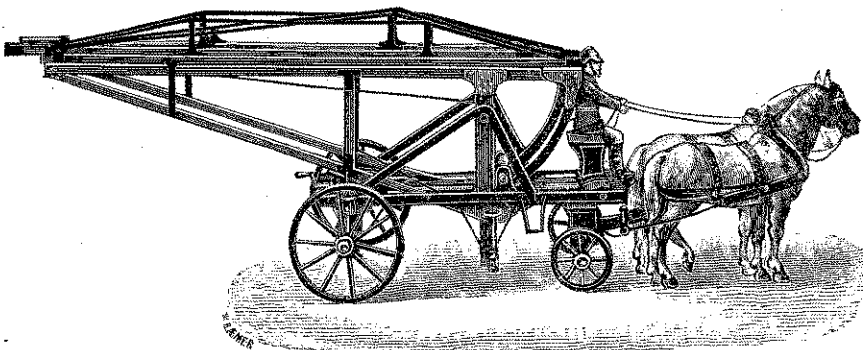
Az eddig Lieb-Schmahl által construált csavarorsóval ellátott létrák közül a legtekélyesebbet (ezelőtti D. R. Pat. 44956) a következőkben mutatjuk be.

Mint a mellékelt ábrákból (5. 6. 7. sz.) látható, ez a



(5. ábra.)

létra is a fentebb leírt 4 kerekű kocsiszerkezeten nyugsz ik és a helyi körülményeknek megfelelően avagy a vevő kívánságához képest, kétféleképen szerkesztve szállítható, u. m.

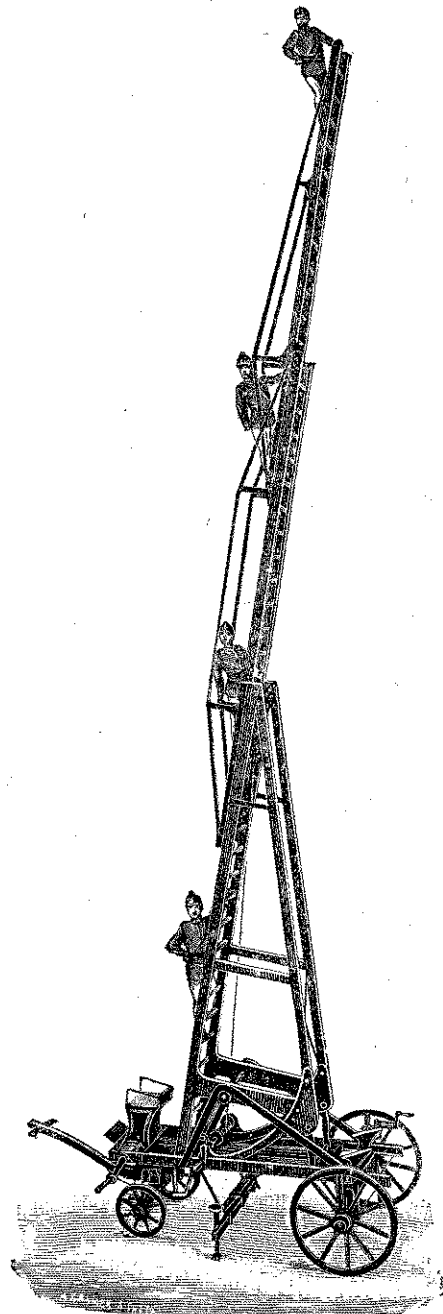


(6. ábra.)

a) a létra a lovak fölött előre meredve, vagy
b) a létra az előkocsira szerelve hátrafektetve; úgy az elő-, mint a hátsó kocsirugókra építhető, melynél az előkocsi rugói a fentemlített excenter-záróval rögzíthetők, — tehát egyáltalában semmiféle külön munkát nem igényel, — míg a hátsó kocsirugószerkezete külön excenterrel bír a rögzítéshez.

A talajszabályozás hasonlít a D létrához. — A kocsi-nyújtó és a bak, melyre a létra nehezedik, vasból valók; — a létra és a támaszok háromszög-alakban vannak egybekötve és meghajlítva, az orsó pedig a kocsihíd közepén

ennek hosszában fekszik olyképp, hogy a hajtómű mindig elől a kisebb kerekek fölött van, akár előre, akár hátra nyulik el a létra.



(7. ábra.)

tűzoltó-szaktanfolyam tantárgyai s beosztása volt irányadó, s a gyakorlati részből csupán a mászó- s mentő gyakorlatok — az idő rövidsége miatt, de főleg a szerek hiányában — elméletileg s rajzban voltak csak bemutathatók.

A tanfolyam utolsó két napján tartattak az elméleti s gyakorlati vizsgák, a mely vizsgákról bizonyítványok adtak ki, s osztályozásul 3 fokozat alkalmaztatott s pedig: hogy az illető a tanfolyamon előadottakból a vizsgát *jeles*, *jó* vagy *elégséges* sikerrel letette; ha pedig nem képesített, bizonyítvány ki sem adatott.

A vizsgáló bizottság Ugron János alispán úr elnöke alatt működött s a bizottságnak tagjai voltak: Christe Loránd szakaszparancsnok mint a tanfolyam vezetője, továbbá a sz.-udvarhelyi önk. tűzoltóság részéről Koncz Ármin alparancsnok, Riemer Antal oszt.-parancsnok és Csillag István szakaszparancsnok.

A vizsga minden tekintetben igen sikerültnek mondható, amennyiben nagy volt azoknak a száma, kik szabatos s értelmes fejtegetéseikkel a bizottság várakozását nagyban felülmúlták.

A képesítő vizsgán összesen csak 198 parancsnok vett részt, mivel időközben 5 parancsnok leköszönt, 1 betegség, miatt 3 pedig ismeretlen okok miatt elmaradt, míg 1 parancsnok, ki a tanfolyamot végig nem hallgatta, vizsgára nem bocsátott. — Ezen 198 parancsnok közül a vizsgát jeles sikerrel letette 42, jó sikerrel 76, elégséges sikerrel 78 parancsnok, míg 2 képesíthetőnek nem találtott.

A gyakorlati vizsga, valamint a gyakorlatok is, az önk. tűzoltóság mászóházánál tartattak s a vizsgáló bizottságon kívül több megyei bizottsági tag s hivatalnok jelent meg, s az udvarhelyi önk. tűzoltó-testület tisztikara teljes díszben vonult ki. — A gyakorlati vizsga előbb századonként végeztetett, s rendgyakorlat, szivattyu ütemszerinti s gyors szereléséből állott, s ennek befejezte után a fél zászlóalj oszlopokra fejlődve oktatójukkal élén díszmenetben a bizottság s a vendégek előtt elvonult.

A vizsgagyakorlat befejezésével a hallgatók s a bizottság a megyeház nagytermében újból gyülekeztek, s a mikor a vizsgáló bizottság elnöke, Ugron János alispán úr a tanfolyamot hallgató parancsnokokhoz buzdító szavakat intézett s az elért eredményhez teljes elismerését kifejezve a tanfolyamot befejezettnek nyilvánította. — Az alispán úr szavai után Koncz Ármin alparancsnok, mint megyei bizottsági tag elismerését s háliját fejezte ki Christe Loránd szakaszparancsnoknak, ki oly rövid idő alatt képes volt teljesen laikusokat úgy elméletileg, valamint gyakorlatilag kiképezni, s ezáltal az egész megyebeli községeknek képzett tűzoltó-parancsnokokat adni. — Christe Loránd szakaszparancsnok pedig válaszában mint tűzoltó kötelességét rója le, mikor a tűzoltó-intézmény előmozdítóinak s pártfogóinak köszönetet szavaz, s így első sorban az alispán úrnak, — ki hathatós közreműködésével s támogatásával nehéz feladatának teljesítésében elősegítette — hálás köszönetét fejezte ki, — nemkülömben a vizsgáló bizottság tagjainak, de különösen Koncz Ármin alparancsnoknak, ki nem csak a vizsgákon, hanem a megyebeli községek jó tűzoltó eszközökkel történt ellátásában tevékenyen részt vett, végül pedig buzdító szavakat a hallgatókhoz intézve elbucszott. — A hallgatók nevében Keresztes Sándor mondott köszönetet Ugron János alispán úrnak, valamint Christe Loránd szakaszparancsnoknak. — Ezzel a tanfolyam befejeződött s a hallgatók Ugron János alispán úrnak s oktatójuknak éltetésével oszoltak.

A képesítő-osztályzatok másnap alapítottak meg, a képesítő bizonyítványok kiállítottak s kiosztattak.

A tűzoltó-parancsnokok számára további kiképzetésük céljából a megyei alispán úr a tanfolyamvezető ajánlatára dr. Szily József, a bpesti önk. tűzoltó-test. fők. helyettesének pályanyertes, a „Csővezetés“ című, továbbá Breuer Szilárd fők. segédtsit „Tűzoltó utmutatások“ című

műveknek megszerzését határozta el, továbbá a szivattyuk szerelése s kezelésére vonatkozó — az ottani szerekhez alkalmazva — Christe Loránd szakaszparancsnok által irt szabályzat 300 példányban való kinyomatását s minden parancsnoknak a bpesti önk. tűzoltó-testület szolgálati szabályrendeletével együtt leendő kiadását rendelte el. —

Christe Loránd szakaszparancsnoknak elbucszása alkalmával ugy a főispán úr, valamint a megyei alispán úr ismételt elismerésüket s köszönetüket fejezték ki az elért szép eredményért, valamint a tanfolyam, vezetőt kiküldő bpesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságának köszönetét fejezte ki, kijelentvén, hogy a parancsnoksággal szemben még a megyei közgyűlés is lerovandja majd elismerését s háliját.

A képesítő vizsgát *jeles* eredménnyel letették *László Elek* (Béta), *László József* (Felső-Boldogasszonyfalva), *Keresztes János* (Bögöz), *Tankó Dénes*, *Tankó Árpád* (Szt.-Oláhfalva), *Száva Mihály*, *Biró Albert* (Óczfalva), *Tamás Ágoston*, *Bálint Imre* (Oroszhegy), *Kacsó Adolf*, *Kacsó Antal* (Alsó-Sófalva), *Veres Mózes* (Felső-Sófalva), *Birton Mihály*, *Vajda Dénes* (Bördös), *Farkas György* (Bözöd-Ujfalva), *Izsák Mátyás* (Csehétfalva), *Patakfalvi Jakab* (Énlaka), *Vári Dénes* (Kiskede), *Jeddy Tamás* (Rugonyfalva), *Jakabházi Gáspár*, *Kis Miklós* (Alsó-Siménfalva), *Halmágyi Zsigmond* (Szolokma), *Halmágyi Márton*, *Kiss Márton* (Tordátfalva), *Palatka Lőrincz* (M.-Zsákod), *Péter János* (H.-Almás), *Benedek Huszár János* (Kis-Bacson), *Szász Gábor*, *Bogyor András* (Bibarczfalu), *Knall Mátyás* (Daróc), ifj. *Gergely József* (Dálya), *István Sámuel*, *Pál Sámuel* (Derzs), *Nagy Rudolf* (Füle), *Sándor Lajos* (Miklósfalva), *Zsákó János*, *Dénes Lajos* (Muzsna), *Ferencz István* (Olasztelek), *Demeter Ferencz* (Száldobos), *Nagy Elek* (Telekfalva), *Polgár András*, *Szítás András* (Zsombor).

„Jó“ eredménnyel letették:

Farkas, Pál, *Hegyi György* (Agyagfalva), *Péter Ferencz* (Bikafalva), *Mihályi Mózes*, *Istók Sándor* (Bögöz), *Vajda József*, *Lőrincz András* (Farczád), *Fancsali Sándor* (Farkaslaka), *Bedő József* (Hodgya), *Sándor István* (Kadicsfalva), *Simó Ferencz*, ifj. *Bakk Lőrincz* (Kecsed-Kisfalud), *Márton András* (K.-Keményfalva), ifj. *Szász János*, ifj. *Palkó Ferencz* (Korond), *Sebestyén Bálint* (Lengyelfalva), *Dobai István* (Malomfalva), *Lőrincz Mózes* (Mátisfalva), *Székely József*, *Illyés András* (Pálfalva), *Ferencz Lajos* (Patakfalva), *Kovács Gergely* (Sükő), *Bodó Ignác* (Szt.-Király), *Hajdó György János*, *Geréb Márton* (Szt.-Lélek), *Bálint Ferencz* (Szt.-Tamás), *Vas Ignác* (Úlke), *Péter Elek* (Benczéd), *Arus Albert* (Bethfalva), *Máthé Elek*, *Török Albert* (Csekefalva), *West András* (Erked), *Patakfalvi Zsigmond* (Énlaka), *Marosi Mátyás* (Kadács), *Pálffy Dénes*, ifj. *Szász Lajos* (K.-Demeterfalva), *Bereczky István* (Küsmöd), *Sándor Miklós* (Kis-Galambfalva), *Biró János*, *Szaniszló Lajos* (N.-Galambfalva), *Izsák Lajos*, *Kedei Pál* (Rava), *Balázs Sándor* (Siklód), *Jakab Péter* (Szolokma), *Lukácsi Áron* (Szt.-Miklós), *Pálffy Albert* (Tarcsafalva), *Tóth Boka András* (Vécze), *Deák József*, *Deák Sámuel* (F.-Váralja), *Szóts Dénes* (Abátfalva), *Sebestyén Ferencz* (H.-Almás), *Benkó Gyula* (Kis-Bacson), *Lázár Miklós* (Bardóc), *Brosz György*, *Weszt Mihály* (Bene), *Lurcz Mihály* (Darcs), *Intze Lajos* (Ege), *Balogh Ferencz*, *Komporály Mózes* (M.-Hermány), *Bálint Zsigmond* (H.-Jánosfalva), *Jakab Albert* (Jászfalva), *Ráduly Sándor*, *Szentpáli Zsigmond* (H.-Karácsonyfalva), *Sándor Gergel* (Lokod), *Hodgyai István* (Miklósfalva), *Jakab Sándor* (Petek) *Czirmai Lajos* (F.-Rákos), *Márton András* (H.-Remete), *Bálint András* (Sándorfalva), *Nagy Dénes* (Szt.-László), *Simén István* (Szt.-Márton), *Zoltán Ferencz* (Szt.-Péter), *Benedek András* (H.-Újfalva), *Szolga Gábor*, *Dimén Gergely* (Vargyas), *Csáka Ferencz* (Városfalva).

„Elégséges“ eredménnyel letették:

Péter Mihály, *Pálfalvi Márton* (Otyha), *Hészei Dénes* (Árvátfalva), *Ozsváth Károly* (Bethlenfalva), *Gergely Mihály*, *Péter Ferencz* (Bogárfalva), *Jósi Mihály*, *Jósi Ferencz* (Décsfalva), *Toasó Ferencz*, *Gál József* (Dobó), *Fancsali*

Pál (Fancsal), *Fancsali* János (Farkaslaka), *Dávid* Ignác (Fenyéd), ifj. *Rátz* Antal (Hodgya), *Simó* József (Lengyelfalva), *Bartos* Lajos (Magyaros), *Sinka* Imre (Malomfalva), *Lőrincz* Miklós (Mátyásfalva), *Kovács* István (Mátyásfalva), *György* Lázár, *Ferencz* Mózes (K.-Oláhfalva), *Kis* Ferencz (Sükö), *Barabás* Péter (Szombatfalva), *Dakó* Elek (Tibód), *Lakatos* Lőrincz (Ülke), *Tóth* Ferencz, *Tóth* Károly (Vágás), *Kovács* Ferencz (Benczéd), *Szécsi* Albert (Bethfalva), *Albert* József (Csehétfalva), *Molnár* János, *Dávid* Lajos (Csöb), *Hermann* János (Erked) *Farkas* László (Eléd), *Fazekas* József, *Rác* Péter (Gagy), *Sütő* János, *Moza* Vaszi (M.-Hidegkút), *Kosztá* Péter, *Kulcsár* Illie (O.-Hidegkút), *Marosi* János (Kadács), *Nemes* Antal Imre (Köröspatak), *Dávid* Ferencz (Küsmöd), *Bokor* Miklós (Kis-Galambfalva), *Simó*

József, *Dankor* Mózes (Kis-Solymos), *Gáspár* János. *Vas* Antal (Martonos), *Andrási* Áron, *Bartalis* Sándor (Medcsér), *Szász* István, *Fekete* Mihály (Nagy-Kede), *Hegedüs* Mózes, *Szabó* Dénes (N.-Solymos), *Kis* Lukács (Rugonyfalva), *Szilvester* Márton (Siklód), *Rózsa* Ferencz, *Rózsa* György (Székely-Szállás), *Lőrinczi* Dengezics, *Lőrinczi* Mózes (Szt.-Ábraham), *Molnár* György, *Borsos* Márton (Szt.-Demeter), *Baldzs* Dénes (Szt.-Mihály), *Varga* Pál, *Tordai* Árpád (Szt.-Erzsébet), ifj. *Pálffy* József (Tarcsafalva), *Simó* Lajos (Vécze), *Palatka* János (M.-Zsákod), *Nyisztor* Mózes (Ábránfalva), *Lőrincz* Mihály (Bágy), ifj. *László* Ferencz (Gyepes), *Kis* Elek (Kányád), *Szabó* István (H.-Keményfalva), *Szabó* Domokos (Kénos), *Egyed* Gábor, *Egyed* András (Oklánd), *Nagy* Zsigmond (Petek), *Bomhér* István (Recsenyéd).

TECHNIKAI RÉSZ.

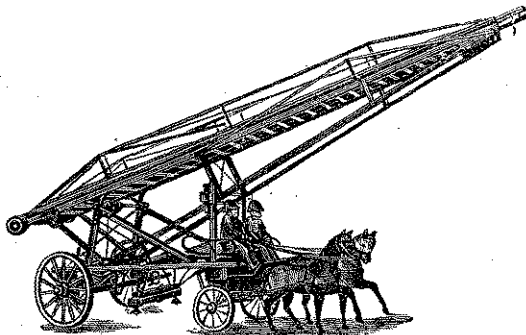
A biberachi Lieb J. G. cég-féle újabb gép-szerkezetű, lóerővel szállítható létrákról.

(Schmahl Pál mérnök terve és szabadalma szerint.)

(Vége.)

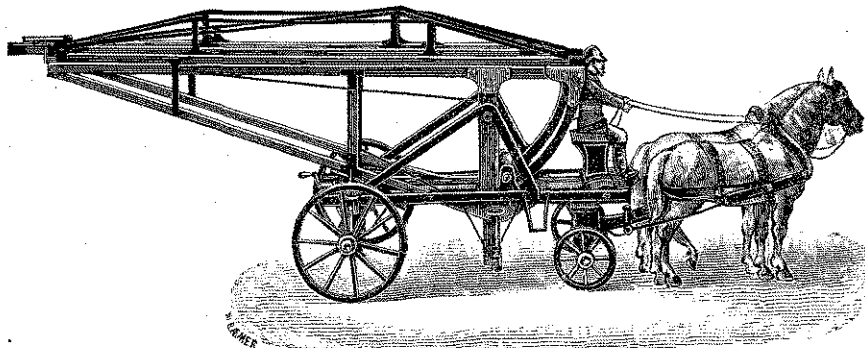
Az eddig Lieb-Schmahl által construált csavarorsóval ellátott létrák közül a legtökéletesebbet (ezelőtti D. R. Pat. 44956) a következőkben mutatjuk be.

Mint a mellékelt ábrákból (5. 6. 7. sz.) látható, ez a



(5. ábra.)

létra is a fentebb leirt 4 kerekű kocsiszerkezeten nyugsz ik és a helyi körülményeknek megfelelően avagy a vevő kívánságához képest, kétféleképen szerkesztve szállítható, u. m.

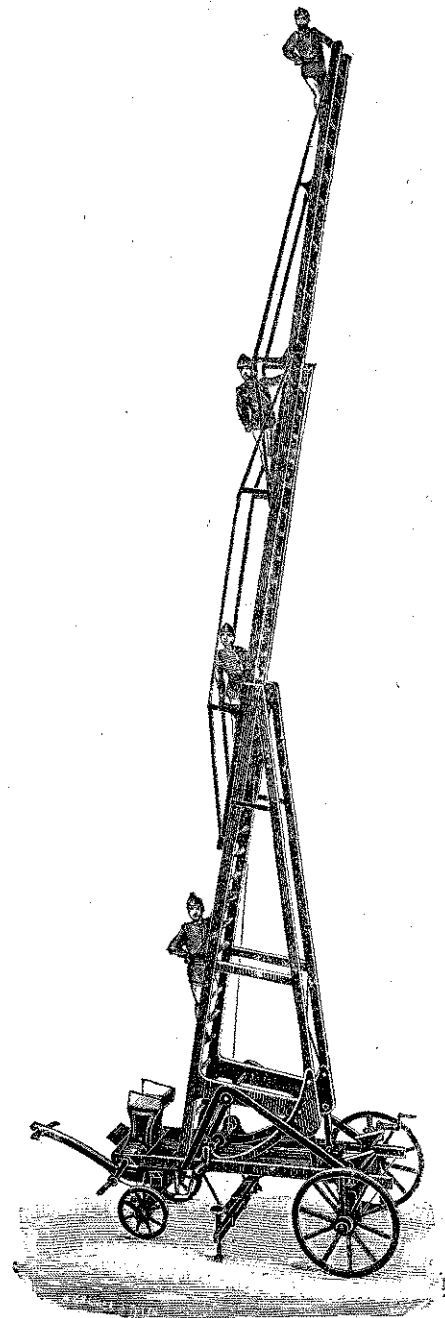


(6. ábra.)

a) a létra a lovak fölött előre meredve, vagy
b) a létra az előkocsira szerelve hátrafektetve; úgy az elő-, mint a hátsó kocsirugókra építhető, melynél az előkocsi rugói a fentemlített excenter-záróval rögzíthetők, — tehát egyáltalában semmiféle külön munkát nem igényel, — míg a hátsó kocsirugószerkezete külön excenterrel rögzítéshez.

A talaj-szabályozás hasonlít a D létrához. — A kocsi-nyújtó és a bak, melyre a létra nehezedik, vasból valók; — a létra és a támaszok háromszög-alakban vannak egybe-kötve és meghajlítva, az orsó pedig a kocsihíd közepén

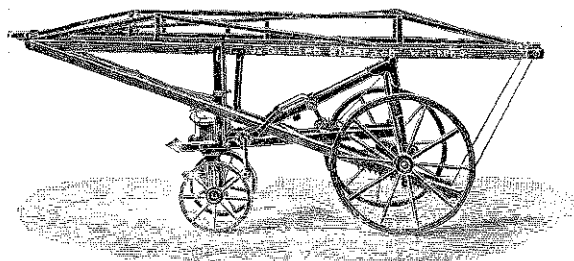
ennek hosszában fekszik olyképp, hogy a hajtómű mindig elől a kisebb kerekek fölött van, akár előre, akár hátra nyulik el a létra.



(7. ábra.)

A létraháromszög két tompaszögű sarka erős vas-mankók által az anyacsavar halhasalaku karjaival van összekötve, úgy, hogy utat és támaszt az U alakú vasgerendákon találnak, melyek a kocsi felső részét alkotják.

Ha a létraháromszög ilyképen, az önfékező csavarorsó-szerkezet segítségével felállítatott, akkor a két tolóvas-mankó a támaszok valóságos folytatását képezi s biztos állást nyújtanak a létrának. — A felső létrák kihuzása szokás szerint történik s kívánatra ez is önfékező készülékkel láttatik el, hogy a létrák leszerelésénél, mikor sem zárkup, sem zárcapsok nem működnek, legalább biztonságot nyújtanak, hogy a létrák vissza nem ugranak, ha a szerelő legénység a hajtókereket hirtelen eleresztené, mire őket esetleg valamely lezuhanó gerenda vagy épületdarab kényszerítheti.



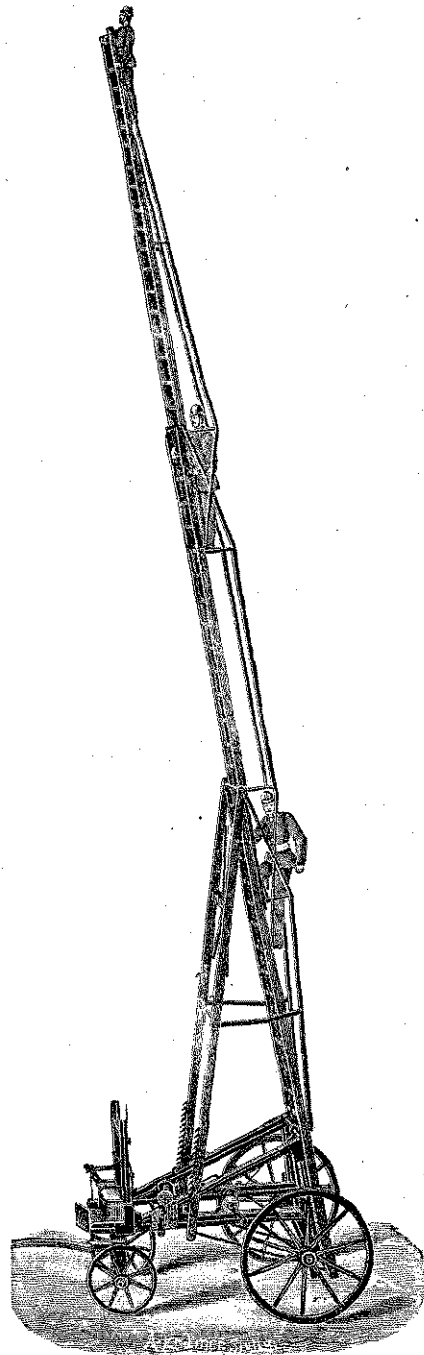
(8. ábra.)

A létra lefektetésénél mindkét esetben a megfelelő magasságban helyezett létraháromszög a keréktengely mellett halad el és azon létránál, mely a lovak fölött nyulik el, a befogásnál egy csuklópánttal ellátott kereszttrúd eszközi a létrának részsúthelyezését, mely a létra megfelelő magas fekvését megengedi, mialatt a szertárban vízszintes helyzetbe jöhet.

Az előbbi létrákkal kocsiszerkezet tekintetében teljesen egyenlő, a többi szerkezetben pedig nagyrészt hasonló az JJ szerkezetű létra, (8. 9. sz. ábra) mely az J létráktól csak abban különbözik, hogy a létraháromszög a keréktengely alatt nyulik el és a felállítás nem csavarorsó szerkezet által, hanem két ugynevezett Gall-féle láncz által történik, mely lánczok a kettős háromszöget annak tompa sarkait összekötő gerendánál fogják s a melyek a kocsisülés alatt elhelyezett hengerre csavartatnak fel. A Gall-féle lánczok több mint ötszörös biztonsággal vannak szerkesztve és minden megkivántató garanciát nyújtanak; azonkívül egy biztonsági szerkezet van alkalmazva, mely az önfékezést a felállításnál és hajlásnál biztosítja, úgy hogy itt is, mint a csavarorsó hajtószerkezettel ellátott létránál a hajtás külső erő behatása nélkül nem történhet; feleslegül alkalmazva van végül a támaszokon az ugynevezett fogazott esszerkezet, mely önműködőleg fogról-fogra halad és egy sulynak alkalmazása által működésen kívül helyzetetik, tehát egészen hasonló ahhoz, melyet Schmahl 1878-ban már alkalmazásba vett.

Talajszabályozás, mozgó előkocsi, mindkét tengely rugóval vagy anélkül mindazon tökéletességet és célszerűséget nyújtják, mint a J szerkezetűnél; éppugy lehet itt is a kihuzó szerkezet önműködő fékezővel ellátva; — röviden, minden itt leirt szerkezetnél az egyszerűség szem előtt tartásával mindenre figyelem van fordítva, a mi a leg-

messzebbre menő kívánságok, gyakorlati használhatóság és biztonság tekintetében egy tolólétránál kívánható, — éppugy nem kimél a gyáros a létra készítésénél annak gondos kiállítását, a hozzávaló anyag kiválasztása tekintetében



(9. ábra.)

semmi áldozatot, mint ezt a létrával megejtett terhelési próbák kitünő eredményei mindenkor fényesen beigazolták.

Alkalmunk lesz olvasóinknak a kitünőknek elismert balance-létrákat és a sok előnnyel bíró és olcsóbb kisebb-fajtájú városi és községi létrákat is bemutatni.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A debreczeni önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának jelentése a XV. évi rendes közgyűléshez.

Tisztelt közgyűlés! Alapszabályaink 19. §-a értelmében volt szerencsénk önöket testületünk XV. évi rendes közgyűlésére meghívni.

Ha visszpillantunk az elmúlt év történetére, tisztán áll előttünk, miszerint a legszebb kilátásokkal indultunk egy évi munkásságra. A tagok közt kitünő egyetértés uralkodott; mindenki át volt hatva kötelelességeinek pontos teljesítése által, minek végeredménye az volt, hogy testületünket az év folyamán oly kitüntetések érték és oly pártfogásnak örvendhetett, mint soha az azelőtti 14 év lefolyása alatt.

A szép kezdet egyik legörvendetesebb jelensége az, hogy vagyoni helyzetünk oly javulást mutat, miszerint meglepéssel tekinthetünk vissza a lefolyt esztendőre, mert ime teljesen adósságmentes vagyont mutathatunk be a t. közgyűlésnek. A mellett pénztárunk helyzete rendes volt, kötelességeinknek minden irányban lelkiismeretesen megfeleltünk, sőt némi maradvánnyal zárhattuk le a mult évben is számadásainkat.

Ezeket röviden előre bocsátva áttérünk jelentésünk részleteire.

A tagok létszáma 1 tiszteletbeli, 62 alapító-, 97 pártoló-, 157 működő és 41 rendfentartó.

A többi évekhez viszonyítva, különösen örvendetes volt az alapító tagok szaporodása, mert nem kevesebb, mint 9 egyén és pedig Csapó Ferencz, Horváth István, Lamprecht Frigyes, Geréby Fülöp, Weisz Sándor, Benke István, Kuczik Gábor, Winkler Mihály és Ármos Bálint urak lettek a testület alapító tagjaivá.

Hogy a testület becsülettel állta meg helyét, mutatja a működő tagok szintén magas létszáma, a mennyiben 113 új tag lett felavatva, ellenben csak 24 jelentette be kilépését, az önként elmaradt rendfentartó tagokon kívül.

Hosszabb szolgálattért is számos tagtársunk lett kitüntetve, így a 10 éves éremmel Péter Gábor s.-tiszt, Glosz József, Csanádi Ede és Skvir Demjén őrparancsnokok és Darvas Imre rendfentartó, míg az 5 éves éremmel Gróf Lajos, Szabó Bálint, Kis Bálint, Lénárt István őrparancsnokok és Balla Sándor rendfentartó.

Sajnálattal kell jelentenünk, miszerint az alapító tagok soraiból Simonffy Sámuel kir. tanácsos és Vojnovics János, a pártoló tagok közül Weisz Mózes és Schönfeld Fülöp, a működő tagok közül Báthori József szivattus M.-Turon és Urbányi Ferencz rendfentartó elhaláloztak. — Ez utóbbi különösen ragaszkodott a testülethez, melynek intézményeit gyakran anyagi áldozatokkal is elősegítette.

Tüzeseteknél a testület 27-szer működött és pedig 11 tető-, 2 bolti-, 2 pincze-, 4 kémény-, 3 padlástűz, 2 szoba-, egy vasuti kocsitűznél 2-szer vaklármára vonultunk ki.

Legnagyobb tüzeset volt június 8-án a gőzmalmi raktár égése, mely a testület összes felszereléseit a legnagyobb mértékben vette igénybe.

Daczára az azonnal a legnagyobb mértékben kifejtett erőfeszítésünknek, daczára annak, hogy a malom munkásai is, mint jeles tűzoltók a legnagyobb erélyt fejtették ki, ezen épület a benne felhalmozott volt nagy készletekkel majdnem két hétig folyton égett, úgy, hogy összes tűzoltóinkat kifárasztotta.

Nem mulasztottuk el tagtársainkat a mult évben is folytonos gyakorlás által a tűzoltói nehéz szabályokba oktatni. Ezen oktatást az osztályparancsnokok vezetése alatt a szakaszparancsnokok vállalták magukra dicsérendő odaadással és minden anyagi jutalmazás nélkül, mi által is, magától értetődik, a testület tetemes kiadástól volt megmentve és az így megtakarított pénz más célokra volt fordítható.

A mint a testület éjjeli- és színház-őrség naplói mutatják, mindig híven teljesítettük ez iránybani kötelességeinket is, folyton különös gondunk volt, hogy az őrségek a legpontosabban teljesítenek. Az éjjeli őrséget a fizetett legénységen kívül 1 őrparancsnok vezetése alatt 2 önkéntes és a színházi őrséget egy őrparancsnok alatt 6 önkéntes teljesítette.

A soproni országos közgyűlésen testületünk négy tagtársunk által volt képviselve. A hajdumegyei tűzoltó-szövetség november 15-én tartotta évi rendes közgyűlését, melyen Vetéssy Béla s.-tiszt képviselte testületünket.

Kiváló szorgalom és pontosságért 4 tagtársunk lett megjutalmazva és pedig Morvay Sótér mászó- és Horváth

József sziv. őrparancsnok; továbbá Szabó József mászó- és Bálint Imre sziv. jelölt.

Mint jelentésünk elején mondtuk, vagyonunk, mely a testület jó karban levő felszereléseiből áll, teljesen adósságmentes és a szertárnok által összeállított leltár szerint 12032 frt 02 kr. összeget képvisel. Összehasonlítva a mult évi leltárunkkal, mely 11834 frt 86 kr. összeget mutatott, újabb emelkedés és 197 frt 16 kr. vagyonszaporulatot mutat fel, daczára annak, hogy a 3%-nyi kopást minden egyes tárgyból leirtuk és számos teljesen elhasznált felszerelést a leltárból le kellett írunk. Újabb beszerzéseink 811 frt 14 kr. összegre rugnak.

Tisztelettel betérjesztjük Tikos István pénztárnok általa szokásos pontossággal összeállított mult évi pénztári számadást, mely 6816 frt 10 kr. bevétellel szemben 6798 frt 47 kr. kiadást tüntet fel, úgy, hogy az új számlára még 17 frt 63 kr. pénztári maradvány mutatkozik.

Különösen magas az adományokból befolyt összeg. Ehhez járultak a gőzmalomtűznél érdekelve volt biztosító társulatok 1000 frttal, az István gőzmalom-társulat 740 frttal, a debreczeni első takarékpénztár 30 frt, a bécsi biztosító-társaság 25 frt, a légszeszgyár 10 frt, az ipar- és kereskedelmi bank 10 frt és az alföldi takarékpénztár 5 frttal. Azonkívül az augsburgi légszeszgyár tek. igazgatósága egy ízben díjmentesen reperáltatta meg az őrtanyán levő kutat.

Kiadásaink rendesek voltak, csakhogy gép- és felszerelések beszerzésére, valamint a meglevők javítására 2770 frt 85 kr. nagyon magas összeget fordítottunk.

Takarékpénztárban még következő alapok kezeltek és pedig: segélyalap ez idő szerinti összege 740 frt 56 kr. Zenealap ez idő szerinti összege 40 frt 83 kr. Ferencz-József-alap 105 frt 32 kr., gépbeszerzési alap 70 frt, külön alap 79 frt 15 kr.

A segélyalap növelésére Benke István 25 frtot, Simonffy Emil 25 frtot és Preiser F. 1 frt 50 krt adományozott a mult évben.

A zenekari pénztár számadása szintén be lett pénztárnok úr által mutatva, a parancsnokság által megvizsgáltatott és rendben találtatott; a maradvány, mint már jeleztük, zenealapra takarékpénztárba tétetett.

Ezek után betérjesztjük a folyó évre szóló költség-előirányzatot, melynek 4467 frt 63 kr. remélhető bevételével szemben 4534 frt előrelátható kiadás mutatkozik. Mindenesetre szigorú takarékosággal kell a leendő parancsnokságnak a jövedelmekkel bánni, nehogy esetleg a leendő hiány még sokkal magasabb összegre rugjon fel. Kérjük ezen költség-előirányzatunkat helyben hagyni.

Alapszabályaink 17. §-a szerint 3 évre terjedő megbízatásunk a mai napon lejárt, miért is megbízatásunkat önök kezeibe visszaadjuk.

Mély sajnálattal kell ez alkalommal jelentenünk, miszerint tisztelt főparancsnokunk: Boczkó Sámuel úr már november 10-én adta be lemondását. Mindnyájan tudjuk, hogy testületünk csak az ő éveken át tartó, gondos és tapintatos vezetése alatt küzdötte fel magát, azon polczra, melyet ez idő szerint elfoglal, akár anyagi, akár erkölcsi szempontból ítélve. — Lelkes védője volt testületünknek, a nélkül, hogy fáradságos munkálkodásáért akár anyagi, akár erkölcsi elismerést keresett vagy kapott volna, folyton a testület boldogulása és a testületi célok lebegtek szeméi előtt.

Adja az ég, hogy ezen közgyűlés méltó utódot találjon, kérjük is önöket, miszerint ezen, valamint a többi parancsnoksági tagok választásánál tisztán a testület érdeke lebegjen szeméik előtt.

Az erzsébetfalvi önk. tűzoltó-testület választmányának jelentése a f. évi julius 3-án tartott közgyűlésen.

Tisztelt közgyűlés!

A tűzoltó-intézmény nálunk mai nap sem tud oly tért foglalni, melyre nemes voltánál fogva hivatott.

Hiányzik az érdekeltség a polgárság és ifju nemzedékben, hiányzik a nemes törekvés, a valódi felebaráti szeretet szolgálatában velünk egy sorban működni; egyedüli reményünk a jövőben van.

Egyleti életünkben a lefolyt 1891-iki évben fontosabb mozzanatot nem jelezhetünk, mint hogy 5 tüzesetnél részt vettünk, ezek között volt egy a Dunán álló, tűzifával megpakott hajón támadt tűz, és a Stein és Rosenstraus czég gyufagyár tüzesete, melyekben szakavatott s tapintatos működésünkről tanúságot tett a fővárosi tűzoltóság is.

Az 1891-iki közgyűlést a választmány az 1891-ben felépítettnek kezdett sajtó egyleti helyiségében óhajtottá megtartani, de miután az épület az év vége felé készült el tökéletesen, elhatározta, hogy az 1890. és 1891. évi működéséről az 1892-ben, tehát mai napon tartandó közgyűlésen számol be.

Az 1890 jan. 26-án tartott V. rendes és II. tisztújítási közgyűlés megadta a felhatalmazást egy második fecskendő beszerzésére. Ezt a választmány még be nem szerezte, mert főfeladatának tekintette, hogy drága és értékes szereink részére előbb egy alkalmas szertár építtessék, annál is inkább, mert a rozoga régi faalkotmány sehogysémit felelt meg még az eddigi szükségletnek sem, nemkülömben annak szétbontására is fel lettünk hívva, és bérfizetés nélkül alkalmas helyiség nem ajánlott.

Igy első teendő volt a szertárhelyiség megszerzése és a második leszen a fecskendő beszerzése.

Szertári helyiségül legalkalmasabbnak találtuk Suda Kálmán 214 □-ölyni telkét a postával szemben. Vételára 1000 frt, ugy, hogy 1896. évi dec. 31-ig csak az 5% fizetendő, ennek utána pedig teljesítendő a tőketörlesztés évi 200 frttal. Ezek folytán csupán a felépítmény fedezéséről kellett a választmánynak gondoskodni, s habár a 1017 frt 24 kr. építkezési költségeket gyűjtés útján be nem szerezhetette, az építkezést megkezdette s be is fejezte, miután a hiányzott 339 frt 03 krt kölcsön útján fedezte.

E helyütt köszönetet mondunk a budapesti kőszémbánya és téglagyár-részvénytársaságnak, mely a téglákat tetemesen leszállított árban adta, Bochesa Henrik főparancsnoknak, Dellinger Raimund és Spitz Imrének, kik az építkezés műszaki részét vezették, Kreisz Pálnak, ki az anyagot díjtalanul szállította, Walha Mihály és Tóth & Illés építkezési vállalkozóknak, kik nyereségről lemondva építkeztek.

Köszönetet mondunk a lelkes adakozóknak:

Özv. br. Kolisch Irma ö mlgának . . . (adomány)	50.— frt
Erzsébetfalvi olvasó-egyletnek . . .	» 32.92 »
Erzsébetfalvi aggharczos-egyletnek . . .	» 30.— »
Magyar általános biztosító-társaságnak . . .	» 25.— »
Stein és Rosenstraus czégnek . . .	» 25.— »
Phönix biztosító-társaságnak . . .	» 15.— »
Leitgéb János úrnak . . .	» 10.— »
Fonciére biztosító-társaságnak . . .	» 10.— »
Kölcsi Kende Kanut úrnak . . .	» 10.— »
Rupp József úrnak . . .	» 10.— »
Szappanos László úrnak . . .	» 5.— »
Redeky Alajos úrnak . . .	» 5.— »
Dr. Morzsányi Károly úrnak . . .	» 5.— »
Dr. Pártos Henrik, Rétai és Bányász, Hauber Alajos uraknak (adomány 3—3 frt), Barkó Károly, Szlavik István, Englert József és Göbler József uraknak (adomány 2—2 frt), Neri Ferencz, Komlósy István uraknak (adomány 1 frt	

50—1 frt 50 kr.), Unrein János, Kaltneker József, Engl Nándor, Pók Ignác, Pázmándi József, Jusztin Mihály, Rotsch Sándor, Kosután József és Szüts István uraknak (adomány 1—1 frt), Suda János úrnak, ki a szertárépület nagy kapuját adta ajándékkép.

Az építkezést úgy intéztük, hogy a szertárépületben egy lakrész legyen, melynek évi béréből a vételári kamat legyen fedezhető, a tőke pedig a tagdíjak egy részéből és rendkívüli bevételekből törlesztessék.

Ugy tartjuk, hogy a szertár felépítésével hasznos szolgálatot tettünk a közjónak és a tűzoltói intézménynek, miért is kérjük ez irányban a közgyűlés jóváhagyását.

Legénységünk, melynek száma 1890 és 1891-ben 28, 29 között váltakozott, teljesen iskolázott, felszerelése ugyan avult, de azért jó, tevékenysége kifogástalan; 1890-ben 5 tüzesetnél, 1891-ben pedig 2 tüzesetnél működött.

1890-ben tartatott 7 gyakorlat 5 elméleti oktatás, 1891-ik évben pedig 6 gyakorlat és 12 elméleti oktatás.

Az elméleti oktatásokat szakszerűen és kiváló pontossággal Spitz Imre tartotta, a gyakorlatokat pedig felváltva Dellinger Raimund osztályparancsnokkal.

Leltározott ingó vagyónunk a felvett értécsökkenés után 704 frt 05 kr. értéket képvisel.

A tagsági díj befizetése 1891-ben nem felelt meg a várakozásnak, a mennyiben 1891. decz. 31-én 120 frt hátralék lett kitüntetve, reméljük azonban, hogy a beszédés körüli serénység e bajon is segíteni fog s hogy a helybeli összes háztulajdonosok is támogatni fogják intézményünket.

1890-ben összevételeink voltak:	451.42 frt
1891-ben pedig:	429.92 »

Osszesen: 881.34 frt

Összkiadásaink voltak ugyanez idő alatt: 1328.07 »

Költségvetésünk 1892. évre: Bevétel: 300.— frt

» » » Kiadás: 250.— »

Kérjük a t. közgyűlést, miszerint mondja ki határozatilag, hogy »Erzsébetfalvi önkéntes tűzoltó-egylet« helyett felvesszük az »Országos szövetség« ajánlata értelmében az »Erzsébetfalvi önkéntes tűzoltó-testület« czimét, hogy működő parancsnokainknak helyben kell lakniok, s hogy az 1890. jan. 26-ki közgyűlésen ajánlott és helyeseknek bizonyult alapszabály-módosítások a fentiekkel együtt terjesztessenek fel a belügyi miniszteriumhoz — megerősítés végett.

Ténykedésünket a t. közgyűlés jóakaratu birálatára bizva, tisztelettel kérjük a felmentvényt.

A torontálmegyei tűzoltó-szövetség előértekezlete.

A torontálmegyei tűzoltó-szövetség megalakítására julius 25-én történt meg az első lépés Módoson, a hol a vármegye önkéntes tűzoltó-testületei közül 29 gyűlt össze, hogy egy szívvél és egy lélekkel magáévá tegye a szövetség megalakításának eszméjét és készségét jelentse ki az iránt, hogy szívesen vesz részt a megalakítás munkálataiban.

Az értekezletre egybegyűlő tűzoltókat Módos város közönsége ünnepélyesen fogadta s osztozott lelkesedésükben.

A tegnapi napon a tűzoltó-szövetség létesítésének eszméje nagy lendületet nyert s határozott formát öltött. Az ügy sorsa most már a továbbvezetőktől függ, a kik bizonyára éppen olyan hévvel és szeretettel munkálkodnak majd tovább, mint az a néhány szépen gondolkozó, fáradhatlan ember, a kik az eszmét megpendítették és azt ennyire hozták.

Az értekezleten a következő önkéntes tűzoltó-testületek képviselői vettek részt: *Pflock* (Nagybecskerek), *Gesztesy* János (Zsombolya), *Laflour* Péter (Lázár föld), *Baranyi* Kálmán (Erzsébetlak), *Kaucz* János (Ujvár), *Lukinics* Miklós (Horvát-Bóka), *Meng* József (Német-Szárcsa), *Kosztolányi* Antal (Perlasz), *Domonkos* Gyula (Módos), *Kaufmann* János (Szentgyörgy), *Wiedemann* János (Ernesztháza), *Hirsch*

Vilmos (Rudolfsnád), *Holstein* Ede (Klekk), *Botlka* Béla (Bánlak), *Nikolajevics* István (Horvát-Neuzina), *Filipsz* Miklós (Gyér), *Mors* János (Gaád), *Mility* Nikola (Surján), *Szevics* Sándor (Rudna), *Himesy* Emil (Antalfalva), *Bagits* Bogdán (Tógyer), *Barics* István (Orlovát), *Demkó* Ferencz (Lázárföld).

Miután a képviselők igazoltattak és az alapszabálytervezetek kiosztattak, *Demkó* Ferencz indítványozta, hogy az értekezlet elnökül *Gesztessy* János választassék meg, s hogy öt erre *Domokos* Gyula és *Meng* József kérjék fel.

Gesztessy belépésekor az értekezlet harsány éljennel fogadta, mire *Gesztessy* elfoglalta az elnöki széket, s miután rövid szavakban köszönetet mondott a megtisztetésért, s örömét fejezte ki az egybegyűltek nagy száma felett, az értekezletet megnyitottnak nyilvánítja.

Ezután az értekezlet tiszti kara választotta meg. Alelnökké lett *Demkó* Ferencz, pénztárnokká: *Laflour* Péter és jegyzővé *Tereba* János.

Majd *Kaufmann* István, a bega-szentgyörgyi önkéntes tűzoltók főparancsnoka felkéri *Demkó*t, a kinek az értekezlet létesítése körül a legnagyobb érdemei vannak, hogy vázolja röviden az előértekezlet célját.

Demkó Ferencz előadja, hogy a cél egy tűzoltó-szövetség megalakítása, mely az egész megyére kiterjedne. Az értekezlet célja, az előmunkálatokat megtenni s azután felkérni egy vármegye törvényhatósági bizottságát, mint Nagybecskerek város tanácsát, hogy a tovább vezetését vegyék a kezükbe és a szövetség alakuló közgyűlését mielőbb hívják egybe.

A tetszéssel fogadott beszéd után *Gesztessy* elnök indítványozza, hogy az értekezlet vegye tárgyalás alá a szövetség alapszabály-tervezetét, melyet az ország több megyéjében fennálló tűzoltó-szövetségek alapszabályainak mintájára *Demkó* Ferencz dolgozott ki.

Az egybegyűltek aztán pontról-pontra megvitatták az alapszabálytervezetet s azon több czélszerű módosítást tettek.

Az alapszabálytervezet letárgyalása és elfogadása után határozatba ment, hogy egy kilencztagnó bizottság választassék, mely az alapszabálytervezetet úgy a vármegyének mint Nagybecskerek város tanácsának bemutatva, kikérje támogatásukat s az alapszabálytervezet alapján a szövetség mielőbbi létesítése iránt a szükséges intézkedéseket tegye. Feladata még a bizottságnak az is, hogy a nagybecskerek-i tűzoltó-testületet értesítse és az együttműködésre felkérje.

A bizottság tagjaivá választottak: *Gesztessy* János, *Botlka* Béla, *Demkó* Ferencz, *Laflour* Péter, *Baranyi* Kálmán, *Holstein* Ede, *Domonkos* Gyula, *Meng* József és *Kaufmann* István.

Az értekezlet ezzel déli egy órakor véget ért. Utána társasbéd következett.

A zalavármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése.

A zalavármegyei tűzoltó-szövetség Kovács Károly szövetségi elnök elnöklete alatt aug. hó 14-én tartotta Csáktornyán évi közgyűlését, a melyen képviselve voltak a zala-istvándi, keszthelyi, alsó-domborui, dráva-egyházi, sormási, légrádi, perlaki, mura-csányi, nagy-kanizsai, szent-gróthi, kis-komáromi, csáktornyai, hodosáni, letenyei, zala-egerszegi és alsó-lendvai tűzoltó-testületek.

Elnök üdvözlőlvén a megjelenteket, tekintve, hogy a szövetség 30 tagja közül 16 van képviselve, a gyűlést határozatképesnek nyilvánította.

Előterjesztetett a szövetség 1890. és 91-iki évi működését feltüntető jelentés, melyet a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vett s a benne foglalt javaslatához képest a közgyűlés megkeresi a vármegye alispánját, sziveskedjék ható-

ságilag intézkedni az iránt, hogy a vármegyében levő tűzoltó-testületek a szövetségbe lépésre köteleztessenek; továbbá a vármegyei szövetség anyagi segélyezése kérvényeztessék.

Stefanecz József szövetségi pénztárnok számadásainak megvizsgálásáról a kiküldött bizottság jelentést tett; a számadás helyesnek találtatott s a közgyűlés a számadót a felelősség terhe alól fölmentette.

Az 1894-ik évben tartandó közgyűlés helyéül Szent-Gróth város jelöltetett ki.

A szövetségi tagtestületeknek egyöntetű begyakorlására gyakorlati szabályzat alkotása elkerülhetlenül szükségesnek találtatott. E szabályzatot az elnökség megkeresésére Knorczer György választmányi tag elkészítette s felolvastván, a közgyűlés azt elfogadta s annak kinyomatását elrendelte, míg Knorczer Györgynek szives és hasznos fáradozásaiért jegyzőkönyvileg fejezte ki a közgyűlés köszönetét.

A vármegyei tűzrendészeti szabályrendelete említést tesz a községi tűzoltó szolgálati szabályzatról, mely azonban a mai napig nem létezik. Ugy az önkéntes, mint a szövetségi tűzoltók szolgálati szabályzatának mielőbbi megállapítása nagyon is szükségesnek mutatkozván, ily szabályrendeleti tervezet készítésére Knorczer György választmányi tag felkérte. E szabályzatba felveendő, hogy hol a testület pártoló tagok, vagy községi segély által tartja fenn magát, a választmány tűzoltó és nem tűzoltó tagokból álljon, egyébként pedig kizárólag tűzoltó tagokból; körülírandók a tűzoltók jogai és kötelességei a tüzesetknél, hogy működésében idegen beavatkozás által ne akadályoztassék.

Tárgyalás alá vétetett a megyei tűzrendészeti szabályrendelet módosítása tárgyában teendő javaslat. A 34. §-ban foglalt 2 frt váltságdíj szedése oly községekben, hol a követelményeknek megfelelő önkéntes tűzoltó-testület létezik, mellőzendő volna, hanem ennek ellenében az önkéntes tűzoltó-testület költségvetésébe felvett szükséges kiadások fedezése községi póttadóval eszközöltetnék, melynek fizetése alól a tényleges tűzoltók felmentetnének. A 38. §. olyképpen módosítandó, hogy ha valamely községben oly önkéntes tűzoltó-testület létezik vagy alakul, mely a vármegyei tűzoltó-szövetség tagja, ezen községben nem szervezendő a községi köteles tűzoltóság. Mióta a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet életbe lépett, mindinkább kitűnik az önkéntes tűzoltó-testületeknek czélszerűsége és a köteles tűzoltóság feletti előnye; társadalmi úton ezek szervezése, fejlesztése és tökéletesítése szükséges, a mire első sorban a vármegyei tűzoltó-szövetség van hivatva, miért is hatásköre kiszélesbitendő volna, mely célból elrendelendő volna, hogy a tűzoltó-testületeket és a vármegyei tűzrendészeti viszonyokat érintő ügyekben a szövetség véleménye meghallgatandó; kiküldöttei hatósági közegnek tekintessenek, rendelkezései szigoruan végrehajtassanak, a megyei tűzrendészeti bizottság fele részben a szövetségi elnök ajánlatára tűzoltó-tagokból volna alakítandó; a tűzrendészeti szabályrendeletbe felveendő volna, hogy a községi képviselőtestület szépmészeti és építészeti bizottságának a tűzoltó-parancsnok tagja legyen. A megyei tűzrendészeti szabályrendeletnek ily értelemben való változtatása iránt az alispáni hivatalhoz kérvény intézése elhatározatott.

A szövetség tisztikarának mandátuma lejárván, elnök maga és tisztársai nevében — megköszönve a beléjük helyezett bizalmat — lemondott s kérte a közgyűlést a választás megejtésére, mire közlekedéssel egyhangulag Kovács Károly választotta meg újból a szövetség elnökévé, a ki a belé helyezett bizalmat megköszönvén, igére, hogy a szövetség ügyeit a jövőben is a legnagyobb készséggel és odaadással fogja vezetni.

Folytatólag egyhangulag megválasztottak: Koháry József (Szent-Gróth) alelnökké, Nagy Antal (Zala-Egerszeg) titkárrá, Stefanecz József (Zala-Egerszeg) pénztárnokká; Knorczer György (N.-Kanizsa), Szeiwert Antal (Csáktornya),

Pöltz Pál (Keszthely), Kovács Gyula (Légrad), Grünfeld József (Sormás), Alszei József (A.-Lendva), Tóth Sándor (Perlak) választmányi tagokká, dr. Viola Ignác (Gelse), Vizmathy Sándor (Mura-Csány), Tichler Imre (A.-Domboru), Árady Alajos (Letenye), Kluger Sámuel (Szt.-Gróth), Simán István (Z.-Istvánd), Kozáry Aurél (Zalabér) választmányi póttagokká.

Végül az elnök indítványára Csáktornya városának a szives fogadtatásért s a tűzoltó-intézmény irányában nyilvánuló szives érdeklődésért jegyzőkönyvileg köszönet és elismerés szavaztatott.

A tiszafüredi önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának jelentése

a testület keletkezése, működése és jelenlegi állapotáról, az 1892. szeptember 8-án megtartott 15. éves emlékünnepe alkalmából.

Az 1875-ik év őszén Tisza-Füreden, egy társaságban fel lett említve a »legnagyobb magyarnak«, Széchenyi István grófnak fia Ödön (jelenleg pasa, altábornagy, ő császári felsége a szultán tábornok-hadsegéde, a császári tűzoltó-ezred és a császári tengerész tűzoltó-zászlóalj főparancsnoka), ki atyja nyomdokait követve, több szép alkotása mellett egyedül neki köszönheti hazánk a modern tűzoltás megalapítását. Ez alkalommal vetette fel az eszmét Buday Sándor úr: mennyire hasznos és áldásos lenne városunkra és vidékére, ha itt is alkottatnék egy önkéntes tűzoltó-testület. A társaság egynemely része az eszmét akkor kivihetetlennek tartotta, de Buday úr oly hévvel és lelkesedéssel beszélt a jelenvoltaknak, hogy utóljára is megigérte a társaság az eszme kivételének megkísérlését. A városi képviselő-testület még azon év folyamán kiküldte Kovásy Ferenczet, Pásztor Bélát, Bernáth Endrét, Sarkady Ferenczet, Buday Sándort, Kovács Gyulát és még többeket egy tűzoltó testület felállításának eszközeiről értekezni.

A küldöttség 1876-ban előterjesztette indítványát a képviselő-testületnek, hol az eszme elfogadtatott, az alakulásra pedig 200 frt lett megszavazva.

Nt. Bán Zsigmond helybeli ref. lelkész ur, ki a képviselő-testülettől megbízott a testületnek tagokat toborzani, csüggedést nem ismerve gyűjtötte az anyagi aldozattal hozzájárulókat, az alapító és pártoló tagokat. Kovásy Ferencz úr szintén odaadó buzgalommal gyűjtötte a működő tagokat s míg ők nemes munkájukkal foglalkoztak, addig egyesek táncvigalmak tartásából összeszedett pénzzel kívántak a testületnek életet adni. Elismerés illeti e téren Kovásy Kálmán urat, ki különösen anyagilag támogatta a testületet; továbbá Szabó László és Esztergályi Jenő iparosmestereket, kik még néhány társukkal önzéstelen odaadással rendezték egyik bált a másik után, hogy a szervezendő testület felszereléséhez minél nagyobb összeget gyűjthessenek; városunk tiszteletreméltó, intelligens, derék fiatal iparosai pedig tömegesen, folytonos részvétőkkel segítettek elő a bálók sikerét, úgy, hogy mire a farsangnak vége lett, Szabó László közel 200 forintot számolt le Bán Zsigmond úr kezébe. Ez összeg volt a testület szerelvényeinek beszerezhetésére az első pénz.

1877-dik év elején a városi képviselő-testület Balogh Istvánt, Kovásy Ferenczet, Pásztor Bélát, Bán Zsigmondot, Zábráczy Ignácot és Borsós Sámuel kiküldvén, megbizta, hogy a tűzoltó-testületet szervezzék, az alapszabályzatokat és a felállításához szükségessé vált módosításokat és előintézkedéseket hozzák tudomására. Ezen bizottság megállapította, hogy két aláírási ív nyitassék, az egyik pénzgyűjtés végett alapító és pártoló tagok részére, a másik a vállalkozó működő tagok aláírására. Alapító és pártoló tagok gyűjtésére Várady Miklós és Kovásy Ferencz, működő tagok toborzására Szabó László — az írási dolgozatok teljesítésére pedig Bán Zsigmond kérték fel. Alapszabályzatul

némi módosítással a török-szent-miklósi tűzoltó-testület alapszabályai fogadtattak el. A szervezkedés elnökségével ideiglenesen Várady Miklós bizatott meg.

A küldöttség megbízottjai hiven teljesítették munkájukat. Szabó László 40 működő tagot toborzott össze, az alapító tagok száma 31-re emelkedett, 10 frt befizetés kötelezettségével.

Ekkor a szervezkedő bizottság a közbirtokossághoz, mint testülethez folyamodott bizalommal, hogy segítse az alakuló tűzoltó-testületet. A közbirtokosság az első gyűlésen egyhangulag négyszáz forintot szavazott meg s azt nyomban ki is utalványozta s ezzel megteremtette a tűzoltó-testületet.

Ily előkészületek után mind a tagok száma, mind a pénzmennyiség lehetővé tette az alakuló közgyűlésnek 1877 július 5-ére egybehívását, mivégre a képviselő-testülettől megbízott Várady Miklós bíró a kaszinó helyiségébe egybehívta az alapító, működő és pártoló tagokat. E gyűlésen, az alapszabályok megerősítéseig, ideigl. elnöknek Bán Zsigmond, ideigl. főparancsnoknak Kovásy Ferencz s titkárnak Tóth Lajos megválasztott.

Mihelyt az adományozott pénzek lehetővé tették az első szerelvények beszerzését, Kovásy Ferencz főparancsnok megbízott, hogy a legszükségesebb szerelvényeket Budapesten vásárolja be. Egyuttal felkérte Oláh Miklós úr szarvasi torna-tanár, hogy nyújtson tanácsával segédkezet a főparancsnoknak, mit Oláh Miklós úr készséggel fel is ajánlott, sőt a testület betanítását is elvállalta, miért a közgyűlés jegyzőkönyvben fejezte ki köszönetét.

A szerelvények beszerzése a következő adományokból eszközöltetett: a közbirtokosság által adott 400 forint, a város 200 forintja, Szabó László és társai által rendezett bálók jövedelmeiből 246 frt 16 kr.; az alapító tagok megfizettek 365 frtot, pártoló tagok fizettek 43 frt 35 krt. Összesen 1254 frt 51 kr.

1877. évi augusztus 26-iki közgyűlésen mutattattak be a jóváhagyott alapszabályok s választattak meg az állandó tisztségviselők; elnöknek Bán Zsigmond, alelnöknek Lipsey Tamás, titkárnak Tóth Lajos, orvosnak dr. Szigeti Soma, pénztárnoknak Kalavszky Albert; választmányi tagokul Balogh István, Várady Miklós, Pásztor Béla, Szabó László, Szathmari Sámuel, Kovács Géza és Ungár Lipót.

Ugyanez év augusztus 21-ére, délután 3 órára gyűlt össze először a testület gyakorlatra, mely alkalommal tűz ütött ki, a mi az óriási hőségben, (35 C fok volt árnyékában) a zsufolt kazlak és épületek között gyorsan terjedt s 23 épületet az udvarokon levő összes takarmányokkal elpusztította. Arany Sándor tűzoltó életmentés közben nagyon összeégett, több hónapon át ágyban fekvő beteg volt. Végh András tűzoltó is, ki bele esett egy égő verembe, annak köszönhette életét, hogy az utána szaladó Adler Mór társa kihuzta a tűzből. A testület másnap reggeli 6 óráig működött.

Ez rövid története a tiszafüredi önkéntes tűzoltó-testület megalakulásának és első működésének; és most, 15 év eltelté után, dicsekvés nélkül vallhatjuk be, hogy ezen első nagy tűz után, mely bennünket gyakorlatlan állapotban ért meg, sohasem fordult elő nagyobb tüzeset.

A testület 1878-ban a magyar országos tűzoltó-szövetség tagjai közé lépett s képviseltette magát Kovásy Ferencz főparancsnok és Tóth Lajos titkár által az Iglón ugyanez évben július 19—23-án tartott VI-ik nagygyűlésen.

1879-ben készült szolgálati szabályzat.

1880 július 27-én a Kun-Madarason kiütött nagy tűzveszben segédkezett, mely alkalomból a testület Sipos Orbán jász-nagy-kún-szolnokmegyei alispántól s Madaras városától elismerő köszönőlevelet kapott.

1882-ben, a testület megalakítása és fenntartása körül szerzett érdemeik méltatásául — Kovásy Ferenczet örökös főparancsnoknak, Bán Zsigmondot örökös elnöknek választotta.

Időközben Nyári József úr választatott meg bírónak. Az ő megválasztása után kezdődött igazán a testület valódi élete, ki nem csak az elmaradt alapítási díjakat és elmaradt évi segélyeket mind kiutalványozta, de a büntetéspénzekből is tetemes összeget szolgáltatott részére. Ennek következtében az eladósodott testület nem csak tisztázta magát, hanem szerelvényeit is szaporította. Az ő biráskodása alatt szerzetett a nagy 130 mm. fecskendő, mely gép minden igényeknek megfelel, szerkocsija, két vízfordó kocsija. Ő csináltatta a diszes szertárt és őrtanyát, nagy tömlőszárító állványt; ő hozta be a szerek tűzhöz leendő gyors szállításának díját s felállította a ref. egyházzal együttesen a toronyórseget.

1885. március 17-én Lipcsey Tamás elnök, a tűzoltók lelkesedése közt vette át hivatalosan, a képviselő-testület által nagylelkűen felajánlott diszes őrtanya kulcsait, az eszme megvalósítója, Nyári József városi főbíró úrtól. Ez alkalommal a tűzoltó-tagoktól begyűlt pénzen titokban megfestetett arczképét Kovásy Ferencz főparancsnoknak leplezte le általános meglepetés és lelkesedés közt Lipcsey Tamás elnök.

1886-ban a testület Kandó Géza urat választotta főparancsnokának, ki ezen tisztet a mai napig viseli.

1887 november 24-én ünnepelte a testület 10 éves fennállásának emlékét.

Csaknem 15 év kellett ahhoz, hogy a megkezdett mű befejeztessék. 1888-ban a III. számú géphez, a múlt évben a II. számú géphez lett beszerezve az egy darabból álló 8 méteres szívó-tömlő, (?) melyeknek segélyével igen nagy gyorsasággal lehet a két gépet szerelni; ügyes szerelés mellett 50—60 másodperc alatt vizet kap a csővezető, — kútból is. Szintén csak a múlt évben lehettek beszerezhetőek a sisakok, balták utolsó darabjai, melylyel a szerelvények ki lettek egészítve; ma a testület teljesen fel van szerelve.

1889-ben dolgoztattak át és javították ki az alap- és szolgálati szabályok, melyek könyvecske alakban lettek kinyomatva, és minden működő tagnak egy-egy példány kiadva.

1890-ben lett összeállítva a magyarázatokkal ellátott kürtjelzés, mely szintén kinyomatott s kiosztatott. Ezen kotta 16 kürtjelzéssel (a vezényszavak teljes kizárásával) történnek úgy a mászó-, mint a szivattyu-szergyakorlatok és a tűzoltás.

A testület 15 évi működése alatt tartott 26 közgyűlést, 60 választmányi gyűlést és 213 gyakorlatot.

Fennállása óta 71-szer oltott tüzet, a melyből esik T.-Füred városára: épülettűz 27, rakománytűz 17, szállóskertekre 8; füredi határra 12. Madaras városára 1. Igar községben 1. Örvény és határára 2. Szőlős határára 3. Emberélet az összes tűzveszékenél nem esett áldozatul.

Az elnökséget az egész idő alatt hárman viselték és pedig Bán Zsigmond úr 7 évig, Lipcsey Tamás úr 5 évig, Kékessy Dezső úr 4-ik éve. Alelnök volt Lipcsey Tamás 5 évig, dr. Menczer Ignác 4 évig, Lipcsey József 2 évig, Pásztor Béla 5-ik éve.

Főparancsnok volt Kovásy Ferencz 8 évig, Kovásy Kálmán 1 évig, Kandó Géza 7-ik éve.

Alparancsnok volt Kómives Antal 2 évig, Szekerka Miklós 3 évig, Bartha Ferencz 1 évig, Kovásy Kálmán 10-ik éve.

A titkári tisztet vitte Tóth Lajos 5 évig, Debreczeni Károly 1 évig, Szekerka Miklós 3 évig, Kandó Jenő 3 évig, Kaiser János 4-ik éve.

A pénztárnok volt Kalavszky Albert 3 évig, Nyári József 2 évig, dr. Szigeti Soma 4 évig, Zábráczy Ignác 7-ik éve.

Az orvos volt dr. Szigeti Soma 13 évig, dr. Schleiminger László 3-ik éve.

Az ügyész 1889 óta Kandó Jenő.

A testület vagyónát a szerelvények képezik. Ezek a város által adott régi fecskendő s szintén a város által ajándékozott két nagy vízfordóval (lajt) együtt a következők:

1. I. számú fecskendő 4 kerékre, szívó szerkezet nélkül, sugár csővel, osztóvillával és nyomótömlőkkel felszerelve 500 frt.

2. II. számú fecskendő 2 kerékre, (mozdonyfecskendő) szívó szerkezettel, 1 drb 8 méteres szívó, valamint nyomótömlőkkel, sugár csővel, csővégekkel (szoporkák) és csavar-kulcsokkal ellátva 580 frt.

3. III. számú fecskendő 2 kerékre, (Hydrophor) szívó szerkezettel, csukló szívócsappal, 1 drb 8 méteres szívó, valamint nyomótömlőkkel, sugár csővel, csővégekkel, csavarkulcsokkal ellátva 1018 frt.

4. Szerkocsi, ellátva 2 drb önálló, 2 drb támasztó, 2 drb zsindeletető, 2 drb csapó létrával, 30 drb vászonvederrel, összekötő horoggal (fecskendő hozzáragasztáshoz), tömlő-orsó 100 méter tömlőre, 13 ülő és 4 állóhelylyel a legénység részére. Ára a szerkocsin levő összes szerekkel együtt 438 frt.

5. Sztártár-szekerény 20 frt értékben.

6. Ezeken kívül a testület teljesen fel van szerelve sisakokkal, fejszékkel, baltákkal, villákkal, lapátokkal, övekkel, lámpákkal, kötelekkel, sípokkal, kürtökkel, síp- és kürtzsinórokkal.

7. Van a szivattyuhoz összesen 354 méter nyomótömlő és 15 pár tömlőcsavar.

A szerelvények összes értéke 3560 frt.

A tűzoltó-testület jövedelmi forrása a várostól évenként 100 frt, egyesek adományai s a mulatságokból befolyó jövedelmek. Adósság nincs; pénztári készlete 180 frt.

Kapott a testület a magyar országos tűzoltó-szövetségtől a 15 év alatt 15 arany, 27 ezüst és 21 bronz szolgálati érmét.

Van jelenleg 15 évi szolgálat után 15 arany, 10 évi szolgálat után 6 ezüst és 5 évi szolgálat után 18 bronz szolgálati éremmel diszitett működő tagja.

Elnöke Kékessy Dezső, alelnöke Pásztor Béla.

Választmányi tagjai: Lipcsey Tamás, Lipcsey József, Lovassy Ákos, Justus Gusztáv, Rosinger Lajos, Medveczky Károly, Adorján Mihály, Thomka Illés, Szarka Gyula. — Gacsal Ferencz időközben elhalálozott.

IRODALOM.

Emléklapok az alcuthi önkéntes tűzoltó-szakasz tízéves jubileuma alkalmából; egyuttal jelentés az 1882—1892-iki évekről, czimet visel Ziegler Nándor alcuthi önk. t. o. parancsnok által szerkesztett, 23 nyomott oldalra terjedő, nyolczadrét alakú könyvecske, finom velinpapíron, tetszetős kiállításban.

»Felebaráti szeretet, bajtársi szellem és kitartás« jelige a könyv homlokán: talán sehol jogosultabban, mint éppen az alcuthi önkéntes tűzoltó-szakasznál, melynek főparancs-

noka, József főherczeg úr ő fensége nemcsak maga a szó legszorosabb értelmében gyakorlója a fenthangoztatott éretnyeknek, de igyekezett beléoltani ezeket e testülete minden egyes tagjába, s bár nagy és tényes az a nimbusz, mely a fenségesnek szeretett alakját körülveszi, talán még sem lett volna elég arra, hogy a felebaráti szeretet, bajtársi szellem és a kitartás dicsérendő éreneyei minden közvitézében az alcuthi önkéntes tűzoltó-szakasznak vérré váljanak, ha ezekben a főparancsnok elől nem jár vala.

Az emléklapok bevezető részéből, mint lendületes, tiszteletet és benső szeretetet lehelő szavakat közöljük a következőket:

»A folyó évben ünnepli az alcuthi önkéntes tűzoltószakasz fennállásának tizedik évét és ezzel főparancsnokának, ő császári és királyi fensége József főherczeg úrnak, a hazai tűzoltók fővédnökének tizedik évi tűzoltói működését.«

»Ez utóbbi esemény teszi páratlanná az egész világon e lefolyt időszak történetét, mivel egyedül az alcuthi tűzoltóknak adatott azon kiváló szerencse, hogy a rajongva szeretett József főherczegnek, a hazai tűzoltóság nemtőjének vezérlete alatt küzdött egy évtizeden át és küzd jelenleg is a humanizmus zászlója alatt.«

»De nemcsak e szűk körre terjedt a haza első tűzoltójának üdvös működése; a főherczeg nemes példája hatott az egész országban s hire terjedt a messze külföldön is. Szóval, tollal és tettel, a csákánnyal kezében fáradozott ő embertársaiért, nem törődve anyagi áldozattal, sem veszélyel.«

»Tudni és megérteni kell ezt minden magyar tűzoltóknak és Alcsuth lakóinak.«

»Semmi egyébbel, csupán mélyen érzett halánkkal adózhatunk mi a fenkölt lelki magyar főherczegnek; mondjuk el tehát a serdülő ifjaknak és oltuk kitörülhetetlen örök emlékképp utódaink szívébe, hogy él közöttünk egy királyi herczeg, ki nem kimélve egészségét, sem nyugalomát, éjnek idején elhagyja palotáját, hogy a szenvedő emberiséget bajaiban felkeresse és nyomorán enyhítsen.«

»Legyen ő még sokáig vezércsillagunk és vezesse diadalra azon ügyet, melynek érdekében oly lankadatlan hévvel fáradozott.«

Megtudjuk az emléklapokból, hogy ő Fensége már tulajdonképpen 1879-ben foglalkozott rendszeres tűzoltóság alakításának eszméjével, s be is szereztetett 1 db. szivónyomó szivattyú, 3 drb dugó létra, 1 parancsnoki, 2 csővezető, 4 szivattyus és 8 emberre való egyenruha s felszerelés. — A főparancsnokságot maga ő Fensége vette át. 1880-ban már egy tüzesethez a csapat Tabajdra ki is vonult. 1882. év nyarán július 24-én az alcuthi mesteremberek barátságos összejövetelüknél elhatározták, hogy ő Fenségénél ajánlkoznak önkéntes tűzoltóknak, s másnap jelentkezett is 18. Július hó 26-án történt tüzesethez már ez a 18 ember kivonult és működött. Július 30-án Mészöly Győző református lelkész egy 28 jelentkezőből álló névsort nyújtott át ő Fenségének. — Július 30-án tartotta az első közgyűlést, az előre elkészített alapszabályokat s a szervezést illetőleg. Az alakuló szakaszt ő Fensége a következőleg osztotta be: 1 fő-, 1 tűzoltó-parancsnok, 1 fecskendőmester, 2 szivattyus felügyelő, 2 csővezető, 4 mászó, 4 fölszerelő tűzoltó, 2 kürtös és 27 szivattyus, összesen 44. — A tanítást az első következő vasárnap (1882. aug. 6-án) kezdte meg ő Fensége a szakasszal.

A lefolyt évtized alatt 145-en szolgáltak a szakasz kötelékében.

A szakasz tisztikarához tartoztak a lefolyt tíz év alatt:

Libits Adolf, jelenleg h. főparancsnok, *Lágh Aurél* jelenleg p. t. o. szakaszparancsnok, *Kopfmann Károly*, *Petróczy Lajos*, *Kosztolányi György*, *Kovács Lajos*, *Kokas József*, *Vörös Imre*, *Kiss Lajos* és *Madarász Géza* fecskendőparancsnokok, *Baross László* mászó-vezető, *Ziegler Nándor*, jelenleg önkéntes tűzoltó-parancsnok. — 1888. évi jul. hó

22-én történt ő császári és királyi fensége *Klotild* főherczegasszony által ajándékozott remekművű zászló ünnepélyes felszentelése nagy fényvel és pompával. A zászló szentelést díszgyakorlat követte 124 tűzoltó és 25 fogatos járművel.

1886. évben neveztetett ki *Hofbauer Ödön* az önk. t. o. szakaszparancsnokává.

1889. évben ő Fensége *Ziegler Nándort* nevezte ki alcuthi ö. t. parancsnokká.

1890. év május havában ő Fensége kinevezte *Libits Adolf* pusztai parancsnokot az önkéntes és összes főherczegi tűzoltóságok helyettes főparancsnokává.

Ugyan a fenti évben érte a szakaszt az az örvendetes esemény, hogy ő Fensége a király *Beck Ferencz* és *Csányi János* tűzoltókat, az 1889. év július 31-iki szári tűzveszél teljesített életmentésért az ezüst érdemkereszttel tüntette ki, melyet ő Fensége buzdító beszéd kíséretében adott át a kitüntetetteknek.

A fejevármegyei tűzoltó-szövetség 1890. év október hó 21-én Alcsuthon tartotta választmányi ülését ő Fensége elnöklete alatt.

Rendelkezésre állott a tűzoltóknak egy 81 kötet- és szakkiadványból álló könyvtár, a legkiválóbb hazai és külföldi szakművekből összeállítva.

Előfizetett szaklapok a következők voltak: 1. Tűzoltó Közlöny. — 2. Tűzrendészeti Lapok. — 3. Illusztrirte Feuerwehrr Zeitung. — 4. Archiv für Feuerlösch- und Rettungswesen. — 5. Zeitschrift für die deutsche Feuerwehr. — 9. Vatrogasac (horvát).

Statisztikai adatok: A szakasz működési köre, mivel kezdetben a környéken csak egyedül létezett, 25 községre és pusztára terjedt ki és 1882. július 6-tól kezdve egész 1892. évi május 24-éig 68-szor vonult ki tüzesethez. Ezek közül 31 tetőtűz, 15 kazaltűz, 2 kéménytűz, 1 tűzvész, 10 különféle kisebb tüzeset, 1 szobatóz, 8 riadó távoli tüzek miatt és vak tűz.

Az alcuthi önkéntes tűzoltó-szakasz tíz évet kitöltött tagjai:

József főherczeg úr ő cs. és kir. fensége, *Weller József*, *Rajkó János*, *Balogh Gábor*, *Schebeszta Gusztáv*, *Marczinkó István*, *Papp Gábor*, *Parti Lajos*, *Schebeszta József*, *Parti József*, *Király József*, *Medos Károly*, *Papp József* és *Kék József*.

Tűzoltói útmutatások községi hatóságok, előjárók, jegyzők és tűzoltók számára. Összeállította: *Breuer Szilárd* tart. mérnökkari hadnagy, a főv. tűzoltóság segédtisztje stb. (Harmadik bővített kiadás.) Szerző az előszóban tudatja, hogy egy rövid év alatt művéből 2000 példány fogyott el, a 2-ik kiadást is megvették már hatóságok, községek, tűzoltóságok stb., ez tehát arra ösztönözte, hogy 3-ik tetemesen bővített kiadást rendezzen sajtó alá. A munka magyar és német nyelven van szerkesztve. Az I. fejezet szól: *A községi tűzoltóságok szervezéséről*. A II. fejezet tárgyalja: *A fecskendők és tömlők gondozását és felszerelését*. A III. fejezet: *Tűzoltási szabályok*. IV. fejezet: *A tűzrendőri szemlék és tűzvizsgálatokról* szól. Az V. fejezet tartalmazza a *Tűzrendészeti kormányrendeletet* a függelékekkel együtt. Hozzá van adva a hirdetésekhez a *Geittner* és *Rausch* fecskendő-szerkezetének ismertetése, ábrával.

A mű, mely mintegy 88 nyomott oldalra terjed, igen czélszerűen használható és jó szolgálatokat tesz a tűzoltószakmával foglalkozóknak s ezért ajánlhatjuk.

H I R E K.

Lapunk a jelen számmal berekeszti a XIV. évfolyamát. Egy ideig tartott szünetelése után jelenleg ismét rendszeresen megjelenvén, értesítjük t. olvasóinkat, hogy jövő évvel — a lap XV. évfolyamában — annak megjelenése akadálytalanul fog megtörténni s mivel — mint ahogy azt jelen számunk első lapján foglalt előfizetési felhívásunkban is közhírré tettük — szerkesztésében előnyére való újítások lépnek életbe, képesek leszünk azon várakozásoknak megfelelni, melyek gondos ápolása főfeladatunk lesz.

József főherceg Ő Fensége, ki mint az alsuthi önkéntes és pusztai tűzoltók főparancsnoka intézményünk élén mindig elől jár, a f. évi október hó 2-án Alsuthon tartott, tűzoltóságának 10 éves jubileuma alkalmával többeket a szolgálati érdemmel feldíszítvén, az azokhoz intézett buzdító és dicsérő szavai után a következő magvas beszédet mondotta a sorok előtt tűzoltóihoz: „Vitéz tűzoltók! Mikor ezelőtt 10 évvel zászlónk alá hivtalak benneteket és ti készséggel seregléttetek körülöttem, hinni akartam, hogy az a lelkesedés, melylyel ügyünk szolgálatába álltok, állandóan meg is marad köztetek. E feltevésben nem csalódtam. Sohasem kondult meg a vést jelző harang a nélkül, hogy annak első hívó szavára ne siettetek volna megjelenni. Üdvös működéstök, kitartó buzgalmatok gyümölcse a tisztelet, melynek részesei vagytok, s jutalma azon elismerés, melylyel nektek az egész környék adózik! Legyetek ezentul is éber őrei a vagyonbiztonságnak s szolgálatotk továbbra is ernyedetlen kitartással jó ügyünket!”

25 éves jubileum. Értesülünk arról, hogy a temesvár-gyárvárosi tűzoltó-testület 25 éves fennállásának jubileumát megülni készül. *Varga Lőrincz* testületi parancsnok több választmányi taggal f. hó 8-án a testület elnökével, *dr. Telbisz Károly* polgármesterrel érkezett a jubileum programjának megállapítása iránt.

Köszönetnyilvánítás. *Hérmán Ödön*, a fő- és székvárosi önk. tűzoltó testület mászó-osztályparancsnoka, kinek 20 évi szolgálati jubileumáról f. hó 10-én megjelent számunkban körülményesen emlékeztünk meg, felkért bennünket a következő hozzánk beküldött sorok közlésére: »Tisztelt Szerkesztő úr! 20 évi tűzoltói szolgálatom alkalmával érdem fölött kitüntetve lévén már azért, hogy testületem tisztikara és legénysége, mint igen kedves bajtársaim, rólam megemlékeztek és így részemre e napot felejtethetlenné tették, midőn ezen a bajtársi szeretet és rokonszenv által sugalmazott ténykedésük szívemnek nagy örömeire vált, fokozódott ezen örömteljes érzés még inkább azon számos üdvözlő sorok és sürgönyök folytán, melyeket jóakaróim, barátaim, hajdanában velem együtt szolgált régi jó bajtársaim és a vidéken jelenleg is ténykedő kedves bajtársaim részéről venni oly szerencsés valék. Engedje meg tisztelt Szerkesztő úr, hogy becses lapja útján is legforróbb köszönetemnek adjak kifejezést mindazoknak, kik annyi szívélyes megemlékezéssel viseltettek irányomban és a kik ked-

ves üdvözlötükkel igyekeztek szerény működésem ezen ünnepeles 20-ik évfordulóját fényesebbé alakítani. Megkülönböztetett tisztelettel Hérmán Ödön, a fő- és székvárosi önk. tűzoltó-testület mászó-osztály parancsnoka.

„A tűz és annak oltása“ és „A csövezetés“, pályanyertes mű. írta *dr. Szily József*, a budapesti önk. tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese, a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnoksága kiadásában jelent meg. Ára 30 kr. Megrendelések a parancsnoksághoz czimzendők.

Ajánljuk ezen jeles kis művet megvételre mindazoknak, kik a czimben kifejtett két irányban sok hasznosat és nélkülözhetetlen tudnivalót magunknak elsajátítani kívánnak. A művecske helyes iránya sok tekintetben hézagot pótló anyagot nyújt az eddig olyannyira szegény szakirodalmunknak. A könyvecske ne hiányozzon semelyik tűzoltó könyvtárából sem, ki szakmáját valóban ismerni kívánja. Ára, tekintve terjedelmét a műnek, valóban olcsónak mondható, mivelhogy a kiadó testületnek inteniója az, hogy minden hasznoslesés kizárásával alkalmat nyújtson mindenkinek azt magának könnyen megszerezhetni.

Vigili voluntari di Fiume. A tengerparti városból veszzük az ottani önk. tűzoltó-testület meghívóját a jövő évi január hó 2-án a testület által tartandó 7000-dik éjjeli őrsegre, mely némi ünnepelességgel őrtanyájukon fog végbe menni. Fiume derék tűzoltói ezen testületi életükben jelentős napjára helybeli körök is készülnek a lehetőségig hozzájárulni ovatiójukkal.

A fő- és székvárosi önk. tűzoltó-testület, mint minden évben, ugy a jövő évi bálidény alatt is megtartja tánczvigalmát a VI–VII. ker. kör díszes termében, melyhez az előkészületek megtörténtek. A tánczestély január hó 28-ára tüzetett ki esti 8 órára. A tiszta jövedelem a testület segélyalapja, valamint a gőzfecskendő beszerzési alap gyarapítására fog felhasználtatni.

Szarvasi önkéntes tűzoltó-testület. Értesülésünk szerint a testület parancsnoksága elhatározta, hogy 1893. évtől kezdődőleg az orsz. tűzoltó-szövetség tagjává lesz. Ugyanezen parancsnoksági ülésen gróf Bolza Géza, az új testületnek buzgó és lelkes főparancsnoka 10 firtos adományt tett a testület könyv- és hirlaptárának gyarapítására. Együttal a testület segédtszije utasítást nyert arra, hogy a testület ügyeiről szóló értesítéseit időnkint a „Tűzoltó-Közlöny“, mint a szövetség hivatalos lapjának küldje be.

„A tűzoltók hőse“ című vig éposz, mely az utolsó pályázat alkalmával a bíráló által concursusra el nem volt fogadható, mivel szakszerű dolgot nem foglalt magában, noha kizárólag a tűzoltó-ügyvel, azonban csak etikailag van dolga, még sem tűnik le a könyvpiacról. A hogy értesülünk, szerzője ezen végtelenül kedélyes humorral írott költeménynek, mely oly annyira érdemes olvasmány, hogy szinte sajnáltuk, hogy tán örökre eddigi homályába visszahagyatik, felszerkentve a bírálók által mondott kritika folytán, a művet részben átdolgozva és javítva jövő évben ki fogja adni. A mű humoristikus alaku és tárgy képekkel fog megjelenni.

VEGYES.

Az elektromos telegráf drótvezetésének ellensége a mész. Egy épületben befestették a falakat és a rajtuk levő drótokat is. Nem tartott bele soká, zavarok keletkeztek a vezetékben; a telepek újra való megtöltése nem használt. Ekkor több elemet alkalmaztak s így sikerült a telep előbbi erejét létrehozni. A vezetékben lévén az ok, tovább puhaltak s kitudódott, hogy a bemeszelt helyeken a drótról levált a kaucsuk-burok; a mészle hozzáért a burkoló gyapotfonalakhoz, összemarta őket úgy, hogy a gyapot lehámlott s a vezeték megromlott

Cément mint tömitő anyag. A kazán bűvölük fedelének elfojtására ujabban cémentet ajánlanak. A lehetőleg friss cémenthez öntsünk vizet és keverjük oly sűrű péppé, hogy az függőleges falra kenve le nem folyik. Ezt a pépet 3–6 mm vastagságban a bűvölük fedelére kenjük föl és a fedelet óvatosan lesrófoljuk, hogy a pép egyenletesen oszoljék szét. A srófok teljes erővel akkor húzandók meg, ha a cément keményedni kezd, tehát a fedél letévése után néhány (circa 5) óra múlva. A Poech igazgató szerint a fuxi »Fortschritts«-aknánál alkalmazott kazánok bűvölük

dedelének elfojtása azbeszttel 1 frt 75 krba és cémenttel csak 8 krba kerül. A »Zeitschrift des Dampfkesseluntersuchungs- u. Versicherungs-A.-G.« augusztus 8-án megjelent száma szerint egyik osztrák ipartelegen, a hol 18 kazán dolgozik, a cémentnek mint tömitőanyagának alkalmazása óta évenként 638 frtot takarítanak meg. Föltéve, hogy mindegyik kazánt havonként egyszer tisztogatják meg s ez esetben 6 buvólyuk-fedelet nyitnak ki, évenként $12 \times 6 \times 18 = 1296$ tömitésre van szükség, mivel minden gummizsinór kétszer használható s egy darab 1 frt 17 krba kerül, ez $1296 \times 1,17 : 2 = 768$ frt 16 kr költséget okoz, mivel egy cémenttömités 10 krba kerül, a teljes megtakarítás $768,16 - 129,60 = 638$ frt 85 kr. A »Zeitschrift des Vereins deutscher Ingenieure« szerint (1891. évf. 7. sz.) Magdeburgban a cémentet víz- és gőzvezetőcsövek, gőzhengerek, tolatyú-szekrényfedelek és vízmutatóövegek elfojtására már jó idő óta és igen jó eredménnyel használják.

Szerkesztői üzenetek.

M L Torda. Beküldött szakvéleményüket többféle indokok miatt eddig nem reprodukáltuk. Mivel célunk nem az, hogy ily közlések által a versenyző gyárosok bármelyikének ellen-szenvét költjük fel ellenünk, igen nehezen adunk tért ily véleményezéseknek, a melyeknél saját szakköreink képviselője nem vett részt. Nem kételkedünk a vélemény teljesen alapos voltán, de tán nem egészen fölösleges azon kérdésünk, vajjon az akkori meggyőződésük áll-e ma még? De a véleményben nélkülözük azon szakszerű fejtegetéseket, a melyek technikailag nélkülözhetetlenek s így az inkább összehasonlítási de nem szakvélemény.

B J Szeged. Érdeklődése igen öröndetes jelenség. Tán javulnak a viszonyok, egyelőre azonban minden a régi. — Az aicsuthi tűzoltók 10 éves jubileumánál sajnos, de jelen nem voltunk. Tudtunkkal az egész ünnepély szigorúan házilag kezeltetett a külvilág kirekesztésével s így, mivel tudósítást nem kaptunk, lapunk sem emlíette meg annak részletes lefolyását. Lapunk irodalmi rovata bővebben foglalkozik az ez alkalommal megjelent emlékkönyvvel.

B A Pilis-Maróth. Küldeményét megkaptuk és köszönjük. Közlésével legközelebb kezdeni fogunk, de még nem vagyunk tisztában az iránynyal, mert előző cikk akadémiái fejtegetés, a rajz utáni megismertetés pedig kell, hogy technikai magyarázat legyen. A javítást a szelepek körül meg fogjuk tenni. Jelen számunk már terjedelmesen anyaggal ellátva lévén, jövő számunkban fogjuk hozni, vagy együttesen, vagy egyet a másik után.

E M Mándok. Megvalljuk, hogy ujabbi figyelemzetése felkeltette érdeklődésünket. Mindazonáltal, hogy készséggel hozzájárulunk, de hogy ígéretünket is beváltuk, kérnünk kell, miszerint cikkét sziveskedjék még egyszer átolvasni és némi javítással azt a szedésre alkalmasan az iv egyik oldalára írva csak beküldeni. Szivesen fogunk nyilatkozatainak bármikor helyet adni. A jelenlegi késés lapunk részint szünetelésének tulajdonítható.

R E Nagy-Szeben. Tömlőkapcsai érdekében hozzánk beküldött cikkét eddig nem helyezhettük el. Mivel lapunk jelen száma, tekintve bő anyagát, már nem engedi felvételét, januári számunkban fogunk helyet keríteni annak.

Felelős szerkesztő :

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Gőz- és kézfecskendők, tűzoltó-szerek és trágyalének szagtalan levezetésére szolgáló szivattyuk elárúsítására ügyes és megbízható

szakképzett képviselők

kerestetnek.

Ajánlatok **E. C. FLADER** fecskendő-gyárába Sörgenthalban (Pressnitz mellett, Csehországban) intézendők.

Ő cs. és királyi Fensége József főherczeg udvari szállítója.

* Alapított 1858. *

WALSER FERENCZ

* Alapított 1858. *

első magyar

gép- és tűzoltószerek gyára,
harang- és ércöntődjé

Budapesten, VII, Rottenbiller-utca 66.

Szállít

a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium tűzrendészeti magas kormányrendelete alapján összeállított és az előirt szerelvényekkel felszerelt

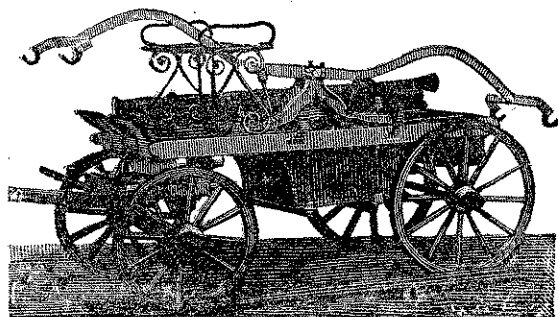
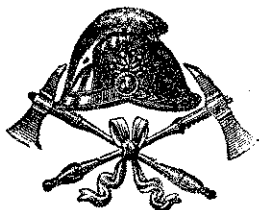
községi egységes vészvonatokat,

továbbá **községek és a szervezendő tűzorségek részére kocsi- és mozdonyfecskendőket, vízfordókocsikat, tűz- és mászólétrákat,** és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. **Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Waiser-féle tömlőcsavarral láttatnak el.** Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak, mely végre az illető fecskendő **vízszállító könyökdarab** beküldése kéretik.

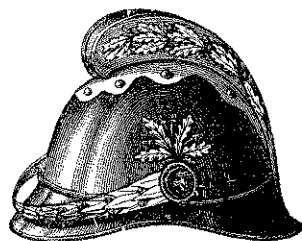
A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkől hazánkban 7000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

**5 évi
jótállás!**



**10 évi
részletfizetés mellett!**

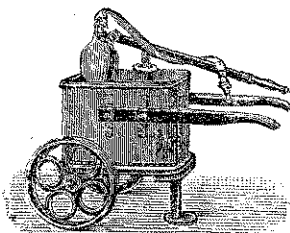


TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

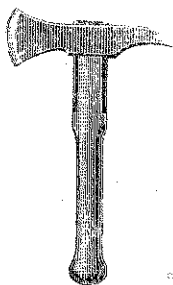
**Gyár: Külső váczi-út 1527.
Mintatelep: váczi-körút 78.**



Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-gyárban Udvarhely vármegye községei részére megrendelt 95 drb. nagyfalusi fecskendőt és 12. drb. targoncza fecskendőt nevezett gyárnál kipróbáltuk és azok a bemutatott mintafecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt úgy a kiállítás, mint működési képesség tekintetében a mintafecskendőket **jóval felülmúlták** és teljes elismerésünket érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.



N.-Solymosi Kocz Ármin s. k.

mint a sz.-udvarhelyi önk. tisz. egyt. alparancsnoka, biz. tag.

Bárány N. Ernő s. k.

a főv. önk. tisz. test. főparancsnoka. Udvarhelymegye alispánja.

Ugron János s. k.

Csillag József s. k.

másod. oszt. parancsnok.

Ugron Gáspár s. k.

biz. tag.

Soó Gáspár s. k.

biz. tag.

Szidanits Ferencz s. k.

budapesti önk. tisz. oszt. parancsnok.

Christe Loránd s. k.

*a budapesti önk. tisz. test. I. sziv-
szak. parancsnoka.*

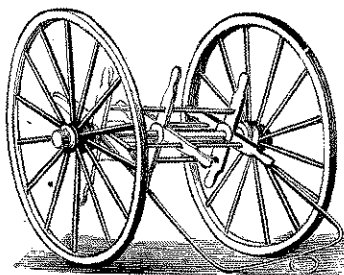


5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

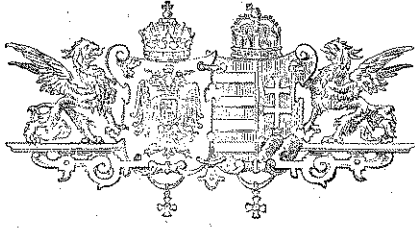


10 évi részletfizetés mellett.



10 évi részletfizetés mellett.

Alapított 1816-ban.



Hazánk legrégebb tűzoltószér-, szivattyu- és kút-gyára, harang- és érczöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

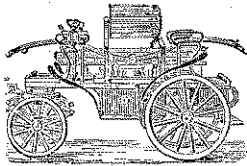
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.



Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

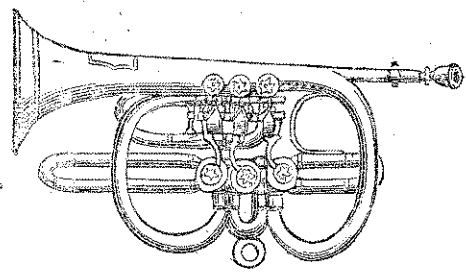


Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

Saját javító-műhely.

MICHL JÁNOS és FIA

hangszergyárosok
GRASLITZBAN, CSEHORSZÁGBAN.



Gyártmányaikat ajánlják a t. tűzoltó-testületeknek hangszerszükségeik beszerzésére.

Gyárunkban készülnek a legjobb minőségű mindenféle **trombiták, kürtök és helikonok; nagy és kis dobok; réztányérok; klarinéták; fuvolák és pikolok; nemkülönbön hegedűk, violák, gordonkák és bőgők** stb.

Nagy raktára **jelzősíp- s jelzőkürtöknek; riadókürtöknek; valamint citherák, száj- és húzóharmonikák** nagy választékban.

Nagyobb mennyiségű megrendeléseknél, zenekarok teljes felszerelésénél a **legelőnyösebb fizetési feltételek** szabunk meg. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Legjobb és legelőnyösebb beszerzési forrás.

Legjobb és legelőnyösebb beszerzési forrás.

Saját javító-műhely.

BUDAPEST * BÉCS * BELGRÁD.

Perzsa császári udvari és hadsereg-szállítók.



Szerb királyi udvari és hadsereg-szállítók.

TILLER MÓR és TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

Budapestben, Károly-laktanyában levő

EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZET

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánltatik. Készít

teljes egyenruhákat, valamint az egyenruhához szükséges felszereléseket

mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint s jutányos árak mellett. Ajánl továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, díszsisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és szipokat, sapkákat posztóból valamint bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kesztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések lehető leggyorsabban elintéztetnek. Kívánatra árjegyzékek díj- és bérmentesen küldetnek.

Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

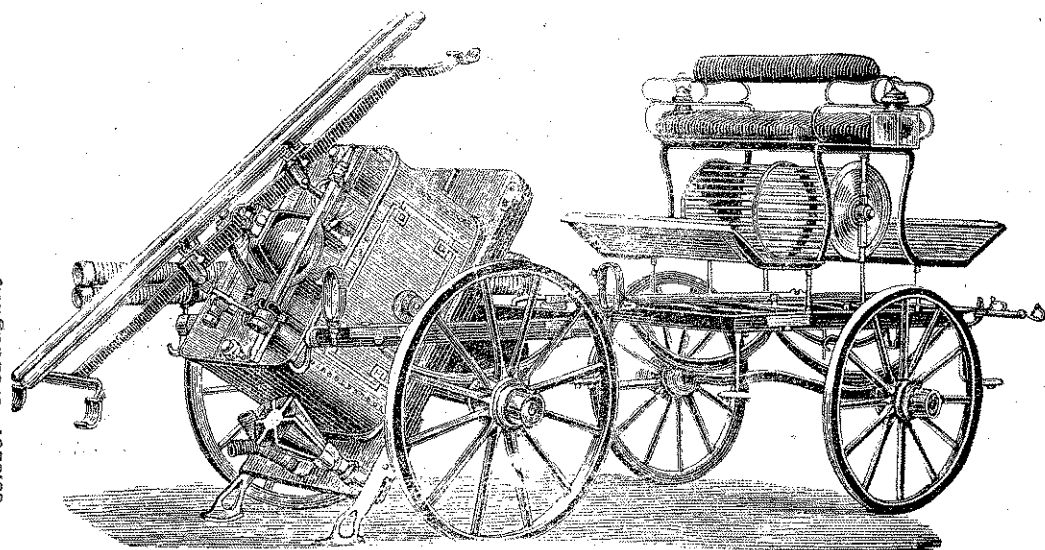
Minden általunk látogatott kiállításon csak elsőrendű
érmekkel kitüntetve.

GEITTNER ÉS RAUSCH

Központi üzlet: **Budapest, Andrásy-út 8.** Tűzoltószergyár: **Budapest, Nádor-utcza 46.**

A volt országos központi tűzoltó-iroda tulajdonosai, a magy. kir. belügyminiszterium által
52,971/1873. és 6840/II. 1889. sz. a. ajánlva.

Fecskendőkínknél csak ércszelepek s be-
csiszol ércdugattyuk alkalmaztatnak.



Fecskendőkínken, saját új találmányainkon,
fontos s czélszerű javításokat eszközöltünk.

Állandó kiállítása és legnagyobb raktára saját gyártmányu szivattyuknak, ugymint:
tűzoltósági mozdony, személyszállító kocsi, taliga- és bakfecskendőknek; — legjobb minőségű
mészga- (gummi) es kender-tömlőknek, kádak, vedrek, belől mézgázott kender-tömlőknek.

Fecskendőkínken, saját új találmányainkon, fontos és czélszerű javításokat alkalmaztunk.

Grether-féle szab. horgos tömlőkapcsok szívótömlőkre is; Grether-Witte-féle szab.
tömlőkapcsok mozgó horoggyűrűvel avagy fix horgokkal, az állítólagos Roth-féle
kapocscsal teljesen azonos, sőt annál még előnyösebb, mert sokkal rövidebb.

**Mászó- és mentőszerek, tolólétrák, mindennemű mászó-
és párkánylétrák a legkitünőbb fanemből.**

Szerkocsik, személyszállító-kocsik, vízfordó-kocsik, tömlő-
szállító targonczák.

Közönséges és díszfelszerelések, tiszték és legénység számára;
sisakok, balták, övek, jelző-eszközök.

Minden szerkezetü, még befecskendezésre is alkalmas **kutakat**
kiválóan szilárdan készítünk.

*A t. cz. egyleteknek, előljáráóságoknak, községeknek, gyáraknak, szin-
házaknak ajánlkozunk teljes tűzoltóságok szervezésére és kifogástalan
felszerelésére.*

**A budapesti országos kiállításon kitünő munkáért, kivitelképességért,
versenyképességért és nagyban termelésért kitüntetve.**

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁS!

Tulajdonosa az osztr.-magy. cs. és kir. kizárólagos szabadalomnak.
 DISZOKLEVÉL UJVIDÉKEN 1888. DISZOKLEVÉL ESZÉKEN 1889.



Arany érem.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

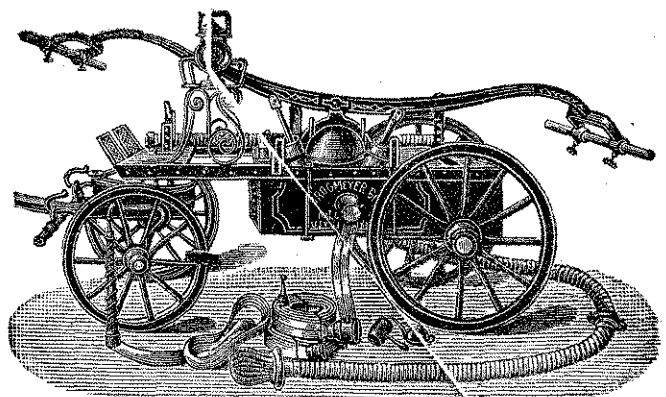
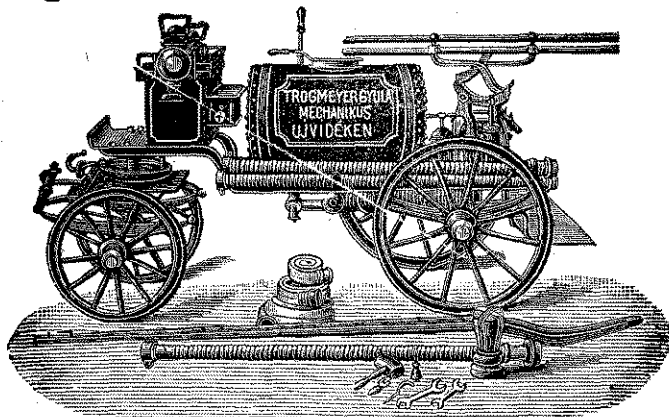
Arany érem.

TÜZFECSKENDŐ- ÉS KÚT-SZIVATTYÚ-GYÁR TROGMAYER GYULA

MECHANIKUS UJVIDÉKEN

ajánlja a községi elöljáróságoknak és tűzoltó-testületeknek elismert ktünőségű **tűzfeccskendőit és tűzoltó-szerelvényeit**, különösen pedig **szabadalmazott, egytetemes ol tvonatait** (fecskendő s vizhordó egy kocsin) szilárd kivitel, nagy működőképesség, a szelepek könnyű hozzáférhetésének jótállása mellett.

Mindenféle tűzoltói felszerelések. Árjegyzék ingyen. Olosó árak. Előnyös részletfizetés.



Öt évi jótállás

Kedvező fizetési feltételek.

Handbuch

zur

Errichtung und Einübung

Disciplinirter Feuerwehr-Corps.

Irta

KRAUSE WALDEMÁR

Budapest főváros volt tűzfelügyelője,
 az arany érdemkereszt tulajdonosa.

*

**Ezen mű már csak német
 nyelven kapható.**

Ara 1 forint 25 krajczár.

Megrendelhető

e lap kiadóhivatalánál: VIII, Pál-utca 3. szám,
 I. em. 12. ajtó.

A mű 1 forint 30 krajczár beküldése mellett bérmentve
 küldetik meg.

Tűzoltó-szer-árusok, fecskendő- és
 egyenruha-készítők figyelmébe.

A „Tűzoltó-Közlöny”-be
 szánt mindennemű

HIRDETÉSEK

a legjutányosabb árakon

felvétetnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

VIII-ik kerület, Pál-utca 3. szám, I. emelet,
 12. ajtószám alatt.